JAN **WALLENTIN**

Steaua lui
Strindberg

UN ÎNDRĂZNEȚ ROMAN DE AVENTURI À LA JULES VERNE, ASEZONAT CU MITOLOGIE NORDICĂ ȘI EZOTERISM DE SORGINTE NAZISTĂ

FICTION CONNECTION

Jan Wallentin

Steaua lui Strindberg

Traducere din germană de Laura Karsch

3
TREI

Pentru Samuel, Lydia și Henry

Extras din jurnalul meu, anul 1896

13 mai. Am primit o scrisoare de la soția mea care a citit în ziare că domnul Strindberg va explora Polul Nord, în balon, și ea scoase un strigăt de disperare, asigurându-mă că mă iubește încă, rugându-mă în genunchi să renunț la acest proiect care echivalează cu o sinucidere. O informez despre eroare: era vorba despre fiul vărului meu, care-și va risca viața pentru o mare descoperire științifică.

din Inferno *de August Strindberg*

Ceea ce a fost este departe, și adânc, adânc! Cine poate acum să-i dea de înțeles?

Eclesiastul 7:24

Invitația

Într-adevăr îmbătrânise. Nici femeia de la machiaj nu mai putuse ascunde acest lucru, deși se străduise: cincisprezece minute cu burețel, perie și pudră minerală în nuanța piersicii. Când îi așeză ochelarii de pilot la loc pe nas, obrajii lui pământii aveau același luciu nesănătos. Îl lovi ușor peste umăr:

— Așa, Don. Imediat or să vină să vă ia.

Femeia îi zâmbi apoi în oglindă și își dădu toată silința să pară mulțumită, deși el știa ce gândea. *A Italic krenk*, o boală imposibil de stăvilit — asta însemna să îmbătrânești.

Don își sprijinise geanta de piciorul scaunului rotativ. Când femeia părăsi încăperea, se aplecă și scotoci printre cutiuțele, seringile de unică folosință și foliile cu tablete pe care le conținea aceasta. Scoase dintr-o folie două pastile rotunde, douăzeci de miligrame de diazepam, se îndreptă de spate, își așeză pastilele pe limbă și le înghiți.

În lumina neonului de la oglindă, acul ceasului de perete înaintă un minut. Ora șase și treizeci și patru, pe monitorul rețelei interne se transmiteau știrile matinale.

Mai erau unsprezece minute până la prima emisiune cu invitați.

Se auzi un ciocănit și în ușa întredeschisă se ivi o umbră.

— Aici trebuia să vin — pentru machiaj?

Don dădu din cap în direcția bărbatului înalt.

— Dup-aia mă duc la TV4, spuse bărbatul, pot să-mi pună fetele un strat ca lumea, să țină.

Înaintă câțiva pași pe linoleumul cu picățele albastre și se așeză lângă Don.

— Ne iau împreună, nu-i așa?

— Da, așa se pare, răspunse Don.

Scaunul rotativ scârțâi puțin, bărbatul se aplecă spre el.

— Am citit în ziare despre dumneavoastră. Sunteți expertul, nu-i așa?

— Nu e tocmai domeniul meu, răspunse Don, dar am să mă străduiesc.

Se ridică în picioare și își luă haina de pe speteaza scaunului.

— Dar în ziare scrie că vă pricepeți la treburile astea, continuă bărbatul.

— Păi, or fi știind ei ce scriu.

Don îmbrăcă haina de catifea reiată, dar când să-și așeze cureaua genții peste umăr, bărbatul îl reținu:

— Ei, nu-i cazul să vă dați mare. În fond eu am găsit chestiile alea acolo jos, pricepeți? Și apoi mai e ceva...

Bărbatul șovăi.

— Mai e ceva cu care cred că tocmai dumneavoastră m-ați putea ajuta.

— Anume?

— E vorba de...

Aruncă o privire scurtă către ușă, dar nu era nimeni.

— Am mai găsit ceva acolo jos. Un secret, ca să spun așa.

— Un secret?

Bărbatul îl prinse pe Don de cureaua genții și îl trase mai aproape.

— E la mine acasă, în Falun, și dacă se poate, v-aș ruga mult să treceți pe la mine să...

Amuți. Don urmări privirea bărbatului către ușa întredeschisă, în care se ivise între timp moderatoarea, într-un taior demodat, maro-deschis, și aștepta.

— Aha... deci ați făcut cunoștință?

Un zâmbet stresat.

— Vă continuați poate discuția mai târziu?

Făcu un semn către holul unde se aprinsese o lampă roșie: Atenție, emisie.

— Poftiți pe aici, Don Titelman.

Partea I

1. Niflheim

Cizmele de cauciuc ale lui Erik Hall se adânceau tot mai mult cu fiecare pas, mușchii de la picioare erau de ceva vreme încordați. Dar nu mai putea fi departe.

Puternic și lat în umeri ca un culturist, cu trei genți de scafandru în spate, nu era de mirare că pământul îmbibat de apă ceda sub pașii lui. De mirare era, în schimb, că se întunecase extrem de repede în pădure, imediat ce închisese portbagajul mașinii în parcarea de la șosea. Când aruncase de acolo o privire de partea cealaltă a șanțului, pădurea păruse încă luminoasă și îmbietoare. Dar între timp, după aproximativ o oră de mers anevoios, desișul era inundat de un fel de ceață lăptoasă. Dar încă nu regreta.

Când zări panta în spatele ultimilor copaci, se opri și pentru o clipă se simți nesigur. Privirea îi căzu apoi pe resturile vechiului gard. Parii putrezi se ițeau din pământ, ca niște semne de avertizare, înaintea intrării abrupte în puțul de mină. Prin vălurile albe ale ceții, Erik Hall parcurse ultima bucată de drum prin iarbă și coborî alunecând panta până la platforma din fața intrării. Ajuns

acolo, își închise navigatorul GPS și se eliberă de povara echipamentului. Apoi își îndreptă vertebrele turtite și se întinse.

Era rece și umed, exact ca ieri, când reușise să găsească mina părăsită. Pachetul greu cu buteliile și vesta erau tot acolo, unde le lăsase, iar mirosul oribil nu dispăruse nici el. Trase aer pe nas — o fi fost vreun hoit de animal pe undeva, prin apropiere. Vreo căprioară, mâncată de larve și viermi, care putrezea încetul cu încetul.

Ceața diminuase și mai mult lumina amurgului, abia dacă mai văzu ceva când se aplecă deasupra puțului adânc. Dar când ochii lui se obișnuiră cu penumbra, recunoscu proptelele montate începând cam de la o distanță de treizeci de metri. Sprijineau pereții puțului, iar în fața ochilor lui se ivi imaginea unor dinți înnegriți. Parcă ar fi privit în gura unui bătrân.

Erik se dădu câțiva pași înapoi și inspiră cu băgare de seamă. Putoarea părea să scadă cu cât se îndepărta mai mult de gura puțului.

Dar acum chiar merita să se felicite. Să-ți croiești calea prin bezna aceasta și să ajungi iarăși, fără niciun fel de probleme, la destinație — asta nu reușea chiar oricine. Orice prost putea găsi o adresă undeva în Sundborn sau Sågmyra cu ajutorul GPS-ului, dar să ajungi la locul dorit după o jumătate de milă prin sălbăticie — asta era cu totul altceva.

Majoritatea, ba nu, de fapt toate puțurile de mină părăsite erau indicate cu lux de amănunte pe hărți. De acest lucru se îngrijiseră inspectorii de la Bergsstaten, autoritatea minieră suedeză. Însă pe acesta îl uitaseră, iar el adusese acum aici tot ce îi trebuia pentru a coborî.

Când Erik Hall deschise fermoarul primei genți, deveni conștient de liniștea din jurul lui.

Nu-și mai amintea exact când se făcuse liniște, la început auzise încă vâjâitul mașinilor. Nu foarte tare desigur, dar totuși suficient de distinct pentru a nu avea senzația că e complet singur. Își aminti că ascultase bătăile unei ciocănitori și foșnetele animalelor printre arbuști. Cât fusese încă lumină în pădure, zărise o pasăre zburând de la o creangă la alta. Când se lăsase însă ceața, nu mai percepuse alte sunete decât pe cele ale propriei respirații. Și trosnetele crengilor care se rupeau pe măsură ce înainta prin desișul tot mai compact.

Or acum — niciun sunet.

Ba da, bâzâitul în surdină al musculițelor care se strângeau în jurul lui. Curioase, intrau în geantă în căutarea a ceva comestibil. Dar el n-avea nimic altceva în geantă decât cabluri, cârlige tip carabină și șuruburi, cuțitul din titan cu două lame, una curbată ca o seceră, cealaltă zimțată ca un ferăstrău, precum și o bormașină cu percuție cu baterii, harnașamentul și o lanternă de scafandru, pe care voia să și-o prindă de mănușa dreaptă.

După ce aruncă toate lucrurile în iarba veștejită, deschise buzunarul lateral al genții. Acolo își pusese, într-o husă rezistentă la șoc, instrumentele finlandeze de precizie. Scoase dinăuntru un batimetru, care avea să-i indice cât de adânc se află sub suprafața apei în puțul inundat, și un clinometru, pentru a determina înclinarea galeriilor, când avea să ajungă acolo.

Musculițele se înmulțiseră între timp, în jurul lui bâzâia acum un roi întunecat. Erik Hall le alungă enervat de la gură, în timp ce scoase din următoarea geantă

detentorul și furtunurile care aveau să-l țină în viață, le montă de probă și verifică presiunea din butelii. Se dădu apoi puțin înapoi, însă norul de musculițe îl urma pas cu pas.

Stând în picioare, își descălță întâi cizmele verzi de cauciuc, apoi pantalonii de camuflaj și hanoracul. Agasat de musculițele care îi roiau pe față și la gât, deschise și a treia geantă. Sub computerul de scufundare și lanterna de frunte erau așezate sub veșmântul termoizolant, dintr-o singură piesă, și costumul uscat de scafandru. Era fabricat dintr-un material laminat negru, lucios, în trei straturi, special conceput pentru scufundări în apă cu o temperatură de patru grade.

După ce îmbrăcă partea de jos a costumului, se aplecă și încălță botoșii din neopren. Cu o grimasă, se îndreptă de spate și vârî întâi mâna stângă, apoi cea dreaptă prin manșetele de latex. Îmbrăcă întreg costumul și își trase cagula de neopren pe cap. Acum musculițele nu-l mai puteau sâcâi decât la ochi și la pomeți.

Luă sacul care conținea labele pentru înot și masca de scafandru. Ajuns la gura puțului, mirosul dezgustător de ouă clocite aproape îl făcu să se răzgândească, dar prinse totuși sacul de o coardă din nailon și începu să-i dea drumul în puț. Patruzeci, cincizeci de metri — atât putu să-l urmărească din privire — însă coarda continua să coboare. Abia după câteva minute atinse suprafața apei care umplea partea inferioară a puțului.

Fixă capătul corzii de un bloc de piatră, răsucindu-l de câteva ori, și se întoarse după pachetul format din harnașament și cârlige. Reveni la gura șahtului și îngenunche. Urletul bormașinii străpunse liniștea și în curând putu fixa primul șurub. Trase de el — avea să reziste.

Bormaşina mai scoase un urlet şi şurubul de asigurare numărul doi era şi el fixat.

Când termină, ridică în spate cele cincizeci de kilograme pe care le cântăreau buteliile, vesta şi furtunurile. Datorită exerciţiilor pe care le făcea acasă avea muşchi puternici la picioare, şi totuşi se clătină puţin sub povara buteliilor din oţel. În cele din urmă strânse bine la piept centurile şi verifică dispozitivul automat de blocare, care avea să-i regleze viteza de coborâre în puţ. Se căţără apoi peste marginea puţului şi îşi dădu drumul, acompaniat de şuierul dispozitivului de blocare.

Cine căuta putea găsi pe internet imagini neclare ale aşa-numiţilor *urban explorers* din Los Angeles, care se strecurau fără hărţi, kilometru după kilometru, prin nişte sisteme claustrofobice de canalizare. Puteai găsi şi texte ale unor italieni care-şi petreceau timpul liber târându-se prin catacombe antice, printre şobolani şi gunoaie, sau ale unor ruşi care îşi relatau expediţiile la închisori de mult uitate, din epoca sovietică, aflate la sute de metri sub pământ. Din Suedia proveneau secvenţe filmate în mine abandonate, cu scafandri care înotau prin apa neagră. Înaintau ghemuiţi prin tuneluri care păreau nesfârşite.

Un grup se numea Baggbodykare şi făcea scufundări în împrejurimile localităţii Borlänge. Apoi mai erau Gruf din Gävle, Wärmland Underground din Karlstad şi diverse alte asociaţii din Bergslagen şi Umeå. Şi, în afara lor, mai existau tipi precum Erik Hall, care făceau scufundări pe cont propriu şi preferau să rămână singuri. Nu era tocmai indicat, dar asta era.

Fiindcă făceau schimb de sfaturi cu privire la echipament şi la sistemele de galerii care meritau să fie

investigate îndeaproape, toți cei care se scufundau în minele din Suedia se cunoșteau între ei. An de an erau aceiași oameni. Mă rog, oameni... de fapt, până de curând nu fuseseră decât bărbați.

Însă un grup de fete începuse acum vreo lună să posteze pe internet fotografii de la scufundările lor în mine. Se numeau Dykedivers. Nimeni nu știa de unde veneau și cine erau, iar la întrebări nu răspundeau. Cel puțin nu la cele pe care li le trimisese Erik pe e-mail.

La început, când navigase pe site-ul fetelor, găsise doar câteva poze mișcate. Însă ulterior postaseră secvențe filmate în timpul unor scufundări care păreau de-a dreptul profesioniste, iar ieri apăruse un instantaneu dintr-o mină din Dalarna.

Fotografia arăta două femei în costume de scafandru într-o galerie îngustă: obraji palizi, guri roșii, păr negru lucios, care se revărsa pe umerii amândurora. Pe peretele din spatele lor scriseseră cu vopsea albastră: 2 septembrie, 166 metri adâncime.

Fotografia era însoțită de niște coordonate GPS care indicau un loc din apropierea minei de cupru din Falun. Se afla la numai câteva mile de casa de vacanță a lui Erik Hall:

> Am găsit un puț de mină din secolul XVIII inundat/ kopparberget1786.jpg/ hartă, Arhiva Districtului Dalarna, Falun. În spatele fiarelor vechi din apă se deschide un sistem de galerii — pentru cel care reușește să treacă pe lângă ele.
>
> No country for old men.[1]

---

[1] Nu-i loc pentru cei bătrâni. (*N.red.*)

Erik Hall cobora lin datorită dispozitivului automat de frânare.

Sus, în jurul gurii puțului, roiau încă musculițele, dar aici, în întuneric, era singur. Acum nu mai respira decât pe gură, pentru a nu inhala mirosul oribil de sulf. Când își plimbă privirea în jur, avu senzația că alunecă într-un alt secol. Suporturi ruginite pentru scări, puțuri oarbe pe jumătate surpate, urme de târnăcop și rangă în stâncă. Se împinse de la perete și pluti în aer pe lângă cârlige îndoite și lanțuri ruginite. În lumina pâlpâitoare a lanternei de frunte recunoscu numere care indicau distanțe în brațe și coți.

Cine coboară singur într-o mină nu-și poate permite nicio greșeală. Dar ce fac eu aici nu poate fi foarte periculos, încercă să se încurajeze Erik Hall, nu-i decât un puț vertical și niște proptele alunecoase, care rezistă de sute de ani presiunii muntelui. Și totuși, minele mai vechi nu erau niciodată sută la sută sigure. Ce părea la suprafață o fisură subțire cât un fir de păr putea face în interior stânca să plesnească. Iar dacă se crăpau pereții, însemna că vreunul dintre blocurile de o tonă care se aflau deasupra lui se putea desprinde și prăbuși peste el.

Oare cât mai era?

Erik rupse un băț luminos și îi dădu drumul. Lumina se pierdu în întuneric, însă curând, mai curând decât îndrăznise să spere, auzi un plescăit. Jos de tot, în adâncul puțului, se vedea lucirea verzuie a bățului care plutea pe suprafața apei negre. Batimetrul de la încheietura mâinii îi arătă că parcursese deja mai bine de șaptezeci de metri. Se făcuse al naibii de frig. Pe pereți sclipeau cristale de gheață, iar al doilea băț luminos ateriză pe un sloi de gheață.

Apoi descoperi chiar deasupra apei o mică platformă. Se afla cam la zece metri în dreapta lui, astfel încât trebui să-și ia avânt pe lângă blocurile de piatră zgrunțuroase pentru a ajunge la ea. Când ateriză pe platformă, începu să ridice sacul care plutea undeva acolo jos, pe apă. Nu se lăsă decât cu greu tras în sus, fiindcă se încurcase printre sloiuri de gheață.

Și acum, cel mai important lucru.

Scoase din buzunarul costumului uscat un mic spray cu vopsea roșie și scrise pe perete, cu mișcări grăbite, un E și un H, iar dedesubt: 7 septembrie, 91 metri adâncime. Apoi scoase camera subacvatică, întinse brațul și își făcu niște poze. În spatele capului său se putea citi limpede ce scrisese pe perete.

Dar apoi îi trecu prin minte că n-ar fi fost deloc rău să le contacteze pe fetele alea. Își dădu cagula jos și își trecu mâna prin bucle. Blițul se aprinse din nou. Cercetă rezultatul pe ecranul camerei. Acum, la treizeci și ceva de ani, părul se mai rărise, dar asta nu se prea vedea. Iar cearcănele îi confereau o expresie dramatică, își spuse Erik.

Pe urmă se ghemui și își dădu iar drumul în putoare și frig. Încercă să alunge din minte gândul că nimeni nu știa unde se află și nimeni n-avea să-i simtă lipsa, în cazul în care s-ar fi înecat sau ar fi dispărut pe acolo pe undeva, prin galeriile subterane.

Dykedivers lăsaseră niște cârlige în perete, de care își putu prinde cablul de asigurare înainte de a se scufunda. După ce îl fixă, își trase labele pentru înot peste botoșii cu talpă din cauciuc striat, își puse masca de scafandru, își vârî în gură muștiucul și inspiră o dată. Încă înainte de a fi expirat, făcu un pas mare în apă. De pe bobina pe

care o ținea strâns în mâna înmănușată se desfășură rapid cablul, iar o privire îndreptată în sus îl asigură că acesta se întindea tăind mai multe straturi de gheață și urmărind corpul lui care se scufunda.

În apă, pereții întunecați înghițeau în mare măsură lumina lanternei sale de frunte. Și totuși, vedea destul de bine și mai departe decât crezuse.

Ceva metalic sclipi brusc în conul de lumină slabă. Mai era o bucată până acolo... sau nu? Erik se împinse de la peretele puțului și pluti liber. Cablul de asigurare îl urmă unduindu-se în apă ca o coadă.

Cu lanterna de la mâna dreaptă lumină solul. Pe fundul puțului se afla o cisternă de cupru de vreo doi metri înălțime. Și mai era ceva, o grămadă de chestii metalice ascuțite... Prinse cu degetele pânza unui fierăstrău circular.

Când scutură puțin de ea, butucul ruginit se rupse, iar pânza căzu în apă învârtindu-se lin. Ajunsă jos, fu acoperită de un strat de nămol maro-verzui. Întinse mâna și răsturnă niște bare. Apa se tulbură. Când se limpezi din nou, recunoscu rămășițele vagonetelor cu care se transportase minereul afară din galerie.

Își mișcă ușor labele și trecu plutind pe deasupra unei roabe. Blițul camerei subacvatice se aprinse de câteva ori și prinse imaginile uneltelor abandonate de atâta timp în apă, unelte de mecanică fină, baroase, dălți și un topor. Mai zări și niște țevi de drenaj sparte și mai departe, în adânc... bare de metal care semănau cu niște șine.

Erik se lăsă în jos și ateriză în dreptul unor șine cu ecartament îngust. Se uită la batimetru: douăzeci și unu de metri sub nivelul apei. Mai avea suficient oxigen, chiar dacă ar fi urcat încet, pentru a evita riscul unui

aeroembolism. Pluti pe deasupra șinelor care îl îndepărtau de centrul puțului. În spatele lui, la ceafă, ieșeau bulele gazului expirat. Avea senzația că înaintează într-un con tot mai îngust. Răsuci cu băgare de seamă capetele labelor pentru înot în afară, pentru a reduce viteza. Brusc se ivi în fața lui intrarea într-o galerie, susținută de grinzi de lemn, în fața căreia era prinsă de un cârlig o bucățică de material galben.

Erik pluti câțiva metri mai aproape și lumină intrarea cu lanterna de frunte. Materialul agățat la intrare nu era pânză, ci o bucățică de neopren galben cu o grosime de șapte milimetri având cusături triple, făcut pentru a fi văzut în apă tulbure. Fetele tăiaseră după toate aparențele un costum vechi și marcaseră astfel drumul în interiorul minei.

Galeria avea o înălțime de aproximativ doi metri, iar în centrul ei se afla un vagonet ruginit. Spațiul de deasupra lui părea mai înalt, suficient pentru ca Erik să poată trece. Poate că de aici pornea un sistem de galerii lung de câțiva kilometri — însă fără o schiță sau o hartă nu avea de unde ști. După fotografiile fetelor de la Dykedivers putea deduce că această galerie făcea legătura cu un loc uscat și suficient de înalt pentru a sta în picioare.

Erik reuși să se strecoare pe deasupra vagonetului ruginit și înțepenit, și încercă încet, dar sigur, să mărească viteza. Mai avea ca rezervă o treime din cantitatea de oxigen, așadar îi mai rămâneau în total patruzeci și cinci de minute sub apă. Deci cel mult cincisprezece minute în direcția aceasta, înainte de a fi nevoit să se întoarcă și să urce la suprafață.

Cu cât înainta mai mult în galerie, cu atât mai mult urca. Clinometrul indica o înclinare de unsprezece grade,

iar panta continua să urce. Poate nu mai avea de parcurs decât câteva sute de metri. După aceea, galeria s-ar fi aflat poate deasupra nivelului apei și l-ar fi condus, uscată și cu aer oxigenat, mai departe. Sau... galeriile, fiindcă tocmai ajunsese la o bifurcație. Prin galeria din stânga părea să poată înainta fără probleme. Galeria din dreapta, în schimb, abia dacă avea o lățime de un metru și părea gata-gata să se năruie.

Era atât de întunecată, încât nici cu lanterna de frunte nu putea vedea prea departe. Dar totuși lumina bătea suficient de departe, pentru a recunoaște bucățica de neopren galben care îi arăta că fetele de la Dykedivers aleseseră această cale mai dificilă. Fete subțirele, care se mișcaseră în grup și, la nevoie, s-ar fi putut ajuta reciproc. Or, el era ca de obicei singur și n-ar fi avut loc nici să se întoarcă din drum, în cazul în care ar fi fost nevoit să iasă rapid afară.

Erik rămase plutind în apă și își trecu palma înmănușată peste filonul acoperit de gheață. Apoi se hotărî să o ia la stânga, dar constată resemnat că și galeria aceea se îngusta.

Zece metri, douăzeci, treizeci. Curând putu atinge cu degetele ambii pereți. După patruzeci de metri se frecă de piatră cu umerii. Patruzeci și cinci. Doi piloni de fier formau o trecere îngustă. Se răsuci într-o parte și reuși să se strecoare printre ei.

Însă galeria se îngusta tot mai mult, iar curând se trezi în fața altor piloni, atât de apropiați, încât se văzu nevoit să încerce să-l îndepărteze pe unul dintre ei. Erik îndreptă conul de lumină către prinderile din tavan și din pământ ale pilonului stâng. N-ar fi putut să-l miște din loc. În schimb, prinderea în pământ a pilonului

drept părea mâncată de rugină. Iar în tavan lipseau două șuruburi... în vreme ce alte două erau intacte.

Se agăță cu mâinile de pilon și încercă să-l miște. Cedă doar câțiva milimetri. Dar dacă ar fi tras de el cu putere...

Erik plutea deasupra șinelor.

Încercă să lumineze cu lanterna de frunte cât mai departe posibil interiorul galeriei întunecate. Să se întoarcă aici din drum... Se împinse cu putere în pilon și, spre surprinderea lui, acesta se smulse din perete declanșând o ploaie de pietricele și praf. Erik nu mai văzu nimic și se chirci în așteptarea prăbușirii iminente a muntelui. După un timp începu să înainteze bâjbâind cu mănușile pe jos prin nămol. Unduindu-se cu multă răbdare reuși să se strecoare prin deschidere și să plutească mai departe.

După locul acela îngust, galeria se lărgea iarăși. Erik știa că trebuia să se grăbească. Poate că galeria fetelor și aceasta aveau să se întâlnească la un moment dat, după o scurtă bucățică? În câteva minute parcursese deja nouăzeci, dacă nu chiar o sută de metri. Nu mai putea fi departe de locul unde ar fi putut ieși din apă, fiindcă galeria continua să urce.

Erik își mișcă labele cu putere, căutând în același timp cu lanterna de frunte posibile obstacole în pereți. Era atât de absorbit de căutarea lui, încât nu observă decât cu un metru înainte că fusese cât pe-aci să se izbească de o ușă din fier. Era mâncată de rugină, crăpată și fisurată și atârna strâmbă în balamalele prinse în pereții galeriei. Printr-una dintre crăpături zări pe partea cealaltă a ușii zăvorul care îl împiedica să o deschidă.

Erik plimbă conul de lumină pe suprafața metalică, maronie și aspră... Dar ce era acolo? O depunere de calcar?

Înotă puțin mai aproape.

Nu... nu era calcar. Mai degrabă cretă. Cineva scrisese cu litere mari și neregulate un cuvânt de neînțeles:

NIFLHEIM

Niflheim... să fi fost numele minei? În orice caz, ușa aceasta era punctul final al expediției sale, dacă nu cumva...

Erik își propti mâinile pe suprafața ruginită și se împinse ușor înainte.

Ușa cedă într-adevăr, dar numai puțin.

Se împinse cu mai multă forță și auzi cum pârâie balamalele în apă. Erik inspiră adânc. Apoi se izbi cu toată puterea în ușă.

Balamalele se smulseră din prinderile lor străvechi, iar ușa se deschise scârțâind. Căzând, ridică un nor de nămol, care coloră apa în maro. Erik nu mai așteptă să se limpezească apa și înaintă ținându-se cu mâinile de pereți. Dar treptele care urcau din spatele ușii nu le văzu.

Se lovi cu fruntea de treapta de jos, iar forța care îl proiectă înainte făcu să-i zboare de pe față masca și din gură detentorul. Frigul brusc îi provocă un asemenea șoc, încât înghiți apă și avu senzația că se sufocă. Bâjbâi orb după detentorul de rezervă, dar nu-l găsi. Dădea din mâini cu ochii închiși, în vreme ce plămânii lui urlau disperați după aer.

Aer!

Disperat, își înălță capul — de parcă ar fi ajutat la ceva — și se trezi deasupra apei. Pufni și scuipă și când inspiră instinctiv pe nas și pe gură îl lovi din nou mirosul acela scârbos. Respira grăbit și superficial, pentru a nu

cădea în faţă şi a vomita. Urcă târându-se ultimele trepte şi se prăbuşi, respirând numai pe gură, numai pe gură...

Când reuşi să-şi controleze respiraţia, privi în jur în galeria uscată. Se rostogoli pe spate şi se odihni, până când se simţi în stare să se aşeze în capul oaselor.

Cu gândul aiurea, îşi dădu seama că pierduse pe drum bobina cu cablul care ar fi trebuit să-l conducă înapoi, la puţul prin care pătrunsese în mină. Îşi amintea vag că o scăpase din mână jos, la uşa de fier, când căutase orbecăind să iasă din apă. Dar să se întoarcă acum să o caute... nu mai avea putere. Să se limpezească întâi apa. Şi apoi mai avea timp.

Mirosul de putrefacţie îl împiedica să gândească.

Îşi dădu jos labele pentru înot şi masca de scafandru, care îi atârna încă de gât. Îşi îndreptă lanterna de frunte şi încercă să vadă cum se continua galeria. Strâmtă şi umedă, mergea mai departe în întunericul negru ca smoala. Reuşi să stea în picioare, pe tălpile din cauciuc striat ale botoşilor, şi porni la drum.

Acolo unde tunelul fusese tăiat în munte prin detonare, filonul era destul de regulat şi drept. Brusc, galeria se bifurca. Erik o luă la dreapta. Ajunse la o nouă bifurcaţie, dar în dreapta accesul era blocat de bolovani. O luă, aşadar, la stânga, apoi iar la dreapta, acolo unde galeria se despărţea în trei coridoare. Dar nimeri într-o fundătură şi se văzu nevoit să se întoarcă din drum până la ultima bifurcaţie. Dar prin care coridor venise oare? Se opri nesigur, învăluit de mirosul de putrefacţie.

După o scurtă pauză, continuă să înainteze îndoit de spate în labirint. Avea vaga senzaţie că se îndreaptă către nord. Gâfâind, scotea pe gură nori de abur. În galeriile

acestea nu se mai vedea niciun indiciu de exploatare minieră, doar stalactite care atârnau din tavanul scund. Era al naibii de frig, gerul usturător pătrundea prin materialul laminat în trei straturi al costumului său uscat.

Şi dacă n-o să mai iasă la suprafaţă? Cât timp ar fi trecut până când s-ar fi întrebat careva ce se întâmplase cu el? Ar fi pornit careva în căutarea lui? Erik lovi cu pumnul în peretele galeriei, făcând conul de lumină al lanternei să tremure.

Mama lui murise demult, iar lui Erik îi trecu fără să vrea prin minte ce avea să lase în urma lui în casa părăsită. Trei tăieturi din nişte ziare vechi — la atâta se rezuma celebritatea lui.

Una dintre ele era o notiţă de numai câţiva centimetri, care amintea că Erik Hall marcase cândva, demult, unsprezece puncte într-un meci de baschet al şcolii. A doua era o fotografie făcută cu ocazia unei vizite la ziarul local, în care el era acoperit pe jumătate. Dar a treia era marea lui victorie: o scurtă însemnare în marele jurnal de seară, în cadrul unui reportaj pe care-l făcuseră într-o vară despre mina din Falun. Iar acolo, capul lui se vedea în întregime. Apropo de cap... Dykedivers, să nu uite de ce venise de fapt aici.

Erik se opri.

Când picioarele nu mai vrură să-i dea ascultare, înţelese că era timpul să se întoarcă din drum. Aruncă o privire pe batimetru. Două sute doisprezece metri, de necrezut. Aproape cincizeci de metri mai adânc decât fetele şi reuşise asta fără ajutorul nimănui.

Cu degetele amorţite de frig scoase sprayul de vopsea şi scrise pe peretele din spatele lui: E–H, 212 metri. Apoi stătu câteva clipe pe gânduri şi adăugă: *ad extremum*. O

expresie frumoasă, pe care o auzise cândva la televizor. *Ad extremum*, adică în condiții extreme, dacă o traduseseră corect.

Și acum, câteva poze cu camera subacvatică. Dar de data aceasta își lăsă cagula pe cap, nu se putea altfel din cauza frigului. Când își văzu fața pe ecranul camerei, observă că ochii i se cam înroșiseră din cauza lipsei de oxigen. Plimbă pentru ultima oară lumina lanternei peste pereții galeriei. Dar acolo era ceva ce...

Făcu un pas mai aproape.

Conul de lumină se opri din nou asupra unei suprafețe metalice ruginite. Încă o ușă? Acum chiar trebuia să se întoarcă.

Da, încă o ușă de fier, aceeași structură, același zăvor, tot pe partea cealaltă. Și același... scris cu creta?

NÁSTRÖNDU

Aerul stătut îi inundă plămânii. Náströndu? Dar n-avea nicio importanță ce scria pe ușa aceea ruginită, fiindcă el era acum hotărât să...

Împinse ușor ușa.

Aceasta cedă imediat și se deschise scârțâind din balamale. Când Erik reuși să respire din nou cât de cât normal, îndrăzni să înainteze câțiva pași, doar pentru a arunca o privire.

Imediat în spatele ușii cobora o scară abruptă în spirală.

Încă zece minute.

Fixă timpul pe ceasul etanș de scufundare, iar tălpile de cauciuc ale botoșilor lui se desprinseră cu un scrâșnet de sol. Era o scară îngustă, care-l purtă cu fiecare cotitură

tot mai adânc sub pământ. La capătul ei se deschise o... cum să-i zică? O criptă? Nu, mai degrabă o grotă mare. Da, o grotă naturală era, de cel puțin douăzeci de metri înălțime.

Din tavan picura apă. Stropi rari, care cădeau plescăind într-un bazin supraplin. În mijlocul bazinului era un pietroi, iar pe pietroi, ceva ce semăna cu un sac. Aerul era greu respirabil, parcă ar fi fost din lut vâscos, iar putoarea era mai oribilă decât oricând.

Doar o privire voia să arunce și să facă niște poze.

Încercă să se miște cât mai silențios cu putință, însă fiecare atingere cu pământul producea reverberații în grota stâncoasă. Rămase pe loc, pentru a se mai liniști puțin, și ascultă atent plescăitul picăturilor de apă. Lumina lanternei de frunte aluneca grăbită pe pereți. În dreapta lui sclipea un filon de cupru, care urca până la tavanul grotei. Și în stânga?

Erik tresări, când recunoscu ceva asemănător unei intrări boltite. Dar când se apropie și își trecu mâna înmănușată peste suprafața dură a stâncii, își dădu seama că fusese un joc de umbre. Îndreptă lumina pentru ultima oară în stânga, pentru ca apoi să... dar acolo era ceva!

Același scris cu creta — însă de data aceasta, autorul nu se mai mulțumise să noteze pe perete un singur cuvânt.

Erik nu putu descifra rândurile asimetrice. Își pregăti camera subacvatică. Blițul se aprinse, iar Erik privi mirat imaginea de pe ecran.

Întorcându-se spre scara în spirală, îi trecu prin minte că n-ar fi fost rău să ia cu el un suvenir din inima muntelui. De pildă ceva din sacul acela, care zăcea pe

pietroiul din mijlocul bazinului...? Următorul lucru pe care-l simţi a fost frigul care îl pătrunse când intră în apa care-i ajungea până la brâu. Când ajunse în sfârşit la sac, văzu că era acoperit cu ceva asemănător unei plase de pescuit mucegăite.

Erik îşi dădu jos mănuşile, pentru a putea prinde mai bine.

O încurcătură alunecoasă de aţe gri şi negre, îmbibate de apă. Le împinse puţin la o parte şi zări un obiect împachetat, cu un mâner. Vreo unealtă uitată, care se încurcase în aţe? Trase de mânerul metalic alb lucios. Dar nu voia să se desprindă, părea legat. Erik pipăi suprafaţa netedă şi dădu peste două, ba nu, chiar trei frânghii legate în jurul mânerului.

Îşi scoase cuţitul de titan şi tăie cu lama curbată prima frânghie. Se auzi un scrâşnet. Un scrâşnet? Era atât de veche frânghia, încât se pietrificase?

Apucă a doua frânghie şi o tăie şi pe aceasta. Se auzi iarăşi un scrâşnet, iar sacul începu să se mişte. În pofida frigului, Erik avu senzaţia că-l cuprinde o fierbinţeală neobişnuită. Tăie şi cea de-a treia frânghie şi respiră uşurat.

Când mânerul se desprinse din încurcătura de aţe, prima lui impresie a fost că ţine în mână o cheie lungă. Dar când lumina lanternei căzu pe obiect, constată că era un fel de cruce. Era formată dintr-un mâner lung şi o a doua bucată mai scurtă, aşezată de-a curmezişul, deasupra căreia era însă un fel de toartă ovală. Albul crucii strălucea în întuneric.

Erik îşi vârî mâna fără mănuşă în aţele umede şi încercă să le dea la o parte, pentru a ajunge la conţinutul sacului. Însă aţele păreau cusute şi atunci Erik le apucă

mai bine și smuci de ele. Prea târziu își dădu seama că trăsese cu prea multă putere. Sacul căzu peste el, Erik se clătină întâi câțiva pași înapoi și în cele din urmă se prăbuși cu toată greutatea pe spate.

Capul lui se afundă în apa rece ca gheața din bazin. Și când reuși în sfârșit, după ce alunecase de mai multe ori, să se așeze, se trezi că privește în lumina lanternei un chip schimonosit. O femeie se holba la el cu ochii împietriți, înconjurați de o piele bine întinsă, asemănătoare pergamentului. Deasupra rădăcinii nasului se căsca o gaură în frunte, mare cât o monedă.

Erik Hall simți cum îi ating mâinile, în apă, cele trei cioturi pe care le tăiase. Și își dădu seama că ce retezase el, de fapt, nu fuseseră niște frânghii, ci trei degete de la mâna femeii. Se dădu instinctiv în spate, dar capul femeii îl urmă ca o păpușă din cârpe. Mai trase o dată de ațe și constată că ce ținea, de fapt, în mână era părul moartei.

Când inspiră fără să-și dea seama pe nas, simți că în putoarea insuportabilă din jur se amestecă și mirosul femeii. Mirosea a sânge și a fier și a perete cald, de șură, vara. Un miros pe care-l identifică imediat. Era mirosul culorii roșii care se obținea din mina de cupru din Falun.

2. Dalakurir

Dalakurir-ul era un ziar cu cronicari binevoitori și comentatori politici cu limba ascuțită, dar în ceea ce privea știrile, nu se putea spune că s-ar fi numărat printre redacțiile de elită ale țării. Și totuși, redactorul de știri avea un oarecare talent instinctiv: răspundea la telefon la momentul potrivit.

Primise indiciul duminică după-amiaza la ora trei și jumătate, exact atunci când i se păruse cât se poate de jalnic să scrie știri de umplutură din Gagnef și Hedemora.

Legătura pârâitoare a telefonului mobil îl împiedicase să înțeleagă amănuntele, însă mesajul principal al fotografului liber profesionist fusese clar: o adevărată senzație. Era vorba, dacă redactorul înțelesese bine, despre o fată (*adolescentă?*), găsită moartă (*crimă cu conotație sexuală?*) într-o galerie de mină (*crimă spectaculoasă cu conotație sexuală?*).

Bărbatul care găsise cadavrul și transmisese apelul S.O.S. — din spusele fotografului, un fel de scafandru — turuise o grămadă de date, înainte de a se întrerupe legătura. Date pe care angajații centralei serviciului de urgență le descifraseră în cele din urmă ca fiind coordonate

GPS. La scurt timp, cea mai mare parte a serviciului de urgență al districtului Dalarna pornise către locul respectiv din pădure: trei patrule de poliție, o mașină a direcției de poliție, două ambulanțe, plus pompierii, cărora li s-a alăturat în acest caz, în mod ideal, și un angajat al autorității miniere suedeze Bergsstaten.

După ce dădu frustrat o raită prin redacția goală ca în fiecare duminică, în căutarea unui reporter care să se ocupe de subiect, redactorul de știri găsi în sfârșit o persoană dispusă să dea o mână de ajutor: colaboratorul suplimentar al *Dalakurir*-ului, un practicant înalt din Stockholm.

După o discuție de două minute, practicantul coborî prin casa scării, pe ai cărei pereți erau lipite știri îngălbenite de vreme, și ajunse în curtea interioară, la mașinile de serviciu ale *Dalakurir*-ului.

Redactorul de știri înălță în gând o rugăciune și porni înapoi, către biroul său. Care dintre redacții mai primiseră oare indiciul? Trecu în pas alergător pe lângă monitoarele gri-palid ale celorlalți redactori, pe care ediția de a doua zi a ziarului începea deja să capete contur. Care pagini trebuiau modificate? Bineînțeles prima — și mai care? Aveau de-a face cu un articol pentru cititorii din Falun, sau era un subiect mai mare, al cărui loc era pe paginile destinate restului țării?

Această frământare mentală avu asupra redactorului un efect paralizant, iar ajuns la masa lui de scris, aruncă o privire plină de dor în direcția balconului pentru fumători. Dar până la urmă se mulțumi cu cana de cafea, pe care o găsi în mijlocul harababurii de articole necitite de pe birou.

Îi goli conținutul dintr-o sorbitură lacomă și înghiți împreună cu zațul cafelei și o bucățică de tutun pentru

mestecat. Cu o grimasă, scuipă pasta din gură în coșul de gunoi arhiplin și începu să scrie un text scurt pentru ediția online a *Dalakurir*-ului. Știa că agenția privată de știri Tidningarns Telegrambyrå avea să-l preia rapid. După care, scurta știre subliniată cu roșu de la TT va pune în mișcare toate celelalte redacții, care se vor referi în introducerea textelor lor la informația *Dalakurir*-ului:

ULTIMA ORĂ: FEMEIE UCISĂ, GĂSITĂ LA 200 M SUB PĂMÂNT ÎN ÎMPREJURIMILE FALUNULUI.

Cu telefonul mobil prins între umăr și obraz, practicantul coti în scrâșnete de cauciucuri pe drumul forestier care pornea imediat după ieșirea sudică din Falun. În fața lui, roțile mașinii fotografului aruncau pietriș în urma lor. Pentru practicant era destul de dificil să conducă și în același timp să fie atent la indicații, dar dacă îl înțelegea bine pe fotograf, destinația lor era un fel de loc de popas.

Dădu drumul telefonului pe jos, unde acesta începu să țopăie în sus și-n jos pe carpetă, între pedale. Apoi plesni din limbă, își simțea gura uscată. Mâinile lui strângeau cu atâta putere volanul, încât se albiseră la încheieturile degetelor, iar practicantul trăgea și smucea de volan, pentru a menține mașina de serviciu a ziarului pe drum, atunci când lua curbele. Dar înaintea lui se deschise la un moment dat o porțiune dreaptă și când zări la oarecare distanță lumini de control pâlpâind, pricepu că ajunseseră în sfârșit la destinație.

La marginea locului de popas fuseseră aruncate în șanț mai multe mese, care stăteau cu băncile lor

suspendate în aer, ca niște gândaci răsturnați pe spate. Poliția le dăduse probabil la o parte, pentru a face loc tuturor vehiculelor de intervenție. Mașinile cu girofarurile pornite erau nevoite să parcheze atât de înghesuit, încât capotele ambulanțelor mai că blocau accesul de pe drumul forestier. Puțin mai în față stăteau pe jumătate în șanț mașinile pompierilor, iar practicantul, abia după ce reuși să se strecoare pe lângă ele, avu suficient spațiu pentru a rula în voie și a găsi un loc de parcare.

Când deschise portiera, primul lucru pe care îl remarcă fu liniștea plină de șopote, până când auzi din spate, dinspre marginea pădurii, un câine lătrând. Practicantul îi strigă ceva fotografului și îi făcu semn să se grăbească, după care se afundară amândoi, cu pantofii lipăind, în bezna pădurii de molizi. Curând auziră de undeva din față câinii-lupi ai poliției și merseră prin ceața deasă în direcția din care se auzeau lătrăturile.

Poliția blocase deja zona din jurul puțului: o bandă de plastic subțire, care fâlfâia în vânt, izola cea mai mare parte din terenul abrupt care cobora către intrarea în mină. La marginea puțului stăteau vreo șase polițiști și câțiva pompieri, care păreau prinși într-o discuție haotică despre următorul lucru pe care-l aveau de făcut.

În spatele lor, pe un bloc de piatră, stătea o făptură solitară. Costumul negru de scafandru al bărbatului sclipea în lumina reflectoarelor pe care echipa de intervenție le îndreptase de la o oarecare distanță către puț. Își dăduse cagula jos, fața cu trăsături aspre era înroșită și puțin umflată, iar ochii lui, atunci când se aținitră asupra sa, îi părură practicantului niște răni deschise.

Fotograful îl înghionti ușor într-o parte, după care practicantul își luă inima în dinți, se aplecă și se strecură pe sub banda de plastic a poliției.

— Dumneavoastră ați găsit-o, nu-i așa?

În prima clipă avu impresia că scafandrul nu-i auzise întrebarea, deoarece continua să stea mut, studiindu-și mâinile mari. Dar pe urmă dădu țeapăn din cap.

— Ce s-a întâmplat acolo jos? întrebă practicantul în șoaptă, aruncând din când în când o privire furișă în direcția polițiștilor.

— Ceva... ceva absolut îngrozitor, cred, răspunse scafandrul.

Practicantul văzu în minte imaginea unui corp despuiat, o fată căzută pe jos în bezna claustrofobică de sub pământ. Automat începu să respire mai repede.

— Și... câți ani avea?

— Câți ani? Păi, de unde să știu eu?

Scafandrul clipi nesigur din ochi, când li se întâlniră privirile.

— Corpul ei părea al unei copilițe. Foarte moale, de parcă ar fi fost încă în viață. Și nici nu cântărea mare lucru. Numai că eu am alunecat, când am ridicat-o, și pe urmă m-am trezit cu ea peste mine. Avea ceva pe ea...

— Cum arăta, avea urme de leziuni?

— Un păr lung...

Scafandrul dădu din mâini și încercă să-i arate practicantului.

— Pe față avea o încâlcitură de păr. Eu am tras de el, fiindcă am crezut că sunt niște ațe.

— Dar avea ceva urme de leziuni?

— Da, da! Deasupra ochilor se căsca o gaură... parcă...

Blițul unui aparat de fotografiat se aprinse. Fotograful stătea ghemuit la câțiva metri distanță. Scafandrul îl privi pe practicant pentru prima oară cu un oarecare interes, iar colțurile gurii sale zvâcniră.

— Dar, ia spuneți... o să dați la ziar ce vă spun eu aici?

La sediul ziarului, redactorul de știri reușise să extragă o pereche de căști cu microfon din învălmășeala de lucruri aruncate în sertarul biroului său, și începu să tasteze în computer cu ambele mâini citatul practicantului.

ULTIMA ORĂ: CRIMĂ CU CONOTAȚIE SEXUALĂ ÎN MINĂ
DECLARAȚIA SCAFANDRULUI

— Exclusiv pentru *Dalakurir*, puteți adăuga, spuse practicantul, fiindcă tocmai urmărea cum îl conduceau polițiștii în pădure pe scafandrul musculos.

Echipajul medical îi urma cu tărgile lăsate în jos.

Apoi începu o perioadă de așteptare satisfăcută. *Dalakurir*-ul nu fusese doar primul, ci și cel care ajunsese cel mai departe.

Practicantul și fotograful se așezaseră pe jos, lângă trunchiul unui pin, și alunecau acum tot mai aproape unul de celălalt, în încercarea de a se proteja de frigul serii. Între timp se adunaseră în întuneric mai multe echipe de reporteri. Sveriges Radio și TT veniseră la fața locului, desigur și jurnalele de seară, iar TV4 și televiziunea de stat își instalaseră și ele în lumina reflectoarelor camerele de filmat și trepiedele. Reporterii îl contactau periodic pe șeful acțiunii de salvare, care stătea în dreptul intrării

în mină, pentru a-și actualiza relatările, însă informațiile primite variau de fiecare dată.

Inițial fusese vorba ca un club local de scafandri sportivi să ajute la scoaterea femeii ucise din mină. Misiunea fusese apoi încredințată scafandrilor de la paza de coastă din Härnösand. Pe la șapte și jumătate însă, un înalt funcționar din Stockholm se pare că dăduse drumul întâmplător la televizor, fiindcă brusc se răspândi știrea că o unitate specială a Forțelor Naționale de Intervenție avea să rezolve problema. În ciuda faptului că ceruse să li se pună la dispoziție un eclicopter, echipa din Stockholm sosi la fața locului abia după vreo trei ceasuri. Între timp trecuse de ora unsprezece noaptea. Iar până atunci, adică pe tot parcursul după-amiezii și serii, toate redacțiile fuseseră nevoite să citeze știrea *Dalakurir*-ului și scurtul interviu luat de către practicant scafandrului. Pentru a sărbători victoria din acea zi, redactorul-șef adjunct așezase pe masa redactorului de știri un coș cu melci cu scorțișoară.

Când unitatea specială de intervenție apăru în sfârșit în uniformele ei negre de luptă, situația se schimbă. Șeful acțiunii de salvare din Falun trebui să plece din dreptul puțului, noi benzi de izolare fură trase în jurul zonei, iar pe lângă marginea puțului se instală în iarba uscată un paravan masiv, din plexiglas mat, care să protejeze de privirile indiscrete. Scafandrii din Stockholm își verificară buteliile cu oxigen, iar camerele de filmat reușiră să-i înregistreze pe bărbații bine antrenați, care își îmbrăcau costumele de cauciuc și neopren.

Polițiștii din Falun stăteau în preajmă cu brațele încrucișate, ca niște spectatori, când prima pereche de scafandri își dădu drumul în puț. Iar când ieși din nou

la suprafață, cei din Falun nu reacționară suficient de rapid, astfel încât șeful unității speciale din Stockholm, care reușise să organizeze ad-hoc o conferință de presă, le-o luă înainte.

Jurnaliștii se adunară în jurul lui în lumina reflectoarelor. Fotograful liber profesionist întinse brațul cu camera de fotografiat, o înclină puțin în jos și făcu o poză bărbatului cu părul tuns periuță, fața ridată și înfățișare autoritară.

— Deci, fiți atenți. Haideți să lămurim lucrurile, începu șeful unității speciale. Din câte am înțeles eu, unii dintre voi au făcut publice anumite informații, încă înainte de a ști de fapt despre ce e vorba.

— Ați vrea să vă cerem întâi voie, sau cum? se făcu auzit un reporter al televiziunii de stat, care la orele șase, șapte și jumătate și nouă intrase în transmisie directă cu știrea *Dalakurir*-ului.

Un jurnalist de la marele jurnal de seară se arătă la rându-i enervat:

— Despre ce e vorba? Cum adică despre ce e vorba? E vorba despre o femeie care a fost ucisă acolo jos, în mină, și aceasta este singura informație pe care am făcut-o publică. Și pe care am obținut-o de la cel care a găsit-o.

— Deci..., replică șeful unității speciale. Nu știu cum ați obținut voi informația aceasta. Dar haideți s-o luăm de la capăt. În primul rând, în mină nu a fost găsită o femeie.

Jurnaliștii își lungiră gâturile.

— Deci, nu o femeie, ci un bărbat.

Practicantul simți cum îi trece un fior rece de-a lungul spinării. Apoi se trezi și el protestând:

— Dar e o femeie! Asta a spus tipul care a găsit-o.

— Nu știu cu cine ați stat *dumneavoastră* de vorbă, replică sec șeful unității speciale, dar cadavrul din mină

aparține unui bărbat. Iar bărbatul acesta e mort deja de mai multe zile, poate chiar de mai mult timp, poate chiar de *mult mai mult* timp. Vom proceda în felul următor: înainte ca scafandrii noștri să aducă la suprafață cadavrul, îl vom împacheta într-un mod profesionist, astfel încât tehnicienii criminaliști să poată ridica probe. Și nu uitați un lucru: nimeni dintre noi nu știe *din ce cauză* a murit acest bărbat. Conform spuselor scafandrilor noștri, nu avem nicio dovadă că ar fi fost ucis.

— Dar aveți vreo dovadă că n-ar fi fost ucis? sondă terenul practicantul.

Mușchii maxilari ai șefului unității speciale se încordară și pentru o clipă păru că ar vrea să răspundă la întrebarea practicantului. Dar în cele din urmă își încheie explicațiile cu următoarele cuvinte:

— Asta a fost tot, vă mulțumesc și pe viitor v-aș ruga să nu vă îndepărtați de la realitate. Acum vom lărgi, din respect față de eventualii aparținători ai victimei, zona izolată pe o rază de aproximativ două sute de metri. Puteți, așadar, să vă strângeți aparatura.

În pofida măsurilor de izolare a zonei, a doua zi, ambele jurnale de seară naționale publicară *fotografia*: cadavrul unui bărbat, scos dintr-o galerie de mină și învelit până la bărbie într-un sac al unității speciale.

Părul lung încadra o față lividă, iar blițurile aparatelor de fotografiat făceau șuvițele grizonante să strălucească precum o cunună de raze. Însă detaliul pe care cititorii celor două ziare aveau să și-l amintească probabil cel mai bine era gaura adâncă de deasupra rădăcinii nasului bărbatului, care semăna cu un al treilea ochi scobit în țeastă.

3. O crimă rituală

La masa lungă de conferințe a *Dalakurir*-ului avusese loc o întrevedere matinală destul de tăcută. Se trecuseră în revistă articolele care urmau să fie scrise și, cel mai important lucru, se discutase cine avea să preia această sarcină. Despre eroarea privind sexul victimei nu se mai vorbise, șușotelile și zvonurile potrivit cărora practicantul din Stockholm avea să continue să submineze investigațiile poliției se deplasaseră în direcția automatului de cafea al redacției.

Dar, de fapt, nici nu mai conta cine avea să relateze în continuare despre acest caz, acum când marile jurnale de seară își trimiseseră echipele la fața locului, iar *Dalakurir*-ul avea să fie curând pus în inferioritate.

Despre scafandrul Erik Hall se află că locuia într-o casă de vacanță din împrejurimile Falunului. Practicantul zări din stradă geamurile cu șprosuri ale verandei. Pentru a ajunge mai aproape, ar fi trebuit să se cațere peste un gard de lemn care-i ajungea până la piept. Însă imediat în spatele porții stătea de strajă o făptură în geacă maro de piele, cu alura unei nevăstuici.

Din câte își dădu el seama, Nevăstuica tocmai scria cu o cariocă neagră ceva cu majuscule pe o bucată de carton: „Atenție! Proprietate privată!“ Apoi prinse cartonul în poartă și porni înapoi către verandă, unde se deschise și închise în urma ei o ușă.

Când ceilalți jurnaliști găsiră și ei drumul către casa de vacanță a lui Hall, era deja prea târziu. Scafandrul nici nu mai răspundea la telefon, nici nu lăsa pe vreun alt jurnalist să-i calce pragul. Așteptară o vreme în fața gardului de lemn, până când Nevăstuica se strecură afară din verandă, însoțită de fotograful ei. Blițurile camerelor de fotografiat păcăniră ca o ploaie torențială, în încercarea de a capta umbra scafandrului în spatele geamurilor verandei. Dar fără niciun folos.

În drum spre poartă, Nevăstuica făcu veselă cu mâna concurenței, apoi se îndreptă către mașina ei și șuieră, exact în clipa când trecu pe lângă practicant, cuvintele: „Ediție specială“.

Teancul de ziare văzu lumina tiparului încă în aceeași zi către ora patru după-amiaza. Interviul în exclusivitate cu Erik Hall și reportajul despre crima din mină fuseseră suficiente pentru manșetă, pentru paginile unu, șase, șapte, opt, nouă, unsprezece, doisprezece, treisprezece, paisprezece, cincisprezece, șaisprezece, șaptesprezece, optsprezece, precum și pentru pagina din mijloc.

Prima pagină era aproape neagră de la cerneala tipografică: o fotografie întunecată și tulbure, pe care se vedea un scris neregulat cu cretă din adâncul unei galerii de mină. Pentru a risipi orice îndoială, fotografia era însoțită de o redare a textului atât în islandeza veche, cât și în traducere suedeză:

Um Ragnarökkr

Sal veit ek standa sölu fjarri Náströndu ä,
Norör horfa dyrr
Falla eitrdropar inn of ljöra
Sä er undinn salr orma hryggjum
Skulu tar vaöa þunga strauma
Menn meinsvara ok morövargar

Din Ragnarök

O sală zări ea, departe de soare,
În Náströndu,
Ușile sunt îndreptate către nord.
Stropi de otravă picură prin ferestre;
Din spinări de șarpe e răsucită sala.
Văzu ea înaintând prin apă
ucigași mișei și sperjuri.

Articolul de la pagina șase era intitulat:
Bun venit în iad

Cel de la pagina șapte:
Niflheim — tărâmul lui Hel

La pagina opt:
Sacrificat într-un ritual păgân?

Nouă:
Náströndu — sala ucigașilor

Și așa mai departe, după care urma introducerea patetică a articolului principal:

FALUN:

Viața lui s-a încheiat pe plaja morților.

Lovitura dintre ochi a fost realizată cu brutalitate și precizie.

De la mâna dreaptă i s-au tăiat trei degete.

Pe peretele nordic al criptei, ucigașul a desenat cu cretă albă poarta către Niflheim — tărâmul lui Hel, zeița nordică a morții. Iadul. Tărâmul subpământean.

Poliția trebuie să dezlege acum următorul mister: este vorba despre o jertfă umană?

Citiți un interviu în exclusivitate cu scafandrul Erik Hall, 38 de ani, care scoate la lumină adevărul despre crima rituală.

În situația aceasta nu se mai putea face altceva decât adăuga pe ici pe colo câte o informație suplimentară. Celălalt jurnal de seară se grăbise și el și reușise să publice chiar a doua zi un supliment de nu mai mult și nu mai puțin de treizeci și șase de pagini.

CRIMĂ RITUALĂ ÎN MINĂ

Religia sângeroasă — Jertfele și ritualurile credinței în Aesir

Partea cea mai consistentă din punct de vedere științific a suplimentului o constituia o înșirare a tuturor asociațiilor neopăgâne din țară, precum și a eventualelor lor legături cu grupări de extremă dreaptă și neonaziste.

Încă în aceeași dimineață, talk-show-ul de la TV4 a fost în întregime dedicat păgânismului, în vreme ce emisiunea matinală a televiziunii de stat dădu cuvântul unor adepte ale mișcării New Age, două cucoane care

explicară că această credință se rezuma în ziua de astăzi la jertfe de fructe, flori și pâine și că denumirea corectă nu era „credința în Aesir", ci „rit străvechi". Apoi luă cuvântul un profesor de criminologie, care atrase atenția asupra pericolului de a trage concluzii pripite. În afară de aceasta, aminti telespectatorilor că majoritatea crimelor se produceau în mediul social. După care urmă prognoza meteo.

La *Dalakurir*, atmosfera devenise cât se poate de apăsătoare. După ce, inițial, ocupase poziția fruntașă, ziarul rămăsese acum de căruță. Crimă rituală? Credință în Aesir? Chiar exista un asemenea termen? Și să fi existat oare careva în Falun, sau măcar în Grycksbo sau Bengtsheden, care să creadă în așa ceva?

Practicantul din Stockholm și ceilalți reporteri încercaseră să ia legătura cu persoanele lor de contact din cadrul poliției din Falun, pentru a afla mai multe despre stadiul actual al anchetei. Însă la sediul poliției din Kristinegatan, nemulțumirea cauzată de publicarea acelor versuri smintite și a numelor „Niflheim" și „Náströndu" îi determinase pe polițiști să păstreze discreția.

A doua zi dimineața, televiziunea de stat renunță la atitudinea ei sceptică și se adaptă cererii. Reușiseră cumva să-l ademenească pe scafandrul Erik Hall din casa lui de vacanță și să-l aducă la Stockholm pentru un interviu în studio.

Pe canapeaua roșie din studioul emisiunii matinale stătea alături de Hall un profesor universitar mai în vârstă, cu fața pământie, pe care-l chema Don... Titelman, parcă? Practicantul derulă înapoi înregistrarea emisiunii de pe computerul lui și mai citi o dată numele de pe

ecuson. Da, Don Titelman, profesor de istorie la Universitatea din Lund.

Însă atunci când Erik Hall relată pentru a nu știu câta oară evenimentele petrecute cu ocazia bizarei lui scufundări în mină, nu mai ieși la iveală niciun aspect nou, iar practicantul derulă rapid înainte expunerea pe larg a lui Titelman, care încerca să arate că originea fascinației neonaziste față de mitologia nordică a Societății Thule trebuia căutată la un oarecare Karl Maria Wiligut.

O televiziune de stat tâmpită și plicticoasă, își spuse practicantul și coborî resemnat și lipsit de chef la întrevederea matinală a *Dalakurir*-ului.

4. Bube

O singură persoană iubise Don Titelman fără rezerve: pe bunica lui evreică, a sa *jiddische* Bube. Ea fusese prima care-l luase cu adevărat în serios. Își mai amintea că se simțise o persoană aleasă, atunci când Bube i se confesase pentru prima dată. Pe atunci, Don avea opt ani.

Casa din anii 1950 a lui Bube, cu mirosul ei de levănțică împotriva moliilor, haine neaerisite și alge putrezite însemna pentru Don amintirea verii. Părinții lui obișnuiau să-l lase în fiecare an deja de la începutul lui iunie la Bube, în Båstad, pentru a veni apoi în septembrie, fără niciun chef, după el și a-l duce acasă la Stockholm. Pentru Don, anul școlar începea de fiecare dată cu o întârziere de cel puțin două săptămâni.

Casa era destul de dărăpănată. Bucăți mari de tencuială se desprinseseră din fațadă, iar gazonul din grădină era acoperit de fructe putrezite, pe care niciunul dintre ei nu mai reușea să le adune. Don fiindcă era prea leneș, Bube fiindcă nu o mai duceau picioarele.

În ultimele veri, Bube nu mai reușise nici măcar să urce scara interioară din casă, astfel încât Don rămăsese

stăpân peste întregul nivel superior. În ciuda prafului și a ferestrelor împânzite de iederă, prefera să doarmă acolo sus decât la parter, fiindcă Bube nu-și găsea liniștea în timpul nopții.

Din dormitorul aflat deasupra scării, Don ascultase noapte de noapte monotonul ritual. Întâi pârâitul pașilor pe parchet, apoi geamătul care îi vestea că Bube se prăbușise pe canapeaua din piele. Acolo obișnuia să stea o vreme, iar el știa că se apleca înainte și își masa cicatricile și adânciturile din pielea picioarelor. Pe urmă se ridica zgomotos, urma o nouă raită, un alt geamăt și scârțâitul arcurilor, atunci când canapeaua o lua în primire pentru următorul popas.

Și așa o ținea toată noaptea, într-un ritm care îl adormea pe Don în cele din urmă.

În iulie 1942, Bube fusese deportată la Ravensbrück, unde experimentele medicale începuseră de îndată.

Medicii SS voiau să studieze efectul antibacterian al sulfamidei asupra infecțiilor grave, cauzate de răni prin împușcare. Li se spusese că experimentele aveau să servească Wehrmacht-ului german și, prin urmare, trebuiau să se desfășoare într-un mod cât mai realist cu putință. Primii cobai au fost cincisprezece deținuți de sex masculin.

Medicii le-au despicat mușchii gambei de la călcâi până la scobitura genunchiului. Apoi au uns rănile cu o soluție bacteriană, pentru a provoca o infecție moderat de gravă. Bacteriile fuseseră cultivate de către *Institutul de Igienă al Waffen-SS*. Optaseră pentru mușchii gambei, în ideea că ar fi putut amputa picioarele la nivelul genunchiului, în cazul în care cangrena s-ar fi extins. Rănile

deschise au fost întâi pudrate cu praf de sulfamidă și apoi cusute.

Medicii SS au așteptat curioși să vadă ce se va întâmpla, însă curând au constatat că rănile se vindecau mult prea repede. Experimentul se desfășura cu totul altfel decât situațiile reale de pe front, de unde au tras concluzia că nu se pregătiseră îndeajuns de bine.

Au ales prin urmare alți subiecți, de data aceasta un grup de șaizeci de femei. Toate erau tinere, toate aveau sub treizeci de ani, iar una dintre persoanele alese era Bube, bunica lui Don. Medicii din lagărul de concentrare le-au făcut incizii adânci în gambe, de la tendonul lui Ahile până la scobitura genunchiului. Pentru a spori asemănarea cu rănile de război, nu le-au uns doar cu bacterii anaerobe, ci au adăugat și cioburi de sticlă, pământ și rumeguș. Picioarele lui Bube s-au umflat imediat și s-au umplut de puroi. Bube a căzut într-un delir febril, din care nu au reușit să o trezească nici măcar urletele celorlalte femei. Însă sulfamida a început curând să-și facă efectul, iar câteva zile mai târziu a devenit evident că niciuna dintre femei nu avea să moară în urma infecției. Prin urmare, experimentul tot nu era suficient de realist.

Medicii șefi Oberheuser și Fischer au plecat pentru un sfârșit de săptămână la Berlin, la o conferință, unde au discutat cu alți colegi experimentele ratate.

Medicii germani au convenit rapid asupra faptului că amestecul de bacterii, cioburi de sticlă, pământ și rumeguș nu era suficient. Mai trebuia, de asemenea, oprită circulația sângelui. Căci descoperiseră că în cazul rănilor reale prin împușcare erau întotdeauna afectate și câteva dintre arterele principale. Or, dacă tăiau picioarele în felul acesta controlat, sângele continua să circule

nestăvilit, ceea ce împiedica după toate aparențele cangrena să aibă un efect mortal.

Prima propunere a fost, așadar, să li se mitralieze pur și simplu femeilor picioarele. Astfel, experimentului nu i s-ar mai fi putut reproșa că nu e suficient de realist. Însă după ce au chibzuit o vreme, au ajuns la concluzia că nici varianta aceasta nu putea fi încununată de succes. Fiindcă rănile s-ar fi deosebit probabil de la o femeie la alta și din acest motiv nu puteau fi comparate într-un mod științific.

Cuiva i-a venit însă ideea să lege benzi de cauciuc în jurul gleznelor și genunchilor femeilor, după ce le vor fi tăiat gambele. Astfel, mușchii secționați ai gambei nu ar mai fi fost aprovizionați cu sânge, ceea ce ar fi favorizat cangrena.

Acest procedeu s-a dovedit corect.

Cinci femei din grupul lui Bube au contractat rapid o cangrenă, care s-a extins de la picioare până la bust. Și, deși erau încă tinere, organismele lor au abandonat lupta după numai douăzeci și patru de ore.

Una dintre ele se aflase întinsă chiar lângă Bube, pe prici, și se chircise toată de durere. Bunica îi povestise lui Don cum gambele femeii ajunseseră în câteva ore de dimensiunea unor buturugi, gata să plesnească de cât puroi cu sânge se strânsese în ele. În timpul nopții, vasele de sânge s-au descompus, pielea s-a desprins de pe picioare, iar cangrena s-a extins până la coapse și în zona pelviană a femeii.

Chiar dacă vreunul dintre medicii SS ar fi rămas treaz pe parcursul nopții, tot n-ar mai fi avut timp să-i amputeze picioarele. A doua zi dimineața s-au ocupat de ultimele însemnări medicale și au scos în cele din urmă

femeia din încăpere, pentru a o împușca. Pentru Bube fusese *a shrekleche zach*, o poveste atât de cumplită, că nici nu protestase. Se simțise doar infinit de ușurată că scăpase de putoarea oribilă a femeii.

Târziu în toamna anului 1942, medicii SS se plictisiseră de experimentele cu sulfamidă și cangrenă și au decis să se dedice altor experimente, de data aceasta din domeniul chirurgiei plastice. Scopul lor era de a descoperi metode noi, cu care să îi refacă estetic pe soldații germani după încheierea războiului.

Aveau la dispoziție mai multe procedee: unul consta, de pildă, în înlăturarea unor părți din schelet și musculatură, urmată de transplant, altele erau mai complicate și vizau întrebarea cât de repede putea fi vindecat un os zdrobit sau un nerv secționat. Bube și celelalte supraviețuitoare ale experimentelor cu cangrenă s-au dovedit și în acest caz folositoare.

Medicii germani i-au scos bunicii lui Bube fâșii din musculatura gambei până la os, pentru a vedea dacă țesutul se va regenera pe cale naturală. Rezultatul a fost dezamăgitor.

Apoi i-au fracturat în patru locuri tibia, pentru a vedea cât de repede se va reface osul. Când i-au pus piciorul în ghips, asistentele medicale au procedat cu mare băgare de seamă. După câteva săptămâni, când osul se refăcuse aproape complet, i-au scos ghipsul și au consemnat rezultatele. După aceea, i-au fracturat din nou osul vindecat, pentru a putea continua experimentul.

La început, Bube primise doze mici de morfină, însă spre final, când situația în lagărul din Ravensbrück devenise tot mai haotică, au uitat de multe ori să-i mai

administreze analgezice. Și totuși, avusese noroc, *a zach mazel*, ținea Bube să sublinieze.

Uneia dintre femeile din grupul ei i-au scos un omoplat, în cadrul unui experiment însoțit de transplant, în urma căruia femeia n-a mai putut niciodată să ridice brațul mai sus de umăr. Altora le-au îndepărtat bucăți întregi din corp: un braț complet, funcțional, scos cu umăr și claviculă cu tot, sau o coapsă desprinsă din osul iliac. Bube văzuse cu ochii ei o poloneză căreia i-au îndepărtat ambii pomeți, astfel încât fața femeii s-a prăbușit fleșcăită.

Din punct de vedere medical, experimentele n-au avut nicio valoare, după cum s-a dovedit ulterior în cadrul Proceselor de la Nürnberg.

În primăvara ultimului an de război au sosit autobuzele albe salvatoare ale Organizației Bernadotte. Bube s-a numărat printre cei pe spatele cărora au desenat cu cretă o cruce mare albă. Au dus-o la Padborg și de acolo mai departe până la strâmtoarea Øresund. În 26 aprilie 1945 au coborât-o pe o targă de pe feribot în Helsingborg. Pe atunci avea douăzeci și opt de ani.

I-au trebuit trei ani până când a reînvățat să meargă singură, însă adânciturile din picioare au rămas. De-a lungul gambelor avea cicatrici noduroase. La vârsta de opt ani, Don avusese voie să le pipăie și i se păruse că seamănă cu crengile unui copac muribund.

Același scenariu se repeta în fiecare vară, în vreme ce merele din grădină putrezeau. Bube îi povestea într-un amestec greu inteligibil de suedeză și idiș, iar el stătea și o asculta, căci își iubise întotdeauna bunica. Pe el îl numea *mayn nachesdik kind*, comoara mea, bucuria mea, în vreme ce nemții erau *jener goylem*, niște ființe fără suflet.

După ce terminase de relatat propria ei poveste, Bube îi vorbise despre execuțiile în masă din Lublin, despre gazările cu monoxid de carbon de la Sobibor, cu Zyklon B de la Treblinka și Auschwitz, precum și despre experimentele smintite din Dachau, în cadrul cărora medicii SS au disecat pe viu creieri umani, pentru a vedea dacă în sângele dinăuntru erau bule de oxigen.

Fiecare dintre povestirile lui Bube se implântase ca un ciob ascuțit de sticlă în amintirea lui Don. Și totuși, oricât de mult l-ar fi marcat, povestirile lui Bube nu au fost cel mai înspăimântător lucru din casa ei din anii 1950.

Într-o zi de vară, Don deschisese cu totul întâmplător ușile unui bufet de la etaj, în care se afla colecția secretă a bunicii. Etuiuri uzate, împodobite cu runa victoriei, un pumnal cu simbolul heraldic Wolfsangel și medalii de bronz cu svastica, crucea cu brațe îndoite. Bube cumpărase portrete îngălbenite de vreme ale unor ofițeri din Gestapo și Wehrmacht și poseda mai multe copii după inelul cu cap de mort al SS. Printre gunoaiele naziste se găsea și o farfurie mare de cristal, în care era încrustat Soarele Negru al lui Himmler. Cele douăsprezece raze semănau cu niște tentacule, iar Don avea senzația că se întind după el pentru a-l devora.

Într-un sertar găsise diverse prospecte de licitații, în care era notat cu mare grijă, cu cerneală roșie, prețul fiecărui obiect. Don nu îndrăznise să o întrebe pe bunica de ce își adusese boala în propria-i casă și nici nu știa dacă Bube ar fi fost în stare să-i dea un răspuns.

Acasă la el, în Stockholm, Don nu avusese curajul să vorbească nici despre colecția lui Bube, nici despre poveștile ei înfiorătoare. Își notase câteva dintre povești

în carnetul colorat pe care-l primise, ca toți colegii lui de clasă, de la învățătorul lui. Dar nu le arătase nimănui și cu timpul cuvintele lui Bube se întipăriră tot mai adânc în mintea lui.

În vara în care împlinise unsprezece ani, Don refuzase să mai meargă în casa din Båstad. Tocmai primise o surioară și nu mai voia, sau nu se mai încumeta, să fie singur cu Bube și bufetul ei plin de fantome. Părinții lui încercaseră să-l convingă, dar în cele din urmă îi dădură voie să rămână singur, cu cheie proprie, în vila din Enskede. Și acesta a fost motivul pentru care el însuși a răspuns la apelul telefonic al spitalului din Skåne, care îi anunța decesul bunicii.

Din clipa aceea, tot ce avea de-a face cu Bube fu trecut sub tăcere. Curând îi vândură casa, iar tatăl lui Don nu suflă niciun cuvânt despre simbolurile naziste din bufet.

Părea că tatălui lui Don i s-ar fi oferit acum, când Bube în sfârșit nu mai era printre ei, posibilitatea de a transforma familia lor într-o familie fără trecut. Interzisese lectura cărților despre război și ori de câte ori se dădea la televizor o emisiune cu acest subiect, închidea imediat aparatul.

Tăcerea în legătură cu tot ce ținea de Bube se extinsese de-a lungul timpului și făcuse metastaze, până când viața în vila din Enskede a ajuns să nu se mai manifeste decât prin zăngăte stinghere de tacâmuri și câteva cuvinte rostite de guri șterse cu șervete. Într-un final, Don avu senzația că se îneacă și se grăbi să plece din Enskede.

Ținând cont de poveștile lui Bube, alegerea lui Don ar fi putut părea ciudată, și totuși se hotărî imediat după

terminarea liceului să studieze medicina. Probabil pricepuse că trebuia să-și aleagă o meserie practică, fiindcă deseori i se întâmpla să cadă pe gânduri, iar granița dintre vis și realitate se ștergea.

Își termină studiile fără să-și fi notat nimic. Tot ce se spunea în timpul prelegerilor i se întipărea în minte, iar cărțile nici nu le deschidea bine, că le și cunoștea pe de rost conținutul. După încheierea stagiului de medic generalist, se gândi să se specializeze în chirurgie, dar în momentul în care trebui să folosească lama tăioasă a scalpelului, leșină. Se dedică atunci psihiatriei și astfel găsi în sfârșit și medicamentele care reușiră să-i aline durerea provocată de cioburile de sticlă din memorie. Să alunge măcar temporar acele povești care îl torturau fără contenire de la vârsta de opt ani.

Inițial, Don luase numai somnifere și calmante ușoare în doze mici, dar după câțiva ani trecuse la benzodiazepină și morfină. Cu puțin timp înainte de a împlini treizeci de ani, era deja atât de dependent, încât fusese dat afară din Secția de Psihiatrie a Spitalului Karolinska. La începutul anilor 1990 primise un post în spitalul din Karlskrona și asta în principal din cauza lipsei de medici și a faptului că persoanele responsabile fuseseră prea delăsătoare pentru a cere referințe despre el. În acest orășel adormit, într-o zi înnorată din luna august, Don dăduse nas în nas cu cămășile maro ale Frontului Național-Socialist.

Citise, ce-i drept, în ziarul local despre tinerii bărbați care imitau salutul hitlerist și cereau în gura mare o Suedie puternică. Dar abia atunci când se lovi de ei acolo sus, în fața blocului din Galgamarken, se pierdu cu firea.

Neonaziştii nu făceau altceva decât să împartă broşuri cu simbolul Vasa, snopul auriu de grâu, însă pe steagurile care fluturau în vânt se vedea svastica. Înălţau către cerul acoperit al provinciei Blekinge runa victoriei, crucea de fier şi vulturul german. Iar de pe una dintre placardele mai mari se întindeau către Don tentaculele Soarelui Negru. Un simplu simbol grafic, nimic deosebit, însă în ziua aceea Don avu sentimentul că o ghilotină îi retează capul.

Se prăbuşi decapitat în genunchi în iarbă, cu inima strânsă într-o spaimă copilărească. Apoi se sprijini în degete, scuturat de o durere care făcu să se năruie întreaga lui lume.

5. Sulfat de cupru

Practicantul din Stockholm își aținti privirea în pământ, își trase capul între umerii ridicați și făcu un ocol prin dreptul toaletelor, pentru a nu fi nevoit să treacă pe culoarul reporterilor permanenți ai *Dalakurir*-ului.

Întrevederea matinală fusese un adevărat chin. Unul dintre lupii bătrâni ai ziarului, din redacția de criminalistică, ridicase primul piatra.

— Mi-e rușine, spusese și ținuse în mână articolul prăpădit, de patru coloane, al practicantului.

Toți cei strânși în jurul mesei săriseră apoi cu gura la el, în afara redactorului de știri. Unde erau propriile lui concepții și idei? De ce nu luase practicantul legătura cu o sursă mai de doamne-ajută din cadrul poliției? De ce nu urmărise mai departe subiectul neonazismului și al crimei rituale, când trecuseră deja nici mai mult, nici mai puțin decât patru zile? Și de ce, de ce, de ce nu îi luase un interviu lui Erik Hall?

Imposibil?

Cum așa? Când scafandrul șezuse nu mai târziu de azi dimineață pe *canapeaua studioului de televiziune* și

relatase cele întâmplate în cadrul emisiunii matinale. Chiar atât de imposibil să fi fost?

Practicantul stătuse la masă, se holbase tot timpul la cana lui de cafea și nu îndrăznise să riposteze, de teamă că i-ar putea ceda glasul. Celorlalți li se alăturase în cele din urmă până și colega cu tuse tabagică, ce se ocupa de pagina de familie, și declarase că era de-a dreptul penibil ca cel mai fierbinte subiect de interes național de la ora actuală să fie încredințat unui practicant lipsit de experiență și că ea auzise cu urechile ei că până și ziarele distribuite gratuit în metroul din Stockholm aflaseră mai multe despre crima rituală decât el.

— Și n-au nici măcar un *reporter* propriu aici, în Falun, adăugase colega.

După ce ieșise cu capul plecat de la întrevederea matinală, trântise în urma lui ușa biroului său, se prăbușise în scaun și se simțise mizerabil. Pentru ca la scurt timp să înțeleagă că probabil sosise momentul să abandoneze.

Când se duse să-i comunice șefului decizia sa, nu găsi în biroul acestuia decât un computer care bâzâia pe masă, câteva ziare matinale răsfoite și teancuri de articole vechi de luni de zile, mâzgălite toate cu creion roșu. Trecură câteva minute până când auzi un ciocănit slab în geam.

Afară, pe balcon, stătea redactorul de știri și fuma. După ce reuși să-i atragă atenția practicantului, lipi de sticla ferestrei un bilețel albastru. Pe el era mâzgălit un număr de telefon. Din gura redactorului ieși un nor de fum, când formă cu buzele cuvântul „sunați".

Practicantul se așeză istovit pe marginea mesei, scormoni în harababura de pe birou, scoase la iveală un

telefon cu taste și formă numărul de pe bilețel. După câteva clipe îi răspunse un glas care deveni tot mai tăios.

— Deci *dumneavoastră* sunteți cel care a scris articolul de astăzi din *Dalakurir*? Păi, de la jurnalele de seară nu prea ai la ce să te aștepți... dar ca propriul nostru *ziar matinal* să lanseze tot felul de zvonuri în legătura cu crima, nazismul și miturile germanice și mai știu eu ce... e de-a dreptul înfricoșător.

Practicantul bălmăji ceva de genul că-i părea rău că aceasta era părerea cititorului, dar n-avea ce face, din moment ce textele acestea despre Niflheim și Náströndu și, nu în ultimul rând, bărbatul ucis existau.

— Un *bărbat* spuneți, replică glasul indignat.

— Da, poliția a ținut să precizeze că e vorba despre un bărbat, spuse practicantul.

— Să știți că eu *cunosc* o persoană care l-a văzut cu ochii ei pe acest *bărbat* despre care vorbiți dumneavoastră, continuă glasul.

Practicantul își fixă receptorul între umăr și ureche și puse mâna pe un blocnotes stropit cu cafea. Apoi începu să ia grăbit la rând toate pixurile de pe birou, în căutarea unuia în stare de funcționare.

— Deci... deci dumneavoastră cunoașteți pe cineva care a văzut victima? Știe persoana respectivă despre cine e vorba, îl poate identifica pe bărbat, e cineva din Falun?

— Pot fi încredințate oare aceste informații cuiva care nu face altceva decât să răspândească zvonuri în articolele sale?

— Aveți dreptul să rămâneți anonim, puteți...

Glasul îl întrerupse enervat:

— Eu chiar nu *pot* să vă dau amănunte, dar puteți să considerați asta ca pe un indiciu, în cazul în care veți fi

considerat vrednic de a scrie și pe viitor despre acest caz. Situația se prezintă în felul următor: am un prieten, un *prieten bun,* care lucrează ca *medic legist* în spitalul din Falun. Și ținând cont de ceea ce mi-a relatat el despre autopsia acestui „bărbat", avem de-a face cu un caz unic. Sau mai bine spus: *aproape* unic.

— Nu prea înțeleg ce vreți să spuneți.

— Sulfat, replică glasul.

— Ce anume?

— Sulfat de cupru.

Practicantul reușise în cele din urmă să găsească un pix care scria și își notă cuvintele, le încercui și așeză trei semne de întrebare în spatele lor.

— Sulfat de cupru, ziceți...?

— Nu sunteți din Dalarna, nu-i așa? întrebă glasul și întrerupse convorbirea.

Când redactorul de știri se întoarse de pe balcon în birou, îl găsi pe practicant stând cu receptorul la ureche.

— Ei, despre ce era vorba?

— Un cititor care spunea ceva despre cupru, răspunse practicantul.

— Tot felul de nebuni sună aici. Mergeți mai bine și ocupați-vă de ceva folositor.

— Deci să...?

— Să continuați, da.

Întors în biroul lui, primul lucru de care se ocupă practicantul a fost să-l sune poate pentru a o suta oară pe Erik Hall. Fotografia scafandrului fusese între timp postată pe internet și fiecare jurnalist din Suedia părea să fi obținut deja un interviu cu Hall.

Practicantul lăsă telefonul să sune de cinci ori și în clipa când dădu să închidă, auzi:

— Hall...

Însă interesul scafandrului scăzu imediat:

— A, sunteți de la ziarul local. Reveniți peste câteva zile, acum sunt foarte solicitat.

— Dar am dori să...

— Stați puțin, spuneați că sunteți de la *Dalakurir*? Hall schimbă tonul. Nu sunteți dumneavoastră cel care a susținut că aș fi găsit o femeie acolo jos? O fată? Dacă dumneavoastră sunteți acela, atunci să nici nu mai sunați aici. Voi, cu jurnalismul vostru de rahat.

Practicantului i se închise pentru a doua oară în dimineața aceea telefonul în nas. Se uită resemnat la prima pagină a blocnotesului. Acolo își notase și încercuise cu negru trei cuvinte:

sulfat de cupru???

Habar n-avea ce însemnau și cel mai simplu mod de a afla ar fi fost să se adreseze unuia dintre reporterii permanenți.

Dar câteva minute mai târziu îi păru bine că nu o făcuse. Fiindcă în arhiva *Dalakurir*-ului găsi treizeci și trei de articole în care apăreau cuvintele „sulfat de cupru". Era, după toate aparențele, ceva ce trebuia să cunoască orice colaborator al unui ziar local din Falun.

Începu să citească o propoziție în care motorul de căutare găsise respectiva denumire:

... găsit în 1719, perfect conservat în sulfat de cupru. Fet-Mats era...

Fet-Mats? Adică unul din numele astea vechi care indicau originea persoanei respective? Backen-Anders, Nämkars-Lasse, Gällsbo-Emil... Aici în nord totul era pur și simplu altfel. Dalarna asta era o regiune a naibii de ciudată, de ce aplicase el oare taman aici pentru un post de practicant? Fără niciun chef, afișă articolul pe monitor și începu să citească.

Aha, Fet-Mats era doar o poreclă, numele întreg al bărbatului era Mats Israelsson. Fusese un ucenic miner în vârstă de douăzeci de ani, care se rătăcise în anul 1677 în Marea Mină de Cupru și fusese dat dispărut. În articol scria că dispariția lui avusese loc într-o seară din luna martie, cu puțin timp înainte de Paști, iar Mats tocmai se logodise cu o oarecare Margareta Olsdotter.

Practicantul își frecă tâmplele. Era singurul lui indiciu referitor la anchetă; era, pur și simplu, trist.

În martie 1677 nu-și bătuse nimeni capul să lanseze o acțiune mai amplă de căutare și salvare a unui simplu ucenic dispărut în mină. Singura care continuase să spere fusese logodnica lui Mats, Margareta, care îmbătrânise și se gârbovise tot mai mult așteptând.

Au trecut patruzeci și doi de ani, până când în anul 1719 o echipă de mineri a găsit, cu totul întâmplător, la o adâncime de o sută patruzeci și șapte de metri, un cadavru. Acesta zăcuse într-o galerie numită Mårdskinns, într-o groapă umplută cu apă și... *sulfat de cupru.*

Practicantul rămase o vreme cu privirea lipită de această denumire. Apoi îi alunecă în jos, peste următoarele rânduri.

Mortul arătase de parcă s-ar fi înecat nu demult, iar corpul lui fusese încă moale la atingere. Cei care l-au găsit s-au mirat, fiindcă în ultimul timp nu fusese nimeni

dat dispărut și, în afară de aceasta, galeria respectivă era închisă încă din anul 1687, când se surpase.

Mirarea le-a fost și mai mare când au reușit în sfârșit să-l aducă la suprafață — fiindcă nimeni nu îi cunoștea chipul. În fața lor se afla un tânăr de douăzeci de ani, înalt, vânjos și sănătos (în afară de faptul că era mort), al cărui corp nu prezenta nicio urmă de îmbătrânire.

O săptămână mai târziu, când cadavrul a fost prezentat public cu ocazia unei adunări a minerilor, o bătrână s-a ridicat în picioare scăldată în lacrimi. Margareta Olsdotter își recunoscuse imediat logodnicul și alți trei colegi — acum bătrâni — ai ucenicului îl identificaseră și ei ca fiind Mats Israelsson. În analele adunării minerilor s-a consemnat faptul că tânărul care coborâse in mină în anul 1677 nu se deosebea de cel scos din mină în anul 1719 decât prin lungimea părului negru și lucios, care continuase să-i crească după moarte metru după metru.

— Parcă-i din García Márquez, mormăi practicantul, însă următorul paragraf îl făcu să tresară.

Cheia misterului era *conținutul ridicat de sulfat de cupru* din aerul și apa galeriei Mårdskinns.

Sulfatul de cupru era de mult cunoscut ca bun conservant al lemnului și folosit, printre altele, în compoziția culorii roșii de Falun. Iar în acest caz special, împiedicase vreme de patruzeci și doi de ani un cadavru să putrezească și să se deterioreze.

Practicantul simți că i se uscase gura. Ce spusese șeful unității speciale? *Că bărbatul din mină e mort deja de mai multe zile, poate chiar de mai mult timp, poate chiar de mult mai mult timp.* Deci de cât timp?

Practicantul citi mai departe.

Cadavrul lui Mats Israelsson fusese atât de bine conservat, încât nu a început să se descompună nici măcar după ce l-au scos la suprafață. Anii treceau, dar pielea îmbălsămată cu sulfat de cupru nu-și pierdea elasticitatea. Autoritatea minieră suedeză a fost atât de fascinată de acest caz, încât a expus cadavrul tânărului ca pe o curiozitate. La început l-au depus pe Mats Israelsson într-un butoi, însă ulterior, când interesul publicului a crescut tot mai mult, l-au așezat vertical într-o vitrină. Mats a rămas acolo vreme de treizeci de ani, continuând să își privească fix vizitatorii, printre care s-a numărat și Carl von Linné.

Vitrina era deschisă în fiecare primăvară, pentru a tăia părul care continua să crească, dar, în rest, cadavrul a fost lăsat în pace. În anul 1749, un preot s-a milostivit de Mats Israelsson și l-a îngropat sub dalele de piatră din biserica minei Stora Kopparberg. Dar...

Practicantul începea să-și piardă răbdarea.

... la începutul anilor 1860, când s-au reînnoit dalele bisericii, Fet-Mats avea aceeași înfățișare tinerească. De data aceasta, i-au așezat cadavrul într-un coșciug de lemn și l-au depozitat la sediul minei de cupru, unde ucenicul a zăcut și a strâns praful până în anul 1930. Atunci l-au îngropat pentru ultima oară și i-au ridicat o piatră funerară din granit.

Mai bine de două sute cincizeci de ani trecuseră de la dispariția lui în martie 1677 și, cu toate acestea, când l-au așezat în sicriu, ochii lui Mats Israelsson erau încă deschiși și limpezi. Unii erau de părere că în privirea lui se citea o oarecare mirare. Altora li se părea că ochii ucenicului miner nu exprimau altceva decât tristețea lui seculară.

— Mai că îți vine să cercetezi cum o fi arătând în ziua de azi, își spuse practicantul cu voce tare și închise articolul.

După cincisprezece secunde tastă din nou numărul de telefon al cititorului, de data aceasta pregătit să stea de vorbă despre sulfatul de cupru și autopsii. Dar după mai multe încercări zadarnice renunță. Pe urmă, încercă să contacteze direct sursa cititorului, adică pe medicul legist din spitalul din Falun. Însă acolo dădu peste un medic-șef deloc binevoitor, care invocă obligația de confidențialitate și îi închise telefonul în nas.

Practicantul șezu o vreme la birou, trosnindu-și încheieturile degetelor. După aceea adăugă o propoziție scurtă în blocnotes:

sulfat de cupru???
Cadavrul e posibil să fi zăcut multă vreme în mină.

Așadar, cum proceda poliția pentru a afla cine era bărbatul ucis? Practicantul își stoarse creierii un timp îndelungat, rozând capătul pixului și rupându-l în cele din urmă. Apoi oftă din cauza propriei incompetențe, tastă pur și simplu cuvântul „identificare" în motorul de căutare online și studie resemnat rezultatele.

Primul rezultat era o informație a Agenției Naționale a Medicamentelor cu privire la identificarea unor comprimate și capsule necunoscute. Se uită mai jos pe pagină. Și găsi o știre mai veche: „Băncile de sânge ajută la identificarea victimelor tsunamiului". Deschise textul și citi:

Parlamentul a decis ieri seară, într-o ședință extraordinară, ca pentru identificarea cetățenilor suedezi decedați în urma catastrofei din Asia să fie folosite

datele băncii de sânge a spitalului Karolinska. Datele vor fi folosite în special pentru identificarea copiilor morți, care nu au fișă dentară.

Fișa dentară. Asta era. Vor încerca, desigur, să-l identifice cu ajutorul fișei dentare.

Practicantul simți că îl mai lasă durerea de cap. În domeniul acesta avea el o persoană de contact specială: tatăl unui vechi prieten din liceu avea un cabinet stomatologic particular în Karlaplan.

Căută numărul de telefon, îl apelă și îi răspunse cineva de la recepție. După câteva clipe îi făcu legătura și practicantul auzi amuțind treptat țiuitul unei freze dentare.

— Fișă dentară? Păi... noi n-avem nicio treabă cu chestia asta. De asta se ocupă specialiștii de la Institutul de Medicină Legală... și habar n-am de când țin evidența.

Dentistul părea cam stresat.

— Cum să-i contactezi pe acești specialiști?

Practicantul auzi câțiva pași, dentistul ieșea probabil din cabinet pe coridor, o ușă se trânti.

— Da, păi... trebuie să suni acolo.

Practicantul își strânse buzele. Însă în clipa următoare auzi:

— A, stai puțin... Măi! Întâmplător îl cunosc pe unul din tipii de la Institutul de Medicină Legală — era încă din studenție destul de excentric...

— Da?

— Dacă vrei, îl sun și îl întreb, după ce-mi termin treaba.

Nu dură nici măcar o jumătate de oră, până când dentistul reveni și îi povesti agitat practicantului:

— Treaba asta e foarte interesantă. Poliția din Falun a cerut prin intermediul secției de criminalistică a poliției naționale fișele dentare ale tuturor cetățenilor suedezi dispăruți de la mijlocul anilor 1950 și până în prezent. Dar niciuna nu se potrivește. În afară de asta, au cerut ajutorul Interpolului, pentru o căutare la nivel internațional. Dar nici așa n-au găsit nimic. Se pare că medicii legiști au constatat că e vorba despre un cadavru care a zăcut în mină Dumnezeu știe de când... Ziceau ceva de genul că e nemaipomenit de bine conservat. Nu știu dacă am înțeles eu bine, dar se pare că niște săruri din mină au împiedicat cadavrul să se descompună, doar părul...

— Au mai spus ceva?

Practicantul își notase totul plin de râvnă.

— Da, că purta niște haine cu totul neobișnuite, dintr-un material aspru, un costum cu vestă, plastron și guler detașabil. N-avea nici buletin la el, nici permis de conducere, nici vreun card de fidelitate, nimic. Și au mai spus că poliția nu a găsit asupra bărbatului niciun obiect din plastic. La cămașă avea nasturi din fildeș, la pantaloni nasturi din corn, tălpile pantofilor erau dintr-un soi de cauciuc natural...

— O fi fost vreun tip cu preferințe retro, pe care l-au răpit în Östermalm, sugeră practicantul cu receptorul prins sub bărbie, pentru a avea ambele mâini libere să scrie.

6. La lumina zilei

A doua zi dimineaţa, ştirea principală a *Dalakurir*-ului:

DEZVĂLUIRILE DALAKURIR-ULUI:
INVESTIGAŢIILE SECRETE ALE POLIŢIEI

Urma introducerea, cu numele practicantului tipărit cu litere îngroşate:

FALUN.

Dalakurir-ul este astăzi în măsură să dezvăluie cititorilor săi investigaţiile secrete ale poliţiei în legătură cu aşa-numita crimă rituală.

Conform ipotezelor actuale ale poliţiei, se pare că victima a zăcut foarte mult timp — poate chiar vreme de secole — într-o galerie de mină.

Din spusele mai multor surse independente rezultă că trupul neînsufleţit al victimei a fost îmbibat cu sulfat de cupru, care a împiedicat descompunerea sa.

Anchetatorii pornesc de la premisa că nu este vorba despre o crimă recentă, ci una care s-a prescris deja cu mult timp în urmă. Poliţia nu doreşte să...

Ediția din acea zi a *Dalakurir*-ului îi îngrozi pe cei care participară la întrevederile matinale ale redacțiilor din Stockholm.

Ce fac cei de acolo, din Falun? Vorbim despre ancheta unei crime sau despre arheologie? Sulfat de cupru? S-a mai auzit vreodată ceva atât de tras de păr?

Doar avem de-a face cu o *crimă rituală*, subiectul săptămânii, nu cu Dumnezeu știe ce caz ciudat din secolul trecut. E vorba despre *ancheta unei crime* de *interes național*. Ba chiar de interes pentru democrația noastră, doar știe toată lumea că bărbatul acesta a fost ucis în cadrul unui ritual nordic străvechi, practicat de către neonaziști sau adepți fanatici ai mitologiei germanice. Și asta de curând! Oricând pot comite noi crime! Câte ziare trebuie să mai tipărim, până să priceapă lumea ce se întâmplă?

Și ce înseamnă toată vorbăria asta despre conservarea cadavrului? În ce constă noutatea? Privit din perspectiva aceasta, cazul nu mai e altceva decât o istorioară nostimă, numai bună pentru rubrica Diverse. Sau numai bună de aruncat la gunoi.

Și, în final, întrebarea esențială: de ce naiba nu infirmă poliția afirmațiile tâmpite ale *Dalakurir*-ului? *Something was most definitely rotten in Denmark.*[2]

Nesigure de ce se întâmplă, cele două mari jurnale de seară rezervară manșeta, prima pagină și cea din mijloc unui reportaj despre o nouă dietă. Crimei rituale îi acordară deocamdată, până când se potoleau lucrurile în Falun, o jumătate de pagină. În schimb aveau în total nouă reporteri la fața locului, care așteptau să se scoată în sfârșit apa din galeria de mină.

---

[2] Parafrazare a celebrei replici din *Hamlet* de Shakespeare: „Ceva în țara Danemarcii-i putred." (*N.red.*)

Pe terenul în pantă de la intrarea în mină era la fel de rece cum își amintea practicantul că fusese și prima dată. Avea senzația că ceața și frigul veneau direct din puțul minei, însoțite de o putoare subterană. Când pompierii puseră în funcțiune pompa, mirosul oribil se accentuă.

Jurnaliștii se dădură înapoi, în timp ce apa se scurgea gâlgâind într-un imens rezervor cilindric. Tehnicienii criminaliști coborâră în jurul amiezii în mina golită de apă, unde se apucară de treabă.

După cum avea să declare ulterior purtătorul de cuvânt al poliției în fața practicantului și a celorlalți jurnaliști, găsiră curând un teanc de ziare încă lipicioase de la sulfatul de cupru. Teancul se aflase lângă peretele unei grote, pe care jurnalele de seară o numiseră „sala ucigașilor".

Un exemplar încă lizibil din acel teanc avea o mulțime de coloane cu scris înghesuit și titluri negre, cu cerneala întinsă:

Marea ofensivă germană
Înaintarea a fost definitiv oprită?
Nemții nu mai vorbesc decât despre progrese neînsemnate

Și mai jos:

Problema alimentelor.
Planul de raționalizare pentru anul viitor.
Declarația prea puțin promițătoare
a ministrului agriculturii.

Pe următoarea pagină se păstraseră numele și data ziarului:

Ziarul Dalarnei de Sud — 7 iunie 1918

După aceea scoaseră apa din bazinul în centrul căruia se afla piatra pe care scafandrul susținea că găsise victima. Pe fundul acestuia găsiră o sulă cu mânerul despicat. Nu era nevoie de o pregătire criminalistică pentru a pricepe cu ce fusese făcută gaura adâncă din fruntea îmbibată cu sulfat de cupru a bărbatului.

După câteva ceasuri, tehnicienii criminaliști și jurnaliștii aflară că singurele amprente găsite pe mânerul sulei aparțineau mortului însuși.

— Deci nici măcar nu e sigur că a fost ucis? S-ar putea să se fi *sinucis?* Păi, atunci n-a fost nici acum o sută de ani un subiect interesant.

Nevăstuica de la cel mai mare jurnal de seară gesticula și trăgea aer în piept, de parcă ar fi fost pe cale să se sufoce. Purtătorul de cuvânt dădu mut din cap.

— A dracului Dalarna asta, înjură Nevăstuica și se îndepărtă de grupul jurnaliștilor, pentru a suna la Stockholm.

Simțul datoriei îl determină pe redactorul jurnalului de seară să rezerve acestui caz o pagină din ediția acelei zile. Celălalt jurnal de seară decise să publice altceva mai amuzant. Încă în aceeași seară, ambele jurnale își retraseră corespondenții din Falun, îi instruiră să-și achite nota la hotel și să se întoarcă acasă, în capitală. Cazul din Falun putea fi eventual dezbătut la rubrica științifică sau de cultură — dar, ca subiect fierbinte, crima rituală nu avea nicio valoare și prin urmare a fost trecută pe lista de așteptare.

Și nu oriunde, ci taman la *coada* acesteia.

7. Un secret

Era aproape ora cinci după-amiaza în ultima lui zi de practică, iar la masa de conferințe a *Dalakurir*-ului se exprimau mulțumirile. Trecuse o săptămână de la dezvăluirile despre bărbatul conservat în sulfat de cupru în mină. Primele scaune începură să zgârie podeaua, când micul grup de reporteri se ridică în picioare, iar colega de la pagina familială îi înmână un buchet de flori pe cale de a se veșteji și un căluț Dala cu logoul ziarului. Redactorul de știri rosti câteva cuvinte amabile despre JURNALELE DE SEARĂ, despre STOCKHOLM și VIITOR, peste care se suprapuse o tuse tabagică înfundată.

Deși practicantul nu era în stare să-i privească în ochi pe ceilalți reporteri roși de invidie ai ziarului, nu-i scăpă totuși remarca unuia dintre ei despre „cea mai importantă dezvăluire *istorică* a anului". Urmară câteva râsete, după care totul se încheie.

Își zvârli căluțul urât de lemn în geantă, prinse sub braț buchetul de flori și se strecură pe scări în jos spre parcare. Ajuns la jumătatea drumului, auzi în spatele său

pași grăbiți și simți pe umăr, pentru ultima dată, mâna redactorului de știri.

Pe fundalul respirației șuierate a acestuia, practicantul reuși să distingă ceva în legătură cu „o ultimă sarcină" și tocmai când deschise gura să spună că nu, trebuia să plece, redactorul îngăimă cuvintele hotărâtoare: „Erik Hall".

Situația se prezenta în felul următor, îi explică redactorul, după ce reuși să-și controleze respirația: scafandrul ăsta pisălog îi tot sunase în cursul săptămânii trecute, pentru a întreba care mai era treaba cu interviul acela pe care urma să-l dea *Dalakurir*-ului. Mai erau interesați?

Până de curând, răspunsul fusese evident: povestea bărbatului din mină era îngropată. Însă acum tocmai rămăseseră fără unul din articolele pentru suplimentul de sâmbătă, iar între anunțurile publicitare se căsca un gol supărător. Poate nu era nevoie de un articol de amploare? Poate era suficient un mic portret al scafandrului din Dalarna, care se aflase pentru scurt timp în centrul atenției mediatice?

Erik Hall, așadar. Practicantul își trânti sacoul peste speteaza scaunului și formă numărul acestuia. Nu sună decât o singură dată și scafandrul răspunse, de parcă ar fi pândit tot timpul lângă telefon.

— Hall?

Acum, când marile ziare își pierduseră interesul, domnul Hall nu mai era la fel de greu de abordat. Practicantul nu uitase tonul rezervat al ultimei lor discuții și, ca atare, nu pierdu timpul cu politețuri. Ce voia *Dalakurir*-ul, în cazul în care era de acord și scafandrul, era un interviu

mai personal despre cum se simţea el acum, după toată zarva mediatică şi tensiunea ultimei săptămâni.

— Păi, ca să fiu sincer, mă simt cam gol pe dinăuntru, răspunse Erik Hall. Am...

Practicantul aruncă o privire la biletul lui de tren către Stockholm. Pentru a ajunge la casa de vacanţă a scafandrului i-ar fi trebuit cel puţin trei sferturi de oră.

— De fapt, într-un articol de genul acesta cele mai importante sunt pozele... începu practicantul.

— Da, lumea se uită desigur în primul rând la poze. Când ai stat de vorbă cu un gazetar, vrei bineînţeles...

— Păi, atunci poate vă iau interviul...

Practicantul se uită către uşă.

—... de exemplu acum, la telefon.

— La telefon?

— Da, mă cam grăbesc. Trebuie să plec astă-seară la Stockholm.

— Bine, sigur, am înţeles. Glasul lui Hall era cam stins. Sigur că da.

Un sfert de oră mai târziu, scafandrul răspunsese la toate întrebările. Nu spusese nimic care să-l fi surprins pe practicant, dar suficient pentru a încropi un text de cinci mii de semne, adică o pagină în suplimentul de weekend al *Dalakurir*-ului. Fiindcă practicantul oricum nu avea de gând să compună portretul unui erou, mai trebuia organizată doar chestiunea fotografiilor.

Îşi închise computerul şi străbătu cu fruntea sus culoarul redacţiei. Trecu agale pe lângă automatul de cafea, coti la stânga şi înconjură în cele din urmă o masă din lemn de culoare deschisă, zgâriată toată, şi un copiator. Acolo dădu peste fotografa care stătea aplecată deasupra unui jurnal de seară.

Redactorul de știri fusese de părere că era o sarcină ideală pentru ea, o angajată temporară venită de pe băncile Școlii populare, care mai avea nevoie de niscaiva experiență practică. Purta părul prins în coadă și era destul de puternic machiată, însă fața bucălată și copilăroasă arăta că nu împlinise încă douăzeci de ani.

După ce îi notă adresa și numărul de telefon ale lui Hall pe un post-it, practicantul o rugă să-i facă niște fotografii pe cât posibil de naturale. Nu în costum de scafandru, cum apăruse deja în toate ziarele. Fotografa dădu din cap: da, sigur că da.

Apoi își așeză pe umăr geanta grea cu aparatul de fotografiat, își înșfăcă geaca de blugi și porni grăbită către mașinile de serviciu parcate în curtea interioară. Când o văzu plecând, practicantul auzi pe cineva fluierând vesel și nepăsător. După toate aparențele, cel care fluiera era el însuși.

— Bun venit la Svartbäck, spuse Erik Hall. Nu refuzați o cafeluță, nu-i așa? Tocmai am pornit mașina.

Stătuse la gard și o așteptase. Mergând acum pe poteca cu pietriș greblat, fotografa simți pe spate mâna scafandrului. Mâna o împinse în cele din urmă cu o apăsare energică pe scările care urcau către veranda casei de vacanță.

Ajunsă în fața ușilor de sticlă cu șprosuri, își descălță imediat pantofii de sport. I se păru un gest firesc. Dușumelele vopsite verde străluceau de curățenie, iar din interiorul casei venea un miros înțepător de detergent.

Scafandrul o conduse printr-un coridor către o cameră de zi cu tavan scund, canapea și fotolii roz și

perdeluțe cu dantelă de pe vremea bunicii. Apoi străbătură un alt coridor cu covoare împletite din cârpe și ștergare brodate atârnate pe pereți, până când ajunseră în cele din urmă în bucătărie.

Pe un bufet cu un ștergar în carouri roșii bolborosea o mașină de cafea, iar dintr-o sobă de fier așezată în colț se auzeau pârâielile și trosnetele unor butuci de mesteacăn. Erik Hall luă cana de cafea, umplu două cești și i-o oferi pe una dintre ele fotografei. Apoi o invită să ia loc pe canapeaua extensibilă.

După ce fotografa se strecură între masă și canapea, scafandrul împinse masa din lemn de stejar atât de aproape de ea, încât mai că îi strivi picioarele. El însuși se așeză cu picioarele depărtate, de cealaltă parte a mesei, pe un scaun comod cu spetează.

Dalakurir-ul nu avea decât cinci fotografi, iar ea chiar se grăbea. Dar poate, se gândi fotografa, nu era rău să stea câteva minute de vorbă cu scafandrul, pentru a mai destinde puțin atmosfera. Fiindcă, la început, Erik Hall îi păru destul de crispat.

Toate merseseră anapoda: celelalte ziare îl citaseră greșit în ceea ce privea detaliile tehnice legate de mine și scufundări, astfel încât Erik Hall apăruse drept cineva care n-avea habar de nimic. Iar când încercase să corecteze datele eronate, îi dăduseră în repetate rânduri cu flit.

În afară de aceasta, mai avea atâtea alte lucruri de relatat — fiindcă tot ce spusese până acum nu fusese decât începutul. Dar era oare careva în măsură să aprecieze la justa lor valoare istorisirile lui?

Să luăm de pildă *Dalakurir*-ul. Ziarul nu catadicsise nici măcar să-și trimită reporterul la el acasă, nu-i așa? Ziariștii erau toți niște căcăcioși fără pic de profesionalism.

După care Erik Hall se lansă într-o tiradă despre profesionalism, pe care o încheie cu o relatare despre propria lui experiență la o firmă de electrice din Falun, ai cărei angajați nu făcuseră nici ei dovada unei atitudini corecte față de profesie. Fotografa dădu din cap și îl aprobă, până când Hall începu să-i adreseze întrebări mai intime. Atunci fotografa arătă către ceașca ei goală de cafea și spuse că i-ar plăcea să arunce o privire în jur, pentru a găsi un loc potrivit cu lumină suficientă.

— Dacă doriți, vă arăt costumul de scufundări, mă gândesc că sigur veți vrea să faceți o poză cu el, propuse Erik Hall.

Apoi trase masa puțin din fața canapelei, astfel încât fotografa reuși să se strecoare afară.

În coridorul din fața bucătăriei, scafandrul descuie o ușă țărănească vopsită în albastru, care dădea într-o încăpere dreptunghiulară, asemănătoare unei săli, în care pătrundeau încă razele soarelui de după-amiază. În spatele șirurilor de ferestre se vedea gazonul din spatele casei, care se continua după gard cu un povârniș pe care creșteau pini.

– Ce frumos e, spuse fotografa.

– Mama ținea toată casa bec. Fiecare vară ne-am petrecut-o aici, eu și ea. Iar eu îmi doresc ca totul să rămână exact așa cum a fost pe vremea ei.

Fotografa dădu din cap.

– E minunat aici. Acolo jos, după ce cobori panta, poți să faci baie. Uneori e plin de nuferi și alge, dar anul acesta nu avem probleme.

Costumul de scafandru atârna pe un umeraș agățat de o ușă întredeschisă de pe latura mai îngustă a sălii și arăta ca un om fără cap.

— Vreți și dumneavoastră, ca toți ceilalți, să-l îmbrac, nu-i așa? Să-l îmbrac?

Erik Hall dădu să-și dezbrace puloverul, însă fotografa îl opri imediat:

— Nu, nu, vrem ca dumneavoastră să fiți în centrul atenției, nu scufundările; am prefera niște fotografii mai personale. Poate ne întoarcem totuși în bucătărie, sau dacă aveți un alt loc în care dumneavoastră...

Atinse cu o mână materialul costumului, iar în clipa aceea se deschise ușa de care era atârnat umerașul. Acolo mirosea cu totul altfel, îmbâcsit. Privirea fotografei căzu pe un pat desfundat, pe al cărui așternut soios zăceau împrăștiate niște reviste cu coperte lucioase, precum și pe ecranul cenușiu al unui calculator.

— Cred că bucătăria e totuși mai potrivită, decise fotografa.

Pe spate simți din nou mâna scafandrului, care o conducea afară din sală.

Lumina din bucătărie se dovedi optimă. Draperiile subțiri de in aveau să folosească drept filtru și erau de-a dreptul ideale pentru genul de fotografii pe care avea de gând să le facă. Erik Hall șezând visător la masă, cu capul său supradimensionat sprijinit într-o palmă. Fotografii personale, cum îi ceruse practicantul.

Fotografa lucra în tăcere. O vreme nu se auzi altceva decât țăcănitul ritmic al camerei și respirația ei când își schimba poziția.

— Măcar dumneavoastră faceți impresia unui om care știe ce face, își dădu scafandrul cu părerea.

Ea îi adresă un zâmbet fugar, câteva încă și gata...

Hall continuă:

— Apropo... mai e o chestie, care dă un alt înțeles întregii povești și pe care mi-ar plăcea să v-o spun.

— Mm, mormăi ea și făcu ultima poză.

— Păreți genul de femeie care știe să-și țină gura. Vreau să spun, care știe să păstreze un secret.

— Da, așa e.

Fotografa închise capacul obiectivului și dădu drumul camerei, care rămase atârnată de gâtul ei.

— Despre ce fel de secret e vorba?

— Păi, poate că în anumite privințe lucrurile au mers cam prost, dar în mină am găsit niște obiecte despre care nu...

Scafandrul își dezlipi privirea de fotografă și și-o îndreptă spre fereastra bucătăriei, către poteca pietruită și ulucile gardului.

— Știți că mă aflam într-o stare de șoc, când am ieșit la suprafață, și atunci le-am aruncat pe toate pur și simplu în gențile mele. Iar poliția... când am ajuns acasă, gențile mele se aflau în fața ușii. Cred că nici nu le deschiseseră, fiindcă toate erau la locul lor. Nici nu m-au întrebat nimic, iar eu... Mie nu mi-a venit să le spun. Și apoi, e cam penibil să te trezești după atâtea zile să spui chestiile astea.

— Ce fel de obiecte? Ziarele acelea vechi pe care le-a găsit poliția în mină, sau ce?

Hall rânji.

— Ei, acum parcă devine mai interesantă toată povestea asta, nu-i așa?

Se uită la ea tăcut un timp îndelungat, până când fata își feri privirea.

— Stați o clipă.

Scafandrul se ridică de la masă și dispăru în coridor. Se întoarse după câteva minute, ținând în mână un prosop rulat, roșu-închis.

Îl așeză pe masă și îl desfăcu fără grabă. Înăuntru se afla o cruce de culoarea fildeșului, cu un fel de agățătoare. Avea o formă pe care fotografa o recunoscu imediat.

— E un fel de cruce Ankh, nu-i așa? întrebă ea.

Apoi își încreți fruntea.

— Dar e din plastic.

— Din plastic? Ba nu..., o contrazise Erik Hall.

Și îi întinse crucea, să o atingă și ea. Dar părea a fi din plastic. Era foarte ușoară și turnată dintr-o bucată, ca o jucărie ieftină.

— Cheia lumii subpământene, așa am citit eu undeva, îi explică Hall.

— Ce anume?

— Crucea Ankh este numită în Egipt și cheia lui Osiris, respectiv cheia lumii subpământene. Găsești pe internet, numai să cauți.

Fotografa își mușcă buza.

— Deci crucea aceasta din plastic se afla în mină?

— Nu e din plastic! șuieră scafandrul. Am găsit-o acolo jos, insistă el, cu degetele încleștate în jurul crucii.

Fotografa se uită de la scafandru la cruce și iar la scafandru.

— Și acesta e secretul dumneavoastră?

Observă cum scafandrul înghite în sec, iar în ochii lui se aprinse parcă o lumină.

— Dar e grozav, exclamă fotografa.

Dar își dădu singură seama că nu sunase foarte convingător, iar scafandrul păru să fi observat și el acest lucru:

— Habar n-am de ce vă ocupați voi, jurnaliștii. Dar chestia asta dă o cu totul altă dimensiune întregii povești. Fiindcă întrebarea e ce căuta crucea acolo în mină?

Apoi așeză prețiosul lui obiect la loc și îl înfășură rapid în prosop.

— Dacă suflați o vorbă despre treaba asta, jur că am să vă omor.

Inițial, fotografa nu a fost foarte sigură că înțelesese bine, dar când se lăsă o tăcere stânjenitoare, se grăbi brusc să-și strângă lucrurile.

— Dar ce meserie interesantă aveți, mai făcu scafandrul o încercare, când se aflau deja afară, în verandă.

— Așa este, răspunse fotografa.

Își încălță pantofii de sport și pipăi în buzunarul gecii după cheia de la mașină.

— A, apropo..., începu Hall.

Fotografa se răsuci în ușă către el.

— Am putea să ne întâlnim o dată în oraș, numai noi doi.

Ea schiță un zâmbet, fără să-i răspundă.

Abia când ieși pe poartă afară și încercă să descuie mașina, își dădu seama că-i tremura mâna. Și când îl sună de pe drum pe practicant, nu se putu abține să-i povestească ce mai găsise scafandrul în mină.

8. E4 în direcție nordică

Shaynkayt, frumusețe.

Era singurul cuvânt care-i veni în minte când privi în jos, peste marginea stâncilor, către lacul Vättern. La nord de Visingsö se întindeau pături subțiri de nori albicioși, însă către sud cerul era încă senin, iar acolo jos, în depărtare, pe suprafața apei sclipea lumina blândă a după-amiezii.

Dar era *a shande*, o rușine, că geamul din fața mesei lui Don era atât de mânjit și că mirosul de terciuri pentru copii reîncălzite, cârnăciori și chifteluțe altera aroma cafelei sale. Dar la ce te-ai fi putut aștepta, când coteai de pe drumul european către restaurantul unui motel? Și apoi, oricum, viața însăși era *a tsore*, numai suferință, cum se exprimase Bube.

Don despături articolul din *Dalakurir*, pe care-l scosese la imprimantă, și îl întinse lângă tava sa. Aruncă o privire pe fotografia lui Erik Hall. Nu era foarte măgulitoare.

După scurta discuție matinală pe care o purtaseră cu o săptămână în urmă în încăperea pentru machiaj

a studioului de televiziune, Hall îl sunase de nenumărate ori, pentru a-i aminti de obiectele secrete găsite în mină și a-l invita la el acasă, în Falun. Apelurile cam buimace veniseră întotdeauna noaptea târziu, iar Don nu găsise nicio metodă civilizată de a scăpa de insistențele scafandrului.

Or acum, *Dalakurir*-ul dedicase un întreg articol secretului scafandrului, pe care-l dezvăluise câtorva zeci de mii de cititori. Autorul articolului, însă, nu prea dăduse crezare relatării ciudate a lui Hall despre crucea Ankh găsită în mină. Părea mai degrabă o găselniță a cuiva care voia să pară interesant: o scorneală tardivă.

Scafandrul îl sunase pe Don de dimineață acasă și avusese un ton cam deprimat. *Chiar* nu-și imaginase că așa vor evolua lucrurile și, indiferent de ce afirmase jurnalistul respectiv, tot ce spusese el despre crucea Ankh era adevărat.

În afară de aceasta, mai găsise și altceva în mină. Un document greu de descifrat, pe care Don i l-ar putea eventual explica. Deci, voia să-l întrebe încă o dată, când avea de gând cercetătorul din Lund să-i facă o vizită? Don îi dăduse un răspuns în doi peri și închisese.

Mai târziu însă, un brusc imbold de a întreprinde ceva îl determinase să pornească la drum către Falun, chiar și numai pentru a pune o dată pentru totdeauna capăt sâcâitoarelor invitații ale scafandrului.

Atârnase, ca de obicei, un bilețel de ușa biroului său din incinta Universității din Lund, prin intermediul căruia transmitea cu un scris ilizibil tuturor studenților agasanți că „plecase pe neașteptate". Și undeva jos — pentru eventualitatea că ar fi reușit careva, în pofida tuturor așteptărilor, să-i descifreze mâzgălelile — notase numărul

unui telefon mobil pe care nu-l mai folosea de mult. Apoi se așezase la volanul vechiului său Renault 5, parcat în fața Institutului de Istorie, și pornise, ca printr-o minune și cu poticneli, motorul.

Don își desprinse privirea de articolul *Dalakurir*-ului și își așeză alene cana de cafea pe masă. Apoi privi din nou afară, prin geamul mânjit, în speranța că s-ar mai putea pierde o dată în priveliștea lacului Vättern și a insulei Visingsö. Însă crucea Ankh pusese stăpânire pe gândurile lui Don și declanșase mecanismul memoriei sale.

Ankh, crucea cu mâner, *crux ansata*, crucea primordială, simbolul planetei Venus. O hieroglifă care reprezenta forța vitală, apa și aerul, nemurirea și universul. Dar toate acestea nu erau decât teorii, nici măcar egiptologii nu știau cu precizie ce simboliza de fapt crucea Ankh.

Conform uneia dintre teorii, crucea reprezenta un uter, conform alteia, avea forma inițială a statului Egipt, mânerul reprezentând Nilul, iar toarta, delta acestuia. Cineva cu mai mult simț practic afirmase că nu înfățișează nici mai mult, nici mai puțin decât o sandală.

Dacă era să dai crezare Ordinului Rozacrucian, atunci crucea era cheia cu care iluminații ar fi putut deschide poarta către centrul Pământului. Dar cine dădea crezare rozacrucienilor? Răspunsul era, din păcate: surprinzător de mulți studenți, care asistau la seminariile de mitologie comparată ale lui Don.

Și nu numai enigmele rozacrucienilor îi atrăgeau. De ce nu și Atlantida, și farfuriile zburătoare de la Roswell? De ce nu și teoriile scoase din context despre cele zece sfere care alcătuiesc arborele vieții în Cabala? Ori un

seminar de o zi despre civilizațiile apuse din Lemuria și Agartha, dacă tot vorbim despre astfel de lucruri?

După ce plecase din Karlskrona, după evenimentele din fața blocului din Galgamarken, locuise o vreme la sora lui. Ea îl sfătuise să se ocupe de cu totul altceva și ulterior, Don înțelesese că institutul prăfuit din Lund fusese într-adevăr salvarea lui.

Bube își umpluse bufetul cu simboluri naziste, ca un copil care nu se putea abține să-și zgândărească o rană. Iar lui Don, studiul i-a oferit ocazia de a-și redeschide mereu rana, pentru a găsi o cale de scăpare din întunericul casei din anii 1950. În munca lui de cercetare se hotărâse să își aprofundeze cunoștințele despre acele simboluri care îl înfricoșau cel mai mult.

În prima parte a disertației sale se ocupase de organizația lui Heinrich Himmler, „Ahnenerbe" („Moștenirea străbunilor"). O asociație de cercetare, înființată de către ideologul-șef al exterminării, pentru a redescoperi sau, mai bine spus, a retrezi la viață moștenirea mitologică a germanilor.

Don mersese pe urmele fiecărui tentacul, fiecărui punct de vedere anormal: de la folosirea unor rune inventate până la tezele tâmpite despre lancea destinului, de la teoriile despre patria ariană pierdută până la *ultima Thule* și svastica. De la simbolul soarelui până la cultul mitraic, asociat în mod eronat de către romanticii germani cu poporul arian și astfel, tot în mod eronat, cu germanicii.

Cu fiecare mit demontat, sentimentele lui Don pierduseră într-adevăr, cel puțin în oarecare măsură, din intensitate. Căci cum te-ar fi putut înspăimânta niște lucruri de-a dreptul ridicole? Când era un fapt dovedit

că nici măcar Hitler nu dăduse crezare teoriilor asociației Ahnenerbe. Don știa încă pe de rost, cuvânt cu cuvânt, ce spusese Hitler:

De ce atragem atenția unei lumi întregi asupra faptului că nu *avem* un trecut? Parcă n-ar fi suficient că romanii ridicau construcții mărețe pe vremea când strămoșii noștri încă mai locuiau în bordeie de lut, acum începe și Himmler să dezgroape aceste bordeie și să se extazieze de fiecare ciob și topor de piatră pe care îl găsește. Astfel nu demonstrăm altceva decât că noi zvârleam topoare de piatră și ne strângeam în jurul focurilor, când grecii și romanii se aflau deja pe cea mai înaltă treaptă de civilizație. Am avea, de fapt, toate motivele să păstrăm tăcerea asupra unui astfel de trecut. În schimb, Himmler face mare zarvă. Cu cât dispreț trebuie să râdă romanii din ziua de astăzi despre astfel de descoperiri.

Mai departe, în cadrul cercetărilor sale, Don analizase miturile legate de runa victoriei, de simbolul Wolfsangel (runa lupului), de Roata Soarelui, de inelul cu cap de mort al SS, de societatea Thule și Karl Maria Wiligut, precum și de Soarele Negru de pe farfuria de cristal descoperită cu multă vreme în urmă într-un bufet. În cele din urmă reușise să demonstreze că fiecare simbol nazist era fie inventat, fie incorect folosit: un spectacol creat pentru mase, ca temelie a presupuselor legături de sânge cu trecutul, ca justificare a exterminării tuturor acelora care erau diferiți.

După încheierea disertației, cu ajutorul căreia alungase din corpul său o parte din spaima care îl stăpânise, Don își extinsese domeniul de cercetare de la

național-socialism la cercetarea critică a simbolurilor și miturilor în general. Însă, din nefericire, studiile sale fuseseră greșit înțelese.

Inițial, faptul că la Institutul de Istorie se țineau cursuri speculative despre legende străvechi nu atrăsese decât atenția câtorva persoane. Însă după ce acest fapt devenise larg cunoscut, la prelegerile lui Don începuseră să dea buluc cei mai zeloși dintre învățăceii New Age din întreaga țară. Pentru ei, acesta era locul în care li se oferea asistență pentru a-și aprofunda cunoștințele despre științe oculte străvechi. Iar Don prefera să nici nu se gândească la ce ar fi putut scorni aceste ființe care miroseau a bețișoare parfumate despre o cruce dintr-o mină, care reprezenta, chipurile, cheia lumii subpământene.

Don clipi și scutură din cap. Apoi se ridică de pe scaun și își îndreptă din nou privirea către minunata priveliște.

Shaynkayt, frumusețe.

Frumusețea însemna simplitate. Care era, prin urmare, explicația simplă a crucii Ankh găsite în mină? La mijloc era probabil ceva mult mai banal decât presupunea scafandrul.

Don deschise ușa de sticlă a restaurantului și coborî în parcare pe rampa pentru persoanele cu dizabilități. Norii albicioși plecaseră mai departe, către nord, iar deasupra lui cerul era acum senin și luminos.

Se opri în dreptul Renaultului și mai trase o dată în piept aerul curat. Cât mai avea de condus până la Falun? Vreo cinci ore?

Don deschise portiera și își luă de pe scaun geanta neagră. Scotoci o vreme înăuntru, până când găsi cutia

potrivită, extrase din ea o folie cu tablete și scoase cinci capsule maro-deschis a câte patruzeci de miligrame, adică două sute de miligrame de ritalin, pe care le sfărâmă între dinți, pentru a-și face efectul mai rapid.

Cam în dreptul localității Gränna avea să simtă acea senzație gâdilitoare de vioiciune. La Mjölby va înghiți probabil o nouă doză, înainte de a coti în direcția Motala și Örebro. Apoi va conduce mai departe pe drumul 50 până în apropierea Falunului. Conform indicațiilor primite, va trebui să se uite după un indicator către Svartbäck. Acolo o va lua la dreapta, apoi iar la dreapta pe un drum pietruit până la o șură părăsită, iar după șase sute de metri va coti la stânga.

În final, așa îi explicase scafandrul, nu va mai trebui să găsească altceva decât un gard de lemn și o verandă.

9. „La Rivista Italiana dei Misteri e dell'Occulto"

O pală de vânt făcu să vibreze geamul din dormitor. Câțiva stropi de ploaie se loviră de sticlă, apoi urmă un bubuit înfundat.

Erik Hall stătea în pat cu pătura trasă peste genunchi. Alături, pe noptieră, se aflau o sticlă de gin și un pahar pe jumătate gol. Arcurile lăsate ale patului făceau ca salteaua să se îndoaie ca un hamac sub greutatea corpului său. Norii de furtună întunecară cerul, înghițind treptat lumina zilei.

Curva asta de fotografă nu-și putuse ține gura; tot ce îi mărturisise el putea fi citit acum în articolul *Dalakurir*-ului, deformat și scos din context. Crucea Ankh, cuvintele lui despre cheia lumii subpământene, iar deasupra textului: o fotografie a lui, a unui om pe care nimeni nu mai avea să-l ia vreodată în serios. Să afirme după o săptămână că găsise în mină o cruce egipteană... Îl pusese într-o situație de tot rahatul.

Erik își clăti gura cu o du că de alcool.

De tot rahatul... oare și Dykedivers gândiseră la fel, când le trimisese pozele cu crucea? Trecuse ceva timp, le scrisese cu mult înainte de apariția articolului, și tot nu primise niciun răspuns. Niciun cuvințel.

Un fulger lumină cerul, urmă o scurtă pauză, apoi se dezlănțui furtuna și ploaia începu să răpăie.

Își lăsă capul pe spate, îl sprijini de perete și închise ochii. Când îi deschise iarăși, zăgazurile cerului se deschiseseră, iar în fața ferestrei sale se prăvăleau șiroaie negre de apă.

De tot rahatul...

De îndată ce închidea ochii, se afla iarăși acolo jos, în grotă, și auzea scrâșnetul care reverberase sub tavanul arcuit, atunci când tăiase degetele pentru a desprinde crucea, după care se răsturnase pe spate și căzuse în apa rece din bazin.

Cu un șuier, trase aer printre dinții încleștați, pentru a ieși iar la suprafață din adâncurile muntelui.

Mai trase o dată aer în piept și reuși să-și mute picioarele peste marginea patului. Își așeză tălpile goale pe covorul din cârpe și încercă să-și găsească echilibrul, înainte de a îndrăzni să se ridice în picioare.

Tunetul înghiți scârțâitul ușii de la dormitor, când o deschise Erik.

Se opri în mijlocul încăperii, fără să știe de ce. Încercă să nu-și îndrepte privirea către colțul în care se afla geanta de scafandru cu crucea învelită în prosopul roșu.

Dar nu se putu abține.

Când scoase din geantă prosopul, se miră din nou cât de ușor era. Își trecu vârfurile degetelor peste țesătura de frotir, până când atinse mânerul crucii. Apoi stătu

câteva clipe nemişcat, cu privirea aţintită asupra şirului de ferestre întunecate.

Departe, la capătul povârnişului pe care creşteau pini, în spatele valurilor de ploaie, se afla micul lac. Dacă ar ieşi pur şi simplu afară în ploaie, ar coborî cărarea cufundată în beznă şi ar face crucea să dispară în adâncul apei... Oare atunci ar fi toţi mulţumiţi — cititorii ziarului, curva de fotografă şi Dykedivers? Ei, şi dacă tot ar fi ajuns până acolo, s-ar fi putut arunca şi el în apă. Fiindcă un lucru era sigur: nimeni nu avea să-l caute.

Prosopul alunecă însă puţin la o parte şi dădu la iveală obiectul de metal alb, perfect, pe care nimeni nu l-ar fi putut arunca de bunăvoie într-un lac. Ploaia continua să ropotească în geamuri, în timp ce Erik mângâia crucea. Era atât de rece, de parcă ar fi ţinut-o la frigider. Răceala îi pătrunse prin vârfurile degetelor, trecu prin încheietura mâinii şi îi urcă în braţ, făcându-l să-şi dorească să se afle undeva la lumină.

Se îndreptă către uşa scundă care dădea în coridor, îşi trase capul între umeri pentru a nu se lovi de tocul acesteia şi porni orbecăind spre bucătărie.

Deşi era abia după-amiaza târziu, ar fi putut fi la fel de bine miezul nopţii. Lampa de porţelan atârnată jos nu lumina decât o mică parte a mesei din bucătărie. Erik se aşeză pe canapeaua extensibilă, cu spatele la geam, şi aşeză crucea cu grijă în centrul conului palid de lumină. Avea o lungime de aproximativ treizeci de centimetri şi, din câte îşi dădea el seama, era făcută dintr-o bucată. Însă suprafaţa metalică nu era netedă. Avea un fel de ornamente complicate. Nişte protuberanţe milimetrice, prea mărunte pentru a putea fi desluşite cu ochiul liber

pe fundalul alb. Erik încercase să le studieze cu ajutorul unei lupe și al unei lanterne puternice, dar în zadar. În final renunțase și, pentru a nu mai fi ispitit să se uite la ea, învelise crucea misterioasă în prosop, în așteptarea lui Don Titelman. Numai să vină odată și dobitocul ăla...

Aruncă o privire către carnetul cu spirală, aflat lângă telefon, pe care își notase cu un creion numărul de telefon al cercetătorului. Să-l mai sune o dată... să mai... apropo... *un creion*?

Erik se împinse pe canapea către telefon și apucă creionul și carnetul. Reveni la locul lui și rupse întâi din carnet foaia cu numărul de telefon al lui Titelman, pentru a-l pune undeva bine, deși între timp îl învățase pe de rost. Apoi rupse încă o foaie și o înveli distrat în jurul mânerului crucii.

După ce îl înveli bine în hârtia subțire, luă creionul și începu să frece cu vârful bont al acestuia suprafața acoperită de ornamente.

Un fulger îi scăpără chiar în ceafă și făcu să tresară mâna care ținea creionul. Erik se răsuci fără să vrea spre geam.

Prin șiroaiele de apă abia dacă se mai zărea gardul de lemn. Începu să numere, o sută unu, o sută doi... iar la o sută trei se auzi un trăsnet atât de puternic, de parcă ar fi lovit careva între ele două capace uriașe de oală. Din câte își dădea el seama, furtuna avea să treacă exact peste casa lui.

Când își îndreptă din nou privirea către hârtia în care învelise strâns mânerul crucii, constată că mâna lui continuase, după toate aparențele, să miște singură creionul. O serie de semne alambicate apăruseră în stratul subțire de grafit:

अग्नमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवं
रत्वीजम होतारं रत्नधातमम
अग्नि: पूर्वेभिरृ्षिभिरीड्यो

Erik Hall simți cum i se usucă gura și observă cum creionul se mișca tot mai repede, condus parcă de o mână străină. După ce umplu prima foaie, mâna rupse împotriva voinței lui, automat, o altă foaie din carnet, înfășură în ea o altă parte din mânerul crucii, iar creionul își reluă mișcările.

Nu putea fi oprit:

पूर्वेभिरृ्षिभिरीड्यो नूतनैरुत स देवानेह यक्षति

Ornamentele acopereau toată suprafața crucii, mânerul, bucata perpendiculară pe acesta, toarta, și, în curând, Erik Hall avea în fața lui, răspândite pe masă, o mulțime de hârtii acoperite de semne alambicate.

Erik scutură din cap, pentru a alunga senzația de amorțeală. Oare el nu era decât un simplu... *spectator*?

Două fulgere se succedară la un interval scurt și, cât răsunară tunetele, Erik reuși să pună capăt acelui proces — *să lase din mână creionul* — și să își miște din nou, treptat, mâinile în direcția stabilită de el însuși. În clipa aceea nu-și dorea nimic mai mult decât să adune grămadă, în mijlocul mesei, toate foile pe care așternuse semnele acelea de nedeslușit. În lumina slabă a lămpii nu prea vedea însă ce făcea. Tot ce știa cu siguranță era că toate lucrurile acelea trebuiau să dispară numaidecât.

În lumina următorului fulger mototoli hârtiile și se duse cu ele către sobă. Se lăsă pe vine, deschise ușița și le aruncă înăuntru.

În sfârșit răbufni și tunetul.

Așteptă până se stinse bubuitul și aprinse un chibrit. Vârî chibritul aprins în sobă și îi dădu drumul. Întâi nu se întâmplă nimic, dar apoi se auziră niște trosnete și hârtiile luară foc.

Erik se așeză pe jos, își cuprinse genunchii cu brațele și văzu în gând cum se scufunda afurisita de cruce în lac; nu era doar o viziune nerealistă, nu, trebuia să facă acest lucru negreșit, nu mai voia să pună niciodată mâna pe ea. Poate de vină era alcoolul, dar acolo în spate, la masă...

O durere bruscă îi smuci capul într-o parte. *Ce naiba era...*

Își duse mâna la ceafă.

Era ceva acolo ce... îi provocase o *durere arzătoare*, un fel de șoc electric, care îi străpunsese capul ca un proiectil dinspre vertebrele cervicale până în frunte. Erik se răsuci spre masă și se uită pe fereastră: *Era careva acolo?*

Nu recunoscu însă vag decât propria lui siluetă; potopul transformase geamul într-o oglindă tulbure. Încă un fulger, iar furtuna se afla acum chiar deasupra lui.

Erik făcu câțiva pași grăbiți, pentru a se adăposti lângă peretele unde se aflau canapeaua și fereastra. Ajuns acolo, se sili să inspire adânc, după care dădu cu băgare de seamă perdeaua puțin la o parte și aruncă o privire afară.

Era careva acolo?

Prin perdeaua grea de ploaie nu putu distinge în primul moment nici măcar grădina, însă treptat ochii lui se obișnuiră cu întunericul și recunoscură contururile

verandei. Erik își coborî privirea de-a lungul streșinii către gazonul îmbibat de apă și o mută apoi spre dreapta, până acolo unde ceața verzuie devenea cenușie. Urmele greblei pe pietriș, aproape complet șterse, poteca plină de bălți, apoi rândurile de agriși și alți arbuști, pe urmă primul stâlp al porții și acolo era... *o mână*?

O umbră neagră se contura în spatele porții.

Perdeaua se mișcă ușor, iar Erik se lipi de perete. *Doar nu putea fi...*

În clipa aceea avu senzația că cineva dăduse sonorul mai încet, tunetele strașnice se transformară în bubuieli înfundate, din ropotele ploii nu mai rămase decât un picurat monoton.

... Titelman?

Urmă o tăcere lungă, în așteptarea următorului tunet — dar, în locul acestuia, începu să se lumineze.

Dinspre fereastră începu să se contureze pe pardoseala bucătăriei un dreptunghi de lumină. Erik se dezlipi de perete fără să scoată un sunet. Degetele lui își lăsaseră urmele pe perete, două evantaie, zece amprente umede.

Când îndrăzni să se apropie iarăși de fereastră, norii de furtună se îndepărtaseră deja. Prin ceață se întrezărea soarele, iar ploaia torențială se transformase acum într-un văl subțire de apă. Și acolo, în dreptul porții, în ploaia măruntă stătea... *o femeie?*

Purta o pelerină de ploaie dintr-un material sintetic transparent, sub gluga căreia Erik distinse un chip întors pe jumătate. Printre uluci urmări cu privirea trupul ei zvelt de sus până jos, la cizmele lungi.

Până când își ridică el din nou privirea către fața femeii, aceasta își întorsese capul. Acum se uita la el și, deși era imposibil să-l vadă în spatele perdelei, privirile lor se

întâlniră. Era foarte tânără și Erik avu senzația că avea de gând să stea acolo și să aștepte până când s-ar fi săturat el s-o privească.

— *Signor Hall?*

Cuvintele fură rostite exact în clipa în care Erik se încumetă să deschidă ușa verandei. Își vârî picioarele într-o pereche de saboți din lemn și coborî câteva trepte. Privi printre ultimii stropi de ploaie în direcția femeii.

Aceasta îi făcu un semn cu mâna.

— *Mi scusi, può uscire un attimo?*[3]

Glasul ei părea firav. Și totuși, Erik distinse atât de clar cuvintele rostite în capătul opus al grădinii, de parcă femeia s-ar fi aflat chiar lângă el și i le-ar fi șoptit la ureche.

Erik plesni din limbă, pentru a-și pune în mișcare mușchii gurii, dar nu reuși să scoată niciun cuvânt și nici nu știu ce să spună. Nici măcar nu înțelegea în ce limbă vorbea femeia.

Aceasta șopti din nou:

— *Signor Hall?*

Erik își atinse punctul dureros de la ceafă și avu senzația deslușită că cel mai bine ar fi fost să se întoarcă din drum, să trântească ușa în urma lui și să o încuie cu cheia. Dar constată că trupul lui începuse deja să se deplaseze printre bălțile de pe poteca pietruită.

Femeia continua să-i facă semne cu mâna și să-i zâmbească. Afară în curte, în ploaia măruntă străpunsă de razele soarelui, imaginile crucii și ale semnelor alambicate de pe foile rupte din carnet începură să pălească. Erik constată surprins că îi răspunse femeii cu un zâmbet și că

---

3 Iertați-mă, puteți să ieșiți, pentru o clipă? (*N.red.*)

propria lui mână se ridică în semn de salut. Îi trecu prin minte că era o fetișcană... o fată de nici măcar douăzeci de ani. O adolescentă, care stătea la poarta lui. Acum nu mai erau decât câțiva pași.

— *Scusi per l'intrusione, signor Hall.*

Femeia îi întinse o mână, era destul de scundă, și când se salutară, Erik zări un colț al bluzei ei roz-pal ivindu-se de sub mâneca hainei. Acum chiar că nu mai putea să tacă:

— *Speak english?*

Femeia își dădu gluga jos de pe cap și îl privi cu ochii ei verzi, puternic fardați.

— *Oh yes, of course...*, răspunse ea cu un zâmbet îmbietor.

Avea părul tuns scurt, aproape periuță. Privirea lui Erik alunecă spre gâtul ei, îi urmări venele delicate și aproape avu impresia că distinge pulsul ei slab. Glasul femeii îl făcu să-și ridice iar privirea:

— *I am terribly sorry for the intrusion, signor Hall. Well... my name is Elena Duomi...*

— Elena...?

— *Elena Duomi. I work for the Italian magazine* „La Rivista Italiana dei Misteri e dell'Occulto".

Mâna lui Erik încremeni în clipa aceea, când tocmai dădea să deschidă zăvorul care prindea laolaltă cele două canaturi ale porții. După povestea cu fotografa aceea chiar nu mai avea chef de alți jurnaliști.

— *Yes, well, I really...*, începu el, dar femeia îl întrerupse în engleza ei stricată:

— Am bătut atâta cale până aici și aș dori să vă întreb... îmi permiteți să intru pentru un scurt interviu? Și aș putea atârna undeva chestia asta la uscat?

Își scutură pelerina plină de apă și îi adresă iarăși un zâmbet. O gură lată, buze moi, fără ruj, dar oricum.

— *Well, signor Hall*... se poate, nu-i așa?

Erik își privi mâna, care continua să țină zăvorul.

— Dar de unde știți, de fapt, unde locuiesc eu? o întrebă.

— A, m-a ajutat poliția. Am scris deja în numărul trecut despre *l'uomo sotto sale,* dar interesul cititorilor noștri este atât de mare...

Elena făcu un pas către el.

— Noi așa îl numim, *l'uomo sotto sale,* bărbatul îmbălsămat, bărbatul minunat de bine conservat, pe care l-ați găsit dumneavoastră acolo jos, în mină. Cum vă spuneam, cunosc deja versiunea poliției și...

Femeia îl privi pieziș, de jos, prinse cu un gest blând mâna lui Erik și îl ajută să împingă zăvorul. Erik deschise șovăind poarta.

— Am fost deja acolo, să văd galeria în care s-a întâmplat toată povestea, continuă femeia, în timp ce înainta cu pași mlădioși pe potecă. Știu că am venit cam pe nepusă masă, dar o întâlnire cu dumneavoastră, signor Hall, și povestea scufundării dumneavoastră... i-ar interesa foarte mult pe cititorii noștri. Dacă ați vedea numai teancul de scrisori primite de la cititori!

Erik își duse din nou mâna la punctul dureros de la ceafă și încercă să-și adune gândurile în legătură cu fetișcana aceea. Își alungă în cele din urmă rânjind îndoielile și îi făcu un semn din cap să-l urmeze în casă.

În timp ce Elena Duomi își descălța cizmele, Erik o luă înaintea ei spre bucătărie. Ajuns acolo, luă crucea de pe masă, pentru a nu se mai face încă o dată de râs.

O învârti între degete și își plimbă privirea în jur. Se opri asupra unui teanc de ziare aflat lângă sobă. Făcu câțiva pași, se lăsă pe vine și vârî crucea printre ziare; îi împinse mânerul înăuntru, astfel încât nu se mai vedea nimic. Tocmai se ridica în picioare, când auzi pașii fetei.

Luară loc la masă. Elena își deschise geanta și scoase la iveală un mic reportofon, pe care-l așeză pe masă, între ei. Apoi apăsă tasta *rec*.

— În exclusivitate pentru „La Rivista"... săptămânalul italian de mistică și ocultism: un interviu cu scafandrul suedez Erik Hall.

Când jurnalista italiană începu să-i adreseze toate acele întrebări pe care le auzise deja de-atâtea ori, Erik îi răspunse mecanic, astfel încât avu răgazul să-i studieze chipul îndeaproape.

Poate nu mai era chiar atât de tânără. Avea un aer melancolic, iar privirea ei era uneori nesigură și umbla de colo-colo pe pereții bucătăriei, de parcă ar fi căutat ceva.

Curând însă, Erik nu mai avu timp să cerceteze chipul Elenei, fiindcă jurnaliștii italieni erau, după toate aparențele, meticuloși. În pofida englezei ei stricate, Elena îl făcu să străbată în gând, în repetate rânduri, galeriile de mină și să dea glas unor observații de care poliției nici că-i păsase.

Cel mai mult o interesa pe italiancă grota în care găsise Erik cadavrul bărbatului conservat în sulfat de cupru. Îl descusu în legătură cu însemnările făcute cu cretă, deși părea să știe deja că versurile despre Niflheim și Náströndu proveneau din *Edda* islandezului Snorri Sturluson. Și nu numai atât. Din întrebările ei, Erik își dădu curând seama că teoriile nordice vechi despre iad îi

erau italiencei mai familiare decât lui însuşi, deşi aflase şi el câte ceva, înainte de a se alege praful de ipoteza crimei rituale.

Când Elena se întrerupse în sfârşit şi Erik apucă să arunce o privire afară, constată că se înserase deja. Începu să se întrebe cam cât timp va reuşi să o reţină la el.

— Dar acum am să vă ofer neapărat ceva de băut.

Elena dăduse să-l întrebe ceva, dar Erik îi tăiase vorba. Îl refuză cu un gest din mână, însă Erik se ridicase deja de la masă.

Începu să scotocească prin bufete şi privirea îi căzu pe nişte lumânări în sfeşnice coclite. Le aşeză pe masă, luă nişte chibrituri şi aprinse lumânările. Se întoarse la bufet şi dădu în sfârşit peste cele trei sticle de vin Pata Negra rămase de la mama lui. Erik prefera tăriile, atunci când voia să o facă lată, dar în ziua aceea se simţea dispus să facă o excepţie.

Destupă o sticlă, umplu ochi două pahare şi îi întinse unul dintre ele Elenei printre lumânările aprinse. O clipă se temu că avea să-l refuze, dar Elena acceptă paharul.

— *Grazie.*

Italianca luă o înghiţitură bună şi închise ochii fardaţi cu negru.

Când îşi înălţă privirea către Erik, discuţia lor căpătă un alt ton.

Începură să stea de vorbă despre ce căutase în mină bărbatul conservat în sulfat de cupru. Care era părerea lui signor Hall referitor la această chestiune? Ce gândea el despre datarea dispariţiei bărbatului şi despre ziarele găsite în mină? La răspunsurile lui Erik, Elena dădea din cap gânditoare, ba chiar supusă, şi nu schiţă nicio mină atunci când scafandrul trecu în cele din urmă la whisky.

Oricât de strident s-ar farda, nu e decât o fetişcană, gândea Erik. O italiancă micuţă şi atrăgătoare, care ajunsese, dintr-un motiv sau altul, în bucătăria lui.

Acum, când se lăsa noaptea, căldura începea să devină înăbuşitoare. O căldură fizică şi lipicioasă, care, în combinaţie cu alcoolul, făcea să apară broboane de sudoare pe fruntea lui. Erik tocmai îşi ştersese cu mâneca picăturile sărate, când italianca scoase din geantă un articol tăiat dintr-un ziar: era articolul din suplimentul de weekend al *Dalakurir*-ului.

— Ce scrie aici despre cruce... e adevărat? întrebă ea şi arătă către ultimul paragraf.

Erik o privi atât de năuc, încât Elena începu să râdă:

— Mi-a tradus unul dintre poliţişti şi, după părerea lui, e vorba despre ceva... inventat de dumneavoastră. Aşa este?

Erik simţi cum i se strâmbă gura.

— Dar eu vă cred oricum! susţinu cu tărie italianca. În afară de aceasta, am stat deja de vorbă cu redactorul nostru, care mi-a spus că treaba asta cu crucea face întreaga poveste şi mai palpitantă. Ba chiar a insistat să-i aduc măcar o fotografie cu crucea.

Erik abia dacă mai asculta cuvintele italiencei, fiindcă gândurile lui reveniseră la curva de fotografă. Italianca mai făcu o încercare:

— Doar o fotografie şi după aceea am să plec. Fără fotografie n-am cum să plec de la dumneavoastră.

Fără fotografie n-am cum să plec de la dumneavoastră. Erik se uită cu coada ochiului la teancul de ziare.

— Da, cred că ar da bine, o aprobă el pe italiancă.

— Ar fi foarte drăguţ din partea dumneavoastră.

Erik se sculă de pe scaun clătinându-se ușor. Se ținu de spetează și simți cum i se prelinge transpirația pe spate până la fese.

Italianca închise reportofonul și îl vârî în geantă. Apoi veni lângă el.

— Aș putea să vă ajut, îi șopti lui Erik, numai să-mi spuneți unde e crucea.

Erik simți suflarea italiencei la ureche și nu pricepu imediat de ce era brusc atât de interesată de cruce. Dar un lucru era clar: după ce îi va arăta crucea, femeia își va lua tălpășița și-l va lăsa singur.

— Bine, fie... dar întâi vreau să-mi faceți o favoare, spuse el.

Se uită la ea și constată că femeia dădea din cap aprobator. Ba chiar zâmbea.

— Să ieșiți doar o clipă cu mine afară, la aer...

Erik nu așteptă răspunsul femeii, ci continuă cu limba tot mai împleticită:

— Dacă ieșiți cu mine afară, am să vă arăt ceva. Și după aceea puteți să faceți câte poze doriți dumneavoastră cu crucea.

Erik auzi vocea Elenei și se văzu nevoit să mai întrebe o dată, înainte de a pricepe că îi răspunsese într-adevăr da.

Părea atât de fragilă, cum stătea acolo pe potecă, în fața treptelor de la verandă, și îl aștepta. Când ajunse în dreptul ei, Erik încercă să-i cuprindă umerii cu brațul, însă Elena se trase într-o parte. Apoi se auzi bălmăjind ceva despre casă și despre mama lui și rămase surprins când fetișcana râse și se prefăcu că îl înțelesese.

Erik arătă către gardul care făcea un ocol în jurul casei, până în spate, și când o văzu pe italiancă mergând în

fața lui, simți o dorință de nestăvilit de a-i apuca șoldurile care se legănau lin în sus și-n jos.

În spatele casei se afla un șopron, din care Erik luă câteva prosoape, cu care reveni în lumina lunii. Apoi îi făcu semn italiencei să-l urmeze până la o deschizătură în gard, de unde cobora o potecă până la păduricea de pini.

Când ajunseră la lizieră, Elena se opri și își înălță privirea către lună.

— *Quanto è bella.*

O clipă păru să ezite, dar când Erik o împinse ușor din spate, își continuă ascultătoare drumul în întuneric.

În timp ce mergeau unul lângă celălalt pe poteca îngustă din pădurice, Elena începu să-i adreseze cu glasul ei cristalin diverse întrebări în legătură cu crucea: cum arăta și dacă Erik o cercetase mai îndeaproape. Apoi îl întrebă de mai multe ori dacă mai găsise și altceva în mină, despre care nu spusese nimic poliției.

Chiar să fi vrut, Erik nu se mai văzu în stare să-i răspundă, fiindcă i se pusese un nod în gât, așa cum i se întâmpla de fiecare dată când era atât de aproape. Bâjbâi în beznă după mâna italiencei și simți atingerea degetelor ei. Ea grăbi însă pasul și curând se deschise în fața lor o poiană, care se continua până la fâșia de nisip de la malul lacului.

Nuferi albi acopereau suprafața mătăsoasă a apei până la capătul pontonului în formă de T. În mod normal nu mai înfloreau în septembrie, însă anul acesta mai aveau câteva flori, ale căror tulpini alunecoase se pierdeau undeva în nămolul de pe fundul lacului.

Erik așeză un picior gol pe scândurile ude ale pontonului și observă abia după câțiva pași că italianca nu avea de gând să-l urmeze. Se îndreptă singur către scara de metal care cobora în apa întunecată. Ajuns acolo, se întoarse. O zări pe Elena stând la mal cu brațele încrucișate, în vreme ce el însuși începu să se dezbrace. Dar nu putea recunoaște expresia chipului ei.

— *So... you want to see the cross, Elena?* strigă către ea. *If you really want to see it, you have to come and swim with me.*[4]

Erik se răsuci gol cu fața către apă. Zăbovi o vreme așa, pentru a-i da fetei răgazul să-l admire în voie.

— *Signor Hall...*

Șoapta păru să vină de aproape. Însă trupul lui se pusese deja în mișcare, iar apele îl luară în primire.

Erik nu știa cât de adânc se va scufunda, însă, din cauza alcoolului, își simțea corpul greu ca o armură din plumb. Brațele lui se întinseră instinctiv pentru o primă mișcare de înot, apoi urmă o a doua și, în cele din urmă, străpunseră suprafața apei. Erik se răsuci pe spate și se lăsă să plutească în voie, cu ochii deschiși.

După ce clipi de câteva ori, se încredință că cea care stătea pe ponton în pielea goală, cu o fașă neagră în jurul brațului, era într-adevăr italianca. Elena se întinse și își îndepărtă brațele, descoperindu-și talia subțire și triunghiul dintre picioare. Se aruncă în apă de pe marginea pontonului și înotă craul pe lângă Erik până în mijlocul lacului.

Abia când înghiți apă, își dădu Erik seama că rămăsese cu gura căscată. Încercă să o ajungă pe Elena din

---

[4] Deci... vrei să vezi crucea, Elenea? Dacă e pe-așa, atunci va trebui să vii să înoți cu mine. (*N.red.*)

urmă, pentru a-i putea atinge corpul, dar se văzu nevoit să renunțe curând și pe urmă totul păru să se deruleze cu încetinitorul.

Italianca înota pe spate la oarecare distanță de el și, în cele din urmă, ajunseră să plutească amândoi lin pe suprafața lacului. Nu scoteau un cuvânt. Și nici nu păreau să se grăbească. Stăteau doar întinși, alunecând pe apă în lumina unei luni îndepărtate, căreia nu-i mai lipsea decât o singură liniuță pentru a fi plină. Sânii Elenei pluteau alene pe apă, iar privirile lui Erik nu păreau să o deranjeze pe italiancă.

Însă, după un timp, lucrurile se precipitară. Elena urcă prima pe ponton. Luă un prosop și se acoperi cu el, apoi traversă fâșia de nisip către poiana din fața lizierei.

Erik se grăbi să o ajungă din urmă. Se zbătu să ajungă prin apa caldă și plăcută la ponton și, după ce urcă trei trepte, mai privi o dată în direcția femeii, pentru a se încredința că se așezase într-adevăr acolo în iarbă. Lăsă câteva urme ude pe scândurile pontonului și merse mai departe, până când ajunse lângă italiancă. Se lăsă pe vine și încercă din nou să-i cuprindă umerii cu brațul. Însă Elena se dădu rapid în spate și îi spuse cu o notă stridentă în glas:

— Mi-ați promis o cruce.

— *Yes, yes*, bolborosi Erik și dădu iarăși să o atingă.

— *So first you will go and get it.*[5]

Ochii ei negri cu gene lungi scânteiară, iar Erik își dădu seama, după o nouă tentativă stângace de a o atinge, că n-avea încotro și trebuia să se ridice.

Cu bustul gol și un prosop înfășurat în jurul șoldurilor, se întoarse cu pași împleticiți în casă. După un

---

[5] Mai întâi mergeți și mi-o aduceți. (*N.red.*)

timp se ivi iarăşi pe potecă, ţinând într-o mână o sticlă de vin destupată. O mişca dintr-o parte într-alta, parcă în semn de salut, dar când veni mai aproape, îşi dădu seama că era un gest inutil: privirea italiencei se aţintise asupra obiectului pe care-l ducea în cealaltă mână — o cruce cu toartă, de culoarea fildeşului.

— *Bentornata*[6], murmură Elena.

Erik dădu drumul crucii Ankh în mâinile ei întinse.

Rămaseră o vreme acolo, aşezaţi la oarecare distanţă unul de celălalt, având la picioare nuferii de pe lac, pontonul şi fâşia de nisip. Sub prosop, italianca era încă goală şi studia crucea, în timp ce Erik bea vin cu înghiţituri mari. O dată încercă să-i ducă sticla la gură, dar ea se feri cu un gest repezit, fără să-l privească.

Dură îngrozitor de mult — Erik nu pricepea ce tot făcea italianca. Răsucea întruna în mână mânerul crucii, de parcă ar fi încercat să citească semnele acelea alambicate. Ba de câteva ori avu chiar impresia că murmură ceva, dar când se uită la gura ei, văzu că era închisă.

— *It's my cross, you know. I found it,*[7] spuse Erik cu glas scăzut.

Elena se întoarse spre el, iar Erik ar fi putut să jure că îşi dezvelise dinţii ca un animal de pradă. Italianca nu mai părea acum câtuşi de puţin supusă, dimpotrivă, chipul ei era mut şi distant.

— *You know, I have one other little secret...*[8]

Erik alunecă mai aproape de ea.

---

6 Bine v-am regăsit. (*N.red.*)

7 Asta-i crucea mea, ştiţi. Eu am găsit-o. (*N.red.*)

8 Ştiţi, mai am încă un mic secret. (*N.red.*)

— Un alt secret, ceva ce am găsit acolo jos. Despre care nu știe nimeni nimic.

Elena își înălță privirea.

— Dar asta o să te coste ceva mai mult. *A kiss, it's gonna cost you a kiss to see it.*[9]

Italianca pufni în râs, după care își duse mâna la gură.

— *A kiss*, îngăimă Erik. *A ki...*

Cu un gest larg își întinse brațul pe după umerii italiencei și își apăsă buzele pe obrazul ei. Însă în clipa aceea îl împunse în stomac un cot ascuțit și simți că i se taie respirația. Elena se eliberase.

— *Just a little kiss*, mai făcu Erik o încercare.

— *Unde*? o auzi pe italiancă întrebând.

Din glasul ei dispăruse orice urmă de docilitate, acum era aspru și tăios. Erik mestecă de câteva ori în gol și simți în gură un gust acru și o senzație de greață. Toate pornirile agresive, pe care și le înăbușise până atunci, răbufniră acum fără să mai țină cont de nimic.

— O să te coste, târfo, nu pricepi?

Se aruncă asupra femeii cu o forță de care se sperie el însuși. Își lipi buzele de ale ei, o sili să deschidă gura și își vârî limba înăuntru. Însă abia după ce se așeză pe coșul pieptului femeii și îi imobiliză brațele cu genunchii, își dădu seama cât de brutală era purtarea lui.

— *Pezzo di merda!*[10]

Erik îi astupă cu o mână gura și cu cealaltă smulse prosopul de pe pieptul ei. Pentru o clipă pierdu controlul asupra unui braț al femeii și, deși reuși să se ferească în

---

[9] Un sărut, o să vă coste un sărut dacă vreți să vedeți și celălalt secret. (*N.red.*)

[10] Rahat cu ochi! (*N.red.*)

bună măsură de lovitura ei, îi simți totuși palma ca o arsură pe obraz. Cum putea să lovească mânuța aceea cu atâta forță?

Acum nu se mai putu stăpâni. În nări simțea putoarea din galeria aceea nenorocită, în fața ochilor i se ivi fotografa cu părul prins în coadă și căcaturile ei de poze. Erik îi împinse italiencei iarăși brațele la pământ și se apropie cu pântecele de gura ei.

Însă exact în clipa în care reuși să-și desfășoare prosopul din jurul șoldurilor, avu senzația că îi explodează capul. Auzi un scrâșnet strident, ca de fierăstrău circular, care îi sfârteca fruntea. Se prăbuși greoi într-o parte și își lipi palmele de urechi, de parcă astfel ar fi putut pune capăt supliciului. Niște cuie ascuțite i se înfigeau și îi scormoneau în cap, era ca și cum...

Când se rostogoli de pe italiancă, durerea se mai potoli, iar Erik începu să caute din nou, clipind din ochi, corpul ei.

Undeva se sparse o sticlă.

Deși apucase să se ridice în capul oaselor înainte ca femeia să-și ia avânt, Erik Hall nu observă cum zboară către el sticla spartă.

Și nici nu mai avea să afle că lovitura italiencei avusese o asemenea forță, încât muchia tăioasă a sticlei îi spintecase fruntea ca pe o bucată de unt, făcuse o incizie sângeroasă în globul ocular drept și în creier, după care se înfipsese cu o mișcare elastică în osul nazal și rămăsese acolo.

Deasupra corpului inert, printre coroanele pinilor, adia un vânticel plăcut. Valurile plescăiau uşor şi pe urmă, tot mai aproape, se auzi altceva: motorul poticnit al unui automobil.

10. Don Titelman

Don tocmai reușise să-și parcheze Renaultul în noroiul din fața gardului casei de vacanță a lui Erik Hall, când urletul unei motociclete sfâșie tăcerea nopții. Mai apucă să vadă în oglinda retrovizoare o lumină roșie dispărând în beznă, undeva deasupra asfaltului, în direcție sudică.

Își coborî privirea către plasticul crăpat al ambreiajului din propria lui rablă, își încleștă degetele în jurul mânerului lipit cu scotch al frânei de mână și trase de el. Apoi își făcu de lucru la sistemul mecanic capricios format din mânere și butoane și, din mai multe încercări, reuși să deschidă portiera.

Motocicleta se îndepărtase între timp, lăsând în urmă un vuiet înfundat, însă Don avusese întotdeauna un auz foarte ascuțit. Și ceea ce auzise el adineauri fusese un motor boxer mare, cu un centru de greutate coborât. Un motor în patru timpi, cu doi cilindri și vibrații scăzute, care atinge la 8 000 de turații o viteză maximă de peste 250 de kilometri la oră. Un motor pe care numai nemții l-ar fi putut fabrica. Un motor BMW.

Don își scoase picioarele slabe din mașină și își așeză tălpile bocancilor pe pământ. Își întinse picioarele,

pentru a le dezmorți și a da alt curs gândurilor sale — dar procesorul lui intern începuse deja să lucreze.

Bayerische Motoren Werke. Primul producător al unui motor cu reacție funcțional. În 18 iulie 1942 a fost montat într-un avion Messerschmitt ME 262 Schwalbe (Rândunică). În 1944 nemții au efectuat un zbor de probă în Saxonia Inferioară, iar începând din 1945 l-au folosit într-o ultimă încercare disperată de a apăra centrul sistemului lor bolnav: la Stuttgart, Ulm, München, Innsbruck, Salzburg. Ultima lor armă superioară, în afara rachetelor V2. A fost...

Don își lovi încheietura mâinii de marginea portierei, iar durerea care îl săgetă puse capăt litaniei care se declanșase în memoria lui. Coborî apoi din mașină și trânti în urma lui portiera nefuncțională. Își frecă palmele, pentru a scutura urmele de rugină de pe ele, și își îndreptă privirea către gardul de lemn.

Habar n-avea cum ar fi trebuit să-și imagineze casa scafandrului, dar faptul că era cufundată într-o beznă totală îl surprinse. Doar era abia... Ei nu, era deja ora unsprezece noaptea, iar veranda nu era luminată decât de razele lunii. Și totuși, i se păru neobișnuit ca scafandrul să doarmă deja. Săptămâna trecută, Erik Hall îl sunase de mai multe ori în miez de noapte, îl trezise și îi împuiase capul cu tot felul de teorii încâlcite despre crucea aceea ciudată.

Nu ar strica să bată la ușă. Doar la țară așa se proceda, băteai nepoftit la ușa omului, gândi Don.

În drum spre poartă își trecu mâna peste ulucile gardului. Cineva se îngrijise cu multă dragoste de casa aceasta, era un lucru evident chiar și în întuneric. Don

deschise zăvorul și împinse ușor unul din canaturile porții de lemn, care se deschise scrâșnind pe pietriș.

Acum, când motocicleta dispăruse, nu se mai auzea decât un foșnet slab și picurul apei care se scurgea din streașină într-un butoi. În drumul lui spre nord, Don fusese luat prin surprindere de o furtună, care trecuse și pe aici, după toate aparențele, cu câteva ore în urmă. Având în vedere că era deja seara târziu, i se păru neobișnuit de cald.

Don porni către casă pe poteca luminată de lună și își văzu imaginea oglindită în geamurile verandei. Urcă treptele și bătu la ușă, dar nu primi niciun răspuns. Își lipi fruntea de geam și se uită înăuntru.

În întuneric recunoscu o pereche de cizme și ceva mai departe, în fața unui ceas vechi cu pendul, două fotolii de răchită și o pereche de saboți de lemn uzați. Pe un umeraș, scafandrul agățase un vindiac cu numele mărcii imprimat cu portocaliu și un pulover de lână albastru. Lângă ușa interioară, care părea să dea într-un coridor, era atârnat un afiș cu diverse flori specifice regiunilor Suediei, iar în dreptul florii de nu-mă-uita din Dalsland stătea un suport pentru umbrele gol.

Don mai bătu o dată în ușă, de data aceasta mai puțin sfios, ci mai degrabă insistent, pentru a fi sigur că Hall avea să-l audă, cu condiția să se fi aflat undeva în casă. Dar nu primi niciun răspuns. Nu se auzeau decât foșnetul copacilor și picăturile de apă care se scurgeau din streașina preaplină de pe zidul lateral al casei.

Tocmai se gândea să renunțe, când apăsă instinctiv clanța. Ușa era neîncuiată și se deschise scârțâind. Don rămase o clipă indecis pe ultima treaptă, dar în cele din urmă făcu un prim pas în verandă, unde mirosea a vin roșu și lumânări arse.

— E cineva acasă?

Ceasul cu pendul ticăia înfundat.

— Bună seara!

Don ezită câteva clipe.

Dar în cele din urmă decise că bătuse o cale mult prea lungă pentru a se întoarce acum din drum și ciocăni hotărât în ușa interioară, de lângă afișul cu flori. Dar nimic nu tulbură liniștea, în afara ticăitului monoton al vechiului pendul.

Mai strigă o dată, în timp ce străbătea o cameră de zi cu fotolii roz de catifea, și ieși apoi într-un coridor mic, unde se afla o ușă albastră, cu aspect antic. O deschise și ajunse într-o încăpere dreptunghiulară, asemănătoare unei săli, ale cărei ferestre dădeau în spatele casei. Se întoarse și descoperi o altă ușă, care părea să dea în bucătărie. Acolo zări luminița portocalie a întrerupătorului mașinii de cafea. Prin urmare, scafandrul trebuia să fie undeva prin apropiere.

Pe masa din fața canapelei extensibile se aflau două pahare, lumânări și două sticle de vin. Când aprinse lampa de porțelan, observă că una dintre sticle era încă pe jumătate plină. O umbră alungită se ivi la fereastră. Lui Don îi sări inima din loc. Dar când își mișcă o mână, își dădu seama că era propria lui umbră.

Avea un nas coroiat, un adevărat *jiddische nuz*, care îi domina fața ca jumătatea unui umeraș rupt. Ochelarii de pilot și-i cumpărase cu câțiva ani în urmă, când îi slăbise văzul, și cam tot în aceeași perioadă începuse să-i încărunțească părul tot mai rar. Încă de tânăr mersese puțin adus de spate, dar când slăbise în halul acesta sau de când i se îngălbenise pielea de pe mâini n-ar fi știut să spună. Haina de catifea reiată nu-i stătea deloc bine, dimpotrivă,

accentua linia umerilor căzuţi în faţă. Singurul lucru de care putea fi mulţumit erau bocancii noi *Dr. Martens*, pe care nu-i vedea însă reflectaţi în geam.

Din colţul cel mai îndepărtat al bucătăriei se auzi deodată un ţăcănit, care făcu să-i bată inima şi mai tare, dar în clipa următoare îşi dădu seama că nu era decât ventilaţia frigiderului. Pulsul accelerat se transformă însă curând în bine-cunoscutele palpitaţii de dedesubtul sternului. O stare de nelinişte, căreia avea să-i urmeze o senzaţie de uscăciune în gură şi dificultăţi de înghiţire.

Don scotoci cu o mână în geantă şi scoase o cutie de clonazepam cumpărată în Rusia. Nu mai luase niciodată tabletele acestea, dar ce ar fi putut să se întâmple? Scoase din folie şase tablete plate, de câte două miligrame, le aşeză pe limba uscată şi încercă să le înghită. Îşi aminti că pe masă se afla o sticlă de vin, făcu câţiva paşi către ea şi îşi umplu un pahar.

Vinul avea un gust metalic. Stând acolo şi bând, lui Don îi trecu prin minte că nu se prea purta ca un *chushever mentsch*, adică o persoană respectuoasă, cum ar fi spus Bube. Dar, în fond, nu fusese ideea lui să vină până în împrejurimile Falunului, la casa lui Erik Hall.

Aşeză paharul la loc pe masă şi rămase cu urechile ciulite la ticăitul ceasului cu pendul. O privire la propriul lui ceas de mână îi spuse că mai era o jumătate de oră până la miezul nopţii. Putea foarte bine să-l mai aştepte încă treizeci de minute pe scafandru, numai de n-ar fi fost întunericul acesta.

Afară, în coridor, nu găsi nicio lampă, însă în încăperea asemănătoare unei săli dădu peste un întrerupător vechi din bachelită. Ferestrele reflectară lumina becurilor, iar privirea lui Don căzu pe o siluetă fără cap şi fără picioare,

atârnată pe latura îngustă a sălii. Spânzura pe un umeraș agățat de o ușă întredeschisă.

Don se apropie de ea și pipăi materialul sintetic al costumului uscat de scafandru, întrebându-se ce fel de oameni erau aceia care se târau de bună voie, la sute de metri sub pământ, prin tot felul de labirinturi. În clipa următoare se auzi un scârțâit de balamale, iar ușa se dădu încet de perete.

Pe moment îi trecu prin minte că în pat zăcea un om, dar ceea ce semăna cu o ființă umană nu era în realitate decât un teanc de pături. Era destul de limpede că scafandrul era undeva prin apropiere — fiindcă în camera aceea mergea un computer. Pe monitor, Don văzu articolul despre cruce, apărut în ziarul local. Pe jos, printre rufe murdare, căni și pahare, erau aruncate reviste cu alt gen de fotografii, ale unor femei cu picioarele depărtate. Camera era *ein chazershtal*, o cocină de porci. Când să tragă ușa în urma lui, Don zări însă un obiect care nu prea avea ce să caute acolo.

Pe noptieră, în spatele unei sticle de gin, stătea sprijinită de perete o fotografie sepia. Care înfățișa... o biserică, nu-i așa?

Don făcu un pas în cameră, luă poza de pe noptieră și ieși afară, în sala luminată.

Acolo văzu că nu era o biserică, ci mai degrabă o catedrală. Clădirea avea trei nave și în toate cele patru colțuri ale turnului se înălțau cruci cu brațe egale. Deasupra portalului lateral era o rozetă mare, flancată de două turnulețe. Jumătate din fotografie era destul de decolorată. În piața pavată cu piatră cubică din fața catedralei se întrezăreau trei persoane, dintre care una părea a fi un copil. Probabil trecuseră întâmplător pe acolo, exact în

momentul în care fusese fotografiată catedrala, ceea ce se întâmplase cu siguranță cu foarte mult timp în urmă.

Don îndoi cu băgare de seamă hârtia, care era surprinzător de groasă și când o întoarse pe dos constată că era, de fapt, o carte poștală. Nu avea nici timbru, nici adresă pe liniile punctate, însă în colțul din stânga sus scria:

La Cathédrale Saint Martin d'Ypres

Acolo unde în mod normal se află textul, văzu amprenta roșie a unei guri, ca și cum cineva ar fi sărutat cu buzele rujate cartea poștală. Deasupra sărutului era scris îngrijit, cu cerneală albastră:

La bouche de mon amour Camille Malraux
Le 22 avril
L'homme vindicatif
L'immensité de son désir
Les suprêmes adieux
1913

Don întoarse cartea poștală și se uită iarăși la fotografie. Catedrala din Ypres cu un an înainte de izbucnirea Primului Război Mondial. Câteva cuvinte fără noimă în franceză, scrise în 22 aprilie 1913 și adresate femeii iubite. Păreau niște versuri.

De undeva din coridor sau din verandă se auzi un zăngănit, iar Don crezu că era scafandrul, care se întorsese acasă, dar în clipa următoare răsună prima bătaie a ceasului cu pendul, care anunța ora douăsprezece. Don bătu tactul lovindu-și cartea poștală de palmă și așteptă

să se stingă bătăile ceasului, spunându-și că se scursese termenul pe care și-l propusese.

Când stinse lumina în sală, văzu din nou cerul înstelat în spatele șirului de ferestre. În fața gardului era întinsă o frânghie pe care atârnau rufe la uscat, iar după gard se vedea un teren în pantă acoperit de pini.

Tabletele pe care le înghițise nu-i căzuseră prea bine și Don nu-și dorea în clipa aceea nimic mai mult decât să se așeze în casă într-un fotoliu, să se odihnească. I se păru însă mai nimerit, în orice caz mai politicos, să se instaleze în propria lui mașină și să-l aștepte pe scafandru acolo, în cazul în care acesta avea să se întoarcă acasă mai târziu.

După ce ieși din verandă și o apucă pe poteca pietruită în direcția porții, își aminti că încă mai ținea în mână cartea poștală. O vârî distrat în buzunarul interior al hainei, de unde alunecă prin ruptura din căptușeală până jos, la tiv. Întâi se enervă și trase o înjurătură, dar după aceea își spuse că n-avea decât să rămână acolo până când îl va întâlni pe Erik Hall.

După ce se instală în mașină, își lăsă scaunul în spate, închise ochii și își îndreptă gândurile către cartea poștală, însă din cauza clonazepamului se simțea de-a dreptul mizerabil. Deschise ochii și observă că volanul din fața lui căpătase o ciudată formă ovală. Deși nu era departe de el, nu găsi imediat portiera, pe care voia să o deschidă ca să lase să intre puțin aer.

Când apucă în sfârșit mânerul, își simți degetele moi ca un aluat și pentru a ieși afară din mașină, trebui să se împingă cu toată greutatea corpului său în portieră. Afară, în aerul călduț al nopții, rămase întâi o vreme îndoit de spate și gâfâind. Pe urmă avu senzația că i se

umplu picioarele de dioxid de carbon și se văzu nevoit să meargă câțiva pași. Se îndreptă încet de spate și, la un moment dat, își dădu seama că merge fără să vrea și fără să știe încotro.

Mersese probabil o bună bucată de timp, când constată că se află pe terenul în pantă din spatele casei. Razele lunii luminau la picioarele lui începutul unei poteci. Care șerpuia prin noapte. Oare „șerpuia" era cuvântul potrivit...? Don căută în geantă ceva ce i-ar fi putut limpezi mintea, cotrobăi printre cutiuțe și seringi împachetate individual, în timp ce picioarele lui umplute cu dioxid de carbon porniră singure la drum, purtându-l pe potecă.

În păduricea de pini, copacii veneau tot mai aproape de el, îl împrejmuiau și se uneau deasupra capului său, de parcă ar fi vrut să-l închidă într-o peșteră. Și când reuși în sfârșit să apuce cu degetele niște buline, le scăpă întâi pe câteva dintre ele pe jos, unde nu le mai putu găsi, deși scormoni cu degetele pământul. Într-un final se prăbuși în șezut și se întrebă cum avea să se mai ridice el oare în picioare, în halul în care era.

Pe piept simțea o greutate tot mai apăsătoare, iar respirația lui devenise amenințător de superficială. Scoase la nimereală o cutie și înghiți ceva, fără să știe ce, și câteva clipe mai târziu văzu negru în fața ochilor.

Când deschise din nou ochii, se trezi întins pe poteca din pădure, cu privirea îndreptată către cer. Don găsi că cerul nu avea nicio culoare. Nu fusese negru adineauri? Acum căpătase parcă o nuanță de bej, ori era mai degrabă o fâșie albastră, se făcuse deja dimineață? Și dacă așa era: bine că nu dăduse scafandrul cu ochii cu el.

Se ridică în capul oaselor și se uită împrejur.

Da, se făcuse dimineață. Pe undeva cânta o mierlă, iar la capătul potecii sclipea ceva, parcă ar fi fost apă. Un ponton în formă de T ducea către mijlocul unui lac, iar în dreapta și-n stânga lui se întindea un strat des de frunze verzi și nuferi albi. În spate, pe ultimele scânduri, era o cămașă cu un imprimeu roșu.

Primul lucru care-i trecu lui Don prin minte a fost că scafandrul se înecase. Asta ar fi explicat de ce lăsase ușa descuiată și aparatele pornite. Dar pe urmă zări pe cineva dormind la marginea păduricii de pini.

Picături de rouă sclipeau în iarba din jurul scafandrului. Căci cine altcineva putea să zacă acolo, gol, în iarbă? Numai în jurul capului neobișnuit de mare nu era rouă, acolo pământul era acoperit de ceva cleios. Erik Hall părea să doarmă cu fața într-o baltă de culoare ruginie.

Don se ridică și merse puțin mai aproape. Soarele era deja puternic, deși abia răsărise. Iluziile optice ale lui Don dispăruseră între timp. Și totuși, ce vedea acum nu putea fi altceva decât o halucinație, gândi Don, fiindcă avea impresia că cineva tăiase o bucată mare din fața scafandrului — de la frunte, trecând prin orbita dreaptă și până la rădăcina nasului.

Un ochi lipsea. Sau poate era undeva pe acolo, prin substanța aceea cleioasă. Era greu de spus, fiindcă de la buclele de pe frunte până jos la gât, fața lui Hall era acoperită de un fel de balegă amestecată cu sânge închegat.

Don avusese de gând să rămână pe loc, însă picioarele îl purtară pur și simplu mai departe și, ajuns în dreptul scafandrului, se lăsă în genunchi. Mâinile lui, mâinile unui medic, căutau ceva de făcut — dar când începură să umble prin clisa roșiatică, Don simți că i se

întoarce stomacul pe dos și se văzu nevoit să se îndoaie de la mijloc, pentru a nu vomita.

Inima lui începu să bată din nou neregulat. Căută iarăși printre medicamentele din geantă, dar ceea ce-i căzu în mână era un obiect dreptunghiular din plastic.

Când îl scoase din geantă, constată că era telefonul lui mobil. Îl porni. Acumulatorul era aproape descărcat. În timp ce Don se străduia să-și înăbușe senzația de greață, degetele lui apăsară butoanele unu, unu, doi.

11. Solrød Strand

La distanță de câțiva centimetri de tălpile ei vâjâia asfaltul podului Øresund. Elena își lipise toracele îngust de rezervorul alb ca zăpada al motocicletei. De când îi modificase suspensia, aproape că nu mai exista amortizare între corpul ei și roți, astfel încât trebuia să atenueze din coapse șocul oricărei fisuri sau denivelări din asfalt, care zdruncina motocicleta. Făcuse acest lucru pentru a se putea concentra pe deplin și a alunga din minte imaginile.

Dar după un timp reveniră: corpul scafandrului care se prăbușea încet în iarbă, sângele care țâșnea de pe fața lui. Dacă sticla din mâna ei ar mai fi avut gât, i-ar fi fost mai ușor să găsească o scuză. Ar fi putut spune că încercase să evite pe cât posibil violența și că numai din cauza unei reacții emoționale intense lovise cu atâta forță.

Dar nu era așa.

Elena izbise în mod intenționat sticla de vin de o piatră, pentru a o arunca apoi cu toată forța cu muchia tăioasă către un punct din capul suedezului, despre care știa că era relativ vulnerabil si sensibil. Încă mai simțea

în nări mirosul dintre picioarele scafandrului, în schimb nu-și mai amintea cum îi sfârtecase sticla fața.

Următoarea amintire era cea a unui sunet: scrâșnetul oaselor feței, atunci când trăsese de sticlă și o smulsese din osul nazal și orbită. Își mai amintea, de asemenea, cum își îmbrăcase haina și își încălțase cizmele. Cam tot pe atunci remarcase și poticnelile unui motor de automobil, care se apropia pe drumul de deasupra păduricii de pini.

Apoi se vedea alergând pe poteca întunecată și, ajunsă în dreptul gardului, mirându-se că încă mai ținea în mână sticla. Își luase avânt și o aruncase cât de departe putuse, pentru a o auzi apoi aterizând undeva în desiș. Când se răsucise pe călcâie, pentru a alerga mai departe către casă, fusese orbită de două faruri. O mașină frânase și parcase pe drum, în fața gardului. Rămăsese acolo cu luminile aprinse, în timp ce ea, derutată, nu se mai gândise la altceva decât să pună la adăpost crucea.

O luase din nou la goană — de data aceasta înspre pâlcul de copaci din spatele casei, unde își ascunsese motocicleta. Când ajunsese acolo, învelise crucea în pelerina de ploaie, iar acum ținea legătura strâns lipită între corpul ei și motocicletă și gonea prin noaptea neagră.

Următoarea imagine clară a fost o plăcuță albastră pe care scria „Ludvika 17 km". Elena opri, intră într-o pădure de mesteceni și se lăsă pe vine să urineze. Între timp, își recăpătase în oarecare măsură calmul și ajunsese la concluzia că făcuse o greșeală când părăsise casa lui Hall cuprinsă de panică, fără să fi încercat să găsească celălalt obiect secret al scafandrului. Dar acum era prea târziu să se mai întoarcă; n-aveau decât să spună ce voiau, cel puțin avea crucea.

Se întoarse la motocicletă, scoase din geantă costumul de motociclist, își trase pe ea combinezonul strâmt de piele și își așeză pe cap casca integrală, de culoare neagră mată. Se lăsă în față, apucă maneta de accelerație cu mâna înmănușată și își continuă drumul.

Până după Jönköping nu era multă circulație, fiind încă în primele ore ale dimineții; între Helsingborg și Malmö, începură să se trezească suedezii. Acolo reduse puțin viteza și când își înălță iarăși privirea de pe cadranul verde palid, zări trecând pe lângă ea o stație daneză de colectare a taxei de autostradă.

Se afla, în sfârșit, pe drumul de întoarcere.

După ce lăsă în urma ei zona metropolitană a Copenhagăi, coborî pe E20 spre sud, urmărind coasta golfului Køge. De acolo respectă indicațiile: la stânga pe Cordozavej, iarăși la stânga pe Jersie Strandvej și, în cele din urmă, frână în fața ultimului șir de case din cărămidă.

Își dădu casca jos și își masă tâmplele, pentru a mai potoli vâjâitul din cap. Începuse încă din zori și, cât se aflase pe șosea, crezuse că era zgomotul motorului. Însă și acum, cu motorul oprit, capul continua să-i vâjâie. Uneori mai tare, alteori mai slab, zgomotul era mereu prezent, ca vocile în surdină ale părinților ei înainte de a adormi.

Ținuse crucea pe toată durata călătoriei strâns lipită de piept, sub combinezon, învelită în pelerina de ploaie. Acum deschise fermoarul, pentru a o putea pipăi. Deși metalul ar fi trebuit să se încălzească de la căldura corpului ei, era tot rece ca gheața. Închise iar fermoarul, se sprijini în ambele mâini și se dădu jos de pe motocicletă. Cizmele ei își lăsară amprentele pe asfaltul plin de nisip.

Una dintre case avea, așa cum i se comunicase, o cutie poștală pe care era lipit un abțibild cu simbolul DF: un

semn oval format din săgeţi roşii, simbolul partidului Dansk Folkeparti. Deschise capacul şi scoase dinăuntru un plic.

Elena o luă pe cărarea îngustă care cobora către plaja întinsă. Se stârnise vântul, iar briza mării mătura nisipul de pe coama dunelor. Îngândurată, îşi apăsă în mers cu degetul întâi urechea dreaptă, apoi pe cea stângă. Deschise gura şi căscă, însă foşnetele şi vâjâielile din capul ei nu voiau să înceteze. Simţurile nu-i mai jucaseră de mult asemenea feste, probabil era, pur şi simplu, epuizată.

După ce se asigură că era singură, se aşeză într-un loc ferit, între dunele pe care creştea perişor galben-verzui. De acolo vedea fâşiile de alge înnegrite de pe plajă şi sclipirile mării. Cu un gest decis, rupse plicul într-o parte, îşi vârî mâna înăuntru şi scoase la iveală o cartelă de telefon mobil şi un bileţel cu un număr din Germania, format din treisprezece cifre. Porni cronometrul, deşi ştia că interlocutorul ei avea să încheie convorbirea de îndată ce se va fi scurs timpul prevăzut.

Se auziră două pârâituri, după care răspunse acel glas de care se temuse încă din copilărie:

— Da?

— E autentică. Semnele corespund.

— E o veste bună, Elena. Foarte bine.

— Dar... A intervenit ceva.

— Am aflat deja, o întrerupse glasul. Nu-ţi fă griji, prietenii noştri ne-au promis să se ocupe.

Elena slăbi puţin strânsoarea degetelor. Mâna care ţinea telefonul se destinse. Se uită la ceas, mai avea treizeci de secunde.

— Mai era ceva...
— Altceva?
— A mai găsit ceva.
Iar se auziră niște pârâituri. Apoi glasul:
— Elena?
— Da?
— Vino acasă.
Un clic îndepărtat și în urechi nu-i mai rămaseră decât foșnetul vântului și vâjâielile din cap.

Scoase cu mișcări lente cartela din telefon și își aminti că-i spusese să vină acasă. Poate că așa era, dar pentru ea nu avea să fie niciodată casa ei. În gând, Elena îl văzu cum se întoarce către priveliștea din spatele ferestrei panoramice și cum i se adâncesc cutele din colțurile gurii, abia sesizabil, dar, oricum. Și abia atunci, când imaginea aceasta învie în mintea ei, pricepu că greșise.
La piept, sub costumul de piele, simțea răceala crucii. Se ridică în picioare și își scutură nisipul de pe ea.

Se întoarse la motocicletă și, pe drum, aruncă într-un coș de gunoi cartela de telefon. Cu puțin înainte de a ajunge pe insula Fyn, zvârli și telefonul peste balustrada podului care traversa strâmtoarea Storebælt.
Motocicleta ușoară, cu motor boxer și jante de magneziu, îi demonstra acum că făcea toți banii: mai avea optsprezece mile până la Flensburg, în Germania. De acolo o va lua pe A7 către Hanovra, de unde va coti în direcția Renania de Nord–Westfalia.
Întreg corpul ei, până sus, la brațul bandajat, începu să doară. Elena simțea o nevoie de a uita de ea, de a se lăsa, în sfârșit, absorbită de beția vitezei.

12. Interogatoriul

Întâi EPA, apoi Tempo și pe urmă Åhléns. O femeie însărcinată, care împingea un cărucior de copil, reuși să iasă din autobuz cu câteva clipe înainte ca ușile automate să se închidă cu un fâsâit. Două fete strident fardate stăteau în fața magazinului Systembolaget în așteptarea unui dealer și, deși poate că în clipa aceea niciuna dintre ele nu-și dădea seama de acest lucru, strada comercială Åsgata din Falun era a naibii de plicticoasă.

Dacă mergeai mai departe, spre Kristinegatan și piața pavată Stora Torget, te aflai încă în acea parte a orașului care era numită „cea plăcută". Dar dacă traversai râul în dreptul Pieței de Pește, ajungeai în acea parte a orașului care se afla cel mai aproape de mina de cupru și care fusese săpată în straturi seculare de zgură. Partea aceasta era numită „cea oribilă" și chiar aici, imediat după pod, se afla sediul poliției din Falun.

La sfârșitul anilor 1960 existaseră numeroase proteste împotriva demolării unei vechi băi publice, care trebui să cedeze locul acelei clădiri urâte din beton, a cărei latură principală se curba spre interior ca o semilună culcată.

Fațada era acoperită cu plăci de piatră dreptunghiulare, de culoarea gudronului, iar în partea curbată se întindeau două șiruri de ferestre fonoizolate, ale căror jaluzele albe erau închise în dimineața aceea, pentru a împiedica razele soarelui să pătrundă în birouri.

Într-un colț al clădirii, la etajul întâi, se afla una dintre cele patru săli de interogatoriu ale secției de criminalistică. Și ea avea jaluzelele trase. În penumbră, pe o masă din PAL care imita mesteacănul, stătea deschis un carnețel, în care cineva notase cu un scris dezordonat câteva cuvinte. În fața carnețelului fusese așezat un casetofon străvechi, al cărui buton de înregistrare era apăsat. Însă pentru moment, nu înregistra nimic altceva decât bâzâitul ventilatorului și un păcănit monoton, cauzat de un contact electric defectuos al neonului din tavan.

Pe scaunul tapisat cu un material negru stătea îndoit de spate un bărbat într-o haină de catifea reiată, cu ochii injectați și ochelari de pilot pe nas. Vizavi ședea la masă un angajat al poliției din Falun, un tip cu mustață, răcit și morocănos. Stăteau de câteva ceasuri bune acolo.

Mustăciosul se ridică în picioare, pentru a întreprinde o nouă încercare de a avansa.

— Haideți s-o luăm de la capăt. Care este motivul pentru care v-ați aflat azi-noapte acasă la Erik Hall?

Don nu catadicsi să răspundă. Polițistul din fața lui era fără îndoială un *shmendrik*, cum ar fi spus Bube, un idiot, și oricât s-ar fi străduit el să-i explice ceva acestui idiot, era imposibil să-l facă să priceapă.

Începuseră să-l descoasă încă de când coborâseră spre ponton polițiștii cu vestele lor reflectorizante galben-neon. Nu era exclus ca la început să fi descris totul

cam neclar, din cauza cantității de dolcontin pe care o înghițise, dar între timp își repetase de atâtea ori versiunea, încât singura explicație de ce nu mai conteneau cu întrebările era că versiunea adevărată li se părea dintr-un motiv sau altul inadecvată.

— Sper că n-aveți de gând să-mi adormiți? întrebă mustăciosul.

Don își scoase ochelarii de pe nas și începu să-i curețe tacticos cu batista.

Polițiștii îi auziseră deja explicația: Erik Hall îl invitase acasă la el, pentru a examina crucea pe care scafandrul susținea că o găsise în mină. Un fapt care reieșea din lista de apeluri telefonice din cursul săptămânii trecute, de care se agățau atâta polițiștii. În afară de aceasta, trebuia să admită că băuse din vinul de pe masă, ceea ce explica amprentele găsite pe pahar, și că intrase în casă fără permisiunea scafandrului... Dar chiar era acesta un motiv întemeiat de a-l reține acolo atâtea ceasuri?

Don își așeză ochelarii pe nas, clipi de câteva ori și se strâmbă, pentru a-i împinge la locul lor.

— Persoana interogată refuză să răspundă.

Mustăciosul se căzni să noteze ceva cu scrisul lui ilizibil. După care se lăsă din nou tăcerea în încăpere, întreruptă doar de bâzâitul ventilatorului și păcănitul din tavan, până când Don simți că-și pierde răbdarea:

— Păi, care poate fi motivul pentru care te afli într-un loc anume?

Polițistul își ridică privirea de pe carnețel.

— Sau, ca să o luăm invers..., continuă Don cu privirea lipită de o pată de grăsime de pe uniforma ponosită a mustăciosului, poate îmi explicați dumneavoastră mie de ce încă ne mai aflăm noi aici?

Mustăciosul bătu sever cu pixul în masă.

— Pentru că ne-ați chemat și ne-ați reclamat o crimă...

Don trase un șut cu piciorul în masă, însă polițistul continuă, trăgându-și nasul:

— Până aici, toate bune și frumoase. Dar când am sosit noi la fața locului, dumneavoastră ședeați acolo cu sânge pe mâini...

— Doar v-am spus că sunt medic și am încercat să-i examinez rănile.

— Cu o geantă pe umăr, al cărei conținut era format pe jumătate din medicamente clasificate drept droguri, pe jumătate din calmante puternice. Miroseați a alcool și abia dacă erați în stare să vorbiți. Mortul mirosea și el a vin. În bucătăria în care ați stat amândoi și ați tras la măsea, se aflau două pahare pe masă și, după ce am luat amprentele din casă, am constatat că ați cam cotrobăit peste tot...

— N-am...

— Când am primit lista apelurilor telefonice, am constatat că Hall v-a sunat de mai multe ori în cursul săptămânii trecute și că ați purtat convorbiri lungi cu el. În computerul lui am găsit niște însemnări despre crucea aceasta, în care a notat că sunteți foarte interesat să aflați mai multe despre ea. Dar, deși am căutat în toată casa, n-am găsit crucea. După părerea dumneavoastră, cam care ar fi concluzia?

Când văzu că nu primește niciun răspuns, polițistul oftă. Apoi făcu o pauză, timp în care își suflă nasul, și astfel mai trecură câteva minute în lumina veșnic pâlpâind a neonului, până când polițistul extrase din mustață un muc. *Shmendrik.*

Don își derulă în minte amintirile, până la momentul când stătuse în iarba acoperită de rouă, lângă cadavrul lui Erik Hall, și privise la nuferii albi de pe lac.

După ce sunase buimac la poliție, ar fi avut într-adevăr tot timpul din lume să-și spele mâinile de sânge și resturi de creier. Dar, deși trecuse o groază de timp până la sosirea polițiștilor, nu se simțise în stare să se deplaseze și astfel rămăsese, pur și simplu, așezat, dezgustat și derutat, lângă capul zdrobit al lui Hall. Nici măcar când auzise apropiindu-se sirenele, nu avusese suficientă putere să se scoale în picioare.

Când zărise toate acele umbre venind spre el pe potecă, de la lizieră către apă, sperase că se va putea în sfârșit calma. În schimb, îl înșfăcaseră două brațe puternice și îl duseseră de acolo. Îl târâseră până sus, la casa de vacanță a lui Hall, și mai departe, până la un vehicul cu girofar parcat de-a curmezișul drumului. Ajunși acolo, îi puseseră o mână pe cap și îl împinseseră înăuntru. Îl așezaseră pe bancheta din spate, unde îi atrăsese pentru prima oară atenția polițistul cu mustață. Când pricepuse până la urmă că nu aveau de gând să-l asculte, că în schimb îi puneau noi și noi întrebări, se închisese în sine și își ațintise privirea obosită asupra drumului șerpuit care ducea la Falun.

Din garajul poliției îl conduseseră pe un coridor într-o încăpere unde se afla un pat, a cărui saltea era protejată de o husă din plastic. Abia când remarcase că ușa nu avea clanță în interior, pricepuse că se afla într-o celulă.

Se întinsese pe pat și încercase să adoarmă, însă exact în clipa în care corpul lui începuse să se destindă, apăruse mustăciosul împreună cu un coleg. Îl apucaseră de brațe și îl împinseseră în sus pe mai multe șiruri de trepte, până în această sală de interogatoriu în care pâlpâia o lampă cu neon.

La început îl interogaseră cu schimbul, dar cam cu o oră în urmă, colegul mustăciosului se părea că abandonase. Se scuzase și plecase după cafea, părăsind încăperea cu aer tot mai stătut. Mustăciosul, în schimb, nu se dădea bătut:

— Deci, Don... ce ați făcut azi-noapte acasă la Erik Hall, în afară de a vă îndopa cu medicamente?

Polițistul ridicase de pe podea o geantă de piele uzată și o așezase pe masă. Scotoci cu o mână printre cutiuțe și seringi de unică folosință, fără să-și dezlipească în tot acest timp privirea de Don.

— Aveți, haideți să vedem...

Și începu să înșire sistematic cutiile de medicamente.

— Stesolid, rohypnol, o sticlă fără etichetă...

— Doar v-am spus...

În clipa în care îi căzu privirea pe geantă, Don simți că se sufocă și că i se lipesc buzele. Reuși totuși să îngaime:

— Doar v-am spus că sunt medic.

— Apodorm, ketogan, încă o cutie fără etichetă, și aici: dolcontin, medikinet, xanor, haldol, modiodal, subutex...

— N-aveți decât să sunați la Direcția de Sănătate Publică să...

— Oxycontin, sobril, nitrazepam, morfină, încă o cutie de stesolid, o cutie fără etichetă cu capsule... efedrină...

Mustăciosul răsturnă în cele din urmă geanta și pe masă ateriză o grămăjoară de folii, urmată de câteva seringi ambalate individual și o curea de cauciuc cu cataramă.

Pe urmă închise casetofonul și lăsă tăcerea să-și facă efectul, după care îl anunță pe Don:

— Știți că, mai devreme sau mai târziu, o să găsim și resturile sticlei cu care i-ați spart capul lui Erik Hall.

Don se străduia să nu privească în direcția grămezii de medicamente și își înfigea unghiile în palme, pentru a-și împiedica mâna să se întindă după cutia de nitrazepam, care era cea mai apropiată.

Inima bătea să-i spargă pieptul. Cum de nu vedea polițistul ăsta că se sufocă? *Jene tsemishung*, afurisitul de haos din capul lui. Trebuia să oprească amintirile care i se învălmășeau în minte: fruntea sfârtecată a lui Hall, lobul drept al creierului făcut ferfeniță, ochiul ieșit din orbită, firele de iarbă care înțepeneau pe măsură ce se usca sângele pe ele.

Don se uită la polițistul care, între timp, nu mai avea probabil decât niște frânturi vagi de amintire și căruia în curând îi va trebui o fotografie, pentru a-și aduce aminte cum arătase victima. În capul mustăciosului, imaginea începuse deja să se destrame. El nu va avea nicio problemă să adoarmă.

Se auzi o bătaie în ușă.

Când se deschise ușa, Don inhală recunoscător aerul îmbogățit cu oxigen care adie înăuntru. În cadrul ușii se ivi celălalt polițist, care revenise după un ceas și jumătate cu două pahare de plastic pline cu cafea aburindă.

Don remarcă însă că în spatele lui, pe coridor, se mai afla cineva. O femeie într-un pardesiu bej, cu părul blond prins într-un coc. Era greu să-ți dai seama ce vârstă avea; Don aprecie că avea în jur de patruzeci și cinci de ani. Cutele care îi încadrau gura indicau că timpul își lăsase urmele pe chipul ei.

Al doilea polițist așeză cafeaua pe masă, iar mustăciosul începu imediat să soarbă din paharul aburind.

Apoi se întoarse cu o privire întrebătoare către femeia din coridor.

Colegul său își drese glasul:

— Doamna este avocata Eva Strand. Spune că a fost trimisă de biroul de avocatură Afzelius din Borlänge.

Îi făcu femeii un semn să intre. Eva Strand înaintă câțiva pași și se opri așteptând în cadrul ușii. Colegul îi așeză mustăciosului o mână pe umăr:

— Doamna procuror va lua cât de curând o decizie privitoare la arestarea lui Titelman, prin urmare. n-ar fi rău ca dânsul să capete un avocat, nu-i așa?

Mustăciosul continua să soarbă zgomotos din cafea, fără să răspundă.

— Sau poate preferați pe altcineva? întrebă colegul, însă lui Don îi trebuiră câteva secunde pentru a pricepe că el era cel căruia îi fusese adresată întrebarea.

— Pe altcineva...?

— Un alt avocat.

Don scutură vlăguit din cap. Încă avea dificultăți să înțeleagă cum de ajunsese aici. Femeia intră, se apropie de latura îngustă a mesei, prinse cu o mână speteaza unui scaun și se adresă polițistului care ședea:

— Îmi permiteți...?

Mustăciosul mormăi ceva de neînțeles și femeia luă loc. Apoi îi întinse lui Don o mână:

— Bună ziua. Sunt Eva Strand, avocată.

Don îi scutură mâna.

— Am aflat de la radio că s-a produs o crimă și că poliția a arestat deja pe cineva. Din câte înțeleg, dumneavoastră sunteți Don Titelman?

Don încuviință, fără să dea însă semne că ar avea de gând să elibereze mâna ei caldă. Femeia îl lăsă în pace.

— Din câte am înţeles, vă aflaţi aici de azi dimineaţă şi sunteţi obligat să răspundeţi la întrebări. Nu vi s-a permis să telefonaţi, nu vi s-a oferit nimic de mâncare, nici măcar o cafea?

Fiindcă Don nu era în stare să răspundă, femeia se întoarse către mustăcios:

— Am înţeles bine?

— Da, dar...

— Atunci mă gândesc că a sosit momentul să-i aduceţi lui Don Titelman o gustare.

La început, mustăciosul nu se clinti, dar când îşi dădu seama că femeia nu glumea, se ridică şovăielnic de pe scaun.

— Şi lucrurile acestea de pe masă...? întrebă avocata arătând spre mormanul de medicamente.

Acum, când se ridicase în picioare, poliţistul părea să-şi fi recăpătat în oarecare măsură siguranţa de sine.

— Păi, vedeţi şi dumneavoastră. Subutex — un substitut pentru heroină. Şi toate astea sunt benzodiazepine, sau aşa-numitele tranchilizante.

Începu să-i arate cutiuţele:

— Ăsta-i un produs rusesc, aici sunt trei cutii fără etichetă. Aici are spasmofen cu morfină şi aici, o grămadă de ustensile pentru injectat droguri. Doar vedeţi şi dumneavoastră.

— Are reţetă pentru subutex?

— Da, are ceva prescripţii acolo, în geantă. Dar...

— Pentru spasmofen?

Mustăciosul dădu din cap fără niciun chef.

— Atunci propun să vă cereţi imediat scuze şi să-i înapoiaţi clientului meu toate medicamentele eliberate pe bază de reţetă. Pentru toate celelalte aş dori să întocmiţi

procese-verbale de confiscare. Ne vom ocupa de ele mai târziu, în fața instanței.

Don o ținea pe avocată strâns de mână și în clipa aceea era convins că nu avea să-i mai dea vreodată drumul.

Polițistul începu morocănos să vâre medicamentele la locul lor și împinse geanta peste masă, către Don.

— Și parcă voiați să-i aduceți o gustare...? remarcă avocata.

Mustăciosul se îndreptă pufnind către colegul lui, care stătea în ușa sălii de interogatoriu. Ajuns acolo, se răsuci către avocată:

— Eva Strand spuneați că vă numiți?

Femeia dădu abia sesizabil din cap, fără să-l scape pe Don din ochi.

— De la biroul Afzelius din Borlänge?

Femeia dădu din nou din cap.

— Lucrați de curând acolo?

— Ei, nu chiar așa de curând... M-am angajat la ei vara trecută, după ce am plecat din Stockholm. Acolo am lucrat vreme de treisprezece ani ca avocat de drept penal. De ce întrebați?

— Vrea să spună că avem rar ocazia să vedem o față nouă, spuse colegul împăciuitor.

— Noi aici obișnuim să colaborăm, adăugă mustăciosul.

— Aha..., răspunse Eva Strand.

— Da, asta voiam să spun. Dacă e așa, bine ați venit!

Mustăciosul se îndepărtă cu pași greoi pe coridor. Colegul lui privi rânjind în urma lui, după care se adresă din nou avocatei:

— A fost o noapte lungă.

— Înțeleg. Și pentru clientul meu. Și acum... v-aș ruga să ne lăsați câteva clipe singuri.

Don eliberă mâna avocatei abia după ce polițistul închisese ușa în urma sa.

Eva Strand își dădu jos pardesiul și îl atârnă pe speteaza scaunului. Dedesubt purta un taior cu pernițe la umeri și o bluză de culoare ruginie, încheiată cu nasturi până la gât. Don găsi că fața ei cu oase pronunțate și îmbrăcămintea o făceau să semene cu o Ingrid Bergman blondă, fiindcă Eva Strand arăta ca dintr-un film din anii 1940. „Clasică" era cuvântul care îi descria cel mai bine înfățișarea.

Ochii Evei Strand erau albaștri și puțin străvezii și, dacă femeia nu i-ar fi făcut lui Don cu câteva clipe înainte o altă impresie, expresia lor i s-ar fi părut distantă. Don își desprinse privirea de avocată și își îndreptă întreaga atenție către geantă. Scotoci o vreme printre ambalaje albe de medicamente și găsi într-un final o cutie de alprazolam. Comprimate ovale, crestate la mijloc, albastru deschis, șase miligrame. Le înghiți cu o sorbitură din cafeaua care se cam răcise între timp.

— Deci, Don..., începu avocata. V-aș ruga să-mi povestiți acum ce s-a întâmplat...

Don își repetă povestea: întâlnirea în studioul de televiziune, apelurile nocturne ale lui Erik Hall, insistențele lui de a veni la Falun să arunce o privire la strania cruce pe care o găsise scafandrul în mină. Îi spuse câte ceva despre munca lui de cercetare și încercă să sublinieze că el nu dădea doi bani pe obiecte mistice și că decizia de a porni la drum către Dalarna fusese mai degrabă întâmplătoare. Îi vorbi și despre motocicleta care plecase exact în clipa când sosise el. Abia când ajunse la momentul când intrase în casa lui Hall, îl întrerupse avocata.

— Deci ușa nu era încuiată?

Don scutură din cap.

— Și atunci, ați intrat pur și simplu?

— Doar el îmi ceruse să vin la el acasă.

Avocata își notă ceva și îi făcu un semn să continue. Apoi analizară împreună întrebarea de ce băuse Don din vinul de pe masă și umblase prin casa lui Hall.

— Ați găsit ceva?

Don clipi din ochi surprins.

— De ce să fi găsit ceva?

— Doar v-ați dus la el ca să studiați o cruce.

Avocata ținea stiloul în aer. Don era contrariat.

— De unde naiba să fi știut eu unde a pus Erik Hall crucea?

— V-a spus poate acest lucru la telefon?

— În orice caz, eu n-am cotrobăit prin casă după cruce, dacă asta vreți să insinuați.

— Eu nu vreau să insinuez nimic, ripostă Eva Strand cu umbra unui zâmbet pe buze. Dar, din câte știu eu, poliția este preocupată de dispariția crucii.

Don își atinse pe sub masă căptușeala hainei.

— Da, dar polițiștii m-au percheziționat deja și ar fi cam dificil pentru ei să susțină că aș fi furat ceva.

— Este adevărat?

— Ce?

— Că ați furat ceva?

Cartea poștală rămăsese neatinsă în căptușeală, prin materialul gros abia dacă o simțeai.

— După cum vă spuneam, nu am furat nimic. Întreaga poveste e o neînțelegere.

— Atunci e bine.

Don oftă și își continuă istorisirea, vorbindu-i avocatei despre sângele de pe mâini și despre impulsul lui

automat de a-i acorda ajutor lui Erik Hall. Când amuţi, Eva Strand trase o linie sub însemnările ei şi le revăzu gânditoare:

— Dacă am înţeles eu bine, aţi intrat în casa lui Erik Hall fără să fi fost poftit înăuntru, aveaţi sângele lui pe mâini şi vă aflaţi sub influenţa drogurilor când a sosit poliţia?

— Sub influenţa drogurilor, eu...

— Amprentele dumneavoastră au fost găsite în toată casa şi, în afară de aceasta, susţineţi că exact în clipa când aţi sosit, aţi auzit plecând o motocicletă — o BMW Enduro, dacă mi-am notat eu corect — dar nu aveţi nicio dovadă. Mai departe, luaţi medicamente care pot fi clasificate drept droguri, în nişte cantităţi care permit să fiţi diagnosticat fără putinţă de tăgadă drept dependent.

Făcu o scurtă pauză, după care îşi împinse carnetul la o parte:

— Bun, acum ştim care este situaţia.

Avocata îşi îndreptă privirea către jaluzelele din faţa ferestrei cu geam triplu, dar şi-o întoarse de îndată ce-şi zări imaginea reflectată în geam. Avea un chip destul de atrăgător, îi trecu lui Don prin minte, în timp ce îşi îngropă faţa în palme.

— Şi acum ce facem? întrebă el în cele din urmă.

— Mai există ceva ce ar trebui să ştiu?

Don o privi printre degete.

— Eu...

— Da?

— Am cazier.

— Aha.

— Dar nu a fost vorba decât despre o vătămare corporală uşoară, pentru care am primit o pedeapsă cu suspendare. O demonstraţie neonazistă care...

Când i se frânse glasul, Eva Strand îi prinse cu blândețe degetele și i le îndepărtă de pe față.

— Don. Despre asta putem vorbi mai târziu. Doriți să comunicați cuiva că vă aflați aici?

Don se gândi la sora lui, dar clătină din cap. Apoi simți în sfârșit cum îi îngreunează alprazolamul pleoapele și îi trimite în tot corpul o undă de moleșeală și calm. Copleșit de oboseală, se apleca și își culcă obrazul pe tăblia din PAL a mesei.

Avocata îl apucă de mână, iar respirația lui Don se liniști.

Eva Strand rămase lângă el, până când odihna îi fu întreruptă de o bătaie în ușă. Când clipi și își înălță privirea, Don îi zări din nou în cadrul ușii pe mustăcios și pe colegul acestuia. Fețele lor aveau niște expresii sumbre.

— Da? întrebă Eva Strand.

Colegul mustăciosului se codea.

— Păi, tocmai am aflat de la doamna procuror că a primit un apel telefonic din Stockholm.

— Și?

Mustăciosul interveni:

— Ce stil, domnule...

— Faza e, continuă colegul lui, că arestatul va fi mutat.

— Mutat? întrebă Eva Strand.

Don se sprijini anevoie, cu spatele încovoiat, în antebrațe. Părul lui încărunțit era răvășit. Încă nu-i venea să creadă că vorbeau chiar despre el.

— Și încă repede, interveni iar mustăciosul. Au trimis deja niște băieți care să se ocupe de transport.

— Poliția națională? întrebă avocata.

Mustăciosul ridică din sprâncene și pufni pe nas:

— Ei, nu. Ce treabă ar fi fost asta să-și vâre poliția națională nasul într-o anchetă locală?

Colegul lui se apropie de Eva Strand și îi arătă decizia procurorului.

— Poate are clientul dumneavoastră vreo explicație.

Iar către Don spuse:

— Sunt doi oameni de la Säpo.[11]

[11] Prescurtare pentru *Säkerhetspolisen*, Poliția de siguranță, serviciul de informații suedez, subordonat poliției naționale. (*N.t.*)

13. Visul

După atâtea ceasuri petrecute în sala de interogatoriu, Don era orbit de lumina puternică a soarelui și abia după ce clipi de câteva ori, își recunoscu propria umbră gârbovită.

Apoi se uită la cătușe. Metalul sclipi în lumină, iar el se întrebă de ce se ostenise acest *shmendrik* să-i pună în cătușe încheieturile slabe ale mâinilor. Însă mustăciosul îl ținea atât de strâns de braț, încât Don își spuse că pericolul ca el să evadeze chiar aici, pe trotuarul din fața sediului poliției din Falun, era după toate aparențele unul acut.

Cei doi polițiști de la Säpo așteptau puțin mai departe, în parcare, lângă o mașină combi de culoare metalizată. Unul dintre ei avea părul rar și părea permanent ocupat să-și aranjeze în vânt șuvițele firave. Amândoi purtau jeanși și geci gri-deschis, iar în fața lor stătea Eva Strand, care le flutura mânioasă pe la nas niște hârtii. În clipa în care tipul cu păr rar îl zări pe Don, pierdu orice urmă de interes față de întrebările Evei Strand și porni către intrarea în sediul poliției.

Cu ocazia predării arestatului, mustăciosul făcu o remarcă răutăcioasă cu privire la stockholmezi. Însă omul de la Säpo nu părea dispus la conversație și, prin urmare, preluă mut brațul lui Don.

Când trecură pe lângă avocată, Don simți că i se taie picioarele, iar tipul cu păr rar se văzu nevoit să-l susțină, pentru a-l putea împinge pe bancheta din spate a mașinii. Don rămase acolo neajutorat, cu privirea lipită prin geamurile fumurii de Eva Strand.

Avocata nu părea încă dispusă să renunțe. Don o văzu vorbind la telefon. Oamenii de la Säpo stăteau cu brațele încrucișate și fețele plictisite, așteptând ca Eva să-și încheie convorbirea.

După un timp, avocata deschise cealaltă portieră din spate:

— Mai e loc?

Don dădu din cap recunoscător, când Eva se strecură pe banchetă lângă el. Ea își legă centura, își vârî hârtiile în poșetă și se instală pe banchetă cu picioarele lipite în fusta strâmtă. Apoi se întoarse către el și întrebă:

— Sunteți sigur că nu ați uitat să-mi comunicați vreun amănunt?

Don nu știu ce să răspundă. Tipul cu păr rar înconjură mașina și trânti toate ușile.

Porni motorul și demară, trecând încet pe lângă mustăcios. Ultimul lucru pe care îl văzu Don a fost cum se întoarce *shmendrik*-ul, se scarpină în cap și pornește cu pași greoi către intrarea în sediul poliției.

La primul semafor, ușile se blocară automat.

— Și acum v-aș ruga să ne explicați unde ne duceți, le ceru Eva Strand bărbaților de la Säpo.

Tipul de la volan nu binevoi să-i răspundă altfel decât printr-o privire indiferentă în oglinda retrovizoare, după care își întoarse privirea către semaforul la care tocmai se făcea verde.

— Trebuie să fie o neînțelegere, își spuse Eva Strand parcă sieși.

Mașina se urni din loc.

Degetele avocatei băteau darabana pe poșetă. Don sesiză că pielea de pe mâinile ei era destul de subțire și îi acoperea ca un văl venele.

Supărată, avocata continuă să le adreseze oamenilor de la Säpo întrebări, însă, după un timp, Don nu mai avu puterea să o asculte. Gândurile lui reveniră la lungul interogatoriu căruia îi fusese supus. Dar, oricât ar fi întors el lucrurile pe toate părțile, habar n-avea cum ar fi trebuit să se poarte. Nu putea fi altceva decât o neînțelegere tâmpită, *nur Got vayst far vus*, numai Dumnezeu știa de ce. Probabil că în curând avea să se întoarcă la Institutul de Istorie din Lund, în văgăuna lui cu aer stătut, printre teancurile de însemnări pentru prelegeri și lucrări necitite ale studenților.

Don scoase din geantă o folie de aluminiu cu tablete alinătoare de halcion, un somnifer ușor. Luă câteva comprimate, și le așeză pe limbă, înghiți și se uită pieziș la butonul de blocare a portierei.

— Deci... ușile rămân închise.

Aceeași privire indiferentă a tipului cu păr rar în oglinda retrovizoare. Don își sprijini capul de tetieră, închise ochii și repetă în gând:

— Ușile rămân închise. Și dacă vă place atât de mult apa, o să vă placă și mai mult pișatul.

În întunericul din spatele pleoapelor închise, Don pătrunse pe ușa casei din anii 1950. Era din nou vară.

Stătea întins pe un covor care mirosea a praf, atent la glasul bunicii. Își făcuse un obicei din a sta cu ochii închiși sub masa de sticlă, la picioarele ei, în timp ce ea îi povestea. *Ușile rămân închise...*

Bube auzise aceste cuvinte într-o gară părăsită din pădurile de fagi ale Poloniei, acolo unde oprise vagonul ei de marfă pe lungul lui drum de la ghetoul din Varșovia către lagărul de concentrare Ravensbrück. Era arșiță, patruzeci de grade, razele soarelui pătrundeau printre stinghiile ruginite ale vagoanelor ticsite. Stătuseră acolo cinci zile și așteptaseră, uitați pe o linie moartă în haosul feroviar al exterminării.

Bube se cățărase cu picioarele goale peste trupurile celor care se sufocaseră deja, ori fusese împinsă către tavanul vagonului de către cei care încă mai puteau sta în picioare. Aproape două sute de evrei, bărbați, femei și copii, înghesuiseră nemții în vagoanele de marfă, după care zăvorâseră ușile. Era canicula lunii august și nu le dăduseră nimic de băut. Însă atunci când țipetele deveniseră insuportabile, unul dintre nemți a cedat.

Au auzit cum conectează un furtun de pompieri și, câteva clipe mai târziu, apa a pătruns prin crăpăturile vagonului. Dar fusese un gest zadarnic, fiindcă metalul era atât de încins, încât cea mai mare parte din apă s-a evaporat. Iar ofițerul fusese ca turbat, *toytmeshuge*, din cauza apei risipite, iar pe cel care îndreptase furtunul asupra vagonului l-au rupt în bătaie. Pe urmă Bube auzise următoarele cuvinte.

— Ușile rămân închise. Și dacă jidanilor le place atât de mult apa, o să le placă și mai mult pișatul.

După care gardienii SS, care semănau în mantalele lor negre cu un stol de corbi, s-au suit pe acoperișul

vagonului. Acolo și-au descheiat pantalonii și au urinat prin găurile acoperișului ruginit. Bube fusese atât de însetată — *a shande!* ce rușine! — încât se cățărase peste spinările copiilor, pentru a-și umple gura cu urina caldă a neamțului.

Mașina îl zgâlțâi puțin, iar Don reuși să vadă printre genele lipite un indicator pe care scria „Enköping 42 km".

Acidul lui gastric dizolvase probabil în sfârșit triazolamul din tabletele albe de halcion, fiindcă atunci când închise iarăși ochii, avu senzația că cineva scosese un ștecher din priză.

Când i se păru că se trezise iarăși, Don își simți corpul alunecând încet în jos. Cădea plutind ca o pană într-o prăpastie, pe lângă pereții rotunjiți ai unui tunel vertical. Și când izbuti într-un final să-și desprindă genele lipite, văzu niște sclipiri albastre-violacee răzbătând dinăuntrul pereților.

Continuă să coboare plutind ca o umbră pe lângă sclipirile acelea, până când la picioarele lui se deschise un abis. Simțea că îl absoarbe tot mai repede, dar ateriză în cele din urmă într-un strat gros de praf.

Se adânci în el până la gambe și când își mișcă bocancii, răscoli pulberea, care se răsfiră ca un evantai în lumina violacee. Mai făcu un pas și avu senzația că înaintează plutind, pășind ca și cum și-ar fi pierdut greutatea.

Tălpile lui se deplasau cu încetinitorul în stratul de nisip, iar la capătul cavernei recunoscu marginea unui bazin. Din apa bazinului se ivea o piatră, pe care zăcea ceva ce semăna cu o boccea. Nu, nu era o boccea... era

cineva, cineva care își ascundea fața pe după șuvițe de păr negru.

Don auzi un glas dinspre piatră, care i se păru cunoscut. Avea o stridență neplăcută și de la distanța aceea îi era imposibil să deslușească vreun cuvânt. Trebuia să... intre în apa rece, să se apropie de piatră și, brusc, se trezi cu apa până la brâu. Niște degete reci ca gheața îi cuprinseră gâtul și începură să-l sugrume încetul cu încetul.

Când ajunse în sfârșit la piatră, întinse o mână pentru a atinge părul lung care ascundea fața femeii. Dar ezită, fiindcă, dintr-un motiv sau altul, îi veni în minte Bube, al cărei păr negru nu-l văzuse niciodată despletit; era întotdeauna prins într-un coc. Și știu că sensul fiecărui cuvânt pe care-l murmura ea acum îi era cunoscut, și totuși, nu înțelegea ce spunea:

— *Di nacht kumt. Red tsu der vand, di nacht kumt.* Noaptea vine, iar eu vorbesc la pereți.

— Bube? Bunică?

Deși era sigur că rostise întrebarea cu voce tare, Don nu-și auzi glasul. O lumină puternică pătrunse în clipa aceea printre șuvițele de păr și când își înălță privirea deasupra capului femeii, observă că în spatele ei se ridica un dreptunghi luminos înalt de câțiva metri.

— *Loz mir tsu ru, Don. Loz mir tsu ru,* lasă-mă în pace.

Don și-ar fi dorit atât de mult să-i spună că nu avea s-o lase niciodată singură, însă încleștarea de gheață din jurul gâtului său pur și simplu nu slăbea.

— *S'iz nisht dayn gesheft,* țipă glasul strident. Nu e treaba ta.

Sub strânsoarea de la beregată se adunau nenumărate cuvinte noi, dar Don pur și simplu nu reușea să-și smulgă un răspuns prin stratul de gheață. Parcă ar fi avut un dop sufocant în gât.

— S'IZ NISHT DAYN GESHEFT, DON!

În momentul în care țipetele lui Bube se stinseră, i se păru că cineva suflă cu putere prin dreptunghiul alb din spatele ei, fiindcă un nor de pulbere sclipitoare se desprinse iarăși de pe jos.

Norul pluti, trecu pe lângă piatra pe care se afla Bube și, când se apropie de el, avu senzația că cineva îl înșfacă de brațe. Simți cum i le trage în spate și în sus și, în cele din urmă, se deplasă înapoi către tunel.

Când își răsuci capul, pentru a vedea cine îl prinsese de brațe, văzu că din pulbere apăruse o făptură cu fața de lumină. În locul ochilor avea două adâncituri, iar pe fruntea ei era ceva negru care se rotea extrem de repede.

Departe, sub el, răsună același glas strident:

— *Don, du kenst mir nisht pishn oyfn rikn meynendik as dos is bloyz regen!*

Don se apropia tot mai mult de tunel și în curând avea să iasă afară.

— DON, DU KENST MIR NISHT PISHN OYFN RIKN MEYNENDIK AS DOS IS BLOYZ REGEN!

Pe urmă simți o durere ascuțită chiar deasupra ochilor. Când se întoarse și privi în sus, la fața din praf luminos, punctul negru de pe fruntea ei începuse să se rotească tot mai încet, tot mai lent, tot mai domol și, înainte de a se opri, Don recunoscu o svastică.

— Acum chiar că ați luat-o greșit.

Vocea avocatei străpunse întunericul.

— Mă îndoiesc, replică tipul cu păr rar.

Don deschise ochii și își masă ceafa dureroasă. Eva alunecase până la marginea banchetei și își așezase o mână pe speteaza scaunului șoferului.

— Ar fi trebuit să urcați frumușel pe Bergsgata pentru a ajunge la poliție. Acum nu-ncape îndoială că am mers prea departe.

— *Du kenst mir nisht pishn oyfn rikn meynendik as dos is bloyz regen*, rosti Don.

Avocata tresări și se răsuci către Don.

— Un proverb evreiesc. *Du kenst mir nisht pishn oyfn rikn meynendik as dos is bloyz regen.*

Tipul cu păr rar îl privi în oglindă.

— *Nu poți să mi te pișí în cap și să-mi spui că doar plouă.*

Avocata se întoarse iar în față:

— Insist să-mi spuneți unde mergem.

Dar nu primi niciun răspuns. Nu se auzea decât vâjâitul înfundat al cauciucurilor pe asfaltul străzilor din Stockholm.

Când trecură pe lângă obeliscul de sticlă din Piața Sergel, Don auzi un glas strident care vorbea la megafon la o demonstrație oarecare. Apoi se iviră, în spatele geamurilor fumurii, intrarea magazinului NK și umbrele tuturor celor care se întorceau acasă încărcați de pungi de cumpărături. În cele din urmă zări intrarea spațioasă a teatrului Dramaten, după care își continuară drumul pe Strandväg și lăsară în urma lor cheiurile. După ce traversară podul Djurgårdsbro și ajunseră în Skansen, tipul cu păr rar coti brusc la stânga și urcară pe o străduță șerpuită.

Intrară pe o alee mărginită de stejari impunători și opriră în fața unei vile de pe la 1900, acoperite cu șindrilă de culoare maro întunecată. Acoperișul asimetric avea țigle verzi înguste, glazurate. Soclul de granit al casei se continua cu o terasă și crea astfel impresia că vila ar fi răsărit în mod natural din roca primară suedeză.

Prin geamul din spate, Don văzu ieşind pe uşa vilei doi bărbaţi.

Unul dintre ei purta un costum închis la culoare şi părea să fi trecut de şaizeci de ani. Celălalt era scund şi avea un cap mare, aşezat parcă direct între umeri, ceea ce îl făcea să semene cu un broscoi. Oamenii de la Säpo deblocară uşile, în vreme ce bărbatul în costum făcea ultimii paşi către maşină. Deschise apoi portiera din dreptul lui Don şi se prezentă drept Reinhard Eberlein. Pentru Don a fost suficient să audă această propoziţie scurtă, pentru a distinge un slab accent german.

14. Eberlein

Din antreu se deschidea o casă a scării spațioasă, cu candelabre joase. Lumina lumânărilor artificiale îi amintea lui Don de o peșteră cu stalactite, deși pereții nu erau acoperiți cu granit zgrunțuros, ci cu picturi în ulei.

Vizitatorii fură izbiți de un iz de praf și romantism național: fetele din Dalarna ale lui Anders Zorn, care se oglindeau în apă, păsările migratoare ale lui Liljefors și, atracția principală, o pictură de Carl Larsson care imita un portal, amplasată în centru, deasupra scării late și pompoase. O fată cu o umbrelă de soare, două capete blonde în port popular. Dedesubt, titlul tabloului: „Ai mei". Pe o tavă, sub o oglindă cu ramă aurită, se aflau mai multe scrisori care purtau ștampila cu vultur a poștei germane.

Bărbatul care se prezentase sub numele de Eberlein îl luă pe Don de braț și îl conduse pe parchetul pârâitor. Tenul lui pământiu îl făcuse pe Don să-i aprecieze vârsta la peste șaizeci de ani, dar acum nu mai era sigur, fiindcă neamțul se deplasa cu agilitatea unei pisici. Sub costum se contura un corp suplu și vânos, umerii erau înguști, iar pe nasul ascuțit purta o pereche de ochelari cu lentile

rotunde, polarizate. Gura era o idee prea roșie, iar buzele păreau să fi încremenit într-un zâmbet reținut.

Celălalt bărbat, care semăna izbitor de bine cu un broscoi, ajunsese deja, împreună cu Eva Strand, la jumătatea scării. Don urmărea cu privirea mâna avocatei, care aluneca lin pe balustrada albă până la platforma de la etaj.

Oamenii de la Säpo nu dădură semne că ar avea de gând să-i urmeze în interiorul casei, iar când Don, condus de Eberlein, ajunse într-un punct al scării de unde putea privi în jos, îl văzu cu coada ochiului pe tipul cu păr rar, cum își aprinde tacticos o țigară.

Broscoiul îi conduse la etaj printr-un șir de saloane luminoase, care ar fi putut fi foarte bine reproduse în revista de amenajări interioare „Svenskt Tenn". O scară în spirală, din lemn de mesteacăn, urca spre un coridor întunecos, la capătul căruia se afla o ușă cu două canaturi închisă.

Eberlein scoase la iveală două chei miniaturale, pe care i le înmânase, după toate probabilitățile, tipul cu păr rar. Îi descuie lui Don cătușele și îi masă ușor încheieturile mâinilor. Neamțul răspândea un miros greu de aftershave.

— Sper că sunteți conștient de faptul că nu există niciun motiv de îngrijorare, îi spuse lui Don la ureche un glas cu modulații frânte. Nu e vorba decât despre niște întrebări, care vă vor fi adresate ca între prieteni. Despre un schimb de informații, ca să spunem așa.

Neamțul îi atinse ușor brațul.

— Pe aici.

În spatele ușii cu două canaturi se deschise o bibliotecă cu tavanul boltit. Pereții înalți erau acoperiți de

rafturi din podea până în tavan. Șiruri nesfârșite de cărți cu cotoare negre erau mărginite jos de o mochetă atât de groasă, încât absorbea orice sunet. Don avu senzația că pătrunsese într-un cocon. În mijlocul încăperii, sub niște lămpi de sticlă, se afla o masă din lemn băițuit într-o nuanță întunecată, la care Eberlein îi făcu semn să se așeze.

În jurul mesei erau scaune verzi, de piele, cu nituri de alamă. Don se prăbuși pe un scaun și își lipi geanta din poală de bustul chircit. Apoi auzi cum cineva, probabil Broscoiul, încuia ușile. Cu un oftat cam gâtuit se așeză și Eva Strand la masă și începu să-și aranjeze hârtiile.

— Nu va fi decât o discuție amicală..., începu Eberlein și atinse în treacăt spatele lui Don în timp ce înconjură masa.

Coconul se îngustă parcă și mai tare în jurul lui și Don simți cum îl ciupește Eva pentru a-l trezi din transă. Fiindcă el nu scoase niciun cuvânt, răspunse ea în locul lui:

— Nu prea înțelegem despre ce gen de discuție e vorba.

Eberlein trase un scaun pe partea opusă a mesei, își aranjă pantalonii și luă loc. Își așeză mâinile împreunate în fața sa pe masă și își aținti din spatele lentilelor polarizate ochii cenușii gălbui, adânciți în orbite, asupra lui Don.

— Aș dori, în primul rând, să vă urez bun venit în Vila Lindarne, o clădire care aparține ambasadei germane.

— Dumneavoastră lucrați, așadar, pentru ambasadă? întrebă Eva Strand.

Pe fața lui Eberlein se ivi un zâmbet fugar.

— Ambasadorul este un bun prieten al nostru, dar eu personal am sosit abia astăzi după-amiază la Stockholm. Și v-aș fi recunoscător, după cum spuneam, dacă...

Făcu un semn către stiloul avocatei.

— Recunoscător, dacă am purta această discuție într-un mod cât mai degajat.

Avocata ezită o clipă, dar în cele din urmă ridică din umeri și lăsă stiloul din mână.

— Am venit aici pentru a vă adresa câteva întrebări în numele unei fundații, explică Eberlein. În Germania există un interes pronunțat de a cerceta temeinic această chestiune, și anume din motive istorice, ca să le numim așa.

— O fundație germană care solicită ajutorul serviciului suedez de informații? întrebă Eva Strand.

— Da, cu scopul acestei scurte întrevederi amicale.

Eberlein zâmbi din nou, însă de data aceasta colțurile gurii sale nu se clintiră pe chipul pământiu.

— În cazul acesta, toate persoanele implicate vor avea de profitat de pe urma colaborării noastre.

— Nu-mi vine să cred că procurorului din Falun îi este cunoscut scopul acestei călătorii.

— Pot să vă asigur că nu s-a comis nicio neregularitate.

— Privitor la moartea lui Erik Hall...

— Nu este vorba numai de moartea lui Hall, îi lămuri Eberlein. Mă interesează mai degrabă să aflu ce anume a scos Erik Hall la suprafață din această mină.

Din spatele lentilelor polarizate, ochii neamțului aveau o putere de atracție care îl împiedica pe Don să își ferească privirea.

— V-a vorbit cumva Erik Hall despre un document sau un obiect, pe care l-ar fi descoperit în mină în afara crucii?

— A... începu avocata, dar fu întreruptă de un croncănit.

Don înghiţi contrariat, pentru a-şi limpezi glasul.

— Şi la ce v-ar folosi dumneavoastră dacă aţi afla acest lucru?

— Aceasta, domnule Titelman, este o poveste foarte lungă.

Un tuşit îl făcu pe Eberlein să privească cu coada ochiului în direcţia Broscoiului, care se instalase pe un taburet, cu spatele rezemat de un raft de cărţi.

— Mult prea lungă, sublinie Eberlein.

Neamţul părea să aştepte o reacţie, dar văzând că Don nu spune nimic, întreprinse o nouă încercare:

— Situaţia se prezintă în felul următor: Crucea, pe care Erik Hall a găsit-o într-un mod cu totul întâmplător, este un obiect despre care avem toate motivele să presupunem că ne aparţine. Sau, altfel spus: *toate obiectele* care s-au aflat în această mină constituie punctele de reper ale unui mister istoric, la elucidarea căruia Fundaţia lucrează de mulţi ani. Or, Hall ne-a părăsit din nefericire, iar dumneavoastră sunteţi, din câte se pare, singura persoana care poate duce această poveste mai departe.

— Mărturisesc că nu prea înţeleg ce vă face să credeţi că v-aş putea fi de vreun folos, răspunse Don.

Din colţul său întunecat, Broscoiul pufni nemulţumit.

— Pe Erik Hall l-am întâlnit o singură dată, continuă Don cu un glas răguşit, şi singurul obiect despre care mi-a vorbit a fost această cruce. În rest, nu ştiu nici eu altceva decât ce scriu ziarele.

— Păcat că discuţia noastră debutează astfel, remarcă Eberlein.

— Păi, de, comentă Don.

— Da, fiindcă, din câte știu eu, nu spuneți tocmai adevărul.

Don se îndreptă puțin de spate, de parcă ar fi vrut să-și aranjeze haina.

— Nu, haideți s-o luăm de la capăt, continuă neamțul. Din câte am înțeles eu, dumneavoastră și Erik Hall ați purtat lungi convorbiri telefonice în săptămâna dinaintea morții sale. Am aflat, de asemenea, că în computerul lui Hall s-au găsit niște însemnări cu privire la un soi de document, pe care l-a găsit el în mină și de existența căruia v-a informat și pe dumneavoastră.

— Nu știu nimic de asta, spuse Don.

— Am mai aflat că Erik Hall a mai pomenit un „secret", pe care l-ar fi adus cu el din mină. Nu știm însă dacă se referea la acest document sau la un alt obiect.

— Un alt obiect decât crucea? răsună vocea avocatei.

— Pentru acest obiect am venit noi astăzi aici, pentru a lămuri această problemă, spuse Eberlein.

Don își mută privirea spre Broscoi, care își lăsase capul pe spate și se holba în tavan. Apoi auzi din nou vocea lui Eberlein:

— V-a vorbit cumva Erik Hall despre un obiect de forma unei stele, sau despre o regiune aflată la nord de Spitsbergen?

Don clătină din cap.

— Nici despre alte documente?

— Nu, după cum vă spuneam...

— Dar atunci despre ce ați vorbit?

— M-a sunat noaptea târziu, răspunse Don și își schimbă iar poziția pe scaun. Mi-a cerut să vin la el, cam asta a fost tot.

— V-aş ruga să vă mai gândiţi o dată bine de tot, îi ceru Eberlein. Fiindcă ceea ce dumneavoastră v-ar putea părea lipsit de importanţă poate fi esenţial pentru noi. Şi cel mai mic indiciu...

Don reuşi să evite privirea neamţului, fixându-i în schimb buzele. Parcă erau puţin cam prea roşii pentru a se potrivi cu restul feţei.

— Dar v-am spus. Asta a fost tot.

Eberlein plesni din degete, la care Broscoiul se ridică greoi de pe taburet şi porni către masă. Îi aduse lui Eberlein un document scris de mână cu cerneală albastră, decolorată.

— Îl recunoaşteţi?

Un scris plin de înflorituri, care semăna cu cel de pe cartea poştală din căptuşeala hainei lui Don.

— Nu, răspunse Don şi încercă să ridice din umeri, dar brusc şi-i simţi foarte grei.

În clipa aceea se amestecă în discuţie avocata:

— Nu prea înţeleg unde vreţi să ajungeţi. Doar e limpede că nu ştie nimic şi, în afară de asta, nu simte nici cea mai mică dorinţă de a sta de vorbă cu dumneavoastră. Vorbeaţi despre o întrevedere amicală, dar ceea ce faceţi dumneavoastră acum, aici, numim în ţara aceasta interogatoriu. Şi acum v-aş ruga să le cereţi oamenilor de la Säpo să ne ducă imediat înapoi la Falun.

Avocata îşi împinse scaunul în spate şi se sculă în picioare.

— În afară de aceasta, domnule Eberlein, sau cum vă veţi fi numind, mare parte din informaţiile cu care l-aţi confruntat pe clientul meu sunt confidenţiale. Mă întreb ce e în mintea poliţiştilor suedezi, de acordă acces la astfel de informaţii unor persoane din afară.

Deși Don se ridicase la rândul său în picioare, Eberlein rămase așezat la masă cu capul plecat. Părea căzut pe gânduri. După o vreme își înălță privirea către Don.

— Cred că avocata dumneavoastră are dreptate.

— Chiar? replică Don.

— Da, are dreptate. Dumneavoastră nu trebuie în niciun caz să luați discuția noastră drept un interogatoriu.

Zâmbetul reținut al lui Eberlein reapăru pe fața cu buze roșii și dinți cenușii. Din câțiva pași agili ocoli masa și îi așeză lui Don o mână pe umăr.

— Acesta nu este un interogatoriu și, în afară de asta, am cea mai mare înțelegere dacă nu sunteți dispus, în situația dumneavoastră actuală, să divulgați anumite lucruri. Dar având în vedere că sunteți ultima verigă...

Neamțul pipăia distrat umărul hainei de catifea reiată, cântărind parcă în minte o ultimă decizie.

— Având în vedere că sunteți ultima verigă în lanțul care duce la Erik Hall și la obiectele găsite de el, putem zăbovi puțin mai mult și privi lucrurile din altă perspectivă, pentru a afla dacă nu putem totuși stabili o relație bazată pe încredere. Eu am să vă istorisesc ceva, iar dumneavoastră îmi veți acorda o mână de ajutor cu finalul acestei istorii.

— Și cum vă gândiți să procedăm?

— Veți vedea când vom ajunge în acel punct. Veți vedea.

Eberlein îl bătu pe Don pe braț și spuse ceva mai încet:

— Mă gândesc că dumneavoastră, ca om de știință, vă veți arăta la fel de interesat în a rezolva acest mister precum sunt și eu. Vreau să spun, odată ce îl veți privi din perspectiva corectă.

După ce Eberlein îi convinse pe Eva și pe Don să își reia locurile la masă, merse câțiva pași către Broscoiul care stătea rezemat de raft. Se lăsă pe vine înaintea lui și îi șopti ceva. Atunci Broscoiul se ridică bombănind și părăsi încăperea.

— V-aș ruga să așteptați o clipă, spuse Eberlein, zâmbindu-i iarăși lui Don. Sunt convins că va merita osteneala.

15. Elena

Calitățile ei speciale slăbiseră și, în final, dispăruseră în primii ani ai adolescenței, iar Elena se văzuse nevoită să învețe să nu mai ridice niciun fel de pretenții. Și totuși, în ziua când împlinise optsprezece ani, unul dintre șefii de grupă cu rang mai scăzut din cadrul Fundației îi înmânase cheia unei locuințe. O locuință la mansardă, la distanță de câteva străzi de impozantul sediu al băncii.

Se afla într-una din casele înalte, cu grinzi de lemn aparente și fronton în trepte, așezate de jur împrejurul unei piețe pavate cu piatră cubică, în centrul căreia se afla o fântână zidită. În spatele ferestrelor goale de la mansarda casei, Elena putuse încuia pentru prima dată, din interior, ușa în urma ei.

Inițial, cheia reprezentase pentru ea un indiciu că Tata îi va acorda libertatea de a începe o viață nouă. Dar, de fapt, nimic nu se schimbase. De la locuința ei până la biroul lui de director nu era decât un sfert de oră de mers pe jos iar acolo, la umbra turnului nordic al cetății, activitatea Fundației continuase la fel ca înainte.

Învelită într-o pătură într-un colț al bucătăriei, Elena gustă o lingură de miere dintr-un borcan pe care, din cauza călătoriei neprevăzute în Suedia, îl uitase pe masă. Mișcarea brațului către gură era singurul semn de viață în apartamentul acela dezolant cu două camere. Se gândise de la bun început că nu va merita să-l amenajeze.

În cadrul ușii de la bucătărie se vedea dormitorul cufundat în beznă. Patul, pe care nu mai apucase să-l facă, scrinul cu oglinda îngustă și, deasupra lui, icoana Maicii Domnului. În rest: nimic. De cealaltă cameră se ocupase mai mult: acolo atârnase de un lanț un sac de box și își instalase, lângă dulapul cu arme, aparatele de fitness.

Elena linse resturile de miere de pe lingură. Aroma galbenă aurie a zahărului și a verii: *miele di acacia.*

După lunga călătorie înapoi, în cețurile Pădurii Teutoburgice, la granița zonelor industriale urât mirositoare din valea Ruhrului, nu apucase încă să doarmă pe săturate. Vreme de douăsprezece ceasuri, ținând crucea lipită între inimă și rezervorul alb ca zăpada al motocicletei, văzuse numai asfalt gonindu-i sub picioare.

Mai luă o lingură de miere și se gândi că durerea pe care o simțea în coapse de la lunga călătorie cu motocicleta avea un efect oarecum binefăcător. Situațiile în care durerea fizică o deranja deveniseră rare; antrenamentul în rând cu bărbații cu priviri sumbre ai *Siguranței* avusese drept consecință faptul că nimic nu o mai deranja cu adevărat.

Mai sunase o dată de pe drum, de undeva între Danemarca și Westfalia, în biroul directorului băncii și îi ascultase întrebările legate de Erik Hall și de alt bărbat,

pe nume Titelman. Elena încercase să memoreze fiecare cuvânt rostit în casa de vacanță din Falun, dar acum, la masa din bucătărie, mai derulă o dată totul în minte, pentru a se asigura că nu uitase vreun detaliu important.

Se opri mirată asupra momentului când îl întâlnise pe scafandru și i se prezentase drept jurnalistă a publicației „La Rivista Italiana dei Misteri e dell'Occulto". Nici măcar în acel moment nu reușise să-și înăbușe dorul după ceea ce pierduse. Se oprise asupra acelei reviste italiene New Age numai fiindcă publicaseră cu mult timp în urmă câteva rânduri despre ceea ce ei numiseră „calitățile ei astrale". Dar știuse ea oare pe atunci să citească? Și această amintire, ca toate celelalte din primii ei ani de viață, se amestecase între timp cu visele ei.

Când se sătură în sfârșit de miere, Elena închise borcanul și lăsă pătura să alunece pe jos. Se ridică, trecu pe lângă fereastra cu perdeaua trasă și se opri în fața oglinzii. Coborî cu privirea de la conturul adolescentin al pomeților până la buzele nerujate. Își ciufuli părul scurt și, deși încercă să alunge acest gând, știu exact cu cine semăna.

Miele di acacia, aroma de flori și vanilie a mierii.

Își lipi fruntea de oglindă, pentru a șterge amintirea femeii care, într-o zi, cu mulți ani în urmă, părăsise singură clădirea băncii Tatei, renegată de propria ei fiică de șase ani. În aroma mierii se amestecă acum gustul ricottei; miere și ricotta, biscuiții sfărâmicioși pe care îi luaseră de fiecare dată la plajă, ea și surorile ei. Gustul sucului de lămâie, arșița din Golful Napoli și toate celelalte mirosuri. Putoarea mormanelor de gunoaie care

pătrundea prin crăpătura ușii de la balcon, în blocul de locuințe dărăpănat. Își aminti cum încercase să ajungă la clanță, pentru a închide ușa atunci când putoarea devenea insuportabilă. Dar era mult prea sus pentru un braț de copil.

Și atunci veni spre ea chipul mamei, cu tenul ei deschis și rochia de viscoză, care sclipea pe corpul ei ca un al doilea strat de piele. Când auzi râsetele surorilor ei, Elena încercă zadarnic să dea timpul înapoi, pentru a da un alt curs vieții ei începând din ziua aceea. Ziua în care calitățile ei fuseseră pentru prima oară puse la încercare.

16. Strindberg

Treptat se înserase, iar pe deasupra acoperişului cu ţigle verzi glazurate, de sus de pe colină, trecu o ploaie măruntă, care învălui coroanele stejarilor şi stâncile aspre din Skansen într-o pâclă umedă. Însă în inima fără ferestre a vilei, în biblioteca ce semăna cu o criptă, nu puteai deosebi noaptea de zi. Aici, lumina caldă care bătea pe masă provenea de la lămpile de sticlă şi singurul sunet perceptibil era bătaia degetelor lui Eberlein în încuietoarea unei casete metalice impunătoare. Don reuşi să prindă cu privirea, printre degetele cu unghii îngrijit pilite ale neamţului, o etichetă bătută în ţinte:

Strindberg 1895–97

Broscoiul, care adusese caseta în bibliotecă, se aşezase la locul lui pe taburetul de lângă raft, cu faţa pe jumătate în umbră. Lângă Don şedea Eva Strand, picior peste picior, cu braţele încrucişate şi gura ca o linie dreaptă. Bătăile încetară şi Eberlein întrerupse tăcerea:

— Așadar, pentru a vă oferi ocazia de a privi întreaga poveste din perspectiva corectă... Permiteți-mi să încep cu o întrebare: ați auzit de deșertul Taklamakan?

Un oftat indispus veni din direcția Broscoiului.

— Deșertul Taklamakan, continuă Eberlein, ignorându-l pe Broscoi, este un fel de ocean de nisip, care se întinde de la acoperișul lumii, adică de la Munții Pamir, peste trei sute de mii de kilometri pătrați până în partea de nord-vest a Chinei. Iarna, ger arctic, vara, nisipul se transformă în unele zile într-un cuptor cu o temperatură de peste cincizeci de grade. Mai este numit și „iadul pe pământ". În orice caz, este un loc în care nu se poate trăi și, până la sfârșitul secolului al XIX-lea, a fost o *terra incognita* de dimensiunea Germaniei, o pată albă pe hartă. În vremea aceea, nimeni nu pătrunsese încă în interiorul său, nici măcar cei care locuiau la marginea deșertului. Tot ce se știa despre el erau câteva rânduri din însemnările lui Marco Polo din secolul al XIV-lea, niște descrieri pline de fantezie ale unor orașe străvechi, îngropate sub dune de nisip înalte de câteva sute de metri. Primul care s-a încumetat în acest pustiu venea din nordul îndepărtat al Europei. Numele lui era Sven Hedin.

Scaunul pârâi, când își schimbă Don poziția.

— Presupun că ați auzit de expedițiile lui Sven Hedin, spuse Eberlein.

— Păstrez amintirea profundă și veșnică a lui Adolf Hitler, pe care îl consider unul dintre cei mai de seamă bărbați din istoria omenirii, cită Don.

Broscoiul emise un nou mormăit, la care Don răspunse printr-un zvâcnet al spinării sale încovoiate:

— Asta a scris Sven Hedin la sfârșitul războiului despre Adolf Hitler: „Păstrez amintirea profundă și veșnică a lui

Adolf Hitler, pe care îl consider unul dintre cei mai de seamă bărbați din istoria omenirii." A primit până și un titlu de noblețe — mă refer la Hedin.

— Da, opiniile de natură politică ale lui Hedin nu au nimic de-a face cu povestea noastră, vă rog să mă credeți, replică Eberlein.

După care neamțul împinse caseta metalică la o parte și se aplecă peste masă.

— Nu, aici e vorba de altceva, ceva ce s-a petrecut cu mult timp înaintea războiului, pe vremea când Hedin abia împlinise treizeci de ani și era un tânăr explorator. La începutul anului 1895 se afla la granița deșertului Taklamakan. Ajunsese acolo călătorind într-un vagon de tren de la St. Petersburg până la Tașkent, în provincia rusă Turkestan, și din acel loc traversase stepa înghețată într-o trăsură trasă de cai și căptușită cu blănuri, pentru a străbate în final pe jos, însoțit de nomazi kirghizi, trecătoarea aflată la o altitudine de cinci, șase mii de metri în Munții Pamir. O realizare impresionantă pentru vremurile acelea. În 5 ianuarie 1895 a sosit în orașul-oază Kashgar, acel loc de la marginea deșertului Taklamakan, unde se întâlnesc de mii de ani caravanele de pe Drumul Mătăsii. Cu cortul lui de o persoană, cu uneltele și armele lui, Sven Hedin a dispărut în deșert, în ziua de 22 ianuarie, însoțit de câțiva servitori, cămile și măgari. Încă nu știa nimic despre năprasnicele furtuni de nisip care schimbau complet aspectul deșertului în numai câteva ceasuri. Nu ținuse cont nici de avertizările primite în Kashgar cu privire la vocile stranii care se auzeau în pustiu, voci care luau mințile oricărui călător și îl făceau să se rătăcească în labirintul de nisip. În primele două nopți totul a decurs conform planului, grupul a înnoptat sub cerul liber, iar

Hedin a schițat în cărbune configurația locului, pentru a nu-și pierde orientarea. În a treia noapte însă, s-a stârnit o furtună de nisip. Conform însemnărilor lui Hedin, nu s-a potolit decât după șaptezeci și șapte de ore. Când nisipul negru s-a așternut la loc, întregul peisaj din jurul taberei era complet schimbat. Furtuna nu măturase doar dunele înalte de o sută de metri, ci le spulberase, pur și simplu, lăsând în locul nisipului copaci pietrificați, care își înălțau crengile către cer. După ce a umblat o vreme printre copaci, Hedin a descoperit niște pari albi care se ițeau din pământ și, apropiindu-se de ei, a constatat că erau resturile unui gard. Însoțit de servitorii săi, a urmat calea gardului spre vest, ajungând după un kilometru în fața unui complex de clădiri părăsite. Erau ruinele unei așezări, pe care vântul puternic o dezgropase din straturi de nisip vechi de sute, poate chiar mii de ani. Hedin și-a notat ulterior că servitorii îi ceruseră să părăsească imediat așezarea pe care o numiseră „așezarea caselor de fildeș", dar el sărea în sus de bucurie, convins că descoperise un nou Pompei. În primele sale însemnări, Hedin scria că acele case păreau construite din lemn, mai precis din lemn de plop. Imaginați-vă, plopi în mijlocul unei întinderi de nisip! Și deși fațadele albe îi păruseră la prima vedere trainice, se spărgeau ca sticla fisurată când le atingea cu biciul lui de călărie. Hedin a întocmit o serie de desene, din care reiese că unii pereți erau acoperiți de fresce: femei dezbrăcate, care se rugau și aveau, după părerea lui Hedin, un semn pe frunte asemănător simbolului indian al castei; bărbați cu arme ciudate și, alături, reprezentări ale lui Buddha cu flori de lotus în mâini. Hedin a ajuns la concluzia că se afla într-un fost templu. Astăzi știm că este vorba despre Dandan Oilik, orașul scufundat. Mai

puțin cunoscut, continuă Eberlein, este ceea ce a descoperit Hedin în acea zi *dedesubtul* orașului scufundat. Într-o scrisoare aflată în proprietatea noastră, Hedin descrie cu amănunte destul de dramatice cum s-a prăbușit el prin podeaua uneia dintre cele mai impunătoare clădiri și a aterizat în cap pe un mozaic de piatră, aflat într-o cameră funerară care lui i-a părut mult mai veche decât restul complexului. Dar nu a reușit să o dateze exact. Centrul mozaicului era de culoare neagră-verzuie, iar de jur împrejurul lui erau întinse douăsprezece mumii înfășurate în pânză, uscate și conservate de foarte multă vreme. Când s-a apropiat de ele, Hedin a observat că pe pieptul uneia dintre mumii se afla o cruce albă, strălucitoare ca o perlă, de forma unei hieroglife pe care o cunoaștem sub denumirea de Ankh. Peste cruce, mai precis în punctul de întretăiere a brațelor cu mânerul, se afla un alt obiect: o stea cu cinci colțuri, care avea în centru un fel de butuc de roată. Steaua aceasta era numită de către egipteni Seba și considerată un simbol al zeului Osiris, stăpânul „celuilalt tărâm", posesorul cheii lumii subpământene.

Eberlein amuți și îl privi pe Don în așteptarea unui răspuns.

— *Ver volt dos gegloybt?* comentă Don într-un final.

Eberlein nu îl scăpa din priviri.

— Vreau să spun, o stea și o cruce într-o cameră funerară uitată de vreme, într-un oraș scufundat...

Lipsit de somn de douăzeci și patru de ore, Don își simțea ochii arzând.

— *Ver volt dos gegloybt*, cine să creadă una ca asta?

Eberlein schiță un zâmbet.

— Trebuie să înțelegeți un lucru... Sven Hedin nu a încercat nicio clipă să convingă pe careva de importanța

obiectelor pe care le găsise în camera funerară aflată dedesubtul orașului Dandan Oilik. Toată viața lui a considerat povestea aceasta extrem de penibilă. Fiindcă este imposibil să dai de știre lumii despre existența unor obiecte istorice senzaționale, pe care le-ai găsit și după aceea... le-ai pierdut.

Eberlein tuși, își scoase o batistă din buzunarul hainei și își tamponă buzele:

— Aerul este teribil de uscat aici, nu-i așa? Sigur doriți să beți ceva.

Eva Strand nu schiță niciun gest. Don, în schimb, dădu din cap. Neamțul se întoarse către Broscoi, care se ridică bombănind din colțul lui întunecat. Ieși pe coridor târșâindu-și picioarele și lăsă ușa întredeschisă, astfel încât Don mai degrabă ghici decât zări razele roșii ale soarelui care apunea în ferestrele vilei, la capătul coridorului și al scării în spirală. Glasul lui Eberlein se făcu din nou auzit:

— Știm că Hedin a adus cu el în orașul-oază Kashgar crucea și steaua, fiindcă ambele obiecte figurează pe lista de inventar a expediției sale. Ce s-a întâmplat după aceea s-a datorat în mare măsură personalității lui Hedin. Suedezul era de-a dreptul obsedat să descrie el însuși, cu cea mai mare acuratețe, fiecare obiect descoperit, înainte de a-l împacheta și trimite Academiei de Științe din Stockholm. În cazul stelei și al crucii, lucrul acesta s-a dovedit însă imposibil. Deși a întreprins o serie de experimente elementare, nu a reușit să afle nici măcar din ce material fuseseră confecționate obiectele. Pentru a ascunde acest eșec față de colegii săi, a căutat sfatul unei cunoștințe de-ale sale, care se afla în perioada aceea în Franța. A depus crucea și steaua într-o cutiuță de alamă sigilată și le-a

adăugat o scrisoare, în care relata amănuntele descoperirii sale și solicita o evaluare tehnică. În arhiva lui Hedin se găsește o notiță cu privire la expedierea pachetului, care a sosit, din câte știm noi, în ziua de 2 februarie 1895 la spitalul Saint Louis din Paris. Mâinile care au deschis cutiuța de alamă erau unse cu alifie și bandajate în fâșii de pânză de in, pentru a calma o erupție manifestată prin înroșirea și descuamarea pielii, apărută ca urmare a lungilor nopți petrecute cu experimente de alchimie. Vreme de o lună de zile, mâinile acestea abia dacă putuseră ține un stilou.

Strălucirea caldă a lămpilor de sticlă întinerise parcă fața lui Eberlein; nuanța pământie era pe cale să dispară și neamțul părea să aștepte acum ca Don să rostească numele:

— Strindberg?

Eberlein încuviință dând din cap. Don încercă să-și țină gura închisă, dar nu reuși să-și înăbușe un râset răgușit, al cărui ecou fu absorbit de mochetă și cotoarele din piele ale cărților. Neamțul continuă nestingherit, fără să-și desprindă privirea de el:

— Poate părea o coincidență prea puțin plauzibilă, dar trebuie să știți că, în vremea aceea, marea burghezie suedeză era formată dintr-un cerc restrâns de persoane. În afară de aceasta, Hedin știa că Strindberg are acces la laboratorul de analize al Sorbonei, care dispunea pe atunci de cel mai sofisticat echipament tehnic din Europa.

Don se uită cu coada ochiului la Eva, care își dădu ochii peste cap. Apoi i se adresă lui Eberlein:

— Numai ideea că Sven Hedin îi trimite lui August Strindberg un pachet...

— Da? întrebă Eberlein.

— Doar știți că erau dușmani de moarte, sau nu?

— Ah, au început să se dușmănească abia mai târziu! Și unul dintre motive ar putea fi modul în care a tratat Strindberg obiectele descoperite de Hedin. Nu, până în 1895 au avut o relație amicală.

Pe chipul lui Eberlein se ivi iar un zâmbet.

Între timp, soarele apusese probabil, fiindcă lumina din bibliotecă nu se mai modifică atunci când se deschise ușa și își făcu apariția Broscoiul. Trânti zgomotos o tavă pe masă, pe care se aflau un ceainic de argint, trei cești cu margini aurite, pe farfuriuțe, și alături, o grămăjoară discretă de bumbac alb, pe care Don o identifică din mai multe priviri ca fiind câteva perechi de mănuși fine.

Eberlein se ridică, înconjură masa și aranjă porțelanul pe masă din câteva mișcări însoțite de clinchete. Aburul care se înălța din cești răspândea în jur o aromă amețitoare de mac și scorțișoară, iar Don își strecură degetele în geantă, în încercarea de a dibui două capsule de derivați de amfetamină, care să-l mai înviorezе puțin. Neamțul își duse gânditor ceașca la buzele roșii:

— Indiferent de asta, își continuă Eberlein istorisirea, după ce luă o sorbitură de ceai, experimentele lui Strindberg cu crucea și steaua s-au soldat cu un eșec. Fiindcă el era, în fond, un șarlatan, un chimist-poet, cum îi plăcea să se considere. Cunoștințele lui erau prea superficiale pentru a determina originea și calitățile unui material. Și apoi, Strindberg era la vremea aceea destul de capricios și după o lună de încercări nereușite, s-a plictisit de „obiectele din deșert" ale lui Hedin. Și, nedorind să admită că experimentele se derulaseră într-un mod nesatisfăcător, s-a mulțumit să-i trimită lui Hedin o simplă înștiințare, în care l-a mințit spunându-i că pierduse, pur

și simplu, crucea și steaua, uitându-le probabil în Café du Cardinal în al doilea arondisment. Sven Hedin a turbat, desigur, de furie, însă din pustiul central-asiatic în care se afla el nu prea avea ce să facă.

Eberlein se apropie de masă, își trecu degetele peste suprafața casetei metalice și le lăsă să alunece pe partea din spate, de unde se auzi clinchetul unei încuietori...

— Nu, *August* Strindberg nu a avut niciun succes cu crucea și steaua.

Eberlein scoase două splinturi de pe laturile casetei, iar încuietoarea se deschise.

— Cine dorește să clarifice o chestiune face bine să apeleze la colecționari, nu-i așa, domnule Titelman?

Eberlein stătea în picioare, cu o mână sprijinită pe speteaza scaunului, și studia conținutul casetei.

— Da, ne sunt folositoare persoanele cu firea lui August Strindberg, care sunt atât de convinse de propria lor măreție, încât datează orice factură, orice listă de cumpărături, cea mai neînsemnată schiță, pentru a le lăsa moștenire posterității. Se spune că s-au păstrat cel puțin zece mii de scrisori adresate lui Nietzsche, Georg Brandes, Zola... cărora li se adaugă scrisorile pe care Strindberg le-a trimis pe la sfârșitul secolului al nouăsprezecelea vărului său Johan Oscar, pe care rudele îl numeau Occa. Prietenia celor doi a fost atât de strânsă, încât August a devenit nașul fiului lui Occa, Nils. Întâmplarea a făcut ca acest Nils Strindberg să fie la vremea aceea, mai precis în iarna anului 1895, unul dintre cei mai promițători tineri fizicieni și chimiști. Știm, de pildă, că Occa lăuda într-o scrisoare din 7 februarie 1895 succesele fiului său în domeniul rezonanței electrice și că, doar o săptămână mai târziu, August i-a trimis lui Nils, pe adresa

universităţii din Stockholm, o serie de întrebări referitoare la probleme de fizică. Nils i-a răspuns lui August printr-o lungă epistolă, care s-a păstrat şi ea, împreună cu alte câteva duzini de scrisori. În cursul acelei primăveri, Nils a devenit un fel de confident al lui August Strindberg, am putea chiar spune un fel de complice al acestuia la studiul alchimiei. Corespondenţa celor doi a dobândit treptat un ton tot mai personal, iar în ultimele scrisori ale lui Nils din iunie 1895, acesta se plânge de plictiseala care domneşte pe timp de vară în Stockholm, unde nimeni nu se mai dedică muncii de cercetare. Răspunsul naşului său de la Paris a constat într-un pacheţel care conţinea două obiecte: o cruce, prevăzută cu un soi de agăţătoare, şi o stea cu cinci colţuri, de formă egipteană.

Eberlein îşi aşeză cu un clinchet ceaşca de porţelan pe masă, după care îşi reluă locul vizavi de Don şi Eva, trase caseta metalică puţin mai aproape şi îmbrăcă tacticos o pereche de mănuşi din bumbac.

— Ce aş dori eu să vă arăt acum este o completare la descoperirea lui Erik Hall din mină. Dar mă gândesc că merită să fie văzută şi din alte motive.

Eberlein îşi împreună mâinile şi întinse bine mănuşile între degete.

— În puţinele rânduri pe care le-a adăugat Strindberg pacheţelului, nu a pomenit nimic nici despre Sven Hedin, nici despre deşertul Taklamakan. L-a rugat doar pe Nils să analizeze cu mare atenţie crucea şi steaua şi să-i trimită un răspuns cât mai grabnic. Iar primul lucru pe care l-a făcut Nils, care era pasionat de fotografie, când a început să examineze obiectele...

Eberlein scoase la iveală o cutie plată, dreptunghiulară, care părea a fi din carton. O aşeză pe masă şi dezlegă

niște sfori, pentru a-i putea deschide capacul. Înăuntru se afla un strat de vată, care căpătase de-a lungul vremii niște pete cenușii, pe care Eberlein îl îndepărtă și îl întinse în fața lor pe masă. Apoi scoase din cutie niște plăci fragile de sticlă, pe care le așeză cu băgare de seamă pe stratul moale de vată.

Don se aplecă înainte, pentru a putea vedea mai bine.

Dar la început nu văzu mai nimic din cauza luminii care se reflecta în sticla întunecată. Însă atunci când Eberlein făcu umbră cu mâna lui, nu mai încăpu nicio îndoială. Pe argintul oxidat al plăcilor de sticlă strălucea o cruce albă cu toartă, iar lângă cruce se afla o stea luminoasă cu cinci colțuri.

Cineva așezase alături un metru pliant. Don observă că lungimea crucii, cu toartă cu tot, era de 42,6 cm, iar brațele acesteia măsurau împreună 21,3 cm. Într-o altă fotografie era o notiță de mână, în care se menționa că steaua Seba are un diametru de 11 cm.

— E cu totul altceva când ai ocazia să le vezi, nu-i așa? întrebă Eberlein.

Eva se aplecase și ea peste masă. Prinse cu grijă marginea stratului de vată, trase plăcile mai aproape de ea și le studie atent. Eberlein luă de pe tavă o pereche de mănuși din bumbac și i le oferi Evei. Avocata le îmbrăcă, ridică de pe masă plăcile de sticlă și le privi.

— Negative cu colodiu, explică Eberlein, după ce Eva cercetase un timp plăcile. Se obține prin dizolvarea nitrocelulozei în alcool și necesită un timp de expunere de zece secunde. Au o claritate remarcabilă, nu-i așa?

Don vedea ochii Evei oglindiți în sticla întunecată.

După ce Eberlein mai scoase un strat de vată din cutia de carton, văzură pe fundul acesteia un teanc de notițe

îngălbenite de vreme. Erau legate cu un fir de sârmă de oțel, iar pe prima foaie se zărea o ștampilă neclară:

Universitatea Stockholm — Laboratorul Berzelius

Dedesubtul ștampilei urmau câteva rânduri scrise tot mai înghesuit și neglijent cu cerneală de culoare albastră, pline de numere și prescurtări.

Neamțul așeză teancul de notițe pe masă, lângă plăci. Desfăcu apoi sârma, luă prima foaie și i-o întinse lui Don împreună cu o pereche de mănuși albe.

— Despre experimentele de la mijlocul lunii iunie a anului 1895, îl lămuri Eberlein.

Don recunoscu cu greu câteva denumiri chimice, însă restul textului, așternut cu un scris încâlcit, era imposibil de descifrat.

— Sistemul de stenografie al lui Arends, explică Eberlein. Nils Strindberg folosea întotdeauna stenografia când lucra singur în laborator. Foaia pe care o țineți acum în mână descrie primele lui experimente realizate cu acid. Ulterior a încercat să supună suprafața metalică a crucii acțiunii altor substanțe chimice, dar fără niciun succes.

Eberlein dădu câteva hârtii la o parte.

— Acestea sunt însemnări făcute noaptea târziu, când Nils Strindberg a început să examineze textul crestat în suprafața crucii. A folosit atât lupa, cât și microscopul, însă notițele lui sunt destul de încâlcite, fiindcă nu a reușit cu niciun chip să-și explice cum izbutise cineva să scrijelească suprafața crucii. Când el nu a putut să cresteze în niciun fel materialul, nici măcar cu acul cu vârf de diamant al laboratorului Berzelius. Un alt detaliu care l-a surprins a fost greutatea deosebit de redusă a obiectului.

Eberlein arătă cu degetul către o coloană cu numere tăiate.

— Pe cântarul din laborator, crucea şi steaua abia dacă mişcau acul.

Eberlein răsfoi însemnările.

— După câteva zile a început să se întrebe dacă obiectele erau, de fapt, confecţionate dintr-un metal. Reflectau, ce-i drept, lumina şi aveau un luciu metalic, dar oricât s-ar fi străduit Nils Strindberg, nu reuşea cu niciun chip să încarce cu electricitate sau căldură nici crucea, nici steaua. A încercat să le încălzească pe rând pe plasa de sârmă a unui bec Bunsen, dar nu s-a întâmplat nimic, nici măcar la o temperatură de 1 500 de grade Celsius. Nu i-a trebuit nici măcar un cleşte ca să le ia de pe flacără, fiindcă până şi după o jumătate de oră erau tot reci. Abia în ziua de 27 iunie a obţinut succesul pe care îl aşteptase atâta.

Eberlein răsfoi cu mănuşile lui albe de bumbac teancul de notiţe, găsi, în sfârşit, foaia pe care o căuta şi le aşeză la o parte pe celelalte.

Foaia care se afla acum în faţa lor pe masă era total diferită de celelalte, fiind acoperită de nenumărate schiţe, realizate după toate aparenţele în cea mai mare grabă. Cerneala cursese în mai multe locuri, lăsând pete albastre întunecate pe hârtie.

— După cum ştiţi, continuă Eberlein, becul Bunsen al laboratorului Berzelius atingea o temperatură de circa 1500 de grade. Însă în seara zilei de 27 iunie, Nils Strindberg a conectat la arzător un recipient cu oxigen pur, pentru a verifica dacă nu putea creşte puţin temperatura. Din neglijenţă — ori de lene, am putea spune — a încălzit pentru prima oară obiectele simultan, aşezând

steaua deasupra crucii, exact în punctul de întretăiere a brațelor cu mânerul. Cu puțin înainte ca flacără albastră să devină albă, cele două obiecte s-au contopit. Temperatura atinsese...

— 1220 de grade, completă Eva Strand și indică numărul urmat de un semn al exclamării.

— La temperatura de 1220 de grade, spuse Eberlein dând din cap, obiectele așezate pe plasa de sârmă a arzătorului s-au contopit. Nils Strindberg scrie că a avut impresia că steaua se afundă pur și simplu în cruce, de parcă cele două obiecte ar fi fost în realitate cele două părți componente ale unui întreg. Și totuși, în experimentele anterioare, nici crucea, nici steaua nu reacționaseră în niciun fel la căldură.

Don simți cum îi străbate corpul un val însuflețitor, capsulele de metamină se dizolvaseră în sfârșit și începeau să-și facă efectul. Starea de trezie tot mai accentuată îi provoca o senzație de uscăciune în gură.

— Uitați-vă și dumneavoastră, îi îndemnă Eberlein și le arătă una dintre schițe.

În centrul crucii se vedeau, într-adevăr, colțurile unei stele, care părea să se fi contopit cu aceasta chiar dedesubtul toartei. În dreptul desenului era notat ceva cu creionul, pe verticală. Don răsuci hârtia și citi:

„În punctul de contopire, instrumentul de navigație devine lichid ca mercurul"

Don își înălță privirea și se uită întrebător la Eberlein:

— Instrumentul de navigație?

Se uită din nou la steaua și crucea contopite, pe care Nils Strindberg le schițase în grabă din mai multe

unghiuri și cu care acoperise întreaga foaie. Jos de tot se afla un desen pe care se scursese cerneală într-un semicerc cu contururi neclare, care semăna cu o cunună de raze arcuită deasupra obiectului.

— Pe următoarea foaie a reușit să reproducă reacția și mai exact, spuse Eberlein și căută printre hârtii.

Nils Strindberg așternuse pe foaia respectivă, de data aceasta fără să se fi grăbit, două desene mult mai mari și mai amănunțite. În primul desen, ceea ce pe cealaltă foaie îi păruse lui Don a fi o pată de cerneală era aici o emisferă albastră-cenușie, care se arcuia ca o cupolă deasupra obiectelor contopite. La marginea superioară a emisferei se vedeau șapte puncte, aranjate într-un mod familiar, iar în dreptul punctului celui mai înalt scria cu creionul:

„Steaua Nordului în Aripa Dragonului"

— Aripa Dragonului, spuse Eberlein. Numele pe care l-a dat Nils Strindberg constelației cunoscute astăzi sub numele de Ursa Mică sau Carul Mic.

Degetul lui Eberlein urmări cele șapte puncte, de la dreptunghiul carului până la capătul mânerului acestuia.

— Întâi încep să lumineze stelele duble Pherkad și Kochab. Aceasta se numește Anwar Al Farkadain și aceasta este Ahfa Al Farkadain. Urmează Urodelus și Yildun și sus de tot se află Polaris, Steaua Polară, respectiv Steaua Nordului, cum a numit-o Nils Strindberg. Steaua fixă aflată deasupra Polului Nord.

Eberlein tăcu o vreme, cu privirea ațintită asupra desenului. Apoi își reluă explicațiile:

— Conform însemnărilor lui Strindberg, cele șapte puncte de deasupra crucii și stelei se iveau din senin,

imediat după ce se contopeau obiectele. La început a crezut că era vorba despre nişte particule, care proveneau din arzător, şi s-a mirat de ce rămân suspendate în aer. Pe urmă, după aproximativ un minut, constelaţia se încadra în această primă emisferă cerească, pe care a desenat-o deasupra crucii. Ulterior, Strindberg a notat că emisfera aceasta îi amintea de un nimb, care se ivea din senin.

— Această *primă* emisferă cerească? întrebă Don.

Eberlein făcu un semn cu capul către al doilea desen. Don îşi trecu limba peste buzele uscate şi îşi mută încet privirea în josul foii.

Într-adevăr, în al doilea desen se vedea o a doua emisferă. Dedesubtul emisferei cu Carul Mic, Strindberg desenase un alt semicerc deasupra crucii, o cupolă de un cenuşiu spălăcit, cu contururi imposibil de confundat.

— A schiţat, aşadar, emisfera nordică? întrebă Don.

— A schiţat a doua emisferă, îl corectă Eberlein.

Neamţul urmări cu degetul înmănuşat graniţele statelor:

— Coasta siberiană de la Oceanul Arctic. Peninsula Kola. Fiordurile din nordul Norvegiei... Svalbard şi Sjuøyane. Limbile gheţarilor din Groenlanda şi Marea Lincoln. Coasta nordică a Canadei şi tundra Alaskăi la strâmtoarea Bering. Şi aici...

Degetul lui Eberlein reveni în punctul central al emisferei inferioare.

— Polul Nord.

— Dar acolo ce e? întrebă Eva.

Dinspre Steaua Polară pornea o linie subţire către un punct aflat la distanţă de câţiva centimetri de degetul lui Eberlein.

— Aceasta, îi lămuri Eberlein, este o rază luminoasă. În încheierea reacției, raza aceasta cobora dinspre Steaua Polară către emisfera nordică, iar Nils Strindberg a fost convins că îndeplinea funcția unui indicator.

Don luă hârtia îngălbenită, cu însemnările din laborator, și o ținu la lumină.

Raza luminoasă care pornea de la Steaua Polară conducea la o cruciuliță, aflată puțin mai la nord de ceea ce Eberlein menționase ca fiind Svalbard. Ținând hârtia la lumină, Don observă că în aceeași zonă se mai aflau alte două cruciulițe, însemnate tot cu creionul și numerotate. Erau consemnate într-o listă, la marginea dreaptă a hârtiei:

poz. 1 (29/6): lat. 82°50'N, long. 29°40'E
poz. 2 (30/6): lat. 83°45'N, long. 27°10'E
poz. 3 (1/7): nesch.
poz. 4 (2/7): nesch.
poz. 5 (3/7): lat. 83°10'N, long. 34°30'E
poz. 6 (4/7): nesch.!!!

— După mai multe încercări, Nils Strindberg a reușit să calculeze cu o precizie uimitoare locul pe care îl indica vârful razei, spuse Eberlein, când Don își ridică privirea spre el. După cum vedeți, de la bun început au avut loc modificări de poziție neînsemnate, dar periodice, iar lui Nils Strindberg i-a trebuit destul de mult timp să descopere sistemul după care apăreau acestea.

Neamțul dădu la o parte câteva foi care conțineau reproduceri tot mai amănunțite ale emisferei cerești, emisferei terestre și razei, până când găsi un tabel întocmit

cu acuratețe. Parcurse cu degetul coloanele cu date și coordonate:

— Din câte știm noi, acesta este primul tabel sistematic, în care Nils Strindberg a consemnat modificările de poziție ale razei. L-a realizat la începutul lunii august 1895 și, din câte ne putem da seama, între timp învățase să deseneze destul de repede, fiindcă reacția în urma căreia apăreau emisferele nu dura decât în jur de zece minute. După aceea, steaua și crucea își recăpătau forma inițială, redevenind două obiecte distincte și reci, de parcă nu s-ar fi contopit nicio clipă.

Eberlein lăsă tabelul pe masă și începu să adune plăcile de sticlă întinse pe stratul de vată.

— După cum vedeți, continuă el, cu capul plecat și mâinile ocupate cu plăcile, avem de-a face cu aproximativ patruzeci de experimente, care au decurs de fiecare dată la fel. Nils Strindberg așeza steaua și crucea pe plasa de sârmă a becului Bunsen și creștea temperatura până la valoarea potrivită. În clipa în care steaua și crucea se contopeau, formând un singur obiect, începeau să strălucească și cele șapte puncte. Ele alcătuiau de fiecare dată Carul Mic, cu Steaua Polară aflată la zenit, deasupra punctului central al celor două obiecte contopite. După aproximativ un minut apărea emisfera cerească, urmată de emisfera terestră nordică. La capătul reacției se ivea întotdeauna raza luminoasă, care conducea de la Steaua Polară către un punct situat în apropierea paralelei 83, la nord de Svalbard. Și dacă priviți atent datele din tabel, constatați că distanța dintre diversele poziții este foarte mică; toate se află pe o rază de douăsprezece mile. Nils Strindberg a ajuns în cele din urmă la concluzia că modificările de poziție apăreau periodic, cam o dată la trei zile.

Iar raza luminoasă urmărea parcă deplasarea unui obiect în această regiune aflată la nord de Svalbard. Ca un ac care urmărește o țintă.

Eberlein înveli plăcile de sticlă în vată și le așeză cu băgare de seamă la locul lor, în cutia de carton.

— *Ver volt dos gegloybt*, murmură Don.

17. Trezirea

Momentul acela încremenit se ivise tot mereu în visele Elenei și o făcuse să se trezească din somn scăldată în sudoare. Nici măcar acum, când se așezase pe marginea patului, cu privirea pierdută în întunericul mansardei, nu putea face nimic pentru a-l alunga.

Amintirea femeii căreia îi semăna atât de bine. Părul negru scurt, pomeții înalți, gura lată. Mama, în genunchi pe pardoseala din marmură, la piciorul scării din sediul băncii, cu brațele deschise, o imploră pe Elena să coboare.

Apoi răsună prelung ecoul răspunsului ei concis, glasul fetiței de șase ani, pițigăiat și pierdut în grandiosul antreu:

— Cine-i femeia asta, Tată?

Când văzuse sosind personalul de pază, strânsese și mai tare degetele puternice și subțiri ale Tatei. Fiindcă știuse prea bine cine era femeia aceea, care venise la banca din Wewelsburg pentru a o lua acasă. Dar venise mult prea târziu.

Când împlinise cinci ani, Elena se încumetase să-i dezvăluie mamei cel mai mare secret al ei. Și anume,

că poseda calitatea de a citi gândurile oamenilor și a le desluși visele și dorințele într-o formă scânteietoare și distorsionată. Întâi, mama râsese și spusese că sunt scornelile unui copil. Dar când Elena desenase perversiunile și dorințele stranii ale adulților, râsul mamei se stinsese.

În primăvara aceea, cu mulți ani în urmă, când Elena ar fi preferat să se joace cu surorile ei, o supuseseră unei serii nesfârșite de teste parapsihologice.

Ca o maimuță la circ, trebuise să facă dovada capacității ei de a citi șiruri de numere ascunse. Apoi experimentul Ganzfeld, când au legat-o la ochi și au obligat-o să-și așeze pe cap niște căști din care se auzea un vuiet asurzitor. Și, în final: lunga călătorie în nord, la bărbații care vorbeau o limbă dură și obscenă, după cum i se păruse ei. Amintirea panicii care o cuprinsese atunci când îi vârâseră capul în ceva asemănător cuvei unei mașini de spălat. Îi prinseseră părul cu niște agrafe de metal și îi acoperiseră capul de sonde, de care erau fixate tuburi, atunci când măsuraseră pentru prima dată calitățile ieșite din comun ale fetiței care recepta unde astrale și activități electrice.

După aceea o duseseră la Tata în Wewelsburg și o abandonaseră. Trecuse un an, iernii îi urmase o altă iarnă, până când, în dimineața unei zile de decembrie, apăruse pe neașteptate la bancă o femeie care își exprimase dorința de a o lua acasă.

Deși îi era rușine, Elena nu se îndoise nicio clipă că, după atâta timp, pusese întrebarea cuvenită. Căci ce drept avea femeia aceasta să creadă că o fetiță de șase ani își va mai recunoaște mama după toate câte se petrecuseră?

Din dimineața aceea, femeia nu mai venise niciodată la bancă. Abia în adolescență, când calitățile ei

dispăruseră încetul cu încetul, aflase Elena în mod cu totul întâmplător ce se petrecuse. În ziua aceea de vară, părinții ei se grăbiseră, surorile ei nu-și legaseră centurile, iar, după toate ploile acelea abundente, serpentinele de pe Coasta Amalfitană fuseseră alunecoase. Într-o curbă se treziseră cu o camionetă venind din față cu viteză mare, iar saboții de frână ai Citroënului erau într-o stare jalnică.

Un lanț de coincidențe nefericite, îi spuseseră Elenei. Prăbușirea fatală în mare era numai unul dintre evenimentele pentru care nimeni nu se simțea răspunzător. Și astfel, șansa ca Elena să primească vreodată răspunsuri la întrebările ei se spulberase. Dar la ce îi folosea, în fond, unui copil adoptat să caute răspunsuri?

Elena își aranjă perna la spate și privi către singura fereastră a dormitorului ei de la mansardă, însă imaginea femeii cuprinse de disperare nu voia să dispară. În schimb, Elena încercă să o revadă în amintire pe fetița de șase ani din capul scării, care își înalță privirea către Tata. Să citească bucuria din ochii ei, mereu prezentă în primii ani. Să își îndrepte gândurile către colaborarea lor, către pulberea scânteietoare din bilele de sticlă cu montură de plumb și către desenele geometrice care străluciseră atât de puternic pe vremea aceea.

Abia mai târziu, când crescuse și simțurile ei se tociseră deja de mult, pricepuse Elena ce recunoscuseră Tata și Fundația cu ajutorul ei. Dar nici cu sprijinul ei nu avansaseră foarte mult. Materialul din bilele de sticlă, care le servise drept punct de plecare în cercetările lor, era format din câteva particule, care proveneau dintr-un izvor de mult secat.

Elena simți cum fetița de șase ani își coboară încet privirea către piciorul scării și către chipul mamei. Făcu tot ce-i stătea în puteri pentru a zăbovi asupra acestei frânturi de amintire. Pentru a prelungi pe cât posibil tăcerea care precedase întrebarea:

— *Cine-i femeia asta, Tată?*

Cât dură momentul acesta, Elena numără ferestrele din clădirea spațioasă care adăpostea sediul băncii și văzu cum cade pe dalele cenușii, șlefuite, lumina palidă a iernii. Văzu la umărul mamei cusăturile paltonului, brațele ei larg deschise și îmbietoare, surâsul crispat. Apoi, imaginile reîncepură să se deruleze.

Și totuși, de data aceasta ceva era altfel, de data aceasta auzi niște pârâituri și coloana sonoră a amintirilor ei se modifică. Întrebarea fetiței fu acoperită de niște glasuri îndepărtate, nedeslușite, aceleași glasuri pe care le auzise în timpul lungii ei călătorii cu motocicleta de la Falun la Wewelsburg.

Elena dădu pătura la o parte și porni grăbită spre bucătărie. Fiindcă nu cunoștea decât un singur mijloc care ar fi putut înăbuși visul stăruitor, care ar fi putut-o elibera de toate poverile.

Deschise sertarul de sus și aprinse focul la aragaz. Ținu vârful cuțitului în flacără, până când se încinse. Își desfăcu bandajul de pe brațul alb ca din cretă și dădu la iveală niște urme roșii de arsură. Când își lipi de piele lama cuțitului se auzi un fâsâit.

Odată cu durerea, Elena avu senzația că vacarmul vocilor se intensifică și dinspre un punct din spatele frunții ei ceva începe să vibreze violent. Apoi auzi un zgomot, de

parcă cineva ar fi derulat înapoi o bandă de magnetofon, și un glas blând, bine cunoscut, care îi spunea:

— *Devi darmi la,* Elena, dă-mi-o. *La croce,* crucea, Elena, *dammela.*

Mai ținu o dată vârful cuțitului în flacără. De data aceasta tremura. Își arse pielea, până când i se făcu negru în fața ochilor. Se prăbuși pe podea, își lipi palmele de față, dar era imposibil să-l facă să amuțească.

18. Vulturul

În centrul mesei, lângă un teanc de hârtii îngălbenite, se afla o casetă de metal. Pe scaunele îmbrăcate în piele verde cu nituri de alamă, stăteau trei persoane, deasupra lor se arcuia cupola înaltă a bibliotecii unei vile din Djurgården, construită în jurul anului 1900.

Cărţi cu cotoare negre acopereau pereţii bibliotecii. În faţa unuia dintre rafturi şedea un bărbat a cărui înfăţişare amintea de un broscoi. Făcea impresia că ar fi adormit, dar gura lui cu colţurile lăsate era un indiciu clar că asculta.

Ultima coală cu însemnările lui Nils Strindberg din laborator era alcătuită din mai multe hârtii lipite laolaltă, iar când Eberlein o desfăşură pe masă, în faţa Evei şi a lui Don, acoperi mare parte din suprafaţa luminată de lămpile din sticlă. Şi acest desen reprezenta, ca şi cele anterioare, o emisferă cerească arcuită deasupra crucii, în centrul căreia se afla constelaţia Carului Mic. Dedesubtul emisferei cereşti era reprodusă, de data aceasta cu o precizie deosebită emisfera terestră nordică.

După primele schițe realizate în grabă, în care liniile de coastă fuseseră mai greu de recunoscut, Strindberg întocmise de data aceasta o hartă detaliată, în care meridianul zero era trasat corect de la Greenwich în Londra prin Oceanul Arctic până la Polul Nord. La est de linia meridianului, deasupra insulei Spitsbergen, era desenată o plasă curbată, formată din dreptunghiuri, iar imediat deasupra arhipelagului Svalbard, Strindberg trasase un cerc, lângă care notase:

raza luminoasă își schimbă poziția o dată la 3 zile
reapare periodic pe raza acestui teritoriu:
lat. 82°10'N – 84°20'N
long. 21°0'E – 39°20'E
raza aproximativă a teritoriului: 65 mile marine = 120 km

— Avem indicii potrivit cărora, spuse Eberlein, Nils Strindberg l-a contactat pe inginer deja de pe la mijlocul lunii iulie 1895. Însă această hartă este menționată pentru întâia oară la începutul lunii august, în însemnările referitoare la întâlnirea lor din Gränna. După cum vedeți și dumneavoastră, la vremea aceea tânărul fizician era deja convins că raza luminoasă care pornea de la Steaua Polară se deplasa într-un teritoriu cu o rază de aproximativ 12 mile. Punctul pe care îl indica se afla întotdeauna la nord de Svalbard și, teoretic, s-ar fi putut ajunge acolo după o scurtă călătorie cu balonul deasupra gheții.

Don ședea cu capul sprijinit în palme, aplecat înainte, cu privirea ațintită asupra colii formate din mai multe foi lipite laolaltă. Câteva rânduri decolorate, așternute cu un scris mai îngrijit decât al lui Strindberg,

erau notate în dreptul vârfului nordic al insulei Spitsbergen și începeau cu următoarea întrebare:

vânturi puternice dinspre nord-est?

— Nu știm ce părere a avut inginerul Andrée despre această primă întâlnire cu fizicianul în vârstă de douăzeci și doi de ani din Stockholm, care a venit la el cu o hartă și un bec Bunsen în bagaj, dar știm că pentru Nils Strindberg a fost o dezamăgire.

Eberlein netezi cu băgare de seamă o cută de pe coală, apărută pe conturul Canalului Mânecii, și continuă:

— Strindberg s-a gândit, desigur, că Andrée luase în serios propunerea lui de a zbura spre Polul Nord într-un balon cu aer cald și, la început, așa au și părut să stea lucrurile. Cu ocazia unui prânz simplu, servit acasă la el într-o zi din acea lună de august, Andrée i-a vorbit lui Strindberg cu mult entuziasm despre condițiile excelente de zbor deasupra Arcticii. Despre soarele de la miezul nopții, care le va ușura cu lumina sa navigarea și a cărui căldură va face plăcută și comodă șederea lor în nacelă. I-a descris sistemul de parâme și vele inventat de el însuși, care le va permite să dirijeze balonul, și i-a vorbit despre vremea plăcută de vară de care vor avea parte. Nils cunoștea desigur planurile inginerului, fiindcă ziarele nu mai scriau la vremea aceea despre nimic altceva. Acesta și fusese motivul pentru care venise la Gränna. Însă în însemnările sale referitoare la întâlnire, Strindberg scrie că entuziasmul lui Andrée s-a domolit pe măsură ce înainta prânzul și că, după un timp, discuția lor nu mai părea să conducă nicăieri. Când Strindberg a început să pregătească arzătorul pentru a-i demonstra lui Andrée reacția,

acesta i-a spus că nu-l interesează antichitățile și obiectele de artă și a numit apariția emisferelor o scamatorie ieftină. Pe urmă l-a anunțat pe Strindberg că nu dispune de suficiente mijloace financiare. Andrée afirmase în fața Academiei Regale Suedeze de Științe că întreaga expediție nu va costa decât 130 000 de coroane, dar subestimase cu mult cheltuielile. În fața lui Strindberg, Andrée a recunoscut că își prezentase proiectul într-o lumină mai favorabilă decât era în realitate, pentru a-i convinge pe Oscar al II-lea și pe Alfred Nobel să doneze fiecare câte o sumă de bani. Iar când s-au servit cafeaua, coniacul și trabucurile, Nils Strindberg pricepuse deja că expediția spre Polul Nord pusă la cale de Andrée nu fusese decât o farsă, menită să-i crească celebritatea. În afară de aceasta, a fost șocat să afle că inginerul nu experimentase până atunci decât nouă zboruri cu balonul, dintre care majoritatea se încheiaseră cu o avarie. Andrée i-a mărturisit chiar că încă mai avea dureri de spate de la nefericita aterizare pe insula Gotland din primăvara acelui an, provocată de vântul care bătuse dinspre Göteborg.

Pentru a avea suficient loc să desfășoare harta lui Strindberg, Eberlein împinsese caseta de metal către marginea mesei. Acum o luă și o așeză în dreptul coastei Normandiei și Bretaniei. Don îi aruncă o privire Evei, când neamțul deschise din nou caseta. Eva îi arătă lui Don cadranul ceasului ei de mână și scutură ușor din cap.

— Expediția a avut loc numai datorită lui Nils Strindberg. Într-o scrisoare din 17 august, Nils l-a întrebat pe tatăl lui, Occa, cum s-ar putea obține o sumă substanțială de bani pentru a realiza proiectul lui Andrée. Occa, un comerciant specializat pe negoțul în Hamburg și Berlin,

l-a sfătuit inițial să renunțe, dar în cele din urmă i-a mijlocit contactul cu niște oameni de afaceri germani. În 3 septembrie 1895, Nils Strindberg și Andrée au coborât din tren la proaspăt construita gară Berlin Zoologischer Garten și, după ce le-au demonstrat nemților reacția în urma căreia se iveau emisferele, i-au convins să finanțeze expediția cu două milioane de coroane. Pe vremea aceea, interesul pentru Egipt se afla la apogeu, iar germanii erau cu siguranță impresionați de descoperirile mărețe făcute de curând de către englezi în Valea Regilor. Finanțatorii expediției au sperat, pur și simplu, că instrumentul de navigație al lui Strindberg îi va conduce la o comoară.

Pe fața lui Eberlein se ivi umbra unui zâmbet reținut, după care neamțul continuă:

— Le-au pus însă o serie de condiții. Primul lucru pe care l-au cerut a fost ca *scopul principal* al călătoriei cu balonul să fie explorarea regiunii aflate la nord de Svalbard, pe care o indica raza luminoasă; atingerea Polului Nord se afla pe un plan secund. A doua condiție era ca donatorii suedezi să nu afle nimic despre finanțarea germană, fiindcă nu doreau să pericliteze relațiile industriei germane de apărare cu compania lui Nobel. Aveau toate motivele să creadă că Alfred Nobel nu se va arăta foarte mulțumit să afle că expediția către Polul Nord a lui Andrée căpătase un alt scop în urma influenței exercitate de către germani. A treia și ultima condiție era ca toate informațiile referitoare la becul Bunsen, crucea, steaua și eventualele descoperiri din respectiva regiune să rămână secrete și să fie administrate *pe veci* de către o fundație cu sediul în Renania de Nord-Westfalia. Inginerul Andrée a refuzat inițial să semneze contractul, însă Nils a reușit în cele din urmă să-l convingă.

Don îl urmări pe Eberlein cum deschide capacul casetei și scoate la iveală un carnețel îmbrăcat într-un material neted, în carouri verzi, care semăna cu mușamaua. Foile sale erau încrețite, de parcă ar fi fost ținut un timp îndelungat într-un loc foarte umed.

— În 30 mai 1897, după doi ani de pregătiri, nava la bordul căreia se aflau cei doi exploratori a pornit, printre blocuri sparte de gheață, către coasta stâncoasă a insulei Danskøya din arhipelagul Svalbard. Nu știu dacă ați văzut fotografiile cu Andrée și Strindberg pe puntea canonierei Svensksund, dar păreau destul de neajutorați, cum stăteau acolo, unul lângă celălalt. Doi bărbați cu membre delicate, la costum și cu ceasuri de aur, cu mâinile ascunse sub manșete. Singurul membru al expediției obișnuit cu munca fizică era Knut Frænkel, a cărui participare la expediție fusese solicitată de către Andrée tocmai datorită forței sale fizice. Se gândise probabil că Frænkel avea să fie în stare să tragă după el sania cu o greutate de două sute de kilograme, în cazul în care, contrar așteptărilor, avea să se producă o avarie înainte ca ei să ajungă la destinație. Vreme de cinci săptămâni au așteptat vânturile potrivite. Nils Strindberg și-a petrecut timpul cântând la vioară și scriind epistole logodnicei sale, Anna Charlier, în vreme ce marinarii de pe Svensksund întăreau și izolau pânza balonului. Nu apucaseră să facă un zbor de probă cu balonul pe care Andrée și Strindberg îl comandaseră la producătorul Henri Lachambre. În 11 iulie, vremea a devenit în sfârșit favorabilă. Vântul bătea către nord-est.

Eberlein deschise carnetul în carouri verzi. Don recunoscu scrisul lui Nils Strindberg; cuvintele nu erau însă stenografiate, ci întregi.

— Acesta este jurnalul lui de călătorie, început la amiază, cu puțin înainte de decolare.

Prima pagină din carnet era deteriorată; o foiță subțire, pe care Eberlein o întoarse. Sus, pe următoarea pagină, era notat:

Danskøya, Virgohamna.
11 iulie 1897
notat la bordul de sub vânt pe latura nordică
a hangarului

Dintr-o schiță reieșea că Nils Strindberg aprinsese pentru ultima oară arzătorul și lăsase să se contopească steaua cu crucea, pentru a determina poziția actuală a razei luminoase. Dedesubt era o notiță spălăcită, făcută cu cerneală:

ora 1:27 p.m.
poz. actuală a razei:
lat. 84°10′N, long. 30°45′E
distanța estimată de la Danskøya: 586 km
vântul conf. Frænkel: 7 sec. dinspre SV, rafale puternice

În dreptul coordonatelor era notat „confirmat" și un A.

Hârtia arăta de parcă ar fi fost stropită cu apă chiar în timp ce se scrisese pe ea, fiindcă textul care acoperea restul paginii era aproape complet șters. Cuvintele pe care Don reuși să le descifreze se refereau la capacitatea de încărcare a balonului, care era

surprinzător de redusă.

Din partea cealaltă a mesei răsună glasul lui Eberlein:

— Acoperișul hangarului a fost demontat, Andrée și Frænkel își ocupaseră deja locurile în nacelă, porumbeii de poștă erau legați în coșurile lor — și totuși, mai exista o ultimă îndoială. În ceea ce privește decolarea, ne putem sprijini pe relatările unor martori oculari: Strindberg i-a făcut semn lui Andrée să dea ordinul să fie tăiate frânghiile. În clipa următoare s-au auzit trei pocnituri, semn că frânghiile cu care era ancorat balonul fuseseră tăiate. Balonul a rămas o clipă nemișcat, dar Frænkel a început să înalțe cele trei vele.

Balonul s-a ridicat de la sol și a început să plutească. După ce a părăsit hangarul, balonul a fost prins de curenții atmosferici și împins pentru ultima oară în peretele de lemn al acestuia. Dar pe urmă s-a înălțat până la cincizeci de metri și a început să se îndepărteze de Virgohamna. Exploratorii nu au vrut să boteze balonul decât în momentul decolării. Oamenii de afaceri germani le ceruseră să îi dea numele *Adler (Vulturul)*, în locul celui propus de Nobel, *Le Pôle Nord.*

Eberlein întoarse câteva pagini din carnetul îmbrăcat în mușama al lui Strinderg. Următoarea datare era:

ora 3:33 p.m.
Adler a trecut de Danskgattet

Sus, pe pagină, Don văzu câteva observații referitoare la vreme. Urmau cuvinte precum bere și sendvișuri, schița unor păsări care zburau pe lângă nacelă și o notiță potrivit căreia Andrée tocmai se cățărase pe parapet pentru a urina. Câteva cuvinte menționau că un ultim salut

adresat logodnicei sale Anna fusese sigilat și aruncat de către Strindberg din balon, deasupra insulei Vogelsang. Dedesubt, subliniat de două ori, scria:

Frænkel știe!

Don își înălță privirea spre Eberlein.

— Chestiunea cu Frænkel a fost o surpriză pentru Strindberg. Toate măsurătorile fuseseră făcute în cabina lui Andrée de la bordul canonierei, iar arzătorul, crucea și steaua fuseseră aduse în balon în secret, învelite într-un sac de pânză, chiar înainte de decolare. Ideea era ca secretul să nu fie divulgat nici lui Knut Frænkel, nici celorlalți suedezi, dar Frænkel reușise cumva să afle de existența instrumentelor. Strindberg îl bănuia pe Andrée; mai jos sunt câteva rânduri referitoare la acest lucru...

Eberlein își trecu un deget înmănușat peste câteva cuvinte neclare, aflate mai jos pe pagină.

— În fond este uimitor, continuă Eberlein, că Nils Strindberg a avut răgazul să se gândească și la această chestiune. Căci călătoria cu balonul se transformase deja de pe atunci într-o catastrofă. De îndată ce au ieșit cu balonul în larg, velele au fost prinse de un vânt descendent, care a împins balonul în jos, către mare. Coborâseră deja atât de mult, încât nacela s-a izbit de suprafața apei. Andrée și Strindberg au reușit într-un final să golească nouă saci cu nisip și balonul s-a înălțat iarăși, însă între timp se răsucise în jurul său și acum navigau cu partea din spate înainte. În afară de aceasta, nu mai puteau dirija balonul, fiindcă din cauza răsucirii se desprinseseră câteva parâme importante. Însă Andrée și Strindberg, în loc să întrerupă expediția, au intrat probabil în panică

la gândul că ar putea pierde crucea și steaua în mare și au mai golit câțiva saci cu nisip. *Adler* s-a înălțat, prin urmare, necontrolat până la șase sute de metri. La un moment dat, balonul a fost din nou prins de vânturi și acest lucru le-a dat curaj, fiindcă băteau tot mai tare în direcție nord-estică.

Eberlein le arătă niște date:

poz. actuală conf. A. (aprox.) 79°51'N – 11°15'E
dist. estimată față de poz. razei – 560 km
40 de noduri, timpul aprox. – 8 ore

— Lăsaseră în urma lor ghețarii și stâncile arhipelagului Svalbard, dedesubtul lor se întindea marea întunecată, iar Nils Strindberg și-a notat în jurnal că zărise un vapor cu aburi care încerca să-i urmărească. Împreună, au încercat să despice parâmele rămase și să le prelungească cu alte frânghii, însă între timp balonul naviga mult prea sus pentru a mai putea fi dirijat. Se îndrepta către straturi de ceață tot mai deasă; se lăsase frigul și mătasea subțire din care era confecționat balonul se răcise. Din cauza presiunii scăzute a aerului, pierdeau hidrogen mult mai repede decât se așteptaseră, și totuși, Strindberg încă mai credea că vor ajunge spre seară în poziția indicată de raza luminoasă.

Eberlein scoase la iveală ultimele obiecte de pe fundul casetei metalice: câteva negative alb-negru pe sticlă, pe care le înșiră pe masă. Împinse una dintre plăcile de sticlă către Don, până lângă pagina ondulată a jurnalului.

— Prima fotografie făcută de Strindberg din nacelă, explică Eberlein.

Pe negativ nu se recunoștea mai nimic, în afara unei dungi negre subțiri.

— Nu uitați că pe un negativ culorile sunt inversate, spuse Eberlein. Aici se apropie de marginea albă a banchizei.

Apoi împinse către Don un alt negativ, pe care se vedeau două emisfere luminoase și o rază neagră. Dedesubtul emisferei inferioare se întrevedea steaua contopită cu crucea și flacăra întunecată a becului Bunsen.

— Strindberg a făcut această fotografie după o oră, în interiorul nacelei, acolo unde se aflau locurile de odihnă. Balonul plutea acum la o înălțime de șapte sute de metri. Din cauza stratului de nori totul era îmbibat de umezeală și acesta a fost probabil și motivul pentru care Strindberg s-a încumetat să aprindă arzătorul în interiorul nacelei, pentru a verifica poziția razei. Cea mai mică scânteie ar fi putut provoca o catastrofă și transforma balonul într-o minge de foc.

— Dar acolo ce e? întrebă Don și indică niște însemnări din partea de jos a negativului.

— Poziția și ora, răspunse Eberlein. Aparatul de fotografiat al lui Strindberg era prevăzut cu un mecanism de marcare a fotografiilor. Aceasta a fost făcută la scurt timp după miezul nopții, în ziua de 12 iulie, iar până atunci poziția razei nu se modificase.

Eberlein mai întoarse câteva pagini din jurnal și, cu fiecare nouă pagină, scrisul lui Strindberg era tot mai necitet.

— Temperatura scăzută din nori și pierderea hidrogenului făceau balonul să coboare. În dimineața zilei de 12 iulie, frânghiile cu care era atașată nacela de balon și parâmele de dirijare a balonului au început să înghețe,

astfel încât greutatea *Vulturului* a crescut cu aproape o tonă. Nacela se lovea acum din cincizeci în cincizeci de metri de gheață și, după cum vedeți și dumneavoastră, Strindberg abia mai reușea să scrie. Balonul se abătuse prea tare către est, iar cei doi se certau acum cum să facă să îl îndrepte iarăși în direcția indicată de raza luminoasă. În jurul orei douăzeci și trei, Frænkel și Strindberg s-au dus la culcare, dar nu era chip să adoarmă.

Eberlein le arătă rândurile:

„Zornăitul parâmelor în zăpadă —
clămpănitul neîntrerupt al velelor"

Pe următoarea pagină scria:

„Sacrificat geamandura polară"

— A doua zi, în 13 iulie, aruncaseră peste bord toate lucrurile de care se puteau lipsi. Nu le-a fost greu să sacrifice geamandura pentru Polul Nord, cu steagul suedez, pe care o luaseră cu ei de ochii lumii, însă au început, de asemenea, să arunce o mare parte din provizii. În timpul nopții, una dintre parâmele de navigare se agățase în blocurile de gheață, astfel încât au rămas pe loc câteva ceasuri bune. Când au reușit în sfârșit să o desprindă, s-a ivit soarele, iar căldura a făcut balonul să urce din nou. Au încercat să mai câștige în înălțime, pentru a profita de aerul cald din straturile superioare ale atmosferei și a-și continua cursul spre nord-est. Însă după ce au înălțat velele, soarele dispăruse, iar balonul a început din nou să coboare. Din zilele următoare nu mai avem însemnări — Strindberg a notat puțin mai jos că se simțea rău

din cauza necontenitelor izbituri pe gheață. Abia în zorii zilei de 14 iulie, norocul a fost de partea lor.

Eberlein luă de pe masă un alt negativ. Și pe acesta se vedeau emisferele, dar de data aceasta mai era ceva: becul Bunsen, crucea și steaua erau înconjurate de o cunună de lumină difuză.

— Fotografia aceasta a fost făcută noaptea la ora două, spuse Eberlein și le arătă marcajul de pe marginea inferioară a negativului. Fixaseră balonul de un bloc de gheață, pentru a se mai odihni puțin, iar soarele de la miezul nopții era atât de slab, încât Strindberg a trebuit să folosească un bliț cu magneziu pentru a putea fotografia. Arzătorul pare să se fi aflat la o distanță de aproximativ cincizeci de metri de balon, fiindcă în spatele emisferelor, vedeți și dumneavoastră, se întrezărește conturul nacelei.

Don încercă să țină negativul astfel încât să vadă și el ceva, dar nu recunoscu nimic în afara razei subțiri care cădea pe emisfera de jos, arcuită deasupra crucii.

— Când Nils Strindberg s-a întors la balon, Andrée calculase deja cu ajutorul unui sextant poziția în care se aflau și era pe punctul de a abandona expediția. Dar când Strindberg i-a arătat...

Eberlein întoarse câteva pagini din jurnal, se opri încruntat asupra uneia dintre ele, dădu iar câteva pagini înapoi și găsi în cele din urmă locul pe care-l căuta:

14 iulie
ora 1:47 zori
raza își modifică poziția!
măsurat de 2 ori, cu pauză
lat. 82°59′N — long. 31°5′E
acum dist. aprox.: 45 km!

— După cum vedeți, își reluă Eberlein istorisirea, poziția razei se modificase. Un lucru care nu ar fi trebuit să-l mire pe Strindberg. Doar constatase deja în laboratorul Universității din Stockholm că modificările apăreau o dată la trei zile. Balonul decolase în 11 iulie din Danskøya, acum era 14 iulie, iar punctul indicat de către Steaua Polară se afla atât de aproape. Au întreprins o ultimă încercare de a înălța *Vulturul*, au aruncat peste bord aproape totul, în afară de alimentele uscate, arme, rachete de zăpadă și sănii. Datorită scăderii în greutate a balonului, au reușit să se deplaseze încet încă vreo treizeci de kilometri în direcție nordică. La ora nouăsprezece și nouăsprezece minute au considerat că ajunseseră suficient de aproape de locul pe care-l indicase raza. Imediat după ce au aterizat, Andrée a început să evacueze hidrogenul din balon. Nils Strindberg și-a luat aparatul de fotografiat, a curățat cu o perie zăpada de pe rama din lemn de fag îmbrăcată în piele și a făcut unsprezece fotografii cu balonul imens de mătase, care se lăsa în jos pe gheață. A doua zi dimineața au încărcat săniile și au pornit la drum, pe ultimii kilometri până la destinație.

Don se aplecă deasupra jurnalului și întoarse cu băgare de seamă pagina.

Ultimei însemnări referitoare la noua poziție a razei îi urma un fel de inventar al lucrurilor pe care le luaseră cu ei. Unele dintre ele fuseseră tăiate de pe listă, altele reduse în cantitate. Ultima poziție era încercuită:

6 st. șampanie, cadoul regelui

Când dădu să întoarcă pagina, Don observă cu mirare că foaia cu inventarul nu era bine prinsă în cotorul

carnetului. Se desprinse complet și lui Don îi trecu prin minte că ultimele pagini fuseseră probabil smulse din jurnal. Mai era una singură, împăturită și așezată pe coperta din spate. Don se uită la Eberlein, care părea să-i fi așteptat descoperirea:

— Ciudat, nu-i așa? remarcă Eberlein. Când a fost găsit jurnalul, pe la sfârșitul anului 1899, lipseau deja ultimele treisprezece foi din totalul de o sută douăzeci.

Neamțul împinse către ei un alt negativ pe sticlă. Părea a fi ultimul.

— Fundația nu a reușit să developeze de pe ultima rolă de film decât o singură fotografie. Când a fost găsit cadavrul lui Nils Strindberg, rola se afla într-un cilindru de cupru în buzunarul hainei sale de pâslă.

Pe plăcuța de sticlă pe care Eberlein o așezase pe masă în fața lui Don și a Evei se vedeau niște puncte negre, de parcă ar fi nins cu fulgi de zăpadă negri. În spatele perdelei de zăpadă se vedea o gaură albă în gheața neagră.

— Au ajuns la o copcă? întrebă Don.

— Nu e o copcă, răspunse Eberlein. Uitați-vă la margini.

Don ridică negativul de pe masă. Gaura avea forma unui cerc perfect. Când o compară cu persoana care stătea la marginea ei, cu un telescop în mână, lângă un steguleț, își dădu seama că pâlnia care se deschidea în gheață era foarte mare, cu un diametru de cel puțin cincizeci de metri.

— Cel care a fotografiat trebuie să fi fost Strindberg, spuse Eberlein, el era singurul care știa să utilizeze aparatul. Dar nu am reușit să aflăm dacă cel care stă acolo și privește în adâncul pâlniei era Andrée sau Frænkel.

Don încercă să inverseze în minte albul și negrul de pe negativ, pentru a-și reprezenta în gând peisajul

polar, așa cum arătase el în acea zi din luna iulie 1897. În fundal era gura unui hău întunecat, care se căsca în gheața albă, iar la marginea acestuia stătea o siluetă cu un telescop. Parcă ar fi săpat careva cu ajutorul unei flăcări de sudare un tunel către centrul Pământului.

Eberlein le atrase atenția asupra marcajelor de pe negativ.

— Optzeci și două de grade și cincizeci și nouă de minute nord, dimineața zilei de 16 iulie 1897. Se află în punctul indicat de raza luminoasă. Le-a luat, prin urmare, o zi și o noapte să ajungă acolo, după ce au părăsit balonul.

Don așeză negativul deoparte și luă din carnet ultima coală, cea împăturită. Îl privi pe Eberlein întrebător, iar neamțul încuviință dând din cap. Don despături coala în fața sa și o netezi cu palma. Înaintea lor se aflau niște tabele cu mai multe coloane și o serie de numere: date abia lizibile, însemnări privitoare la cantitatea de precipitații, presiunea atmosferică și viteza vântului.

— Sunt date din calendarul meteorologic al lui Frænkel, îi lămuri Eberlein.

Neamțul întoarse apoi coala pe partea cealaltă. Peste tabele erau câteva notițe greu de înțeles, mâzgălite parcă la întâmplare, cu cerneală decolorată:

„Pierdut tot!!!
    norv   necunoscuți   deja gaură
Andrée și arzătorul
    execuție! Knut sângerează
    burtă!   morfină, șase unități
eu încă de dimineață m-am adăpostit în
    deasupra mea voci

poarta subterană deschisă! știu și ei!
crucea? și steaua!
tras în jos
în tunel, pereții
urmărit până aici?
ce cu Adler?
cel în vârstă numit Jansen, dar a fost tânărul, nu se mai poate întoarce fără
Anna, eu
scumpa și iubita mea Anna"

— I-a scris logodnicei sale.

Glasul gâtuit al Evei.

— Annei Charlier, încuviință Eberlein. Acesta este ultimul indiciu pe care îl avem.

După ce își ridică și Don privirile de pe coală, Eberlein o trase spre el. O împături, o așeză la locul ei, cu partea cu notițele în sus, și închise carnetul învelit în mușama.

— Pentru Anna Charlier putem spune că sfârșitul poveștii a fost inutil de tragic. Îmi permiteți...?

Eberlein îi luă lui Don ultimul negativ din mână și îl depuse împreună cu jurnalul în caseta metalică. Apoi continuă:

— Cadavrele lui Frænkel și Strindberg au fost găsite după doi ani. Alunecaseră într-o crevasă adâncă de treizeci de metri. În schimb, trupul neînsuflețit al lui Andrée nu a fost nicicând găsit, deși din ultimele notițe ale lui Strindberg putem deduce că a fost executat. Singurele documente care s-au păstrat din timpul expediției sunt jurnalul lui Strindberg și câteva fotografii. Ați văzut deja

aproape tot ce e de văzut, și toate încap într-o simplă casetă metalică.

— Andrée..., începu Don.

Limba parcă îi era împleticită, dar n-avea încotro, trebuia pur și simplu să vorbească:

— Cadavrul lui Andrée a fost găsit pe insula Kvitøya, ultima lor tabără.

— Kvitøya...? întrebă Eberlein.

— Da, Kvitøya, repetă Don. Cadavrul lui Andrée a fost găsit acolo.

Glasul i se mai limpezise.

— Nu se poate să nu fi auzit de descoperirea făcută la Kvitøya. Ultima lor tabără, acolo unde au fost găsite cadavrele și echipamentul pentru lunga lor călătorie pe gheață. Inclusiv fotografiile lui Nils Strindberg, care au fost developate și...

— Cum spuneam mai devreme, îl întrerupse Eberlein, partea aceasta a poveștii este tragică și, privind în urmă, putem spune că a fost inutilă.

Își plecă privirea și începu să strângă de pe masă și celelalte negative. Continuă cu capul plecat:

— Suedezii n-au știut unde să-i caute, însă finanțatorii germani cunoșteau coordonatele destinației lor și Fundația a trimis încă din vara anului 1899 o echipă de salvare, care a reușit să găsească nacela și, în preajma ei, resturile balonului. În interiorul nacelei, pe niște pături, se aflau ultimele calcule făcute de Strindberg și Andrée, înainte de a porni la drum către punctul indicat de rază. A fost suficient să meargă pe urmele lor.

— Și când au ajuns acolo? întrebă Don.

Eberlein își înălță privirea.

— Nimic, nicio pâlnie, nicio cruce, nicio stea. Niciun arzător. Nils Strindberg şi Knut Frænkel au fost găsiţi morţi, cum vă spuneam, într-o crevasă adâncă de treizeci de metri. Frænkel fusese împuşcat în burtă. În rucsacul lui Strindberg erau cilindrii de cupru, în care se aflau jurnalul și câteva dintre fotografiile pe care vi le-am arătat. Datele meteorologice ale lui Frænkel erau ascunse în mănușă. În baza acestor informaţii s-a știut încă de pe atunci cam tot atâta cât știm și astăzi.

Sub tavanul boltit al bibliotecii se așternu o tăcere întreruptă doar de zăngănitul plăcilor de sticlă pe care Eberlein le așeza la locul lor, în caseta metalică. Avocata întrerupse tăcerea:

— Aţi vorbit de logodnica lui Strindberg, Anna Charlier.

— O simplă măsură de precauţie, răspunse Eberlein cu voce scăzută. O măsură de precauţie, care a fost în mod cert exagerată. Finanţatorii germani din cadrul Fundaţiei au sperat multă vreme că vor reuși să-i prindă pe acei „necunoscuţi“ care îi uciseseră pe cei trei exploratori şi că vor recupera crucea și steaua. Nu doreau ca suedezii şi compania lui Nobel să înceapă să se intereseze de soarta expediţiei. Conform condiţiilor formulate în contract, Fundaţia era proprietara unică a crucii și stelei, precum și a oricăror altor descoperiri. Să falsifici niște documente nu era nici pe atunci mare lucru. Scrisul lui Andrée le era cunoscut și astfel au fost create cele două jurnale ale lui din timpul expediţiei. La fel și notiţele stenografice ale lui Strindberg şi însemnările meteorologice ale lui Frænkel. Fotografiile au fost mai puţin reușite; și astăzi, când te uiţi la ele, îţi dai seama că nu sunt autentice. Pentru a risipi și cea mai mică fărâmă de interes faţă de regiunea

nord-estică, au lăsat indicii care conduceau în direcţie sud-vestică. Au optat pentru insula Kvitøya, aflată în estul arhipelagului Svalbard, fiindcă era un loc retras, care putea fi pregătit în linişte pentru înscenare. Acolo a fost ridicată presupusa lor ultimă tabără şi, în cele din urmă, au fost aduse şi trei cadavre aflate într-o stare destul de jalnică, împreună cu o serie de obiecte găsite în nacelă. Pentru a uşura suedezilor identificarea cadavrelor, le-au cusut lui Strindberg şi lui Andrée monogramele pe haine. Pregătirile s-au desfăşurat pe timpul verii anului 1900, însă abia după treizeci de ani de la înscenare, nişte vânători de morse din Ålesund au găsit cu totul întâmplător cangea lăsată în mod intenţionat acolo, pe care scria „Expediția polară Andrée 1897". Un cortegiu funerar a condus apoi cele trei trupuri neînsuflețite prin centrul oraşului Stockholm. Și cu aceasta, povestea era încheiată.

— Dar familia lui Andrée — și logodnica lui Nils Strindberg, Anna — doar nu se poate să nu fi văzut că în sicriele sosite de la Kvitøya se aflau niște persoane necunoscute? se miră Don.

— După treizeci de ani nu mai era mare lucru de văzut, răspunse Eberlein. În afară de aceasta, cele trei trupuri au fost incinerate fără să li se fi făcut autopsia. Un mare scandal la vremea respectivă.

— Dar Anna Charlier? se auzi vocea Evei Strand.

— Întreaga poveste a fost o nebunie megalomană, spuse Eberlein. Și ce dacă n-ar fi găsit nimeni vreodată cadavrele? A fost, pur şi simplu, inutil. Iar în ceea ce o priveşte pe Anna Charlier... Ea a purtat până la sfârşitul vieții doliu după Nils Strindberg. Inima ei a fost îngropată cincizeci de ani mai târziu, într-o urnă de argint, în monumentul funerar din cimitirul de nord unde se află,

chipurile, şi el. Faptul că inima ei se odihneşte acolo, singură-singurică, mi s-a părut întotdeauna o neruşinare. Îmi permiteţi...?

Eberlein împături la loc harta cea mare cu emisferele. Lipiciul uscat pârâi uşor, când se plie coala cu desenul emisferei terestre nordice realizat de Nils Strindberg.

— După înscenarea de pe insula Kvitøya, oamenii de afaceri germani şi-au continuat cercetările. Cu timpul, au scăzut desigur în intensitate, iar Fundaţia s-a transformat tot mai mult în administratoarea unei arhive, păstrătoarea unui secret, a unui mister istoric rămas neelucidat.

Eberlein aşeză harta pliată în caseta metalică. Se auziră două clicuri, când şplinturile intrară la locurile lor şi ferecară caseta. Pe masă nu mai rămăsese nimic.

— Astăzi, Fundaţia îşi continuă activitatea din alte raţiuni, însă misiunea ei a rămas neschimbată, iar contractul semnat odinioară cu Strindberg şi Andrée este considerat încă valabil. Veţi înţelege, desigur, că descoperirea lui Erik Hall a trezit mari aşteptări. Nu cred că exagerez când vă spun că persoanele din Germania, care mi-au încredinţat această misiune, sunt dispuse să meargă destul de departe pentru a lămuri această poveste.

— Vreţi să recuperaţi instrumentul de navigaţie al lui Strindberg, spuse Don.

Eberlein zâmbi.

— Fundaţia doreşte să recupereze ceea ce-i aparţine. Pentru ce a plătit deja cu mult timp în urmă.

Ochii cenuşii gălbejiţi din spatele lentilelor polarizate scânteiară.

— Iar dumneavoastră, domnule Titelman, aţi devenit, din pură întâmplare, ultima verigă care ne poate conduce

la Erik Hall, la cruce, la document și la toate celelalte obiecte pe care se pare că le-a găsit... poate și la stea?

Don se foia pe scaun, iar mâna lui cobora încet prin căptușeala hainei către cartea poștală.

— Mă gândesc că și dumneavoastră aveți tot interesul să lămurim această poveste, își dădu cu părerea Eberlein. Crucea a dispărut... aveți necazuri cu poliția. V-am putea fi eventual de ajutor? Dacă e vorba de bani...

Glasul lui Eberlein devenea tot mai îndepărtat, pe măsură ce Don își imagina cu ochii închiși cum se deschide ușa cu două canaturi, cum coboară el scara în spirală, traversează saloanele luminoase, trece pe lângă picturile în ulei și oglinzile în rame aurite și iese afară, pe ușa vilei. Apoi deschise ochii:

— Acum, că ați adus vorba de asta, parcă îmi amintesc că Erik Hall a spus ceva despre o stea...

Don își fixă privirea pe gura zâmbitoare a lui Eberlein. Buzele lui erau prea roșii, iar dinții de un cenușiu bizar.

— Ceva despre o stea, da, reluă Don, au fost atâtea versiuni diferite.

Eva Strand se întoarse către el:

— Nu trebuie să...

— Da, și nu numai despre o stea, continuă Don. Erik Hall mi-a vorbit, într-adevăr, și despre un document pe care l-ar fi găsit în mină. O descoperire atât de măruntă, că nu i-am prea acordat importanță. Niște rânduri dintr-o scrisoare, sau poate era o carte poștală?

Îl privi apoi pe Eberlein în ochi. Îi cercetă costumul. Un neamț înfumurat din clasa superioară.

— V-a spus ce scria în acele rânduri? întrebă Eberlein.

— Păi, nu-mi mai prea amintesc... ceva cam fără cap și fără coadă, parcă ar fi fost un mesaj cifrat.

— Un mesaj cifrat?

— Da, sau poate o poezie. Iar dedesubt era notat un an și un loc.

— Ce vă amintiți exact?

— Eu..., începu Don.

— Da?

— Depinde cum calculăm, dar aș îndrăzni să afirm că îmi amintesc în total cinci cuvinte, urmate de un loc și un an. Institutul de Igienă al Waffen-SS, Lagărul de concentrare Ravensbrück 1942.

19. Cartea poștală

Sub masa pe care se afla caseta metalică zăvorâtă se întindea covorul într-un dreptunghi întunecat, iar când Don își înălță privirea către tavanul bibliotecii cufundate în tăcere, aprecie că îl despărțeau vreo cinci metri de ultimele cotoare de cărți.

Dacă ar fi găsit o posibilitate să se strecoare între ultimii decimetri de izolație veche, de la 1900, și stratul exterior de țigle, ar fi putut privi afară, la bolta nopții, ba poate chiar ar fi ghicit în zare turnul bisericii Seglora.

Pentru a evada în acest mod i-ar fi putut fi de folos scara de alamă, cu rotițe, care se sprijinea de perete la o distanță de câțiva metri de silueta chircită a Broscoiului, dar parcă i se păru cam șubredă. Don își dădu seama că era imposibil să se cațere pe pereți în sus, fiindcă rafturile de cărți începuseră deja să se încovoaie spre el, într-o asemenea măsură, încât avea senzația că întreaga încăpere se strânge în jurul lui.

Maxilarele lui Eberlein mestecau în gol în lumina lămpilor de sticlă, o mișcare care se continua până la tâmple, acolo unde pielea străvezie a neamțului părea să se dilate de la pulsul accelerat. Brusc se auzi un târșâit și

Broscoiul se ridică de pe taburetul lui de lângă scara de alamă.

Se îndreptă către masă, ferindu-se de privirile Evei și ale lui Don, iar când ajunse mai aproape, se aplecă brusc și îi șopti ceva la ureche lui Eberlein. Era imposibil de deslușit ce-i spusese Broscoiul, însă, după modulațiile greoaie ale limbii, Don înțelese că vorbeau în germană. Eberlein ascultă ce avea de spus Broscoiul, privind neclintit înainte, către un punct aflat undeva în spatele lui Don, în direcția ușii încuiate.

Când Broscoiul amuți, Eberlein dădu încet din cap. Apoi se ridică, își netezi stofa lucioasă a pantalonilor de costum și spuse.

— Mă duc să dau un telefon scurt.

De data aceasta, zâmbetul care îi însoți cuvintele a fost trecător și nu apucă să-i cuprindă și ochii. Fața neamțului, care strălucise de câteva ori în timpul expunerii sale, redevenise lividă și încremenită.

După ce se închise ușa în urma lui Eberlein, Broscoiul se așeză la masă vizavi de Don și Eva. Avocata se apucase deja să-și aranjeze hârtiile și le vârî acum, împreună cu stiloul, în geantă. Când mâna ei ieși din nou la suprafață, ținea cu două degete un telefon mobil roșu. Îi adresă Broscoiului o privire întrebătoare, la care acesta ridică doar din umeri.

Ecranul telefonului se aprinse după câteva secunde, iar avocata tastă rapid un număr. În așteptarea glasului care avea să-i răspundă, își fixă privirea asupra lui Don.

Don o urmări cum își încrețește fruntea, cum se uită la telefon și întreprinde o nouă încercare, cum apasă de data aceasta tastele mai încet și cu mai multă grijă. Pe

ecran, în dreptul cifrelor, nu se vedea nicio liniuță care să indice recepția. Ochii bulbucați ai Broscoiului se căscară abia sesizabil.

— Presupun că aveți un telefon fix aici, în casă? întrebă Eva.

Întâi nu reacționă în niciun fel, dar după ce Don repetă întrebarea în germană, Broscoiul își scutură capul masiv.

Don o văzu pe Eva formând încă o dată numărul, dar curând gândurile lui se abătură în altă direcție. Amfetamina căscase parcă un gol în memoria lui, fiindcă imaginile care adineauri fuseseră atât de vii își pierduseră acum claritatea. Fotografiile din ultima tabără a exploratorilor de pe insula Kvitøya, pe care le văzuse odinioară — trupul neînsuflețit al lui Strindberg îngropat sub un morman de pietre, jurnalul lui Andrée, cadavrul lui Knut Frænkel — îi păreau acum, după ce văzuse negativele pe sticlă ale lui Eberlein, dublu expuse. Tuși o dată sec — un hohot de râs pe care reușise să și-l înăbușe imediat după ce-i scăpase din gâtlej — în timp ce gândurile îi zburară la desenele celor două emisfere, la raza care indica un punct pe emisfera terestră nordică și la degetele înmănușate ale lui Eberlein, cu mișcările lor precaute. Don avea senzația că se află într-o sală cu pereții acoperiți de o mulțime de oglinzi ciobite și, pentru a ieși de aici, nu cunoștea decât o singură cale: își deschise geanta și scoase dinăuntru șase miligrame de xanor.

Tocmai înșurubase la loc capacul cutiuței, când auzi un clic în spatele său, în broasca ușii. Cele două canaturi se deschiseră și lăsară să pătrundă lumină în bibliotecă.

Se întorsese Eberlein.

— Nu-mi pot imagina că ați avut succes în întreprinderea dumneavoastră, remarcă Eva, în timp ce neamțul se apropia de masă.

Eberlein o privi nedumerit.

— Asistentul dumneavoastră susține că aici nu există telefon fix. Iar de aici, dinăuntru, nu se poate telefona.

Eva îi arătă neamțului telefonul ei mobil.

— Nu, nu se poate, încuviință Eberlein. Pentru a preveni interceptarea apelurilor. Din câte am înțeles eu, aici funcționează un fel de aparat de bruiaj. După cum vă spuneam, vila este proprietatea ambasadei germane, iar activitatea acesteia este supusă anumitor norme.

Avocata își vârî telefonul în geantă și își împinse scaunul înapoi.

— Cu sau fără telefon, noi va trebui să plecăm acum, dacă nu mai aveți alte întrebări. Sper din tot sufletul că excursia noastră bizară se încheie aici.

Ultimele cuvinte erau adresate tipului cu păr rar de la Säpo și colegului său, care intraseră la rândul lor în bibliotecă.

— Îmi pare rău, dar nu este chiar așa, replică Eberlein.

Îi așeză lui Don o mână pe umăr și îl apăsă ușor:

— Deși eu personal m-aș arăta dispus să dau crezare cuvintelor dumneavoastră despre Ravensbrück, asupra celor din Germania par să nu fi produs nicio impresie. Ar dori însă să vă facă o ofertă. Să vă propună un compromis, despre care aș vrea să stăm de vorbă între patru ochi.

— Nu prea înțeleg..., spuse Eva Strand.

Dar Eberlein le făcuse deja un semn oamenilor de la Säpo, la care tipul cu păr rar se și înființă lângă ea și o apucă de braț.

Primul impuls al Evei a fost să se împotrivească, dar până la urmă se resemnă și se ridică de pe scaun anevoie. Articulațiile ei păreau să se fi anchilozat de-a binelea, bluza încheiată până la bărbie era șifonată, iar sub dresul de culoarea pielii șerpuiau vinișoare albastre.

Eberlein îi întinse pardesiul.

— Nu durează decât câteva minute, spuse.

Eva își luă pardesiul, își atârnă fără un cuvânt poșeta pe umăr și îl privi lung pe Don.

— Orice v-ar spune dânsul, ne vom întoarce curând la Falun.

După ce se închise ușa în urma Evei și a oamenilor de la Säpo, Eberlein luă loc pe scaun lângă Don. Era învăluit de mirosul greu al aftershave-ului său, iar privirea lui părea să-l hipnotizeze pe Don. Mâna pe care neamțul și-o așezase pe coapsă era subțire și avea o încheietură atât de delicată, de parcă ar fi aparținut unei femei.

— În zilele noastre există atâtea sisteme moderne, începu Eberlein.

Don își plimbă privirea în direcția ușii, însă glasul blând îl readuse înapoi.

— Ceea ce, cu vreme în urmă, era un simplu zăvor poate fi astăzi un dispozitiv de scanare a irisului, sau de verificare a neregularităților pielii de pe buricul unui deget. Tocmai în ceea ce privește dactilogramele, unele dintre aceste sisteme au ajuns să fie atât de elaborate, încât pot percepe dacă pielea este caldă sau rece, pentru a stabili dacă degetul respectiv aparține unei persoane în viață.

Don aștepta în zadar efectul liniștitor al xanorului.

— Dar la toate sistemele de acest gen există o marjă pentru falsuri iscusit realizate.

Eberlein îl lovi pe Don ușor peste coapsă.

— Dacă cineva ar dori să realizeze o copie după amprenta dumneavoastră, ar aplica, de pildă, cu pensula un praf fin de cărbune pe ceașca de porțelan din care ați băut aici, în bibliotecă. Pe urmă ar desprinde liniile fine lăsate pe ceașcă de buricul degetului dumneavoastră cu ceva atât de banal precum o bucățică de scotch transparent. Cu ajutorul unui ac ar putea transfera apoi aceste linii de pe bucățica de scotch într-o formă asemănătoare unui degetar, pe care ar umple-o în cele din urmă cu un strat foarte subțire de gelatină. După ce s-ar întări, gelatina ar fi un conductor de electricitate și căldură la fel de bun ca propria dumneavoastră piele și, astfel, se va fi realizat o copie după amprenta dumneavoastră care ar putea păcăli orice sistem de scanare.

— Eu am avut dintotdeauna o slăbiciune pentru tot ce ține de mecanică, mărturisi Don.

— Ne-am putea gândi la o mulțime de moduri de utilizare a acestei copii, continuă Eberlein. Unul, de pildă, ar fi aplicarea ei pe sticla spartă care zace cu siguranță undeva în tufișurile care împrejmuiesc lacul lui Erik Hall. Sticla ar trebui predată apoi negreșit poliției suedeze, căci tăinuirea unei dovezi de o asemenea relevanță ar fi o faptă de-a dreptul criminală. Arma crimei, pe care s-au imprimat amprentele ucigașului, este în mod cert o dovadă incriminatorie.

Don se surprinse dând din cap.

— Dar e un procedeu destul de laborios, oftă Eberlein.

Își desprinse mâna de pe coapsa lui Don și se lăsă pe spate în scaunul său.

— Da, pare complicat, admise Don.

— Dar s-ar putea ca sticla cu care a fost ucis bietul Erik Hall să nu fie găsită nicicând. În situația aceasta, toate eforturile ar fi fost zadarnice.

Don dădu din nou din cap.

— Poate că noi nici nu am avea vreun motiv să o căutăm. Poate că dumneavoastră și avocata dumneavoastră ne-ați putea face o propunere, în urma căreia tot ce am spus eu înainte să devină de prisos.

Lumina se stinse, când Don închise ochii. Încerca să-și activeze materia cenușie frecându-și vârful nasului și, într-un final, spuse:

— Când n-ai ce spune e mai bine să taci.

Eberlein zâmbi.

— Aveți timp până mâine dimineață să vă mai gândiți.

Don îl auzi pe Broscoi apropiindu-se de ușă din afară și ciocănind. Când deschise ochii, îi zări stând în fața ușii pe cei doi tipi de la Säpo împreună cu Eva Strand. Se ridică șovăielnic de pe scaun și aruncă o scurtă privire pe cadranul ceasului său, care arăta miezul nopții.

— Mă tem că locul dumneavoastră de odihnă va fi cam înghesuit și improvizat, se scuză Eberlein. Dar va trebui să vă mulțumiți cu ceea ce vă poate oferi această casă.

Don simți pe spate mâna Broscoiului și observă că picioarele îl purtau agale afară din bibliotecă, spre scara în spirală.

20. Acul de seringă

— *Take a tsemishung,* repetă Don pentru sine, fără să mai știe nici el a câta oară.

Într-un oficiu strâmt, cu spinările sprijinite de un bufet, ședeau amândoi, unul lângă celălalt, pe niște saltele învelite în huse de plastic.

— De unde vine expresia aceasta? întrebă Eva Strand.

Cu o grimasă, Don încercă să-și schimbe poziția. Ceafa începuse să-l doară deja din timpul lungii expuneri a lui Eberlein din bibliotecă, dar acum, după atâtea ore de nesomn, durerea radia în brațe, spre mâini și degete.

— Singurul lucru bun moștenit de la bunica. Idiș cu pronunție stâlcită.

— Cum spunea bunica dumneavoastră?

— *Take a tsemishung,* repetă Don. A naibii încurcătură.

Eva își strâmbă puțin gura.

— *Take a tsemishung,* spuse. Da, aveți dreptate.

Străbătuseră pe urmele Broscoiului niște coridoare de la subsol. Dintr-o sufragerie pe al cărei tavan erau pictați doi vulturi în zbor, pe fundalul unui cer albastru cu alb, ajunseseră într-o bucătărie spațioasă. Acolo, Broscoiul

descuiase o ușă care dădea într-un oficiu fără ferestre. După ce îi poftise pe Don și Eva să intre, îi încredințase cheia tipului cu păr rar de la Säpo.

Bufete cu uși din panele cu striații galbene, iar deasupra chiuvetei, polițe din lemn sigilat cu ulei de in. În protecția de tablă zincată din spatele chiuvetei se oglindeau boluri cu teluri și polonice, două lăzi frigorifice masive zumzăiau lângă blatul de lucru din PAL melaminat în carouri gri. În spatele unei uși de sticlă fumurii, prevăzute cu o broască mică, se întrezărea o pivniță de vinuri, cu sticle așezate în rafturi metalice grațioase.

Broscoiul dăduse din cap în direcția saltelelor așezate pe jos, după care auziseră un zornăit, când tipul cu păr rar trăsese ușa în urma sa și o încuiase.

Don mai auzise o vreme din spatele ușii mormăielile lor înfundate în suedeză, dar la scurt timp se făcuse liniște. Poate că oamenii de la Säpo ațipiseră, fiindcă acele ceasului se mutaseră între timp de la douăsprezece la trei.

Pe parcursul orelor petrecute în cămăruța strâmtă, Don și Eva avuseseră timp să analizeze de-a fir a păr amenințarea lui Eberlein. Întâi, Eva nu-l crezu, când îi relată ce-i spusese neamțul. Însă pe urmă ajunse la concluzia că din tot ce se întâmplase de când părăsiseră clădirea poliției din Falun, povestea cu amprentele falsificate era, de fapt, cea mai puțin surprinzătoare. Don bălmăji ceva despre tradiția germană de a îmbina țicneala cu o rigurozitate necruțătoare, iar pe măsură ce îi năpădi oboseala, intrară amândoi într-o stare de somnolență buimacă, astfel încât acum răzbăteau din oficiu niște chicoteli înăbușite.

La un moment dat, Eva se ridică de pe saltea și se îndreptă către chiuveta lungă. Deschise la nimereală câteva uși de bufet și găsi în cele din urmă un pahar mare, pe care-l umplu cu apă. Apoi se răzgândi și îi vărsă conținutul în chiuvetă. Don îi urmări privirea către ușa de sticlă fumurie și șirurile de sticle care se întrezăreau în spatele ei.

— Doar v-ați ocupat de istorie, începu Eva. De simbolurile național-socialiste, nu-i așa?

Don dădu din cap, dar ea se întorsese deja cu spatele la el și cotrobăia în sertarele de dedesubtul blatului de lucru.

— Care e, prin urmare, semnificația simbolică uzuală a unui cuțit?

— A unui cuțit...?

Don își scormoni memoria și constată că mai păstrase câteva frânturi de cunoștințe.

— Un cuțit simbolizează în mod normal sacrificiu și răzbunare. Sau moarte.

Inspiră adânc și continuă cu ochii închiși:

— Să tai ceva cu un cuțit poate simboliza o eliberare, așa cum, în budism, să îndepărtezi cu un cuțit orice formă de ignoranță și aroganță semnifică izbăvirea eului.

Don auzi cum închidea Eva sertarele.

— Pentru creștini, cuțitul înseamnă martiriu. Apostolul Bartolomeu, de pildă, a fost jupuit de viu cu un cuțit.

Îi auzi tocurile clămpănind pe pardoseala de clincher.

— Pentru naziști, cuțitul și svastica erau două lucruri strâns legate între ele. Svastica și pumnalul încrucișate formau simbolul Societății Thule. Bărbații care deveneau membri ai SS primeau cu ocazia ceremoniei de admitere niște pumnale cu două tăișuri, menite să le apere viața.

Potrivit unei credințe stranii, astfel erau primiți în rândul nobililor, ca descendenți direcți ai cavalerilor Ordinului Teutonic.

Ceva clămpăni și se făcu iar liniște, dar Don abia începuse:

— Zeița Hel din mitologia nordică veche avea un tron numit patul bolnavilor, farfuria ei se chema foame, iar despre cuțitul ei se spune că...

— Mulțumesc, ajunge, îl întrerupse Eva.

— Despre cuțitul ei se spune că se numea moarte prin înfometare.

Când își înălță privirea, Don constată că Eva se întorsese spre el. În mână ținea un cuțit cu vârful ascuțit.

— Ce voiam eu, de fapt, să știu..., spuse Eva și porni către ușa pivniței de vinuri. Ce voiam eu să știu este dacă un cuțit poate fi considerat...

Vârî vârful cuțitului în broasca ușii.

—... dacă poate fi considerat și un fel de cheie.

Se auzi un pocnet și limba broaștei se urni.

— Faza asta ar merita relatată în revista *Advokaten*, își dădu cu părerea Don.

— Totul are o limită, replică Eva.

Vârî lama cuțitului între tăblie și toc, deschise ușa și dispăru în bezna pivniței de vinuri.

Don era pe punctul de a ațipi, când zgomotul făcut de tocuri reveni din interiorul pivniței de vinuri. Ușa de sticlă se dădu la o parte, iar Eva așeză cu băgare de seamă pe chiuvetă o sticlă prăfuită. Era neagră și pântecoasă, iar pe eticheta ei Don citi: Graham's Vintage Port.

— Domnul ambasador are o colecție aleasă de vinuri, spuse Eva. Acesta e din 1948.

Luă apoi două pahare verzui de pe o poliță de deasupra chiuvetei și le așeză lângă sticla cu vin de Porto. Don îi urmărea mișcările de la locul lui de pe saltea.

— Unul din cei mai..., continuă Eva în timp ce îndepărta folia, unul din cei mai grozavi ani, nu-i așa?

Întrebarea aceasta depășea cu mult domeniul de cunoștințe al lui Don.

— Puteți, desigur, să vă prefaceți că nu vă interesează...

Eva destupă sticla.

— Dar, vă rog să mă credeți, vinul din 1948 a fost unul remarcabil. S-ar putea păstra foarte bine încă o jumătate de secol fără să se altereze. E de-a dreptul nemuritor.

Eva turnă în pahare și îi oferi lui Don să guste. Îi urmări atentă expresia feței, când duse paharul la gură.

— Acesta a fost gustul Lisabonei imediat după război, îi explică Eva.

Don sorbi din pahar și avu senzația că bea sirop. O aromă intensă, foarte concentrată, de cafea și caramel.

— În anul acela, luna iulie a fost neobișnuit de răcoroasă, continuă Eva, după ce își clăti gura cu o sorbitură de vin de Porto. La începutul lui august însă, a venit un val de căldură apăsătoare, uscată, care a făcut ca strugurii să se coacă foarte repede. Dacă îmi amintesc eu bine, căldura a fost atât de dogoritoare, încât recolta a trebuit devansată, și totuși, majoritatea strugurilor se uscaseră deja. Vinul a fost de la bun început destul de dulce. Vinul de Porto din patruzeci și opt a devenit celebru încă de prin anii șaizeci și era comparat cu cel din patruzeci și doi. Un an excelent și el.

Eva își linse de pe buze licoarea dulce.

— Poate pentru vinul de Porto, spuse Don și își așeză paharul pe jos.

Se ridică apoi greoi de pe saltea și încercă să-și dezmorțească brațele și picioarele scuturându-le. Oglindite în tabla zincată din spatele chiuvetei, mișcările lui aminteau de zvâcnirile stângace ale unei sperietori de ciori. Tot acolo se oglindea și imaginea Evei, care stătea cu șoldul sprijinit de chiuvetă. Bluza de culoare ruginie de sub taiorul din stofă os-de-pește îi atârna într-o parte, iar din coc i se desprinsese o șuviță de păr cărunt, care îi cădea peste ochi.

— Vedeți și dumneavoastră ce găsiți, spuse Eva și arătă cu capul spre ușa de sticlă pe care o forțase.

— Om mai avea și altceva de făcut, nu? întrebă Don iritat.

Eva se mulțumi să ridice din umeri.

În pivnița de vinuri era rece, un curent de aer răcoros îl întâmpină pe Don când porni pe culoarul care despărțea șirurile de sticle. Lămpile ascunse în tavan răspândeau o lumină slabă, în razele căreia Don zări un butoi de vin pe care se aflau un tirbușon aurit și două pahare de cristal.

În dreptul butoiului era o scară care părea să conducă la un nivel inferior. Don se uită în spate și recunoscu prin sticla fumurie silueta Evei, care îl aștepta. Se hotărî totuși să coboare.

Nivelul inferior al pivniței de vinuri avea pereții din cărămidă zgrunțuroasă. Șiruri dese de scânduri grosolane erau aliniate de-a lungul lor și adăposteau sticle prăfuite. Din tavanul scund atârnau de cabluri cu izolație textilă câteva becuri răzlețe.

Don se întrebă cum de reușise avocata să se orienteze atât de rapid în pivnița de vinuri, dar, fără să fie un

cunoscător în materie, își spuse că cele mai valoroase sticle se aflau probabil în spate. Când ajunse în ungherul cel mai îndepărtat al pivniței, se ridică în vârfurile picioarelor și luă o sticlă din mijlocul poliței celei mai înalte. Arăta destul de respingător și avea imprimat pe etichetă anul 1999. Următoarea sticlă era ceva mai atrăgătoare și conținea un vin de Burgundia din 1972, dar a treia sticlă era chiar foarte promițătoare și provenea din anul 1959.

— Dacă păstrezi ceva atâta timp înseamnă că e un lucru bun, mormăi Don.

Își înălță apoi privirea spre golul lăsat de sticlă pe poliță.

Când Don se întoarse în oficiu, avocata stătea tot acolo, sprijinită de chiuvetă. Părea mai obosită decât în clipa când o lăsase singură, iar de sticla cu vin de Porto nu mai părea să se sinchisească.

— Povestea asta trebuie să înceteze, spuse Eva pe un ton decis.

— Acolo jos e ceva ce ar trebui să vedeți, replică Don.

O conduse în pivniță, trase ușa de sticlă în urma lor și se asigură că era bine închisă.

Traversară culoarul îngust, trecură pe lângă butoiul cu paharele de cristal și ajunseră la nivelul inferior. Pe jos erau acum aliniate în jur de cincizeci de sticle de vin, pe care Don le luase de pe polița cea mai înaltă.

— Dar știu că nu vă zgârciți, remarcă Eva Strand.

Don îi arătă o ladă de lemn, înaltă de vreo jumătate de metru, pe care o golise și pe care se cățărase, pentru a nu fi nevoit să stea tot timpul în vârful picioarelor cât mutase sticlele. Eva înaintă câțiva pași, îi adresă o privire

întrebătoare și se sui în cele din urmă pe ladă. Se prinse cu degetele de marginea poliței de sus și se zgâi în golul rămas după ce îndepărtase Don sticlele.

— Îl vedeți, nu? întrebă Don.

Eva dădu din cap. Întinse apoi un braț, pentru a măsura distanța.

— Nu ajung la el, constată ea.

— Pare a fi din sticlă, își dădu el cu părerea.

— Nu pot...

Eva mai făcu o încercare și renunță, își retrase brațul și își coborî privirea spre Don.

— Și ce aveți de gând? îl întrebă.

Pentru a nu-și pierde echilibrul, continua să se țină de marginea poliței.

— Ajutați-mă să mut și celelalte sticle, o rugă Don.

Eva îl privi din nou întrebător, dar sfârși prin a-i înmâna prima sticlă cu vin de Bordeaux. Și apoi încă una și încă una și când se goli polița, ridicară împreună scândura masivă pe care stătuseră sticlele și începură să golească următoarea poliță. Curând, în colțul din spate al pivniței erau numai sticle pe jos și după ce îndepărtară și cea de-a doua poliță, nu mai avură nevoie de ladă pentru a ajunge la celelalte sticle.

— Și dacă ne aud? întrebă Eva.

Don se uită întâi la ea și după aceea pipăi cuiele care se ițeau dintr-o scândură.

Fără să scoată un cuvânt, continuară să golească polițele, până când ajunseră la cea de jos, care era prinsă în șuruburi de peretele din cărămidă. Un fapt care îi conveni lui Don, fiindcă însemna că avea să-i suporte probabil greutatea.

Îi făcu un semn Evei să-l susțină și, cu o mână pe umărul ei, își apăsă ușor bocancul pe scândura de jos. Se săltă pe scândură, se clătină, iar Eva trebui să-l țină ca să nu-și piardă echilibrul.

Gemulețul se afla acum la vreo zece centimetri deasupra capului lui Don. Scândura se încovoie sub greutatea lui, dar părea să reziste. Don întinse o mână.

— Dați-mi-o.

Eva îi dădu scândura din care se ițeau niște cuie.

— Trebuie să mă susțineți, îi ceru Don.

Nu se întâmplă nimic.

— Trebuie...

În clipa aceea îi simți palmele pe spate.

Don ținea strâns scândura, cu cuiele îndreptate în față. Habar n-avea cu câtă forță ar fi trebuit să lovească. Începu așadar cu o lovitură mai slabă. Se auzi un scrâșnet și cuiele alunecară de pe suprafața vitraliului.

Don își luă din nou avânt și lovi de data aceasta mai scurt și mai ferm, geamul se sparse și o mulțime de cioburi albastre și roșii căzură pe pardoseala de piatră. Zornăiturile stridente o făcură pe Eva să tresară.

După un timp șuieră către Don:

— Foarte discret, n-am ce spune.

Don își înveli mâna dreaptă cât putu de bine în mâneca hainei și începu să lovească în cioburile ascuțite rămase în ramă. Simțea deja pătrunzând în pivniță aerul răcoros al nopții.

După ce îndepărtase majoritatea cioburilor, dădu drumul mânecii hainei și scoase brațul afară. La mică distanță sub gemuleț atinse ceva umed și când își retrase mâna, constată în lumina slabă a becurilor că avea pământ pe degete. Îi arătă Evei.

— Nu sunt convinsă că e o idee foarte bună, spuse ea.

Cocul ei își pierduse forma, ochii îi erau înroșiți.

— Aveți una mai bună? ripostă Don și coborî de pe scândură.

Nu primi niciun răspuns.

Benzodiazepina din capsulele de xanor începuse să-și facă efectul, iar Don reveni acum, cu o senzație neobișnuită de pace sufletească, la ușa de sticlă și în oficiu. Pe saltea se afla geanta lui neagră, în a cărei piele netedă se reflecta lumina lămpii din tavan.

Apucă geanta de curea, se duse la ușa dinspre bucătărie și trase cu urechea. Niciun pas, niciun cuvânt, nimic. Se uită la ceas. Era ora trei și jumătate, afară era încă noapte. În pas alergător ar fi putut ajunge la aleea mărginită de stejari, iar de acolo ar fi coborât până la strada care ocolea Skansen. Mai departe, s-ar fi dus la Karlaplan și apoi la gara centrală. Ar fi sărit în metrou, în direcție nordică, și ar fi ajuns în singurul loc unde era convins că s-ar fi aflat în siguranță.

Se mai gândi o dată: în pas alergător? Când alergase el ultima dată? Deși memoria lui funcționase întotdeauna ireproșabil, îi lipsea orice amintire referitoare la acest gen de deplasare. Și totuși, ceva — probabil xanorul combinat cu dexamfetamina — îi spunea că în situația aceasta ar fi fost în stare să se deplaseze extrem de repede.

Don își atârnă geanta pe umăr, se asigură că n-avea să alunece de acolo, apoi aruncă o ultimă privire în oficiu și trase ușa de sticlă în urma sa.

Avocata îl aștepta în pivnița cu pereți de cărămidă. Se uita la gemulețul de deasupra ei.

— E mult prea mic, spuse. N-o să încăpeți. Și chiar dacă reușiți să vă strecurați afară, ce-o să faceți după aceea?

— Am eu așa o idee vagă, răspunse Don.

— Atunci m-am liniștit, replică Eva.

Stătea cu brațele încrucișate la piept.

— Mai bine decât să rămânem aici, își dădu cu părerea Don. Sau dumneavoastră ce credeți?

Eva își întoarse privirea spre scara care urca la nivelul superior. Apoi răspunse cu un surâs obosit:

— Un avocat trebuie să găsească întotdeauna o cale de ieșire, nu are voie să-și împingă clientul într-o fundătură.

Eva îl privi pe Don, care tocmai reușise să-și găsească echilibrul pe scândura de jos.

— Baftă.

Don adusese din oficiu două prosoape albe. Și le înfășură în jurul mâinilor, întinse brațele și se prinse de rama gemulețului. Când își dădu seama că nu avea destulă putere în brațe, îi ceru ajutorul Evei. Avocata îl împinse în sus, iar Don se sprijini cu un bocanc pe umărul ei.

— Chestia asta e sub demnitatea mea, i se păru lui Don că o aude pe avocată bombănind, chiar înainte de a se trage în sus și a reuși să iasă cu pieptul pe jumătate afară.

O durere îl săgetă în burtă, un ciob pe care neglijase să-l îndepărteze. Apoi își roti privirea în jur, sub cerul liber.

În dreapta, la distanță de câțiva metri, recunoscu șindrila de culoare maro cu care era îmbrăcată fațada vilei. În stânga, ramuri, crenguțe, frunze. Tufișurile din grădină, își spuse Don și se târî încă puțin afară. Într-un final, izbuti să-și scoată și picioarele afară pe gemuleț și, ajuns în libertate, se lăsă pe vine, cu spatele rezemat de zidul casei.

— Cum e? se auzi o şoaptă din pivniţă.

Don se târî cât mai silenţios cu putinţă înapoi la gemuleţ. Se zgâi înăuntru. Acolo jos era faţa Evei Strand, care părea cam neliniştită.

— N-am crezut că vorbiţi serios, spuse Eva în şoaptă.

— Mi-aţi fost oricum de mare ajutor, răspunse Don.

Eva dădu din cap şi îşi plimbă privirea încurcată prin pivniţa de vinuri, unde rămăsese acum singură.

— Deci rămâneţi? întrebă Don.

— Păi...

Don îi întinse Evei o mână.

Eva îşi desfăcu braţele şi făcu descumpănită un pas înainte. Don o prinse de încheieturile mâinilor şi o trase în sus, până când avocata reuşi să stea pe poliţa de jos. Don se lăsă pe spate, proptindu-se cu bocancii în rama gemuleţului. Eva era surprinzător de uşoară, parcă ar fi fost un copil.

Aproape reuşise să o tragă afară, când o auzi ţipând. Don dădu imediat drumul mâinilor ei şi o văzu scuturându-şi un picior, de parcă s-ar fi agăţat de ceva. Într-un final, Eva se eliberă şi se târî lângă el, în tufişuri.

Don văzu cum îşi duce o mână la picior şi îl pipăie. Îi arătă apoi degetele. Noaptea era prea întunecată pentru a distinge ceva, dar când îi atinse degetele, îşi dădu seama că era sânge.

— M-am tăiat. Poate n-ar fi fost rău...

Cuvintele ei se stinseră într-un geamăt, după care continuă:

— Poate n-ar fi fost rău să îndepărtaţi cioburile cu ceva mai multă grijă.

Lui Don nu-i veni niciun răspuns inteligent în minte. În schimb, luă un prosop şi îl apăsă în locul pe care i-l

indică Eva: pe gambă, de la scobitura genunchiului în jos, avea o tăietură diagonală de vreo zece centimetri.

Eva se îndreptă de spate, ţinându-se de braţul lui Don, şi acesta simţi cum degetele ei îl strâng tot mai tare de durere. Rămaseră câteva minute nemişcaţi, până când lui Don i se păru că aude un scrâşnet slab pe pietriş, despre care curând nu mai încăpu îndoială că erau paşi care veneau tot mai aproape.

— Vine cineva, şopti Don.

Eva se străduia din răsputeri să-şi ţină respiraţia; inspira pe nas, cu buzele strâns lipite.

Don se târî puţin înainte şi dădu câteva crenguţe la o parte, pentru a vedea ce se întâmplă. Pe terasă, în bătaia reflectoarelor care luminau faţada vilei, stătea tipul cu păr rar de la Säpo. Îşi scoase o ţigară şi, câteva clipe mai târziu, în mâna făcută căuş se aprinse o flacără. Jăraticul îi lumină scurt faţa când trase un prim fum.

Individul se afla la o distanţă de aproximativ zece metri de tufişul în care se adăposteau ghemuiţi, lipiţi de zidul casei, Don şi Eva. Don simţi în nări mirosul înţepător al fumului de ţigară. Puţin mai departe, parcată în faţa vilei, recunoscu maşina combi de culoare metalică.

Tipul de la Säpo îşi fumă liniştit ţigara. Scoase apoi o alta din pachet, tuşi şi şi-o vârî în gură.

Don începu să cotrobăie în geanta neagră, în încercarea zadarnică de a găsi ceva ce ar fi putut întrebuinţa pe post de armă. O auzi pe Eva schimbându-şi cu băgare de seamă poziţia. Era imposibil ca individul să o fi văzut, dar ceva în ţinuta lui se modifică. Îşi scoase ţigara din gură şi o aruncă pe jos. Apoi se răsuci şi îşi aţinti privirea în direcţia lor.

Când Don privi în ochii polițistului, știu că fusese descoperit. Dar, de îndată ce tipul cu păr rar porni agale către tufiș, știu, de asemenea, că mai avea puțin timp la dispoziție. Se uită la tubulețul de plastic pe care-l pescuise din geantă și rămase surprins cât de bine cunoștea toate compartimentele și ungherele genții sale. Încercă să se târască înapoi la Eva, însă mișcarea aceasta a fost suficientă pentru a-și trăda prezența în fața polițistului.

Don simți cum e tras în sus de brațul stâng și târât pe terasă, în bătaia reflectoarelor. La un moment dat reușise probabil să-l lovească pe individ cu bocancii Dr. Martens în fluierul piciorului, fiindcă strânsoarea acestuia slăbi pentru o clipă.

În acel scurt răstimp, Don izbuti să se răsucească astfel încât să-și poată duce tubulețul de plastic la gură. Rupse cu dinții folia de protecție a acului și i-l înfipse polițistului la nimereală în gât.

Era evident că își nimerise ținta și că acul pătrunsese adânc în carne, căci tipul cu păr rar zbieră și îi dădu drumul. Dar când Don își înălță privirea de pe pardoseala de granit a terasei, constată că ceva nu era în ordine. Individul stătea încă în picioare.

În primul moment nu-și dădu seama ce se întâmplase, dar imediat după aceea observă că nu apăsase pistonul seringii. Și totuși, acul nimerise după toate probabilitățile artera carotidă, fiindcă tubulețul de plastic zvâcnea în ritmul bătăilor inimii.

Polițistul își pipăia neajutorat gâtul, timp în care Don își adună toate forțele pentru a se ridica în picioare. Dar chiar atunci zări o siluetă în taior, care se apropia șchiopătând de terasă. Tipul cu păr rar nu avea cum s-o vadă, fiindcă stătea cu spatele la ea. Când Eva ajunse în

dreptul lui, duse rapid mâna la seringă și apăsă pistonul, injectându-i astfel individului șase mililitri de Leptanal în arteră.

Polițistul se răsuci pe jumătate și o privi pe avocată îndelung în ochi. Apoi se legănă, se împletici câțiva metri într-o parte și se prăbuși pe jos.

Eva Strand se aplecă deasupra lui, cu o mână lipită de piciorul care sângera. Don alergă spre ei și începu să caute în buzunarele polițistului. Înjură și bombăni, până când găsi, în sfârșit, cheia de la mașină.

Împreună alergară șonticăind către mașină, ea sprijinindu-se cu un braț de umărul lui. Don descuie mașina de la o distanță de câțiva metri. Genunchii Evei cedară și trebui să o ducă în brațe ultima bucată.

De îndată ce o instală pe Eva pe scaunul din dreapta șoferului, înconjură în fugă mașina, deschise cu o smucitură portiera și se aruncă în spatele volanului. După o încercare nereușită de a vârî în întuneric cheia în contact, se văzu nevoit să aprindă lumina. Răsuci cheia, iar motorul puternic, care avea să-i ducă de aici, scoase un urlet.

Deblocă frâna de mână și rulă lin spre alee, dar ajuns acolo, apăsă energic accelerația. Reuși în ultima clipă să evite trunchiul masiv de copac care gonea spre ei și redresă în sfârșit roțile.

Când goneau pe Djurgårdsväg, Eva începu să urle de durere din cauza zdruncinăturilor mașinii. Don opri în stația autobuzului 47, scotoci în geantă și scoase de acolo șase tablete violacee. Dar în clipa în care Eva o înghiți pe ultima dintre ele, Don își dădu seama că-i dăduse prea multe.

O lovi ușor peste coapsă, ca un gest de consolare, și se uită la gamba ei. Ciorapul se înnegrise și îmbibase de sânge, iar când îi dădu jos pantoful, constată că și acesta era plin de sânge. Îi înfășură cât mai strâns posibil al doilea prosop în jurul piciorului și îl legă cu un nod. Eva se sprijini cu capul de tetieră.

Don deblocă frâna, aruncă o privire în oglinda retrovizoare și decise în ultimul moment să taie calea camionului, care frână scrâșnind în spatele lui.

Strandvägen, rosti în gând. Strandvägen, Hamngatan, T-Centralen. Las mașina și luăm linia albastră spre nord.

21. Crucea

Când ieși din casă în mica piață cu fântână, o izbi lumina orbitoare a dimineții.

Elena își ștersese de pe față urmele lăsate de visele din timpul nopții. Zonei din jurul ochilor îi acordase o atenție deosebită, iar pe obraji îndrăznise chiar să aplice puțin fard. Un gest îndrăzneț, fiindcă știa că Tata nu voia să vadă nimic ce i-ar fi amintit că nu mai era o copilă. Pentru a nu-l provoca în mod inutil, îmbrăcase un trening lăbărțat și își încălțase pantofii de sport.

Cu crucea rece ca un țurțure în rucsac, porni fără niciun chef către sediul băncii. Dar, la un moment dat, nu se mai putu stăpâni și spori viteza. Sfidând parcă tot ceea ce-i apăsa sufletul, parcurse cu pași ușori și grațioși bine cunoscutele străzi pavate cu piatră cubică. În dreptul hotelului Ottenhof coti pe străduța cu case vechi, cu grinzi de lemn aparente, care ducea la Piața Primăriei din Wewelsburg.

Străbătu alergând ultimii metri și nu se putu abține să-și înalțe privirea către cetatea care se contura deasupra acoperișului băncii. În copilărie, cetatea avusese o semnificație simbolică; ajunsese într-un loc de basm — cu un

castel propriu! — dar acum nu mai era decât o amintire sumbră a tot ce pierduse.

În fața ușii de sticlă se opri și își duse brațele la spate, pentru a se asigura pentru ultima oară că în rucsac se afla într-adevăr obiectul pe care i-l promisese. Își umplu apoi plămânii cu aer și păși în mărețul hol cu pardoseală de marmură al băncii.

Străbătu, însoțită de ecoul pașilor ei, distanța până la recepție, unde cei doi gardieni o salutară cu același ton oficial ca întotdeauna. Unul dintre ei îi întinse aparatul care avea să-i scaneze amprentele, deși o cunoștea de când fusese de o șchioapă. În clipa în care atinse ecranul aparatului, auzi un fâșâit și în peretele de sticlă blindată din fața ei se deschise o ușă. Cu tălpile pantofilor scârțâind pe trepte, Elena urcă și încercă să alunge gândurile care, cu siguranță, aveau să o poarte prea departe.

Ajunse în sfârșit sus, coti în coridorul din dreapta, străbătu covorul lung care ducea la lift și urcă cu el în anticamera directorului. Aici ședea la locul lui tânărul asistent cu pistrui roșii și păr alb de albinos. Îi adresă o privire flegmatică; era deja așteptată.

Elena își înălță privirea spre picturile în ulei, cu fundal negru mat și rame aurii, care se aflau deasupra capului ei. Generații de chipuri severe o fixară din priviri, cât parcurse ultimii metri până la ușa biroului. Aceasta se deschise automat, fără niciun sunet.

Lambriuri demodate de stejar, un parchet ceruit și șiruri de seifuri în care se odihneau de atâta vreme în beznă totală bilele de sticlă cu montură de plumb care conțineau pulberea scânteietoare. Elena se opri la mică distanță de birou, în fața ferestrei panoramice. Deși

Tata stătea cu spatele la ea, știa că era atent la fiecare suflare a ei.

Își ațintise ca de obicei privirea asupra cetății. Deasupra turnului nordic supradimensionat se strângeau nori negri. Se înnorase între timp, cerul nu mai era alb, ci o pătură cenușie și grea ca plumbul. Bustul lui slăbănog se înălța atât de mult deasupra spetezei scaunului electric cu rotile, încât părea de-a dreptul anormal. Parcă ar fi fost un adult așezat într-un scaun pentru copii.

— Elena...

— Da, Tată, răspunse către spatele său.

— Ai făcut un mare serviciu Fundației, dar ai comis și câteva greșeli importante.

— Știu, Tată.

Elena lungea silabele, pe deplin conștientă că Tata detesta slabul accent italian cu care mai vorbea și astăzi.

— A fost un gest de încredere deosebită că te-am trimis tocmai pe tine. Sarcina nu a fost grea, dar de mare importanță. Or, tu nu te-ai putut abține să ne... să ne pui într-o situație dificilă.

Făcu o pauză, pentru a-i oferi ocazia de a-și cere scuze, dar Elena știa că era de preferat să-și țină gura.

— Ce valoare poate avea crucea în lipsa stelei, Elena?

Cu un scârțâit slab pe podea, roțile scaunului se puseră în mișcare și porniră către ea, în vreme ce Tata continuă:

— E un gunoi. O vechitură lipsită de valoare.

Trecu pe lângă marginea biroului, a cărui tăblie era acoperită cu piele netedă, și rulă mai departe pe parchetul lustruit. Tata împinse apoi în spate maneta aflată lângă brațul scaunului, iar mecanismul hidraulic îi îndreptă corpul, făcându-l să stea în picioare.

Elena nu se putuse niciodată pe deplin obișnui cu fața lui lunguiață, pe care nu creștea fir de păr, și cu pomeții lui teșiți. Dinții lipiți unul de celălalt se îngrămădeau într-o gură mult prea mică. Pentru a se feri de reflexele mate din ochiul orb, Elena se uită la celălalt, care o privea negru și sever.

Avusese întotdeauna impresia că brațele și picioarele slăbite de boală îl făceau pe Tata să semene cu păianjen. Dar asemănarea nu fusese niciodată atât de evidentă ca acum, când veni puțin mai aproape de ea și își fixă singurul ochi sănătos pe rucsacul pe care ea i-l întindea deschis.

— Un gunoi, repetă Tata. Un lucru de nimic.

Își vârî ca o greblă degetele lungi în rucsac.

— Nu cântărește mai nimic, nu-i așa?

Își apropie crucea de ochi.

— Am spus eu că nu cântărește mai nimic.

Răsucea în degetele de păianjen mânerul crucii și murmura inscripția.

— Te chem pe tine, justițiar divin, adulat...

— Dătător de avuție, adăugă Elena.

Se uită la ochiul afectat de albeață, în vreme ce celălalt o privea disprețuitor.

— Rămâne de văzut, nu-i așa? replică el. N-avem nicio veste de la Stockholm.

— Titelman..., începu Elena.

— Ar fi trebuit să-i obligăm pe norvegieni să le păstreze în mai bună siguranță, asta ar fi trebuit să facem, o întrerupse Tata. Ne-a costat nouăzeci de ani. Nouăzeci de ani sau chiar mai mult, dacă acesta e într-adevăr singurul obiect care se afla în mină. Dar dacă fiul a ținut morțiș să

aibă crucea la el până la moarte, nu se poate să fi aruncat steaua în mare.

— Hall a spus...

— Întocmai! o aprobă Tata. Erik Hall a *spus* ceva. Și anume, că a mai găsit și un alt obiect. Ar trebui să rugăm poliția suedeză să mai facă niște cercetări, nu-i așa? Să încerce să mai afle niște detalii, să nu mai fim nevoiți să recurgem la Titelman.

Elena își fixase privirea în podea.

— Suedezii au depus cadavrul lui Hall la Patologie, după cum am auzit; poate ai chef să te mai duci o dată până acolo, să-l interoghezi. Dacă reușești să reînvii calitățile tale paranormale, poate reușești să-i mai smulgi lui Hall niște detalii.

Elena tăcea cu dinții încleștați. În liniștea care se lăsă în birou i se păru că încă mai deslușește vocile din timpul nopții, dar erau prea slabe pentru a-i vorbi Tatei despre ele.

— Am trăit într-o stare de încremenire, Elena.

Tata trase din nou de manetă și scaunul îl readuse în poziție așezată.

— Am trăit într-o stare de încremenire și avansul nostru va dispărea curând. Ultimii ani au fost un timp împrumutat. Trebuie să înțelegi că...

Se auzi o bătaie puternică în ușă. Tata amuți. Clanța se mișcă în jos și în birou își făcu apariția asistentul.

— Un apel din Suedia, îi comunică asistentul Tatei.

— Ei, și?

Elena observă că asistentul se cam codea. În cele din urmă prinse curaj:

— S-a întâmplat ceva.

22. Stația de metrou

Eva Strand încercă să uite de toate cufundându-se la loc în somn, dar se văzu nevoită să renunțe din cauza durerii. Cu ochii închiși, încercă să îndoaie piciorul pentru a-și examina rana, însă mușchii pur și simplu nu voiau să-i dea ascultare.

Își cuprinse cu ambele mâini coapsa stângă și, încetul cu încetul, reuși să îndoaie genunchiul într-atât încât să-și poată pipăi gamba. Buricele degetelor atinseră o pânză subțire și rară, un bandaj strâns atât de tare, încât mai că împiedica sângele să circule. Își trecu ușor degetele de-a lungul ranei de zece centimetri și simți contururile unor bucăți de bandă adezivă chirurgicală, pe care cineva le aplicase pe rană, pentru a o împiedica să se deschidă.

Treptat, reveniră și amintirile. Titelman, târât pe terasa de granit a vilei, polițistul cu păr rar, aflat la nici zece metri distanță, cu spatele la ea. În gâtul lui, o seringă rozalie, care zvâcnea în ritmul bătăilor inimii sale.

Femeia care acționase așa cum își amintea ea îi era necunoscută.

Eva Strand nu făcuse în viața ei ceva nesăbuit, și totuși, imaginile din amintire îi spuneau că cea care ieșise

din tufişul de lângă zidul casei, venise pe terasă şi apăsase cu o mişcare fermă a degetului mare pistonul seringii era într-adevăr ea. Când tipul cu păr rar se prăbuşise pe pardoseala de granit şi îşi pierduse în mod neaşteptat cunoştinţa, i se tăiaseră şi ei picioarele.

Îşi mai amintea şi ce îi trecuse prin minte în clipa aceea, şi anume că de la o juristă suedeză care respectă litera legii nu te poţi aştepta la o asemenea faptă. Însă, în clipa următoare o copleşise durerea şi ultimul lucru pe care şi-l mai amintea erau tabletele pe care le înghiţise. Mai păstrase în memorie o senzaţie vagă, cum treceau hurducăindu-se podul Djurgårdsbro, după care toate i se şterseseră din minte.

Eva îşi răsuci capul şi deschise ochii, dar abia după ce clipi de câteva ori, reuşi să distingă ceva în jur. În lumina slabă recunoscu nişte modele alambicate, brodate cu fir de aur pe mătase, nişte petale şi tulpini de flori în stil indian, care şerpuiau pe perete înspre tavan. Se împinse puţin mai aproape, pentru a pipăi covorul care atârna pe perete lângă ea. Se mişca, deci nu era fixat decât sus.

Când îşi îndreptă privirea către capătul dinspre picioare al patului, văzu o structură de fier forjat şi alte covoare atârnate pe perete. Ridică o mână deasupra capului, acolo unde se afla o altă ţesătură de mătase, şi atinse un perete.

De la pat până la peretele din fund al încăperii se întindea un covor persan gros, care acoperea întreaga suprafaţă de aproximativ zece metri pătraţi a podelei. Privirea îi căzu pe alte ţesături indiene, în culori calde, iar lângă uşă erau aşezate pe jos nişte suporturi de cristal cu lumânări aprinse şi beţişoare parfumate. Astfel se explica

parfumul de santal care învăluia încăperea. Dar parcă mai mirosea și a altceva. Să fi fost oare... cauciuc ars?

Când reuși să se așeze pe marginea patului, simți o durere ascuțită în picior. Remarcă faptul că cineva îi așezase pantofii ordonat lângă ușă și când întreprinse o primă încercare de a se ridica în picioare, avu senzația că îi alunecă podeaua de sub tălpi.

Nu izbuti să-și țină echilibrul și se prăbuși la loc între perne. Rămase o vreme nemișcată, așteptând să se mai domolească durerea din gambă. Însă la un moment dat, în afara propriei respirații grele, mai auzi și altceva: un huruit metalic, care venea tot mai aproape. Îi trecu prin minte că era imposibil, și totuși, avea senzația că ceva masiv se apropia de ea cu o viteză neînchipuită.

Eva se prinse cu degetele de saltea și încercă să-și înăbușe impulsul de a se da la o parte, pentru a nu fi călcată. Însă instinctul ei învinse și Eva, adunându-și toate forțele, se împinse de pe marginea patului și reuși să facă șontâcăind câțiva pași pe covor.

În pofida durerii ascuțite, piciorul stâng nu cedă sub ea. Eva își roti privirea în jur, dar nu văzu niciun loc în care s-ar fi putut adăposti de zgomotul bubuitor care pătrunsese acum în cameră. Parcă ar fi trecut ceva în mare viteză peste un... *macaz de cale ferată*? Huruia, scrâșnea, nu mai erau nici cincizeci de metri până la ea și în orice clipă ar fi putut să *treacă peste ea*. Dar cum era posibil? Doar se afla într-o încăpere închisă, între patru pereți și cu un tavan deasupra.

Pe urmă i se păru că zgomotul vine de la un zid care s-a desprins din loc și se apropie huruind de ea. Eva își acoperi fața cu brațele și se chirci.

După o clipă, care păru să dureze o veşnicie, maşinăria trecu rostogolindu-se deasupra ei, iar din tavanul din plăci de beton se desprinseră câteva firişoare de nisip, care căzură ca o ploaie pe umerii cu pernuţe ai bluzei ei. Pe podea, lângă uşă, flăcările lumânărilor tremurară, în vreme ce huruitul se stinse în depărtare.

Se lăsă tăcerea şi Eva rămase pe loc tremurând.

O mânecă albastră bâjbâi pe fundalul ţesăturilor de mătase din dreptul uşii şi încăperea fu brusc inundată de lumină. Cu ochii mijiţi, Eva recunoscu o siluetă scundă care venea spre ea. Persoana îşi aşeză braţul Evei peste umeri şi o conduse afară.

— Îmi pare rău. O fi fost vreun defect la instalaţia de semnalizare.

Era o voce feminină, înaltă.

— Dar la un moment dat tot trebuia să vă treziţi.

Evei nu-i veni niciun răspuns în minte şi, sprijinindu-se de umerii femeii, se lăsă condusă pe uşă afară.

În faţa lor se deschidea un coridor slab luminat, ai cărui pereţi erau acoperiţi de covoare înnodate manual: Kashmar, Shiraz, Karachi, afgan. Cu mult timp în urmă, Eva învăţase să distingă diversele modele de covoare orientale, dar ce vedea aici îi amintea de o sală de licitaţii.

Femeia o privi dintr-o parte.

— Izolaţie, o lămuri pe Eva. Altfel e un zgomot infernal, de fiecare dată când îi dă prin minte vreunui *shmok* să devieze linia.

Părul negru ondulat nu e atât de încărunţit ca al lui Don, gândi Eva, iar privirea ei exprimă mai mult calm, spre deosebire de a lui. Dar tenul palid, nările umflate, mersul puţin aplecat...

— E sus, vă așteaptă. E aproape șapte.

— Șapte, repetă Eva, străduindu-se să-și redobândească simțul timpului. Adică ora șapte dimineața?

Femeia se opri în fața unei uși aflate la capătul coridorului. Purta un inel în nas și un pulover pe care scria, cu litere albe, *Majornas IK*[12].

— Ora șapte *seara*.

Femeia se strâmbă.

— Ați dormit tot timpul, de când prietenul dumneavoastră a avut ideea genială să vă aducă la mine.

O ajută apoi pe Eva să treacă pragul unui depozit cu pereți albi, din beton.

Parcă ar fi pătruns într-un atelier: aliniate de-a lungul pereților erau rafturi metalice industriale, ticsite de hard diskuri, cabluri, cutii de carton, transformatoare, proiectoare, boxe, plăci de bază; peste tot, un haos de fire, adaptoare, carcase de calculator, circuite imprimate, scheme și instrucțiuni de utilizare ferfenițite...

În mijlocul acelei debandade se afla un blat de lucru, pe care pâlpâiau cinci monitoare, și cu cât înainta Eva spre centrul depozitului spațios, cu atât mai clar distingea huruitul ventilatoarelor.

Surprinsă, Eva constată că se simte ușurată când îl zări pe Titelman stând ghemuit pe un scaun scund de birou, în fața unei tastaturi. Pe cap avea o pereche de căști și nu păru să-i simtă prezența, când se opri în spatele lui. Privirea lui era ațintită asupra unui monitor, care afișa următorul text scurt, rezumatul unei știri radio:

---

[12] Club sportiv din Göteborg, Suedia. (*N.t.*)

18:43/ joi, 14 septembrie

EVADAȚI DAȚI ÎN URMĂRIRE GENERALĂ

Poliția națională a dat astăzi în urmărire generală un bărbat de 43 de ani, care a evadat ieri dintr-o mașină a poliției, pe drumul între Falun și Stockholm, împreună cu o femeie de 47 de ani.

Bărbatul de 43 de ani este suspectat de omor, în vreme ce femeia de 47 de ani este suspectată de complicitate la evadare și atacarea unui funcționar public.

După spusele lui Johan Widén, purtătorul de cuvânt al poliției, acțiunea de căutare a celor doi va fi numaidecât inițiată în regiunea nordică a Stockholmului.

Știrea în curs de actualizare.

Femeia brunetă îi dădu lui Don un ghiont nu foarte delicat în spate, care îl făcu să se întoarcă enervat. Dar când o zări pe Eva, pe chipul lui istovit se ivi un zâmbet slab.

— V-a călcat trenul? întrebă.

Eva se uită în jos, la hainele ei șifonate.

— Da, cam așa ceva.

Apoi se aplecă spre monitor și citi scurta știre.

— Femeia asta de 47 de ani sunt eu?

— Complicitate la evadare și atacarea unui funcționar public, da, cred că la dumneavoastră se referă, răspunse Don. Dar dumneavoastră sunteți experta în formulări juridice.

Își dădu căștile jos și i le oferi Evei, pentru a asculta și ea știrea. În acest timp, Eva scotoci în geantă după telefonul mobil. Îl găsi într-un final și rămase sprijinită cu o mână de blatul de lucru, pentru a-și mai odihni puțin piciorul rănit.

Ascultă până la capăt știrea radio și apoi o mai reascultă o dată, bătând cu degetele tot mai rapid darabana în blatul de lucru. În cele din urmă își dădu căștile jos și inspiră adânc:

— E evident că funcționarul de la Säpo care îl însoțea pe Eberlein a fost obligat să scornească ceva.

Începu să tasteze un număr în telefonul mobil.

— Pe cine vreți să sunați? întrebă Don.

Eva îl privi mirată.

— Pe colegii mei, desigur, răspunse Eva. Cineva trebuie să ne ajute să aflăm ce s-a întâmplat în sediul poliției din Falun.

— De aici nu dați niciun telefon, îi ceru femeia pe un ton sever.

Avocata privi nedumerită întâi către ea, apoi către Don.

— Sora mea e de părere că ar fi mai bine să mai așteptați puțin cu telefoanele, până când se va încheia acțiunea de căutare în zona metropolitană a Stockholmului.

Mâna Evei, care ținea telefonul, coborî încet pe masă.

— Sora dumneavoastră, așadar, spuse ea.

Don făcu o grimasă de parcă ar fi vrut să-și muște limba.

— Mi-ar fi plăcut și mie să fi fost altfel, rosti femeia.

Don îi făcu un semn surorii sale să întindă o mână, iar ea se conformă fără niciun chef.

— Hex.

— Hex?

Femeia nu dădea semne că ar vrea să-și repete numele. Eva își smulse un zâmbet:

— Eva Strand. Mai mică sau mai mare?

— Cum adică?

— Sora, preciză Eva, mai mică sau mai mare a lui Don?
— Dar dumneavoastră ce naiba credeți?

După o scurtă tăcere penibilă, Don se ridică de pe scaun și o ajută pe Eva să se așeze în locul lui.
— Acum v-aș ruga să mă lăsați să vă examinez piciorul, îi explică el Evei. Se poate...?
Îi făcu semn să-și dezbrace dresul, pentru a putea umbla la pansament. Când văzu că ezită, adăugă:
— Dar cine credeți că v-a pansat în timp ce dormeați?
Eva simți cum îi urcă roșeața în obraji, dar își dădu jos ciorapul și îl lăsă să desfacă bandajul. Când Don se ghemui lângă piciorul ei, Eva se aplecă și îi șopti la ureche:
— Ați putea să-mi spuneți și mie unde ne aflăm?
— La mine acasă, în Kymlinge, o lămuri Hex, înainte de a apuca Don să spună ceva.
Sora lui se așeză în fața șirului de monitoare, legănându-se cu speteaza scaunului înainte și înapoi.
— Nu-i nevoie..., începu Don.
— Nu era nevoie nici să mi-o aduci tu pe cap, îl întrerupse Hex. Chiar nu pricep de ce faci chestia asta. Pierzi numai timp.
Pe urmă se răsuci pe scaun și își încovoie spatele deasupra unei tastaturi. Părea că ar vrea să se apuce de treabă, fiindcă la scurt timp se aprinseră mai multe monitoare.
— Aici locuiți? întrebă Eva.
— Da, o deranjează cumva pe doamna avocată? mormăi Hex fără să-și ridice privirea.
Chipul Evei se schimonosi, în clipa când Don atinse bandajul deasupra bucăților de bandă adezivă chirurgicală. Apoi scutură din cap.

— Nu, mi se pare chiar frumos aici.

— Atunci m-am liniştit.

Don oftă.

— Sora mea vrea să spună că se simte teribil de bine aici, într-o pivniţă declarată nelocuibilă, situată sub staţia de metrou Kymlinge, care se află cam la mijlocul distanţei dintre Hallonbergen şi Kista. Linia albastră de metrou.

— Kymlinge? întrebă Eva.

— Cei mai mulţi se miră că Hex locuieşte într-un beci aflat sub linia de metrou, spuse Don.

— Nici măcar n-am ştiut că există o staţie de metrou în Kymlinge.

— Păi, ăsta-i avantajul, spuse Hex, fără să-şi desprindă privirea de degetele care loveau tastatura.

— Kymlinge, o lămuri Don, în timp ce îi înfăşura la loc bandajul, ar fi trebuit să fie o staţie de pe linia albastră către Akalla şi centrul unui cartier proiectat în anii '70. Dar cartierul a rămas în faza de proiect, iar din staţia de metrou nu s-au construit decât nişte trepte de beton şi un peron. Deasupra noastră se întinde, prin urmare, o pădure de molizi şi o bucată de peron, iar...

— Hai, că aproape ajunge pentru o carte, bombăni Hex.

— Trenul de adineauri...

—... mergea spre Akalla, da, îi completă Hex spusele. Dar, în mod normal, linia aceasta nu e circulată, altfel locul nu ar fi foarte adecvat ca dormitor.

— Dar altfel e chiar foarte adecvat, replică Don.

Reflectată în monitor, Eva zări o grimasă pe faţa lui Hex.

— Vă mulţumesc că ne-aţi primit aici.

Hex se prefăcu întâi că nu o auzise, dar pe urmă, bătăile degetelor în tastatură amuţiră şi ea îşi întoarse

chipul palid către Eva, de parcă abia acum ar fi văzut-o cu adevărat:

— Cu plăcere. Pe bune, nu e nicio problemă.

Urmă un zâmbet cam strâmb și Hex își reluă poziția ghemuită în fața rândurilor care se succedau cu rapiditate pe monitoare.

— Arată bine, își dădu Don cu părerea și îi făcu un semn Evei să-și îmbrace dresul. Îmi pare rău pentru faza cu cioburile.

După ce își aranjă ciorapul, Eva își netezi cu grijă fusta peste genunchi și se încălță. Făcu o nouă încercare de a-și lăsa greutatea pe piciorul rănit și se strâmbă de durere. Apoi îl relaxă și se așeză la loc, întinzând piciorul sub blatul de lucru.

Hex se adâncise în munca ei, în vreme ce Don ședea tăcut, cu fața pământie de oboseală. O vreme nu se auzi decât huruitul ventilatoarelor.

— Și acum ce se întâmplă? întrerupse Eva tăcerea.

Don nu-i răspunse.

— Ce se întâmplă..., repetă Eva, dar fu întreruptă de Hex.

— Scumpa ta Eva te întreabă ce ai de gând să faci, *Danele*[13]. Vrea să o inițiezi în planurile tale pentru viitorul apropiat.

— Nu sunt scumpa lui Eva...

— Am de gând să... plec din țară pentru o vreme, o anunță Don pe Eva, fără să o privească.

— Să plecați din țară? se miră Eva.

— *Danele* o să plece la noapte cu trenul, explică Hex. I-am promis să-i dau o mână de ajutor cu actele de călătorie.

---

[13] Nume evreiesc. În ebraică, „Danele" înseamnă „Dumnezeu este judecătorul". (*N.red.*)

— Cu trenul?

— Prietena ta are obiceiul să ne îngâne, spuse Hex.

— Cu trenul, da, încuviință Don.

— Ați fost dat în urmărire generală și vreți să plecați din țară cu trenul? întrebă avocata.

— Doamne sfinte, mormăi Hex. Nu pot să mă concentrez dacă o țineți tot așa.

Hex se întoarse în sfârșit către Eva:

— Având în vedere că a dat de belea, am să-l trimit pe *Danele* în străinătate. Nu vă faceți nicio grijă. Mai bine v-ați gândi cum să rezolvați problemele juridice pe care le aveți cu poliția. Din câte am înțeles eu de la Don, până acum nu v-ați ocupat foarte intens de ele.

— Mi-ar fi destul de greu...

— Da?

— Mi-ar fi destul de greu să rezolv vreo problemă, în situația în care Don își ia pur și simplu tălpășița, ripostă Eva.

— Păi, atunci haideți cu mine, îi propuse Don.

Se postă în spatele lui Hex și urmări textele afișate pe monitor. Eva nu era sigură că înțelesese bine. Dar Don se întoarse către ea:

— Haideți cu mine, colegii dumneavoastră de la biroul de avocatură din Borlänge ne-ar putea da o mână de ajutor, până aflăm și noi ce naiba se petrece aici. Doar și dumneavoastră v-ați băgat într-un bucluc la fel de mare ca mine după povestea cu individul de la Säpo.

Eva ridică din sprâncene.

— Ei, poate nu la fel de mare, dar oricum, admise Don.

— Dumneavoastră și cu mine, ucigașul lui Erik Hall și avocata lui de patruzeci și șapte de ani încearcă să scape de poliție, plecând cu trenul încotro? În sud?

— În sud-vest, o corectă Don.

Hex încetase să mai tasteze, de parcă ar fi așteptat și ea un răspuns.

Eva simțea nevoia de a rămâne puțin singură și a se gândi în liniște. Se prinse cu mâinile de brațele scaunului, își luă avânt și reuși să se ridice. Primul pas șovăielnic la care se lăsă pe piciorul rănit îi transmise o senzație de arsură în gambă.

Cu dinții încleștați, constată însă că durerea era suficient de suportabilă pentru a se putea deplasa fără ajutorul nimănui în direcția hodrobelelor trântite în rafturi de-a lungul pereților de beton. Îi lăsă în urma ei pe cei doi frați certându-se. Hex vorbea precipitat și strident, Don o întrerupea din când în când, croncănind la fel de răgușit ca în timpul lungilor ceasuri pe care le petrecuseră încuiați în oficiu.

Eva nu-și putu reține un zâmbet, care trecu ca o umbră peste buzele ei strânse, când își aminti cum îi servise Don, cu glasul preschimbat, mostre din teoriile bizare care aveau mare succes la unii dintre studenții lui. Lunga expunere a lui Eberlein din bibliotecă o numise versiunea comprimată și de coșmar a seminariilor pe care le ținea el însuși deja de un deceniu și, totuși, păruse în oarecare măsură fascinat de povestea lui Eberlein despre Strindberg și cele două emisfere.

Eva își trecu mâna de-a lungul șirului de carcase de calculator și diverse recipiente, atinse cu degetele tranzistoare demontate și tuburi cu pastă termoconductoare pentru procesoare, și pricepu că era cazul să înceteze să se mai amăgească. Căci știa prea bine de cine îi amintea. De cine îi amintise de la bun început. Și de ce îi venea

ei atât de greu să gândească limpede. Același râs sacadat, pe care îl auzise cu mult timp în urmă, aceeași fascinație pentru fenomene bizare, pentru mituri și comori ascunse în documente date de mult uitării. Aceeași expresie dezamăgită și puțin tristă.

Se întoarse la cei doi frați, convinsă că nu mai avea timp de pierdut.

— Vin cu dumneavoastră, decise Eva.

Se prăbuși pe un scaun lângă Don. El nu-i răspunse, dar era evident că se simțea ușurat.

— Uneori chiar se înțelege ce vorbiți, zise Hex.

— Dar nu plecăm cu trenul, le explică Eva. Nu cred că e o idee foarte bună. Cui i-a venit, de fapt?

— N-o să aveți de ce vă plânge, o asigură Hex.

Un timp nu se mai auzi decât bâzâitul calculatorului.

— Don? i se adresă Eva.

Don se codea să răspundă și, în schimb, se uită la sora lui.

— Îmi dai voie...?

Hex dădu din cap. Don își drese glasul:

— Vom călători într-un compartiment privat, cred că așa s-ar putea numi.

— Într-un fel de vagon de marfă, admise Hex.

— Într-un vagon de marfă? întrebă Eva.

— Da, comoara mea, răspunse Hex.

Hex tastă adresa unui website și îi făcu semn Evei să vină cu scaunul mai aproape, pentru a putea vedea mai bine. Când Eva ajunse în fața monitorului, se deschise o fereastră în care scria cu verde pe fond alb:

Green Cargo — Soluții de logistică de la client la client

— Eva Strand, să nu suflați un cuvânt despre chestia asta, altfel am să vă urmăresc până la sfârșitul vieții.

— Ar putea fi stresant, replică Eva.

— Bun. Treaba stă în felul următor.

Hex arătă către monitor.

— Compania de Căi Ferate Suedeze a fost împărțită în anul 2001 în șase companii diferite. După spusele oficialilor, vechiul departament pentru transporturi de marfă, SJ Gods, urma să fie restructurat și adaptat noilor condiții de piață și, ca atare, a fost transformat în societatea pe acțiuni Green Cargo. O operațiune care a decurs cam aiurea, printre altele în ceea ce privește sistemul de computere. Eu am urmărit-o cu mare interes și, la un moment dat, am profitat de ocazie pentru a pune mâna pe unul din cele aproximativ șapte mii de vagoane ale lor.

— Adică ați furat un vagon?

Eva nu-și putu reține o notă de îndoială în glas.

— S-ar putea spune că a împrumutat un vagon, interveni Don.

— Da, l-am *împrumutat*, admise Hex. Am accesat sistemul incredibil de vicios al Green Cargo și am operat o modificare neînsemnată. Am putea-o numi contabilitate creativă.

— Contabilitate creativă...? repetă Eva.

— Ar trebui să faceți ceva cu ticul acesta al dumneavoastră, îi recomandă Hex.

Închise fereastra de la Green Cargo și deschise ceva ce semăna cu o diagramă de flux. Apoi continuă:

— De fapt a fost un fel de test, pentru a verifica dacă sistemul putea fi manipulat. Partea bună a fost însă că Green Cargo nu s-a prins — până în ziua de azi nu s-a prins — că le-am furat... adică, *împrumutat* vagonul.

Când îl folosesc, apare în sistemul lor ca și cum ar efectua un transport absolut normal de marfă, iar atunci când nu am nevoie de el, cer sistemului ca vagonul să fie garat pe o linie moartă, împreună cu alte vagoane nefolosite, într-o gară din apropiere de Kymlinge. Câteva coduri simple sunt suficiente pentru a indica în sistem că vagonul este reținut sau în reparație. Așa îl lasă în pace. Și asta de câțiva ani buni.

Hex îi arătă Evei un număr de serie care pâlpâia pe monitor:

GC 21-74-2262098-9

— Eu îl numesc „săgeata argintie“, explică Hex.

— Dar să călătorești într-un vagon de marfă..., spuse Eva.

— A *fost* un vagon de marfă, o lămuri Hex. Acum este... cum să spun eu, un fel de hobby. Liniile de garaj nu sunt foarte atent supravegheate și astfel am reușit să-i aduc niște modificări în ultimii ani.

— Hai, spune-i odată cum e, o rugă Don.

— Ei, bine... după cum spunea și Don, are un compartiment și pot să vă asigur că nu te deranjează nimeni când călătorești cu el. La început l-am folosit în special pentru călătoriile în țară, dar când am înțeles semnificația Acordului Schengen și a desființării granițelor, am văzut cam toată Europa.

Când văzu că Eva continuă să scuture neîncrezătoare din cap, Hex închise diagrama și își îndreptă din nou atenția către tastatură și celelalte monitoare.

— N-aveți decât să credeți ce vreți, Eva Strand. Dar eu trebuie să mă ocup acum de niște acte de călătorie și dacă

vreți să intrați în posesia unui bilet, va trebui să mă lăsați să lucrez în liniște.

Eva își încrucișă brațele la piept, se îndepărtă cu scaunul de masă și urmări o vreme cum zburau mâinile lui Hex deasupra tastaturii. Îi aruncă o privire lui Don, dar acesta aștepta tăcut, cu capul sprijinit într-o mână. Când simți că durerea din picior se intensifică, Eva închise ochii și încercă să-și pună gândurile în ordine.

— Green Cargo..., mormăia pentru sine.

23. Vagonul

Calculatoarele din depozitul lui Hex amuțiră în jurul orei două din noapte. De îndată ce se făcu liniște, Eva se trezi. Așezată pe scaunul ei de birou din fața monitoarelor stinse, Hex se întinse și căscă.

Sora lui Don se răsuci apoi pe jumătate cu scaunul și își înghionti fratele. Când văzu că Don era cât de cât în stare să priceapă ce avea să-i spună, îl anunță că sosise momentul să pornească la drum. Sistemul Green Cargo acceptase în sfârșit expeditorul, destinatarul și tipul de marfă, iar vagonul urma să fie înregistrat în sistemul european de transport de mărfuri cu plecarea la ora 03:43. Nu aveau, așadar, prea mult timp la dispoziție, altfel ar fi trebuit să amâne plecarea cu mai mult de o zi.

Afară, pe peronul pe jumătate terminat al stației de metrou Kymlinge, cădea o ploaie măruntă. Hex aprinse o lanternă puternică și îi conduse pe cei doi peste liniile de metrou, iar de acolo se cățărară pe un dâmb abrupt, de unde începea o pădure deasă. Eva se sprijinea cu un braț de umerii lui Don. Cu toate acestea, aluneca în pantofii ei cu toc, iar din cauza loviturilor pe care

le încasa de la crengi era tot mereu pe punctul de a-și pierde echilibrul. Într-un final, ajunseră pe un drum pietruit, de unde Eva văzu la oarecare distanță, în conul de lumină al lanternei, o rablă de mașină ruginită, parcată pe jumătate în șanț.

Hex descuie ușile, iar Don o ajută pe Eva să se instaleze pe bancheta din spate, care era ca vai de lume. Hex se așeză la volan, vârî cheia în contact și, după ce pufni de câteva ori, motorul porni. Doar unul din cele două ștergătoare funcționa. Cu un scrâșnet strident în urechi, parcurseră în întuneric un drum forestier.

Trecură printr-o benzinărie și ieșiră pe autostradă. Printre stropii de ploaie care se scurgeau pe geamurile laterale, se întrezărea depoul Råstagaraget, în fața căruia așteptau, frumos aliniate, să pornească în zori pe traseu autobuzele roșii ale companiei de transport local SL. Șoseaua din fața lor era pustie, un fapt pe care Eva îl constată cu ușurare, fiindcă frânele mașinii lui Hex nu prea prinseseră, atunci când ieșiseră de pe drumul forestier în direcția Solna și Råsunda.

De îndată ce traversară un pod peste două linii de cale ferată, Eva zări pe geamul din dreptul lui Don o clădire alb-gălbuie. Sus, pe fațadă, era o firmă luminoasă: Solna Tennis Center.

Mașina intră încet în parcare. Hex trase frâna de mână, iar Eva își desfăcu chestia lăbărțată care fusese odinioară o centură de siguranță.

Cu tocurile clămpănind pe asfalt, Eva se apropie de Don și își așeză din nou un braț peste umerii lui, în vreme ce Hex scotea din portbagaj două bidoane mari de plastic.

Don și Eva o urmară cuminți pe Hex, care pornise în direcția unei cafenele, pe zidul căreia se găsea un robinet de apă. Hex se opri, scoase la iveală un mic clește și începu să umple bidoanele. După ce își termină treaba, îi dădu unul din bidoane lui Don, stinse lanterna și pe urmă se furișară toți trei prin fața centrului sportiv. Urcară cu pași împiedicați un dâmb năpădit de arbuști, îl coborâră alunecând pe partea cealaltă și se treziră în fața unui gard înalt din plasă de sârmă. Hex își plimbă privirea de-a lungul lui, până când găsi un loc înnădit cu sârmă ghimpată. După ce desfăcu sârma și o aruncă într-o parte, se deschise în fața lor o spărtură.

— Au câini de pază, deci grăbiți-vă, le șopti Hex, înainte de a se strecura cu bidonul ei de apă prin spărtura îngustă.

Don o ajută pe Eva să pătrundă prin gard și, în timp ce ea încerca să se sprijine pe piciorul rănit, privirea îi căzu pe o suprafață imensă pietruită, străbătută de o învălmășeală de linii de cale ferată cu o mulțime de ramificații. La distanță de vreo sută de metri se vedeau câteva șiruri lungi de vagoane și o locomotivă singuratică înaintând încet prin valurile de ploaie. Triajul era inundat într-o lumină galbenă puternică, iar de sus, de pe autostradă, se auzea huruitul îndepărtat al unui TIR.

Don așeză bidonul pe jos, pentru a-și trage puțin sufletul. Dar Hex îi șopti că n-aveau timp de pierdut și, după ce se uită în dreapta și-n stânga, traversă cu spatele îndoit prima linie.

Agățată de umerii lui Don și cu privirea în pământ, pentru a nu se împiedica, înainta și Eva șontâcăind pe traversele din beton, străduindu-se să evite bălțile care se formaseră în pietriș. De fiecare dată când își ridica

privirea, o vedea în fața ei pe Hex, care legăna bidonul înainte și-napoi pentru a profita de avântul pe care i-l dădea acesta. Umbra legănată a surorii lui Don se deplasa cu agilitate peste linii.

Vagoanele din primul șir aveau platforme deschise, pe care erau stivuite în piramide strălucitoare țevi din metal. Hex se îndreptă către capătul șirului de vagoane și se opri la umbra unei grămezi de țevi.

Când își ajunse din urmă sora, Don mai făcu o încercare de a lăsa puțin bidonul din mână, însă Hex îl împunse într-o parte și îi arătă cu degetul înainte.

La distanță de două linii, scăldat în lumina gălbuie, stătea un vagon singuratic. Pereții lui erau vopsiți într-un verde strălucitor, pe fundalul căruia scria cu litere negre:

G r e e n   c a r g o

Prima și ultima literă din numele companiei de transport erau tăiate de câte o linie: marginile laterale ale unei uși.

Se simțeau tot mai mici, pe măsură ce se apropiau de vagonul uriaș, care măsura treizeci de metri în lungime și patru în înălțime. Hex o luă înaintea lor: o făptură firavă, în haină de ploaie, cu glugă pe cap. Eva, în taior, trăgându-și un picior după ea, o urma. Se sprijinea de Don și îi asculta bombănelile în idiș, prin care își exprima probabil nemulțumirea față de greutatea bidonului cu apă.

Când se opriră, Eva slăbi strânsoarea degetelor și își îndreptă privirea către textul aflat deasupra osiei vagonului de marfă:

21 RIV
74 GC
226 2 098 — 9

Hex scoase din buzunar o cheie franceză mare. O vârî în încuietoarea ușii glisante și, când o răsuci, se auziră două păcănituri. Prinse apoi cu amândouă mâinile marginea de jos a ușii și trase de ea, până când alunecă într-o parte.

— Și noi unde încăpem aici? se trezi Eva întrebând.

În fața lor se întindea un zid compact, alcătuit din lăzi din plăci fibrolemnoase. Erau așezate unele peste altele, de jos până sus, și păreau să umple întreg vagonul. Pe laturile lăzilor străluceau în lumina triajului niște nituri metalice, iar la lada cea mai de sus nu părea să poți ajunge altfel decât cu un motostivuitor.

În speranța de a primi un răspuns, Eva încercă să prindă privirea lui Don, dar el era deja lângă Hex și o ajuta să se cațere în vagon, pe fâșia rămasă liberă în fața stivei de lăzi.

Întâi se auziră niște sunete de parcă ar fi deschis cineva niște lacăte, iar în clipa următoare, zidul de lăzi începu să se deplaseze într-o parte. Înaintea lor se deschise un coridor cufundat în beznă, lat de numai douăzeci de centimetri.

Hex se întoarse către Don și Eva și se lăsă pe vine.

— Haideți, ce mai stați?

Eva prinse șovăind mâna pe care i-o întindea Hex și, cu ajutorul lui Don, reuși să urce pe marginea vagonului. Hex îi arătă cum să se strecoare printre lăzi. Bâjbâind, Eva pătrunse prin deschizătura îngustă și înaintă lovindu-se de lăzile care mărgineau îngustul pasaj. Pentru o clipă

mai avu puțină lumină de afară, însă imediat după aceea auzi un fâșâit și ușa glisantă din spatele ei se închise.

Eva își continuă drumul fără să mai vadă absolut nimic, atingând cu degetele lăzile din dreapta și din stânga ei. Când ajunse în fața peretelui opus al vagonului, simți că nu avea loc nici măcar să se răsucească.

— Sus, în stânga, șopti Hex.

Cuvintele îi fuseseră adresate după toate probabilitățile lui Don, fiindcă Eva simți cum acesta se întinde pe deasupra ei către acoperișul vagonului, după care auzi un clic metalic și ceva frecându-se de podeaua vagonului: era zidul din stânga ei, care se deplasa încetul cu încetul într-o parte. Urmă bine cunoscutul sunet al unei uși demodate de compartiment, care se deschidea glisând.

În jurul încheieturii mâinii, Eva simți degetele lui Don, care o trăgeau în stânga către ușă. Tocurile ei se afundară în ceva moale și de undeva din fața ei răsună glasul lui Hex:

— Unde naiba e...? Acolo...?

O lumină caldă inundă spațiul și Eva avu senzația că se întorsese în timp, fiindcă ceea ce vedea acum o făcea în oarecare măsură să creadă că revenise acasă.

În fața lor se întindea pe o lungime de zece, ba nu, doisprezece metri un salon cu lambriuri înguste din lemn de teak lăcuit. Pe o mochetă de un roșu strălucitor se aflau o masă rotundă cu intarsii de sidef și două fotolii de club din piele ciocolatie, cu speteze înalte. Puțin mai departe erau o masă de sufragerie din cedru cu incrustații, înconjurată de șase scaune comode. Pe peretele din stânga erau expuse gravuri înrămate, care înfățișau palate indiene și vile patriciene, iar la peretele din dreapta se

afla o bibliotecă delicată din lemn prețios. Rafturile ei erau ticsite de romane polițiste în format de carte de buzunar, toate citite și răscitite.

Eva făcu câțiva pași și luă o carte din bibliotecă.

— Agatha Christie..., citi ea cu glas scăzut.

— Da, dar a fost al naibii de greu.

Vocea lui Hex o făcu să se întoarcă. Sora lui Don stătea în cadrul ușii.

— *Crima din Orient Express*, explică Hex. Ingrid Bergman, Sean Connery, Lauren Bacall...

Hex bătu cu degetul în geamul de sticlă mată al ușii de compartiment, deasupra încuietorii de alamă. Apoi merse în partea din stânga a salonului și aprinse una după alta toate lămpile montate pe perete lângă gravuri.

— Și, desigur, Albert Finney în rolul lui Poirot. A fost al naibii de greu să amenajez totul exact ca în film.

— Îmi dau seama, admise Eva.

Așeză romanul Agathei Christie la locul său și încercă să se adune.

— Anii '30 au fost niște ani deosebiți, spuse apoi cu un surâs.

În spate, pe latura îngustă a salonului, se găsea un dulap din lemn de mahon, ale cărui uși le deschise Hex. În dulap era amenajată un fel de chicinetă: un mic blat de lucru cu două plite de gătit, un răftuleț cu condimente, vase și oale, iar dedesubt două frigidere din inox satinat.

Don își urmase sora, târând după el pe jos cele două bidoane grele cu apă, pe care le așeză în frigiderul stâng. Când Don deschise frigiderul din dreapta, Eva văzu înăuntru câteva sticle cu vin, precum și diverse doze și conserve.

— Sunt deja de câteva luni acolo, dar oricum n-o să aveți timp de cumpărături, spuse Hex. Și să nu faceți risipă de apă.

Străbătu apoi în direcție inversă salonul și deschise ușa care dădea în coridorul strâmt dintre lăzi. Din întuneric se auzi un clic, după care se mai deschise o ușă secretă și se aprinse o lumină în cealaltă parte a vagonului.

Eva îl privi pe Don nedumerită, dar el îi făcu semn să o urmeze pe Hex.

Când ajunse în partea cealaltă a vagonului, după ce trecu de o altă ușă cu sticlă mată, se trezi într-un compartiment foarte confortabil. Pe o latură se aflau, una deasupra celeilalte, două cușete. Lângă cea de jos era o noptieră cu un laptop. Deasupra paturilor erau fixate lămpi de citit cu abajururi portocalii de porțelan, iar podeaua era acoperită, ca și în salon, cu o mochetă roșie.

Hex se așezase pe marginea cușetei, cu o servietă subțire în poală. Deschise fermoarul, scoase un plic din buzunarul interior al hainei și îl vârî în servietă.

— Mă gândesc că ar fi bine să vă considerați cardurile de credit blocate, zise și închise fermoarul. Vă las toți banii pe care i-am avut în casă și, când s-or termina, om găsi noi o soluție prin internet.

Hex făcu un semn din cap înspre laptop. Apoi se răsuci și așeză servieta în plasa de deasupra cușetei.

— Dar nu e un cadou, *Danele*, adăugă și se ridică în picioare.

Se duse către Don, care se rezema lipsit de vlagă de peretele compartimentului. Hex îl apucă pe Don cu mâinile ei micuțe și îl privi în față.

— Curând, mai exact într-o jumătate de oră, va veni o locomotivă, care o să vă ducă de la gara Hagalund

până la stația centrală de mărfuri din Västberga. Acolo vă vor atașa transportului de vineri către portul Helsingborg. Călătoria spre sud, până în districtul Skåne, va fi tihnită, fiindcă pe liniile acestea circulă de obicei multe alte trenuri. Acolo v-am programat să fiți atașați la ora 14:45 unui marfar francez cu vagoane mai ușoare. Ceea ce înseamnă că viteza va crește de la Helsingborg. Iar după alte zece, sau poate unsprezece ore veți sosi la destinație. Aveți toate informațiile în plic.

Don dădu să spună ceva, dar renunță, își aplecă spatele cocoșat către sora lui și o îmbrățișă stângaci. Hex se dădu un pas înapoi și zâmbi stânjenită.

— Ai parolele mele, deci putem păstra contactul prin net. Și aveți grijă să nu nimeriți în vreun control vamal. Greutatea voastră netă declarată este de douăzeci și una de tone, la care se adaugă o încărcătură de două tone. Codul vostru NHM indică faptul că transportați materiale reciclabile.

— Îți meriți pe deplin numele, Sarah, zise Don.

Hex tresări, după care ridică din umeri:

— Da, e incredibil că funcționează, dar controalele care se fac în ziua de azi sunt atât de superficiale. Schengen e o chestie extraordinară. Iar ție îți mai trebuie asta.

Îi dădu lui Don cheia franceză și rămase o clipă șovăind în fața lui. Apoi îi atinse obrazul cu mâna:

— *Ich vintsh dir glik, Danele,* spuse, multă baftă.

Iar către Eva:

— Și dumneavoastră la fel.

Îl mai atinse o dată pe Don tandru pe obraz și porni către ușa compartimentului. O deschise și le mai spuse:

— Și cumpărați-vă ceva de îmbrăcat, când ajungeți acolo. Că arătați de groază.

Cu aceasta, Hex dispăru în coridorul cufundat în beznă. Un minut mai târziu, zidul format din lăzi din plăci fibrolemnoase alunecă la locul lui, iar ușa glisantă a vagonului se închise cu un huruit înfundat.

Eva se prăbuși pe cușeta de jos și, după un timp, își dădu drumul pantofilor din picioare pe mochetă.

— Sarah? întrebă.

— Poftim? se miră Don.

Își luase ochelarii de pilot de pe nas și stătea tot acolo, rezemat de peretele compartimentului.

— Ați numit-o Sarah pe sora dumneavoastră.

— Da..., nu, sunt prea obosit. Nu-i place numele ăsta, e o poveste veche.

— O cheamă Sarah?

— Da... mai bine zis, *Chana Sarah* Titelman. Dar atunci ne-ar fi dat afară pe amândoi, și pe mine, și pe dumneavoastră. Are niște mici probleme cu originea ei evreiască, să zicem așa.

— Și dumneavoastră nu aveți?

Don își întoarse privirea.

— Nu poți să-ți alegi rudele, murmură Eva.

Don nu răspunse, rămase în continuare în picioare și se frecă la ochi.

— Dar de unde până unde Hex?

— E ceva legat de computere, explică Don. Cred că e un nume de cod. Nu știu cum a reușit, dar se pare că funcționează.

— Ați mai călătorit vreodată cu vagonul acesta?

— Nu mă dau în vânt după călătorii, răspunse Don.

În timpul lungilor minute de tăcere care urmară, Don se gândi la toate lucrurile pe care le-ar fi putut povesti despre Chana Sarah Titelman.

Dacă nu ar fi fost atât de târziu și nu s-ar fi simțit atât de istovit, s-ar fi întors în amintire la noaptea aceea din primăvara anului 1994, când sora lui îl întrecuse cu mult în ceea ce privea maturitatea, când îl primise la ea și îl oblojise pe fratele ei mai mare, de parcă i-ar fi fost mamă, nu soră. Ce-i păsa lui cum îi plăcea ei să-și spună? Ea fusese cea care îl susținuse atunci când îl părăsiseră puterile.

— Avem sticle de apă caldă, constată Eva.

Deschisese un sertar de sub pat și ținea acum în mână o sticlă de apă caldă din cauciuc. În clipa aceea, vagonul se cutremură ca de la o lovitură puternică, pe care o simțiră până în compartimentul lor și care făcu geamul ușii să vibreze.

Don se uită la ceas.

— E locomotiva de manevră, spuse.

De afară se auziră zornăieli de lanțuri și pașii și glasurile celor care umblau primprejurul vagonului. Cineva strigă ceva, un fluierat sfâșie noaptea, după care urmă o nouă zdruncinătură. Apoi se făcu liniște.

— Trebuie să vă culcați, decise Eva.

Se trase în spate, iar Don abia mai apucă să facă ultimii pași până la cușetă și se întinse lângă ea, cu fața către interiorul compartimentului.

Geamul vibră din nou, când vagonul se urni din loc și se deplasă câțiva metri în spate. Rămase apoi câteva minute nemișcat, până când locomotiva începu în sfârșit să-l tragă după ea. Eva asculta și simțea bătăile ritmice ale roților peste îmbinările șinelor de cale ferată. Era

pe punctul de a adormi, când buzele ei rostiră o ultimă șoaptă:

— Înainte de a pleca, a spus ceva în idiș. Mă refer la Hex. Iar pe cel care a dirijat metroul prin stația Kymlinge l-a numit *shmok,* pare-mi-se.

— Atunci nu-i chiar totul pierdut, murmură Don.

Eva știa că era mai bine să-și țină gura, dar nu se putu abține să întrebe:

— De ce și-a numit vagonul „săgeata argintie“?

Don se răsuci către ea și stinse lampa cu abajur portocaliu. Bâjbâi apoi în sertarul de sub cușetă, unde găsise Eva sticla de apă caldă, scoase de acolo o pătură și o întinse peste ea și peste el. Se culcă pe spate și rămase cu privirea pierdută în întuneric, încercând să descopere un ritm în zgâlțâielile vagonului care se deplasa pe șine în zorii noii zile.

— Don?

Vagonul de marfă opri pe o linie secundară și așteptă să treacă vâjâind pe lângă el un tren care zgâlțâi pereții compartimentului.

— Don? repetă Eva.

— E o legendă veche, rosti Don cu glas pierdut.

— Ce legendă veche? insistă ea.

Don se întoarse oftând către Eva și încercă să distingă în întuneric trăsăturile ei. Apoi începu să-i vorbească în șoaptă despre trenul morții, care circulă fără țintă, în adâncul pământului, pe liniile de metrou din Stockholm.

— Când se deschid ușile vagoanelor argintii în stație, morții privesc afară pe geamuri, la cei în viață. Iar cel care se încumetă să urce...

Pauzele dintre cuvintele lui erau tot mai lungi.

— Săgeata argintie, olandezul zburător din lumea subpământeană, nu oprește decât în Kymlinge, stația rezervată morților.

Când tăcu, își dădu seama, după cum respira, că Eva adormise. Iar când vagonul de marfă porni în jurul orei șase din Västberga către sud, îndrăzni și Don în sfârșit, după două zile și două nopți, să-și ofere puțină odihnă.

Ascultă o vreme zgomotele orașului care se trezea la viață și pe care îl lăsau acum în urma lor. Întunericul din compartiment îi transmitea o senzație de siguranță, în vreme ce roțile grele treceau ritmic peste îmbinările șinelor.

Simți cum Eva îi caută brațul și îl așază peste ea. Alunecă puțin mai aproape de ea și se cufundă lin în somn.

Partea a II-a

24. Ypres

Inițial se stabilise ca orașul, care fusese făcut una cu pământul, să fie lăsat în stadiul în care se afla, pentru a aminti de forța distrugătoare a armelor moderne. Însă, practic, s-a dovedit imposibil, fiindcă oamenii care locuiseră în Ypres înainte de război au cerut să fie lăsați să se întoarcă acasă. Și, deși li s-a spus că nu mai au unde să se întoarcă, au refuzat să accepte acest lucru.

În toamna anului 1918, oficialitățile au cedat insistențelor locuitorilor și au început să ridice deasupra tranșeelor pline de moloz, acolo unde se aflase cândva orașul, niște tabere improvizate. Din piața centrală Grote Markt nu mai rămăseseră la vremea respectivă decât două ruine acoperite de funingine: resturile unei colonade, care indica locul unde se aflase odinioară catedrala, și turnul distrus al clădirii medievale care adăpostise Piața de Țesături. Orașul Ypres arăta de parcă cineva l-ar fi nivelat cu un buldozer gigantic, pentru a-l încorpora pe vecie în peisajul belgian neted ca în palmă.

Motivul pentru care orașul a fost lovit în repetate rânduri l-a constituit însăși poziția sa strategică. Se

întindea ca o momeală în mijlocul câmpurilor fertile din Flandra de Vest, la distanţă de câteva mile de ţărmul Marii Britanii, nu departe de Germania în est şi Franţa în sud-vest. Un teritoriu fără obstacole naturale, ideal pentru desfăşurări de trupe, traversat de-a lungul vremii de aproape fiecare armată europeană.

La scurt timp de la înfiinţarea sa, oraşul a fost prădat de o legiune romană. Iar în Evul Mediu, după ce atinsese o oarecare bunăstare datorită comerţului cu ţesături, a fost invadat din nord de către englezi şi devastat. Câţiva ani mai târziu a fost lovit de ciumă, iar la sfârşitul secolului al şaisprezecelea nu mai număra decât câteva mii de locuitori. Au urmat secole de asediere franceză, iar oraşul a fost dat uitării şi lăsat să cadă în paragină.

Ypres a decăzut de-a lungul timpului în asemenea măsură, devenind atât de lipsit de importanţă, încât era mare mirare dacă elevii din oraşe precum Bruges sau Gent erau în stare să-l localizeze pe hartă. Un lucru surprinzător, având în vedere că Belgia nu este tocmai una din cele mai întinse ţări din lume.

În octombrie 1914, ofensiva germană a trecut peste Flandra de Vest şi nordul Franţei în direcţia zonei de coastă. Pentru Aliaţi, Ypres a devenit un ac de gămălie pe hartă, punctul în care trebuia oprit atacul infanteriei, în care trebuia împiedicată străpungerea liniei de apărare franceze. Teritoriul a fost numit *The Ypres Salient*, regiunea în care linia frontului forma o proeminenţă. La scurt timp au fost săpate, la câţiva kilometri în afara zidurilor oraşului, primele tranşee ale Primului Război Mondial.

Înainte de a fi opriţi, germanii au reuşit să împresoare Ypres din trei părţi. De pe colinele scunde din jur,

orașul putea fi bombardat după bunul lor plac. Într-o lună, adică până în noiembrie 1914, numărul morților și răniților a ajuns la un sfert de milion, însă Aliații continuau să apere orașul. Ulterior, această Primă Bătălie de la Ypres a fost numită „Uciderea pruncilor", fiindcă pe solurile lutoase din Flandra de Vest a fost nimicită o întreagă generație.

După mai puțin de o jumătate de an, în aprilie 1915, a început a Doua Bătălie de la Ypres. Industria militară germană crease o nouă armă deosebit de eficientă: un tun gigantic care arunca proiectile de până la o mie de kilograme. După câteva săptămâni de tiruri ale artileriei nu mai rămăsese aproape nimic din orașul medieval.

A Treia Bătălie de la Ypres a devenit simbolul absurdității Primului Război Mondial și a intrat în istorie sub numele de Bătălia de la Passchendaele. Vreme de patru luni a plouat torențial și un val de tineri soldați după altul a fost azvârlit în noroi împotriva îngrăditurilor de sârmă ghimpată și a focurilor artileriei. Încercarea Aliaților de a străpunge frontul german a durat până în noiembrie 1917 și a avut un singur rezultat: sute de mii de morți. A urmat o perioadă de resemnare și epuizare, în care ambele părți au așteptat sfârșitul războiului în aceleași poziții în care se aflaseră și la începutul acestuia.

Cu ajutorul reparațiilor de război — una dintre cauzele următoarei conflagrații — s-a început în toamna anului 1918 reconstrucția orașului Ypres. Taberele improvizate au dispărut treptat, iar mândria orașului, clădirea medievală în care se depozitau și comercializau țesăturile, a fost refăcută cu multă grijă. Ferestrele ogivale ale Pieței de Țesături au redevenit la fel de frumoase, ba poate chiar mai frumoase decât fuseseră în starea lor inițială. Turnul

înalt de şaptezeci de metri a căpătat în anul 1967 un nou carilon. Iar când clinchetul clopoţeilor a răsunat din nou în oraş, nimic nu mai părea să amintească de distrugerile războiului.

Însă cei care nu vor să uite pot urmări un traseu marcat, care îi conduce din oraş până la tranşeele Primului Război Mondial. Punctul de pornire îl constituie faţada impresionantă a Pieţei de Ţesături. De acolo se merge pe drumul indicat de nişte săgeţi galbene şi se trece prin Meensestraat, strada prin care au mărşăluit în şiruri dese tinerii soldaţi care se îndreptau către câmpurile de luptă din nord-estul oraşului.

În memoria soldaţilor britanici ale căror trupuri neînsufleţite nu au fost nicicând găsite s-a ridicat un monument de forma unui arc de triumf, aşa-numita Poartă Menin. În suprafaţa de piatră a acesteia au fost crestate 55 000 de nume. Celelalte 500 000 de persoane ucise au fost înmormântate în sutele de cimitire situate în afara zidurilor oraşului. Acolo şi-au găsit odihna de veci sub crucile albe, aranjate în rânduri drepte, lungi de câţiva kilometri.

Catedrala Saint Martin a fost refăcută după nişte fotografii din perioada antebelică, însă turnul ei a fost reconstruit în stil gotic. Curând, se înălţa din nou semeţ deasupra caselor de negustori din Grote Markt, către cerul din care odinioară erau aruncate bombe.

Dacă s-ar fi aflat cineva acum în vârful turnului, ar fi putut ghici în zare o lumină albă, care se apropia încet de regiunea sudică a oraşului Ypres. Acolo se vedea un dreptunghi galben: gara de mărfuri. Jos, în altfel atât de animata Rijselsestraat închisese deja şi ultimul bar, iar

în tăcerea nopții se auzi limpede șuieratul unui tren de marfă, deși se găsea încă la o distanță de câteva mile de oraș.

Zornăieli și bocăneli se auzeau în salonul vagonului de marfă, acolo unde Don desfășurase pe masa cu intarsii de sidef o schemă a Căilor Ferate Belgiene. O găsise în servieta pe care le-o dăduse Hex și era, de fapt, un plan al gării de mărfuri. Sora lui încercuise peronul cu numărul șapte și notase cu creionul alături ora la care calculase ea că vor sosi.

Don încercă împreună cu Eva să aprecieze distanța dintre peronul șapte și ieșirea gării și ajunse la concluzia că nu erau decât aproximativ o sută cincizeci de metri.

Avocata îl asigură că va putea parcurge singură scurta bucată de drum, iar când Don îi examină gamba, constată că, într-adevăr, nu voia doar să braveze. Căci acolo unde, cu puțin timp în urmă, fusese o rană urâtă, nu se mai vedea acum decât o cicatrice superficială. Eva își desprinsese deja de pe gambă banda adezivă chirurgicală. Don se gândi că era posibil să se fi înșelat cu privire la adâncimea rănii și că, poate, cunoștințele lui de medicină erau deja depășite. Și totuși, era puțin surprins de repeziciunea cu care se vindecase rana.

Petrecuseră deja mai bine de douăzeci de ore în vagon. Don se trezise după ce trecuseră de Hässleholm. Între timp se făcuse amiază, iar soarele era atât de puternic, încât în compartiment începuse să miroasă a stătut și îmbâcsit. Când ajunseseră în Helsingborg, îndrăznise să deschidă ușa vagonului, pentru a lăsa să intre puțin aer proaspăt. După zgomotul mării, își dăduse seama că

vagonul se afla pe o linie de garaj jos, în port, și când se uitase afară, văzuse în spatele liniilor, la capătul cheiului, suprafața neagră-cenușie a apei. Îi trecuse prin minte să coboare puțin să-și mai dezmorțească picioarele, dar în clipa aceea o auzise pe Eva strigându-l dinăuntru. Închisese prin urmare ușa vagonului, cufundând coridorul dintre lăzi din nou în întuneric.

Luaseră un prânz ușor. Supă de legume din proviziile de conserve ale lui Hex, câte un pahar de vin alb, pâine uscată și biscuiți sărați. Ca desert, Eva mâncase o conservă de fructe. Pe urmă deschiseseră laptopul.

Pe internet citiseră ultimele informații referitoare la acțiunea de căutare inițiată de poliție, iar Eva le scrisese colegilor ei de la biroul de avocatură din Borlänge, pentru a afla dacă puteau conta pe ajutorul lor. Dar nu primiseră încă niciun răspuns.

Acum stăteau în salon, aplecați deasupra planului gării, când marfarul greu începu în sfârșit să frâneze. După ce opri, mai rămaseră încă o oră așezați în fotoliile de club, așteptând să se îndepărteze și ultimele glasuri de afară. La ora trei fără un sfert se auzi din depărtare, întrerupt de pârâituri, un anunț într-o limbă care suna ca o combinație de engleză și germană.

Se ridicară și își îmbrăcară hainele cam ponosite. Don își legă șireturile de la bocanci cu noduri duble și îi făcu semn Evei să-l urmeze prin coridorul îngust.

Ajuns în dreptul lăzilor care formau un perete secret, manevră cu precauție dispozitivul care permitea deplasarea lor. Rămase câteva clipe cu urechile ciulite, după care descuie cu ajutorul cheii franceze ușa vagonului și o împinse puțin câte puțin într-o parte.

Don scoase capul afară, în răcoarea nopții, și constată că gara nu era luminată decât pe alocuri, iar drumul până la ieșire era liber. Acolo se afla o barieră simplă, formată din două bare de lemn, și un chioșc cufundat în beznă, destinat paznicului. La piciorul unei macarale stăteau ghemuiți niște muncitori în veste galben-fosforescent. Păreau ocupați să sudeze ceva, fiindcă în dreptul lor lumina din timp în timp o flacără albăstrie.

Don o ajută pe Eva să coboare din vagon. Tocurile avocatei se înfipseră în pietriș. Don scotoci apoi în geantă și găsi inhalatorul, pe care-l avea la el pentru orice eventualitate și care conținea tricloretilenă, inhală de două ori zgomotos și simți cum îl cuprinde un calm binefăcător. Trânti apoi ușa glisantă a vagonului și inspiră mirosul de cauciuc și motorină.

Se îndreptau către bariera vopsită în galben și negru și la fiecare pas auzeau pietrișul scrâșnind sub tălpile pantofilor. De undeva din spatele lor li se păru că aud un strigăt. În loc să se oprească și să încerce să-și dea seama de unde venea, Don mări viteza. Treizeci de secunde mai târziu trecuseră de ghereta paznicului și ieșiseră pe un drum care traversa un fel de zonă industrială.

Se adăpostiră în spatele unui container și zăboviră câteva clipe acolo, pentru a se asigura că nu îi văzuse și urmărise careva din gară.

Nevăzând pe nimeni, Don scoase din geantă harta pe care le-o lăsase Hex și încercă să priceapă cum puteau ajunge în centrul orașului Ypres. Eva arătă cu degetul o piață numită Grote Markt, Piața Mare, de jur împrejurul căreia erau mai multe cerculețe roșii în care era notat câte un H.

25. Saint Martin d'Ypres

Hotelul Langemark era o casă de cărămidă din secolul al XVII-lea, atât de îngustă și înghesuită de clădirile învecinate, încât, în pofida unei înălțimi de cincisprezece metri, nu avea decât puține camere. Ferestrele aveau stinghii de lemn albe, asemănătoare unor zăbrele, iar clădirea, la fel ca toate celelalte situate în piața medievală a orașului Ypres, fusese reconstruită după război din temelie, piatră cu piatră.

La intrare atârna fără vlagă o marchiză roșu cu alb, iar portarului de noapte îi luă ceva timp să coboare și să le deschidă. Când Don dădu să îi explice de ce nu aveau nici pașapoarte, nici buletine la ei, scutură din mână plictisit.

Un acont în bani gheață îl convinse pe bărbatul în vârstă să ia o cheie din dulăpiorul aflat în spatele recepției. Fără să mai întrebe altceva, o luă înaintea lor și urcă șontâc-șontâc o scară abruptă până la etajul al treilea al hotelului. Acolo le descuie ușa unei camere cam mizere, ai cărei pereți aveau tapete cu imprimeuri mari și ale cărei ferestre dădeau către partea dinspre stradă a Pieței de Țesături.

După ce rămaseră singuri, se întinseră unul lângă celălalt pe cuvertura moale a patului dublu, pentru a se odihni puţin înainte de a se face ziuă. Istoviţi de la lunga călătorie cu trenul, adormiră însă de îndată.

Don se trezi în jurul orei nouă şi, când aruncă o privire în oglindă, pricepu că nu era deloc rău să urmeze sfatul lui Hex. Mânecile hainei sale se sfâşiaseră cu ocazia căţărării pe geamul pivniţei din Djurgården, iar pe pantalonii de catifea reiată se vedeau dungi maronii de pământ.

Eva stătea pe un scaun şi, în taiorul şifonat, îşi pierduse şi ea orice urmă de eleganţă. Piciorul stâng era încă bandajat, iar pe pantoful stâng erau urme ruginii de sânge uscat.

Don propuse să-şi înnoiască garderoba încă înainte de micul dejun. Eva dădu din cap şi el o ajută să se ridice, iar afară, în coridor, îi oferi gentil braţul. Însă Eva răspunse cam ţâfnoasă că nu era mare lucru să coboare şi singură treptele. Când traversară piaţa scăldată de lumina soarelui de toamnă, Don observă că Eva nu mai şchiopăta chiar deloc.

Don îşi imaginase că vor rezolva problema în doi timpi şi trei mişcări, însă, o oră mai târziu, încă mai colindau străduţele din jurul Pieţei Mari în căutarea veşmintelor potrivite pentru avocată. El însuşi pusese mâna pe un costum negru, în primul magazin care le ieşise în cale, şi se schimbase în cabina de probă.

Vechea haină de catifea reiată, în căptuşeala căreia se ascundea cartea poştală, se legăna acum într-o pungă galbenă de încheietura mâinii sale. Don se străduia din

răsputeri să nu-şi piardă răbdarea. Constatase că avocata avea nişte idei clare în privinţa garderobei ei şi nu tolera nicio obiecţie. Într-o străduţă aflată la mare depărtare de strada comercială principală Rijselsestraat, Eva găsi în sfârşit un butic care i se păru suficient de conservator.

Fiindcă înăuntru văzuse o puzderie de doamne în vârstă care răscoleau printre hainele expuse, Don decise să rămână afară, şi aşteptă până când Eva îi făcu semn prin vitrină să intre.

Eva se afla deja la casă, iar piesele de îmbrăcăminte pe care şi le alesese evidenţiau febleţea avocatei pentru stilul anilor '40: o pereche de pantaloni largi, cu dungă, o bluză albă de satin şi un trenchcoat verde-muşchi cu eşarfă de mătase.

Taiorul zăcea mototolit pe tejghea, iar Eva încerca să-i explice vânzătoarei în franceză că şi-ar dori să poată da foc acelor zdrenţe. Vânzătoarea îi răspunse înţepată că în *Ieper*, precum şi pe întreg teritoriul Flandrei de Vest, nu se vorbeşte *franceza* şi că preferabil ar fi să încerce să comunice în engleză sau, şi mai bine, în *neerlandeză*, dacă dorea să i se răspundă. Vânzătoarea înveli apoi un portjartier şi o pereche de ciorapi de mătase roz-somon într-un pacheţel, pe care i-l aşeză Evei pe tejghea, şi deschise casa de marcat.

Puţin mai departe, avocata găsi din fericire un magazin de încălţăminte care îi satisfăcea cerinţele. După ce Don plăti cu bancnotele de euro primite de la Hex o pereche de cizme italieneşti înalte, din piele netedă, Eva se declară mulţumită.

Se întoarseră agale spre Grote Markt şi se aşezară la umbră sub marchiza restaurantului hotelului.

Încă se mai servea micul dejun continental, dar între timp se făcuse aproape ora unsprezece și Eva propuse să mănânce mai degrabă de prânz. Avocata ceru o porție de scoici și un pahar de Chardonnay de la domeniul Saint Martin de la Garrigue din Languedoc.

Don mușcă dintr-un croissant cu gust de ciocolată veche, care se prefăcu imediat într-o grămăjoară de firimituri uscate. Pe urmă își comandă o a doua cafea și renunță deocamdată la mâncare.

Pe masa lor se afla o broșură colorată, pe care o luase Don de la recepția hotelului.

Pe prima pagină scria:

Ieper — city of peace.

Pe paginile din mijloc era o hartă a centrului orașului.

Când își plimbă privirea prin piață și zări grupurile de turiști care coborâseră din autobuze și se îndreptau fie către Piața de Țesături, fie către monumentele eroilor de război, își dădu seama că el și Eva păreau probabil o pereche de vârstă medie, care se refugiase de grupul căruia îi aparținea. Un lucru deloc rău, având în vedere că oricum nu voiau să fie recunoscuți. Pentru a întări această impresie, Don citi cu voce tare din broșură:

— A more sacred place for the British race does not exist in the world.

Eva își ridică privirea din farfuria cu scoici și se șterse cu șervetul la gură.

— Asta a spus Sir Winston Churchill despre Ypres.

Îi arătă citatul tipărit cu litere mari deasupra imaginii unui cimitir cu cruci albe.

— *Ieper*, îl corectă Eva. Asta a spus Sir Winston Churchill despre *Ieper*.

— În franceză, orașul se numește Ypres și așa i-au spus francezii și englezii în timpul Primului Război Mondial, preciză Don. Iar catedrala...

Dădu câteva pagini înapoi, până ajunse la harta orașului, și îi arătă o mică poză color.

— Din câte înțeleg eu, se numește în franceză Saint Martin d'Ypres.

— Iar cei care locuiesc aici o numesc cu siguranță Sint Maarten, replică Eva sec. Dar nu cred că e o idee prea grozavă să vizităm atracțiile turistice ale orașului. Deoarece avem toate motivele să fim convinși că poliția belgiană se află deja în posesia pozelor noastre de pașaport.

Văzând că Don ezită, Eva continuă:

— Unul dintre partenerii de la Afzelius m-a făcut să înțeleg că poliția suedeză ne-a dat încă de ieri în urmărire internațională. L-am sunat de la hotel când dumneavoastră mai dormeați încă.

Don amesteca tacticos cu lingurița în ceașca de cafea și se uita cu coada ochiului către piață.

— Aha, spuse în cele din urmă. V-a mai dat și altceva de înțeles colegul dumneavoastră de la Afzelius?

— A întrebat unde suntem; presupun că i s-a cerut să întrebe acest lucru. Pentru cazul în care aveam să dau un semn de viață.

— Și dumneavoastră ce i-ați spus?

— Adevărul. Că am părăsit țara într-un vagon de marfă privat și că acum ne aflăm într-un orășel din partea de nord-vest a Europei.

Eva își împinse farfuria deoparte.

— Nu, bineînțeles că nu i-am spus adevărul, mă gândesc că vă dați seama de atâta lucru. Dacă doriți, aș putea să mă interesez la foștii mei colegi, avocații de drept penal din Stockholm, dacă nu ne-ar putea ajuta cumva, dar...

Oftă.

— Dar nu prea știu ce să cred, Don.

Don cerceta urmele lăsate de linguriță în zațul de cafea. Tăcură amândoi o vreme, până când Don păru să fi luat o decizie:

— Catedrala care se vede acolo cred că e Saint Martin.

Îi arătă turnul gotic care se înălța chiar în spatele Pieței de Țesături. Eva compară cu fotografia din broșură și dădu scurt din cap.

— După cum am încercat să vă explic...

— Dar *înainte* de război arăta altfel, preciză Don.

Își strecură mâna în punga galbenă, scoase de acolo haina de catifea reiată, ruptă și jegoasă, și-o așeză în poală și pipăi în căptușeală marginile cărții poștale. Își vârî într-un final degetele prin ruptura căptușelii, trase afară cartea poștală cu vechea fotografie a catedralei și i-o arătă Evei.

— Vedeți, spuse Don arătând către imaginea decolorată, înainte de război, Saint Martin d'Ypres avea un turn mult mai scund, dreptunghiular, iar rozeta era mult mai mică.

Eva privi imaginea un timp îndelungat, fără să spună nimic. Apoi își așeză paharul de vin pe masă și luă cartea poștală din mâna lui Don. O întoarse încet pe partea cealaltă și oftă când zări cele câteva rânduri scrise acolo.

— Iar cartea poștală...? întrebă Eva fără să ridice privirea.

— Am găsit-o în dormitorul lui Erik Hall, îi mărturisi Don.

Eva dădu din cap și citi.

— *Les suprêmes adieux*, spuse. Un ultim rămas-bun.

Pe urmă puse cartea poștală pe masă, cu textul scris cu cerneală albastră în sus. Stătu o vreme dusă pe gânduri și apoi întrebă:

— Și ce s-a mai întâmplat acasă la Erik Hall, despre care nu mi-ați spus nimic?

— S-a întâmplat că cel care l-a lovit cu sticla în cap am fost chiar eu.

Avocata îl scrută pe Don fără să schițeze un zâmbet.

— *La Cathédrale Saint Martin d'Ypres*, așadar.

Don îi arătă cuvintele tipărite în colțul de sus al cărții poștale.

— O fotografie făcută cu câțiva ani înainte de război, continuă. Fără timbru, fără adresă, doar versurile acestea.

— Pe care el le-a scris, își dădu cu părerea avocata.

— Erik Hall?

— Nu, murmură Eva cu gândul în altă parte, nu Erik Hall, presupun că le-a scris bărbatul găsit în mină.

— S-ar putea, zise Don.

— Și de ce nu i-ați arătat-o lui Eberlein?

Don cugetă o vreme, dar nu găsi răspunsul potrivit.

Eva nu mai insistă, bău ultimele picături de vin din pahar și trase cartea poștală mai aproape. Apoi citi cu voce tare, cuvânt cu cuvânt, mesajul scris cu multă vreme în urmă deasupra unor buze roșii:

La bouche de mon amour Camille Malraux
Le 22 avril
L'homme vindicatif

L'immensité de son désir
Les suprêmes adieux
1913

— *La bouche de mon amour Camille Malraux...?* Gura iubitei mele Camille Malraux... sau buzele ei, mă gândesc, traduse Eva și atinse urmele lăsate cu ruj pe cartea poștală și decolorate de vreme.

— *Cherchez la femme,* replică Don.

— De aceea am venit aici?

— Doar trebuia să mergem și noi undeva.

Eva repetă în șoaptă numele femeii și își reluă explicațiile:

— *L'homme vindicatif...* bărbatul răzbunător, *l'immensité de son désir...* dorința lui nemărginită și *les suprêmes adieux...* ultimul rămas bun. Scris în 22 aprilie...

— 1913. Cu un an înainte de izbucnirea Primului Război Mondial.

Eva se lăsă încet pe spate și întrebă cu un zâmbet cam strâmb:

— Și ați considerat acest lucru suficient de important pentru a-l ține secret față de Eberlein și de nemți? Un sărut și câteva versuri, trimise femeii iubite cu aproape un secol în urmă?

Don ridică din umeri. Apoi luă cartea poștală de pe masă și o vârî în geantă. Îi făcu semn chelnerului să le aducă nota.

— Și acum ce aveți de gând? întrebă Eva după ce se ridicase de la masă. Să pornim în căutarea acestei Camille Malraux? Dar de ce s-ar mai afla aici, în Ypres?

— Știți dumneavoastră un loc mai potrivit unde am putea începe să o căutăm?

Don scoase teancul de bancnote de euro și numără câteva hârtii.

— Poate mai există cineva în Ypres care a cunoscut-o, continuă. Fiindcă ea a murit probabil cu mult timp în urmă. Dar este posibil să fi lăsat niște documente, care ar putea explica...

Amuți, când își dădu seama cât de tras de păr suna raționamentul lui. Puse bancnotele pe masă.

— Camille Malraux are poate gene bune. Eva zâmbi și își îmbrăcă trenchcoatul. Cine știe? Poate mai e în viață...

26. Arhiva orașului Ypres

Femeia care zâmbea chinuit în biroul de informații turistice supraaglomerat din Piața de Țesături nici nu se obosi inițial să priceapă întrebarea lui Don. După un timp însă, probabil gândindu-se că ar fi cazul să contribuie și ea într-un fel sau altul la scurtarea cozii, îi sugeră să se intereseze la arhiva orașului despre existența oareșicăror documente istorice. Fiindcă acolo se aflau toate registrele de nașteri și decese, căsătorii și mutări în — respectiv din — oraș. Și acestea nu numai ale locuitorilor din Ypres, ci din întreaga regiune Westhoek, Flandra de Vest.

Arhiva orașului constituia pentru majoritatea oamenilor punctul de plecare în cercetările lor genealogice, îi explică femeia din spatele tejghelei. În unele cazuri, cel puțin așa auzise ea, se descopereau documente foarte intime, cum ar fi copii după testamente, acte juridice, ba până și scrisori personale. Iar Camille Malraux era un nume destul de neobișnuit, cel puțin în regiunea flamandă a Belgiei.

Acestea fiind zise, femeia apăsă un buton roșu luminos, după care se auzi un semnal și pe monitorul de deasupra ei apăru un nou număr de așteptare.

Don o convinse pe Eva să părăsească împreună, într-un taxi, centrul istoric al orașului cu zidurile sale medievale. De îndată ce traversară un pod de piatră peste un canal, înfățișarea orașului se schimbă subit, acesta devenind modern și lipsit de personalitate. De parcă n-ar mai fi ajuns banii și pentru reconstrucția istorică a acestor cartiere.

Arhiva orașului și biblioteca își aveau sediile ușă lângă ușă, într-o clădire cubică din cărămidă roșie și sticlă din Weverijstraat. Un afiș în cinci limbi făcea încă de la intrare reclamă pentru cei peste 130 000 de metri de rafturi care conțineau documente valoroase. Dar când ajunseră într-un final într-un mic birou al *Archief en Genealogie*, al Arhivei genealogice, entuziasmul angajaților arhivei de a scoate la iveală prețioasele lor acte păru mai degrabă limitat.

Tânăra care ședea și căsca în fața monitorului unui computer cu carcasă gri din plastic nu putea avea mai mult de douăzeci de ani. Era fie o practicantă, fie o alegere total greșită pentru acel post. Avea brațe albe și subțiri, buzele date cu un ruj violet și purta un tricou negru pe care scria „Church of Satan"[14] deasupra capului roșu sângeriu al unui țap.

Fata își vârî o gumă de mestecat în gură și mai căscă o dată ostentativ în direcția bărbatului mai vârstnic care avea ghinionul să stea pe scaun în fața ei. Când acesta se ridică să plece, după toate aparențele fără să fi primit vreun răspuns la întrebările despre strămoșii săi, tânăra scoase la iveală o carte cu coperta albastru cu violet și se adânci în lectură.

---

[14] Biserica Satanei. (*N.red.*)

Don îi aruncă Evei o privire, se îndreptă către biroul tinerei și tuși scurt.

— *Een moment...*, îi opri tânăra avântul în neerlandeză, fără să catadicsească să-l privească.

— *Yes hello*, insistă Don. Mă numesc Don... Malraux. Aș dori să...

Tânăra scutură enervată din cap și împinse către Don un carnețel cu un creion prins de el.

— *Spell please,*[15] mormăi.

Don își smulse un zâmbet, însă tânăra se cufundase iarăși în lectură. Don scrise în carnețel, cu litere de tipar, numele MALRAUX. Fata binevoi să arunce o privire pe nume și oftă din rărunchi.

— Doamne sfinte... Prenumele. Locul nașterii. Anul.

— O chema Camille, spuse Don grăbit, pentru a profita de momentul de atenție pe care i-l acorda tânăra. Sora mea și cu mine bănuim că este o rudă de-a noastră.

— Sora dumneavoastră? întrebă fata pe un ton de îndoială, uitându-se ba la părul negru al lui Don, ba la blonda din spatele lui.

— Familia noastră are rădăcini valone.

— Și care este relația dumneavoastră cu această Camille?

— Este o...

— Sunteți nepotul ei? Un văr de gradul trei?

— Mă tem că e o poveste lungă. Contează?

— Nu, nu, mormăi fata. Mie mi-e totuna. Această Camille s-a născut în regiunea Westhoek?

— Daa...

— Da, credem că da, spuse Eva și se așeză cu o mină decisă lângă Don.

---

[15] Scrieți aici numele. (*N.red.*)

— Aha, zise tânăra. Şi asta când a fost?

Don se uită cu coada ochiului la Eva.

— Pe la sfârşitul secolului nouăsprezece, răspunse el.

Brusc, interesul tinerei se îndreptă către unghiile ei, pe care şi le studia acum cu mare atenţie.

— Aţi putea căuta între 1870 şi 1895, o rugă Eva.

— 1870 şi '95, repetă tânăra. În oraşul Ieper sau în vreo localitate din împrejurimi?

— Noi..., începu Don, dar fu întrerupt de o litanie apatică:

— Boezinge, Brielen, Dikkebus... poate Elverdinge? Hollebeke, Sint-Jan... Zillebeke?

— Noi...

— Deci Zillebeke, decise tânăra.

— Din câte ştim noi, Camille Malraux a murit în Ieper, spuse Eva. În 1913 mai trăia încă, de asta suntem siguri. Poate a murit în timpul războiului.

Fata se aplecă fără niciun chef asupra tastaturii cu protecţie de plastic şi deschise pagina Registrului de Evidenţă a Populaţiei Oraşului Ieper. Tastă apoi cu degetul arătător numele „Camille Malraux".

— Aha, spuse apoi, fără să se uite la ei. Avem într-adevăr două persoane cu acest nume, care au murit în timpul războiului. Una s-a născut în 1885 în Voormezele, numele părinţilor...

— Şi cealaltă? o întrerupse Eva.

— De la cealaltă nu avem nici numele părinţilor, nici locul naşterii. Cetăţenie franceză. Aici scrie că a murit în 1917 în Ieper.

— Şi ce mai scrie? întrebă Eva nerăbdătoare.

Fata oftă iar, de data aceasta şi mai sonor, îşi scoase guma din gură şi o aruncă în coşul de gunoi.

— Asta-i tot. În computer nu apar toate informaţiile. Îmi pare rău. Dacă aţi dori să aflaţi mai multe, ar trebui să cobor în arhivă să-i caut dosarul. Dar rareori merită osteneala.

— V-aş ruga să faceţi acest lucru, spuse Eva sec.

Tânăra se ridică gemând de la locul ei din faţa tastaturii. Blocă apoi computerul, apăsând două taste, şi se îndepărtă agale printre rafturi.

După mai bine de o jumătate de oră se întoarse cu două dosare subţiri sub braţ. Le trânti pe masă în faţa lui Don şi a Evei şi se lăsă din nou absorbită de cartea ei.

În primul dosar nu erau decât câteva date sumare. O femeie pe nume Camille Malraux, născută Holst în anul 1885, se căsătorise în Biserica Maicii Domnului, Onze-Lieve-Vrouwekerk, din Voormezele cu un oarecare Ronald Malraux. Nu exista nicio informaţie referitoare la locul ei de muncă, dacă avusese sau nu copii sau fraţi. Doar o fişă medicală, un certificat de deces şi o scurtă notiţă că soţul ei murise deja în anul 1907.

— Ei, a meritat osteneala? mormăi fata cu ochii în carte.

În dosarul celeilalte Camille Malraux nu erau decât două hârtii. Certificatul de deces, precum şi o notiţă potrivit căreia toate celelalte acte fuseseră trimise în Franţa, la locul de naştere al femeii, Charleville-Mézières.

— Se poate să solicităm copii după actele din Franţa? întrebă Don.

Tânăra se prefăcea că nu-l auzise.

— Dorim să cereţi colegilor dumneavoastră de la Registrul de Evidenţă a Populaţiei din Charleville-Mézières toate documentele referitoare la această Camille Malraux, insistă Eva, rostind apăsat fiecare silabă.

Fata se dădu bătută și își așeză cartea pe masă.

— Chestia asta, spuse, durează foarte, foarte mult. Trebuie să completăm o serie de formulare birocratice și să obținem o grămadă de ștampile.

Tânăra luă dosarul primei Camille Malraux, celei născute Holst.

— Pun pariu că ea e, presupuse fata.

— Am dori să..., reîncepu Eva.

— Aveți de gând să rămâneți mai mult timp în Ieper?

Fata zâmbea cu subînțeles.

— Fiindcă durează luni de zile până primim acte din străinătate. În special dintr-o țară precum Franța. În afară de asta, totul trebuie înregistrat și...

Don bănuia că Eva era pe punctul de a răbufni.

Scoase din buzunarul interior al noului său costum — a cărui căptușeală o verificase temeinic — cartea poștală și o puse cu imaginea catedralei în sus pe biroul tinerei.

— Văd că ați vizitat Piața de Țesături, constată fata. E incredibil că lumea cumpără tâmpeniile astea sentimentale.

— Cartea asta poștală e o moștenire de familie și a fost cumpărată înainte de Primul Război Mondial, o lămuri Don.

Întoarse apoi cartea poștală pe dos și îi arătă versurile și urma buzelor roșii. În privirea fetei licări pentru prima oară o scânteie de interes. Citi versurile cu voce tare.

— Da, se pare că e din 1913, cum spuneați și dumneavoastră, confirmă fata. Și ce vrea să fie, o scrisorică de amor?

Mai citi o dată în șoaptă versurile.

— Cuvinte bine alese. Dar copiate.

— Bunicul nostru i le-a scris acestei Camille, îi explică Don. V-am fi veșnic recunoscători dacă ne-ați ajuta. A fost marea lui iubire.

— Sunteți convins că a fost vorba de iubire? întrebă fata și așeză cartea poștală la o parte. Adică, *l'homme vindicatif, l'immensité de son désir, les suprêmes adieux...* Scrie că e un bărbat răzbunător cu o dorință nemărginită. Dar, mă rog.

Eva își pierdu răbdarea:

— Vreți să ne ajutați sau nu?

— Cu ce? mai făcu tânăra o ultimă încercare să se eschiveze.

— Cu o cerere pe care să o trimiteți în Franța, la Charleville-Mézières, ca să aflăm și noi dacă mai au acolo și alte acte, îi explică Don. Nu e nicio problemă pentru noi să așteptăm.

— Dar numai fiindcă bunicul dumneavoastră avea gusturi literare atât de alese, răspunse tânăra.

Scoase dintr-un sertar al biroului un formular gros, își trosni articulațiile degetelor, se aplecă în sfârșit asupra formularului și începu să-i completeze tacticos rubricile. După ce scrisese un timp, spuse fără să-și ridice privirea:

— Nu trebuie să stați aici să vă uitați la mine. Veniți peste câteva zile, să vedem dacă am primit ceva până atunci.

— Vă mulțumim, spuse Don, luă cartea poștală de pe masă și se ridică de pe scaun.

— *Dessin d'un Maître inconnu,* murmură fata ca pentru sine. Desenul unui pictor necunoscut.

— Poftim? întrebă Don.

— *Dessin d'un Maître inconnu*, repetă fata și se uită la Don. Doar nu credeați că bunicul dumneavoastră suedez a compus versurile acestea? *Combla-t-il sur ta chair inerte et complaisante, l'immensité de son désir...* Fiecare cuvânt e copiat, dar probabil știați deja.

Don se uită la Eva și apoi la fața palidă cu buze violet.

— Baudelaire nu se poate să nu-ți placă, spuse fata, după care amuți și reîncepu să scrie.

27. In Flanders Flieds

Începuse să plouă mărunt, în timp ce așteptau taxiul care avea să-i ducă de la arhivă înapoi în centrul orașului, la Grote Markt. Când mașina opri în bălțile care se formaseră în piață, ploaia măruntă se transformase într-o rupere de nori.

Eva arătă către intrarea Muzeului Primului Război Mondial din Piața de Țesături, sub arcada căreia se adăpostise de ploaie un pâlc de turiști. Deschise portiera și alergă spre intrare cu trenchcoatul tras peste cap.

În timp ce aștepta restul de la taximetrist, Don văzu cum se înghesuie Eva printre turiști, pentru a nu se uda.

Intrarea muzeului era flancată de două steaguri roșii, care atârnau fără vlagă în ploaie. Dacă nu ar fi plouat, ar fi avut probabil o nuanță strălucitoare de roșu, dar îmbibate de apă cum erau, păreau mai degrabă sângerii. Pe unul dintre steaguri era o cruce alb cu albastru, împodobită cu un buchet de flori de mac, ale căror tulpini erau din sârmă ghimpată. Dedesubt scria pe fond negru:

In Flanders Fields Museum
Ieper 1914–1918

Don încerca să-și croiască un drum cu coatele prin puhoiul de turiști care se îngrămădeau sub arcadă, dar o pereche mai în vârstă de japonezi îl tot împingea afară. Ajuns la capătul răbdării, o apucă pe Eva de braț și o trase după el prin mulțimea compactă, reușind într-un final să pătrundă pe ușa muzeului.

În clipa când intrară, îi învălui tăcerea și se treziră într-o sală asemănătoare unei catedrale. Pereții acesteia erau străpunși de ferestre ogivale, cu rame de plumb care acopereau ca niște pânze de păianjen geamurile din bucăți de sticlă galbenă și roz. Don dădu afară aerul din plămâni și își trecu degetele prin părul ud. Lângă el, Eva încerca să-și șteargă cu o batistă resturile de rimel care se scurseseră de la ploaie.

Sub tavanul înalt al sălii se auzeau șoapte înfundate. Cineva tuși, pe fondul împușcăturilor și exploziilor din filmele care rulau în sălile întunecate de expoziție.

Lângă casieria muzeului erau două figuri de ceară în îmbrăcăminte de epocă. Una dintre ele avea o uniformă militară cu nasturi de alamă de la gât până la centură. Pe fața gălbuie se vedea o mustață discretă, iar ochii albaștri de porțelan priveau apatic. Pe o plăcuță scria: Robert Launer, artilerist german.

Lângă Launer stătea o femeie încremenită într-un gest de implorare, cu o bonetă albă pe părul artificial. Figura de ceară o reprezenta pe Roosje Vecht. O soră medicală olandeză, care lucrase în lazaretul din spatele tranșeelor, până când, pe la mijlocul zilei de 23 ianuarie 1915, o explozie îi retezase picioarele.

După ce plătiră și trecură prin turnichet în sălile de expoziție, Eva intră parcă în transă. Merse cu o expresie

sumbră pe lângă o piatră lunguiață, pe care erau inscripționate cuvintele de rău augur ale lui H.G. Wells:

Every intelligent person in the world felt that disaster was impending and knew no way of averting it.[16]

Muzeul se dovedi a fi destul de mare, iar Eva se mișca agasant de încet de la o secvență de film alb-negru la alta. Se oprea în fața fiecăreia și zăbovea îndelung privind atent, de parcă ar fi vrut să absoarbă moartea în toată amploarea ei.

Lui Don, în schimb, sălile întunecate, cu scene de război montate și soldați de ceară în mărime naturală, i se părură de-a dreptul sinistre. Siluete ghemuite la pământ, încremenite într-o eternă mișcare de târâre prin tranșee strâmte și pline de noroi.

După un timp, începură să-l scoată din sărite atât viteza de melc a avocatei, cât și amănuntele înfiorătoare pe care i le dădea aceasta despre lupte. Referitor la armele folosite în Primul Război Mondial, Eva poseda cunoștințe temeinice. Îi vorbea despre detalii tehnice și progrese făcute de industria militară, despre care el nu avusese până atunci habar. Iar când o întrebă de unde avea atâtea informații, îi răspunse că unele lucruri pur și simplu nu se pot uita.

Comentariile ei șoptite la imaginile focurilor de mitralieră și ale cadavrelor spintecate, pe care le arătau videoproiectoarele, îl făceau pe Don să se simtă tot mai dărâmat. Și încă nu vizitaseră decât primul din cele patru

[16] În engleză: Orice om inteligent din lume a știut că dezastrul e pe cale de a se produce, dar n-a știut cum să împiedice acest lucru. (*N.t*)

etaje, după cum constată când aruncă o privire pe planul muzeului cu diversele sale secții.

Pe același plan, la etajul al patrulea, zări și un simbol grafic minuscul, care înfățișa un computer. Ușurat, i-l arătă Evei și propuse să întreprindă de îndată o încercare de a intra pe internet, pentru a vedea dacă nu cumva reușea să o contacteze pe Hex.

Lui Don i se luă o piatră de pe inimă când urcă scara către etajele superioare ale muzeului. Ecoul împușcăturilor și țipetelor din filme se stinse, iar sus de tot, pe coridoarele cu pardoseală de piatră, era liniște și pace.

O săgeată îi indică drumul către așa-numitul „Documentation centre", iar când ajunse în fața ușii, zări o tăbliță metalică pe care scria:

DOCUMENTATION CENTRE RULES
Nothing is lent out.
Fragile documents must *never* be reproduced.
Always attain *the express consent* of the centre supervisor.[17]

Dedesubtul tăbliței se interzicea în cuvinte categorice folosirea computerelor în alte scopuri decât căutarea în excepționala bancă de date a muzeului a unor informații privitoare la cimitirele de război.

În sală se aflau un rând de fișiere și câteva nișe în care fuseseră instalate computere pe mese obișnuite de scris. Don constată dintr-o privire că era singurul vizitator.

---

[17] În engleză: Regulile centrului de documentare: *Nimic* nu se împrumută. Documentele fragile nu vor fi *în niciun caz* reproduse. Cereți întotdeauna *acordul explicit* al persoanei însărcinate cu supravegherea centrului. (*N.t.*)

Într-o gheretă mică de sticlă stătea o doamnă mai în vârstă, cu ochii-n patru, care își prinsese părul albăstrui într-un coc sever.

Don se strecură cu băgare de seamă în încăperea cufundată într-o liniște totală, perfect conștient că privirea supraveghetoarei îi urmărea fiecare mișcare. Se așeză în fața primului computer care-i ieși în cale și auzi cum se freacă de podea picioarele scaunului, de pe care tocmai se ridica doamna mai în vârstă.

Supraveghetoarea își părăsi ghereta cu un dosar strâns lipit de piept și se apropie de el, privindu-l bănuitoare. Un ecuson din plastic prins de piept îi stabilea identitatea ca „1ste Opzichter — 1st Supervisor".

După ce inițial încercă să-l convingă pe Don să se întoarcă în sălile de expoziție, introduse într-un final o combinație de taste care făcu monitorul să se aprindă.

— Numele? întrebă supraveghetoarea morocănoasă.

— Titelman, răspunse Don.

— Armata? întrebă supraveghetoarea.

Întrebarea îl luă prin surprindere pe Don, care nu știu ce să răspundă.

— Cărei armate îi aparținea cel pe care-l căutați? întrebă femeia nerăbdătoare. Celei belgiene, franceze, engleze sau germane?

— Celei... belgiene, spuse Don.

Femeia deschise un formular gri cu titlul „Casualty database"[18]. Apăsă butonul „Casualties from the belgian army"[19], introduse numele TITELMAN și apăsă „search". Niciun rezultat.

---

[18] Baza de date a victimelor de război. (*N.red.*)

[19] Victime din armata belgiană. (*N.red.*)

— Din câte îmi dau eu seama, sunteți evreu, remarcă supraveghetoarea.

Don refuză să răspundă. În schimb spuse:

— Mai am niște rude pe care aş vrea să le caut...

Femeia aştepta aplecată deasupra lui.

— Mă descurc și singur, numai să-mi acordați puțin timp.

— Aha, replică supraveghetoarea. Închidem în douăzeci de minute.

— E suficient, răspunse Don.

Femeia se dădu câțiva pași înapoi, fără să scape din ochi monitorul.

— Vă mulțumesc, spuse Don.

Supraveghetoarea își dădu capul pe spate și o șterse, cu brațele încrucișate și dosarul lipit de piept, în direcția cuștii de sticlă. Când se încumetă să arunce o privire pe deasupra paravanului care-i despărțea masa de cea vecină, Don constată că femeia se aşezase dinadins în așa fel încât să-l poată urmări.

Nu putea însă vedea și ce scria, astfel încât Don începu să tasteze codurile serverului aflat acasă la Hex, în Kymlinge. După un timp apăru un smiley cu colțurile gurii lăsate — un semn că sora lui nu era online.

Don îi trimise un mesaj în care îi relata pe scurt ce se întâmplase de când plecaseră din Stockholm în vagonul de marfă. La sfârşit o ruga să încerce să afle cât mai multe despre o anumită Camille Malraux, născută la sfârșitul secolului al nouăsprezecelea într-un orășel francez numit Charleville-Mézières.

Apoi se uită la ceas și constată că nu trecuseră decât cinci minute.

Afară continua să plouă, iar pe geamurile montate în rame de plumb se scurgeau firicele de apă. În sală mirosea slab a dezinfectant, iar tăcerea începu să i se pară apăsătoare.

Don se uită cu coada ochiului la supraveghetoarea care stătea în cușca ei de sticlă și o văzu ridicând din sprâncene. Și totuși, avea de gând să rămână acolo până în clipa în care femeia avea să-l dea afară, în speranța că Hex se va întoarce între timp acasă și se va loga.

Pentru a-și trece timpul, intră pe internet.

Pe pagina principală a unuia dintre marile jurnale suedeze de seară dădu peste fotografia unui coleg pe care nu-l putuse niciodată suferi. Sub fotografie scria cu litere de-o șchioapă, izbitoare aproape în adevăratul înțeles al cuvântului:

UN PRIETEN RELATEAZĂ:
ADEVĂRUL DESPRE EXPERTUL ÎN NAZISM

Don deschise articolul, dar nu reuși decât cu greu să-i parcurgă cuvintele. Nu trecuseră decât câteva zile, dar, între timp, Don nu mai era un istoric, ci un dependent de medicamente și un răufăcător aflat la un pas de condamnare, obsedat de miturile și simbolurile național-socialiste. Apăsă fără niciun fel de menajamente butonul mausului, pentru a face să dispară de pe monitor articolul.

Cu o neagră presimțire, aruncă apoi o privire peste site-urile jurnalelor de dimineață. Acolo, situația se prezenta parcă și mai rău, și acum pricepu că avocata avusese dreptate.

Poliția națională suedeză susținea că se angajase într-o amplă acțiune de căutare, extinsă chiar și în afara granițelor țării. Pretindea că ancheta se desfășoară într-un ritm intens și, din acest motiv, era absolut necesar să nu divulge niciun fel de amănunte.

— *Oyf tsores*, murmură Don, nu e bine.

Don se logă din nou în serverul lui Hex, dar, din câte se părea, sora lui nu se întorsese în bârlogul ei subteran. Fără să mai riște o privire în direcția supraveghetoarei, presupuse că mai putea rămâne câteva minute.

Stând acolo, în fața computerului, îi veniră în minte cuvintele fetei de la arhivă despre Baudelaire și, pentru ca timpul să treacă mai repede, introduse în motorul de căutare numele poetului și cuvintele „l'homme vindicatif".

Deja de la primul rezultat afișat pricepu că fata avusese dreptate. Don ajunse pe pagina fleursdumal.org, *Florile răului*, la poezia cu numărul 178:

Charles Baudelaire
Une Martyre
Dessin d'un Maître inconnu

În dreptul poeziei era o scurtă biografie a autorului, peste care Don aruncă o privire, în speranța că va găsi poate vreun indiciu care să-l ducă mai departe. Dar, negăsind nimic, își îndreptă din nou atenția către poezie, care părea destul de lungă.

Cu franceza nu stătuse niciodată prea bine, dar, din câte înțelegea el, versurile pe care le citea se refereau la necrofilie; vorbeau despre dorința unui bărbat de a întreține relații sexuale în mod violent cu cadavrul unei

femei. Conţineau o mulţime de detalii care se aflau la limita pornografiei.

În a treia şi a patra strofă de jos găsi şi rândurile scrise pe cartea poştală:

L'homme vindicatif que tu n'as pu, vivante,
Malgré tant d'amour, assouvir,
Combla-t-il sur ta chair inerte et complaisante
L'immensité de son désir?
Réponds, cadavre impur! Et par tes tresses roides
Te soulevant d'un bras fièvreux,
Dis-moi, tête effrayante, a-t-il sur tes dents froides
Collé les suprêmes adieux?

După ce căută o vreme pe internet, Don găsi o traducere:

Bărbatul crud pe care ascunsa ta iubire
Să-l sature în viaţă n-a putut
Şi-a împlinit pe trupul inert, ieşit din fire,
Dorinţa-i arzătoare cum a vrut?

Şi-a împlinit pe trupul inert, ieşit din fire, dorinţa-i arzătoare cum a vrut, repetă Don în gând. Bărbatul din mină fusese mai mult ca sigur *toytmeshuge*, dilit la cap.

Răspunde, hoit impudic! Tu, cap cumplit, hai, spune,
De pletele-ţi te-a prins şi, tremurând,
Te-a ridicat deodată spre a-şi lipi nebune
Buzele lui de buzele-ţi tăcând?[20]

---

[20] „O martiră. Desenul unui pictor necunoscut", traducere de Radu Cârneci, în Charles Baudelaire, *Florile Răului*, Hyperion, Chişinău, 1991. (*N.t.*)

De plete te-a prins tremurând, cu buzele lui nebune, mormăi Don și se grăbi să apese câteva taste pentru a închide pagina. Deși nu putea fi decât o *narishkayt* fără margini, adică o tâmpenie care nu putea duce nicăieri, se trezi apăsând butonul „print". O imprimantă aflată la câțiva metri distanță porni cu un huruit.

Zgomotul o făcu pe supraveghetoare să sară în picioare cu o iuțeală surprinzătoare și, înainte ca Don să reacționeze în vreun fel, smulse din imprimantă versurile lungii poezii.

— Acum ați face bine să plecați, îl somă supraveghetoarea.

După care începu să citească prima pagină.

— Sunteți țicnit.

Cuvintele ei sunaseră ca o constatare și Don nu se putu abține să o aprobe dând din cap. Apoi își azvârli oftând geanta pe umăr și închise website-ul. O văzu pe supraveghetoare venind spre el, însă exact în clipa în care se aplecă deasupra lui, pentru a-l obliga să se delogheze, îi veni o idee sclipitoare.

— Mai lăsați-mă să verific un singur nume.

Se așteptase ca supraveghetoarea să încerce să-l împiedice, dar, în schimb, femeia se dădu neliniștită un pas înapoi. Acum, după ce închisese website-ul, pe monitor nu se mai vedea decât emblema „Casualty database". Don accesă linkul „Casualties from the belgian army", introduse numele în câmpul de căutare și apăsă „search".

Niciun rezultat.

Între timp, supraveghetoarea își venise în fire:

— Acum chiar că e timpul...

Don ezită o clipă și accesă apoi „Casualties from the French army". Tastă din nou numele. Îl scrisese corect? Da. Apăsă „search".

Avocata Eva Strand stătea în fața unei vitrine, în care se vedeau zăcând pe jos și zvârcolindu-se sub un nor de fum înecăcios verde-cenușiu niște figuri de ceară în uniforme franceze. Una dintre ele se prinsese cu degetele de gât, de parcă s-ar sufoca. Lângă gura alteia era o baltă roșie lucioasă, care ilustra faptul că gazul de luptă provoca vomă cu sânge.

Deși se oprise chiar în spatele ei, Eva nu dădea semne că l-ar fi auzit. Un lucru de mirare, având în vedere că Don gâfâia și pufăia de la atâta alergătură prin sălile întunecate ale muzeului.

La un moment dat îi simți totuși prezența, fiindcă începu să vorbească fără să se uite la el:

— În clipa când au inspirat gazul, acesta le-a ars laringele și plămânii. Cei câțiva francezi care au reușit să mai respire câteva clipe, au murit puțin mai târziu, când li s-au umplut plămânii cu puroi și sânge. O agonie ca a celor care se îneacă, deși știu că aerul pe care îl respiră conține oxigen.

— Eva, făcu Don o tentativă zadarnică de a o dezlipi de această scenă grotescă.

— Atacul cu gaz de la Gravenstafel a fost o crimă care a încălcat toate legile războiului, continuă Eva imperturbabilă. Soldații francezi, care zăceau în așteptare în tranșeele lor, nu au știut ce vine spre ei. Singurul lucru pe care l-au putut distinge la oarecare distanță, în dreptul pozițiilor germane, a fost un nor de fum verde, care a cufundat treptat totul în întuneric. Norul a crescut

până la o înălţime de treizeci de metri şi a început apoi să plutească lin către ei, purtat de vânt. Când a ajuns deasupra tranşeelor, fumul uleios a coborât spre ei. Era mai greu decât aerul şi li s-a scurs pe feţe şi, în câteva minute, niciunul dintre ei n-a mai văzut nimic. Gazul le-a ars ochii şi, în timp ce încercau disperaţi să se caţere afară din tranşee, au fost seceraţi de focurile mitralierelor.

— Eva..., mai încercă Don o dată.

— A fost prima oară când s-a întrebuinţat gaz pe frontul de vest. Nemţii testaseră cu câteva săptămâni în urmă, împotriva ruşilor, grenadele cu bromură. După care totul a fost perfecţionat, desăvârşit, ajungându-se la fosgen, levizită şi sarin.

Don o trase de mânecă, dar avocata îşi scutură braţul şi îi arătă o tăbliţă informativă fixată la înălţimea genunchilor.

— La ora cinci după-amiaza, citi Eva cu voce tare, sunt eliberate din 5 700 de cilindri metalici 170 de tone de gaz. 6 000 de francezi sunt morţi sau pe moarte şi, în sfârşit, apare o breşă în front. Însă germanii au fost atât de şocaţi de rezultatul experimentului lor, încât nu au mai folosit niciodată întregul potenţial al gazului. Au...

— Ajunge, Eva, spuse Don şi îşi aşeză o mână pe umărul ei.

În cealaltă mână ţinea copia pe care i-o smulsese supraveghetoarei înainte de a părăsi încăperea cu computerele.

— Să ştiţi, continuă Don, că ne-am înşelat de la bun început.

Eva îşi îndreptă în sfârşit privirea către el.

— Cartea poştală este adresată unui bărbat.

Eva rămase câteva clipe nemişcată, apoi clătină din cap:

— Nu, nu se poate. Buzele rujate, sărutul...

— Ba da, o contrazise Don, mortul din mină a adresat aceste cuvinte bărbatului iubit. Uitaţi-vă şi dumneavoastră.

Don îi arătă informaţiile pe care le obţinuse din banca de date a muzeului privitoare la cimitirele de război.

Nume:	Malraux
Prenume:	Camille
Rang:	sublocotenent
Regiment:	87 RIT
Data decesului:	22/04/15

După ce citi informaţiile, Eva spuse cu îndoială în glas:

— Dar poate fi şi altcineva. Şi în arhivă erau două femei pe nume Camille Malraux. Şi nu cred că...

— Sunt convins de asta, Eva.

— Nu cred că se potriveşte.

Îşi întoarse privirea spre vitrină.

— Eva...

— În orice caz, e o coincidenţă incredibilă, spuse avocata rar.

— Dar poate fi, chiar şi în condiţiile acestea, o scrisoare de dragoste. Poate s-au iubit? Poate îl considera pe Malraux partenerul său de viaţă? Poate au...

— Nu, nu la asta mă refer, îl întrerupse Eva. Ia uitaţi-vă în ce zi a murit acest Camille Malraux al dumneavoastră.

Don aruncă o privire pe foaia pe care o ţinea în mână şi apoi la tăbliţa informativă de pe vitrină:

Lupta de la Gravenstafel Ridge
22–23 aprilie 1915

— Deci a fost gazat, murmură Don.

Eva dădu din cap. Inspiră adânc şi se scutură, de parcă ar fi încercat să se trezească:

— Dar tot nu-mi dau seama cum puteţi fi atât de sigur. Cum spuneam...

Don scoase cartea poştală din buzunarul interior al hainei şi i-o oferi Evei.

— Da, şi? întrebă Eva, după ce reciti cele câteva rânduri.

— Uitaţi-vă la ultimul număr, o rugă Don.

— Da, a fost scrisă în anul 1913. Şi ce dacă?

— 1913 nu e anul, o lămuri Don. Este numărul mormântului lui Camille Malraux. Se află într-un cimitir de război numit Saint Charles de Potyze, situat chiar la ieşirea din Ypres.

28. Saint Charles de Potyze

Don încerca să se ferească de vânt sub porticul Pieței de Țesături, strângându-și haina subțire de la costum în jurul bustului cocoșat. Se înserase, iar vijelia alungase de pe cer și ultimele crâmpeie de lumină. Avea senzația că umezeala rece ca gheața avea să i se strecoare din clipă în clipă pe sub piele.

Afară, în Grote Markt, rafalele de ploaie erau azvârlite dintr-o parte într-alta. Canalele preapline bolboroseau și, din timp în timp, erau aruncate peste pavaj cascade maronii gălbui cu mucuri de țigară și gunoaie. Puțin mai departe, în Rijselsestraat, magazinele păreau să fi închis demult. Micile buticuri își trăseseră obloanele, toate vitrinele erau întunecate.

Singura ființă vie obligată să înfrunte ruperea de nori era un câine părăsit. Stătea în ploaie uitat, legat de un stâlp. Ud până la piele, se smucea în lesă, într-o încercare disperată, dar zadarnică de a se elibera.

— Ar trebui totuși să mergem până acolo, să vedem dacă aveți dreptate, auzi Don un glas în spatele lui.

Eva își ridicase până la bărbie gulerul trenchcoatului și își îngropase mâinile în buzunare. În întunericul de sub portic, Don abia îi recunoștea trăsăturile.

— La mormântul lui Malraux, vreau să zic, continuă Eva. Numărul 1913 din cimitirul Saint Charles de Potyze, dacă vă mai amintiți.

La început, Don nu se obosi să-i răspundă, fiindcă nu putea fi altceva decât o glumă. Dar se înșela:

— Să ne asigurăm că zace într-adevăr acolo.

— Poate mâine dimineață, îngăimă Don dârdâind de frig.

Nu putea vedea reacția avocatei, dar continuă:

— Și apoi, la ce bun?

— La ce bun să-l căutăm pe Camille Malraux?

Don tremura din toate încheieturile. Ploaia năprasnică îi ștersese parcă orice urmă de entuziasm.

— Atunci știm măcar că am făcut tot ce am putut, mergând pe urmele cărții poștale, sau nu?

— Dacă în mormântul acela zace într-adevăr acel Malraux care ne interesează pe noi, atunci o să mai zacă acolo și când s-o îndrepta vremea și...

În clipa aceea, Don văzu însă că Eva ridicase deja un braț și făcea semne înspre șirul de taxiuri care își așteptau clienții în Piața Mare.

Din interiorul luminat al primei mașini nu veni nicio reacție. Șoferul era absorbit de lectura unui ziar pe care-l desfășurase pe volan. Al doilea taxi era cufundat în beznă și nu avea șofer, dar cel de-al treilea din șir își aprinse scurt farurile crăpate. Când văzu că cei doi nu ies imediat de sub portic în șuvoaiele de ploaie, claxonă supărat.

Eva îl apucă pe Don de braţ şi îl trase după ea de-a curmezişul pieţei. Şi, deşi alergase cât de repede putuse printre bălţi, când se adăposti în sfârşit pe bancheta taxiului de culoarea fildeşului, Don îşi simţi pe piele cămaşa udă fleaşcă.

Din oglinda retrovizoare îl privea o faţă plină de aluniţe, cu ochii injectaţi. Mâna care se odihnea pe schimbătorul de viteze avea nişte tatuaje albastre spălăcite şi, abia când închise şi Eva în urma ei portiera, îşi dădură seama că în taxi mirosea a alcool.

— *La nécropole Saint Charles de Potyze*, mormăi Don resemnat.

După ce mai repetă de câteva ori adresa în engleză, binevoi şi şoferul în sfârşit să-l înţeleagă. Porniră pe Mensestraat, unde Don văzu nişte pensionari în haine de ploaie, care îşi arătau unul altuia numele uitate ale soldaţilor de pe Poarta Menin.

După ce ieşiră din oraş în peisajul sumbru, şoferul începu să le arate cimitirele pe lângă care trecea încet maşina.

— Exact şoseaua asta, Zonnebeekseweg, le explică el bine dispus, o numeau soldaţii englezi din Primul Război Mondial „Oxford Street“, când mărşăluiau pe ea spre tranşee şi spre propria lor moarte. Şi acum n-a mai rămas nimic, doar crucile lor albe în şiruri lungi şi jalnice.

Se întoarse către Don, iar taxiul alunecă pe cealaltă bandă:

— Se spune că toate cadavrele alea care zac acolo încă mai simt mirosul ploii. Noroiul şi mocirla se scurg prin capacele putrezite ale sicrielor şi în ele se trezeşte speranţa că poate mai sunt încă în viaţă.

Don se întoarse în întuneric către Eva, care își ațintise însă privirea asupra crucilor învăluite în ceață.

— În război, sfârșitul te ia întotdeauna prin surprindere, continuă șoferul cu limba ușor împleticită. Sufletul nu apucă să te urmeze, totul merge prea repede. În clipa asta îți vâjâie în urechi urletul grenadelor, fiecare fibră a mușchilor tăi e tensionată și ocupată să se avânte înainte, iar în clipa următoare, totul s-a terminat. Sufletul nu poate să facă față unor schimbări atât de bruște. Rămâne pe vecie întins pe pământul lutos, se târăște înainte, deși nu mai are demult un corp cu care să se târască. Refuză să accepte că i-a expirat timpul și că viața s-a dus.

O nouă privire în oglinda retrovizoare.

— Doar le vedeți și dumneavoastră cum se târăsc printre morminte, sau nu?

Don nu-i răspunse. Continua să plouă. Când ajunseră în dreptul unui zid scund de cărămidă, șoferul încetini.

De partea cealaltă a zidului se întindeau șiruri simetrice de cruci albe, către un orizont unde se zăreau niște copaci deformați. Taxiul rula încet de-a lungul zidului, iar rândurile de cruci formau ba un model vertical, ba unul oblic, care părea să taie de-a curmezișul întinderea.

Taxiul opri la intrarea cimitirului, marcată de două coloane albe și o poartă neagră din fier forjat. Săbii de fier, cu lamele împodobite cu frunze de laur, erau montate pe coloane.

În spatele zidului se ridica un monument melancolic al Golgotei. Pe un soclu de granit stăteau două femei în pelerine de bronz cu falduri ample, cu fețele ascunse sub glugi. Deasupra lor se înălța o cruce, pe care atârna biciuit

de ploaie Iisus Hristos. Avea ochii deschiși sub cununa de spini.

— N-au odihnă morții din Flandra, spuse șoferul și se răsuci către Eva și Don.

Don își simțea cămașa lipită de spate ca o mână de gheață.

— O să plouă toată noaptea, continuă șoferul. Cel puțin așa ziceau la radio.

— Atunci poate ne împrumutați o umbrelă, îl rugă Eva.

Îi dădu lui Don geanta lui de umăr, pentru a-i putea plăti șoferului cursa. Don scoase câteva bancnote și îi explică bărbatului:

— N-o să dureze mult. Vrem doar să verificăm ceva și ne întoarcem imediat.

— Păi da, dar eu nu pot să stau aici așa...

Don îi dădu treizeci de euro.

— Când în oraș aș putea...

Șoferul mai primi câteva bancnote, pe fața lui presărată cu alunițe se ivi zâmbet știrb, și un iz neplăcut de alcool îi izbi în față când le spuse:

— Uitați-vă în portbagaj dacă găsiți ceva de ploaie. Împotriva a orice altceva nu vă pot oferi protecție.

Eva îl îndemnă pe Don dintr-o privire să coboare, el se mai înfioră o dată de frig și deschise portiera.

Când se uită în portbagaj, găsi într-adevăr o umbrelă cu mânerul rupt. „Colruyt Supermarkt — laagste prijzen" scria pe ea, dar măcar era suficient de mare.

Se lipiră cât mai strâns unul de celălalt sub umbrelă. Poarta se deschise cu un scârțâit. Un drum pavat cu dale de piatră tăia în două cimitirul, cruci albe se înălțau la tot pasul din iarba îmbibată de apă. Câteva mii de morminte

încap aici, își spuse Don și se duse către cel mai apropiat dintre ele.

O rețea fină de mucegai acoperise suprafața albă a crucii de ciment, însă numele francez de pe plăcuța din plastic era încă lizibil. Dedesubt erau câteva cuvinte, pe care Don avea să le revadă în repetate rânduri în căutarea lui printre mormintele numerotate:

Mort pour la France

După ce umblaseră o vreme chirciți printre morminte, căutând zadarnic numărul 1913, găsiră în sfârșit un plan al cimitirului. Era expus ca o pictură de altar deasupra unei bănci scunde din piatră.

Don scoase din geantă o brichetă mică de plastic și o ținu în fața panoului:

Nécropole Nationale Française
Saint-Charles-de-Potyze

Sub inscripția neagră se vedea cimitirul împărțit în patru dreptunghiuri, fiecare încadrat de un chenar roșu și acoperit de numere miniaturale.

La lumina flăcării, Don luă la rând prima sută de morminte, de jos în sus, trecu la următoarea și continuă astfel până când examinase toate cele patru dreptunghiuri. Bricheta se încinsese între timp în asemenea măsură, încât nu o mai putea ține aprinsă în mână și se văzu nevoit să o stingă.

— Mormântul lui Malraux nu e nicăieri, îi spuse în întuneric Evei.

— V-a scăpat probabil. Mai uitați-vă o dată.

Don oftă. Apoi îi arătă avocatei cele patru dreptunghiuri, ale căror chenare roșii abia dacă se mai distingeau:
— Aici sunt toate numerele până la 1 800. Dincolo...
Își mută degetul:
— Aici începe de la numărul 2 101 și continuă până la mormântul 3 567. Nu există niciun mormânt cu numărul 1 913. Datele din muzeu sunt probabil greșite.
Eva îi luă din mână bricheta, care între timp se răcise, o aprinse și trecu sistematic cu flacăra pe deasupra panoului protejat cu folie de plastic. Sub banda neagră de doliu care marca granița cimitirului descoperi un dreptunghi albastru:
— *Le mausolée de Gravenstafel,* citi Eva și lumină cu bricheta scrisul.
Flacăra se stinse și ei rămaseră tăcuți în ploaie.
Don aruncă o ultimă privire spre taxi, însă Eva îl prinsese deja de mână. O urmă pe dalele de piatră tot mai departe, în întuneric.

Trecură pe lângă un steag francez, întins pe pământ chiar în mijlocul cimitirului. Pânza formase o adâncitură, în care băltea apă murdară de ploaie. Eva părea să se grăbească și nu se mai sinchisea de bălțile din calea lor.
La capătul cimitirului se afla un obelisc neîmpodobit, care marca o groapă comună. Un șir de sălcii, ale căror crengi măturau pământul, stătea ca un zid în spatele lui. Trecură pe lângă copaci și văzură o alee îngustă, pietruită, care cotea la stânga. Cândva fusese probabil frumos nivelată cu grebla, însă acum nu mai era altceva decât o potecă mocirloasă.
Aleea trecea prin spatele zidului cimitirului și Don observă că, aici, numele de pe morminte nu mai erau

franceze. Aici erau îngropați marocani, algerieni și tunisieni. Mormintele lor aveau un fel de creastă de forma unei cepe și inscripții arabe. Însă datele decesului nu se deosebeau cu nimic de cele ale francezilor.

Poteca noroioasă îi conduse la un pâlc de copaci, în spatele căruia se afla o clădire asemănătoare unui templu. Fațada amintise poate cândva demult de marmura romană, dar între timp, coloanele de beton se fisuraseră. De pe acoperișul înclinat se scurgea zgomotos ploaia, formând un mic lac în fața scării late de la intrare.

Eva îl trase pe Don după ea printre copaci, pentru a nu fi nevoiți să parcurgă prin apă ultimii metri până la mausoleu. La intrare nu era nicio ușă, doar un portal cu o inscripție:

Les crimes de guerre — La grâce divine[21]

— *Après vous*, spuse Eva.

Don trecu cu pași șovăitori pe lângă coloane și pătrunse în portalul întunecat. Înăuntru era o beznă de nepătruns, nu se vedea nici măcar capătul clădirii de beton. Singurul lucru pe care-l auzea Don era propria lui respirație. Apoi auzi pașii Evei, iar sunetele respirațiilor lor se amestecară.

— De undeva trebuie să se poată aprinde lumina, se auzi Don șoptind.

Înaintă pipăind cu mâna pe perete către un punct care sclipea roșu și în clipa următoare se auziră niște

[21] Crimele de război — Grația divină. (*N.red.*)

păcănituri din tavan. Din abajururile de sticlă mată se răspândi o lumină albăstrie.

— Ce avem aici? întrebă Don doar pentru a spune ceva.

În plăcile de gresie ale mausoleului se depusese murdărie, iar de-a lungul pereților se întindea un model în carouri format din pietre de mormânt dreptunghiulare. Sub un strat verzui de mucegai se vedeau gravate în beton numele și anii.

Mirosea ca într-o toaletă publică și în mijlocul pardoselii se afla o deschizătură acoperită de bine, de rău cu niște scânduri grosolane, care alcătuiau un fel de chepeng provizoriu.

Don se apropie de deschizătură și constată că de acolo venea mirosul acela scârbos. De jos se auzeau niște gâlgâieli înfundate, ca de la o țeavă spartă.

Se îndepărtă de locul acela dezgustător și începu să caute pe pereți numerele mormintelor. Primul se afla în colțul din stânga al mausoleului:

— 1801 —
MONTARD JEAN-LOUIS
MORT POUR LA FRANCE LE 22–4–1915
Tué à l'ennemi[22]

Merse mai departe, pe lângă dreptunghiurile pietrelor de mormânt, până când ajunse la numărul 1850. Pe partea opusă, numărătoarea continua, dar se încheia cu treisprezece numere prea devreme, la mormântul cu numărul 1900. Privirea lui Don se îndreptă către chepengul din centrul pardoselii.

---

[22] Căzut în bătălie. (*N.red.*)

— Trebuie să mai existe un nivel, șopti.

Acompaniați de răpăitul ploii pe acoperișul mausoleului, Don și Eva apucară fiecare de un capăt capacul improvizat. Își adunară toate forțele pentru a-l ridica și, când în sfârșit reușiseră să-l dea deoparte, Don se trezi că ținea singur în mâini întreaga greutate.

Eva dăduse drumul capătului ei și se ținea cu mâna de nas, pentru a nu inspira duhoarea de putrefacție care îi izbise pe amândoi. Din deschizătura dreptunghiulară, care se ascunsese sub chepeng, cobora o scară către o încăpere cufundată într-o beznă totală, în care era evident că nu se găsea nicio sursă de lumină.

Don dădu drumul chepengului, pe care-l ținuse până atunci vertical, și acesta se prăbuși cu un pocnet pe gresie. Se uită plin de speranță la Eva, dar ea îi răspunse scuturând din cap. Apoi îi făcu un semn, din care Don înțelese că acela care trebuia să coboare scara era chiar el.

Inspiră adânc pe gură și aprinse bricheta. Învârti rotița până la flacăra maximă și păși cu bocancii Dr. Martens pe prima treaptă din deschizătură.

Scara cobora de-a lungul peretelui gol din dreapta. Don își ridică privirea către Eva, care continua să se țină cu mâna de nas. Își ciuli urechile și auzi ropotele ploii. Apoi decise că merseseră deja prea departe pentru a se mai întoarce acum din drum și continuă să coboare cu pași măsurați.

Când ochii i se obișnuiră cu întunericul, Don pricepu de unde venea putoarea aceea oribilă. Undeva acolo jos se spărsese probabil o conductă de scurgere, fiindcă peste ultimele trepte de jos se revărsau niște zoaie maronii, care

acoperiseră deja solul întregii încăperi. Inundația se afla într-un stadiu atât de avansat, încât zoaiele ajunseseră deja la primul rând de pietre de mormânt. Don spera ca măcar rosturile de ciment dintre sarcofage să fi rămas etanșe.

— Nu trebuie să coborâți! îi strigă Evei.

Lumina oricum nu ajungea decât pentru o singură persoană.

Coborî, respirând cât mai superficial, ultimele trepte uscate. Stinse bricheta, pentru a o lăsa să se mai răcească puțin. Vijelia de afară și ropotele ploii nu se mai auzeau decât înfundat.

Aprinse din nou bricheta și se aplecă de pe scară în stânga, pentru a cerceta mormintele cele mai apropiate.

— 1907... 1908, 1909.

Se arse la flacăra brichetei, înjură în gând și își scutură mâna.

Învăluit de bezna neagră, Don încercă să-și dea seama cum erau aranjate mormintele. Erau numerotate de la stânga spre dreapta. 1909 fusese ultimul număr pe care-l distinsese. Trebuia, prin urmare, să se întindă pe distanța a încă patru morminte, pentru a ajunge la numărul 1913. Un lucru greu de realizat, dar totuși posibil, fără să fie nevoit să calce în lăturile acelea puturoase.

Întinse un braț și reuși cu chiu cu vai să se prindă de marginea deschizăturii aflate deasupra capului său. Se lăsă apoi înainte, suspendat de un braț, atât cât îi permitea spatele său anchilozat.

Întinse celălalt braț către peretele cu mormintele și aprinse din nou bricheta:

— 1912 —
BELLEMÈRE GEORGES
MORT POUR LA FRANCE LE 23–4–1915
Blessures de guerre[23]

Stinse iar bricheta și se trase înapoi. O scurtă pauză. Închise ochii și rămase cu urechile ciulite în întuneric.

Redeschise ochii. O ultimă încercare, doar un picuț mai departe.

Se întinse iarăși cât putu de mult. Flacăra se aprinse cu un fâsâit. Lumina îi pâlpâia în fața ochilor:

— 1913 —
MALRAUX CAMILLE
MORT POUR LA FRANCE LE 22–4–1915
Tué à l'ennemi

---

23 Rănit pe câmpul de luptă. (*N.red.*)

29. Bilele de sticlă

Elena era conștientă de faptul că nu fusese singurul copil pe care-l crescuse Fundația. Tata adusese de-a lungul anilor mulți copii la Wewelsburg, însă calitățile ei fuseseră de neîntrecut.

Ceilalți copii lucraseră în grupuri mici, de câte doisprezece — nu știa nici ea de ce, dar aceasta se dovedise a fi combinația cea mai promițătoare. Bărbații din cadrul Fundației încercaseră să le crească, folosindu-se de toate metodele posibile, capacitățile receptive. Însă percepția acestor copii fusese de o imprecizie iremediabilă, pe când ea însăși rămăsese de-a lungul vremii prima și singura descoperire valoroasă a Tatei.

Ca ființă aleasă și fiică adoptivă, Elena se bucurase de o grijă deosebită din partea lui. Încă înainte ca ea să fie în stare să înțeleagă despre ce era vorba, Tata îi arătase cele mai vechi schițe din adâncul izvorului. Viziunile completau descrierile tehnice ale tunelului, care fuseseră realizate încă de timpuriu. Câteva desene întocmite în grabă pe marginile unor foi, de o mână după toate aparențele străină.

Or, numai câțiva dintre primii cercetători avuseseră aptitudinile psihice necesare pentru a percepe câmpurile astrale ascunse în lumea subpământeană. Iar cei ale căror însemnări vădiseră astfel de influențe consideraseră acest lucru un fenomen lipsit de orice dimensiune rațională.

Totul a căpătat însă un înțeles nou, atunci când s-a descoperit că una dintre schițele realizate involuntar înfățișa o moleculă regenerativă, nemaivăzută până atunci. Ar fi putut fi o simplă întâmplare, însă aceasta a reapărut și în alte schițe, de o calitate tot mai bună.

Viziunile păreau să nu aibă nicio legătură una cu cealaltă, iar interpretarea lor a devenit proiectul cel mai însemnat al Fundației. Cert este că s-a lucrat zeci de ani la deslușirea desenelor care i-au rămas Fundației după întreruperea contactului cu izvorul.

Abia mai târziu, când toate viziunile fuseseră deja interpretate cu minuțiozitate, au început să simuleze noi descoperiri. Mai aveau încă mostre din pulberea scânteietoare, pe care le păstrau în bile de sticlă cu montură de plumb. Praful acela straniu conținea resturi ale energiei supranaturale care se găsea în lumea subpământeană. Niște rămășițe ale gloriei de odinioară, pe care numai o persoană cu un spirit și un suflet suficient de sensibile le-ar fi putut percepe.

Și tocmai aceasta fusese calitatea Elenei, care îi ajutase să avanseze mai mult decât îndrăzniseră să spere. Își uitase propriul trecut și fusese răsplătită ca un copil ascultător pentru toate desenele migăloase pe care le realizase în primii ani.

Dar de îndată ce corpul ei a început să se transforme în corpul unei femei, pulberea din bilele de sticlă nu i-a

mai spus nimic. Nu mai erau decât simple particule de cenușă în recipiente de sticlă, moarte și mute.

Când Tata i-a atras atenția că eșecurile se cam înmulțiseră în ultimul timp, Elena s-a justificat spunând că nu e vina ei dacă materialul din bilele de sticlă începuse să-și piardă puterea. Dar a fost demascată, atunci când ceilalți copii au venit cu lucruri noi, iar ea s-a văzut obligată să admită că simțurile ei se tociseră.

Dacă Tata a păstrat-o totuși în preajma sa a făcut-o numai datorită bunăvoinței sale remarcabile. Pentru el, Elena își atinsese deja țelul, iar căutarea unui rol nou pentru ea nu era decât o încercare de a-i justifica existența.

De la bărbații *Siguranței* Elena a învățat să se folosească de corpul ei ca de o armă. S-a dovedit și în acel domeniu uimitor de talentată. Au învățat-o să mânuiască aparate la a căror performanță nici măcar nu îndrăznise să viseze. Au instruit-o în tehnicile luptei corp la corp și au râs de ea, câtă vreme nu învățase încă să-și controleze mimica.

Iar pe urmă, într-un acces nebănuit de sentimentalism, Tata i-a încredințat tocmai ei misiunea de a aduce acasă descoperirea lui Erik Hall. Ar fi putut trimite la fel de bine pe altcineva și, ținând cont de cele întâmplate, ar fi fost poate o idee mult mai bună.

Avusese succes — și ratase. Acesta era mesajul rostit în repetate rânduri în ultimele zile. Și acum era de datoria ei să repare tot ceea ce mersese nespus de prost.

De când crucea fusese depusă în seiful băncii, vocile lăuntrice, pe care i se păruse că le distinge, amuțiseră iarăși. Dispăruseră și ele, la fel ca amintirea unei alte vieți, și lăsaseră în urma lor, în sufletul Elenei, un gol absolut.

30. Les suprêmes adieux

După ce urcă scara din subsolul mausoleului, Don trebui să se aplece cu mâinile sprijinite pe genunchi și să tragă de câteva ori aer în piept, pentru a alunga din plămâni putoarea oribilă cauzată de conducta spartă. Stând acolo, pe plăcile murdare de gresie, în licărul alb-albăstrui al lămpilor, se întrebă ce sperase, în fond, să găsească.

O imagine sculptată în piatră a crucii și stelei lui Strindberg? Vreun indiciu? La ce se așteptase? La o schiță a celor două emisfere, ascunsă de careva între sarcofag și zid?

— *S'iz nur vi redn tsu der vant*, parc-aș vorbi la pereți, gemu Don și trânti chepengul la loc, deasupra deschizăturii, pentru a împiedica duhoarea să se mai răspândească.

Se târî apoi până la peretele mausoleului și se ghemui la pământ, cuprinzându-și cu brațele picioarele slabe. Rămase o vreme așa, până când văzu în fața ochilor o geantă de umăr.

— Poate aveți nevoie de ea, spuse Eva.

Don luă geanta din mâna Evei, începu să caute lacom înăuntru și dădu peste un preparat anxiolitic bulgăresc,

despre care nici nu mai știa când și cum îl luase din biroul său din Lund.

Își așeză pe limbă tabletele colorate și simți gustul amar al cloralhidratului. După ce le înghiți, inhală grăbit și o doză de tricloretilenă, pentru a-și regăsi mai repede liniștea.

În timp ce inhalase, își dăduse probabil pentru câteva secunde ochii peste cap, fiindcă Eva îl scutură neliniștită de braț.

— Ce ați văzut acolo jos? îl întrebă, când văzu că Don era din nou în stare să-și focalizeze privirea.

— Nimic, răspunse Don.

— Malraux nu e îngropat aici?

Don își lăsă capul pe spate și fixă cu privirea lămpile din tavan.

— Mă gândeam eu că nu e vorba despre un bărbat, murmură Eva. Păi, atunci putem să...

— Ba da, Camille Malraux se află acolo jos, o întrerupse Don. *Gants geshtorben*, mort de-a binelea, cu condiția ca sicriul să nu fie gol.

Eva se lăsă pe vine în fața lui. După un timp întrebă:

— Și în rest nimic?

— Coborâți și dumneavoastră acolo, dacă sunteți atât de curioasă.

— Data e corectă? Numele e identic?

— Acolo nu scrie decât „Tué à l'ennemi", ucis de către dușman.

Se uită la ea și schiță un zâmbet.

— *A dead end*[24], am putea spune.

---

[24] O fundătură. (*N.red.*)

Avocata rămase o vreme tăcută. Pe urmă se ridică și se îndreptă către dreptunghiul întunecat care marca ieșirea spre cimitir și în fața căruia încă mai ploua cu găleata. Se sprijini cu o mână de una dintre coloanele acoperite de mucegai și cu cealaltă mână își aranjă o șuviță desprinsă din coc.

Don închise ochii și ascultă ropotul ploii.

— Camille Malraux, o auzi el pe Eva spunând. Camille Malraux, tué à l'ennemi. Ucis de către dușman. O carte poștală adresată bărbatului iubit, căzut pe front.

Don îi auzi cizmele pe gresie și când deschise ochii, observă că avocata se întorsese către el.

— Ce să însemne oare?

Un trenchcoat verde, brațele încrucișate la piept. Poșeta atârnată pe umăr, expresia indispusă.

— Înseamnă că ne așteaptă un taxi, răspunse Don.

Își atârnă geanta pe umăr și își adună toate forțele pentru a se ridica în picioare. Silueta Evei era o umbră pe fundalul șuvoaielor de apă.

— Eberlein părea foarte interesat să afle ce ați găsit dumneavoastră acasă la Erik Hall...

Don oftă și se sprijini iar de perete.

— Credea probabil că e altceva. Pesemne că scafandrul știa mai multe decât mi-a spus mie. Cartea asta poștală am găsit-o din întâmplare; nu trebuie neapărat să însemne ceva. Poate a scris-o chiar Erik Hall. Poate era fascinat de Primul Război Mondial.

— Și totuși, există un Camille Malraux, care a fost îngropat în mormântul cu numărul 1913 din cimitirul Saint Charles de Potyze, aflat în împrejurimile orașului Ypres. Data e și ea corectă. A murit în 22 aprilie în urma atacului cu gaz de la Gravenstafel.

Eva își părăsi locul de la intrarea mausoleului, se apropie de Don și îi întinse o mână.

— Mai arătați-mi-o o dată.

Don scoase cartea poștală din buzunarul interior al hainei. Arăta ca vai de ea; marginile se înmuiaseră de la ploaie și începeau să se exfolieze. O întoarse pe partea cealaltă și constată că cel puțin scrisul nu se ștersese. I-o dădu Evei, care reciti în șoaptă versurile:

La bouche de mon amour Camille Malraux
Le 22 avril
L'homme vindicatif
L'immensité de son désir
Les suprêmes adieux
1913

Vârful nasului ei, înroșit de la frig. Buzele subțiri, fruntea încrețită, ochii translucizi, mișcările lor de la stânga la dreapta.

Eva întoarse cartea poștală și studie poza catedralei.

— Să fie oare un joc de cuvinte? întrebă Eva. Un mesaj codat?

— Poate e, pur și simplu, o carte poștală veche, lipsită de orice importanță, pe care bărbatul din mină a păstrat-o până la adânci bătrâneți, când a hotărât să-și ia viața înfigându-și o sulă în frunte, își dădu cu părerea Don.

Chipul Evei rămase neclintit.

— *La bouche de mon amour Camille Malraux*, citi Eva cu voce tare. Buzele iubitului meu, Camille Malraux.

Își aținti privirea asupra lui Don, părând să aștepte oarecare susținere din partea lui. Don trase adânc aer în piept și făcu o încercare:

— Stau, poate, amândoi într-o cafenea din Grote Markt. Primul Război Mondial a izbucnit deja, dar lumea n-a pierdut încă orice speranță. Bărbatul din mină are la el o carte poștală veche, pe care e reprodusă catedrala așa cum arăta ea înainte de izbucnirea luptelor. E ceva important pentru amândoi. Poate își făgăduiesc ceva. Bărbatul îl roagă pe Camille să-și lipească buzele rujate pe cartea poștală, după care o vâră în buzunar și o păstrează. Mult mai târziu, notează rândurile acestea în amintirea iubirii lor. Ceva de genul acesta?

— Da, cine știe? spuse Eva.

Părea mulțumită că Don făcuse un efort și se așeză lângă el pe gresie.

— Și pe urmă? întrebă.

— Data pe care o alege este ziua morții lui Camille Malraux, 22 aprilie 1915 — ziua atacului cu gaz de la Gravenstafel. 1913 este numărul mormântului lui Malraux. Iar cuvintele „les suprêmes adieux" le adaugă fiindcă s-a despărțit pentru totdeauna de ființa iubită.

— De fapt nici nu știm dacă s-au iubit, își dădu cu părerea Eva. Poate au fost doar prieteni buni, nu?

Don o privi mirat.

— Dar ce importanță are?

— Niciuna, nu voiam decât... Continuați.

— Ne mai rămân două rânduri. „L'homme vindicatif" și „l'immensité de son désir". Bărbatul răzbunător și dorința lui nemărginită.

— Da?

— Chestia cu dorința nemărginită poate fi un indiciu că a existat o atracție, sub o formă sau alta. Iar răzbunător... răzbunător poate față de nemți. Deși cred că, de fapt, nu

sunt decât *meshugas*, baliverne. Câteva rânduri dintr-o poezie care le-a plăcut amândurora.

— Baudelaire?

Don dădu din cap.

— Da, e de Baudelaire, cum spunea fata de la arhivă. Am găsit-o pe internet pe computerul muzeului, înainte de a da peste informațiile referitoare la mormântul lui Malraux.

— Și?

— Nu știu. Toate cele trei rânduri sunt dintr-o poezie din ciclul *Les Fleurs du Mal* (*Florile răului*). Pentru care Baudelaire a fost dat în judecată și condamnat, iar unele dintre poezii au fost interzise în Franța până în anii 1950, fiind considerate extrem de perverse.

— Timpurile se schimbă, remarcă Eva.

Don închise ochii și încercă să reînvie în amintire imaginea textului pe monitorul din muzeu.

— Nu am avut foarte mult timp, dar m-am gândit că ceva trebuie să fi avut în comun, Baudelaire și bărbatul din mină.

— Da?

— Dar din câte am apucat eu să citesc acolo am priceput doar că împărtășeau aceeași fascinație morbidă față de iad. Bărbatul a scris pe pereții galeriei cuvintele Niflheim și Náströndu, „plaja morților". Iar Baudelaire îl invocă pe diavol în prefața ciclului său de poezii.

Don revăzu în memorie versurile lui Baudelaire care purtau titlul „Au Lecteur", „Către cititor", și încercă să le recite în franceza lui stricată:

C'est le Diable qui tient les fils qui nous remuent!
Aux objets répugnants nous trouvons des appas;

Chaque jour vers l'Enfer nous descendons d'un pas,
Sans horreur, à travers des ténèbres qui puent.[25]

— Diavolul..., începu Don.

— Diavolul ne controlează toate mișcările, șopti Eva. Tot ce produce repulsie ne atrage. În fiecare zi... în fiecare zi coborâm tot mai adânc în iad. Și ne mișcăm fără teamă printre umbre și prin putoare.

Don dădu din cap.

— Cam așa ceva, da.

Una dintre lămpile din tavan pâlpâi și, în final, se stinse.

— Din care poezie sunt versurile scrise pe cartea poștală? întrebă Eva.

— Sunt citate dintr-o lungă expunere despre necrofilie, o descriere amănunțită a dorinței unui bărbat de a avea contact sexual cu cadavrul unei femei.

— Și cum se cheamă poezia?

— *Une Martyre*, O martiră. *Dessin d'un Maître inconnu*, Desenul unui pictor necunoscut, cum spunea fata de la arhivă. *Un cadavre sans tête épanche, comme un fleuve.* Un cadavru fără cap, al cărui sânge se scurge pe pânza care îl absoarbe însetată, și așa mai departe.

Don trase aer în piept.

— Îmi dați cartea poștală înapoi?

— Imediat.

O pală de vânt scutură sălciile de afară. O a doua lampă începu să pâlpâie și să păcăne, pe punctul de a-și da duhul.

---

25 *Fără de oprire în jocul său ne leagă!/ În suflet ne pătrunde cu tot ce e mârșav/ Și scoborâm cu clipa spre Iad în pas bolnav,/ Iar cloaca ne cuprinde cu-mpuțiciunea-i neagră.* Traducere de Radu Cârneci, în *op. cit.* (*N.t.*)

— O martiră, murmură Eva. Poate se referea la Malraux.

— Un martir. Mort pentru patrie, spuse Don, da, sigur că da. Ori se referea la sine însuși. Bărbatul din mină, consumat de tristețe și dor pentru sublocotenentul lui francez. Care s-a și sinucis din acest motiv.

Eva își cuprinse capul cu mâinile și se strânse ghem.

Don dădu să o întrebe dacă nu se simțea bine, dar, din câte se părea, Eva stătuse doar câteva clipe pe gânduri, fiindcă acum îl rugă pe Don:

— Mai spuneți o dată versurile.

— În suedeză?

Eva ridică din umeri.

— A copiat o parte din cuvintele care descriu fantezia sexuală.

Don închise ochii și recită din memorie:

Bărbatul crud pe care ascunsa ta iubire
Să-l sature în viață n-a putut
Și-a împlinit pe trupul inert, ieșit din fire,
Dorința-i arzătoare cum a vrut?

Răspunde, hoit impudic! Tu, cap cumplit, hai, spune,
De pletele-ți te-a prins și, tremurând,
Te-a ridicat deodată spre a-și lipi nebune
Buzele lui de buzele-ți tăcând?

Când deschise ochii, observă că avocata îl privea întrebător.

— Cum ați spus? Tu, cap cumplit, te-a ridicat spre a-și lipi nebune buzele lui de buzele-ți tăcând?

— Asta e traducerea pe care am găsit-o.

— Sună cam ciudat.

— Poate trebuie să fii ciudat ca să-l poți traduce pe Baudelaire, spuse Don.

Eva stătea gânditoare, ținând cartea poștală în lumină. Repetă în șoaptă cuvintele.

— *Les suprêmes adieux*. Și-a lipit buzele lui de buzele-ți tăcând. Și care era textul inițial?

— Textul inițial?

— Cum suna în franceză? întrebă Eva.

— Chiar vreți să auziți?

— Numai dacă nu vă mai forțați să graseiați.

Don închise iarăși ochii și reveni în amintire la supraveghetoare și la computerul din centrul de documentare. Memoria lui fotografică îl ajută să-i recite Evei:

Dis-moi, tête effrayante, a-t-il sur tes dents froides
Collé les suprêmes adieux?

Tăcere. Apoi se auzi glasul Evei:

— *Collé* les suprêmes adieux?

Don dădu din cap.

— Nimic despre un sărut? Une bise, un bisou, un baiser?

Don clătină din cap.

— *Coller* înseamnă într-adevăr a *lipi*, îi explică Eva. Traduse cuvânt cu cuvânt, ultimele cuvinte înseamnă: a lipit pe dinții tăi reci, sau poate pe gura ta rece, un ultim rămas bun. Oare ce ar fi putut lipi bărbatul din mină pe gura iubitului său?

Când Eva se ridică în picioare, Don o privi întrebător.

— Să fie oare posibil...

— Doar nu vă gândiți la așa ceva...

—... ca buzele acelea rujate să fi fost lipite pe cartea poștală *după* moartea lui Malraux, după ce acesta a fost

îngropat? Bărbatul din mină să-i fi deschis și apoi închis la loc mormântul? Dar ce să fi ascuns el acolo, lângă trupul neînsuflețit al iubitului său?

Don se prinse cu mâinile de cap.

— Propun să mergeți până la taxi și să-l întrebați pe șofer dacă nu are niscaiva unelte, spuse Eva.

*

Când Don reuși într-un final să găsească drumul înapoi până la poarta cimitirului, constată că bocancii lui se umpluseră de noroi.

Taxiul aștepta cu luminile stinse, iar Don își spuse ușurat că șoferul adormise probabil. Brusc se aprinseră însă farurile, iar lumina lor puternică îl orbi. Își acoperi ochii cu mâna și parcurse orbecăind ultimii metri până la mașină. Bătu în geamul șoferului.

Acesta coborî geamul:

— Dar prietena dumneavoastră unde a rămas?

— A rămas acolo, îl lămuri Don.

Vorbise tare, pentru a acoperi zgomotul ploii.

— Știți ce târziu s-a făcut? Vă aștept de aproape o oră.

— Da, noi...

— Ați văzut morții?

— Sunt la locurile lor, răspunse Don.

Buzele șoferului se mișcară, însă ropotele ploii înghițiră sunetele. Don aproape țipă:

— Treaba stă în felul următor... Avem nevoie de niște scule.

O clipă se îndoi că șoferul pricepuse ce anume doreau ei, dar imediat după aceea se ivi același șir de dinți lacunar:

— V-aş putea împrumuta câte ceva contra cost, spuse şoferul şi îl privi cu ochii umflaţi de băutură. Trei sute de euro şi puteţi să luaţi ce doriţi dumneavoastră din portbagaj.

Don se întrebă dacă va trebui să recurgă la o minciună pentru a-i explica Evei cheltuirea unei sume atât de exorbitante, dar scoase totuşi din buzunar bancnotele primite de la Hex şi începu să numere banii sub umbrelă.

— Două sute cincizeci, îi spuse Don şoferului.

— Trei sute, dacă rămâneţi acolo în cimitir să săpaţi. Şi încă trei sute, dacă vreţi să vă aştept.

O limbă roşu-albăstruie trecu rapid peste şirul de dinţi.

Don se îndepărtă câţiva paşi, înjură în gând şi numără încă o dată banii.

— Trei sute pentru tot, decise când reveni la maşină şi se aplecă pe geamul şoferului.

Taximetristul luă din mâna lui Don bancnotele făcute sul şi se aplecă să-i deschidă din interior portbagajul.

De îndată ce se întoarse şi porni să verifice conţinutul portbagajului, Don auzi în urma sa un ultim croncănit. Se răsuci şi văzu o mână scoasă pe geam, care ţinea o carte de vizită. Din câte se părea, era un client valoros. De îndată ce Don luă cartea de vizită, şoferul ridică geamul la loc, pentru ca interiorul maşinii să rămână uscat şi cald.

Sub roata de rezervă din portbagaj, Don găsi un set de dălţi înfăşurate într-o bucată de pânză, pe care şi-l vârî la brâu. Mai cotrobăi o vreme şi găsi, de asemenea, o lanternă neagră din plastic, ale cărei baterii erau aproape descărcate.

Pe drumul de întoarcere prin cimitir, lanterna se stinse de câteva ori şi, când în sfârşit păru să funcţioneze

fără cusur, Don constată că lumina ei portocalie nu ajungea mai departe de un metru.

Când intră în mausoleu, văzu că Eva deschisese singură chepengul. Scara era la vedere, iar duhoarea năpădise din nou spațiul.

— *A groyse shande*, ce rușine, mormăi Don în timp ce se apropia de Eva, ținând victorios în mână uneltele.

Alese o daltă lungă cu mâner de lemn și lumină cu lanterna primele trepte.

— Morții ar trebui lăsați să se odihnească în pace, remarcă Don.

— Pot să mă duc și singură, replică Eva.

Când simți că i se strânge coșul pieptului, Don își strecură mâna în geantă și scoase la iveală două tablete de tramadol. O văzu apoi pe Eva dispărând pe trepte în jos și pricepu că nu avea încotro.

Lanterna nu era bună de nimic. După câteva secunde se stinse și abia după ce o scutură bine se reaprinse. În lumina portocalie, Don o văzu pe Eva mijindu-și ochii la el. Stătea pe ultima treaptă, chiar deasupra zoaielor.

— Care e mormântul lui Malraux? întrebă Eva.

Don deplasă conul de lumină deasupra scursorilor maronii câțiva metri mai departe pe perete.

— Tué à l'ennemi, șopti Eva.

Don îi întinse dalta.

— Poftiți, vă rog.

Dar fusese un gest inutil, fiindcă era perfect conștient că cel care va trebui să coboare în zoaiele scurse din conductă era chiar el. Își cufundă precaut vârful bocancului

în apă și simți cum pătrunde frigul prin găurile pentru șireturi.

— *Di ale toyte mentshen,* toți morții aceștia, spuse Don în șoaptă și își plimbă privirea de-a lungul pietrelor de mormânt.

Călcă în gol și piciorul i se afundă cu un plescăit în zoaie până la genunchi.

— Nu cred că e foarte adâncă, își dădu Eva cu părerea din spatele lui.

Don se auzi bombănind ceva drept răspuns și coborî rapid ultimele trepte. Scursorile îi ajungeau până la mijloc. Se străduia din răsputeri să nu inspire pe nas. În același timp, era nevoit să respire gâfâit, pentru a nu i se face rău.

Merse prin apă pe lângă scară, până ajunse în dreptul Evei și îi întinse lanterna.

— M-ați putea ajuta făcându-mi lumină.

O rază portocalie se plimbă din tavan pe perete în jos și se opri asupra mormântului cu numărul 1913, care îi aparținea lui Camille Malraux.

Don înaintă prin zoaie către mormânt, cu mâinile tremurând de frig ridicate deasupra capului și încleștate în jurul mânerului daltei, de teamă să nu-i scape unealta pe jos. Avea senzația că pe sub apă i se prinde o ventuză de picior și că în jurul gleznei i se încolăcește o cătușă mocirloasă, care încearcă să-l împiedice să înainteze.

— Don Titelman, nu încetați să mă surprindeți.

Don nu era sigur dacă își imaginase sau o auzise într-adevăr pe Eva rostind aceste cuvinte, dar în sfârșit ajunsese suficient de departe pentru a se putea sprijini de perete. Se întoarse și îi aruncă o privire avocatei, care se lăsase pe vine pe partea uscată a scării.

Cercetă pipăind piatra de mormânt a lui Malraux și dădu peste o crăpătură care îi păru promițătoare. Vârî dalta cât putu de adânc înăuntru, dar constată că nu erau decât câțiva centimetri. Își luă totuși avânt și se împinse apoi cu toată greutatea sa în mânerul daltei.

Din perete sări o bucată de ciment, care ateriză în zoaie și făcu să-i sară stropi pe față.

— *A bisele naches*! înjură Don.

Trebui să se aplece, fiindcă inhalase împotriva voinței sale putoarea oribilă. Scuturat de un val de greață, auzi un glas care semăna oarecum cu glasul Evei. I se păru că îi spune că se duce să aducă ceva. Când se întoarse spre ea, abia mai apucă să o vadă dispărând în capul scării.

În bocancii lui Don bălteau zoaiele reci ca gheața. Se udase până la piele prin șosete și pantaloni.

— *Reboyne shel oylem...*

Când Eva se întoarse în sfârșit, îi arătă lui Don ce ținea în mână. Era o bucată aspră de granit, pe care avocata i-o oferi, întinzându-se cât putu de mult de pe scară. Don veni către ea și îi luă piatra din mână.

— Sunteți sigură că nu doriți să coborâți și dumneavoastră?

Eva pufni în râs, dar își duse imediat mâna la gură, pentru a nu fi obligată să inspire mai mult aer decât era necesar.

Don se înapoie la mormântul lui Malraux, cu senzația că picioarele i se transformaseră în niște blocuri de gheață. Știa că în curând nu va mai fi în stare de nimic.

Vârî dalta în crăpătură și lovi cu bucata de granit în mâner. Acesta se crăpă deja de la a doua lovitură, dar

Don continuă să bată în unealta de oțel, până când îi amorți mâna.

Curând simți că nu mai are vlagă, dar spera să fi introdus totuși dalta suficient de adânc, pentru a o putea lovi dintr-o parte. Își luă avânt și se împinse în daltă cu toată puterea pe care o mai avea, simți cum i se catapultează corpul înainte, dar, în același timp, cum cedează brusc și se mișcă din loc piatra de mormânt.

Don își regăsi echilibrul, se prinse cu degetele de marginea pietrei și începu să tragă de ea.

Într-un final, piatra se desprinse, dar, fiind foarte grea, îi alunecă din mâini. Cu o bufnitură îi căzu la picioare, în apă.

Don își ridică privirea spre Eva, care îndreptase lanterna către sarcofag. Lumina cădea pe o bilă gălbuie, acoperită de șuvițe negre și cenușii. Lui Don îi trebui o clipă, până când pricepu că sub ochii lui se afla creștetul unui om.

— Și acum? o întrebă pe Eva.

— Nu puteți încerca să-l ridicați?

— *Gotteniu...*

— Prindeți-l de umeri și trageți.

Don își veni în fire și se uită în sarcofag. Malraux zăcea întins pe spate, cu labele picioarelor răsucite spre interior. Don își strecură mâinile în sarcofag și pipăi pereții acestuia, încercând să evite pe cât posibil să atingă pomeții și resturile a ceea ce fuseseră probabil cândva urechile lui Malraux. Prinse cu degetele ceva osos, fără să vadă ce anume era, dar sperând că era umărul francezului.

— Aveți grijă, șopti Eva.

Don trase de umăr, dar nu se întâmplă nimic. Spatele francezului părea lipit de sarcofag. Când Don îl apucă însă și de celălalt umăr și trase cu putere de el, scheletul se desprinse de ultimele petice de piele cu un zgomot de parcă cineva ar fi tras un fermoar. Se mișcase atât de brusc, încât Don abia mai apucă să-l prindă instinctiv cu mâna dreaptă sub ceafă și să-l împiedice să alunece din sarcofag.

La lumina lanternei, fața francezului părea surprinzător de bine conservată. Pielea pergamentoasă de pe obraji se păstrase încă parțial, iar de la pomeți spre maxilare se vedeau tendoanele gălbui intacte.

— Nu e rănit? întrebă Eva în șoaptă.

— A murit probabil gazat, răspunse Don tot în șoaptă.

Îi făcu semn să nu mute lumina de pe fața francezului și îi depărtă atent acestuia, cu mâna stângă, buzele. În cavitatea bucală, în care țesutul muscular se descompusese de mult, sclipea ceva alb.

Don își vârî degetele în gura lui Malraux și scoase de acolo un obiect, după toate aparențele metalic, care se frecă scrâșnind de dinții mortului. Îl ridică apoi în aer, pentru a-l arăta Evei.

Prin stratul de murdărie îi recunoscură culoarea ivorie: era steaua cu cinci raze din fotografiile lui Eberlein, pe care neamțul o numise Seba. A doua componentă a instrumentului de navigație al lui Strindberg.

— Dați-mi-o, șopti Eva.

Dar Don nu dădu steaua din mână și o rugă, în schimb, pe Eva să mai lumineze o dată interiorul sarcofagului lui Malraux.

Mai era ceva acolo... Don pipăi cadavrul de la piept în jos şi apucă ceva ce mortul ţinea strâns între degetele sale osoase. Trase de obiectul respectiv, îl smulse din mâinile francezului şi îl ţinu la lumină, pentru a-şi da seama ce era. Un bileţel împăturit. Don îl ridică în aer şi i-l arătă Evei.

— Haideţi odată! îi ceru Eva, de data aceasta cu glas mai puternic. Or să cadă toate pe jos!

Don se uită la steaua albă şi la bileţelul pe care le ţinea în mâna stângă. În dreapta simţea greutatea craniului. Poate izbutea totuşi să se întindă până la ea.

— Ţineţi! şuieră în direcţia Evei.

Mult prea târziu îşi dădu seama că se întinsese prea departe şi simţi cum îi alunecă din mână craniul neted al lui Malraux.

Ceafa francezului se îndoi încet în jos, până când craniul se izbi cu un sunet sec de peretele de dedesubtul sarcofagului. Francezul se holba acum cu capul dat pe spate, din orbitele sale goale, la Eva. Însă avocata era atât de absorbită de bileţel, încât nu îl remarcă.

— E o scrisoare, spuse ea. E ceva...

O întrerupse însă un zgomot ca al unui lanţ care se rupe în bucăţi. Don se uită la francez şi observă că vertebrele cervicale nu mai rezistau greutăţii craniului, se frângeau una după alta, şi când voi să se pună în mişcare, constată că picioarele nu-l mai ascultau.

Craniul mai rămase o clipă atârnat de un ultim tendon gălbui, după care capul desprins al lui Camille Malraux se prăbuşi cu un plescăit sec în zoaiele maronii.

Din cutia craniană se ridicară câteva bule de aer, care încreţiră pentru câteva clipe suprafaţa apei.

31. Telefonul

Vacarmul celor care serveau prânzul pe terasa restaurantului Langemark pătrundea pe geamul întredeschis de la etajul al treilea. În camera de hotel mirosea a mormânt, iar pe jos zăceau noroiți pantalonii și ciorapii lui Don. Bocancii, pe care se străduise să-i spele, erau în vană la uscat.

Vijelia din timpul nopții se potolise de mult, prin perdelele de in răzbăteau acum câteva raze firave de soare. Eva și Don nu se treziseră încă. Stăteau întinși în patul dublu, nemișcați, sub o pătură de frotir.

Camera de hotel părea să nu mai fi fost renovată din anii 1970. Tapetul jegos, cu imprimeu floral de culoarea caisei, avea pete de grăsime, iar de-a lungul pereților se întindeau niște țevi de cupru vechi şi ruginite. Între ferestrele care dădeau spre Grote Markt era fixat pe perete un televizor ieftin. Pe difuzor era lipit cu scotch maro un bilețel scris de mână, care informa că telecomanda se pierduse.

Pătura de frotir începu să se miște. Eva se răsuci într-o parte și se așeză pe marginea patului cu toate membrele înțepenite. Când îi căzu pe față o rază de soare, clipi din

ochi și scutură din cap, în încercarea de a-și aminti unde se afla.

Mai rămase o vreme așezată pe pat, pentru a-și aduna forțele. Se străduia să respire cât mai silențios cu putință, ca să nu-l trezească pe Titelman. Izbuti într-un final să se ridice în picioare și dispăru desculță în baie.

Acolo, amintirea reveni: jos, în mausoleul subteran, ținuse în mână steaua ivorie și bilețelul pe care i-l smulsese Don francezului.

Titelman stătuse atâta timp în apa rece ca gheața, încât tot drumul înapoi de la Saint Charles de Potyze în oraș tremurase de frig în taxi. Eva își aminti cum îl ținuse în brațe, ca pe un copil, pentru a-l încălzi puțin. Măcar atâta să fi făcut pentru el, după toate câte îndurase fără nicio vină.

După ce se îmbrăcă, se duse la scaunul pe speteaza căruia își atârnase Don haina.

Când se întorseseră la hotel, se simțiseră atât de istoviți, încât nu mai stătuseră de vorbă despre conținutul bilețelului. Eva scoase din buzunarul interior al hainei lui Don bucățica de hârtie, o despături și reciti cele câteva rânduri scrise în norvegiană:

Elskede Camille!

Løftet jeg ga deg, er oppfylt. Porten til underjorden er lukket. Jeg skulle ønsle at jeg hadde vært i stand til mer.

Herfra reiser jeg inn i mitt eget Niflheimr, hvor den andre tingen for alltid vil være skjult.

din Olaf

Iubitul meu Camille!

Făgăduiala pe care ți-am făcut-o s-a împlinit. Poarta lumii subpământene e închisă. Mi-aș fi dorit să pot face mai mult.

De aici eu am să pornesc către propriul meu Niflheim, unde celelalte lucruri vor fi ascunse pe vecie.

Al tău Olaf

Eva observă că îi tremura ușor mâna, când strecură bilețelul la loc, în buzunarul hainei lui Titelman.

Își trase în picioare cizmele italienești, își aruncă pe umeri trenchcoatul și se uită pentru ultima oară la făptura uscățivă din pat. Dormea.

Afară, în coridorul strâmt, Eva apăsă clanța și închise ușa camerei de hotel cât de silențios putu. Balustrada de alamă era atât de șubredă, încât preferă să se țină cu o mână de perete, când coborî scara abruptă care ducea la recepție. Dădu din cap către femeia care stătea acolo și ieși afară, în Piața Mare.

Steagurile roșii din fața Pieței de Țesături fluturau în soare, însă Eva voia să lase cât mai curând în urma ei spațiul deschis al Grote Markt și coti prin urmare în Boomgaardstraat. Trecu pe lângă vitrinele magazinelor și printre mașinile parcate, căutând din priviri un colț mai ferit într-o străduță laterală. Privirea îi căzu în cele din urmă pe o firmă pe care scria cu litere ornamentale „Cherry blossom tearoom".

La ferestrele cafenelei atârnau perdeluțe albe de dantelă. De deasupra ușii se auzi clinchetul unui clopoțel, iar

din spatele tejghelei curbate se întoarse către ea o femeie tânără. După ce comandă o ceașcă de ciocolată caldă cu frișcă și o napolitană, Eva se așeză la o masă din spate, unde era mai ferită de privirile celorlalți clienți.

Savură câteva clipe aroma de nucă a ciocolatei, după care își scoase din poșetă telefonul mobil. Uimită, constată că se simțea oarecum jenată. Tastă totuși prefixul internațional, urmat de un număr lung, care i se întipărise în minte.

Telefonul sună de câteva ori, prelung.

Tocmai când voia să închidă, îi răspunse un glas. Glasul cuiva care avea dreptul să afle ce se întâmplase.

32. Stâlpul

Tata își crease rețeaua lui deasă de contacte de-a lungul multor ani. Însă de data aceasta, deși trăsese toate sforile posibile, nimic nu părea să funcționeze.

În afara neglijenței poliției din acel mic stat nordic de la periferia Europei, îl enerva îndeosebi încetineala serviciilor germane de informații și dezinteresul lor față de o colaborare. În spatele tuturor acelor prescurtări se ascunsese întotdeauna o anumită incompetență, indiferent dacă era vorba de BfV, LfV, BND, SS sau Gestapo[26].

Singura organizație profesionistă cu care avusese de-a face de la desființarea poliției imperiale fusese Stasi, Securitatea est-germană. Din nefericire nu mai exista nici ea de multă vreme și, cu mult efort, șterseseră urmele Fundației din arhivele ei.

Cum îi scăpase BND-ului acel apel era un mister. Datorită unei complicate proceduri legislative, avea și

[26] BfV, *Bundesamt für Verfassungsschutz*, Oficiul Federal pentru Apărarea Constituției; LfV, *Landesamt für Verfassungsschutz*, Oficiile Landurilor pentru Apărarea Constituției; BND, *Bundesnachrichtendienst*, Serviciul Federal de Informații; SS, *Schutzstaffel*, organizație paramilitară nazistă; Gestapo, *Geheime Staatspolizei*, Poliția Secretă de Stat în Germania nazistă. (*N.t.*)

el între timp acces la aceleași mijloace de interceptare a comunicațiilor străine ca francezii, dar era după toate aparențele incapabil să le folosească.

Îl asiguraseră că într-o lume globalizată nu mai avea nicio importanță în care țară se aflau stâlpii și totuși, se văzuse nevoit să negocieze toată dimineața cu angajații birocratici ai Direction Générale de la Sécurité Extérieure, ca să-i trimită de la Paris informațiile necesare. Se arătaseră aroganți, ca de fiecare dată, în pofida susținerii germane de care se bucurase ani de-a rândul industria militară franceză.

Acum avea în sfârșit în fața sa datele, sub forma unei imagini din satelit pe care erau notate cu carioca neagră coordonatele. Acoperișuri cu țigle ruginii, o piață vastă numită Grote Markt și, în preajma ei, o catedrală care semăna cu o cruce gri. Stâlpul care transmisese semnalul telefonului mobil era marcat cu un șir de litere aparent fără noimă:

VOORUITGANGSSTRAAT

Încotro se deplasase după aceea telefonul ei mobil trebuia cercetat la fața locului. Însă din momentul acesta, Fundația putea cel puțin să acționeze independent, fără să mai țină seama de niște funcționari de stat tonți.

33. Vizita

Eva stătea întinsă pe pat, în camera de hotel întunecată. Era singură. Ceasul Pieței de Țesături tocmai bătuse de miezul nopții și, fiind duminică, toate localurile din Grote Markt închiseseră deja. În piață era liniște.

Șezuse câteva ceasuri bune în cafeneaua aceea micuță și se încălzise cu o ceașcă de ciocolată belgiană. Depănase amintiri și visuri din vremuri trecute, visuri pe care le avusese în tinerețe și care nu se împliniseră.

Când reușise, în sfârșit, să alunge melancolia și se înapoiase la hotel, găsise camera goală. Titelman dispăruse și, împreună cu el, dispăruse și haina cu bilețelul și steaua. Nu-i lăsase niciun mesaj unde plecase. Eva se interesase la recepție, dar nu primise niciun răspuns, se mulțumiseră să ridice din umeri.

În primele ore nu se neliniștise. Așteptase, spunându-și că Titelman se dusese probabil să-și cumpere haine noi, fiindcă din cele vechi nu mai ieșea duhoarea cimitirului Saint Charles de Potyze.

Dar pe măsură ce trecea timpul, începuse să se mire și la un moment dat constată că se înserase. Și totuși,

ezitase să pornească după el. Decise în schimb să se odihnească și să aștepte până se va lumina de ziuă.

Eva închise ochii și încercă să alunge repulsia pe care o simțise încă de când intrase în deprimantul muzeu al războiului și care nu o mai părăsise de atunci.

Voia să izgonească din amintire secvențele de film alb-negru. Toate cadavrele acelea, sfârtecate mereu și mereu. Figurile de ceară mutilate și sângerânde, care zăceau fără vlagă în vitrină, în norul verzui de gaz otrăvitor.

La câțiva pași de vitrină era o schiță neutră, privitoare la evoluția rapidă a armelor din timpul Primului Război Mondial. Acolo erau descrise, de pildă, grenadele cu fosfor alb inflamabil, iar Eva își amintea în culori strălucitoare capacitatea acestei substanțe de a pătrunde în piele și oase.

Își înălță privirea în tavan și încercă să-și îndrepte din nou gândurile către Titelman. Încercă să reînvie imaginea lui, cum cutreieră cocoșat, cu geanta pe umăr, străzile din Ypres. Oare îl lăsaseră să intre în micuțele magazine elegante, când răspândea un miros atât de oribil de putrefacție?

Eva simți cum se ivește pe fața ei un zâmbet și se răsuci pe o parte.

Îi era cu neputință să doarmă pe spate. O durea regiunea dintre a doua și a treia vertebră lombară; niciodată nu avea să se mai vindece. Acolo îi înfipseseră medicii acul gros cu care îi injectaseră în canalul spinal lichidul acela violet. Cicatricile erau încă vizibile, deși primele injecții i le făcuseră încă de la vârsta de cincisprezece ani. O asiguraseră că era numai spre binele ei. Eva simți cum

i se încleștează pumnul deasupra diafragmei, acolo unde devenise complet insensibilă.

La un moment dat coborî însă asupra ei o liniște ocrotitoare. Din baie se auzea picurând robinetul, dar Eva nu era în stare să se ridice din pat. Picotea în întuneric, lăsând sunetul picăturilor de apă să se stingă treptat, până când se contopi cu niște ciocănituri discrete în ușă.

Eva se trezi și rămase o vreme cu urechile ciulite, străduindu-se să-și dea seama de unde venea zgomotul. Întâi se gândi că i se păruse. Își aranjă perna sub cap, bolborosi ceva și, curând, camera de hotel dispăru din nou din conștiința ei.

Dar zgomotul reveni, de data aceasta cineva bătu mai hotărât în ușă.

— Da? apucă Eva să răspundă, înainte de a se dezmetici și a pricepe că ar fi fost mai bine să-și țină gura.

O nouă bătaie.

Eva se așeză cu prudență în capul oaselor și se hotărî să nu aprindă veioza. Încercă să-și amintească unde își lăsase cizmele și trenchcoatul și îl zări pe acesta din urmă atârnat pe un scaun, iar cizmele, dedesubt.

Își așeză tălpile goale pe podea.

Desculță, reuși să se furișeze fără niciun zgomot pe covorul sintetic până în antreul camerei de hotel. Se întrebă cât de rezistentă era ușa, în cazul în care ar fi vrut careva să o spargă. Încercă zadarnic să-și amintească dacă i se păruse șubredă sau nu, când o trăsese de dimineață în urma ei. De un singur lucru era sigură: broasca i se păruse destul de trainică.

Prin vizor pătrundea un fir de lumină în antreul cufundat în întuneric. Eva își lipi ochiul drept de deschizătura rotundă și se uită afară. Deformați de lentilă,

o priveau doi ochi verzi, conturați cu creion negru. Îi aparțineau unei femei tinere, care știa acum că Eva îndrăznisese să se apropie de ușă.

— Miss Strand? i se adresă femeia cu o voce cristalină și deosebit de amabilă.

Tocmai când dădu să deschidă, Eva zări și celelalte umbre din coridor: un bărbat solid, în haină militară și un altul, cu un cap chel și lunguieț.

Șefa micului grup părea a fi însă femeia. Purta un combinezon de motociclist foarte strâmt, mulat pe corpul ei zvelt. Sub un braț ținea o cască de culoare neagră. Femeia ridică celălalt braț și bătu din nou în ușă, de data aceasta răsunător.

— Miss Strand. *Please, open up.*[27]

Ce accent era acela? German? Nu, nu era german... francez oare? Italian?

Mai departe nu reuși să ajungă Eva cu raționamentele ei, fiindcă mâna micuță a femeii din coridor se strânsese acum pumn și lovea cu toată forța în ușă.

— Miss Strand! Aveți acolo ceva ce ne aparține nouă.

Ulterior, când derulă în minte evenimentele, Eva se întrebă de ce nu plecase oare din fața vizorului încă de la prima bătaie sonoră în ușă. Dar femeia aceea cu aer adolescentin avea ceva ce o împiedicase pe Eva să-și desprindă privirea de ea: o energie covârșitoare, care răbufnea dintr-un corp mult prea mic.

Următoarele lovituri au fost atât de puternice, încât răsunară probabil pe toate nivelurile hotelului. Eva își mai auzi o dată strigat numele, dar de data aceasta glasul tinerei bubui chiar în capul ei. Reverberațiile o zguduiră

---

[27] Doamnă Strand! Vă rog, deschideți!

în asemenea măsură, încât mâna Evei se deplasă parcă de la sine către broască.

Dar exact în clipa când dădu să o atingă, adolescenta din coridor trase un șut cu piciorul direct în vizor. Când cilindrul de alamă al vizorului zbură din ușa camerei de hotel, Eva se temu că o va izbi în față o cizmă de motociclist.

Zgomotul o făcu să tresară și o clipă mai târziu se prăbuși în antreu cu o mână la ochi, simțind cum i se scurge ceva printre degete. Clipi în direcția ușii și constată că încă mai vedea. Însă cilindrul îi tăiase o rană atât de adâncă în sprânceană, încât pe față îi șiroia sângele.

Deasupra capului Evei privea un ochi verde, conturat cu creion negru, printr-o gaură în care se aflase cândva un cilindru de alamă. Un glas plăcut se făcu auzit:

— Miss Strand? Totul e în regulă?

Ghemuită pe jos, Eva clătină din cap. În clipa următoare începu să se târască grăbită înapoi spre baie, unde trase un prosop de pe suport și încercă să oprească de bine, de rău sângerarea.

Fără să vadă prea bine, căută bâjbâind telefonul, despre care știa că se află pe noptieră. Își duse receptorul la ureche, dar nu avea ton, și abia atunci înțelese Eva cum dăduseră de urma ei. Blestemă în gând toți stâlpii de telefonie și progresul continuu al tehnicii.

Dinspre ușă se auzi o nouă lovitură violentă, însă broasca pur și simplu nu voia să cedeze. Glasul cristalin dădu un ordin și, curând, se auzi o izbitură înfundată. Mai urmă una și Eva pricepu că bărbații încercau să spargă ușa izbindu-se în ea. Nu avea să mai dureze mult, fiindcă balamalele începuseră deja să cedeze.

Pentru a se îndepărta cât de mult posibil de ușă, Eva alergă grăbită spre o fereastră de pe latura opusă a

camerei, care dădea spre Grote Markt. Trase perdeaua la o parte și răsuci mânerul de sus. În geamuri se reflectau bucățile de lemn care săreau din ușă și Eva înțelese că nu mai avea la dispoziție doar câteva secunde.

— Nu vrem decât să ne dați înapoi ceea ce ne aparține, miss Strand, șopti vocea cristalină de undeva de aproape.

Eva reușise în sfârșit să răsucească și mânerul de jos, iar fereastra se deschise spre interior. Inspiră mirosul gunoaielor și ascultă ventilația aparatului de aer condiționat care aparținea restaurantului de jos. Se întrebă dacă avea vreun sens să zbiere în noapte, dar când se răsuci și aruncă o privire în hol, rămase fără glas. În mijlocul ușii se căsca o gaură mărișoară, prin care o privea chipul unei adolescente.

— Miss Strand, o chemă tânăra.

Eva tocmai se cățăra desculță pe pervaz.

— Sar! îi strigă ea tinerei.

Dar când văzu pavajul la o adâncime de vreo zece metri sub ea, se gândi că poate nu era chiar nimerit să sară.

Se întoarse, în schimb, cu spatele către piață și începu să pipăie cu mâna stângă fațada de cărămidă a hotelului. Distanța dintre cărămizi era suficient de mare pentru a-și vârî degetele înăuntru. Picioarele desculțe călcară pe o margine de tablă, care se continua până la ferestrele camerei vecine. Eva făcu un pas în stânga și se asigură că degetele ei se prinseseră bine de cărămidă. O adiere răcoroasă îi încreți bluza subțire.

Ultimul lucru pe care îl zări în camera de hotel a fost gaura care se căsca în ușă. Dar nu mai avea timp să vadă ce se va întâmpla în continuare.

Cu degetele prinse de zid și balansându-se în vârfurile picioarelor, Eva înaintă prudentă, cu corpul lipit cât mai aproape de fațadă. O cruce umană, care se deplasa între ferestrele hotelului Langemark.

Când izbuti să-și întoarcă capul, frecându-și obrazul drept de fațada din cărămidă, observă că marginea de tablă pe care făcea ea echilibristică trecea pe sub fereastra vecină și se termina în dreptul unui jgheab, pe care ar fi putut eventual coborî. Distanța până la burlan era aproximativ egală cu distanța până la pavajul din Grote Markt, dar acum, când se agățase ca un păianjen de fațada hotelului, găsi că nu prea mai avea de ales.

Deși o dureau încheieturile mâinilor și îi tremurau gambele, Eva mai făcu un pas în stânga. Îi trecu prin minte că era cam bătrână pentru astfel de aventuri. Din camera pe care o lăsase în urma ei auzi o bufnitură urmată de un trosnet care îi semnală că ușa se spărsese. Dar Eva continuă să înainteze pas cu pas către ținta pe care și-o propusese.

Auzi din nou glasul cristalin. Părea să-i ordone să se întoarcă. Dar acum, când reușise în sfârșit să ajungă la fereastra vecină, chiar nu mai era momentul să pornească înapoi. Pipăi cu o mână tocul de sus al ferestrei și consideră că era suficient de lat pentru a se putea ține de el. Așeză piciorul stâng pe pervazul exterior al ferestrei, îl trase și pe dreptul după ea și, în sfârșit, putu să-și mai tragă puțin sufletul.

Șuieratul unei respirații o făcu pe Eva să privească înapoi, în direcția din care venise. Acum nu mai încăpea îndoială că trebuia să se grăbească: tânăra se cățărase și ea afară pe fereastră. Dar înainte de a-și continua drumul spre jgheab, Eva trase aer în piept și se uită în camera

vecină. Chiar în spatele ferestrei zări un bărbat tânăr, cu capul chel și lunguieț. Când bărbatul îi făcu un semn cu mâna, Eva se dădu înapoi și făcu un pas în gol.

Mult prea târziu încercă să-și regăsească echilibrul și, când corpul ei se lăsase deja pe spate, atinse cu mâna un termometru fixat de tocul ferestrei. Dar nu era, desigur, suficient de stabil pentru a susține greutatea unei femei.

Eva se clătină și văzu la zece metri sub ea, strălucind în lumina felinarelor, piatra cubică. În clipa următoare se afla deja în aer.

Dar nu apucă să cadă, fiindcă cineva o înșfăcă de un braț și o ridică lin la loc.

Când ajunse din nou pe pervaz, Eva încercă să-și elibereze brațul din strânsoare. Surprinsă, constată că ce o împiedicase să se prăbușească era o mână delicată. Tânăra care o ținea strâns de braț părea netulburată de situație. Îmbrăcată în combinezonul ei negru de motociclist, stătea calmă pe marginea de tablă care traversa fațada hotelului.

— Unde e steaua noastră? întrebă femeia.

După care făcu un salt și ateriză lângă Eva, pe pervaz, cu o siguranță de parcă ar fi avut ventuze sub tălpi. Se aplecă la urechea Evei și șopti:

— Și unde este prietenul dumneavoastră, Don Titelman?

34. Log-in

Când barmanul micului local sumbru din Minneplein îi dădu, nu foarte discret, de înțeles că sosise timpul să-și ia tălpășița, Don își căută bâjbâind ochelarii și alunecă de pe scaunul înalt și șubred. Genunchii lui se îndoiră de parcă ar fi fost din cauciuc și se văzu nevoit să se țină de tejghea pentru a rămâne în picioare.

Era evident că ultima bere belgiană fusese de prisos, iar la numărătoarea barbituricelor pe care le înghițise între timp renunțase deja cu câteva ceasuri în urmă. Cu rama îndoită a ochelarilor atârnându-i strâmb pe nas, izbuti într-un final să-și tragă de pe scaun haina de catifea de curând achiziționată. Când barmanul îi întoarse spatele, Don mai avu suficientă prezență de spirit pentru a verifica dacă steaua era la locul ei, în buzunarul interior al hainei.

Cât stătuse în local, întreprinsese mai multe încercări stângace de a examina textul inscripționat pe metal. Îl rugase pe barman să-i împrumute un pix, pentru a copia literele pe care i se păruse a le recunoaște în lumina difuză. Or, Nils Strindberg știuse ce face atunci când se

folosise de o lupă și un microscop pentru a cerceta steaua, căci pe șervețelul plin de mâzgălituri al lui Don nu se mai vedea acum decât o încâlcitură de linii care amintea, înainte de toate, de arta abstractă.

Scurta scrisoare adresată lui Camille Malraux rămăsese ascunsă în buzunarul interior al hainei. Nu avea niciun sens să o citească încă o dată, fiindcă îi învățase deja pe de rost conținutul criptic:

Iubitul meu Camille!

Făgăduiala pe care ți-am făcut-o s-a împlinit. Poarta lumii subpământene e închisă. Mi-aș fi dorit să pot face mai mult.

De aici eu am să pornesc către propriul meu Niflheim, unde celelalte lucruri vor fi ascunse pe vecie.

Al tău Olaf

Cuvintele în norvegiană despre poarta închisă a lumii subpământene îl făcuseră pe Don, care era oricum amețit de la medicamente și alcool, să-și plângă de milă. Dacă ar fi cedat, pur și simplu, și i-ar fi încredințat lui Eberlein steaua, toate problemele cu justiția suedeză s-ar fi rezolvat de la sine.

Câteva săptămâni în arest le-ar fi fost de ajuns pentru a pricepe că cel care se împleticise în jurul cadavrului lui Erik Hall fusese un om cu totul inocent, aflat sub influența drogurilor. Un om care nu avusese nicio legătură cu moartea neașteptată a scafandrului. Or, în Suedia ar fi fost pur și simplu de neimaginat să fii acuzat și condamnat numai din cauza unei coincidențe nefericite.

Când ajunsese în acest punct cu raționamentele sale, lui Don i se păruse că îl aude pe mustăciosul de la sediul poliției din Falun cum își trage nasul. Sunetul acesta venit din adâncurile memoriei sale îl determinase să mai scoată din folie câteva capsule de pentobarbital și, de asemenea, să renunțe la orice decizie pripită. Cel puțin în seara aceea. Și apoi, unde se mai pomenise ca să te încrezi în spusele unui neamț și să nu dai de bucluc?

După ce se lăsă împins pe ușă de către barman, Don porni cu pași șovăielnici din Minneplein înapoi, către hotelul Langemark. Costumul lui de catifea maro întunecat îl făcea să se contopească, cel puțin cromatic, cu noaptea.

Trecu pe lângă ferestrele gotice ale Pieței de Țesături și când își îndreptă privirea, din partea opusă a Pieței Mari, către fațada îngustă a hotelului, îi trecu prin minte că probabil începuseră să efectueze niscaiva lucrări de renovare. Fiindcă între două ferestre de la etajul al treilea atârna ceva de forma unei cruci albe.

Când crucea se deplasă însă încet spre stânga, Don clipi de câteva ori pentru a-și limpezi privirea. Încercă să-și amintească ce experiențe avusese în trecut cu barbiturice, dar genul acesta de halucinație îi era complet străin.

Când veni puțin mai aproape, își dădu seama că fantasma căpătase între timp mâini și picioare. La o înălțime de zece, ba poate chiar cincisprezece metri se mișca pe fațada de cărămidă o persoană în bluză și pantaloni largi, fâlfâind în vânt. Deși o recunoscu imediat, nu-i veni să creadă că femeia care se clătina și era pe punctul de a se prăbuși era chiar avocata.

Don porni înainte, spre hotel, mânat de prostescul impuls de a-i striga avocatei să se dea imediat jos.

Dar când ajunse suficient de aproape pentru ca Eva să-l poată auzi, văzu cum se ivește în fereastra deschisă, pe care avocata o lăsase în urma ei, o umbră. O siluetă suplă, într-un costum negru lucios, care se agățase de fațada de cărămidă și pornise pe urmele avocatei. Mișcările ei erau agile și se apropia uimitor de repede, ca un păianjen care și-a ochit prada.

Eva tocmai ajunsese la următoarea fereastră, când Don se văzu nevoit să-și astupe gura cu mâinile, pentru a nu-i striga să aibă grijă. Însă în clipa aceea avocata făcu un pas în gol, iar Don simți cu toată ființa lui cum Eva își pierde echilibrul și se prăbușește.

Cu un salt iscusit, umbra firavă reuși să ajungă lângă Eva, prinse unul dintre brațele care loveau înnebunite aerul și o ridică pe avocată ca pe un pește prins în cârlig. Greutatea celui de-al doilea corp nu părea să o deranjeze defel; mâna liberă și picioarele umbrei păreau lipite de fațadă ca niște ventuze.

Eva se lăsă ridicată pe pervaz, legănându-se în aer ca un pendul. Don respiră ușurat, dar în clipa următoare o auzi țipând. Se eliberase din strânsoarea umbrei, îl zărise și îi făcea semne cu brațul să o șteargă de acolo. Cineva o trase apoi înăuntru, Eva dispăru în camera de hotel, iar Piața Mare rămase din nou pustie și tăcută.

Pe fațadă se mai vedea însă umbra, în costumul ei negru lucios, care se întorsese acum spre Don și începu grăbită să coboare. Când ajunse la primul etaj, își luă avânt pentru un nou salt.

Don se răsuci nesigur pe călcâie și, suflând din greu, începu să alerge cât de repede putu înapoi. Coti

în Rijselsestraat, o luă la dreapta în Burchtstraat și urmă săgețile luminoase din amintirea lui, care indicau traseul turistic. În dreptul poștei o luă la stânga și intră în pas alergător pe aleea pietruită din parc, până ajunse în afara zidului orașului, unde închise ochii și traversă, printre mașinile care claxonau furios, strada cu patru benzi Oudstrijderslaan.

Nu se opri, până nu ajunse în parcarea de pe partea cealaltă a străzii, în care staționau autocarele pentru turiști. Se lăsă pe vine la umbra unei caroserii colorate și apucă, în sfârșit, să arunce o privire în jur. Se așteptase să vadă ațintite asupra sa mai multe perechi de faruri aprinse, dar, ușurat, pricepu că nu îl urmărise nimeni.

Se ridică și porni mai departe, în pas alergător, către sud. Sub un braț își ținea geanta strâns lipită de corp, de parcă ar fi fost o amuletă ocrotitoare.

Încă nu se luminase bine, când ajunse, după aproximativ un ceas, la gara de mărfuri a orașului Ypres. Se aplecă și se strecură pe sub bariera galben cu negru, trecând pe lângă ghereta paznicului, care era și de data aceasta pustie. Fugi îndoit de spate peste liniile de cale ferată, întrebându-se cât avea să mai dureze până când avocata va da în vileag existența vagonului de marfă de pe linia a șaptea.

Vagonul verde strălucitor al Green Cargo stătea părăsit în lumina orbitoare a felinarelor, iar când Don zări numele companiei de transport imprimat cu litere negre pe peretele acestuia simți că îl năpădește dorul de casă. Descuie ușa glisantă cu ajutorul cheii franceze, o împinse puțin la o parte și se cățără înăuntru.

Zăbovi câteva clipe în spațiul strâmt dintre plăcile fibrolemnoase și latura interioară, murdară, a ușii. Tresări când auzi din difuzoare un anunț în neerlandeză și fluieratul îndepărtat al unui tren. Când vagoanele grele ale marfarului intrară bubuind în gară, deschise zidul de lăzi și se strecură în coridorul îngust care ducea spre compartimentul comod de dormit.

Înăuntru, aerul era stătut și îmbâcsit. Orbecăind, găsi într-un final lampa de porțelan de deasupra cușetei și o aprinse. În lumina slabă văzu că toate erau așa cum le lăsaseră ei cu câteva zile în urmă: cuvertura era mototolită, laptopul se afla pe micuța noptieră. Pe covor se vedeau urmele bocancilor săi, pe care îi descheie și descălță acum, după care se prăbuși pe pat, cu capul sprijinit în palme.

Umbra care umbla ca un păianjen pe fațadă. Eva Strand care se clătina pe pervaz. Gestul ei disperat, care îl îndemna să o ia din loc. Clipa în care Eva dispărea în întuneric, trasă de o mână nevăzută.

Degetele lui Don pluteau șovăielnic deasupra tastaturii. Apăsă un buton, iar laptopul porni cu un vâjâit slab.

Simțea colțurile stelei Seba în buzunarul interior al hainei, sub bilețelul împăturit. Proviziile tentante de tranchilizante din geanta lui... Dar acum chiar nu era momentul nici să ia calmante, nici să se trântească pe pat și să închidă ochii pe vecie. Își îndreptă privirea spre ecranul laptopului, care înviase în sfârșit.

Don introduse codurile pe care i le destăinuise și Evei cu câtva timp în urmă și care îi ofereau acces la spațiul cu pereți din beton, aflat sub stația de metrou

abandonată din Kymlinge. Hex i le dăduse, pentru ca el și Eva să o poată contacta în cazul în care intervenea ceva neașteptat. Dar la evenimentele recente chiar nu se așteptase.

Când accesă serverul surorii sale, apăru un smiley zâmbitor, semn că Hex era de data aceasta acasă. Don simți un fior plăcut, de parcă din tastatură ar fi urcat un val de căldură, care i-ar fi pătruns în degete și s-ar fi propagat de acolo până în coșul pieptului.

Când dispăru însă fața zâmbitoare, iar el pătrunse în desktopul oglindit al surorii sale, constată că totul era altfel de cum se așteptase. În locul desktopului Vista avea în fața ochilor un ecran negru, pe care pâlpâiau un cursor alb și, în fața lui, o săgeată:

>_

Cu gura uscată, Don își ciuli urechile la zgomotele de afară. Dar nu se auzeau decât hurducăielile unor TIR-uri și niște glasuri strigând din preajma marfarului de curând sosit, pe care acum îl descărcau.

Don formulă o primă întrebare:

>
>E careva acasă?_

Cursorul pâlpâia rar. Don adăugă nerăbdător încă un rând:

>
>E careva acasă?_
>Sarah? Hex?_

Într-un beci din Kymlinge, cineva începea să scrie. Don văzu ivindu-se literă după literă:

>Nu e timp, e_

Cursorul rămase pe loc. Pulsa.

Trecură aproape zece minute până când sora lui reveni:

>Acum mai bine, ce_

Don începu să scrie:

>Trebuie să expediezi vagonul, Eva a dispărut_

De data aceasta, dialogul avansa mai rapid:

>Cineva în sistem, nu pot accesa
>Cine?
>Nu știu, trimis
>Trebuie să o ajutăm pe Eva
>A lăsat un
>Am găsit steaua lui Strindberg
>_

Cursorul pâlpâia. Sora lui din Kymlinge îi scrise:

>Știu că ați găsit steaua lui Strindberg_

Don își plimba limba în gura uscată. Apoi se adună și îi trimise un singur semn:

>?_

Dar Hex dispăruse.

O jumătate de oră mai târziu, când tot nu primise niciun alt mesaj de la sora lui, Don simți că îl dor degetele. Se uită în jos și constată că strângea pumnii atât de tare, încât nu mai circula sângele prin ele.

Încet-încet, încercă să-și descleșteze pumnii și, la un moment dat, i se păru că aude de afară, din fața vagonului, un foșnet. Se făcu liniște, după care se auzi o bătaie în peretele vagonului.

Don se uita încremenit la degetele lui. Aștepta. Își ținea respirația. Auzi pași care se îndepărtau scrâșnind pe pietriș.

Când își ridică fără grabă privirea spre monitor, văzu un întreg rând care pâlpâia pe fundalul negru:

>Don. Ți-au lăsat aici un mesaj_

35. Centrul universului

Decizia a fost luată într-o zi cețoasă din luna noiembrie.

Vechea cetate din secolul al șaptesprezecelea din orășelul westfalic Wewelsburg a fost preluată de către Schutzstaffel, escadrila de apărare SS, devenind sediul ritualic al acesteia. Turnul nordic al cetății avea să fie, conform planurilor, buricul unui pământ aflat sub dominație nazistă. Proiectul a fost intitulat „Centrul universului".

S-ar putea crede că numai comandantul suprem al SS, Reichsführer-ul Heinrich Himmler, ar fi putut lua o decizie atât de importantă. Dar nu a fost așa. Decizia i-a aparținut unei alte persoane, după toate aparențele și mai descreierată decât Himmler.

*

Ca șef al SS și al Gestapo, Heinrich Himmler era stăpânul din umbră al celui de-al Treilea Reich. Controlul rasial și ideologic era domeniul lui de responsabilitate, iar oamenii lui aveau misiunea de a păstra mereu viu focul din crematoriile lagărelor de concentrare.

Himmler mai avea, în afara puterii date de aceste funcţii, şi o arhivă formată din sute de mii de dosare personale. Acolo erau păstrate toate secretele sumbre care ar fi putut distruge viaţa oricăruia dintre nazişti. Având acest avantaj faţă de concurenţii săi, singurul căruia trebuia să-i dea socoteală Himmler era Adolf Hitler. Dacă era însă conştient de acest raport de forţe a devenit îndoielnic spre sfârşitul războiului.

În copilărie, Himmler fusese plăpând şi bolnăvicios. Având un simţ al echilibrului puţin dezvoltat, nu a fost niciodată în stare să înveţe să meargă pe bicicletă. Mai avea, de asemenea, probleme cu traheea, motiv pentru care vocea lui era stridentă, trecând deseori într-un croncănit neplăcut. Din cauza constituţiei sale lipsite de vigoare a devenit un adevărat şoarece de bibliotecă, lecturile lui preferate fiind miturile şi legendele germanice. Chiar şi la maturitate, lua fiecare cuvânt din aceste texte drept adevărat. În toate legendele i se părea că recunoaşte urmele unei civilizaţii ariene străvechi. Era convins că aceasta îşi avusese obârşia în Atlantida şi că, în pofida nivelului ei tehnologic avansat, se scufundase în Atlanticul de nord.

După venirea la putere a naţional-socialiştilor în anul 1933, şeful SS a început să caute un loc adecvat pentru propagarea teoriilor sale. Intenţia lui era de a înfiinţa un fel de facultate a SS, la care să se studieze disciplinele mitologie germanică, arheologie şi astronomie.

Tocmai în perioada aceasta şi-a făcut apariţia în biroul lui Himmler din Berlin un domn în vârstă. S-a prezentat drept Karl Maria Wiligut. Curând avea să joace un rol important.

Himmler a încercat, desigur, să-i descopere originile, însă tot ce a putut afla a fost că Wiligut era un bărbat

avut, care întreţinea relaţii excelente atât cu industria de armament germană, cât şi cu cea internaţională. Însă cel mai mult l-a impresionat pe Himmler afirmaţia lui Wiligut potrivit căreia descendenţa lui ariană putea fi urmărită pe o perioadă de *220 000* de ani. Un ofiţer SS obişnuit trebuia să-şi prezinte arborele genealogic doar până în anul 1750, nici măcar două sute de ani, un fleac în comparaţie cu Wiligut.

Karl Maria Wiligut susţinea că este un descendent direct al zeului nordic Thor. Pentru a demonstra acest lucru, se aducea singur într-o stare de transă, în care lua contact cu „memoria strămoşilor săi arieni". În relatarea a ceea ce el numea „adevărata istorie a arienilor", Wiligut se baza pe informaţii obţinute din această sursă. Iniţial, Himmler a fost uimit, dar după câteva ceasuri, uimirea lui s-a transformat într-un entuziasm fără margini.

Conform spuselor lui Wiligut, istoria omenirii a început în urmă cu 228 000 de ani. La vremea aceea, populaţia terestră era formată din pitici, uriaşi şi dragoni, iar Pământul era încă luminat de trei sori. Bineînţeles că zeii arieni existau deja şi ei şi se aflau sub conducerea familiei lui Wiligut.

De-a lungul mileniilor — asta povestea Wiligut când se afla în transă — arienii înfăptuiseră tot ceea ce era important pentru omenire. Creştinismul, de pildă, era de origine germanică, dar fusese denaturat de către exploatatorii evrei. Iisus era în realitate zeul arian Baldur, care se refugiase cândva, în negurile vremurilor, în Orientul Mijlociu.

Poveşti bizare de acest gen l-au determinat pe Himmler să-l numească pe Wiligut general-maior al SS, să-i încredinţeze conducerea departamentului din München

pentru preistorie și protoistorie al asociației Ahnenerbe și să-i pună la dispoziție în Berlin o vilă cu personal de serviciu.

Sarcina principală a lui Wiligut era de a reține în scris amintirile sale ancestrale. Or, Wiligut prefera să se ocupe de tranzacționarea unor sisteme de fortificații, trimițându-i lui Himmler tot mereu diverse proiecte de construcții. Ceea ce îl interesa pe Wiligut în primul rând era să înalțe în Westfalia o măreață cetate a SS, despre care susținea că ar fi necesară pentru a para atacul suboamenilor din Est. Iar strămoșii săi îi indicaseră cetatea din Wewelsburg ca fiind locul ideal. Acolo, pământul era traversat de artere de energie ariană, care transmiteau o uriașă energie psihică.

Himmler l-a însoțit pe Wiligut în noiembrie 1933 într-o călătorie prin pădurile umede și friguroase ale Westfaliei. Wiligut i-a arătat cetatea Wewelsburg, care trona sfidătoare pe o stâncă din calcar deasupra orășelului cu același nume. Zidurile cetății din secolul al șaptesprezecelea formau un triunghi. Trei turnuri se înălțau către cerul germanic și tomnatic, iar Wiligut era de părere că aici și nicăieri altundeva trebuia fondat sediul ritualic al SS.

La început, Heinrich Himmler s-a arătat reticent: Westfalia se afla la mare distanță de Berlin, centrul puterii politice. Dar Wiligut a reușit să-l convingă, mărturisindu-i că avusese el o viziune în care suboamenii de origine slavă aveau să fie biruiți exact în acel loc. Ba chiar avea la el, într-o mapă uzată de piele, un teanc de manuscrise în care se spunea că bătălia va avea loc în anii 1940. Himmler n-a mai stat la îndoială și a închiriat cetatea la prețul simbolic de o Reichsmark pe an.

Când a încăput pe mâinile SS-ului, cetatea se găsea într-o stare jalnică de dărăpănare. Turnul nordic se înclinase şi era susţinut de nişte amărâte de proptele de fier.

Karl Maria Wiligut s-a oferit cu generozitate să se ocupe de lucrările de renovare. La scurt timp, în curtea interioară triunghiulară a cetăţii şi-au făcut apariţia primele betoniere. În cuvele lor se afla un amestec de materiale, despre care Wiligut susţinea că ar fi cel mai rezistent dintre toate. Cu acesta a construit interiorul turnului nordic, dar de restul cetăţii nu s-a îngrijit defel.

La nivelul superior al turnului a amenajat o sală rotundă, cu pardoseala din marmură de culoare gri-deschis. Un tavan nou a fost decorat cu stucatură, iar de jur împrejurul sălii a fost construită o colonadă formată din douăsprezece coloane solide. Opt ferestre înguste ofereau suficientă lumină de zi.

În centrul pardoselii, Wiligut a cerut să fie amplasat un mozaic reprezentând Roata Soarelui, într-o nuanţă de verde atât de închisă încât seara părea negru. Soarele Negru avea douăsprezece raze îndoite la capete în unghiuri drepte, iar în centru se afla o placă din aur curat.

Când a sosit Himmler în inspecţie, Wiligut i-a explicat că Soarele Negru era de fapt format din trei svastici suprapuse. Dar, în realitate, nimeni nu ştia de unde copiase Wiligut acel simbol.

Dedesubtul sălii a pus să fie construită o criptă rotundă. Pământul de sub turn a fost excavat şi umplut cu misteriosul material din betoniere. În centrul criptei, la cinci metri sub pământ, a fost amenajat un bazin fără apă, care s-a păstrat până în ziua de astăzi. De jur împrejurul criptei au fost amplasate douăsprezece socluri, de

o înălţime numai bună pentru a sta pe ele. De acolo se vedea foarte bine capătul unei ţevi de gaz, care se găsea exact în centrul bazinului. Wiligut a promis că acolo, la capătul acelei ţevi, va arde veşnic o flacără.

La insistenţele lui Himmler a pus să fie montată în bolta tavanului o svastică din stuc. Dar tot acolo a dispus să fie create şi patru orificii pătrate. Din cauza lor, cripta avea o acustică distorsionată, iar atunci când vorbeşti, cuvintele îţi sunt parcă absorbite de aceste orificii şi se pierd în înălţimea turnului nordic.

Celelalte săli, la care Wiligut nu a adus niciun fel de modificări, au rămas nefolosite, iar în ce scopuri avea el de gând să folosească turnul nordic a rămas un mister. Căci cu un an înainte de începerea războiului, în mod cu totul surprinzător, Himmler l-a demis din funcţie pe Wiligut. Motivul invocat a fost „sănătatea mintală precară" a acestuia. La scurt timp, Karl Maria Wiligut a dispărut în ceţurile istoriei.

Pentru neonazişti, cea mai persistentă amintire a lui este, în afara turnului nordic al cetăţii Wewelsburg, inelul cu cap de mort creat de către Wiligut pentru ofiţerii de rang înalt din cadrul SS. Himmler a insistat ca în inel să nu fie gravate decât rune nordice. Şi totuşi, Wiligut a reuşit să strecoare printre ele o stea a cărei formă seamănă izbitor de bine cu o hieroglifă egipteană. Nimeni nu a mai avut însă ocazia să-l întrebe care era semnificaţia acelei stele, fiindcă nimeni nu a mai ştiut unde dispăruse Wiligut. În orice caz, o despărţire precipitată de SS nu era un semn bun.

În pofida ideilor ciudate ale lui Wiligut referitoare la turnul nordic, Himmler a fost foarte mulţumit când a intrat în sfârşit în posesia cetăţii. Comandantul SS

putea amenaja acum, după bunul lui plac, sălile goale ale cetății.

Sălii rotunde din turnul nordic i-a dat numele de Obergruppenführersaal. În centrul ei a așezat o masă rotundă din lemn de stejar, pentru care a comandat douăsprezece scaune tapițate cu piele de porc. Pe ele aveau să stea cei mai importanți doisprezece ofițeri SS, într-o versiune național-socialistă a mesei rotunde a regelui Arthur. Astfel se evita, de asemenea, ca privirile celor adunați în jurul mesei să fie atrase de Soarele Negru, care părea să absoarbă orice rază de lumină.

Cripta nu a fost amenajată și a rămas nefolosită, de vreme ce nimeni nu știa care îi fusese destinația. Himmler o ocolea, iar dacă îl întreba careva din ce motiv, dădea vina pe traheea lui, care nu suporta, chipurile, aerul răcoros de acolo.

Când a fost dată în folosință, cetatea a devenit scena celor două teme preferate ale comandantului SS: activitatea de cercetare istorică a asociației Ahnenerbe și cea a Oficiului central pentru probleme rasiale și de colonizare[28].

Misiunea asociației Ahnenerbe a constat în strângerea de cât mai multe indicii privitoare la trecutul arian.

Prima călătorie a cercetătorilor a avut ca destinație Backa, în provincia suedeză Bohuslän. În petroglifele de acolo li s-a părut a recunoaște un alfabet arian. Descoperirea lor a devenit și mai senzațională când au mai găsit și niște figurine de forma unor svastici.

În Insulele Canare au dat de îndată peste urmele unui imperiu insular, pe care l-au identificat ca fiind Atlantida,

---

[28] Rasse- und Siedlungshauptamt, prescurtat RuSHA. (*N.t.*)

patria străveche a civilizației ariene. În Tibet și Himalaya au căutat urmele migrației arienilor de la Atlantida până în vechea Indie.

Islanda a fost considerată atât de interesantă și bine conservată, încât cea mai scumpă dintre toate expedițiile urma să conducă într-acolo. Dar islandezii nu i-au lăsat pe oamenii de știință germani să intre în țară, fiindcă activitatea lor de cercetare a fost apreciată drept neserioasă.

Heinrich Himmler s-a implicat personal în munca asociației Ahnenerbe, îndreptându-și atenția îndeosebi către arta marțială a arienilor. Printre altele, îl interesa ciocanul magic al zeului Thor, numit Mjölner și, ca atare, a poruncit în stilul lui birocratic:

> Să se efectueze cercetări cu privire la toate indiciile ocurente în spațiul cultural germanico-arian referitoare la fulgere și tunete zeiești, la ciocanul lui Thor, la ciocane în zbor sau aruncate; mai departe, să se examineze toate sculpturile care reprezintă zei cu topoare de piatră în mână, din care țâșnesc fulgere.
>
> Rog a fi colectate toate indiciile imagistice, sculpturale, scrise și mitologice. Căci am convingerea că în această chestiune nu avem de-a face cu fenomenele naturale ale tunetului și fulgerului, ci cu niște mijloace tehnice de luptă străvechi și avansate ale strămoșilor noștri, care nu se aflau, desigur, decât în posesia câtorva, mai precis a zeilor Aesir, și care presupuneau niște cunoștințe de electricitate ce întrec puterea închipuirii.

Când războiul a luat o turnură nesatisfăcătoare pentru naziști, Himmler a fost obligat să îngrădească

activitatea asociației Ahnenerbe. Führerul era de părere că resursele financiare ale Reich-ului erau mai bine investite în instituțiile cu adevărat importante. Himmler s-a consolat că cel puțin RuSHA, Oficiul central pentru probleme rasiale și de colonizare, a fost inclus în această categorie.

Însă activitatea de cercetare rasială stagna. Invazia sovietică demontase toate teoriile.

Miriada de nume noi nu încăpea în catalogul bine organizat al raselor. Cine mai auzise vreodată de ciuvași, mordvini și tunguși? Cine știa care dintre aceștia erau evrei? Sau poate erau toți arieni? Funcționarilor germani le lipseau răspunsurile.

La toate acestea s-a mai adăugat o complicație: imposibilitatea de a distinge științific între evreii din propria țară și cei considerați ca fiind arieni. Un studiu cu rezultate surprinzătoare a arătat, de pildă, că fiecare al zecelea evreu din Germania avea particularități ariene, precum ochi albaștri sau păr blond.

Vrând, nevrând, trebuia admis că puține persoane corespundeau descrierii unui evreu autentic:

statură scundă
mers aplecat
piept plat
spate cocoșat
mușchi flasci
urechi cărnoase
nas coroiat
piele gălbuie
precum și o predispoziție pentru:
schizofrenie, tulburări maniaco-depresive și morfinomanie.

Or, selecția în baza acestor criterii fiind precară, s-au căutat cu disperare alte diferențe mai relevante.

Funcționarii germani au examinat suturi craniene, mușchi ai gambelor, ritmuri cardiace, amprente și grupe sangvine — fără să găsească însă vreo diferență. Exasperați, au început să analizeze mirosul corporal și ceara din urechile evreilor, dar și să se fi pus în cap, rezultatele lor rămâneau tot precare.

Atunci le-a venit ideea să întocmească o colecție de referință, formată din schelete evreiești.

Victimele au fost selectate din lagărul de concentrare Natzweiler-Struthof, iar execuțiile trebuiau realizate cu cea mai mare acuratețe. Nicio parte a scheletului nu trebuia deteriorată, fiindcă astfel s-ar fi periclitat relevanța științifică a colecției. Cadavrele au fost aduse în camioane într-un laborator de curând amenajat, unde au fost depuse în bazine umplute cu o soluție pe bază de alcool.

A apărut însă o problemă, cu soluționarea căreia funcționarii germani au avut mari dificultăți: cum să desprindă mușchii de pe schelet, fără a lăsa urme nedorite pe suprafața oaselor?

Au făcut o primă încercare de a descompune mușchii cu ajutorul unor substanțe chimice. Procedeul dura însă foarte mult și mai avea ca urmare și o putoare oribilă răspândită de cadavre.

A doua metodă a constat în depunerea cadavrelor în niște containere închise, în care au lăsat să-și facă liniștite treaba niște colonii de insecte, care urmau să curețe oasele de carne. Dar funcționarii s-au răzgândit curând, fiindcă într-un laborator nou amenajat prezența insectelor nu era considerată nici plăcută, nici igienică.

În cele din urmă au ajuns la concluzia că cea mai bună metodă era macerarea. Dacă așezau cadavrele într-o baie de clorură de calciu, mușchii se desprindeau treptat de oase. Iar dacă le mai lăsau după aceea un timp în benzină ușoară, dispăreau și ultimele resturi de grăsime și cartilaj.

La realizarea colecției de referință se lucra deja când laboratorul a fost ocupat de Aliați. În sălile clinicii au fost găsite șaisprezece cadavre de femei și bărbați tineri. Pluteau goi în niște recipiente încăpătoare, iar niciunul dintre funcționarii germani nu părea să știe cum ajunseseră acolo.

La cincisprezece dintre ele se desprinsese deja pielea de pe brațul stâng, dar la cel de-al șaisprezecelea se mai vedea încă un tatuaj albastru spălăcit, care indica proveniența cadavrului.

Chiar și spre sfârșitul războiului, Himmler mai avea încă planuri pe termen lung privitoare la Wewelsburg. Era atât de încântat de turnul nordic al lui Wiligut, încât îl considera centrul unui viitor gigantic complex SS.

Schițele erau deja realizate, iar pentru înfăptuirea proiectului era prevăzută o perioadă de douăzeci de ani. Complexul, dotat cu aeroport și baraj proprii, avea să fie gata la mijlocul anilor 1960.

Pentru a avea suficientă apă, a fost inundată mare parte din valea în care se afla orașul Wewelsburg. Locuitorii au fost strămutați — dar odată cu sosirea trupelor americane, lucrările au fost întrerupte.

În martie 1945, o unitate specială a SS a aruncat în aer cetatea. Nu voiau ca aceasta să încapă pe mâinile Aliaților, care erau staționați la distanță de numai câteva

mile. Dar orice ar fi făcut oamenii SS, turnul nordic pur și simplu nu voia să se surpe. Așa cum promisese Karl Maria Wiligut, era trainic și nu se lăsa distrus nici măcar cu dinamită.

Elita politică a orășelului Wewelsburg a decis imediat după încheierea războiului ca această cetate să fie declarată monument de război. A fost renovată cu mare grijă și transformată într-un muzeu, a cărui colecție se concentra îndeosebi pe perioada de dinainte de 1933.

De administrarea cetății se ocupă o fundație locală, care se întrunește o dată pe lună în biroul directorului din impozantul sediu al băncii. Cine va avea vreodată ocazia să se afle în acest birou va putea vedea pe fereastra sa panoramică turnul nordic al lui Wiligut.

36. Wewelsburg

Vibrațiile roților se propagau până în bancheta taxiului. Deși se străduia să șadă nemișcat, cutia de carton de pe genunchii lui Don tremura ușor.

Cutia nu cântărea mai nimic. Înăuntrul ei nu se aflau decât două straturi subțiri de vată și între ele, steaua albă a lui Strindberg, care era turnată dintr-un metal ciudat, ușor ca fulgul.

Don urmase toate indicațiile pe care i le dăduse Hex. De la o depărtare de o sută douăzeci de mile, sora lui preluase comanda. Dar acum Don se întreba dacă era o idee chiar atât de bună.

Mesajul lăsat de către nemți era scurt și aducea mai degrabă cu o invitație politicoasă:

Steaua noastră în schimbul prietenei dumneavoastră
Alter Hof (Curtea Veche), Wewelsburg, miercuri ora 12

Însă tonul amabil al nemților avea o notă falsă, fiindcă cel care îi lăsase acest mesaj era pe cale de a ocupa serverul lui Hex și a-i distruge hard diskul.

După ce sora lui reușise în sfârșit să recapete controlul asupra computerului ei, îi trimisese codul deteriorat unuia dintre prietenii ei de pe net, care ocupa o funcție importantă în cadrul Departamentului pentru Securitatea Ciberspațiului al NSA din Maryland, SUA.

Prietenul acesta apreciase codul ca fiind interesant și promisese să îi dea de știre lui Hex de îndată ce ar fi aflat mai multe. Dar, de fapt, nu știa cât avea voie să divulge, căci își dăduse seama, de la prima vedere, că programul purta urmele unui serviciu german de informații cunoscut, cu care obișnuiau și ei să coopereze.

Hex reușise să salveze în cea mai mare parte datele importante de pe serverul ei, inclusiv datele de acces la sistemul de logistică al Green Cargo. Vagonul de marfă plecase deja din stația Ieper Vrachtterminal. Din motive de siguranță îi schimbase însă numărul de serie. Se luptase vreme de câteva ceasuri cu o problemă în fond simplă, dar agasantă, și reușise într-un final să modifice documentul care conținea datele administrative. Vagonul urma să sosească pe seară în Mechelen.

Don se afla în taxiul de culoarea fildeșului, care se deplasa pe autostradă în direcția unei localități pe care n-ar fi crezut niciodată că va avea puterea să o revadă.

În prima clipă, când citise dezgustătorul ei nume, crezuse că Hex își bate joc de el. Dar sora lui se cam burzuluise și îi spusese că întreaga poveste nu era o glumă. Având în vedere că ea era nevoită să modifice toate adresele și să refacă întregul sistem de informații. Iar dacă el avea de gând să meargă la Wewelsburg și să dea crezare spuselor nemților, atunci aceasta era cea mai tâmpită idee pe care o auzise ea vreodată.

Când Don încercase să-i explice că nu putea să o lase baltă pe avocată și că probabil cel mai bun lucru pentru toate persoanele implicate în povestea aceasta era ca steaua să ajungă în mâinile cui se cuvenea, Hex nu mai spusese o vreme nimic. Timp de câteva ceasuri nu mai apăruse nimic pe monitorul negru, până când Hex îi făcuse o propunere cât se poate de simplă.

Don schimbă cu grijă poziția cutiei pe genunchii săi. Spera ca ultima porțiune de șosea de la Salzkotten până la Wewelsburg să nu mai aibă atâtea gropi cum își amintea el. Don nu se considera o persoană foarte maleabilă, însă puterea de convingere a surorii sale fusese întotdeauna destul de impresionantă, mai ales atunci când își ieșea din fire. Când îi primise indicațiile pe e-mail, pricepuse că dispoziția ei era cât se poate de proastă.

— *Blut und Boden*, sânge și pământ,[29] îl auzi pe șofer spunând.

În oglinda retrovizoare îi văzu ochii injectați, pe care îi cunoștea încă din timpul călătoriei nocturne cu taxiul la cimitirul Saint Charles de Potyze. Don apelase numărul de telefon de pe cartea de vizită pe care o primise în fața cimitirului în acea noapte ploioasă.

Acum nu-și mai amintea ce-l determinase să apeleze tocmai la acest șofer. Probabil își dorise ca în drum spre Germania să fie însoțit de un chip cunoscut. Dar chiar nu pricepea cum de uitase în ce hal obișnuia să conducă belgianul.

— Sânge și pământ, repetă șoferul. Drept în bârlogul monstrului.

---

[29] Termen central al ideologiei național-socialiste, care leagă originea („sângele”) de geografie („pământ”).

Era evident că nu fusese o idee deloc bună să apeleze numărul de pe cartea de vizită.

— Aveți rude în Westfalia? întrebă șoferul.

— Nu prea cred, răspunse Don și privi afară, prin geamul stropit cu noroi.

Deasupra orășelului Wewelsburg atârnau nori negri, dar încă nu începuse să plouă. Orașul era exact așa cum și-l amintea Don. Întâi trecură pe lângă câteva case de cărămidă construite prin anii 1950, acolo unde bombele Aliaților făcuseră ravagii. Apoi intrară în centrul cu aspect rural, unde se aflau casele medievale, cu grinzi de lemn aparente, care scăpaseră de bombardamente. Se aflau într-o regiune în care tradițiile rurale și folclorul erau foarte apreciate, iar unele dintre casele joase arătau ca din basmele fraților Grimm.

Lângă o filială de culoarea fisticului a Volksbank, care sărea în ochi printre toate celelalte case roșii de cărămidă, taximetristul opri să întrebe de drum. O doamnă durdulie, în pardesiu, se uită la ei și le indică să o ia întâi la stânga, iar la stânga, pe urmă la dreapta și după aceea drept înainte. Taximetristul încercă să memoreze gesturile mâinii dolofane, dar sfârși prin a scutura din cap și ridică rapid geamul fără să-i mai mulțumească doamnei.

De fapt, adresa nu era greu de găsit.

„Alter Hof“ se dovedi a fi un restaurant rustic, cu mese scoase afară într-o piață numită a Primăriei, pe care o domina fațada impunătoare a unei bănci. În spatele acoperișului băncii, Don recunoscu silueta teșită și ciudată a turnului nordic, care se înălța pe o stâncă din calcar.

Printre ferestrele cu vitralii ale restaurantului şerpuiau fire de iederă. Afară, nici măcar jumătate dintre mese nu erau ocupate. Grupul de tineri în haine militare şi cu capetele rase îi atrase imediat atenţia lui Don.

Dar nu arătau chiar ca nişte neonazişti, îi trecu prin minte, când intrară cu taxiul în piaţă. În urechi aveau căşti, iar unul dintre ei ţinea în mână un obiect negru, care putea la fel de bine să fie o armă sau o staţie de emisie recepţie.

Păreau să-l aştepte, fiindcă în clipa când îl zăriră, doi dintre ei se ridicară în picioare. Unul avea un cap lunguieţ, celălalt, corpul solid al unui luptător. Dar oricât de atent ar fi scrutat Don piaţa întinsă a Primăriei, pe avocata Eva Strand nu o zări nicăieri.

Taximetristul trase frâna de mână şi se uită în jur. La cererea lui Don, oprise chiar în mijlocul pieţei, la mică distanţă de restaurant.

— Porniţi motorul, mormăi Don. Şi lăsaţi-l pornit.

Şoferul îşi dădu ochii peste cap şi vârî cheia la loc în contact.

— O să predau chestia asta, îi explică Don şi arătă din cap spre cutia de carton de pe genunchii săi. De îndată ce prietena mea a tras portiera în urma ei, aţi luat-o din loc. Şi îi daţi bătaie până la Mechelen, cât de repede vă permite maşina.

Taximetristul nu părea foarte încântat. Lăsă totuşi motorul să meargă, ba mai şi apăsă din când în când pedala de acceleraţie.

Din spatele geamului maşinii, Don văzu că între timp se ridicaseră în picioare toţi bărbaţii. Una dintre spinările verzi dispăru în restaurantul „Alter Hof".

O tânără se ivi după câteva clipe în cadrul ușii și își îndreptă privirea spre taxiul care aștepta cu motorul pornit. Purta haine obișnuite, dar sub geacă se vedea un toc pentru pistol, a cărui curea părea strâns legată în jurul bustului ei plăpând.

Tânăra îi făcu un semn tipului cu statură de luptător și porni singură către taxi. Abia atunci observă Don că mișcările ei semănau cu cele ale umbrei care umblase ca un păianjen pe fațada hotelului Langemark.

Don așeză cu băgare de seamă cutia de carton pe locul de lângă el, deschise portiera din spate a taxiului și coborî în piața pavată cu piatră cubică. În aer plutea un miros de cârnați condimentați și carne friptă la grătar, în care se amesteca și un iz de bere stătută.

Femeia îi adresă un zâmbet, dar Don ridică o mână, făcându-i semn să nu vină mai aproape. Tânăra se opri la zece metri de taxi, continuând să zâmbească.

— Unde-i avocata? întrebă Don.

— Îmi pare rău că a trebuit să vă deranjați..., începu femeia să-i vorbească în engleză cu un ușor accent italian.

— Bine, bine, o întrerupse Don. Dar unde e Eva? Vreau să o aduceți imediat aici.

Femeia își acoperi cu o mână gura și șopti ceva în microfonul stației de emisie-recepție. Don se uită spre restaurant, în ale cărui ferestre cu vitralii se oglindea taxiul.

Cât se aflase în vagonul de marfă din Ypres, Piața Primăriei din Wewelsburg îi păruse lui Don un loc sigur pentru predarea stelei: un loc public, frecventat la ora amiezei, într-o zi obișnuită din timpul săptămânii, de o mulțime de oameni. Însă acum, când stătea sprijinit de taxiul de culoarea fildeșului, nu-i mai părea la fel de sigur.

Cele mai apropiate persoane din piață erau bărbații rași în cap de la mesele restaurantului, precum și câțiva copii care se dădeau cam la cincizeci de metri distanță cu skateboard-urile în fața unui chioșc.

Un boschetar jerpelit ședea pe o bancă din piață cu capul dat pe spate, de parcă ar fi vrut să se bronzeze, iar puțin mai departe, pe treptele de la intrarea băncii, se vedea un bărbat în scaun cu rotile, înconjurat de un grup de persoane îmbrăcate în negru.

Nemții chiar nu se zgârcesc când e vorba de îngrijirea persoanelor cu dizabilități. Acordă cea mai mare grijă pacienților lor, își spuse Don, când văzu cum se pune în mișcare tot acel personal de îngrijire la cel mai mic semn al bărbatului chel din scaunul cu rotile.

Ochii acestuia priveau în direcția lui Don, iar bărbatul părea ferm decis să nu scape nimic din scena care se petrecea în dreptul taxiului — măcar atâta, își spuse Don, măcar una dintre persoanele de față avea să reacționeze în cazul în care schimbul nu avea să decurgă fără probleme.

Don își îndreptă din nou atenția către evenimentele în care era direct implicat și pentru o clipă îi stătu inima în loc: în cadrul ușii restaurantului se ivise avocata. Fața ei era plină de vânătăi și umflături, sub ochiul stâng se întindea o crustă ovală, de culoare maro-gălbuie, care începuse să se înnegrească.

— Miss Strand, după cum vedeți, spuse tânăra. Regret nespus, dar pur și simplu n-am avut de ales.

— Chiar așa? întrebă Don, care nu-și dorea în clipa aceea nimic mai mult decât să lase în urma lui acest infernal oraș german.

— Iar dumneavoastră ați adus...? întrebă tânăra și se apropie câțiva pași.

Don se aplecă spre bancheta taxiului, încercând în același timp să nu o scape pe femeie din ochi, și prinse cutia de carton de sfoara cu care o legase. În spatele tinerei o văzu pe Eva apropiindu-se încet. Luptătorul și un alt om al Fundației o înșfăcaseră de brațe.

Când avocata ajunse în sfârșit lângă el, femeia îl întrebă cum își imaginase el că avea să decurgă predarea obiectului.

Don ținea cutia cu degete umede și nu era în stare să scoată niciun cuvânt. Cu limba lipită de cerul gurii se gândea la cutiuța de stesolid din taxi. Luase pentru orice eventualitate câteva tablete, dar senzația de amorțire dispăruse între timp.

— Eva..., reuși Don să îngaime.

Avocata se uită la el cu fața schimonosită.

— Ce v-au făcut?

Eva nu răspunse. Continua să-l privească fix. În locul ei, vorbi tânăra:

— Dacă ați fi amabil să ne dați acum ceea ce ne aparține.

Când Don dădu din cap către cutia pe care o ținea în mână, femeia își scutură mâna:

— Steaua e suficientă, vă mulțumim.

Don trase de sfoară și îi dădu drumul pe jos. Deschise apoi cutia și îndepărtă grijuliu primul strat de vată. Dedesubt se afla steaua lui Strindberg. Ținu cutia astfel încât femeia să o poată vedea.

— Mulțumită? întrebă Don, după ce tăcuseră câteva clipe.

Femeia își dezlipi ochii conturați cu negru de micul obiect.

— Vom vedea, răspunse. Îmi permiteți...?

Întinse o mână cu unghii nelăcuite și luă steaua cu cinci colțuri de pe stratul moale de vată. O ținu ridicată în aer și scutură iritată câteva fire de praf alb de pe suprafața metalică. Bolborosind ceva, tânăra examina inscripțiile alambicate.

— Înțelegeți ce scrie acolo? nu se putu abține Don să întrebe.

— Da, dar parcă ar fi fost acoperită cu un strat de nu știu ce, răspunse tânăra.

— Exact așa era când am găsit-o. E vreo problemă?

Femeia clătină din cap și își vârî steaua în buzunarul gecii. Apoi zâmbi.

— Nu, nu e nicio problemă. Totul e în ordine.

Le făcu semn bărbaților în haine militare să o elibereze pe Eva. Însă avocata se smulse din strânsoare înainte ca ei să-i dea drumul. Apoi aruncă o privire în cutia goală de carton și îi șopti lui Don, în timp ce trecu pe lângă el:

— Cum ați putut fi atât de naiv?

Don își simțea gura parcă și mai uscată. Auzi cum se închide portiera pe partea cealaltă a taxiului. Motorul era pornit, Eva stătea pe banchetă, și totuși ceva parcă nu era în regulă.

Pentru tânără, chestiunea părea rezolvată. Se întorcea spre restaurantul „Alter Hof", pipăind cu mâna în buzunarul gecii steaua lui Strindberg. Însă bărbații rași în cap nu se urniseră din loc.

Don o auzi pe tânără strigându-le să vină, dar bărbaților parcă nu le mai păsa de comenzile ei. Lui Don îi trecu prin minte că uitase să o avertizeze pe femeie în

legătură cu steaua — totul decursese în fond conform planului... Dar acum avea alte griji.

Luptătorul venise lângă el, cu o cârpă umedă în mână. Don simți mirosul dulceag al cloroformului și, în aceeași clipă, luptătorul îi lipi cârpa pe gură. De mâna care îl înșfăcă de ceafă nu era chip să scape, mai ales acum, când totul începu să se tulbure în fața ochilor săi.

Ce naiba, mai apucă Don să gândească, înainte să i se taie picioarele și să se cufunde în negură tot peisajul german din jurul lui.

37. Orbirea

Anestezicul neamțului părea să fi anulat orice efect de amortizare din capul său, astfel încât Don avea senzația că i se lovește creierul de cutia craniană, ceea ce-i provoca niște dureri de cap sfredelitoare.

Zăcând pe jos, cu obrazul lipit de pardoseala de piatră rece ca gheața, se întreba dacă, după ce-i lipiseră cârpa pe gură, nu-i injectaseră oare și niște ketamină. Fiindcă valurile acestea de greață, care îl năpădiră când încercă să se sprijine în coate, îi erau familiare, la fel și gustul de migdale amare și lămâie pe care-l simțea în gură. Ce nu mai trăise însă niciodată era efectul de orbire provocat de intoxicarea cu ketamină.

Simți ca o arsură pe cornee, când își duse degetele la ochi pentru a verifica dacă erau într-adevăr deschiși. În jurul lui, totul era cufundat în beznă, în timp ce pe nas și pe gură inhala mirosul jilav și stătut al unei gropi subterane.

Începu să-și maseze genunchii, pentru a alunga senzația de amorțire și frig. Când își îndreptă spinarea gârbovă, se auzi o trosnitură. Habar n-avea cât timp zăcuse nemișcat pe jos. Probabil câteva ceasuri bune, fiindcă

toate încercările de a se ridica în picioare se dovediră dureroase.

Don izbuti într-un final să se ridice într-un echilibru precar și începu să înainteze cu pași mici. Mergea cu brațele întinse, ca un somnambul, sperând să găsească în mod cu totul întâmplător o cale de ieșire din bezna aceea. După nici un metru atinse însă cu vârfurile degetelor un perete.

Pipăi suprafața aspră a acestuia și pricepu că se găsea înaintea unui zid de piatră care se curba, de parcă ar fi fost rotunjit. Don urmări cu degetele rosturile dintre pietre.

În timp ce se deplasa de-a lungul zidului și se străduia să-și numere pașii, gândurile îi zburară la Eva și la tot ce se petrecuse în fața restaurantului. La avertizarea în legătură cu steaua lui Strindberg, pe care nu mai apucase să o rostească înainte de a i se lipi pe gură cârpa cu cloroform. Nu mai văzuse ce se întâmplase cu avocata și, dacă stătea să se gândească bine, prefera să nici nu știe.

Mersese deja treizeci de pași în semicerc, când atinse ceva metalic și zornăitor. Prinse cu degetele un lanț de fier cu verigi grosolane — și în clipa aceea pricepu să se afla în beciul turnului vestic al cetății Wewelsburg.

Don încercă zadarnic să-și alunge amintirile. Femeia se ivise deja în fața ochilor săi: ghida muzeului, cu părul ei blond, sprâncenele vopsite și gura roșie rujată, ca de ceară. La gât purtase o eșarfă de mătase, iar Don își aminti că și-o prinsese cu o broșă de porțelan care reprezenta silueta triunghiulară a cetății naziștilor.

Punctul de pornire al turului ghidat fusese fotografia lui Heinrich Himmler. Zăboviseră amândoi în fața ei și

examinaseră fața comandantului SS, atât de anostă, încât era dificil să ți se întipărească în minte. Părul era ras la tâmple și pieptănat peste cap cu briantină. Avea o bărbie dublă tipică pentru vârsta lui mijlocie, iar deasupra buzei superioare purta o mustață rară, tunsă scurt.

În vitrină, dedesubtul fotografiei, erau expuse ca într-o natură moartă câteva obiecte. Printre ele, o eșarfă cu inscripția:

Onoarea mea înseamnă loialitate

Lângă eșarfă, inelul cu cap de mort și pumnalul cu două tăișuri al SS.

Deși se ocupase în munca sa de cercetare și de asociația Ahnenerbe, și de simbolurile național-socialiste, Don încercase să evite până în ultimul moment cetatea lui Himmler. Iar acum, privind în urmă, își dorea să nu fi pus niciodată piciorul în turnul ei nordic. Dar pentru că plătise un tur privat, ghida îi descuiase și îl poftise înăuntru.

Primul pas în sala numită Obergruppenführersaal fusese cel mai lung pe care-l făcuse vreodată. În încăperea cu aer stătut, imaginea din fața ochilor săi începuse să tremure. Fiind luna iulie, era și foarte cald, iar prin ferestrele înalte arșița pătrundea nemiloasă în sală.

Se căznise să înainteze până la mozaicul care înfățișa Soarele Negru și reușise într-un final să se oprească în centrul acestuia, pe placa din aur curat. De acolo își rotise privirea de-a lungul celor douăsprezece coloane care înconjurau sala și își dăduse seama că pătrunsese, de fapt, în casa din anii 1950 a lui Bube.

Cu toate acestea nu simțise absolut nimic.

Cel puțin nu înainte de a se întoarce spre ghidă și a zări degetul pe care aceasta și-l dusese la gură, îndemnându-l să păstreze tăcerea. Gestul acesta respectuos îl scârbise în asemenea măsură, încât se gândise să pună capăt turului ghidat. Însă blonda îi interpretase cu totul altfel expresia feței și îi explicase în șoaptă că aceasta fusese sala indestructibilă a eroilor.

Pe urmă îl condusese în cripta aflată la subsolul turnului. Când simțise că i se înmoaie genunchii, Don se prinsese de balustrada din fier a scării.

Se încumetase să înainteze până la ușa cu zăbrele de fier a criptei, dar mai departe nu mai fusese în stare să meargă, deși ghida se oferise să-i descuie ușa. Sus, pe tavanul boltit, zărise svastica, iar ghida îi atrăsese atenția asupra țevii de gaz care se afla în centrul bazinului. Locul în care ar fi trebuit să ardă veșnic flacăra de veghe, își mai amintea Don că îi explicase femeia.

Când o întrebase pe cine ar fi trebuit să ardă flacăra, ghida tăcuse. Ceva pe chipul lui o făcuse probabil să înțeleagă și să-l anunțe că turul ghidat se încheiase. Don își mai amintea că, în timp ce urcase scara abruptă înapoi către Obergruppenführersaal, îi trecuse prin minte că ceea ce vizitase el acolo fuseseră rămășițele operei unui dement.

— Wiligut, șopti Don.

Dădu drumul lanțului de fier, care se izbi zornăind de zidul de piatră din beciul turnului vestic. Pe fondul acestui zgomot, lui Don i se păru că aude un suspin. Pentru moment, rămase încremenit în starea sa de orbire, după care cineva întrebă cu glas răgușit:

— E careva acolo?

Don înaintă câțiva pași, se aplecă și bâjbâi în întuneric. Atinse cu degetele o stofă, niște nasturi și un guler. Apoi dădu peste o mână caldă care ieșea din mâneca unui trenchcoat.

— Eva?

Avocata îl trase lângă ea, fără să scoată un cuvânt, și îi cuprinse cu mâinile capul într-o îmbrățișare fugară.

— Nici dumneavoastră nu vedeți nimic? o întrebă Don.

— Nu, cum aș putea să văd? replică avocata în șoaptă. Ne-au adus în cetate, nu-i așa?

— Ne-au închis în muzeul acesteia, o lămuri Don. În beciul turnului vestic. Cred că exact deasupra capului dumneavoastră se află panoul informativ despre lagărul de concentrare Buchenwald.

— Buchenwald?

— După Noaptea de Cristal, SS-iștii i-au închis aici pe evreii din împrejurimi. Timp de câteva săptămâni au stat înghesuiți în gaura asta întunecată, după care au fost trimiși la Buchenwald. Un amănunt care se menționează în cadrul tururilor ghidate.

— Ați mai fost vreodată aici?

Don oftă.

— Cetatea Wewelsburg a fost visul lui Himmler de a avea și el un castel Camelot. Ar fi fost de neconceput să nu vin să o vizitez.

— De bună voie?

— În cadrul cercetărilor mele. Poate în onoarea prizonierilor de război care au muncit la renovarea cetății. Câteva mii de persoane, în mare parte ruși, care au fost supuși caznelor, înfometați, spânzurați sau împușcați. „Exterminare prin muncă“ se numea treaba asta.

Avocata expiră încet, fără să spună nimic.

— Niederhagen era numele lagărului de concentrare din zonă. Comandantul său l-a condus cu atâta conștiinciozitate, încât a fost avansat la rangul de ofițer în Bergen-Belsen. Am auzit că din birourile lui au făcut între timp o casă pentru două familii.

— E o tâmpenie să ne închidă într-un muzeu, murmură Eva.

Don ridică din umeri.

— În orice caz, o să fie foarte greu să ieșim de aici.

Îi atinse apoi precaut fața. Crusta de sub ochiul stâng dispăruse.

— Dumneavoastră vi se vindecă foarte repede rănile, constată Don.

— Nu m-au bătut decât în primele ore, îi explică Eva. După ce au reușit să-mi smulgă codurile de la serverul surorii dumneavoastră, au fost convinși că aveau să vă ademenească. Dar acum...

Eva nu-și mai termină propoziția și întrebă în schimb:

— Dar ce nume ați rostit adineaori?

— Când?

— Când era cât pe-aci să mă călcați.

— Wiligut?

— Da... Wiligut. Îmi sună cunoscut.

— E vina lui că cetatea mai stă încă în picioare. Au încercat zadarnic să arunce în aer turnul nordic; nici măcar SS-iștii n-au reușit. Wiligut a fost un personaj din umbră al național-socialismului, un ocultist. Fost ofițer în armata austriacă, se spune că a lucrat între războaie pentru industria de armament, după care, pe la începutul anilor 1930, a preluat funcția de oracol arian al lui Himmler. Nu se știu prea multe despre el, doar că la un moment dat a

fost internat în secția închisă a unui spital de psihiatrie, iar Himmler a profitat de ocazie pentru a-l da afară. S-a...

Se auzi un clămpănit, o cheie vârâtă în broască, și ușa se deschise. Un scârțâit și întunericul își schimbă culoarea.

Un con de lumină, îndreptat întâi în pământ, alunecă apoi ușor peste ziduri și destrămă bezna. Când se opri pe fețele lor, Eva și Don clipiră orbiți.

— Don Titelman? se auzi un glas bine cunoscut.

Pe urmă se aprinse lumina pe scară, iar Don distinse cu ochii mijiți rama unor ochelari cu lentile polarizate, care nu aparțineau nimănui altcuiva decât domnului Reinhard Eberlein. Chiar în spatele neamțului se vedea o siluetă scundă, care amintea cumva de un broscoi.

38. Turnul nordic

În holul de intrare al cetății, vântul se izbi în geamuri și le făcu să vibreze în spatele draperiilor trase. La câțiva metri de ei, Broscoiul trecu legănându-se în lumina difuză pe lângă busturile cu priviri serioase ale prinților-episcopi de Wewelsburg. Cheia turnului se bălăngănea în mâna lui. Îl urma o avocată de la biroul Afzelius din Borlänge, pe nume Eva Strand.

Eberlein îl luase pe Don de braț și, ținându-l strâns lipit de el, mergea pe urmele Broscoiului. Singurul lucru care deosebea făptura cu mișcări feline de persoana pe care o cunoscuseră în Vila Lindarne din Djurgården era casca din ureche, al cărei cablu atârna pe lângă obrazul pământiu. Buzele bărbatului în vârstă erau la fel de roșii, iar zâmbetul reținut nu se ștersese nici el de pe fața cu ochelari cu lentile polarizate.

Micul grup nu se grăbea nicăieri și, prin urmare, înainta cu pași rari și răsunători pe coridorul cu pardoseală de piatră.

În fața unui model al proiectului lui Himmler intitulat „Centrul universului" făcură o pauză. Zăboviră un timp îndelungat și studiară modelul. În spatele sticlei li

se înfățișa monstruoasa cetate SS la care visaseră naziștii în anul 1941. Un complex de clădiri imense din beton, care înconjura turnul nordic și părea să fi înăbușit orice urmă de viață în peisajul westfalic din jur.

— O personalitate remarcabilă acest Karl Maria Wiligut, îl auzi Don pe Eberlein mormăind pentru sine.

Don nu mai apucă să protesteze, fiindcă neamțul îi făcu semn să tacă. I se comunica ceva în cască. Ascultă cu capul înclinat într-o parte și dădu în final energic din cap.

— Mai durează puțin, îl informă Eberlein pe Broscoi.

Drept răspuns, Broscoiul ridică din umerii săi lați și căzuți. Apoi le arătă o tăbliță pe care scria:

Muzeul districtual Wewelsburg Recepție

Când intrară în foaierul muzeului, îi întâmpină o lumină difuză. Provenea de la mai multe lămpi ovale de porțelan, atârnate deasupra unui șemineu încadrat de o friză de marmură în stil roman.

La câțiva metri de șemineu erau două canapele de piele jerpelite. Eberlein le propuse lui Don și Evei să ia loc și să se odihnească puțin. Se așeză la rândul lui vizavi de ei, în vreme ce Broscoiul rămase în picioare, ca o statuie teșită, și așteptă.

— Veți înțelege probabil, începu Eberlein, că pregătirile sunt încă în curs de desfășurare. Pentru ceremonia nocturnă sunt așteptați și alți oaspeți, care vin de departe.

Don își strânse buzele, în vreme ce Eva se retrase în colțul canapelei, cuprinzându-și umerii cu brațele. Pe fața avocatei nu se mai vedea nicio vânătaie, iar din crusta

maro-gălbuie de sub ochiul stâng nu mai rămăsese decât un cerc rozaliu.

Se lăsă o tăcere lungă, în cursul căreia Eberlein aruncă din când în când o privire furișă la ceas. Parcă nu ar fi fost sigur dacă timpul stătuse în loc sau continua să înainteze ticăind.

Don se hotărî să întrerupă primul tăcerea. Se apleacă înainte și îi șopti lui Eberlein:

— Știți, nu-i așa, că ne aflăm în fosta sală de cununii a naziștilor?

— Vă spun sincer că nu am nici cea mai mică idee de ce sminteli s-a ocupat Himmler aici, în Wewelsburg, în timpul războiului, răspunse Eberlein.

Ochii gri-gălbui ai neamțului scânteiară.

— Atunci am să vă povestesc eu, spuse Don. În sala aceasta se organizau niște ceremonii de cununie cu totul ieșite din comun. Heinrich Himmler a conceput personal un ritual arian adecvat. Înainte de căsătorie, mireasa trebuia să predea două fotografii, pe care să fie reprezentat din față și din profil craniul ei. Acestora li se anexau niște certificate medicale care atestau puritatea sângelui ei, precum și un arbore genealogic pentru RuSHA, Oficiul central pentru probleme rasiale și de colonizare. Dacă era considerată aptă pentru căsătorie, actele ei erau ștampilate într-un birou aflat chiar aici, în cetate.

Canapeaua pârâi, când Eberlein își schimbă poziția.

— Câteva uși mai departe, continuă Don, se aflau saloanele unei clinici a asociației Lebensborn. Acolo se însămânțau femeile considerate pure din punct de vedere rasial, dar care nu își găsiseră încă soți. După naștere, copiii erau duși în cămine speciale, în care erau evaluate

trasăturile lor rasiale. Lebensborn... știți ce înseamnă cuvântul acesta?

Eberlein oftă.

— Înseamnă „Fântâna vieții".

— După cum vă spuneam, habar nu am ce au făcut național-socialiștii aici, în timpul războiului, repetă Eberlein. A fost o întâmplare nefericită că ne-au ocupat cetatea, mai ales fiindcă pe noi nu ne interesa altceva decât reconstrucția turnului nordic.

Neamțul își aranjă ochelarii pe nas, iar în privirea lui se citi amuzamentul, când observă că Don încremenise.

— Sarcina lui Karl Maria Wiligut a fost să amenajeze în criptă o sală potrivită pentru ceremonia de contopire a stelei cu crucea, iar sus, în sala rotundă a turnului nordic, un loc onorabil pentru întrunirile Fundației. Nimic altceva. Pentru tot ce s-a întâmplat mai târziu sunt responsabili Heinrich Himmler și SS-ul.

Dom simți că îl cuprinde amețeala și se lăsă pe spate în canapea.

În penumbră, fața lui Eberlein părea să fi căpătat o tentă rozalie. Neamțul alunecă în față, până ajunse să șadă chiar pe marginea canapelei. Își trosnea, căzut pe gânduri, articulațiile degetelor.

— Aceasta va fi ultima noastră întâlnire, domnule Titelman, spuse el șovăitor. Ne-ați adus niște servicii valoroase. Ar fi păcat dacă ați rămâne cu impresia că Fundația și eu suntem niște... *naziști*.

Don tăcea. Eberlein își examina unghiile.

— Dar despre ce e vorba? întrebă Don în cele din urmă.

— E vorba, explică Eberlein, despre faptul că dumneavoastră ați făcut posibil un nou salt în evoluția omenirii, găsind și aducându-ne steaua lui Strindberg. Iar la

noapte, când steaua și crucea se vor fi contopit, munca întreruptă a Fundației va putea fi reluată.

— Munca întreruptă a Fundației...? se miră Don.

Își strecură mâna în geantă, căutând ceva care să-l învioreze. Ceva care să risipească senzația tot mai pronunțată că visează.

— Situația este următoarea, își reluă Eberlein vorba. Când ne-am întâlnit la Stockholm, v-am relatat povestea lui Nils Strindberg într-o variantă înfrumusețată.

— Deci emisferele acelea nu există? mormăi Don, căutând totodată în geantă folia cu tabletele potrivite.

— Emisferele lui Strindberg? se burzului Eberlein. Nu ați văzut cu ochii dumneavoastră negativele din timpul călătoriei cu balonul? Nu ați studiat schițele făcute de Strindberg în laborator și coordonatele pe care le-a notat în jurnalul expediției și care indică modificările de poziție ale razei? De ce dovezi mai aveți nevoie?

Don ridică resemnat din umeri, scoase patru tablete din folie și și le puse pe limbă. Eva oftă din colțul canapelei, dar Don nu se sinchisi. Înghiți tabletele și îi făcu semn lui Eberlein să continue.

— Nu, tot ce v-am spus în biblioteca Vilei Lindarne este adevărat din punct de vedere istoric, până la găsirea porții către lumea subpământeană, explică Eberlein. Mă refeream la ce s-a întâmplat *după aceea*. Adevărul este că noi știm cine i-a ucis pe Nils Strindberg, pe inginerul Andrée și pe Knut Frænkel acolo, în Arctica. Fundația știe acest lucru încă din anul 1901.

Eberlein alunecă în spate pe canapea și se așeză comod. Iarăși părea că propriile lui cuvinte aveau un efect de întinerire asupra sa, ridurile de pe chipul lui se netezeau parcă unul după altul, dispărând în final fără urmă.

— Nu știu dacă vă mai amintiți că v-am arătat ultimele însemnări cam confuze ale lui Nils Strindberg. Ce își notase el pe foile cu date meteorologice ale lui Knut Frænkel, în timp ce se ascundea într-o crevasă de urmăritorii săi. Strindberg scrie acolo că au fost atacați în pustietatea gheții arctice de niște străini, care au furat crucea și steaua. Frænkel fusese împușcat și în clipa aceea, după spusele lui Strindberg, se afla pe moarte. Inginerul Andrée fusese și el împușcat, iar pe Strindberg îl așteptau ceasuri lungi de agonie. Poarta lumii subpământene era deschisă, iar Strindberg își notase un nume: „cel în vârstă era numit Jansen".

Don își readuse în memorie rândurile scrise în grabă cu cerneală și dădu reticent din cap.

— Acesta este motivul, continuă Eberlein, pentru care oamenii de afaceri ai Fundației au fost nespus de uimiți când, în martie 1901, au primit o scrisoare semnată cu același nume: Armatorul J. Jansen. Expeditorul era un birou de avocatură din Hamburg, iar când Fundația i-a contactat pe juriștii respectivi, i s-a pus o condiție destul de nerealistă. S-a dovedit că acei „necunoscuți", cum îi numise Nils Strindberg, erau niște norvegieni săraci, care se ocupau cu vânătoarea de balene. Urmăriseră balonul suedezilor de la Svalbard peste mare și își continuaseră pe schiuri drumul pe gheața arctică. Nimeni nu a aflat până în ziua de astăzi cum au reușit ei să descopere drumul cel bun și să-i surprindă pe suedezi la gura pâlniei. Potrivit uneia dintre teorii, Knut Frænkel ar fi dezvăluit norvegienilor, încă de când se aflau în tabăra de pe insula Danskøya, secretul becului Bunsen și coordonatele indicate de rază. Știm că vasul norvegienilor a stat vreme de câteva săptămâni ancorat în Virgohamna,

chiar lângă canoniera Svensksund a lui Andrée. În orice caz, norvegienii au reușit să ajungă la gura pâlniei la numai o zi după ce Strindberg și Andrée începuseră să cerceteze poarta către lumea subpământeană. După spusele norvegienilor, suedezii le-au arătat o ostilitate exagerată, iar la schimbul de focuri nu s-ar fi ajuns decât din cauza lor. Jansen și oamenii săi au descoperit într-un fel sau altul cum se obținea reacția în urma căreia se iveau emisferele. Fiindcă atunci când au contactat Fundația, știau totul despre schimbările de poziție ale razei. Timp de patru ani, adică din 1897 până în 1901, vânătorii de balene coborâseră în repetate rânduri în așa-numitele „săli subpământene". Dar ce descoperiseră acolo nu înțelegeau prea bine, știau doar că era ceva de valoare.

Don tuși ușor.

— Sălile subpământene?

— Așa le-au numit norvegienii, îl lămuri Eberlein. Observaseră că acea deschizătură în gheață, deși își schimba poziția o dată la trei zile, ducea de fiecare dată într-un tunel imens și... da, la niște săli subterane. Dar, într-un final, și-au dat seama că nu dispuneau nici de banii, nici de cunoștințele necesare pentru a profita de ceea ce se găsea în acele săli. Și atunci norvegienii i-au propus Fundației o afacere. Ei aveau să păstreze mai departe steaua și crucea lui Strindberg și să vegheze asupra deschizăturii. Fundația, în schimb, avea să-și trimită acolo oamenii de știință și să ajute, datorită contactelor ei de afaceri, la transformarea a ceea ce se găsea acolo într-un câștig economic frumușel.

— Și ce anume se găsea acolo? întrebă Don.

Eberlein zâmbi. De afară se auzea cum se întețea vântul. Don observă cu coada ochiului că Eva asculta și ea acum cu atenție.

— Nimic din ce cunoșteau cercetătorii începutului de secol douăzeci, spuse Eberlein. Au trecut aproape zece ani până când Fundația a reușit să dezvolte o metodă destul de primitivă, ca să fiu sincer, pentru a desluși... cunoștințele moștenite. Dar „cunoștințe" nu este cuvântul potrivit, erau mai degrabă niște murmure greu de deslușit, referitoare la structura exterioară a existenței, un fel de schiță mentală a lumii așa cum este ea construită fizic.

— Pare un mister și la așa ceva nu mă prea pricep, replică Don.

— Dar pentru a primi răspunsuri inteligibile trebuie să știm să formulăm întrebările potrivite, nu-i așa? spuse Eberlein. În primul rând, trebuie să avem măcar o idee vagă despre lume și despre structura ei. Fundația și-a început, așadar, munca de cercetare în primul an al secolului douăzeci, într-o vreme când nimeni nu auzise nici de bosonul Higgs, nici de quarc. Ca să nu mai vorbim de neutrini, mezoni, quasari... O vreme când nici măcar teoria evoluționistă a lui Darwin nu era încă acceptată. Când locomotivele cu aburi erau considerate un mare progres, iar carabina Mauser, apogeul tehnicilor de luptă. Când spirala din oțel era deja cunoscută, dar nu și spirala ADN. Nimeni nu înțelegea importanța acelei descoperiri, chiar dacă unii au reușit să aștearnă pe hârtie, ajutați de o putere vizionară, acele murmure. Din nefericire, începând cu vara anului 1917 nu au mai existat alte însemnări — acesta a fost anul în care steaua și crucea au dispărut într-un mod cu totul neașteptat.

— 1917? întrebă Don.

— Când a fost ascunsă steaua în sarcofagul lui Malraux, șopti Eva.

Eberlein tăcu o vreme. Apoi continuă:

— Ultima expediție de amploare a fost întreprinsă toamna târziu, în anul 1916. Condițiile climaterice din Arctica erau deosebit de dificile, în comparație cu mijloacele tehnice de care dispunea Fundația la vremea respectivă. Mostrele adunate cu ocazia acelei expediții sunt ultimele care s-au păstrat până în ziua de astăzi. În iunie 1917, norvegienii au anunțat Fundația că steaua și crucea dispăruseră fără urmă și astfel, acordul încheiat cu ei și-a pierdut orice valabilitate din punctul de vedere al Fundației. Legăturile de afaceri au încetat să mai existe, iar Jansen, din câte știu eu, a murit oricum câțiva ani mai târziu, în sărăcie lucie. Și totuși, norvegienii câștigaseră niște sume uriașe, numai prin faptul că steaua și crucea se aflaseră în mâinile lor. După cum v-am spus probabil, oamenii de afaceri ai Fundației aveau ca domeniu principal de activitate industria de armament, iar informațiile pe care izbutiseră să le smulgă lumii subpământene au servit la progresul mijloacelor tehnice de luptă.

Don avea senzația unui déjà-vu. În nări simțea mirosul inconfundabil de aer stătut al sălilor de seminar din Lund, în care se țeseau la nesfârșit teorii conspirative. Cu toate acestea, nu avea cum să nu asculte atent cuvintele lui Eberlein:

— Dar, deși accesul la lumea subpământeană devenise de pe acum imposibil, se păstraseră multe dintre viziunile așternute pe hârtie. În anii 1920 și 1930, cercetătorii Fundației au lucrat intens la interpretarea informațiilor obținute din acea lume. Fiind interesați în primul rând de armament, și-au concentrat atenția asupra structurii atomilor. Din câte își dădeau ei seama, dacă interpretau

corect schițele, potențialul acestora era colosal. Dar nici măcar resursele financiare însemnate ale Fundației nu erau suficiente pentru a finanța un asemenea proiect fără un ajutor din afară. Aveau nevoie de un buget substanțial. Partenerul cel mai potrivit la vremea respectivă era Germania, cu partidele sale din Berlin. În noiembrie 1933, alegerile au fost câștigate în mod surprinzător de către național-socialiști, iar Fundația și-a dat seama că nu avea niciun fel de contacte cu noua elită politică a țării. Național-socialismul era o mișcare populistă de dreapta, pe care nimeni nu o luase în serios, iar oamenii de afaceri din industria de armament erau, pur și simplu, consternați de rezultatul alegerilor. În acest context, înarmarea rapidă a Germaniei, pe care o urmărea Hitler, a fost mai mult decât bine-venită. Național-socialiștii se arătau receptivi la orice progres în domeniul armamentului, oricât de temerar sau chiar nerealist ar fi părut la prima vedere.

— Dar ce e cu Karl Maria Wiligut? întrebă Don, căruia i se făcuse între timp greață.

— Karl Maria Wiligut, răspunse Eberlein zâmbind, a fost la începutul anilor 1930 un personaj-cheie în cadrul Fundației. În timpul Primului Război Mondial acumulase experiență în activitatea de spionaj și, ca atare, a prezentat Fundației un plan genial, după părerea lui. Țelul pe care îl urmărea Wiligut era o colaborare mai strânsă și la un nivel mai personal cu național-socialiștii. În primul rând cu comandantul SS Heinrich Himmler, adevăratul conducător din spatele întregii retorici nebuloase. Când Wiligut a propus conducerii Fundației să i se prezinte lui Himmler drept un arian cu un arbore genealogic de 220 000 de ani, ideea lui a fost considerată ridicolă. Dar

curând s-a dovedit că nu se înşelase. Succesul pe care l-a avut pe lângă Himmler a fost uriaş, iar Wiligut a avansat rapid la funcţia de confident principal al şefului SS. În situaţia aceasta favorabilă, Fundaţiei i-a venit ideea să refacă turnul nordic al cetăţii Wewelsburg. Era un loc încărcat de energie psihică, pe care-l folosiseră ani de zile cu succes. Dar acum voiau să-l transforme în ceva mai impozant şi au fost suficient de naivi să creadă că naziştii şi Himmler aveau să le acorde o mână de ajutor.

— Naivi, într-adevăr, remarcă Don cu privirea aţintită asupra şemineului stins.

— Da, reconstrucţia turnului nordic s-a desfăşurat conform planului. Însă în anul 1938, Wiligut a fost ucis într-o stradă lăturalnică din München, după care colaborarea cu naziştii a fost curmată.

— Dar Karl Maria Wiligut nu a fost ucis, îl contrazise Don, care între timp nu mai era în stare nici măcar să ridice glasul. A fost dat afară din SS, fiindcă se aflase că petrecuse ceva timp într-o clinică de psihiatrie. Voiau să scape de el, fiindcă până şi Himmler ajunsese să-l considere cam nebun.

— Acestea au fost nişte minciuni, cum le plăcea naziştilor să răspândească, pufni Eberlein. A fost ucis, cum v-am spus, şi asta din cauză că Himmler aflase cu totul întâmplător despre Wiligut că era nu numai homosexual, lucru pe care nu îl ascundea defel, ci pe deasupra şi evreu. Himmler nu-şi putea permite un scandal de asemenea proporţii.

— Karl Maria Wiligut. Un evreu..., repetă Don. Vreţi să spuneţi, aşadar, că Wiligut a fost un evreu infiltrat în SS, care a creat inelul cu cap de mort al SS, împodobit cu svastica, runa victoriei şi runa Hagalaz? Inelul cu care

erau răsplătite formațiunile SS care conduceau cele mai eficiente lagăre de concentrare?

— Wiligut nu a reprodus în viața lui o rună Hagalaz, ripostă Eberlein. Pe inelul ofițerilor SS, Wiligut a reprodus acea stea pe care Sven Hedin a găsit-o în ruinele din deșertul Taklamakan. Steaua cu cinci colțuri, pe care vechii egipteni o numeau Seba.

Don nu mai știa ce să spună și, prin urmare, amuți. În colțul canapelei, Eva își răsucea tăcută în jurul degetului o șuviță de păr ușor încărunțită. Eberlein aruncă o privire la ceas și șuieră printre dinți:

— Cred că a sosit momentul să mergem.

Neamțul se ridică în picioare și își netezi pantalonii de costum. Don avea senzația că îl părăsise până și ultima fărâmă de forță fizică.

— Nu, spuse Eberlein și îi întinse o mână. Pentru tot ce s-a întâmplat după 1938 Fundația nu poartă nicio vină. Iar din punct de vedere financiar, întreruperea relațiilor cu naziștii a fost în avantajul Fundației. Germania lui Hitler era înarmată. De partea cealaltă a Atlanticului, posibilitățile de valorificare a schițelor din lumea subpământeană erau mult mai însemnate. Fiindcă SUA abia începeau să investească în industria lor de armament.

Eberlein îl ridică pe Don în picioare.

— De sprijinul cărui diavol s-au bucurat Himmler, Hitler și Goebbels, pentru a mai rezista încă șase ani, este într-adevăr un mister. Dar peste foarte puțin timp, crucea și steaua lui Strindberg vor regăsi poarta lumii subpământene, cu un ultim ajutor pe care ni-l veți acorda chiar dumneavoastră. Și atunci, toate întrebările își vor fi găsit un răspuns.

— Un ultim ajutor? se auzi Don repetând.

Dar Eberlein ajunsese deja la trecerea dintre foaierul muzeului și holul de intrare al cetății, acolo unde Broscoiul stătea deja și îi aștepta. Și de acolo porniră cu toții pe coridorul întunecat despre care Don știa foarte bine unde duce: la turnul nordic al cetății Wewelsburg.

În centrul mozaicului care reprezenta Soarele Negru ședea într-un scaun cu rotile un bărbat chel. Unul dintre ochii lui arăta ca o piatră neînsuflețită, în vreme ce celălalt veghea sever la tot ce se întâmpla în jurul lui.

Afară, în spatele ferestrelor sălii rotunde, se întrezărea în norii ca o pâclă discul lunii. O scară abruptă cobora din sală în cripta în care ardea tremurând o flacără. Era pentru prima oară în șaptezeci de ani când flacăra de veghe fusese aprinsă.

Lângă Tata stătea Elena, într-o rochie de seară roșie sângerie, călcând pe loc fără astâmpăr. În preajma lor erau doi bărbați cu capetele rase și fețe atât de inerte, încât păreau de porțelan.

Când Don păși în sală, își lipi privirea de chipul tinerei, pentru a nu fi tentat să se uite în jos, la Roata Soarelui. Eberlein îl trase după el, până la scara care cobora în criptă, și îi arătă flacăra.

Când ajunseră în centrul sălii, lângă Tata, Eberlein își drese glasul și dădu să spună ceva.

— Mulțumesc, știu, i-o luă Tata înainte și îi întinse lui Don degetele lui lungi și osoase, îndemnându-l să le apuce.

Erau subțiri ca antenele unei insecte, iar Don le dădu imediat drumul.

— Don Titelman, spuse Tata. Și, desigur, *micuța Eva.*

Eva nu apucă mâna care se întindea spre ea. Tata pufni în râs.

— Ați bătut atâta cale până la noi și ne-ați fost de mare ajutor. Acum nu mai lipsește decât un singur lucru, pentru ca emisferele lui Strindberg să poate renaște.

Tata trase de maneta aflată lângă brațul scaunului cu rotile, iar mecanismul hidraulic îl ridică, până când ochiul lui sever întâlni privirea lui Don.

— Avem nevoie de ajutorul dumneavoastră pentru a împlini un jurământ.

— Un jurământ, șopti Don, și după aceea ce urmează?

— Astă-seară vom împlini un jurământ, continuă Tata, sau vom aduce o jertfă, dacă vreți așa. Este vorba despre o decizie pe care Fundația a luat-o imediat după moartea lui Karl Maria Wiligut, în perioada cea mai sumbră din istoria ei. Mă gândesc că dumneavoastră, cu originea pe care o aveți, o veți considera poate o mare cinste.

Don scutură din cap, în încercarea de a risipi senzația că visează. Tata îi înțelese greșit gestul și continuă iritat:

— Într-un asemenea moment istoric, îndoielile particulare sunt deplasate. Jos, în cripta pe care SS-iștii și Heinrich Himmler au numit-o *Walhalla*... Tata scuipă de-a dreptul cuvântul — jos, în criptă, se găsesc, după cum bine știți, douăsprezece socluri care își vor împlini în sfârșit menirea. Pe ele se află deja unsprezece... cum să le numesc eu... unsprezece personaje-cheie ale Fundației, într-un cerc care alcătuiește un câmp telekinetic închis. Crucea și steaua vor fi coborâte cu un lanț deasupra flăcării care arde la capătul țevii de gaz. Când vor fi atins temperatura cuvenită, se vor contopi și vor alcătui din nou instrumentul de navigație al lui Strindberg. Pe

emisfera superioară se vor aprinde iarăşi stelele Carului Mic, iar Steaua Polară ne va indica poarta către lumea subpământeană. Iar în momentul acela, domnule Titelman, va începe o nouă eră, o eră mult mai frumoasă.

— *Ich vintsch aych glik*, spuse Don, păi, atunci vă doresc mult noroc.

— Ne doriţi noroc? Dar şi dumneavoastră vă veţi afla acolo jos, spuse Tata. Consideraţi acest gest un ultim serviciu adus Fundaţiei.

Don se uită întrebător la femeia în roşu, căreia îi predase cu o zi înainte steaua lui Strindberg. Tânăra îi răspunse privindu-l la rândul ei scurt, după care îşi feri stânjenită privirea.

— Am să vă spun care este situaţia, îşi reluă Tata explicaţiile. După asasinarea lui Wiligut, Fundaţia a jurat că va organiza o ceremonie care să cinstească triumful sângelui evreiesc asupra naţional-socialiştilor. Ceremonia urma să aibă loc în ziua în care crucea şi steaua vor fi din nou contopite în acest turn frumos, construit chiar în acest scop.

— Sângele evreiesc, nu prea înţeleg...

Don începu să se clatine, dar tânăra în rochie de seară făcu rapid câţiva paşi spre el, pentru a-l susţine.

— Sângele *dumneavoastră* evreiesc, spuse Tata. Avem nevoie de sângele dumneavoastră evreiesc. Jurământul prevede, de asemenea, ca adâncitura din centrul bazinului să fie umplută. Elena...?

Don observă o ezitare din partea tinerei femei.

— A sosit momentul, spuse Tata.

În prima clipă, femeia nu se clinti, dar după aceea îşi aşeză braţul lui Don în jurul umerilor şi îi şopti:

— Dacă aţi fi amabil să mă urmaţi.

Deja de sus, din capul scării, se simţea mirosul de gaz ars. Don închise ochii şi se agăţă ca o păpuşă din cârpe de Elena, care îl conduse pe scara abruptă.

Când deschise din nou ochii, se afla în dreptul intrării boltite în cripta rotundă, de culoarea lutului. Flacăra albăstruie din centrul bazinului de piatră lumina de jos feţele celor unsprezece bărbaţi în vârstă, care stăteau pe socluri formând un cerc incomplet.

Unsprezece feţe pământii se întoarseră spre Don, când porni în direcţia celor trei trepte care coborau în bazinul de piatră. Don se sprijinea de umerii Elenei. Când îşi roti privirea în jur, în speranţa că avea să-l ajute careva, observă că printre bărbaţii aşezaţi în cerc, care îi urmăreau fiecare mişcare, se aflau atât Eberlein, cât şi Broscoiul.

Freamătul din criptă se stinse, când Don ajunse în adâncitura din centrul bazinului. Pe tavan, deasupra flăcării, zări contururile galben-murdare ale svasticii. Din cele patru orificii pătrate atârnau patru lanţuri cu verigi groase. De capetele lor era prinsă o plasă de sârmă dreptunghiulară, pe care se aflau crucea albă şi steaua lui Strindberg.

— Daţi-mi mâna, îi şopti Elena la ureche.

Don stătea acum atât de aproape de flacără, încât îi simţea căldura.

— Îngenuncheaţi.

Don făcu întocmai. Se lăsă în genunchi pe piatră, simţind cum îl năpădeşte un val de greaţă. În mâna femeii scânteie un obiect metalic. Don îşi întoarse privirea şi simţi o durere ascuţită, în momentul în care lama cuţitului îi taie venele de pe antebraţ.

— Nu durează mult, îi şopti Elena, ţinându-l strâns, să nu se prăbuşească în faţă.

Jetul de sânge roșu țâșni în flacără. Când lichidul și focul se întâlniră, se auzi un fâsâit și în criptă se răspândi un miros slab de fier. Don își ridică privirea către svastica din tavan și plasa de sârmă pe care se aflau obiectele lui Strindberg și își spuse: deci acesta este centrul universului.

Rămase atâta timp îngenuncheat în bazin, până se formă o baltă de sânge în jurul capătului țevii de gaz. Elena părea deja sătulă de ceremonia respectivă, căci Don o auzi pufnind dezgustată, când îl ajută să se ridice în picioare.

Ultimul lucru pe care îl mai văzu Don în criptă, când trecu pe sub bolta de la intrarea acesteia, a fost cum dă Eberlein plin de respect din cap. Ochii gri-gălbui din spatele lentilelor polarizate erau plini de o lumină stranie.

Pe scara care urca în sala rotundă, tânăra îi înfășură cu băgare de seamă un bandaj în jurul tăieturii de la antebraț.

— Îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat adineauri, șopti Elena.

Don se trezi dând din cap, deși nu credea nicio clipă ce-i spusese femeia. Își lipi de piept brațul bandajat și urcă cu pași nesiguri ultimele trepte spre Obergruppenführersaal, unde se prăbuși la picioarele avocatei Eva Strand.

Ca prin ceață îi văzu pe cei doi oameni în negru, cu capete rase, cum îl ridică din scaunul cu rotile pe bărbatul sfrijit și chel și cum îl poartă pe brațe în jos, către criptă.

Tânăra șovăia. Parcă n-ar fi știut dacă să-l urmeze sau dacă să rămână în sala rotundă a turnului nordic. În cele din urmă păru să se fi decis și coborî primele trepte. Don deschise gura, să strige în urma ei avertizarea. Dar

fie ezitase prea mult, fie buzele lui uscate nu reuşiseră să rostească cuvintele.

Jos, în criptă, Tata tocmai fusese aşezat pe cel de-al doisprezecelea soclu.

— Ieşiţi, vă rog, le porunci oamenilor care îl aduseseră acolo şi care o luară imediat din loc.

Se opriră lângă Elena, la intrarea în criptă, pentru a urmări de acolo ce avea să se întâmple.

Eberlein spuse ceva în microfon şi, în clipa următoare, lanţurile care atârnau din tavanul boltit începură să coboare. Steaua Seba, aşezată în punctul în care se intersectau braţele crucii Ankh, cobora tremurând uşor.

Când plasa de sârmă, pe care se aflau cele două obiecte, ajunse la distanţă de un metru de flacără, tensiunea în criptă crescu.

Elena se dădu puţin mai aproape, pentru a vedea cum se contopesc din nou, pentru prima oară din 1917, obiectele lui Strindberg. Pentru a admira emisferele despre care Tata îi vorbise de nenumărate ori, precum şi raza care pornea de la Steaua Polară. Tot ce nu văzuse până atunci decât în fotografii. Reacţia necunoscută ei, în jurul căreia gravitase fără sens întreaga ei viaţă.

Obiectele coborâseră încă puţin.

Elena şi cei doi bărbaţi în negru se înghesuiau pe ultima treaptă de la intrarea în criptă. Gura lui Eberlein era roşie. În ochii Broscoiului se reflecta deformată şi încremenită flacăra. Ultimul lucru pe care l-a auzit Elena a fost o exclamaţie a Tatei referitoare la Karl Maria Wiligut şi triumful sângelui evreiesc.

O clipă mai târziu a orbit-o fulgerul care țâșnise din cele două obiecte. Explozia a aruncat cripta în aer, dar detunătura s-a stins brusc, când Elena a fost catapultată în spate de suflul colosal al exploziei.

39. Spitalul Catolic Sf. Iosif

Pentru o clipă, Elena ieşi din ceaţa în care o învăluise anestezicul administrat în perfuzie şi auzi strigăte de ajutor şi oameni care alergau de colo-colo. Băgă de seamă că tot ce auzea venea din stânga ei, în vreme ce partea dreaptă a capului nu şi-o mai simţea deloc, de parcă i-ar fi retezat-o cineva. Se cufundă lin în întuneric, sperând că nu se va mai trezi niciodată.

Durerea pe care o simţea era ca o foarfecă cu care cineva scormonea în canalul ei auditiv drept. Cu pumnul încleştat, Elena îşi apăsă bandajul cât putu de tare de tâmplă, dar era imposibil să ajungă la acel obiect care îi sfredelea capul.

Asistentele medicale o siliseră să se trezească şi, de atunci, durerea o făcea să se simtă ca încremenită într-un spasm. Ghemuită la un capăt al patului verde de spital, urmărea agitaţia personalului medical care trecea pe coridor ducând răniţii pe tărgi.

Însă majoritatea pacienţilor cu arsuri grave fuseseră deja transportaţi la secţia de terapie intensivă, imediat după explozia din turnul nordic al cetăţii Wewelsburg.

În ceasurile de când se afla în secția de urgențe, Elena îl auzise din spatele peretelui despărțitor pe Eberlein vorbind aproape neîntrerupt. Ascultase împotriva voinței ei strădaniile lui mai mult sau mai puțin însuflețite de a restabili ordinea. În jumătate dintre convorbirile lui telefonice încercase să lămurească întrebarea ce anume explodase acolo jos, în criptă. În cealaltă jumătate se străduise să împiedice apariția de noi zvonuri în mass-media, care se găsea oricum deja într-o stare de surescitare.

„Doisprezece oameni de afaceri influenți practică ritualuri național-socialiste în cetatea Wewelsburg" — o știre senzațională, care nici nu mai avea nevoie de alte lămuriri. Doisprezece oameni de afaceri „aruncați în aer" — un fapt uluitor.

Întreaga țară era ca intrată în priză, deși nici nu se luminase încă de ziuă. De la televizorul din coridor se auzeau transmisiunile în direct, din fața spitalului Sf. Iosif din Paderborn, Westfalia. Știrile se actualizau continuu.

Apeluri la vechi loialități, invocarea îndatoririlor presei, amenințări — Eberlein recursese la toate mijloacele, care nu făcuseră însă altceva decât să stârnească și mai mult entuziasmul jurnaliștilor. Cu fiecare transmisiune în direct se făceau noi speculații cu privire la făptaș, cu fiecare oră, teoriile lansate deveneau tot mai absurde.

Elena nu avea puterea să se gândească la cauza exploziei din criptă. Ca o marionetă lipsită de voință, fusese obligată să îndeplinească voia Tatei cu un cuțit, cunoscându-i prea bine planurile referitoare la Titelman și avocată, după încheierea cu succes a ceremoniei. Pentru ea, explozia fusese finalul potrivit. Singurul lucru care o

deranja era că trupul ei se împotrivea atât de vehement sfârşitului.

Arsurile răniţilor se spălau cu clorhexidină, pentru a îndepărta orice urmă de explozibil. Din televizor răsunau iarăşi ţipete sfâşietoare. Rănile trebuiau ţinute curate şi umede, aceasta era condiţia obligatorie pentru o intervenţie de chirurgie plastică încununată de succes.

Elena auzi cum intră cineva la Eberlein, după care răzbătu prin perete vocea nazală a medicului-şef. Avea noutăţi privitoare la starea Tatei: bătrânul, care avea arsuri grave pe faţă, se afla la secţia de terapie intensivă, unde primea îngrijiri deosebite, din diverse tuburi şi seringi. Inima lui se oprise din cauza şocului, însă un tâmpit o repusese în funcţiune.

Elena nu mai ascultă discuţia celor doi. Dacă se aşteptau ca ea, fiica Tatei, să meargă să-l viziteze, n-aveau decât să o ducă pe braţe la el.

Gândurile Elenei erau retezate de toate acele obiecte ascuţite care i se înfigeau tot mai adânc în canalul auditiv. Nu mai avea decât o dorinţă: ca foarfeca aceea să pună capăt, asemenea unui scurtcircuit, vieţii ei.

Îşi întinse mâna către punga de perfuzie din care se scurgea morfina şi mări doza la maximum. Se prăbuşi apoi cu capul pe pernă şi aşteptă ca valul de amorţeală să treacă peste ea şi s-o ducă de acolo o dată pentru totdeauna.

40. Mechelen — Berlin

Curățaseră deja toate suprafețele din vagonul de marfă, dar Don tot nu era împăcat. Picură puțin detergent de vase pe o cârpă și deschise robinetul unui bidon cu apă. După care reîncepu să șteargă chiuveta din dulapul de mahon. Nesigur pe picioare, se străduia să-și păstreze echilibrul în zdruncinăturile ritmice ale vagonului.

Vagonul lor era ultimul atașat unui marfar lung, care plecase în zori din gara Mechelen în direcția Berlin. După părerea Evei, era preferabil să nu rămână pe loc, deși, în călătoria lor, aveau să traverseze din nou Germania și chiar să treacă iarăși pe lângă cetatea Fundației din Renania de Nord-Westfalia.

Îi promiseseră lui Hex să-i comunice încă înainte de amiază în ce direcție aveau de gând să se îndrepte de la Berlin. Astfel, sora lui Don ar fi avut măcar câteva ceasuri la dispoziție pentru a manipula pentru a nu știu câta oară sistemul învechit al Green Cargo.

Don știa, desigur, că sticlele nu erau în clipa aceea mai periculoase decât atunci când le luase din raftul magazinului de vopsele. Și totuși, apucă doar cu vârfurile

degetelor punga cu inscripţia „Boca Paint", în care se aflau sticlele cu dopurile lor sigilate.

— Şi pe astea unde le aruncăm? o întrebă pe Eva.

Avocata stătea într-unul din fotoliile de club, cu o hartă a reţelei de căi ferate din nordul Europei desfăşurată pe genunchi.

— Aruncaţi-le pe toate pe geam, îi propuse Eva, fără să-şi ridice privirea de pe hartă.

Don se uită cu gura schimonosită la pereţii acoperiţi cu lambriuri din lemn de teak lăcuit.

— *A bisel komish*, mormăi. Foarte ciudat.

— Nu vă faceţi nicio grijă, îl linişti Eva.

Cuvintele acestea le repetase deja de câteva ori, de când reuşiseră să ajungă la vagon fără să fie văzuţi. Deşi, în gara din Mechelen, siluetele lor acoperite de un praf de culoarea lutului ar fi putut foarte bine atrage atenţia cuiva.

Nu vă faceţi nicio grijă.

Don, la rândul lui, fusese nespus de fericit să constate că vagonul se afla încă la locul lui. Iniţial, nu luase foarte în serios avertizarea lui Hex privitoare la riscurile explozibilului. După ce se întorseseră de la Wewelsburg, mai descoperise câteva cristale albe în chiuvetă. Turnase rapid nişte apă peste ele şi sperase că aveau să se dizolve.

Ideea îi aparţinuse surorii sale. Ea fusese de părere că nemţii trebuiau puşi la punct, în cazul în care aveau de gând să facă pe nebunii. Iar dacă totul avea să decurgă conform planului, era suficient să le atragă atenţia că steaua regăsită trebuia spălată.

De aspectul moral al gestului respectiv, anume de a preda cuiva un obiect acoperit cu un strat de explozibil,

Hex nu voise să știe nimic, iar Don se lăsase și de data aceasta convins de argumentele ei țâfnoase.

Se străduise să-i urmeze cât mai exact indicațiile. Găsise toate ingredientele necesare într-un magazin de vopsele din apropierea gării Ieper Vrachtterminal. Vânzătorul de la „Boca Paint" nu avusese nimic împotrivă să vândă unuia și aceluiași client acid clorhidric, acetonă și apă oxigenată.

Întors în salonul vagonului de marfă, trecuse rapid în revistă toate site-urile pe care i le recomandase Hex. Să produci o substanță explozivă nu părea mare lucru, era mai degrabă o ocupație a unor adolescenți plictisiți, care voiau să facă și ei vâlvă măcar o dată în viață. La sfatul lui Hex, Don înzecise cantitățile din rețeta pentru care optase.

Într-o carafă de sticlă din chicinetă amestecase acetona cu apa oxigenată și răcise amestecul cu gheață din congelator. Adăugase apoi câteva picături de acid clorhidric și amestecase totul, fără să-și facă prea mari speranțe. Lăsase amestecul peste noapte la frigider.

A doua zi în zori, cam cu o oră înainte de plecare, turnase lichidul printr-un filtru de cafea, separând astfel cristalele albe, ca de sare, ale substanței explozive.

Ajunsese deja în asemenea hal de stresat, încât nici nu-i mai păsase de avertizarea că TATP-ul, triacetatul de peroxid, putea exploda la cea mai mică vibrație. Apăsase, în schimb, steaua lui Strindberg pe cristalele umede din chiuvetă, care se lipiseră de ea ca un strat fin de praf.

De îndată ce steaua se uscase, o împachetase într-o cutie de carton și pornise cu taxiul către Piața Primăriei din Wewelsburg, unde se afla restaurantul Alter Hof.

Ghemuit la picioarele Evei, pe pardoseala sălii rotunde, cu spatele la scara care cobora în criptă, Don nu văzuse explozia care zguduise turnul nordic al cetăţii. Detunătura îi tăiase însă respiraţia.

Se chircise instinctiv, pentru a se feri de cioburile şi urmele de explozibil proiectate de suflul exploziei. Mai târziu, când începuse să se dezmeticească din starea de stupoare, auzise de undeva din depărtare sirenele.

I-ar fi plăcut să creadă că ce-l determinase să coboare scara abruptă şi să pătrundă în norul de fum din criptă fusese un instinct rămas din perioada când lucrase ca medic. Dar de cele două trupuri mutilate, care aparţineau bărbaţilor în negru, nici nu se sinchisise.

În amintire i se întipăriseră zdrenţele roşii, care proveneau după toate aparenţele din rochia de seară a tinerei femei. Elena zăcea pe jos, lividă, cu sânge scurgându-i-se dintr-o ureche şi cu o mână încleştată de spaimă pe balustradă. Măcar ei ar fi trebuit să-i acorde ajutor.

În schimb, înaintase cu paşi împleticiţi în criptă, unde mirosea penetrant a carne arsă. Norul gălbui de praf desprins din pereţii sfărâmaţi îl împiedicase să vadă şi fusese nevoit să-şi continue drumul bâjbâind în patru labe.

Când ajunsese în dreptul bazinului de piatră, în centrul căruia se aflase cândva capătul unei ţevi de gaz, simţise că nu mai are pic de aer în plămâni. Dar în cele din urmă zărise zăcând pe jos, unul lângă celălalt, cele două obiecte strălucitoare. Parcă ar fi căzut lin la pământ, fără să fi fost în niciun fel afectate de explozie. Iar când luase crucea şi steaua în mână, constatase că ambele erau reci ca gheaţa.

Cu cele două obiecte ascunse în buzunarul hainei, Don se năpustise pe scară în sus. O găsise pe Eva stând

cam pierdută în mijlocul haosului din sala rotundă. În ceața care se risipea treptat, îi văzuse fața presărată cu o sumedienie de tăieturi mici, sângerânde, provocate de cioburile încinse care zburaseră prin aer.

Își croiseră împreună calea pe coridoarele de piatră ale cetății, înțesate de personal medical cu tărgi. În curtea interioară se adunase deja mulțimea, ademenită de puternica detunătură.

Privirea îi căzuse pe un tânăr, care stătea lângă o motoretă împreună cu niște fete, toți arătând cu degetul către turnul nordic. Don o trăsese pe Eva după el spre micul grup, care se dăduse speriat în lături, abandonând motoreta.

Don se așezase în șaua motoretei și răsucise cheia în contact, avocata luase loc în spatele lui și îi cuprinsese talia cu brațele. Don apucase maneta de accelerație, pusese vehiculul în mișcare și porniseră în scrâșnete de cauciucuri.

— Haideți, că ați curățat destul, îl dojeni Eva.

Vagonul de marfă tocmai frâna, din depărtare se auziră niște șuierături.

— Veniți aici.

Don clăti cârpa și inspectă pentru ultima oară interiorul dulapului de mahon. Ezită o clipă și se hotărî în sfârșit să-i închidă ușile.

După ce se prăbuși în al doilea fotoliu, Eva îi arătă harta întinsă pe masă.

— Cred că suntem pe aici pe undeva.

Avocata îi arătă cu degetul un punct situat la est de Hanovra, care marca o mică localitate numită Edemissen. Lui Don i se luă o piatră de pe inimă, când constată că, cel puțin, lăsaseră în urma lor Westfalia.

— Mai avem vreo trei ore, continuă Eva, şi ajungem la Berlin. Întrebarea este...

Eva bătu cu degetul pe pata roşie, unde se afla capitala germană.

— Întrebarea este dacă doriţi să mai rămânem un timp în Germania. Având în vedere că sunteţi un terorist dat în urmărire.

Don se uită la ea.

— Adică: nu e destul de probabil ca incidentul să fie considerat un atentat terorist? Tocmai aţi aruncat în aer turnul unei cetăţi şi o mulţime de oameni nevinovaţi. Cine ştie câţi dintre ei or mai fi în viaţă. Cred că un atentat terorist realizat pe teritoriul Germaniei va atrage după sine o anchetă mult mai vastă decât o crimă comisă într-o ţară neînsemnată din nordul Europei. Sunt convinsă că fotografia dumneavoastră de paşaport şi actele dumneavoastră sunt deja cunoscute autorităţilor de la Berlin.

Don simţi cum îl năpădeşte un puternic dor de casă, iar în faţa ochilor săi se iviră Malmö, Lund şi Stockholm. În afară de asta, se simţea peste măsură de obosit.

— Oare nemţii nu ar trebui să caute *doi* terorişti?

Eva nu-i răspunse. Se apucase deja să împăturească harta. Dedesubt se afla un atlas geografic deschis la o pagină pe care se vedea regiunea estică a Poloniei, învecinată cu Lituania, Republica Belarus şi Ucraina.

— Bănuiesc că în regiunea aceasta nu veţi fi căutat la fel de febril ca în inima Europei, îşi dădu Eva cu părerea. Iar aici, în nord...

Întoarse câteva pagini şi se opri la una pe care se vedea o linie de coastă care lui Don, în prima clipă, îi

păru total necunoscută. Dar când citi numele orașului, recunoscu în sfârșit regiunea.

— Aici, în nord, continuă Eva, mă gândesc că nu veți fi căutat chiar deloc. În afară de aceasta, de acolo am putea întreprinde niște cercetări, pentru a afla dacă instrumentul de navigație al lui Strindberg funcționează cu adevărat.

Don o privea țintă pe avocată, dar aceasta nu dădea niciun semn că ar fi glumit.

41. Vindecată

Morfina îi tulburase simțurile, cu toate acestea, durerea continua să-i sfredelească urechea. Foarfeca ascuțită îi râcâia necontenit pielea, producând scrâșnete în canalul auditiv.

Elena nu știa dacă era trează. Un lucru știa însă cu certitudine: nu vedea nimic.

Își pipăi corpul de-a lungul coastelor, pentru a verifica dacă se mai afla încă întinsă pe targă. Dar dedesubtul ei se căsca un hău nesfârșit și Elena trăi o senzație stranie de cădere.

Când deschise ochii, o orbi lumina puternică a soarelui, care părea să vină din toate direcțiile. Clipi de câteva ori și, în sfârșit, reuși să distingă la orizont o linie subțire care despărțea cerul alb de stratul de zăpadă. Linia aceea o înconjura în semicerc, dar Elenei îi era imposibil să-și dea seama dacă era undeva aproape sau, dimpotrivă, foarte departe de ea. În jurul ei era o întindere nesfârșită de gheață.

La un moment dat simți prezența cuiva. Cineva respira chiar în spatele ei. În urechea stângă, care nu surzise încă, auzi o șoaptă, care căpătă treptat un sens:

— Elena...

Închise ochii, atentă la cuvintele care urmară:

— Elena. *Devi ascoltare*, ascultă-mă, Elena. Tu ești singura care ne poate auzi.

— *Madre*?

— *Questo deve finire*, toate acestea trebuie să se sfârșească odată.

— Nu... nu mai am crucea. A...

— *Devi portacela*, trebuie să ne-o aduci. *Deve finire*. Tu ești singura care ne poate auzi.

O mână moale îi atinse urechea. Mângâierea tandră îi cuprinse obrazul. În clipa aceea, durerea se stinse, iar Elena alunecă lin într-un somn fără vise.

42. Schimbarea boghiurilor

Berlin — Kostrzyn — Gorzów — Krzyz — Poznan — Kutno — Varşovia — Luków — Terespol. La graniţa Poloniei cu Republica Belarus, vagonul lor a fost tras într-un depou, iar dedesubt s-au strecurat câţiva bărbaţi în salopete de lucru.

Întins pe patul lui din compartimentul de dormit, Don asculta loviturile ciocanelor în caroseria vagonului, acompaniate de zornăitul vaselor din salon.

Când bătăile amuţiră în sfârşit, Eva îl trase mai aproape de ea. Pe urmă ascultară amândoi cum sunt scoase boghiurile vest-europene.

În salon cădeau cărţi din bibliotecă, iar din dulapul de mahon se auzeau zăngăneli de sticlă spartă. Când ridicară vagonul, uşa compartimentului începu să alunece dintr-o parte într-alta în ritmul mişcărilor smucite ale vagonului.

Când îl coborâră la loc, îi montară boghiuri mai late, potrivite ecartamentului din fostele republici ale URSS. Distanţa diferită dintre şine fusese, de altfel, motivul pentru care întârziaseră transporturile de armament ale naţional-socialiştilor către Stalingrad şi Kursk.

După schimbarea boghiurilor își continuară călătoria în ritmul monoton al îmbinărilor șinelor de cale ferată și adormiră curând. Traversară dormind țara, de la Brest la Baranovichi, de acolo la Minsk și ajunseră în cele din urmă la punctul de frontieră aflat exact la jumătatea distanței dintre orașul bielorus Orșa și acel sat pe nume Katyn, înconjurat de pădure, care își câștigase o faimă cumplită.

Acolo se opriră în zori.

Tăcerea îl trezi. Don își așeză picioarele pe covorul moale din compartimentul de dormit. Eva continua să doarmă cu un braț întins peste locul încălzit de corpul lui. Don se întinse și constată că zdruncinăturile din timpul nopții îi provocaseră o slabă senzație de greață. Se furișă în ciorapi în salon, unde se așteptase să găsească toate lucrurile căzute claie peste grămadă.

Or, arăta mult mai bine decât îndrăznise să spere. O singură gravură cu motive indiene căzuse pe jos, iar rama se rupsese. Câteva farfurii aveau marginile ciobite de la izbituri.

Don se apucă să adune cărțile care zăceau pe jos și, după ce refăcu în oarecare măsură ordinea în salon, se prăbuși într-un fotoliu și își adună toate forțele pentru a-și pregăti o cană cu ceai.

Harta rețelei de căi ferate, pe care încercaseră să se localizeze după plecarea din Berlin, rămăsese pe masă. Singurele lucruri pe care se putuseră bizui fuseseră orarul pe care îl trimisese Hex prin internet, un ceas și un creion cu vârful cam tocit. Și totuși, însemnările de pe teritoriul Germaniei fuseseră făcute fără nicio șovăială. La câteva mile după Varșovia apăruseră primele cuvinte tăiate, iar

pe tot restul călătoriei interveniseră tot mai multe întârzieri și abateri de la orar. Undeva în pădurile de fagi din sud-estul Poloniei se afla o ultimă însemnare care consta dintr-un lung șir de semne de întrebare.

Don se uită la ceas și constată că era abia ora patru fără un sfert dimineața. Încercă să calculeze cât de departe ajunseseră. Vârful creionului se mișca șovăielnic în direcția Niprului și a graniței rusești, dar exact în clipa când Don se hotărî să facă o cruciuliță pe hartă, se auzi o bătaie puternică în ușa glisantă a vagonului. După câteva clipe de tăcere se repetă, de data aceasta și mai insistent, de parcă cel de afară, din fața vagonului, ar fi fost destul de sigur că avea să îi deschidă cineva.

Don încremeni, cu vârful creionului apăsat pe linia albastră a Niprului.

Apoi auzi pași care se apropiau grăbiți dinspre pasajul dintre lăzi și în clipa următoare se ivi în ușa salonului, adormită și cu ochii înroșiți, Eva. Expresia de pe fața ei era o singură întrebare mută. Urmă o nouă bătaie, cineva trase de ușa vagonului și își făcu de lucru la încuietoarea acesteia.

Don reuși să lase creionul din mână și să-și smulgă corpul din starea de rigiditate musculară în care îl transpusese instantaneu panica. În momentul în care se ridică din fotoliu, avu senzația că pereții salonului se strâng în jurul lui în ritmul ciocănelilor și râcâielilor care se auzeau de afară.

Nu mai aveau cale de scăpare. Cu toate acestea, Eva se arătă optimistă:

— Zidul acela secret din lăzi e încuiat, da? întrebă ea în șoaptă. Nu se poate să se fi deplasat, nu?

Don făcu un gest care spunea: nu știu.

— Să mă duc să verific? propuse Eva. Poate fi încuiat și dinăuntru, nu? Poate nu e decât un control de rutină și se mulțumesc să arunce o privire?

Don nu mai apucă să-i răspundă, fiindcă din spatele ușii vagonului se auziră niște cuvinte înfundate, rostite în rusește.

— Откройте дверь![30]

— Nu putem decât să..., începu Don, dar glasul de afară îl întrerupse:

— Вы здесь?[31]

Don înghiți în sec de câteva ori și reuși în sfârșit să-și pună picioarele în mișcare. Însă Eva îi bară calea, punându-se în fața ușii salonului.

— Dați-vă la o parte. Trebuie să deschidem.

— Эй, вы здесь?[32], întrebă glasul.

Însă avocata era ferm decisă să nu cedeze niciun centimentru. Se prinsese de tocul ușii cu degetele, ale căror articulații începuseră să se albească.

Don îi descleștă ușor degetele de pe tocul ușii, o împinse la o parte și ieși afară, în coridorul strâmt dintre lăzi. Se întinse către încuietorile metalice din tavan, care țineau în loc zidul format din lăzi de plăci fibrolemnoase.

Descuie și, odată ajuns în fața ușii glisante, scoase din buzunarul pantalonilor cheia franceză.

— Откройте, пожалуйста![33]

Acum, când nu mai avea în fața lui zidul de lăzi, bătăile în ușă erau și mai sonore. Se lăsă pe vine și introduse cheia în încuietoarea ușii glisante. O răsuci de două ori și

[30] Deschideți ușa! (*N. red.*)

[31] Unde sunteți? (*N. red.*)

[32] Măi, unde sunteți? (*N. red.*)

[33] Deschideți, vă rog! (*N. red.*)

se îndreptă încet de spate, așteptând încordat să vadă ce era dincolo de ușă.

Cineva împinse ușa puțin la o parte, iar pe fața lui Don căzu o rază de lumină. Afară se afla o singură persoană: un soldat neras, într-o uniformă ponosită verde-cenușie, însoțit de un câine-lup, care dădea târcoale cizmelor sale, cu urechile lipite de cap. Câinele începu imediat să latre și nu se lăsă potolit cu niciun chip. Abia când soldatul smuci de lesă și îl lăsă fără aer, se puse pe un schelălăit sfâșietor.

— Господин?[34]

Tânărul soldat rus părea stânjenit.

— *Well... what do you want?*[35] întrebă Don clipind des.

Îi părea bine că nu putea vedea în ce hal arăta: cu ochii cârpiți de somn, în zori, în ușa unui vagon de marfă.

— Șșșș... încercă soldatul să-și calmeze câinele.

Rusul aruncă o privire rapidă peste umăr și dădu apoi din cap în direcția unui obiect care era, după toate aparențele, ascuns sub vagon. Don se aplecă și zări o ladă îngustă de lemn care se ivea de sub osie.

— *Package for you.* Посмотрите.[36]

Don nu știa cum să reacționeze și singurele cuvinte care-i veniră în minte fură:

— *Do you need help?*[37]

Soldatul scutură din cap și își aranjă pe umăr cureaua puștii sale kalașnikov. Apoi se aplecă și scoase de sub

[34] Domnule? (*N. red.*)

[35] Ei bine... ce doriți? (*N. red.*)

[36] Un pachet pentru dumneavoastră. Uitați-vă. (*N. red.*)

[37] Pot să vă ajut? (*N. red.*)

vagon lada de lemn. O ridică și o așeză pe podeaua vagonului, în deschizătura îngustă dintre lăzi.

Don stătea și urmărea spectacolul, neștiind în continuare ce să spună. Într-un final reuși să îngaime un prostesc „Why, thank you".

Rusul dădu din cap, dar părea la fel de fâstâcit ca la început. Rămase în fața vagonului, legănându-se ușor înainte și-napoi.

— *And... a little something?* Немного денежек?[38]

Don scotoci în buzunarele pantalonilor, dădu peste câteva bancnote mototolite și i le oferi soldatului. Acesta primi banii și răspunse clipind din ochi cu un zâmbet cam strâmb.

— *Thank you.* Счастливого пути![39]

Cu aceasta, trânti ușa vagonului în nasul lui Don și bătu o dată tare în perete, în semn de rămas-bun. Abia când pașii soldatului pe pietriș se stinseră în depărtare și în locul lor nu mai auzi decât propria lui respirație, pricepu și Don că predarea lăzii de lemn fusese singurul lucru care-l interesase pe soldat.

Cu ajutorul Evei, reușiră să aducă lada în salon. O depuseră pe covorul roșu, cu sigiliul metalic intact. Ezitară îndelung, stând în picioare și studiind sceptici lada de la oarecare distanță.

Într-un final, Don oftă resemnat și se duse să caute un cuțit în sertarele dulapului de mahon. Tăie șnururile metalice, care căzură în bucle pe covor, și cu o ultimă mișcare reteză și firul sigiliului.

---

[38] Și... ceva și pentru mine? Ceva bănuți? (*N. red.*)

[39] Mulțumesc. Călătorie plăcută! (*N. red.*)

Împinse lama cuțitului sub capac, îl ridică și se dădu înapoi, pentru ca și Eva să poată vedea conținutul lăzii. Dar tot ce văzură era o folie neagră de protecție, dedesubtul căreia se ghicea ceva moale și pufos.

Când începu să cresteze cu vârful cuțitului folia, simți cum Eva se dă câțiva pași înapoi. Șovăitor, Don apucă o bucățică de folie și o rupse, dând la iveală o geacă polară, matlasată, din Gore-Tex galben-neon.

Don o scoase din ladă și i-o aruncă avocatei. Înăuntru mai găsi încă o geacă și, învelită în aceasta, niște îmbrăcăminte de iarnă. Scoase lenjeria de corp termoizolantă, căciulile și mănușile și le înșiră pe covorul din salon. Mai găsi un piolet, niște crampoane de oțel, lanterne de diverse dimensiuni, precum și o trusă de scule. Strâns înfășurat în mai multe straturi de folie, dădu peste un teanc verzui de bancnote. Era o sumă șocant de mare de dolari.

La fundul lăzii mai erau niște obiecte, care ar fi putut fi foarte bine furate din laboratorul de chimie al unei școli: un bec Bunsen cu picior cromat, un ventil pentru reglarea debitului de gaz și o butelie de propan cu furtun de cauciuc atașat.

După ce așeză arzătorul pe covor și mai aruncă o ultimă privire în ladă, descoperi și un plic. Conținea două pașapoarte suedeze, iscusit falsificate, și un bilețel scris cu o remarcabilă degajare:

Lui Don
pentru o investigare cu succes a lumii subpământene
zol zayn mit mazel, să-ți fie cu noroc
a ta Hex, Chana Sarah Titelman

Partea a III-a

43. Мурманск

Murmansk. Paralela șaizeci și opt. Un oraș din nord-vestul Rusiei, situat în peninsula Kola, la nord de cercul polar. Înconjurat de coline scunde, acoperite deja de zăpadă, un port imens îndreptat către apele întunecate ale Oceanului Arctic, cu cheiuri late, iluminate în zori doar din loc în loc.

Un troleibuz hârbuit trecu pe lângă un bloc sovietic dărăpănat, una dintre ultimele moșteniri ale comunismului, aflată într-un contrast izbitor cu fațada zgârie-norului modern de alături. În dimineața acelei zile, hotelul Ruslandia rămase cufundat în beznă, până când se aprinse, într-o singură fereastră de la etajul al nouălea, o flăcără tremurătoare.

Flacăra lumină chipul lui Don Titelman, în clipa când acesta îndreptă bricheta către tubul metalic al becului Bunsen din care ieșea gaz. La început galben-aurie, pe măsură ce Don reglă amestecul de gaz și aer, flacăra deveni tot mai albă.

Don luă plasa de sârmă pe care se aflau steaua și crucea lui Strindberg și o așeză pe suportul cu trei picioare, exact deasupra flăcării. Apoi se dădu un pas înapoi și

aşteptă. După aproximativ un minut se produse reacţia care nu înceta de fiecare dată să-l surprindă.

Schiţele lui Nils Strindberg se dovediseră, în linii mari, corecte. Şi totuşi, Don nu avea cuvinte să descrie minunăţia care se înfăţişa de fiecare dată ochilor săi: steaua care se contopea cu crucea, metalul care se topea, făcând ambele obiecte să pară translucide, de parcă ar fi fost din sticlă suflată.

Deasupra crucii se aprinse prima stea. Steaua Polară din capătul osiei Carului Mic crescu, devenind o bilă de foc cu un diametru de câţiva centimetri. Emisfera cerească, pe care Nils Strindberg o desenase cu cerneală albastră-cenuşie, îi amintea lui Don mai degrabă de o noapte de iarnă, neagră şi geroasă.

Câteva clipe mai târziu, se ivi dedesubtul acestui cer iernatic umbra emisferei terestre nordice, care se contura de fiecare dată pornind de la Polul Nord. La început era un punct singuratic, care se lăţea apoi peste mare, căpătând forma unei calote glaciare, care se continua până la coasta zimţată a Groenlandei. Pe urmă se iveau contururile insulei Spitzbergen, fiordurile Norvegiei de nord, precum şi tundra gălbuie a Siberiei, care se întindea până la strâmtoarea Bering. La urmă, când reprezentarea emisferei nordice era completă, ţâşnea ca un fulger din Steaua Polară o rază luminoasă.

Vârful razei era, după toate aparenţele, fierbinte, fiindcă în momentul când atingea gheaţa din împrejurimile insulei Spitsbergen se auzea un fâsâit. Raza rămânea neclintită, indicând cu încăpăţânare un punct anume. Don, care avea în faţă desfăşurată harta regiunii arctice, luă stiloul cu cerneală roşie şi mai desenă încă o cruce.

Locuiau deja de aproape o lună în hotelul Ruslandia, unde aprindeau zi de zi arzătorul și realizau același experiment.

Poziția razei se modifica o dată la trei zile, așa cum își notase și Nils Strindberg în însemnările lui din laborator, iar Don și Eva îi urmăreau deplasările pe harta Arcticii.

Don mută stiloul deasupra plasei formate din dreptunghiuri de pe hartă. Așeză penița într-un punct aflat la optzeci și trei de grade latitudine nordică, douăzeci și opt de grade și patruzeci de minute longitudine estică. Crucea se afla de data aceasta chiar deasupra insulei Spitsbergen, într-o regiune plină deja de cruciulițe roșii. Eva desenase cu carioca roșie o linie care traversa această regiune, marcând drumul de la Murmansk până la Polul Nord.

Don își ridică privirea de pe hartă și văzu cum se oglindeau emisferele în geamul camerei de hotel. Închise robinetul de gaz, iar flacăra se stinse cu câteva trosnituri slabe. Lăsă crucea transparentă precum cristalul pe plasa de sârmă și așteptă, până când steaua, aflată în punctul de întretăiere a brațelor crucii, se desprinse de aceasta cu un zăngănit.

Ascunse apoi ambele obiecte, care între timp se răciseră și se albiseră, între hainele de iarnă trimise de Hex. Înfășură furtunul în jurul buteliei de propan și al arzătorului, vârî totul în rucsac și strânse curelele acestuia.

Aruncă o privire la cruciulița roșie pe care tocmai o desenase pe harta Arcticii. Era ultima cruce pe care o desenase în Murmansk. Data viitoare, când vor aprinde din nou arzătorul, se vor afla undeva departe, pe apele nesfârșit de adânci ale Oceanului Arctic. După ce avocata

va ieşi de sub duş, ea şi Don vor părăsi hotelul Ruslandia şi se vor îmbarca.

Don se duse la fereastră şi îşi îndreptă privirea către spărgătorul de gheaţă rusesc. Cum zăcea acolo în port, luminat de reflectoare, arăta ca un bloc de locuinţe plutitor.

Pe corpul navei se vedeau trei elipse albe, care formau simbolul atomului. *Iamal* era un spărgător de gheaţă cu propulsie nucleară — numai astfel se putea sparge în luna octombrie gheaţa arctică.

Corpul spărgătorului de gheaţă era portocaliu şi avea rânduri nesfârşite de hublouri. Lui Don îi trecu prin minte că, de fapt, ar fi trebuit să se simtă uşurat că porneau în sfârşit la drum. Or, singurul lucru pe care-l simţea în clipa aceea era o durere surdă în regiunea abdominală, un indiciu evident că se temea. Marea era înşelătoare, pregătită să-l atragă în adâncimile ei. Don avea senzaţia că abisul negru, glacial, abia aştepta să înghită crucea şi steaua lui Strindberg.

Ce-i propusese avocata cu o lună în urmă, în salonul vagonului de marfă, îi păruse iniţial un exerciţiu de imaginaţie: să se ascundă o vreme în oraşul Murmansk şi să pornească apoi de acolo către nord. Acolo, unde poliţiei oricărui stat european i-ar fi fost imposibil să pună mâna pe ei, ar fi putut începe să caute răspunsul la taina lui Nils Strindberg, să caute poarta către lumea subpământeană, despre care aflaseră deja atâtea.

Don nu prea luase în serios propunerea Evei, însă avocata deschisese laptopul şi îi arătase câte vase de croazieră porneau în mod regulat din portul Murmansk în direcţia Polului Nord. Voiajul, pentru care Eva se hotărâse

în cele din urmă să rezerve două locuri, se numea „Bailey Expeditions: Early Fall Arctic Cruise". Plătiseră contravaloarea biletelor la o bancă, de îndată ce sosiseră la Murmansk.

Dolarii trimiși de către Hex le ajunseseră de bine, de rău pentru a achita biletele, iar documentele de călătorie, care conțineau seriile pașapoartelor lor false, le fuseseră trimise prin fax. Conform acestora, noile lor nume erau Samuel și Anna Goldstein. O pereche de evrei suedezi de vârstă mijlocie; soția era blondă, iar fotografia ei din pașaport era surprinzător de neclară.

Don nu-și mai amintea de câte ori studiase în ultimele săptămâni website-ul agenției de turism Bailey Expeditions, pentru a se obișnui treptat cu gândul că aveau să întreprindă cu adevărat acea călătorie. Fotografiile agenției americane înfățișau călători în geci roșii, care se îmbrățișau sub un cer senin, în dreptul unui steag care indica Polul Nord. În spatele lor se vedea spărgând gheața nava *Iamal*, iar întreaga expediție avea atmosfera unei excursii duminicale tihnite.

Șapte zile le vor trebui pentru a ajunge la paralela nouăzeci, iar acum, pentru că era toamnă, întreaga călătorie avea să se desfășoare sub un cer polar în permanență întunecat. Don mai citise câte ceva și despre furtunile care se iscau în luna octombrie, un amănunt căruia avocata refuzase însă să-i acorde vreo importanță.

În afară de aceasta, habar nu aveau ce vor trebui să facă pentru a opri spărgătorul de gheață atunci când avea să ajungă în punctul indicat de raza luminoasă. Însă Eva nu avea niciun chef să discute toate aceste probleme; singurul lucru care o interesa era să lase cât mai repede în urma lor orașul Murmansk.

Don încercase să-i reamintească faptul că vagonul de marfă al Green Cargo era în continuare garat în zăpadă fleșcăită, pe o linie a unei gări de mărfuri aflate undeva la periferia orașului. Poate că sora lui i-ar fi putut expedia în Asia de Sud-Est sau în oricare alt loc de pe pământ, unde poliția nu le-ar mai fi găsit urma, iar clima ar fi fost cu mult mai plăcută decât în nord? Drept răspuns, Eva invocase toate problemele cu care se confruntaseră deja și îl anunțase că ea avea de gând să meargă și singură la Polul Nord, dacă era nevoie, pentru a elucida acel mister.

Când Don auzi cum se închide robinetul din baie, avu senzația că se scursese nisipul dintr-o clepsidră. Presupuse că avocata se va îmbrăca și de data aceasta în vaporii de apă din baie. Era foarte atentă să nu-și expună cu niciun preț corpul.

Pentru a vedea mai bine raza care pornea de la Steaua Polară, Don stinsese toate luminile din cameră. Stând în întuneric, îl trecu un fior când auzi bocănelile de jos, din port. Încercase să-și înăbușe emoțiile cu o doză serioasă de stesolid, dar își dădu seama că avea nevoie de mult mai mult pentru a îndrăzni să urce la bordul spărgătorului de gheață.

Porni în direcția genții de umăr, care se sprijinea de celelalte bagaje ale lor, și scotoci în toate ungherele și pliurile acesteia. După ce înghiți câteva tablete, începu să împăturească grijuliu harta regiunii arctice. O reduse la dimensiunea unui dosar și o vârî sub capacul rucsacului.

Rămase apoi încremenit în bezna dimineții, așteptând ca Eva să-și termine toaleta. Singurul gând pe care-l avea în clipa aceea era că n-ar fi trebuit în niciun caz să meargă la Falun și să deschidă ușa verandei lui Erik Hall.

44. Iamal

Una era să vezi spărgătorul de gheață *Iamal* de la înălțimea etajului al nouălea al hotelului Ruslandia, și alta era să te târăști ca un amărât de gândac pe lângă bordajul imens al navei, își spuse Don. De sus de tot, de la prora blindată a navei, rânjea către el botul vopsit cu roșu al unui rechin, iar din interiorul navei se auzeau bubuielile unor marșuri rusești.

În port mirosea a alge putrezite, iar soarele nu reușise încă să se ridice peste suprafața neagră-cenușie a apei din golf. Orașul Murmansk era cufundat în întunericul polar.

Cuprins de o senzație tot mai acută de panică, Don înainta împleticindu-se prin zăpadă și vânt. Frigul dimineții parcă îl sugruma, cu fiecare inspirație căpăta tot mai puțin aer. Nu avea, în general, încredere în niciun fel de vehicule sau sisteme tehnice, cu atât mai puțin într-un reactor nuclear rusesc. Dar era probabil deja prea târziu pentru a-i mai expune avocatei temerile sale.

În afară de aceasta, Don se simțea mult prea istovit pentru a mai sta de vorbă cu avocata care mergea lângă el. Rucsacul îi atârna greu ca un bolovan pe un umăr, pe

celălalt ducea geanta cu conținutul ei de preparate anxiolitice. Marginea becului Bunsen i se înfigea cu fiecare pas mai adânc în spate, dar avocata nu dădea niciun semn că ar avea de gând să-i dea o mână de ajutor.

Deja de departe zări gecile roșii strălucind în lumina difuză a felinarelor de pe chei. Vreo cincizeci de călători așteptau în jurul cărucioarelor pentru bagaje, în locul indicat în broșura agenției Bailey Expeditions. Toată lumea trebuia să se găsească cel târziu la șapte fără un sfert la intrarea T-9. Acolo se aflau câteva lifturi, care duceau la pupa spărgătorului de gheață.

Când ajunseră mai aproape, privirea lui Don căzu pe un bărbat bronzat, care părea a fi ghidul expediției. Într-o mână ținea un megafon, iar cu cealaltă încerca permanent să-și aranjeze frizura deranjată de vânt.

— Sunt David Bailey, spuse bărbatul și îi întinse mâna.

— Samuel Goldstein, se prezentă Don, iar aceasta este... Anna, soția mea. Noi suntem cei care au făcut atât de târziu rezervarea.

— Mai bine mai târziu decât niciodată, replică Bailey cu un zâmbet strâmb. În afară de asta, nu sunteți singurii care s-au decis atât de târziu.

Șirul de dinți care străluci în întuneric era nefiresc de alb.

Ghidul avu apoi grijă ca atât Don, cât și Eva să capete câte o geacă roșie. Atât pe spatele, cât și pe buzunarul de la piept al acesteia era o emblemă rotundă cu inscripția „Early Fall Arctic Cruise". Bailey răsfoi un dosar cu folii de plastic, în care se aflau ecusoanele tuturor pasagerilor. Don primi un ecuson pe care scria „Samuel Goldstein, Suedia, cabina 43".

Cât rămaseră acolo să aștepte îmbarcarea, Don privi în jur și constată că majoritatea călătorilor erau pensionari dornici să se avânte în bezna arctică. Vântul tăios aducea uneori șoaptele agitate ale celor care fremătau de nerăbdare să urce în sfârșit la bordul navei.

Cei mai mulți dintre ei păreau a fi americani, iar în loc de căciuli aveau șepci pe cap. Cineva își tot făcea de lucru, cu degetele amorțite de frig, la un aparat auditiv, încercând să-i regleze volumul. O femeie mai în vârstă rumega continuu; părea să aibă niscaiva probleme cu proteza. Lângă David Bailey stătea tremurând o doamnă care suferea de boala Parkinson și al cărei cadru de mers nu părea chiar cel mai recent model.

După un timp, Don identifică printre pasagerii navei *Iamal* un grup de adolescenți, din direcția căruia se auzeau frânturi de propoziții în franceză și în italiană. Se adunaseră toți într-un cerc, în jurul unor genți cu simbolul WWF[40].

Don se sperie când auzi pe cineva vorbind cu inflexiuni melodice. Nu putea fi decât un suedez. Era un tânăr, cu un telefon mobil la ureche, care se răsuci chiar în clipa aceea către Don.

Don și suedezul se fixară câteva secunde din priviri. Tânărul avea în jur de șaisprezece ani, purta pe cap o căciulă tricotată și, la gât, o eșarfă palestiniană. Continuă însă să vorbească încet la telefon și se mulțumi să schițeze un semn din cap către ecusonul lui Don, care îi indica naționalitatea suedeză. Fie nu văzuse fotografiile de pe prima pagină a ziarelor suedeze, fie nu îi păsa de ele.

---

[40] WWF, World Wide Fund for Nature, organizație ecologistă nonguvernamentală. (*N.t.*)

La ora șapte fix răsună prelung sirena de ceață a lui *Iamal*. De îndată ce amuți, îl auziră pe Bailey anunțând la megafon că era timpul să urce cu toții la bordul navei. Pensionarii porniră către lifturi. Eva îl apucă pe Don de braț, iar el se lăsă tras de ea, deși încă mai avea îndoieli.

În clipa când dădu să intre în lift, îl opri brusc un membru al echipajului. Arătă către rucsac, dându-i de înțeles că trebuia transportat cu unul din cărucioarele pentru bagaje. Derutat, Don depuse rucsacul în cărucior, iar când acesta fu luat de acolo, Eva îl întrebă dacă îi trecuse prin minte să scoată dinăuntru steaua și crucea lui Strindberg. Don îi răspunse cu o privire goală, după care începu să gesticuleze și să strige în urma căruciorului care era împins de-a lungul cheiului. Însă strigătele lui se stinseră în vânt. Era deja prea târziu.

Don porni în căutarea lui David Bailey, pe care voia să-l întrebe unde aveau să-i ducă rucsacul și dacă aveau de gând să-i verifice conținutul. Când ajunse lângă el, se văzu însă nevoit să aștepte în spatele unui alt pasager, care nu voia nici el să-și scape din ochi bagajul.

Pe ecusonul acelui pasager în vârstă scria „Agusto Lytton, Argentina". Curând, Don pricepu că Lytton nu avea nicidecum de gând să călătorească neînsoțit la Polul Nord. Împrejurul lui stăteau câțiva bărbați cu părul lung, fețe mohorâte și priviri sumbre. Păreau pregătiți să acționeze la cel mai mic semn al sud-americanului și supravegheau vigilenți bagajele grupului. Acestea nu erau formate dintr-un prăpădit de rucsac din material textil, ci din niște lăzi metalice uriașe, care purtau toate niște etichete galbene pe care scria „fragil".

În timp ce bătrânul discuta cu David Bailey într-un amestec de spaniolă și engleză, Don îl studia, tot mai impresionat de strania lui înfățișare.

Capul chel al lui Lytton avea aspectul unui craniu descărnat, fiind acoperit de o piele atât de subțire, încât părea pictată pe el. Era suficient de transparentă pentru ca dedesubtul ei să se vadă triunghiul osului nazal și cartilajul care alcătuiau un nas coroiat ca un cioc de vultur. Culoarea ochilor adânciți în orbite era atât de ștearsă, încât Don crezu inițial că era orb. De îndată ce Lytton își văzu dorința îndeplinită, începu să dea indicații cu privire la locurile în care trebuiau așezate lăzile. Oamenii lui cu fețe mohorâte se puseră în mișcare în zăpada fleșcăită și se îngrijiră de transportul lăzilor, în vreme ce David Bailey se întoarse oftând către Don.

După ce îl asigură pe Don că rucsacul era în siguranță, îl conduse la un lift. În cabina acestuia, Bailey apăsă un buton de pe un panou desprins, care spânzura de cabluri, și părăsiră împreună, cu un zdrăngănit, solul sigur și stabil al orașului Murmansk.

La treizeci de metri deasupra mării, la pupa navei, se găsea un elicopter. Era vopsit în culorile drapelului rusesc: acoperișul era alb, cabina albastră iar trenul de aterizare roșu și scorojit.

După ce ieșiră din lift, Bailey începu să le explice tuturor pasagerilor dispuși să-l asculte ce funcție îndeplinea elicopterul. Era folosit la investigarea fisurilor din banchiza arctică, pentru a asigura călătorilor un voiaj plăcut.

Ghidul ridică apoi megafonul în aer, ca pe un stindard, și îi conduse pe pensionari către suprastructura

navei. Don recunoscu, la vreo douăzeci de metri deasupra sa, antenele radar și o antenă de satelit.

Coridoarele din interiorul uriașei nave erau înguste și claustrofobice. Bailey le arătă un „spațiu de wellness" prăpădit, în care se aflau, chipurile, sauna și o mică piscină. Puțin mai departe era o sală de mese cu tavan scund și mese lungi, simple. Tot acolo mai era și un mic bar, pe care se afla un meniu în folie de plastic, care prezenta oferta limitată de mâncăruri rusești ce aveau să fie servite în cursul săptămânii viitoare.

Sala de control a reactorului nuclear, cu monitoarele ei învechite, se afla la următorul nivel. Urmau niște coridoare fără pic de aer proaspăt, unde se găseau cabinele pe ale căror uși fuseseră lipite cu scotch numele pasagerilor. Don constată că Eva Strand avea cabina chiar vizavi de a lui.

Când ajunseră la al treilea nivel, Bailey le arătă apartamentul căpitanului, a cărui fereastră panoramică dădea către prora navei. Urma o scară lată, care ducea la o ușă închisă, din sticlă fumurie, în spatele căreia se afla puntea de comandă a navei.

După ce Bailey bătu de câteva ori în ușă, îi deschise un bărbat mare cât un urs, cu o pereche de ochelari negri de soare pe nas. Pe umerii puloverului de marinar avea epoleți, iar barba lui era căruntă și zbârlită. Ghidul îl prezentă drept Serghei Nicolaevici, căpitanul vasului. Căpitanul mormăi drept răspuns ceva în barbă, însă în spatele lui se ivi inginerul-șef al navei, un individ înalt și uscățiv, care începu imediat să turuie.

Le ținu un scurt discurs într-o engleză stricată despre cei zece ani de când spărgătorul de gheață funcționa ca vas de croazieră. O singură dată, în timpul unei călătorii

spre Polul Nord, avuseseră probleme cu barele de control ale reactorului nuclear care asigura propulsia navei. Și, deși elicele de la provă nu mai funcționau chiar de fiecare dată, sperau totuși să poată despica gheața, atunci când va fi nevoie.

David Bailey reuși să pună capăt tiradei inginerului-șef și îi mulțumi. Apoi îi conduse pe pasageri pe puntea neagră de oțel a lui *Iamal* și le explică măsurile de siguranță.

Americanul îmbrăcă o salopetă diformă și le arătă cum trebuiau să se ghemuiască, pentru a putea supraviețui o oră în apă rece. Apoi le arătă unde se aflau bărcile de salvare.

Pentru a mai destinde puțin atmosfera, ghidul aminti de existența unei mici bărci cu motor, care putea fi întrebuințată pentru expediții zoologice. În cursul croazierelor anterioare văzuseră morse și urși polari, poate aveau noroc și de data aceasta.

Don porni grăbit spre cabina lui, nerăbdător să vadă ce făcuseră rușii cu rucsacul. Când intră în cabină, îl izbi mirosul îmbâcsit al unei încăperi în care nu se mai făcuse, după toate aparențele, de ceva vreme curățenie.

Două hublouri și un tub de neon luminau cabina. Don își zări imediat rucsacul sprijinit de canapeaua ale cărei picioare erau prinse cu șuruburi de podea. Îl deschise și îi cercetă conținutul în căutarea stelei și a crucii. Când le atinse cu degetele, respiră ușurat.

În spatele unei perdele în dungi violet se afla cușeta. Patul era acoperit cu o pătură de aceeași culoare portocalie în care era vopsit și corpul spărgătorului de gheață *Iamal*. Deasupra pernei era o tăbliță pe care scria că

lumina din cabină nu poate fi stinsă. Rușii le puneau însă călătorilor la dispoziție măști de dormit, în cazul în care perdeaua nu le-ar fi fost suficientă. În baie, Don găsi un halat pe care era brodat numele navei: Ямал — *Iamal*. Din difuzoare se auzea în surdină muzică rusească, însă Don avea senzația că fusese închis într-o celulă.

Aerul din cabină era greu, iar pereții se strângeau parcă în jurul lui. Don se așeză pe canapea și începu să caute în geanta de umăr ceva liniștitor. Privirea îi căzu însă pe harta Oceanului Arctic, care zăcea desfășurată pe măsuța din fața canapelei. Pe ea era marcat traseul spărgătorului de gheață, de la Murmansk în sus, până la punctul roșu care marca Polul Nord.

Urmări cu degetul linia șerpuită și încercă să-și amintească unde se afla cruciulița pe care o desenase ultima dată pe propria lui hartă a regiunii arctice. Când ajunse cu degetul la optzeci și trei de grade latitudine nordică, își dădu seama că distanța dintre spărgătorul de gheață și poarta către lumea subpământeană avea să fie prea mare.

Își adună toate forțele pentru a merge până vizavi, în cabina avocatei, să-i arate harta rău prevestitoare. Poate reușea totuși să o convingă să renunțe și atunci aveau să coboare de la bordul navei și să rămână în Murmansk. Dar tocmai când izbutise să se ridice în picioare, simți cum se cutremură cabina. Prin hubloul mânjit văzu o parâmă groasă cât coapsa lui.

Parâma se continua până la un remorcher, care înainta cu greu în apele negre, iar când Don se duse la hublou și se uită afară, constată că *Iamal* era deja tras în larg.

45. Paralela șaptezeci și șapte

În biroul directorului băncii, în fața ferestrei panoramice, stătea într-un scaun electric cu rotile Tata. Nu se vedea că zâmbește, fiindcă jumătate din fața lui fusese atât de mutilată de arsurile provocate de explozia stelei, încât nu mai era de recunoscut.

Dedesubtul bășicilor pline cu puroi de la o sprânceană se vedea ceva asemănător unei pietre cenușii, în vreme ce ochiul de pe jumătatea rămasă intactă a feței era treaz și negru ca un cărbune. Era ațintit asupra celor două pașapoarte de pe birou. Posesorii acestora, domnul și doamna Goldstein, tocmai traversaseră în drumul lor spre Polul Nord paralela șaptezeci și șapte.

Fotografia femeii era surprinzător de neclară, în schimb, cea a bărbatului fusese imediat recunoscută de către motoarele de căutare din computer. Nasul coroiat, privirea obosită și obrajii fără vlagă îl făceau imposibil de confundat. Era Don Titelman.

În ultimele săptămâni, Tata nu prea apucase să doarmă. Își folosise toate forțele pentru a regăsi crucea pierdută a Fundației. Invocând arsurile pe care le suferise,

medicii îl sfătuiseră să nu facă prea multe eforturi. Or, el refuza să se lase condus de ceva atât de fragil cum era corpul lui.

Se ferise să colaboreze cu autoritățile polițienești ale statelor europene. Dacă le-ar fi dat numele lui Don Titelman, n-ar fi avut decât probleme. În cazul în care poliția ar fi reușit, în mod cu totul întâmplător, să pună mâna pe suedez, Fundația ar fi avut dificultăți să recapete controlul atât asupra destinului lui Titelman, cât și asupra crucii și stelei lui Strindberg.

În schimb, Tata se bizui pe vechile lui canale, pe forțele militare care se bucuraseră la rândul lor de-a lungul vremii de susținerea Fundației. Astfel se putea folosi de niște resurse la care poliția nu avea acces.

Reușita se datorase în cele din urmă unei supravegheri continue prin radar, ale cărei rezultate îi fuseseră comunicate de către Serviciul Federal de Informații al Germaniei. Fuseseră urmărite toate vehiculele care traversaseră paralela șaptezeci și șapte în direcție nordică.

Listele pasagerilor fuseseră examinate cu mare atenție, iar atunci când existaseră îndoieli, se verificaseră pașapoartele. Iar acum îi căzuse în sfârșit în capcană. Era vorba despre un spărgător de gheață rusesc, care se numea, conform celor mai recente informații, *Iamal*.

46. A treia zi

A treia zi la bordul spărgătorului de gheață începu la fel ca primele două. Când se trezi, Don își luă masca de dormit de pe ochi și înghiți, cu un pahar mare de votcă, patru miligrame de haldol.

Combinația de votcă și calmante făcuse adevărate minuni în ceea ce privea răul de mare, iar în starea aceea de ebrietate ușoară și plăcută, timpul trecea și el mult mai repede.

În timpul nopții nu dormise decât câteva ore, în pofida bucățelelor de hârtie igienică pe care le mototolise și și le vârâse în urechi, pentru a nu mai auzi muzica aceea deranjantă și imposibil de oprit. O altă problemă o constituiau pereții atât de subțiri, încât îi auzea pe sud-americani vorbind în șoaptă. Doi dintre oamenii lui Lytton ocupau cabina de alături, iar cuvintele lor se contopiseră ca un foșnet cu visele lui Don.

Don dădu perdeaua la o parte și se duse la hublou, să arunce o privire afară. Prin geamul mânjit observă că nava se apropia de banchiză. Își croia calea printre blocurile de gheață sparte, care străluceau în lumina

reflectoarelor de pe *Iamal*. În rest, nimic nou: același pustiu întunecat, iar deasupra lui, viscolul.

Îmbrăcă costumul de catifea și geaca roșie pe care o primiseră toți pasagerii. Deschise ușa cabinei și ieși. Coridorul era atât de slab luminat, încât pensionarii care îi ieșiră în cale îi părură niște năluci. Parcă s-ar fi aflat într-un sicriu plutitor.

Bătu la ușa avocatei, dar Eva nu-i deschise nici de data aceasta. În ultimele zile preferase să fie singură, iar Don nu avea nici cea mai mică idee cum își petrecea timpul la bordul lui *Iamal*. În rarele ocazii când stăteau de vorbă, Eva părea indispusă, dar nu voia să-i mărturisească ce anume o apăsa.

Afară, pe puntea de promenadă, bătea un vânt tăios, care pătrundea prin catifeaua pantalonilor. Don trase fermoarul gecii până sus și își îndreptă în întuneric privirea către zidul nespus de înalt al banchizei. Își imaginase întotdeauna gheața ca fiind albă sau transparentă, însă în lumina reflectoarelor de pe *Iamal* strălucea în toate culorile curcubeului, de la indigo până la azuriu și auriu.

Rușii căutau, după toate aparențele, o fisură în banchiză, în care să poată pătrunde cu etrava și să-și continue calea spre nord. Pe punte, puțin mai departe, stătea o pereche mai în vârstă, care privea mută banchiza. Don observă că cei doi se țineau strâns de mână.

La un moment dat, îl pătrunse frigul și își simți întregul corp amorțit. Se întoarse înăuntru cu picioarele înțepenite. Se mai așezase și de alte ori în biblioteca sumbră, care se afla într-un colț de la al treilea nivel. Și în această a treia zi, la fel de monotonă ca primele două, se duse tot acolo.

Scoase din buzunar scrisoarea pe care o găsise în sarcofagul lui Malraux și reciti pentru a nu știu câta oară scurtul text în norvegiană. Dar cine fusese acest Olaf și ce voise să spună când vorbise despre Niflheim tot nu știa.

Către amiază se furișă pe coridoare ca un șobolan. Ajuns în cabină, mai înghiți cu votcă încă o doză de haldol.

Tocmai când dăduse pe gât paharul, auzi o bătaie în ușă. Când deschise și privirea îi căzu pe avocată, simți cum se cutremură întregul vas. Podeaua de sub picioarele lor vibra. Pricepură amândoi, fără să spună un cuvânt, că *Iamal* era pe cale să străpungă zidul de gheață.

Don scoase arzătorul din ascunzătoarea sa de sub pat și îl așeză pe măsuța din fața canapelei. Arzătorul se răsturnă de câteva ori, până când Don reuși într-un final să-i fixeze picioarele.

Avocata aprinse flacăra și constatară amândoi, prost dispuși, că raza nu își modificase poziția. Don își scoase carnetul și scrise:

4 octombrie, ora 12:20
lat. 83 grade 50 minute nord
long. 28 grade 40 minute est

Pe un bilețel, Eva avea notate ultimele coordonate ale spărgătorului de gheață. Desenă pe harta regiunii arctice traseul preconizat al lui *Iamal*. Cu ajutorul unei rigle încercă să estimeze distanța până la deschizătura din gheață. În cele din urmă spuse:

— Ne deplasăm prea mult spre est. Vom trece pe lângă deschizătură la o distanță de cel puțin cincizeci de mile marine.

Don măsură și el distanța și dădu din cap.

— În momentul de față sunt mai puțin de zece mile, constată Eva. Cât timp i-ar trebui oare spărgătorului de gheață? Câteva ceasuri?

— Păi, nu ne rămâne altceva de făcut decât să mergem până la puntea de comandă, să-i rugăm pe ruși să schimbe cursul, spuse Don.

Eva învârti rotița, până când flacăra arzătorului se stinse.

— Mai bine mai așteptăm puțin, propuse ea. Poate că raza își va schimba între timp poziția. N-are niciun rost să vorbim cu David Bailey și cu rușii, înainte de a ști exact unde se află deschizătura.

— Dar mă îndoiesc că se va deschide chiar la botul spărgătorului de gheață, obiectă Don. Cum am putea oare să-i convingem să schimbe cursul?

Avocata se mulțumi să ridice din umeri. Își îmbrăcă apoi haina și ieși din cabina lui Don.

La cină, Don stătea ca de obicei singur la masă și amesteca cu lingura în farfuria cu borș. Pe fondul scrâșnetelor cu care își croia nava calea prin gheață, îi venea greu să înghită ciorba de sfeclă. Atât pensionarii, cât și tinerii de la WWF tăceau. Sala de mese era parcă învăluită de un vuiet înăbușit și amenințător.

Singurii care stăteau de vorbă erau sud-americanii care îl însoțeau pe Agusto Lytton. Don recunoscu glasurile lui Moyano și Rivera, cei doi bărbați care locuiau în cabina vecină. Moyano avea trunchiul alungit și obrajii plini de cicatrici de la vărsat de vânt. În jurul gâtului lui Rivera se încolăcea un tatuaj care părea să reprezinte un demon.

Le atârna și lor pe spate, la fel ca celorlalți însoțitori ai lui Lytton, un păr lung și negru ca smoala. Toți aveau trăsături specifice indienilor din America de Sud, pomeți înalți și tenul arămiu. În comparație cu ei, bătrânul palid, îmbrăcat într-un costum elegant, părea de-a dreptul comic. Dar nu exista nicio îndoială cine dădea tonul la masa lui Lytton.

În afară de apă nu se găsea altceva de băut decât votcă rusească Stolichnaya. Don își mai umplu un pahar, ca remediu împotriva răului de mare. După un timp se simți destul de amețit și se ridică cu greu de pe scaun. Indispus, porni în direcția cabinei sale.

Ajuns în văgăuna aceea strâmtă, se simți copleșit de oboseală. La un moment dat, buimăcit de alcool, își dădu seama că începuse să se smiorcăie. Încercă de bine, de rău să-și rețină lacrimile, dar se simțea de parcă s-ar fi aflat într-un tunel fără capăt.

Pentru a se liniști, luă două tablete de clonazepam, cu speranța ca în câteva minute să dispară totul în jurul lui. Dar trecură câteva ceasuri și el era încă treaz. Se apropia de miezul nopții, când îi trecu prin minte că raza își schimbase poate între timp poziția.

Cu mâna tremurând de la alcool, reuși să-i smulgă brichetei câteva scântei, care aprinseră într-o clipită gazul. Reglă debitul și aduse crucea și steaua lui Strindberg. Așeză obiectele deasupra flăcării și așteptă să apară emisferele.

În clipa în care raza atinse un punct de pe emisfera terestră nordică, Don constată că își schimbase într-adevăr poziția. Își notă în carnet noile coordonate:

4 octombrie, ora 23:20
lat. 82 grade 45 minute nord
long. 31 grade 15 minute est

Când așeză rigla pe hartă, constată cu o claritate năucitoare că deschizătura se afla deja la peste șaizeci de kilometri *în urma* spărgătorului de gheață. Raza se deplasase o bucată bună spre sud. Trecuseră deja pe lângă deschizătură.

Don bătu sonor în ușa Evei, dar deși era târziu și avocata ar fi trebuit să se afle în cabină, nu-i deschise. Porni în căutarea ei și se cocoță cu pași împleticiți pe treptele abrupte de la pupa navei.

Împinse ușile și ieși afară, pe puntea unde se afla elicopterul. Se opri dedesubtul palelor nemișcate ale rotorului și inspiră de câteva ori adânc, pentru a alunga aburii alcoolului.

Aerul glacial al Arcticii îi pătrunse în plămâni și avu senzația că nu mai poate respira. Începu să tușească și simți că dintr-o clipă în alta se va prăbuși. Dar i se păru o pierdere de timp să se afle la câteva mile de deschizătură și să nu întreprindă măcar o încercare de a-i convinge pe ruși să schimbe cursul spărgătorului de gheață.

În sala de mese, sud-americanii se aflau încă la masa lor lungă, iar când intră, Don se simți urmărit de privirea lui Agusto Lytton.

La bar ședeau David Bailey și căpitanul cu barbă căruntă al lui *Iamal*, Serghei Nicolaevici. Când se apropie clătinându-se de ei, se întoarseră amândoi spre el.

— Domnule Goldstein, spuse David Bailey și îl privi cu ochii încețoșați. Mai sunteți treaz la ora asta, aveți vreo apăsare?

Pe tejghea, în fața lui Bailey, se afla un pahar cu o băutură de o culoare electrizantă. Căpitanul rus bea votcă dintr-un pahar pentru bere.

— Da, cam așa ceva, mormăi Don.

Dar nu prea știa cum să înceapă. Tăcu o vreme, în timp ce căpitanul umplu ochi un alt pahar cu votcă și îl împinse în direcția lui Don.

— Domnule Bailey, problema este..., începu Don cu limba împleticită.

Bailey dădu din cap și așteptă ca Don să continue.

— Problema este că spărgătorul de gheață trebuie să întoarcă numaidecât. Noile coordonate sunt aici, în buzunarul meu, uitați-vă și dumneavoastră...

Căută în buzunarul lateral al gecii roșii și găsi bilețelul mototolit. Îl trânti în fața lui Bailey pe tejghea și luă o dușcă zdravănă din pahar.

— Domnule Goldstein, răspunse Bailey surâzând, cred că ar fi bine să dormiți puțin.

— Exclus, replică Don. Dimpotrivă, tocmai acum e foarte important să rămân treaz.

Arătă cu degetul către datele mâzgălite pe bilețel. Căpitanul rânjea în barbă. Don se întrebă dacă Serghei Nicolaevici înțelegea engleza, dar nu îndrăzni să-l întrebe. În schimb, i se adresă din nou lui Bailey:

— Trebuie să întoarcem numaidecât, înțelegeți? N-o să ne coste decât câteva ceasuri.

— Dar ce e atât de interesant în locul acela? întrebă Bailey și îi arătă și căpitanului, zâmbind, bilețelul.

— Acolo e...

Don nu știa cum să se exprime și simți cum îi cedează genunchii.

— Cum vă spuneam, spuse David Bailey, cred că ar fi mai bine să vă întindeți puțintel. Mâine dimineață o să ne apropiem de Polul Nord și n-ar fi rău să fiți odihnit, nu-i așa? Nu e nimic neobișnuit ca prima întâlnire cu gheața veșnică să ne zdruncine nervii.

— Acolo e un tunel care duce direct în lumea subpământeană, reuși Don să îngaime, și noi tocmai l-am lăsat în urma noastră.

— Eu vă cred, spuse Bailey împăciuitor. Dar veți înțelege că acela care stabilește cursul este căpitanul. Câtă vreme vă aflați la bordul navei, trebuie să respectați indicațiile lui. Așa stau lucrurile.

— Dar trebuie să întoarcem...

Bailey împinse la o parte paharul cu votcă al lui Don.

— Domnule Goldstein, ajunge, spuse ghidul pe un ton autoritar.

Don se răsuci șovăielnic și întâlni privirea lui Agusto Lytton. Când se îndepărtă de bar împiedicându-se, îl auzi pe căpitan strigând în urma lui:

— *Mr. Goldstein! I wish you a good night!*

După care pufni zgomotos în râs, dar Don tocmai ieșea pe ușa sălii de mese. Plămânii lui aveau o nevoie disperată de aer proaspăt.

Pe puntea din pupă bătea un vânt aspru, care îi risipi în oarecare măsură starea de ebrietate. Îl străfulgeră gândul că tocmai abandonase. Își încleștă degetele în jurul balustradei, până când li se albiră articulațiile. *A shvartsen sof*, își spuse Don, deci acesta era sfârșitul jalnic al călătoriei sale.

Ochii i se umplură de lacrimi, care i se prelinseră pe obraji formând dungi de gheață. Dar exact în momentul când voia să-și ia avânt și să se arunce în mare, îl opri un zgomot. Se întoarse și fu orbit de reflectoarele navei.

47. Agusto Lytton

Cu degetele încă încleștate în jurul balustradei, Don clipi de câteva ori și abia atunci îl recunoscu. Bătrânul din spatele lui se afla în bătaia puternicelor reflectoare înșiruite ca niște perle de-a lungul acoperișului pe care se depusese o pojghiță de gheață.

Agusto Lytton nu purta obligatoria geacă roșie, ci o haină de blană. Fiind luminat din spate, Don nu-i recunoscu decât nasul ca un cioc de vultur.

— O moarte nedureroasă, señor Goldstein, spuse Agusto Lytton și făcu un semn din cap în direcția șenalului spart în gheață de către *Iamal*. Din cauza frigului, vă pierdeți cunoștința în mai puțin de treizeci de secunde, iar pe urmă nu mai durează decât o oră până când vă scufundați și vă găsiți odihna de veci la o adâncime de patru mii de metri.

Ochii lui Don începuseră să se obișnuiască cu lumina, iar el încerca să-și dezmorțească limba, pentru a-i putea da un răspuns lui Lytton.

— Și totuși ezitați? continuă Lytton făcând un pas spre el.

Între timp, Don se dezmeticise în oarecare măsură și reuși să dea din cap.

— Vreți, așadar, să... întoarcem? Am înțeles bine ce spuneați acolo, în sala de mese? Spuneați că...

Don se clătină, dar când fu cât pe-aci să cadă, o mână îl înșfăcă de braț. Degetele ca niște gheare ale lui Lytton îl apucaseră cu duritate și îl țineau în picioare.

Când simți că picioarele îi dau din nou ascultare, strecură o mână tremurândă în geanta de umăr, fără să știe de fapt ce anume căuta. Din starea în care se afla nu l-ar fi putut smulge niciun calmant. Nici ritalinul, nici modafinilul, nici...

— Aveți nevoie de ajutor, señor Goldstein? întrebă Agusto Lytton, care continua să-l țină pe Don strâns de braț.

Don încercă să schițeze un zâmbet, dar fața îi încremeni într-o grimasă. Găsise în sfârșit tabletele masticabile de amfetamină, își umplu pumnul cu ele și și le aruncă în gură. Strânse maxilarele și începu să macine cu dinții, ca un rumegător, tabletele, în speranța că aveau să-l înviorеze.

— Văd că vă acordați singur ajutor, constată Lytton. Dar mi se pare că tremurați de frig. Nu vreți să vă încălziți puțin?

Don încercă să se elibereze din strânsoarea sud-americanului, dar acesta nu-i dădu drumul. Atunci se resemnă și îl urmă ascultător. Lytton îl conduse către scara acoperită de gheață, pe care se ajungea la al treilea nivel.

— Din întuneric spre lumină, îl auzi pe Lytton murmurând, când pătrunseră în interiorul cald al navei.

În coridorul slab luminat se vedea, la distanță de câțiva metri, ușa dublă a cabinei căpitanului. Lytton scoase o cheiță din buzunarul hainei de blană și o vârî cu un gest firesc în broască.

Căpitanul Serghei Nicolaevici zăbovea încă, după toate aparențele, cu Bailey la bar, fiindcă în cabina lui spațioasă era întuneric și liniște. Când Lytton aprinse lumina, Don constată că spărgătorul de gheață *Iamal* nu avea de oferit doar cabine neîngrijite, cu tapete sintetice. În fața lui se deschidea un salon care ar fi făcut cinste oricărui amiral din secolul al nouăsprezecelea.

Lambriuri din lemn nobil și mobilier cu ornamente aurite. Un covor gros și moale, care înghițea scrâșnetele gheții sparte de *Iamal*. Un bufet cu uși de cristal și o fereastră panoramică, ce dădea către prora navei și prin care Don observă jocurile de lumină ale reflectoarelor.

Lângă fereastră se afla un secrétaire, a cărui placă rabatabilă era deschisă și care părea într-adevăr folosit pentru scris. Fiindcă Don zări, împrăștiate pe placă, niște teancuri de documente, manuscrise păstrate în dosare vechi, precum și o lupă antică. Însă atenția lui se îndreptă îndeosebi către canapeaua de piele îmbietoare, care era așezată în mijlocul salonului.

Se apropie clătinându-se de ea, se prăbuși în șezut și se lungi apoi într-o poziție semiculcată, pentru a-și odihni în sfârșit picioarele. Pe urmă își așeză bocancii pe măsuța joasă de sticlă din fața canapelei. Îi mută puțin într-o parte, pentru a nu murdări harta mare a Arcticii, care era desfășurată pe măsuță.

— *Señor* Goldstein! îl dojeni Lytton. Nu v-am invitat în salonul meu ca să vă tolăniți pe canapea și să-mi adormiți.

Don auzi niște clămpăneli și un lichid care curgea.

Bătrânul ocoli bocancii lui Don și așeză pe masă o ceașcă de ceai aburind.

Aroma de mac și scorțișoară îi aminti lui Don de Eberlein și de biblioteca vilei Lindarne.

Se așeză în capul oaselor și își îndreptă privirea către Lytton, care se instalase într-un fotoliu vizavi de el.

— Aveți nevoie de ceva cald, señor Goldstein, spuse Lytton. Beți, vă rog.

— Puteți să-mi spuneți... Samuel, îi propuse Don.

— Agusto Lytton, Lytton Enterprises.

Don dădu din cap și îi întinse șovăitor mâna.

— Deci, señor Goldstein...

Lytton deschise un mic etui de argint. Scoase o țigară și și-o aprinse cu mâna lui osoasă.

— De ce nu doriți să vedeți Polul Nord? E un loc deosebit, vă rog să mă credeți. Vă e teamă că *Iamal* nu va reuși să străpungă ghețurile?

Don sorbi din ceai și simți cum i se retrezesc încet, dar sigur, simțurile. În fotoliul de vizavi, Lytton căpăta contururi tot mai clare. Ochii apoși erau adânciți într-un craniu acoperit cu un strat de piele subțire ca foița de țigară. Lui Don îi trecu prin minte că era suficient să o crestezi puțin pentru a dezveli osul frontal. Privirea lui Don coborî puțin și se opri asupra unor buze subțiri și a unei mustăți rare. Don se legăna înainte și-napoi, când glasul blând al lui Lytton se făcu din nou auzit:

— V-am întrebat dacă vă e teamă.

— Nicidecum, răspunse Don. Nu despre asta e vorba...

Sorbi din nou din licoarea caldă.

— Din câte am înțeles eu de la căpitanul Nicolaevici, și dumneavoastră ați făcut rezervarea destul de târziu? întrebă Lytton și trase adânc din țigară.

— Da, a fost mai degrabă o întâmplare, ca să zic așa, spuse Don.

— Înțeleg, replică Lytton, dar mă îndoiesc că o să vă regretați decizia.

Buzele lui formară un cerc de fum.

— Îl cunoașteți personal pe căpitan? întrebă Don.

— Nici vorbă, dar îi cunosc nevoile, îl lămuri Lytton. Mai bine spus, nevoia continuă de bani a rușilor. În ceea ce privește acest apartament, am încheiat cu căpitanul o mică afacere. În cabina care-mi fusese repartizată nu m-am simțit foarte bine. Și oamenii mei sunt nemulțumiți, nu știu care este părerea dumneavoastră?

— Nu, e cam... strâmtă, admise Don.

— Da, nu-i așa? spuse Lytton. Aici e mult mai bine. Și, nu în ultimul rând, mai curat, iar priveliștea este spectaculoasă, după cum vedeți.

Don își îndreptă privirea în largul Oceanului Arctic, dar nu prea știa ce să spună. Lytton, în schimb, părea să-și dorească să stea la taifas și atunci Don făcu o sforțare:

— Lytton Enterprises, spuneați... Nu sună foarte sud-american.

— Nu, e deja de mulți ani o companie internațională.

— Și cu ce vă ocupați...

— Import-export, am putea spune, răspunse Lytton. Adică, în primul rând export.

— Dar ce exportați?

— Ah, e un domeniu urât, mă îndoiesc că vă interesează, señor Goldstein.

De vină nu era doar ceaiul, își spuse Don. Senzația de surescitare care punea stăpânire pe el se datora în mod evident dexamfetaminei. Aburii alcoolului se risipiseră, iar imaginea bătrânului așezat în fotoliu devenise acum peste măsură de clară.

Don își coborî privirea de la fața lui Lytton spre măsuța de sticlă și harta detaliată a calotei polare arctice. Traseul spărgătorului de gheață era marcat până la Polul Nord cu o linie roșie. În poziția actuală a lui *Iamal* fusese așezată o monedă rusească de argint.

— Șapte grade mai sunt, spuse Lytton. În câteva zile vom ciocni un pahar la Polul Nord.

— Señor Lytton, începu Don pe un ton rezervat. Credeți că ar fi posibil să-mi faceți o favoare?

— Dacă doriți să vă conducă cineva în cabina dumneavoastră, pot să...

— Nu, e vorba despre ceva mai complicat, replică Don.

Studia forma craniului interlocutorului său. Era ciudat, dar chipul lui Lytton parcă îi amintea de...

Don scutură din cap. Vârful țigării se înroși, când bătrânul trase un fum.

— Aici... Don arătă către moneda de argint. Aici ne aflăm noi în momentul acesta.

Lytton tăcea și aștepta.

— Iar aici, continuă Don și își deplasă degetul câțiva decimetri spre sud-vest, aici se află ceva ce cred că v-ar interesa. Ceva ce i-ar uimi pe toți pasagerii spărgătorului de gheață.

— Ceva ce ar stârni admirația tuturor nu poate fi chiar atât de valoros, consideră Lytton.

Dar se dădu mai aproape și se așeză pe marginea fotoliului, de unde se apleca acum deasupra hărții și examină punctul indicat de degetul lui Don. Pe urmă scoase la iveală un creion, împinse degetul lui Don la o parte și desenă o cruciuliță neagră.

— Văd că sunteți în continuare de părere că spărgătorul de gheață ar trebui să se întoarcă din drum, constată

bătrânul după un timp. Presupunând că ar fi posibil, ar costa totuși nespus de mult. În afară de aceasta, ar trebui să aveți niște motive întemeiate de a solicita acest lucru.

— Acolo se află o gaură, începu Don.

Lytton izbucni în râs:

— O gaură? Adică o gaură în gheață? Sună într-adevăr senzațional.

— Mă gândeam că dumneavoastră și David Bailey m-ați putea ajuta...

Lytton tuși cu un aer nedumerit și scoase un nor de fum pe gură.

— Nu ați înțeles nimic, señor Goldstein. Să stau de vorbă cu *el americano*, cu ghidul? Chiar credeți că el are ceva de spus? Schimbarea cursului depinde numai de ruși, dar vă rog să mă credeți că ar fi o afacere foarte costisitoare.

— Dumneavoastră locuiți în cabina căpitanului, mai încercă Don o dată. M-am gândit că poate...

— Vreți să vă ajut. Să avansez banii și să îl conving pe căpitan să întoarcă nava, pentru ca dumneavoastră să puteți examina ceva ce, după propriile dumneavoastră spuse, este o gaură în gheață? O fi adâncă, domnule Goldstein? Suficient de adâncă pentru a ascunde o surpriză?

Lytton izbucni din nou în râs.

— Zău că sunteți haios, señor Goldstein. Dar, apropo, soția dumneavoastră ce părere are despre afacerea aceasta?

Ochii adânciți în orbite îl străpunseră cu privirea.

— Soția mea? întrebă Don. Aș putea spune că ideea i-a aparținut, de fapt, chiar ei.

— Chiar? întrebă Lytton cu ceva mai mult interes în glas. Dar dumneavoastră ce sunteți dispus să investiți în acțiunea aceasta?

Bătrânul bătu cu articulațiile degetelor în cruciulița neagră de pe hartă. Apoi amuți, așteptând parcă decizia lui Don.

— Asta ar trebui să discut întâi cu ea, mormăi Don.

Se ridică de pe canapea și, fără să stea pe gânduri, se trezi spunând:

— Sunt convins că ceea ce vă vom arăta vă va impresiona profund, señor Lytton. Așa ceva nu ați mai văzut în viața dumneavoastră.

Lytton își ridică privirea de pe hartă și se uită pătrunzător la Don.

— Să știți că eu am avut deja o viață lungă și din acest motiv mă cam îndoiesc de spusele dumneavoastră.

Don surâse animat de amfetamină; era într-adevăr un drog minunat de înviorător. Îl făcu să plutească până la ușa cabinei și, ajuns acolo, Don se întoarse pentru ultima oară către Lytton și spuse:

— Dați-mi o jumătate de oră, señor Lytton. Am să revin numaidecât.

— Eu mă întreb cum o să ajungeți până la cabina dumneavoastră. Dar, fie ce-o fi, vă doresc noroc.

Lytton trase un fum din țigară și ridică o mână în semn de rămas bun. După care privirea lui se întoarse la harta regiunii arctice și se lipi de punctul pe care i-l arătase Don.

48. Eva Strand

Amfetamina îl făcu pe Don să coboare parcă plutind scara abruptă care ducea la cabina Evei Strand. Ajuns în fața ușii, se uită la ceas și constată că trecuse cu mult de miezul nopții. Ezită o clipă și bătu apoi în ușă.

Avocata îi deschise imediat, de parcă ar fi stat în întuneric așteptându-l. Poate avusese de gând să facă o plimbare nocturnă, căci era îmbrăcată cu geaca roșie a agenției de turism.

Don observă privirea ei întrebătoare, ațintită asupra arzătorului pe care-l ținea el în mână. Eva își drese glasul și spuse:

— Cred că am găsit o soluție la problema noastră.

Dacă Don se așteptase la o discuție mai lungă cu avocata, se înșelase. Câteva clipe mai târziu erau deja afară, în noaptea polară, în drum spre salonul lui Agusto Lytton.

Eva îl luă de braț, pentru a se feri de frigul tăios. Vântul frângea țurțurii atârnați de balustradă și îi arunca în șenalul întunecat, pe care și-l croise *Iamal* în banchiza albă. Deasupra lor se clătinau în vânt antenele radar, în vreme ce nava înainta neabătută în direcție nordică.

Agusto Lytton nu se culcase încă și lăsase ușa de la salonul căpitanului întredeschisă. Când Don o împinse cu băgare de seamă, îl văzu pe bătrân aplecat încă deasupra hărții desfășurate pe măsuța de sticlă.

Lytton le observă prezența în cadrul ușii, iar buzele lui subțiri schițară un zâmbet.

— Deci dumneavoastră sunteți señora Goldstein?

Se ridică în picioare și îi pofti înăuntru.

Don observă că nasturii de sus ai cămășii sale de mătase erau descheiați, iar dedesubtul pielii gălbui se conturau claviculele bătrânului.

— Sau îmi permiteți să vă numesc Anna? întrebă Lytton.

Eva Strand îi răspunse la salut, vizibil tensionată. Însă sud-americanul își dezlipise deja privirea de ea și și-o ațintise asupra arzătorului și pungii de plastic care spânzura de încheietura mâinii lui Don.

— Dar ce mi-ați adus acolo? întrebă Lytton. Aparatura necesară unui experiment științific?

Don nu știu ce să răspundă și, prin urmare, se mulțumi să dea scurt din cap, porni către centrul salonului și așeză arzătorul pe măsuța de sticlă.

Cu un zornăit, scoase din pungă crucea și steaua, după care se apucă să monteze furtunul buteliei de propan la becul Bunsen.

— Știți, nu-i așa, că fumatul este interzis la bordul navei? remarcă Lytton. Desigur numai pentru cei care respectă instrucțiunile căpitanului.

Bătrânul se așeză în fotoliu, urmărind din priviri mâinile lui Don și aprinzându-și o nouă țigară.

După ce fixă furtunul buteliei, Don învârti rotița care regla debitul gazului. O flacără strălucitoare se aprinse, pe care Don o potrivi până când deveni albă.

— V-am promis ceva ce n-ați văzut în viața dumneavoastră, spuse Don și îl privi pe Lytton.

— Iar eu continuu să mă îndoiesc, replică Lytton și trase din țigară.

Don așeză steaua și crucea pe plasa de sârmă a arzătorului, iar pe aceasta o fixă deasupra flăcării. În spatele emisferelor care începuseră să capete contur, Don urmărea chipul sud-americanului.

Când se aprinse Steaua Polară, Lytton emise un murmur. Se aplecă în față, pentru a vedea de aproape punctul indicat de rază pe stratul de gheață arctică.

— Se pare că ați măsurat corect, spuse Lytton, după ce compară poziția razei cu cruciulița neagră de pe hartă.

Apoi luă un compas și măsură distanța dintre cruciuliță și moneda de argint care indica poziția actuală a spărgătorului de gheață.

— Pentru a ajunge acolo, *Iamal* trebuie să întoarcă numaidecât și să ia curs către sud-vest. Am trecut deja, ne aflăm la mai bine de zece mile distanță.

Lytton amuți și lăsă compasul din mână. După ce flacăra se stinse și emisferele dispărură, își înălță privirea către Don și întrebă:

— Permiteți-mi să vă întreb, señor Goldstein... Dumneavoastră știți, de fapt, ce indică raza?

Don își simțea gura uscată. Nu se așteptase la o atitudine atât de hotărâtă din partea lui Lytton. Propriul lui avânt se mai domolise între timp.

— Acolo se află, chipurile, poarta către lumea subpământeană, răspunse șovăitor.

— Dar cel mai important ar fi, interveni Eva, să ne ajutați să-i convingem pe ruși să întoarcă nava spre sud, pentru a putea ajunge acolo.

— Dacă-i convingem sau nu pe ruși să schimbe cursul lui *Iamal* depinde numai de bani, spuse Lytton. Dar mai trebuie, de asemenea, să-i determinăm să aștepte la oarecare distanță, până cercetăm noi în liniște ce se află dedesubtul acelei deschizături.

Lytton se aplecă asupra hărții.

— Am să-l conving eu pe Serghei Nicolaevici. Spărgătorul de gheață trebuie să aștepte la distanță de câteva mile marine, aici....

Lytton arătă un punct aflat în imediata apropiere a cruciuliței pe care o desenase pe hartă.

— De aici vom lua elicopterul și vom cerceta ce se ascunde sub gheață. Va dura ceva timp, dar Polul Nord poate să mai aștepte.

Becul Bunsen se afla în continuare pe măsuța de sticlă, iar obiectele de pe plasa de sârmă se desprinseseră unul de celălalt. Don avea de gând să împacheteze totul și să-și ia cât mai curând rămas-bun de la Lytton și de la salonul căpitanului. Dar fiindcă se mișcă prea încet, bătrânul apucase deja să întindă mâna și să ia crucea.

— Nu cântărește mai nimic, constată Lytton și își trecu degetele peste inscripțiile de pe cruce, și este, în mod surprinzător, absolut rece.

— Cel mai bine ar fi să..., începu Don, dar Lytton îl întrerupse:

— Știți ceva? Mi-ar plăcea să mai văd o dată experimentul. Raza aceea care pornește de la Steaua Polară e atât de frumoasă și poate, dacă mai repetăm o dată experimentul, reușim să calculăm și mai exact poziția pe care o indică.

Don se ridică de pe canapea, hotărât să ia de acolo becul Bunsen. Lytton îl prinse însă de mână și spuse:

— Insist, señor Goldstein. Dacă îmi permiteți, pot să-l aprind și singur.

Duse vârful țigării la gura țevii de gaz, răsuci rotița și curând se reaprinse flacăra albă.

Don nu știa ce ar fi trebuit să facă și o văzu pe Eva ajutându-l pe bătrân să așeze crucea și steaua pe plasa de sârmă. Avocata nu părea foarte tulburată de decizia pe care Lytton o luase atât de rapid.

Don se întoarse cu spatele la ei și se îndepărtă câțiva pași, în încercarea de a-și limpezi gândurile cu privire la ceea ce tocmai se petrecea în salonul căpitanului. Prin fereastra panoramică văzu lumina pe care o aruncau reflectoarele pe perdeaua grea de zăpadă care cădea din cer.

Rămase un timp în fața ferestrei și ascultă scrâșnetele înfundate ale gheții care se spărgea sub bordajul navei, după care aruncă o privire în spate, spre măsuța de sticlă deasupra căreia se zăreau acum din nou cele două emisfere.

Lytton și Eva părură să nu-i acorde nicio atenție, când se apropie de secrétaire-ul deschis, lipit de peretele salonului.

Atinse un teanc de documente, dar Lytton, care avea după toate aparențele un auz ascuțit, îi spuse:

— Vă rog să nu atingeți nimic, señor Goldstein.

Don ridică de pe placa secrétaire-ului ceva ce semăna cu un proiect de construcții. Aruncă o privire în spate, să vadă cum va reacționa Lytton, însă bătrânul nu mai avea acum ochi decât pentru raza Stelei Polare.

Domeniile de activitate ale companiei Lytton Enterprises erau foarte variate, îi trecu lui Don prin minte,

în timp ce cotrobăia printre documentele din secrétaire. Formule chimice și date fizice se amestecau cu calcule economice și texte de natură spirituală.

După ce studie descrierea tehnică a unui aparat de rezonanță magnetică, îi căzu privirea pe o fotografie făcută cu ocazia acordării unui premiu. Pe acea fotografie zări un nume german, care i se păru cunoscut:

— Fritz Haber...? murmură Don.

— *¿Disculpe?* întrebă Lytton, fără să scape din ochi emisferele. Mă scuzați, ce spuneați?

— Văd că Lytton Enterprises, compania dumneavoastră, a acordat o bursă numită „Scholarship of Fritz Haber" unui oarecare Luis Flores.

— De mulți ani acordăm această bursă, señor Goldstein. Luis Flores este un tânăr chimist deosebit de talentat. Suntem de-a dreptul mândri că-l putem susține.

— Bursa aceasta poartă numele celebrului Fritz Haber?

— Al deținătorului Premiului Nobel, da. Haber a fost, practic, unul dintre fondatorii companiei Lytton Enterprises. De ce întrebați?

— Celebrul Fritz Haber? Cercetătorul căruia i s-a acordat Premiul Nobel pentru procedeul Haber-Bosch?

— Da, el a fost cel care a descoperit o metodă inedită de a produce amoniac. Fritz Haber a fost un chimist cu o minte deschisă, spuse Lytton, îndreptându-și de data aceasta privirea către Don.

Gândurile lui Don se întorseseră însă la Ypres, la muzeul Primului Război Mondial, la vitrinele care ilustrau efectele atacului cu gaz:

— Știți că soția lui Fritz Haber s-a sinucis după atacul cu gaz de la Gravenstafel? Fiindcă nu a putut suporta gândul că soțul ei nu inventase doar gazul de luptă, ci

mai și ceruse să fie prezent pe front, pentru a putea deschide personal robinetele de gaz. S-a împușcat în inimă, când i-a aflat intenția. Iar el a plecat chiar în aceeași dimineață pe frontul de est, pentru a supraveghea atacurile împotriva rușilor. Nemții au folosit cu acea ocazie un gaz neurotoxic necunoscut mai înainte.

Don îl țintuia cu privirea pe Lytton.

— Studiile în domeniu ale lui Fritz Haber au condus la crearea gazului preferat al național-socialiștilor, Zyklon B.

— Zyklon B a fost utilizat ca pesticid, replică Lytton calm. Intenția inițială nu a fost de a-l folosi pentru a ucide oameni. În afară de aceasta, Fritz Haber a fost probabil omul de știință care a salvat cele mai multe vieți omenești.

— Nu mai spuneți, bombăni Don și continuă să răsfoiască documentele din secrétaire.

— Da, trebuie să înțelegeți un lucru, îi explică Lytton, procedeul Haber-Bosch a făcut posibilă producția industrială de amoniac și de îngrășăminte ieftine, folosite în agricultură. Fără îngrășăminte, o treime din populația lumii ar muri de foame. Dacă lui Haber i s-ar fi interzis să-și continue cercetările, toate aceste vieți omenești s-ar fi prăpădit. Ar fi fost o faptă mai umanitară, señor Goldstein?

Atras de fâsâitul cu care raza atingea calota polară, Lytton își îndreptă din nou atenția către becul Bunsen. Don nu mai apucă să-i răspundă, fiindcă privirea îi căzuse pe o altă fotografie alb-negru. Întâi nu-i acordase importanță, fiindcă îi păruse a fi coperta unei broșuri publicitare. Dar acolo era ceva...

Flacăra arzătorului se micșoră și în final se stinse.

— O experiență foarte interesantă, *muchas gracias, señora Goldstein*. Am să vă ajut să strângeți.

Lytton amuți. Mișcările Evei, care se apucase să demonteze becul Bunsen, erau însoțite de clămpăneli. Don știa că nu mai avea la dispoziție decât câteva secunde.

Chipurile oamenilor din fotografia alb-negru erau greu de distins, dar nu încăpea nicio îndoială că unul dintre ei era Agusto Lytton. Așa arătase sud-americanul când se aflase în floarea vârstei, înainte ca fața lui să se înăsprească.

Lângă Lytton ședeau trei bărbați în costume negre, iar în rândul de dedesubt erau alți doi bărbați, precum și o femeie tânără, în bluză albă, care ședea cu picioarele înclinate cuviincios într-o parte.

Lytton Enterprises — Direcțiunea — Buenos Aires 1936

1936. Don începu să calculeze. După cum arăta, Agusto Lytton trebuie să fi avut cel puțin cincizeci de ani când fusese fotografiat. Înseamnă că acum avea...

Don mai calculă o dată, convins că se înșelase.

Întoarse fotografia. Pe dos erau notate numele persoanelor, în ordinea în care ședeau:

K. Fleischer — F. Haber — J. Jansen — M. Trujillo
N. Weiß — J. Maier — E. Jansen

Fleischer, Haber... *J. Jansen*?

Don întoarse iute fotografia. Din rândul de sus îl privea serios Agusto Lytton. Lytton? Jansen? Își schimbase numele?

Și nu mai era acolo încă un Jansen?

În rândul de jos, a treia persoană din stânga. Da, *E. Jansen*.

Tânăra cu păr de culoare deschisă. Dar ar fi avut nevoie de o lupă pentru a o recunoaște... N-avea Lytton pe undeva o lupă? Ba da, uite-o acolo — iute, a treia persoană din stânga, picioarele înclinate într-o parte, fața ei, privirea distantă, o asemănare într-adevăr izbitoare. E. Jansen — *Eva Jansen*?

Eva...

Don simți o suflare caldă în ceafă. Avocata se apropiase cu pași atât de silențioși, încât nu o auzise venind.

— După doi ani de când a fost făcută fotografia aceasta m-am căsătorit cu un bărbat pe nume Strand, șopti Eva. Un suedez. A murit în 1961.

Don nu se întoarse spre ea. Fiindcă brusc revenise în sala de interogatoriu din Falun, unde avocata trimisă de biroul Afzelius, care stătuse în lumina neonului veșnic pâlpâitor, îi amintise de cineva.

Or, acum știa cu cine semăna Eva. Cu mortul scos din mină, a cărui fotografie apăruse în jurnalele de seară. Un păr lung îi încadra fața ca o aureolă. Eva Strand semăna cu bărbatul din mină, în fruntea căruia se căsca o gaură adâncă. Cel care, conform scrisorii din sarcofagul lui Malraux, se numise Olaf...

Olaf Jansen?

49. Jansen

Afară începuse să ningă vijelios, nori de fulgi albi erau aruncați de colo-colo și izbiți de fereastra panoramică din salonul căpitanului. Văluri dese de ceață acopereau sticla acestuia, desprinzând salonul din timp și spațiu. Când încercă să se uite afară, Don își zări propria imagine oglindită în sticla mată. Cocoșat, aplecat deasupra documentelor din secrétaire, în spatele lui, silueta estompată a avocatei.

Se întoarse la măsuța de sticlă, ferindu-se de privirea Evei. Se prăbuși pe canapea, vizavi de fotoliul gol al lui Agusto Lytton.

Bătrânul se pregătea să iasă. Își aruncase pe umeri haina de blană și se oprise în fața ușii salonului. Don o urmări din privire pe Eva, care încerca să-l rețină pe Lytton. Câteva clipe mai târziu, cei doi începură o discuție șoptită în limba spaniolă.

O vreme se strădui să înțeleagă despre ce vorbeau, dar curând renunță resemnat. Își sprijini capul de speteaza canapelei și reveni în amintire la fotografiile apărute în jurnalele de seară.

De pe targa de la gura puțului de mină îl privea iarăși chipul neînsuflețit al lui Olaf Jansen. Don se întrebă cum îi putuse scăpa ceea ce acum îi părea atât de evident. Fruntea bombată, pomeții, conturul bărbiei... toate acele trăsături pe care Eva și Olaf le aveau în comun. Dar bărbatul din mină murise în anul 1918, trăise, prin urmare, într-o cu totul altă epocă.

Când își înălță privirea către lampa din tavan, care lumina slab salonul, își dădu seama că șoaptele din dreptul ușii se stinseseră. În schimb, se auziră niște zornăieli dinspre bufet. Urmate de pași:

— Cred că aveți nevoie de asta, Don.

Luă paharul de votcă din mâna Evei.

— Beți.

Don sorbi de câteva ori, își sprijini din nou capul de canapea și o studie pe avocată. Pe fața ei nu mai vedea acum decât acele trăsături care îi aminteau de mortul din mină. Începu să gândească cu voce tare:

— Deci... Olaf Jansen. A fost probabil... bunicul dumneavoastră, nu-i așa?

Eva îl privi lung și răspunse apoi cu un glas stins:

— Nu, Don. Olaf Jansen a fost unicul meu frate.

— Păi... cum?

Avea iarăși în fața ochilor fotografia. Femeia blondă, cu picioarele înclinate cuviincios. Titlul fotografiei:

Lytton Enterprises — Direcțiunea — Buenos Aires 1936

— Ultima dată când l-am văzut pe Olaf aveam unsprezece ani, spuse Eva.

— Deci l-ați cunoscut? Dar cum așa? Doar au trecut aproape o sută de ani de când s-a sinucis în galeria de mină.

Eva dădu din cap. Buzele ei se strânseră. Don simți o senzație de greață. Nu mai era în stare să gândească limpede.

Se auzi un scârțâit, când Agusto Lytton luă loc în fotoliu. Oftând, i se adresă Evei:

— *Su amigo tiene quince minutos.* Prietenul tău are cincisprezece minute, nicio secundă în plus. După aceea trebuie să-i trezim pe băieți și să pornim acțiunea. Suntem deja în întârziere, știi prea bine.

— Acțiunea...? începu Don, dar Lytton îl întrerupse:

— Veți mai avea și alte motive de mirare, señor Titelman.

Bătrânul deschise etuiul de argint și scoase o țigară. Îi lovi capătul de măsuța de sticlă.

— I-am promis fiicei mele să vă acord cincisprezece minute, drept mulțumire pentru toate serviciile pe care ni le-ați adus. Dar n-aș avea nimic împotrivă să rezolvăm chestiunea aceasta și mai repede.

— Fiica dumneavoastră? se miră Don. Eva?

Agusto Lytton își aprinse țigara și dădu abia sesizabil din cap. Don se uită întâi la Eva și apoi la bătrân și simți că se prăbușește într-un abis.

— Așadar, señor Titelman? întrebă Lytton, după ce scosese un cerc de fum pe gură.

În tăcerea care se lăsase, Don o auzi pe Eva așezându-se lângă el. Îl prinse de braț și îl ajută să se așeze drept. Lytton bătea nerăbdător darabana în brațele fotoliului.

— Eva, ce înseamnă asta...

O privire a Evei îl reduse pe bătrân la tăcere. Pe urmă îi duse lui Don paharul cu votcă la gură.

— Deci dumneavoastră..., îngăimă Don.

Dar nu prea știa cum să înceapă.

— Deci dumneavoastră sunteți Jansen? Norvegianul care a furat cândva steaua și crucea lui Strindberg? Ucigașul lui Andrée?

Lytton îl țintuia mut cu privirea.

— Tată?

Glasul insistent al Evei.

— Da, da, oftă Lytton într-un final. Da, așa este, señor Titelman. Mai demult mă numeam Jansen. Dar cu timpul, numele acesta a devenit... Cum să spun eu...? O povară. Am fost obligat să rup orice legătură cu trecutul meu, pentru a putea continua activitatea companiei.

— Dar de ce ați optat pentru numele Lytton?

Bătrânul își dădu ochii peste cap.

— Señor Titelman, doresc să vă atrag atenția asupra timpului care se scurge. Cu fiecare minut ne îndepărtăm tot mai mult de punctul indicat de raza lui Strindberg.

Don își puse paharul pe masă și rămase cu privirea lipită de el. Simțea nevoia să se concentreze asupra unui punct fix.

— Deci dumneavoastră sunteți tatăl lui Olaf... Adică tatăl mortului din mină? Care a murit în 1918?

— Da, dar despre fiul meu nu aș dori să... N-are nimic de-a face cu chestiunea aceasta și nu știu dacă...

Lytton se uită la Eva, care nu părea însă dispusă să-l menajeze.

— Olaf, da..., începu Lytton șovăitor. L-am iubit cu adevărat. Dar...

Glasul lui Lytton se frânse, lucru care-l surprinse și pe el.

— Mi-ai promis, insistă Eva.

Bătrânul trase câteva fumuri din țigară. Clipi într-un nor de fum gălbui. Rămase o vreme tăcut, de parcă ar fi vrut să-și adune gândurile.

— Băiatul meu..., reîncepu Lytton, de data aceasta în șoaptă. S-a născut la sfârșitul anilor '70. Era încă adolescent, dar știa să mânuiască harponul mai bine decât mine sau tatăl meu. Noi eram, de trei generații, vânători de balene. Vă puteți imagina ce înseamnă să ieși în larg și să vânezi împreună cu fiul tău?

Ochii adânciți în orbite ai lui Lytton se închiseră. Glasul lui își recăpătă fermitatea:

— Vasele noastre se aflau în arhipelagurile Lofoten și Svalbard. Aveam o companie mică, modestă, care supraviețuia de bine, de rău. Când a murit tatăl meu, în toamna anului nouăzeci și cinci, abia dacă mai aveam bani. Fiul meu abia împlinise șaptesprezece ani, deci...

— Nouăzeci și cinci? îl întrerupse Don. Adică 1895?

— Da, sigur că da. 1895! răspunse Lytton iritat.

— Atâtea minciuni, spuse Don și încercă să-și adune forțele pentru a se ridica de pe canapea.

— Señor Titelman?

— Încercați să mă convingeți că aveți peste o sută cincizeci de ani. Nu înțeleg de ce, dar...

— Ascultați ce vă spune tata, Don.

— Iar dumneavoastră, Eva, aveți în jur de o sută de ani, sau cum? Îmi pare rău, dar...

Don se sculă de pe canapea și începu să se clatine.

— Nu-mi prea vine să cred.

Eva îl apucă de braț:

— În anii '20, chimiștii tatei au descoperit o metodă de încetinire a procesului de îmbătrânire. Dar și-a avut prețul ei, în special în ceea ce privește femeile. În ce mă

privește pe mine. Telomerii spiralei ADN au anumite valențe, care...

— Din partea mea poți să sari peste explicațiile astea, o întrerupse Lytton. Să reînvii morții — ce rost are?

Don se întinse către măsuță și își luă paharul gol de votcă. Se duse la bufet și și-l umplu. Luă câteva înghițituri și simți că tentația era prea mare:

— În acest caz, domnule Lytton sau Jansen sau cum vă veți fi numind, aș vrea să știu și eu ce s-a întâmplat în realitate cu Nils Strindberg, Knut Frænkel și inginerul Andrée.

De afară se auziră bubuiturile unui bloc de gheață uriaș care se sfărâma. Lytton se uită întrebător la Eva și, oftând iarăși, începu să-i explice lui Don:

— Eu l-am convins pe fiul meu să îi urmărească pe suedezi, după ce s-au înălțat cu balonul. Ce mă interesa pe mine erau banii; nimic altceva nu a interesat vreodată omenirea.

Don se rezemă de bufet. Simțea în picioare zdruncinăturile navei.

— Situația noastră financiară era, după cum vă spuneam, proastă, continuă Lytton. Și nu numai a noastră, ci a tuturor celor care locuiau la vremea aceea în Svalbard. Andrée și suedezii lui, cu mărcile lor germane, aveau nevoie de ajutor. Noi am preluat o parte din transporturile lor către insula Danskøya și înapoi. Fiul meu, Olaf, s-a împrietenit în cursul acelor săptămâni cu Knut Frænkel. Îl *admira*, señor Titelman. Știți și dumneavoastră cum sunt băieții. Frænkel i-a încredințat lui Olaf, cu câteva zile înainte de a porni în expediție, secretul crucii și stelei. Raza și poziția pe care o indica... ei, cunoașteți

și dumneavoastră toate acestea. Când mi-a spus Olaf, mi-am dat imediat seama că acest secret era nespus de valoros. Și, deși fiul meu nu a vrut acest lucru, eu l-am obligat să pornească împreună cu mine pe urmele balonului. În afară de Olaf m-au însoțit și alți câțiva oameni de-ai mei, dintre cei mai apropiați.

Don ținea în mână sticla de votcă rusească. *Es macht nisht oys*, ce contează? Își umplu din nou, cu mâinile tremurând, paharul. Se întoarse cu el la canapea și se așeză.

— Cine i-a omorât pe inginerul Andrée și pe Nils Strindberg, dumneavoastră sau fiul dumneavoastră?

— Omorât? fața lui Lytton se schimonosi. Vă rog să vă alegeți cuvintele cu mai multă grijă.

— Omorât, împușcat, executat? Care cuvânt vă place mai mult?

Lytton îi aruncă Evei o privire enervată.

— Eva, *mi hija*, chiar e cazul să...?

Eva dădu din cap, iar Don îl auzi pe Lytton trăgând aer în piept. După ce aruncă o privire la ceas, sud-americanul se hotărî să continue:

— Balonul lui Andrée era, bineînțeles, mult mai rapid decât vasul nostru cu aburi, dar noi știam cum și de unde bate vântul și, astfel, ne-am putut da seama în ce direcție se vor îndrepta. Când balonul a ajuns deasupra banchizei, pierduse deja din viteză. Noi am sosit, pe schiuri, în locul în care s-a prăbușit nacela avariată, la douăzeci și patru de ore după ce suedezii porniseră la drum. De acolo nu ne-a fost greu să-i urmărim pe Andrée, Frænkel și Strindberg până la gura tunelului.

— Și acolo...? întrebă Don.

— Acolo... Păi, când am ajuns acolo, nu era nimic — doar întinderea pustie de gheață și o gaură rotundă care se căsca în ea.

— Pustie?

— Ei, nu chiar pustie, admise Lytton și elimină din plămâni fumul de țigară. Suedezii își instalaseră, desigur, corturile acolo, înainte de a coborî în tunel. Intenția noastră era de a căuta în bagajele lor crucea și steaua și a o lua din loc cât mai rapid. Or, suedezii s-au întors mai repede... Ne-au luat prin surprindere. Andrée a bănuit primul ce aveam de gând. În urma lui au apărut și Strindberg și Frænkel. Se stârnise viscolul, ca în noaptea aceasta, iar eu nu cred că Andrée ne-a putut vedea fețele. Am încercat să le strigăm suedezilor că nu ne interesează decât crucea, dar Andrée ținea deja în mână pușca. Pe urmă s-a petrecut un lucru straniu: Andrée și-a dus mâna la gât și s-a prăbușit. Noi nu auzisem împușcătura, fiindcă vântul vuia cumplit. Dar când m-am întors, l-am văzut pe Olaf aruncându-și pușca. Băiatul îl împușcase pe Andrée din greșeală — de fapt, voise să tragă un foc în aer, señor Titelman. Să-i avertizeze că și noi eram înarmați. Nimic mai mult.

Don mângâia paharul cu votcă. În minte îi reveni negativul acoperit de puncte negre, pe care i-l arătase Eberlein în biblioteca Vilei Lindarne. Ninsoarea deasă și silueta lui Andrée la marginea găurii care se deschidea în gheață.

— Să-i avertizeze, spuneți... Și pe Frænkel, și pe Strindberg?

Lytton se codea.

— Păi, știți desigur că Frænkel a fost rănit... Da, Frænkel...

— Tată, îl somă Eva pe un ton sever.

Lytton își feri privirea:

— Eu l-am împușcat pe Knut Frænkel, señor Titelman. L-am împușcat în spate, când a încercat să fugă împreună cu Nils Strindberg.

— În spate, repetă Don cu îndoială în glas. Strindberg scrie că Frænkel a fost împușcat în burtă.

— Glonțul l-a străpuns. I-a intrat în spate și i-a ieșit prin burtă.

Lytton se aplecă și își puse țigara să se stingă în scrumiera de pe măsuță.

— Nils Strindberg, în schimb, era un bărbat tenace. L-a târât pe Frænkel până la deschizătura din gheață. Cumva au reușit să coboare în tunel, alunecând probabil pe pereții acestuia, fiindcă noi i-am văzut mișcându-se în întuneric, la treizeci de metri adâncime. Olaf plângea și țipa să-i ajutăm. Dar Frænkel era deja pierdut, iar Strindberg ne-ar fi denunțat de îndată ce am fi ajuns în Svalbard. Dacă i-aș fi făcut pe plac fiului meu, ne-ar fi spânzurat pe toți.

— Și atunci ați preferat să-i lăsați să moară degerați, spuse Don.

Se uită la Eva, dar fața ei rămase inertă, iar privirea, ațintită asupra mâinilor pe care le ținea în poală.

— Ce s-a întâmplat după ce i-ați ucis pe suedezi?

— Păi, după-aceea..., murmură Lytton. După aceea am coborât prin deschizătura aceea și acolo jos...

Bătrânul închise ochii.

— Acolo jos se afla o lume imposibil de cuprins cu mintea. Noi eram niște simpli vânători de balene, señor Titelman... Era... Era ceva de neînțeles. Un lucru am priceput însă și noi: Steaua și crucea lui Strindberg erau un fel de

cheie a lumii subpământene. Pentru a afla cât valorează această cheie, i-am contactat printr-un intermediar pe finanțatorii germani ai expediției...

Don se simți transpus mental în foaierul muzeului Wewelsburg, unde reascultă cuvintele lui Eberlein. Cererea pe care norvegienii o adresaseră Fundației, de a le plăti accesul la lumea subpământeană.

— Nu doar *accesul*, pufni Lytton. Asta au încercat să vă bage în cap? Poate că la început așa a fost, dar ulterior, am colaborat cu nemții în condiții de egalitate. Cercetătorii noștri au avut cel puțin tot atâta succes ca ai lor în deslușirea viziunilor misterioase și obținerea unor substanțe chimice inedite și a unor mijloace tehnice de luptă funcționale.

Don se simți inundat de un val de greață, când se gândi la vitrinele din Ypres care ilustrau efectele atacului cu gaz, și la Camille Malraux, *tué à l'ennemi*. Revăzu steaua, pe care Olaf o ascunsese în gura zbârcită a francezului.

— Dacă ați avut atâta succes, mormăi Don, de ce a ascuns propriul dumneavoastră fiu steaua într-un sarcofag?

Lytton nu apucă să-i răspundă, fiindcă Eva spuse în șoaptă:

— Fratele meu nu i-a putut ierta tatei uciderea suedezilor. Tata l-a împușcat pe Frænkel în spate și l-a lăsat pe Strindberg să moară. Acesta este, până la urmă, motivul pentru care noi ne aflăm acum aici.

— Olaf n-a putut ierta nimănui nimic, șuieră Lytton. Înainte de toate, nu și-a iertat sieși focul tras asupra inginerului Andrée. Mult timp am crezut că, la un moment dat, își va băga mințile în cap. Că ne va ajuta să valorificăm tot ce găsisem acolo, sub pământ. Dar fiul meu n-a

vrut să aibă nimic de-a face cu deschizătura din gheață, pentru el, aceasta era poarta iadului. După ce ne-am întors la Svalbard, Olaf a plecat de acasă și a rupt relațiile cu noi.

— Niflheim, șopti Don.

Lytton făcu o grimasă.

— Dar noi nu l-am scăpat din ochi. În fond, era fiul meu. A avut o viață normală, dar am continuat să-l supraveghem discret, pentru ca nu cumva să dea în vileag secretul nostru și al Fundației. După un timp și-a revenit într-adevăr și a început să predea limbi nordice vechi la Sorbona. Și la un moment dat, având în vedere că afacerile noastre nu-l interesau defel, am renunțat să-l mai supraveghem. De aceea n-am aflat niciodată de Camille Malraux, ori de faptul că fusese atât de îndurerat să afle cine crease gazul utilizat în tranșeele din Ypres.

Bătrânul scoase vârful negru-cenușiu al limbii și își umezi buzele. Apoi continuă ezitant:

— Cu puțin timp înainte de încheierea războiului... În 1917, pe la mijlocul lunii ianuarie, a apărut ca din senin la baza noastră din Svalbard.

— Olaf?

Lytton dădu din cap.

— Voia să lucreze din nou pentru compania noastră. Or eu, señor Titelman, exact lucrul acesta îl așteptam de atâta vreme. După succesele din timpul războiului, viitorul se arăta promițător. Afacerile mergeau tot mai bine, eram pregătiți să ne asumăm riscuri mai mari. Cercetătorii noștri descoperiseră acolo, sub pământ, niște posibilități de elucidare a misterului îmbătrânirii: spirala dublă a acidului nucleic, baza teoriilor elementare ale științei moderne referitoare la ADN. Dar, în loc să ne ajute să

contribuim la progresul științei, Olaf a furat steaua și crucea lui Strindberg. Plănuise totul, mai mult ca sigur, cu cea mai mare grijă, fiindcă în locuința lui din Paris am găsit suficiente indicii pentru a ne scoate din minți pe toți.

Lytton se ridică din fotoliu și se duse la secrétaire-ul care se oglindea în fereastra acoperită de zăpadă. Răsfoi un teanc de documente și, în final, găsi ce căutase. Îndoit de spate, citi cu voce tare:

O sală zări ea, departe de soare,
În Náströndu,
Ușile sunt îndreptate către nord.
Stropi de otravă picură prin ferestre;
Din spinări de șarpe e răsucită sala.
Văzu ea înaintând prin apă
ucigași mișei și sperjuri.

O pagină de ziar înnegrită de cerneală tipografică. O fotografie tulbure, făcută de Erik Hall, pe care se vede ceva scris neregulat cu cretă, în adâncul unei galerii de mină.

— Niflheim, repetă Don.

Bătrânul se întoarse spre el.

— Da, e foarte ciudat, nu-ncape îndoială. Devorezi toată literatura acestei lumi, toate miturile ei, dar le neglijezi pe cele din propria ta cultură. Niflheim, tărâmul lui Hel, poarta iadului în mitologia nordică. Situația a fost următoarea...

Lytton își îndreptă privirea către fereastra panoramică. Afară viscolea năprasnic, vânturile polare vuiau și șuierau de jur împrejurul spărgătorului de gheață.

— Situația a fost următoarea: Olaf ne-a lăsat moștenire o ultimă provocare. Știa că o să-i percheziționăm locuința din Paris. Acolo am găsit, printre teancuri de documente și hărți, un fel de testament, o ultimă ghicitoare adresată tatălui său. În care Olaf scria că a îngropat crucea și steaua în două morminte distincte, ca să rămână veșnic despărțite. Și dacă aș avea de gând să pornesc în căutarea acestor obiecte diabolice, să încep cu una dintre numeroasele porți ale iadului, unde crucea și steaua vor rămâne până la sfârșitul lumii.

— Numeroasele porți ale iadului, murmură Don. V-a lăsat și un fel de descriere, cum să ajungeți acolo?

— În mod perfid da, señor Titelman. În locuința lui am găsit o mulțime de însemnări referitoare la necropolele etrusce, la grota Rei do Mato din Brazilia, la zeul hindus Rama, la poarta de acces de sub muntele Epomeo din Ischia, o fântână din Benares, la piramidele din Gizeh, la tunelul subteran din Cueva de los Tayos din Ecuador, la peșterile de sub muntele Shasta din California... Da, ne-a lăsat o mulțime de alternative pentru a găsi un tunel care să conducă în iad. Dar niciun cuvânt despre Niflheim, Falun sau un sublocotenent francez pe nume Camille Malraux. Și numai Dumnezeu știe cât am căutat, señor Titelman. Am săpat, detonat, forat, fără să găsim poarta.

— Steaua în gura iubitului său, într-un sarcofag din cimitirul Saint Charles de Potyze, spuse Don. Crucea în propria lui mână, la poarta iadului, într-o galerie de mină din Falun.

— Găsise probabil niște texte vechi, în care accesul la Niflheim era localizat chiar acolo. Olaf era meticulos.

Don închise ochii. Revăzu în amintire articolele apărute în ziare; amprentele mortului pe mânerul sulei. Un lucru mai trebuia să afle:

— Dar de ce s-a sinucis Olaf?

Lytton se mulțumi să clatine din cap. Eva, în schimb, răspunse în șoaptă:

— Cred că Olaf a căutat un loc în care să fie singur cu durerea pe care i-o pricinuise pierderea iubitului său. Un loc ferit de lumina soarelui, unde ucigașii mișei de felul lui rătăcesc fără de speranță în apele morții.

— Da, cine știe ce s-o fi petrecut acolo, în mină, remarcă Lytton sec.

Don se sprijini de speteaza canapelei:

— Și când ați aflat că într-o mină suedeză a fost găsit un mort, ați trimis-o pe fiica dumneavoastră în Suedia?

— Da, Eva vorbește perfect suedeza și cunoaște bine țara, fiindcă a trăit acolo cu un avocat suedez, pe la jumătatea secolului.

— Soțul meu a murit fără să fi avut vreodată copii, spuse Eva cu glasul stins.

— Dar când a ajuns ea în Suedia, Erik Hall fusese deja ucis, crucea dispăruse, prin urmare...

— Am auzit la radio că au arestat o persoană suspectă și am bănuit că era unul din oamenii Fundației, îl lămuri Eva. Pentru a înțelege mai bine situația, am pretins că sunt avocată. Nu a trebuit decât să-mi amintesc jargonul juridic.

Schiță un zâmbet, dar Don rămase impasibil. Îl întrebă, în schimb, pe Lytton:

— Deci treaba aceasta cu Murmansk și spărgătorul de gheață a fost ideea dumneavoastră?

— Singurul mod de a ajunge în Arctica fără a atrage atenția cuiva, declară Lytton. V-aș fi achitat cu multă plăcere biletul pentru croazieră, dar din câte am înțeles

de la Eva, sora dumneavoastră a acoperit deja cheltuielile. Și acum...

Lytton își părăsi locul din fața ferestrei și se întoarse la măsuța de sticlă, pe care își așezase cu puțin timp înainte haina de blană. După ce și-o aruncă iarăși pe umeri, se întoarse surâzând spre Don.

— Ați avut douăzeci de minute, señor Titelman. Acum v-aș ruga să mă scuzați, trebuie să ne încheiem discuția.

Lytton luă crucea și steaua de pe măsuță și dădu să le pună în buzunarul hainei, dar Don îl apucă de braț. Bătrânul izbucni în râs:

— Nu cred că mâna dumneavoastră este suficient de...

— Ați uitat să-mi vorbiți despre război, spuse Don. Ați valorificat cu iscusință tot ce ați găsit în lumea subpământeană — dar ce s-a întâmplat după ce ați pierdut crucea și steaua?

Lytton încercă să se elibereze din strânsoarea mâinii lui Don.

— Am încercat să supraviețuim, señor Titelman. Atât și nimic mai mult.

— Ați continuat colaborarea cu național-socialiștii, nu-i așa, după ce Fundația s-a retras? În Wewelsburg, Eberlein mi-a spus că ei au întrerupt relațiile cu Himmler înainte de izbucnirea războiului.

— Cum vă spuneam, señor Titelman. Am încercat să supraviețuim.

— Colaboratorul dumneavoastră, Fritz Haber, a creat pentru naziști gazul Zyklon B. Și ce ați mai creat pentru ei? Rachetele V2? Motorul cu reacție?

Lytton se smulse din mâna lui Don și șuieră:

— N-au vrut să ne asculte! Asta a fost problema. Veșnica lor ură împotriva altor rase și în special a evreilor. Ar fi

trebuit să priceapă că noi ajunseserăm mult mai departe decât Fundația în domeniul energiei nucleare.

Don se uita la el neîncrezător:

— Naziștii n-au avut arme nucleare. Au făcut poate niște teste, dar n-au finalizat nimic.

— Păi, asta spuneam și eu, pufni Lytton. Erau obsedați. Nu voiau să dea crezare acestor teorii, fiindcă prea mulți cercetători evrei se ocupaseră de fizica nucleară. Naziștii voiau să pună bazele unei „fizici germane", sută la sută ariene. Orice le-am fi spus noi, cel mai bun om al nostru, Heisenberg, a fost șicanat de SS și n-a primit niciun ban pentru munca lui. Când am reușit în sfârșit să-i convingem să construiască un reactor nuclear și să înceapă producția la scară mică de uraniu îmbogățit și hidrogen greu, era deja mult prea târziu. Războiul era deja pierdut.

— De aceea ați înființat în Argentina compania Lytton Enterprises? Ca să nu fiți condamnat după război?

— Señor Titelman... Noi ne-am stabilit în Argentina încă din 1917, după încheierea colaborării cu Fundația. Ne-am dat la fund, ca să spun așa. Lytton Enterprises a fost un paravan, o companie care practica negoțul cu vite. Nici Fundația, nici Aliații n-au aflat cine i-a susținut pe naziști. Poate au bănuit. Dar acum...

Lytton vârî steaua și crucea în buzunarul hainei.

— Acum începe o nouă epocă. De data aceasta nu vom coborî sub pământ pentru a desluși niște murmure difuze. De data aceasta vom deschide poarta unei alte lumi.

Don se uita bănuitor în ochii adânciți în orbite ai bătrânului. Lytton își întoarse capul și dispăru pe ușa salonului.

Se auzi un zornăit și cheia se răsuci de două ori în broască.

50. Sub apă

La mai bine de șapte sute de mile nautice la nord de Capul Nord din Norvegia, un submarin german ajunse din urmă spărgătorul de gheață. Acum nu mai era propulsat de un motor Diesel, ci de unul cu hidrogen, și aluneca la douăzeci de metri sub *Iamal* ca o umbră mută.

Jos, în submarin, Elena auzea cum se sparge deasupra lor gheața arctică și cum își croiește nava calea cu ajutorul elicelor sale masive.

În cabina strâmtă a ofițerilor se auzeau din când în când niște gâlgâieli din tancurile menite să regleze înclinarea submarinului. Nu se purtau discuții inutile. Se păstra tăcerea. Deși nu emiteau semnale radar, echipajul îi sfătuise pe oamenii Fundației să nu riște nimic. Fiindcă nimeni nu putea fi sigur ce fel de instrumente de măsură avea la bord un spărgător de gheață nuclear rusesc.

Aerul filtrat îi pricinuia Elenei niște dureri de cap continue. Zăcea întinsă pe unul din priciurile care se înșiruiau ca niște sicrie de-a lungul pereților curbați.

Pe celelalte priciuri stăteau întinși membrii trupei speciale, soldații pe care serviciul german de informații

îi pusese la dispoziția Tatei. Cel mai important criteriu după care fuseseră selectați era experiența de luptă în condiții arctice. În afară de aceasta, se ținuse cont de capacitatea lor de a păstra secret ceea ce aveau să vadă.

Elena simți cum se apleacă priciul de sub ea, când cârmele orizontale începură să regleze înclinarea submarinului. Își întoarse capul într-o parte și se uită la Tata și la Eberlein, care ședeau în mijlocul cabinei aplecați deasupra unei hărți întinse pe masă și șușoteau.

Zburaseră cu un avion cu reacție până în nordul Scandinaviei și urcaseră la bordul submarinului în baza navală din apropierea orașului norvegian Tromsö. Trebuiseră să se grăbească, dat fiind că spărgătorul de gheață se apropia cu repeziciune de regiunea indicată de raza luminoasă. Dar acum, a doua zi, Tata nu mai era atât de sigur că Titelman și Eva Strand se aflau într-adevăr pe *Iamal*.

Din șoaptele lui șuierate, Elena înțelese că nava trecuse deja de paralela optzeci și patru, fără să-și fi schimbat cursul. Nici nu dădea semne că și-ar fi redus viteza. Deasupra lor, *Iamal* continua să spargă gheața, înaintând fără grabă.

Tăcută, Elena asculta discuția tot mai aprinsă a celor doi. Nu spunea nimic, fiindcă nu mai voia să stea la dispoziția Tatei, oferindu-i indicii și răspunsuri. Mâna care o vindecase după explozie în mod miraculos o întărise și într-un alt sens. Când se uita la Tata, simțea, ce-i drept, aceeași repulsie, fără să-i mai fie însă la fel de teamă de el.

Avea senzația că legătura dintre ei, pe care Tata i-o impusese împotriva voinței ei, începuse să slăbească, de parcă mâna aceea miraculoasă ar fi retrezit la viață tot ce dormitase atâta vreme în sufletul și mintea Elenei.

Simțurile ei erau pe cale de a se ascuți din nou, curând Elena avea să-și recapete receptivitatea pe care o avusese la vârsta de șase ani.

În mintea Tatei încolțise deja o bănuială, fiindcă nu-i permitea Elenei să se miște liber în submarin, deși acesta nu avea decât cincizeci și șase de metri lungime și în preajma ei era o mulțime de bărbați în uniformă. Se temea, poate, că va încerca să-l scufunde dintr-o dorință întârziată de răzbunare.

Dar, în privința aceasta, chiar nu trebuia să-și facă nicio grijă. În sinea ei, Elena se mișca acum în cu totul alte sfere. Glasul tandru al mamei o fermeca și o conducea prin încăperile luminoase, care formaseră cândva casa ei părintească. Din nou copil, Elena asculta râsetele și vocile surorilor ei. Acolo nu existau mâhniri, acolo se simțea pe deplin protejată.

Elena știa cu certitudine că sus, la bordul spărgătorului de gheață, se află crucea lui Strindberg. Acum, cu ochii închiși, o vedea limpede. Plutea la vreo șaizeci de metri deasupra lor, deasupra unei scări, iar cel care purta crucea și steaua era un bărbat foarte bătrân. În cursul ultimelor ore, Elena urmărise experimentul realizat cu becul Bunsen și cunoștea deja poziția actuală a razei.

Când închidea ochii, auzea vocea mamei de undeva de foarte aproape. Toate murmurele pe care le percepuse până atunci dinspre cruce se contopiseră acum într-o singură șoaptă distinctă. Glasul îi vorbise încă de când se apropiaseră de *Iamal*, iar Elena nu-și dorea în clipa aceea nimic mai mult decât să se lase în voia lui, să se desprindă din timp și spațiu.

În capul ei străpuns de durere, glasul căpătase o altă nuanță. Devenise mai insistent, de parcă ar fi dorit să-i

smulgă o reacție. Bine cunoscutele cuvinte se făceau acum tot mereu auzite:

— *Devi portacela*, Elena, trebuie să ne-o aduci. *Questo deve finire*, toate acestea trebuie să se sfârșească odată.

Or, Elena nu știa ce răspuns aștepta din partea ei. Nu-și dorea altceva decât să rămână întinsă, cu auzul încordat, și să se lase absorbită de visele ei despre copilărie. Vedea bufete, tapete galbene cu sclipiri aurii și acolo în spate, pe un scaun, paltonul pe care mama îl va îmbrăca dintr-o clipă în alta.

— *Devi portacela*, Elena, o smulse glasul din reverie.

Privirea mamei era copleșită de tristețe.

— *Deve finire*, trebuie să se sfârșească.

Iar Elena se auzi pentru prima oară murmurând:

— *Ti sento*, te aud. *Ti sento, madre*.

Valul care luă ființă din cruce, traversă nava și apele înghețate și ajunse până la ea, era atât de cald, încât o transpuse subit într-o stare de toropeală.

51. Schimbarea cursului

De vină era poate șuierul vântului, ori trosnetele gheții care se spărgea. Ceva îl împiedica pe ghidul David Bailey să adoarmă. Se întrebă de când stătea deja întins în pat, tot zvârcolindu-se, și bâjbâi cu o mână după noptieră.

Cu masca de dormit pe ochi, atinse cu degetele micul lui smartphone negru. Îl aprinse, pentru a vedea cât era ceasul, dar după ce constată că se făcuse aproape ora trei din noapte, altceva îi atrase atenția pe ecranul cu tentă verzuie.

Ceva nu era în ordine cu localizarea prin satelit, își spuse Bailey și scutură în mână minicomputerul. Însă coordonatele GPS refuzau cu încăpățânare să se modifice. O vreme rămase întins, privind bănuitor datele, dar, în final, trebui să recunoască adevărul: spărgătorul de gheață își schimbase într-adevăr cursul.

Se rotise în jurul axei sale și acum, în loc să se îndrepte către Polul Nord, *Iamal* își croia calea către sud.

De îndată ce reuși să urce scara până la puntea de comandă a navei, observă că ușa din sticlă fumurie era încuiată. Ezită o clipă, dar apoi se hotărî totuși să bată.

Marinarul rus care-i deschise nu păru deloc impresionat de aparatul GPS din mâna ghidului. Cu o privire sumbră, dădu din cap în direcția căpitanului și a inginerului-șef, pe care cădea lumina albăstrie a aparatelor de comandă. Prin geamul din fața lor abia dacă se mai vedea prora, deși toate reflectoarele erau îndreptate către troienele împrăștiate de vânt.

Căpitanul nici măcar nu catadicsi să-și înalțe privirea, când Bailey se înființă lângă el. Dedesubtul chipului bărbos, radarul de supraveghere își descria cercurile.

— Căpitane Serghei Nicolaevici, i se adresă David Bailey, de ce am întors? Ce înseamnă aceasta? Trebuie să aducem acest lucru la cunoștința pasagerilor?

Căpitanul se întoarse spre el cu o privire de nepătruns și buzele lipite. Bailey își zări propriul chip reflectat în lentilele ochelarilor de soare ai căpitanului. Într-un târziu se făcu auzit glasul stins al inginerului-șef:

— Din cauza viscolului și a altor factori de influență, călătoria noastră spre Polul Nord va suferi o amânare. Vom staționa câteva zile la circa cincizeci de mile marine sud-vest de poziția actuală.

— Vom staționa? repetă David Bailey gâtuit. Sud-vest? Dar contractul...

— Prioritară pentru noi este siguranța tuturor pasagerilor aflați la bord. Mă gândesc că veți înțelege și dumneavoastră acest lucru.

Când inginerul-șef amuți, iar căpitanul tot nu catadicsi să spună ceva, Bailey începu să-și plimbe privirea în jur, în încăperea în care pâlpâiau și sclipeau diverse aparate și instrumente.

Printre uniformele rușilor, privirea îi căzu pe un bătrân tras la față. Îl recunoscu imediat pe pasagerul

încăpățânat, care insistase să-și transporte singur la bord bagajele. În pofida funcției sale de ghid al expediției, Bailey nu prea avea de-a face nici cu Agusto Lytton, nici cu ceilalți membri ai grupului de sud-americani. Aceștia nu se arătaseră foarte interesați de animalele marine pe lângă care trecea *Iamal*.

În preajma lui Lytton se aflau câțiva dintre oamenii lui pletoși, cu priviri sumbre. David Bailey se strădui să afișeze zâmbetul său, altfel atât de neșovăielnic, și îi întinse bătrânului mâna în semn de salut. Dar Lytton rămase cu brațele încrucișate la piept și deschise discuția:

— Señor Bailey, tocmai voiam să vin să vă trezesc. Trebuie să comunicați ceva pasagerilor. La bordul navei au intrat în vigoare alte reguli, care privesc pe toată lumea.

— Aha, replică Bailey derutat, dar e ora trei și jumătate. Mă gândesc că toată lumea doarme și...

— Señor Bailey, ce v-am spus înainte nu a fost o rugăminte. Dumneavoastră nu trebuie nici măcar să gândiți, e suficient să îmi împrumutați glasul dumneavoastră împăciuitor.

Bailey remarcă, după ecusoanele lor, că cei doi bărbați care îl apucaseră de brațe se numeau Moyano și Rivera. Sud-americanii îl purtară în aer câțiva metri, până în fața aparatelor de comandă, unde se afla un microfon cu braț flexibil.

Lytton îl îndoi, până ajunse la gura ghidului, și își așeză degetul arătător pe un buton.

— Veți citi ce scrie aici și vă recomand să nu vă abateți de la acest text.

Un bilet scris de mână se ivi în fața lui Bailey. Nu conținea decât câteva propoziții laconice.

— Să-și predea toate aparatele electronice? bâigui ghidul. Telefoane mobile și camere foto... dar nu cred că e necesar, nu?

Aruncă o privire stăruitoare căpitanului Nicolaevici, dar pe fața acestuia nu se citea nimic. Când Agusto Lytton apăsă butonul, se auziră întâi niște pârâituri, urmate de un fluierat strident.

David Bailey tuși, își drese glasul și își coborî privirea la primele silabe de pe bilet. Apoi începu să citească cu voce tare și nesigură.

Eva începu să se întrebe dacă Don Titelman nu adormise cumva, căci cum stătea acolo tolănit pe canapea nu-i putea vedea ochii. În salonul căpitanului domnea de un ceas o liniște deplină, întreruptă doar de izbiturile ritmice ale spărgătorului de gheață.

După lunga relatare a lui Lytton, Don nu-i mai adresase Evei nicio întrebare. Se întorsese cu spatele la ea și amuțise. Eva nu putea ști ce părere avea el despre cele auzite, dar presupunea că se îndoia de adevărul lor.

Tot ce povestise tatăl ei era adevărat. Deși în ultima vreme avusese senzația că anii se comprimă, ea și tatăl ei avuseseră o viață mult prea lungă. Injecțiile din anii adolescenței lăsaseră urme și dureri, dar își făcuseră efectul, ca și în cazul lui Lytton.

Încetiniseră numărătoarea inversă a geneticii, ceasul biologic programat încă de la naștere pentru un anumit interval de timp. Trecuseră nouăzeci de ani de la primele experimente și celulele ei continuau să se regenereze fără cea mai mică eroare sau mutație.

Pielea ei se subțiase poate, iar articulațiile și oasele începuseră să o supere. Dar, în rest, corpul Evei era la

fel de bine conservat ca acela al fratelui ei găsit în mină. Era o ironie a sorții că poarta lumii subpământene îi ferise pe amândoi, în oarecare măsură, de efectele trecerii timpului.

Prețul pe care Eva trebuise să-l plătească era sterilitatea, dar pe atunci, nimeni nu bănuise acest lucru. Tatăl ei îi repetase de nenumărate ori că era un dar neobișnuit, pe care tot aurul din lume nu l-ar fi putut cumpăra. Astfel păstrase în tot acest timp controlul asupra vieții ei.

Uneori, Eva se întreba dacă existase cu adevărat, fiindcă atunci când exiști, ai capacitatea de a lua decizii proprii, nu-i așa? În Stockholm cel puțin, alături de soțul ei, avusese vreme de câteva decenii o viață proprie, în preajma celui de-al Doilea Război Mondial, înainte de a reîncepe să-și trăiască viața în umbra tatălui ei.

Singurul lucru pe care-l aveau în comun era durerea de a-l fi pierdut pe Olaf. Lytton nu-și revenise niciodată în urma acestei pierderi. Și totuși, Eva nu știa ce îl mâhnea cel mai mult: pierderea fiului sau dispariția stelei și crucii lui Strindberg?

La începutul secolului trecut coborâse o dată cu ea în tunel. Pe atunci, Eva avea doisprezece ani, iar călătoria aceea îi rămăsese în amintire ca o descindere în iad. N-avea să mai uite niciodată duduitul continuu de sub pământ, dar nu-și amintea să fi avut vreo viziune mistică.

De atunci nu mai coborâse niciodată în tunel și nici nu se amestecase în cercetările lor militare. Se mulțumise cu rolul de asistentă mută a tatălui ei, îngrijindu-se de toate detaliile practice. Dintre toți cei care pătrunseseră atunci cu el în lumea subpământeană numai ea mai era în viață, numai ea știa din ce izvoare provenea bogăția de cunoștințe a tatălui ei.

Din câte își dădea ea seama, activitatea lui de cercetare se mărginise în ultimii ani la realizarea unor experimente. Acum, tatăl ei dădea impresia că ar vrea să contacteze lumea de dincolo, cea față de care păstraseră atâta vreme distanța cu ajutorul injecțiilor.

Lytton era mai mult ca sigur convins că bărbații care îl însoțeau la bordul spărgătorului de gheață dispuneau de suficientă forță mentală pentru a putea deschide poarta către lumea subpământeană. Țelul lui declarat era cunoașterea deplină; nu mai voia să se mulțumească cu aluzii. Voia să atingă acea claritate pe care o căuta de atâta timp.

Eva îi respectase instrucțiunile și venise la Falun, unde îl cunoscuse pe Don Titelman. Acesta îi amintea în asemenea măsură de fratele ei, încât Eva nu voia să creadă că era o simplă coincidență.

Pe parcursul călătoriei lor, devenise tot mai nesigură cu privire la ce urmărea ea să realizeze cu ajutorul obiectelor lui Strindberg. Nu mai știa dacă voia să-și ajute tatăl, sau poate să distrugă acea lume subpământeană a lui?

Nici acum, când ședea lângă Don pe canapea, nu era sigură. Tot ce știa cu certitudine era că ar fi vrut să-l protejeze de finalul inevitabil al călătoriei lor. Îi netezi haina de catifea, apoi rămase nemișcată, atentă la sunetele reținute ale respirației lui.

Când simți atingerea Evei, Don dădu să îi apuce mâna. Voia să primească răspunsuri la toate întrebările cărora nu apucase să le dea glas. Ținând cont că ajunsese la o vârstă de mai bine de o sută de ani, Eva avea o minte surprinzător de ageră, iar cu rolul de avocată pe care-l jucase avusese mare noroc. Dar, cum se spune: *a mentsh*

on mazel iz vi a toyter mentsh, un om fără noroc e ca un om mort.

Când își aminti însă tot ce se petrecuse din sala de interogatoriu din Falun până în salonul căpitanului, Don nu își putu reține un zâmbet. În amintirea lui, ei doi aveau să cutreiere tot mereu orașul Ypres și cimitirul Saint Charles de Potyze, și deja de pe-acum simțea că-i este dor de ea, deși Eva ședea pe canapea, la nici un metru distanță de el.

Don își înălță privirea și încercă să formuleze o primă întrebare, însă exact în clipa aceea se lăsă o liniște de mormânt. Pe urmă se auziră tremurând paharele din bufet, iar spărgătorul de gheață *Iamal* se smuci o dată, după care începu să încetinească.

52. Deschizătura

Afară, în plin viscol, palele elicopterului începuseră să se rotească. Don încerca să-și ducă mâinile la urechi, pentru a nu mai auzi zgomotul, dar Moyano, care îl târâse afară, pe platforma de decolare de la pupa navei, îl trăgea întruna de braț.

Lângă el era Eva, care se opintea împotriva vântului. Își îngropase mâinile în buzunarele gecii, iar ochii ei, aflați în bătaia reflectoarelor, păreau injectați. Nu-și acoperise capul, iar șuvițele ei de păr ușor încărunțit abia dacă se mai vedeau sub stratul tot mai gros de zăpadă.

Agusto Lytton nu se ostenise să vină după ei în salonul căpitanului. Bătrânul aștepta deja în dreptul ușii deschise a elicopterului. Strigătele lui erau înghițite de vâjâitul rotorului.

Lytton le făcu un semn oamenilor săi să încarce ultima ladă de oțel în elicopter. Don îl recunoscu pe vecinul lui de cabină, Rivera, care apucă mânerul din față al lăzii și ridică masivul recipient în cala elicopterului.

La ușa aparatului de zbor se găsea o mică scară metalică. Treapta de jos se afundase deja în zăpadă.

Don urmărea cum palele de vânt smuceau elicopterul și-l făceau să alunece pe tălpi. Pe un viscol ca acela nici nu-și putea imagina cum avea să decoleze. Însă bătrânul nu părea deloc tulburat și îl împinse pe Don cu un ghiont în interiorul scăldat într-o lumină verde-gălbuie al aparatului de zbor.

Eva se așeză lângă Don, ghemuită, pentru a se feri de frig. Pereții elicopterului nu erau căptușiți în interior, iar pe geamuri se formaseră deja flori mari de gheață. Eva își sufla în palme și lovea podeaua cu picioarele. Sud-americanii se așezară pe rând la locurile lor. Din gurile lor ieșeau nori de abur înghețat.

Afară, în bătaia vântului, nu se mai afla decât Lytton. Urcă și el în cele din urmă scara metalică și aceasta se plie în urma lui. Bătrânul bătu în geamul carlingii și ridică degetul lui mare osos, dându-i astfel pilotului semnalul de decolare.

Cu palele rotindu-se la viteză maximă, elicopterul se clătină întâi într-o parte și începu apoi să se ridice de pe platformă cu mișcări smucite. La vreo zece metri deasupra punții spărgătorului de gheață îl prinse o pală de vânt și îl dezechilibră. Se auziră niște zgomote de frecare și zdrăngăniturile lăzilor metalice, care alunecau dintr-o parte într-alta în cală. Eva se lovi de Don, care își mușcă limba și simți un gust metalic, de sânge, în gură.

Pilotul sud-american reuși în ultima clipă să redreseze elicopterul și să-l ridice până la nivelul antenelor radar ale spărgătorului de gheață. Aparatul întoarse, cu o mișcare bruscă și scurtă, deasupra canalului spart de *Iamal* în gheață.

Jos, la nivelul mării, Don văzu ceva ce făcu pentru o clipă să-i stea inima în loc. Un corp lucios și alungit, de

forma unui trabuc, înainta despicând apele negre. Dar cu cât se îndepărtau mai mult de *Iamal*, cu atât mai sigur era Don că se înșelase, că nu fusese decât o rază de lumină reflectată, o iluzie optică datorată mai mult ca sigur stării lui de epuizare.

Timp de câteva minute, *Iamal* se mai zări din elicopter ca o stea îndepărtată, care strălucea singuratică în bezna nopții. Apoi dispăru, iar ei își continuară drumul prin vânt și ninsoare.

Îmbrăcați cu gecile roșii de expediție, oamenii lui Lytton ședeau la locurile lor, în sclipirile luminilor de siguranță. Nimeni nu vorbea, fiindcă zgomotul din elicopter era asurzitor.

Don își plimbă privirea pe fețele cu trăsături indiene, pe care strălucea doar albul ochilor. Moyano, care se afla față în față cu el, ținea strâns în mână o armă automată. Lângă Moyano stătea Rivera, care frământa în mâini un obiect asemănător unei măști din cauciuc. Un fel de cagulă, cu orificii pentru nas și gură.

Eva închisese ochii; pielea subțire de deasupra rădăcinii nasului ei era încrețită. Singurul care nu părea agitat era Agusto Lytton; ședea calm și examina steaua și crucea. Don își fixă privirea asupra celor două obiecte, fiindcă de la zdruncinăturile elicopterului începuse deja să i se facă greață. Obiectele lui Strindberg păreau singurele lucruri fixe din elicopter.

Pe măsură ce treceau minutele, crucea își modifica aspectul. Metalul devenea tot mai transparent și, curând, începu să lucească. Scânteierile luminii cuprinseră la un moment dat și steaua și cele două obiecte începură să se contopească. Era aceeași reacție pe care Don o văzuse

deja de nenumărate ori când flacăra becului Bunsen atingea o anumită temperatură.

O clipă mai târziu se deschise parcă un hău dedesubtul elicopterului. Don simți cum i se strânge stomacul când începură să coboare spre întinderea de gheață. Își lipi de piept geanta de umăr și căută neajutorat privirea Evei. Din cauza luminii slabe nu-i văzu însă expresia feței.

Nimeni și nimic nu l-ar fi putut pregăti pe Don pentru ceea ce îl aștepta când ateriză elicopterul. Și totuși, cunoștea acea priveliște din negativele lui Eberlein.

Oamenii lui Lytton îl împinseră până la marginea unui hău imens, care se căsca în gheață și cobora până în lumea subpământeană. Era o deschizătură perfect rotundă, cu marginile netede, care părea sudată de cineva cu o flacără în gheață. Gura tunelului vertical era atât de largă, încât Don abia dacă-i zărea marginea opusă. Dar preferă să se uite în zare, decât să-și îndrepte privirea în jos.

Elicopterul aterizase la vreo sută de metri distanță de deschizătură, urmele lăsate în zăpadă de tălpile sale se întindeau în direcția ei. Sud-americanii aduseseră lăzile metalice până la gura tunelului și le aliniaseră acolo.

Don își strânse la piept geaca, pentru a se proteja de vântul șuierător. Apoi văzu cum Rivera și Moyano prind de mânere o ladă și o coboară pe lângă peretele tunelului. Când metalul atinse peretele, dădură drumul lăzii, care fu imediat absorbită de tunel.

— *Éste es el final*, ultima stație, îi strigă Agusto Lytton în vuietul vijeliei. Îmi pare rău, dar pentru dumneavoastră, señor Goldstein, călătoria se încheie aici.

Apoi îi făcu un semn lui Moyano să se apropie. Sud-americanul se văzu nevoit să se aplece, pentru a

înțelege indicațiile lui Lytton. Don observă cum pe fața lui Moyano, acoperită de cicatrici de la vărsat de vânt, se ivește o expresie dezamăgită.

— Veți rămâne aici și veți veghea împreună cu Moyano, strigă Lytton. Sper că veți găsi ceva de făcut, să vă treacă timpul mai repede.

Bătrânul o conduse apoi pe Eva până la marginea deschizăturii. Făcură amândoi un pas mare pe deasupra marginii, de parcă dedesubtul lor nu s-ar fi căscat un hău, și în clipa următoare Don nu-i mai văzu.

Dinspre grupul de sud-americani se auzi un murmur îngrijorat. Aceștia îi urmară totuși pe cei doi, dispărând unul după altul în tunel. Don și Moyano rămaseră singuri, într-un vârtej de zăpadă.

După mai bine de o oră, Moyano începuse să-și piardă răbdarea. Sud-americanul porni să înconjoare deschizătura, lăsându-l pe Don în voia sa. Când Don se lăsă în genunchi și se uită în tunel, nu putu să nu se gândească la Nils Strindberg. La faptul că, într-o zi de iulie a anului 1897, el, Andrée și Frænkel avuseseră aceeași imagine în fața ochilor.

Pereții tunelului aveau sclipiri albastre-violacee, iar de-a lungul lor coborau filoane scânteietoare. Nu se vedea nicio fisură și erau atât de compacți, încât rezistau presiunii uriașe a oceanului cu toate miliardele sale de tone de apă. Un tentacul care se întindea kilometru după kilometru către centrul pământului. Don nu-și putea imagina cum ar fi supraviețuit cineva unei căderi într-o asemenea adâncime, și totuși, Lytton și Eva...

Gândurile lui Don fură întrerupte de scrâşnetele unor paşi pe zăpadă.

Era Moyano, care îşi încheiase rondul, şfichiuit de vântul aspru. Don se uită la sud-americanul care se aplecase acum, la rândul său, deasupra marginii.

— *Es un milagro, ¿no?* O minune, nu-i aşa? şopti Moyano.

Don se surprinse dând din cap. Alunecă pe genunchi puţin mai aproape de gura tunelului, pentru a vedea mai bine scânteierile pereţilor. Dar oricât ar fi căutat el din priviri vreun indiciu, tot nu putea pricepe cum să fi supravieţuit Lytton şi Eva căderii. Căci pereţii tunelului erau perfect netezi şi verticali.

Moyano îşi dădu jos o mănuşă şi veni lângă Don. Se lăsă pe vine şi pipăi marginea interioară a tunelului. Mâna lui fu instantaneu atrasă de perete şi se lipi ca o ventuză de acesta. Moyano trase de câteva ori şi, într-un final, reuşi să-şi dezlipească mâna de perete cu un plescăit.

— Ia vedeţi şi dumneavoastră, îi şopti lui Don, care îşi apropie, la rândul său, temător mâna de perete.

O clipă mai târziu, mănuşa lui Don dispăru în abis.

Pereţii tunelului păreau oarecum fluizi, ca o suprafaţă de sticlă care începe să se topească. Don se întrebă cum de nu observase acest lucru până atunci.

Moyano se ridică în picioare, mai făcu un pas către tunel şi se opri balansându-se chiar la marginea acestuia. Lui Don, silueta care se înălţa deasupra abisului îi făcu o impresie oarecum ameninţătoare. Se dădu puţin înapoi, pentru a se feri de mâna sud-americanului care dădea să apuce ceva.

Moyano ridică piciorul pentru un ultim pas în gol. Braţele pe care le întinsese larg fâlfâiau în bătaia vântului.

Dar exact în clipa când părea că se va prăbuși în tunel, Moyano se plesni cu mâna peste gât, într-o parte. Inițial, Don crezu că ucisese o insectă, dar imediat văzu țâșnindu-i sângele printre degete. Curgea în cascade, șuvoaie roșii se revărsau peste gheață și zăpadă. O clipă doar mai reuși să stea în picioare, dar apoi i se înmuiară genunchii și se prăbuși la gura tunelului.

Don se întoarse în întuneric, cu fața împotriva vântului. Din cauza ninsorii puternice îi era imposibil să-și țină ochii deschiși, dar ceea ce recunoscu vag îi păru complet lipsit de sens.

Pe întinderea de gheață, ceva părea să se fi *trezit la viață*? Ceva asemănător unui val alb-cenușiu se apropia unduindu-se. Troiene de zăpadă veneau rostogolindu-se spre el și se înălțau deasupra lui ca niște fantome. Niște costume de camuflaj alb-cenușii se năpustiră asupra lui.

Mai multe nu apucă Don să vadă, înainte de a fi trântit pe burtă în zăpadă. Cineva i se așeză cu toată greutatea sa pe spinare și Don simți cum i se umple gura de zăpadă. Un cot înfipt în ceafa lui îl făcu să elimine din plămâni ultimul rest de oxigen. Cu o mișcare disperată, reuși să se întoarcă puțin într-o parte, doar atât cât să ia o gură de aer.

Stând acolo în zăpadă, gâfâind și gândindu-se că ceva mai rău de-atâta nu mai avea cum să i se întâmple, văzu venind încet spre el roțile cu crampoane ale unui scaun cu rotile.

— Don Titelman, rosti un glas bine cunoscut de undeva de deasupra roților. Trebuie să mărturisesc că ați devenit o adevărată pacoste.

Presiunea cotului din ceafă scăzu, iar Don izbuti să se răsucească pe spate și să privească în sus, clipind des. Printre fulgii de zăpadă recunoscu chipul Tatei, acoperit pe jumătate de urme de arsură.

— Ultima oară, în Wewelsburg, v-ați cam grăbit să ne părăsiți. Dar eu n-am pierdut speranța să vă revăd.

Un ochi era mort, celălalt, treaz și pătrunzător.

— Ajutați-l să se ridice, porunci Tata.

Don se simți înșfăcat de brațe. Oamenii Tatei îl ridicară în picioare. Încercă să se smulgă din mâinile lor, dar simți cum îi alunecă pe zăpadă bocancii Dr. Martens. Alături de Tata se afla Eberlein, în costum de camuflaj și cu o pereche de ochelari cu lentile polarizate pe nas. Din spatele lui se apropia clătinându-se Broscoiul.

— Ați ajuns atât de aproape și n-ați apucat să vedeți nimic, constată Tata cu regret în glas. Elena?

Din grupul de soldați care îl însoțea pe Tata se desprinse o făptură scundă, care porni către el cu pași mlădioși. Când își dădu jos gluga, Don recunoscu ochii fardați cu negru ai tinerei din turnul nordic al cetății Wewelsburg.

— Da, Tată? răspunse Elena.

— Îl luăm pe Titelman cu noi, decise Tata. O să aibă un sfârșit adecvat.

Don văzu cum i se prinde o cătușă la o mână.

— Iar tu, Elena, vei purta răspunderea pentru el acolo jos, adăugă Tata.

Elena întinse o mână. Tata o apucă și îi prinse în jurul încheieturii cealaltă cătușă.

Spatele alungit și îngust care se înălța deasupra spetezei scaunului cu rotile se apropie de marginea

deschizăturii. Privi în jos, înspre sclipirile albăstrui. Apoi porunci:

— De acum înainte nimeni nu mai scoate un cuvânt.

Elena își apropie talpa unei cizme de peretele tunelului și îi făcu semn lui Don să procedeze la fel. Când călcă, se auzi un plescăit, iar talpa rămase lipită de perete.

O mână invizibilă părea să se fi întins după ea și să încerce acum să o tragă în jos. Ochii verzi se înălțară spre Don.

— *Venga, signor Don.* Haideți.

Don își luă cu un gest nesigur ochelarii de pe nas și auzi cum se lipește de perete și talpa bocancului său. Elena trase apoi de cătușă și, în clipa următoare, se prăbușiră amândoi în tunel.

53. Soarele Negru

Peretele tunelului îl trăgea în jos tot mai repede. Acum, Don nu-și mai simțea doar talpa bocancului lipită de perete, ci și spatele. Deși îi era imposibil să se miște și atârna de perete ca o insectă, viteza cu care se deplasa creștea, făcându-l să se prăbușească, lipsit de voință, în adâncul lumii subpământene.

Curentul de aer îi bătea cu atâta forță în față, încât era nevoit să-și lase capul pe spate pentru a vedea cât de cât ceva. Părul i se ridicase măciucă, iar costumul de catifea fâlfâia, gata-gata să se sfâșie.

Deja din primele clipe când începuse să cadă, ninsoarea de afară se redusese la un mic punct alb. Acum nu se mai vedea deja de mult, dar în tunel nu era nicidecum întuneric.

Pereții albaștri-violacei aruncau scântei, ca bolta înstelată a unui cer nocturn. Deasupra lui Don se prăbușeau, la rândul lor, în adâncul pământului toți acei oameni în costume de camuflaj.

Cel mai limpede îl distingea pe Tata, care plutea, fixat în scaunul său cu rotile, la numai zece metri deasupra lui Don. Lângă Tata îi recunoscu pe Eberlein, care părea

țintuit de perete ca un fluture, și o făptură care amintea de o minge albă de biliard teșită: era Broscoiul, nu-ncăpea îndoială.

Când începuse să cadă, Don fusese prea înfricoșat pentru a putea gândi. Singura lui reacție fusese să-și strângă la piept geanta și să-și încleșteze dinții. Dar acum, după ce se scurseseră deja câteva minute fără să se fi ciocnit de ceva, începu să se întrebe când vor ajunge în sfârșit la capătul acestui abis absorbitor.

Își aminti cum citise undeva că nimeni nu reușise să ajungă mai departe de doisprezece kilometri sub pământ, dar ei se aflau deja cu siguranță mult mai departe.

Deasupra lui se întindeau apele reci ale Oceanului Arctic, dedesubt îl aștepta o pătură dogoritoare de metal topit și magmă lichidă. Don își imaginase întotdeauna iadul ca pe ceva veșnic arzând, dar în mod ciudat, cu cât pătrundeau mai adânc în tunel, cu atât era mai frig.

În pofida aerului care-i sufla în față cu putere, Don reuși să se întoarcă spre Elena. Tânăra închisese ochii, dar gura ei se mișca de parcă s-ar fi aflat în transă. Don se întrebă dacă n-ar fi fost mai bine să încerce să o trezească, însă chipul ei exprima atâta liniște, încât renunță. În schimb, se lipi și mai strâns de geantă și închise la rândul său ochii. Cădea, fără să vadă unde.

Își ținu ochii închiși aşa de mult timp, încât la un moment dat avu senzația că îi înțepeniseră pleoapele de frig. Gura abia și-o mai putea mișca, obrajii și fruntea îi amorțiseră de la vântul tăios.

Deodată, Don sesiză o mică modificare în sunetul curentului de aer care-i sufla în față. Inițial, abia dacă îndrăzni să tragă nădejde, dar în cele din urmă se convinse

că viteza cu care cădeau scăzuse într-adevăr. Vâjâitul sonor al aerului se transformase într-un susur, iar curând simți cum coboară ușor ca un fulg spre solul acoperit de o ceață plumburie.

— Ne așteaptă.

Glasul Elenei răzbătu prin ceață. Don încercă să-și miște umerii, însă peretele îl ținea încă prizonier.

Pe ultimii metri de cădere lină, ochii lui Don începură să se obișnuiască cu întunericul. Acolo jos, totul era învăluit în abur, iar frigul era de-a dreptul insuportabil.

Don făcu o grimasă pentru a-și dezmorți mușchii feței. În clipa în care își așeză ochelarii pe nas, călătoria lor se sfârși.

Pe cât de brusc îl atrăsese peretele, pe atât de blând îl eliberă acum. Don mai coborî plutind câțiva metri și ateriză, în cele din urmă, într-un strat de praf cu o grosime de câțiva centimetri.

Elena aterizase și ea și când îl trase pe Don mai aproape, lanțul dintre cele două cătușe zornăi slab. Ceva, nu știa nici el ce anume, îl făcu pe Don să o apuce de mână, poate fiindcă era singura sursă de căldură din preajma lui.

În fața lor se întindea învăluită în ceață o galerie care amintea de nava unei biserici gotice. Pereții ei răspândeau aceeași lumină albastră-violacee ca tunelul, dar erau altfel arcuiți. Don avu impresia că erau făcuți dintr-o stofă subțire, care se unduia în bătaia vântului. Un lucru de altfel imposibil, fiindcă acolo jos, în spațiul acela umed și neprimitor, aerul era neclintit.

În spatele lui se adunară soldații cu armele lor vopsite în alb și lunetele de ochire pe timp de noapte.

Eberlein se aplecase la urechea Tatei și îi vorbea în șoaptă. Scaunul electric cu rotile se afundase în praf, roțile sale devenind invizibile. Elena se apropie prin ceață de un perete al galeriei arcuite și îl trase pe Don de cătușă după ea.

Bocancii Dr. Martens brăzdau praful, pe măsură ce Don înainta cu pași împleticiți, străduindu-se să nu-și piardă echilibrul. Când ajunseră în apropierea peretelui galeriei, Don constată că era făcut dintr-un material ciudat, cu un aspect fluid. Spre deosebire de peretele sticlos al tunelului, acesta era alcătuit dintr-o pulbere sfărâmicioasă, care cădea pe jos ca fulgii de zăpadă. Între el și masele colosale de pământ nu se aflau decât aceste ciudate cascade care mărgineau galeria.

Don întinse temător un deget, pentru a pipăi peretele, și se trezi că îi dispare până la cot brațul în pulbere. În spatele peretelui părea să nu se găsească altceva decât un nor format din firicele de praf și fulgi, care se prelingeau ușor pe brațul lui.

Stând acolo și admirând scânteierile albastre-violacee ale cascadei de pulbere, se întrebă ce știa el de fapt despre iadul pe care unele mituri îl descriau ca fiind înghețat.

Cele două cuvinte nordice vechi „Nifl" și „Heim" desemnau literal „lumea învăluită în ceață". O lume în care se însera mereu, fără să se facă vreodată noapte. Potrivit legendelor islandeze, aici domnea un ger cumplit, iar aerul era plin de gaze și vapori otrăvitori. Inuiții credeau că locul acesta se află undeva sub Oceanul Arctic și îl numeau „Adlivun". Era Hades, tărâmul umbrelor în mitologia greacă, iar Bube ar fi spus...

— *Sheol*, șopti Don. *Geyen in Sheol.*

Elena, în schimb, nu avea iadul în fața ochilor, când atinse peretele din pulbere. De când se prăbușise în tunel, auzise vorbindu-i în șoaptă glasul alinător al mamei.

Și acum, când stătea în fața peretelui, simțea imboldul de a face un pas înainte și a pătrunde în pulberea curgătoare. În depărtare, în spatele punctelor luminoase, i se părea că recunoaște niște chipuri care o îndemnau din priviri să vină mai aproape.

Vedea cum li se mișcă gurile. Formau cuvinte pe care nu le deslușea. Parcă i-ar fi cerut ceva, ceva ce numai ea ar fi putut să le ofere.

Elena întinse mâna și, în ploaia milioanelor de firicele de pulbere albastră-violacee, îi păru că devenise transparentă. Sub piele căpătase un luciu auriu-roșiatic, iar mușchii și tendoanele se vedeau ca niște fire strălucitoare. Își umplu mâna cu pulbere și și-o retrase apoi cu băgare de seamă.

Inițial, pulberea din mâna ei păru neînsuflețită, nedeosebindu-se cu nimic de un praf negru-cenușiu. Încetul cu încetul, firele de praf începură însă să se trezească la viață și să lumineze fața Elenei.

Elena se gândi la Wewelsburg și la pulberea pe care Fundația o păstra în bilele de sticlă. La materialul care îi stătuse la dispoziție pentru a-și exprima viziunile despre fundamentele fizicii și chimiei. Pulberea scânteietoare îi vorbea acum din nou, arătându-i structuri moleculare și legături atomice. Dar Elena nu mai avea de gând să realizeze schițe referitoare la structura exterioară a lumii.

Ridică mâna spre Don, pentru a-i arăta și lui pulberea care sclipea atât de frumos în palma ei. Dar suedezul păru mai degrabă înspăimântat — în spatele lentilelor aburite ale ochelarilor săi de pilot ochii i se îngustaseră, formând

două linii. Pe urmă începu să scotocească în geanta de umăr și scoase de acolo un mic inhalator. Elena văzu cum și-l duce lacom la gură.

După ce inhală o dată cu nesaț din tricloretilenă, Don își dădu ochii peste cap și pentru câteva clipe avu senzația că orbise. De îndată ce îi reveni văzul, începu să caute în geantă tabletele de mogadon.

De privirea Elenei nici că-i păsa. Înainte de a fi din nou în stare să meargă, trebuia să-și astâmpere bătăile inimii. Niciun pas nu ar mai fi putut înainta în această galerie a iadului, înainte ca drogul să-și facă efectul.

Când Elena îl trase însă de cătușă după ea, Don oftă și pricepu resemnat că acolo, sub pământ, el nu avea nimic de spus. Porniră amândoi, în galeria cu sclipiri violacee, pe urmele oamenilor Fundației.

Don și Elena mergeau cot la cot la câțiva pași în urma oamenilor îmbrăcați în alb. Soldații în costumele lor de camuflaj păreau niște făpturi alcătuite din lumină, care alunecau pe lângă pereții galeriei fără să atingă pământul.

În fruntea grupului se afla Tata în scaunul lui cu rotile, cu țeasta chealǎ legănându-se de colo-colo ca o lumină răzleață. Se auzea un huruit slab de la roțile care alunecau învârtindu-se în stratul de praf răscolit.

La câțiva pași în urma spinării alungite și înguste a Tatei, Don îi recunoscu pe Eberlein și pe Broscoi. Ochelarii cu lentile polarizate se întorceau din când în când spre el, de parcă Eberlein și-ar fi dorit nespus de mult ca mai cu seamă Don să vadă ce li se înfățișa acolo.

După ce un timp îndelungat nu se auzise nimic, îi întâmpină deodată, din adâncul galeriei, un bubuit

înfundat. Zgomotul devenea tot mai puternic pe măsură ce înaintau și curând se transformă în niște bătăi asurzitoare.

Don aruncă o privire furișă Elenei și observă cum îi ies pe gură, la intervale de timp regulate, norișori de abur alb. Propria lui respirație era, în schimb, tot mai gâfâită. Se apucă să caute în geantă ceva liniștitor, dar se opri brusc, fiindcă își dădu seama că ajunseseră la destinație. Unul dintre soldații din față ridică o mână, făcându-le semn să rămână pe loc. Scaunul cu rotile al Tatei se opri din mers și în aceeași clipă se auzi o nouă bubuitură, al cărei ecou prelung făcu să vibreze coșul pieptului și spinarea lui Don.

În ceața tărâmului subpământean, Don căută iarăși mâna caldă a Elenei. Îi apucă degetele și își plimbară amândoi privirile în imensa sală în care se sfârșea galeria.

Elena nu știa ce să creadă despre locul acesta, care îi fusese de atâtea ori descris. Și-l imaginase ca pe un palat de basm, un izvor magic al înțelepciunii și înțelegerii. Or acum, când ceața începuse să se risipească, pricepu că descrierea Tatei nu corespundea realității. Nu se aflau într-un palat de lumină și adevăr; se găseau într-un mausoleu, în care bine-veniți nu erau decât cei care se stinseseră din viață.

Spațiul care se deschidea înaintea lor era atât de vast, încât nu vedeai unde se sfârșea, și când își lăsă capul pe spate, Elena privi spre o boltă înstelată, presărată cu lumini de mărimea unei gămălii de ac. Și totuși, uriașa sală trebuia să se sfârșească undeva, căci spre tavan se înălțau niște coloane subțiri. Umpleau grota cu siluetele lor, ca o pădure nesfârșită de copaci goi.

În clipa când dădu să facă un pas înainte, simți o strânsoare de fier în jurul încheieturii mâinii. Cineva o opri în loc și când se întoarse cu o mișcare smucită, întâlni privirea Tatei.

— Labirintul acesta e mult prea mare pentru tine, Elena, spuse Tata. Mai bine ar fi să mă urmezi.

După care Tata trase de mânerul scaunului cu rotile și acesta se puse în mișcare. Roțile sale brăzdară zuruind marea de pulbere, purtându-l pe Tata până în dreptul coloanelor.

Soldații în uniforme albe îl urmau îndoiți de spate, de parcă s-ar fi așteptat să întâmpine vreo rezistență. Lângă Eberlein înainta agale Broscoiul și la un moment dat dispărură amândoi printre coloane.

Don simți că-l ia cu amețeală când realiză că orice contact cu realitatea fusese întrerupt. Aștepta ca mogadonul să-i tulbure mintea, pentru a se putea convinge mai ușor că ceea ce i se întâmplă nu e decât o halucinație.

Elena îl trăgea de cătușă, iar el o urma împleticindu-se. De unde le venise nemților ideea să-l care după ei în lumea subpământeană nu putea pricepe.

Coloanele pe lângă care înaintau înotând în praf erau foarte subțiri și se înălțau în întuneric ca niște făclii cu luciri albăstrii. Don se întreba cum puteau susține niște proptele atât de firave greutatea de neimaginat a pământului de deasupra lor.

Gândurile sale se întoarseră la Bube și la casa ei din anii 1950, în grădina căreia putrezeau fructele; la masa de sticlă sub care stătea întins, atent la glasul ei mormăit.

Câtă vreme izbutea să rămână în viață, nu avea să dispară nici ea în totalitate. Toate poveștile ei se întipăriseră

în trupul lui ca nişte urme de arsură. Abia când el n-avea să mai fie, se vor pierde şi poveştile ei, iar adevărul lor va fi uitat pe vecie.

Dar când se gândi cât de mutilată era propria lui viaţă, se întrebă de ce o iubise atât de mult pe Bube. Când nu-i putuse alina durerile şi când, în general, nu puteai aştepta de la un copil să dea timpul înapoi. De când se ştia se luptase să-şi stăpânească frica, dar aici, în tărâmul subpământean, lupta aceasta i se părea tot mai lipsită de sens.

Elena, care mergea alături de Don, se lăsase la rândul ei în voia gândurilor. Glasul liniştitor al mamei o conducea prin imensa sală. Îi vorbea în şoaptă despre lumina caldă a soarelui, care inunda un balcon dintr-o suburbie sudică a oraşului Napoli. Îi făgăduia că acum, în sfârşit, avea să se întoarcă acasă.

Nu e un loc tăcut, îşi spuse Elena. În jurul ei întrezărea nişte umbre. Nici măcar cercetătorii Fundaţiei nu fuseseră în stare să-i spună despre ce fel de sală era vorba. Ea însăşi prefera să creadă că se află într-un punct în care linia de demarcaţie dintre lumea aceasta şi cea de dincolo înceta să mai existe.

Gândurile ei fură curmate de către Tata, care se oprise între coloane. Îl văzu discutând în şoaptă cu ofiţerul care comanda trupa specială.

Ofiţerul îşi luă arma de pe umăr şi i-o oferi Tatei. Tata arătă cu ţeava ei o suprafaţă goală, aflată la distanţă de câteva sute de metri de ei. Apoi le făcu semn soldaţilor să se împrăştie. Scaunul cu rotile reîncepu să se deplaseze.

Don nu mai simţea altceva decât resemnare şi mâhnire. Se hotărâse să accepte tot ce se înfăţişa ochilor săi.

Pulberea scânteietoare și coloanele sclipitoare, care se înălțau către bolta înaltă a sălii. Ceața din Niflheim, care îl învăluia cu frigul ei umed și tăios.

Când ajunseră pe suprafața goală din spatele coloanelor, inima lui începu să bată cu atâta furie, încât nimic din geanta cu medicamente nu ar mai fi putut-o calma. În fața lui, în ceață, erau aranjate în cerc, ca într-un sanctuar păgân, niște blocuri de piatră grosolan cioplite. Iar ceea ce zări în mijlocul lor îi zgudui întreg corpul într-un reflex de a vomita pe care toată viața lui încercase să și-l înfrâneze.

În centrul cercului de piatră plutea un soare întunecat uriaș, cu douăsprezece raze îndoite la capete în unghiuri drepte. Era Soarele Negru, care răsărise din praf și plutea acum imponderabil, înconjurat de blocurile de piatră.

Elena cunoștea Soarele Negru, fiindcă auzise legenda acestuia încă din primul an petrecut la Wewelsburg. Cu mult timp în urmă, Tata îi explicase de ce pusese Karl Maria Wiligut odinioară să fie asamblat acel mozaic în pardoseala sălii rotunde a turnului nordic.

Soarele Negru reprezenta poarta unei alte lumi, iar pe pragul acesteia, viziunile fuseseră cel mai clare. Razele sale erau antenele prin intermediul cărora se făceau auzite murmurele din cealaltă lume.

Dar acum, când îl vedea pentru prima oară cu ochii ei, atenția Elenei nu fu atrasă atât de discul negru și razele îndoite la capete în unghiuri drepte, cât de imensul cerc metalic, pe care niște bărbați cu plete negre erau pe cale de a-l instala. Cercul acesta avea șase scaune, legate între ele cu cabluri, iar pe unul dintre ele ședea un bătrân cu

o piele atât de subțire, încât dedesubtul ei se întrezăreau, gălbui, oasele capului.

Don se uită clipind spre grupul de sud-americani, pentru a nu fi nevoit să privească Soarele Negru. Oamenii lui Lytton își traseseră pe cap niște măști de cauciuc cu orificii pentru nas și gură, care le acopereau în întregime capetele, părând parcă lipite de ele. La un moment dat, măștile de cauciuc începură să lumineze în întuneric, în ritmul curenților electrici care traversau creierii bărbaților cu plete negre.

Fostul vecin de cabină al lui Don, Rivera, își fixă în cele din urmă un cablu de tâmplă, care se continua până la următorul scaun și la următorul sud-american. Curând, toți erau uniți cu cabluri, de la scaun la scaun, alcătuind de jur împrejurul cercului metalic un lanț de mașinării umane.

Agusto Lytton îi făcu semn lui Rivera să înceapă. Acompaniate de bubuiturile subterane, cablurile începură să pulseze cu luciri verzui.

Don se uită nedumerit la Elena, dar nici ea nu părea să înțeleagă ce aveau de gând sud-americanii cu construcția lor complicată.

Tata montă pe arma sa o lunetă, iar soldații germani se adăpostiră în spatele blocurilor de piatră. Fără niciun sunet, se lăsară în genunchi în stratul gros de praf.

Don își aduse aminte de Eva și începu să o caute din privire. Însă în cercul metalic, înconjurat de blocurile de piatră, nu se vedeau decât Agusto Lytton și cei cinci sud-americani, toți legați între ei cu cabluri. În fața capetelor lor luminoase, Soarele Negru începu să-și

modifice aspectul. Discul se înmuie, de parcă ar fi fost din lut, iar lutul acesta vâscos începu să se rotească încet și continuu.

Pe măsură ce mișcările sale circulare se înteţeau, Soarele Negru semăna tot mai mult cu un vârtej întunecat. Cum se rotea acolo în aer, în faţa bărbaţilor așezaţi în cerc, părea că ar vrea să absoarbă și ultimul strop de lumină din sala imensă.

În același timp, razele sale păreau să se alungească. Iar una dintre ele ajungea aproape până în dreptul femeii care, cândva, se numise Eva Strand și pretinsese că ar fi avocată.

Stătuse probabil tot timpul ascunsă în spatele discului, dar acum se îndrepta spre Lytton. În mână ţinea acel obiect, din cauza căruia Don ajunsese atât de departe de casă. Crucea lui Strindberg era transparentă și strălucea pe fundalul gecii roșii cu care era îmbrăcată Eva. Lytton nu acordă însă nicio atenţie fiicei sale. Privirea lui era aţintită asupra Soarelui Negru din lumea subpământeană.

Eva trecu pe lângă tatăl ei și, îndepărtându-se de grupul de sud-americani, se opri exact la jumătatea distanţei dintre cercul metalic și soldaţii germani. Aceștia o luaseră în vizor din spatele blocurilor de piatră, dar păreau să aștepte un semn din partea Tatei. Acesta își aţinti ochiul sănătos asupra Evei și o urmări cum se apleacă spre suprafaţa acoperită de praf.

Eva își umplu mâna cu pulberea neagră-cenușie și o privi cu atenţie. În clipa următoare, Don observă cum se trezesc la viaţă scânteierile violacee ale pulberii și încep să lumineze chipul îmbătrânit al Evei.

După ce privi un timp îndelungat pulberea, Eva își întoarse privirea spre Don. Dădu scurt din cap și schiță un zâmbet. Nu părea deloc surprinsă de prezența lui.

În spatele ei se aflau vârtejul absorbitor și capetele luminoase ale sud-americanilor. În jurul ei, o mare cenușie de pulbere neînsuflețită. Eva își mișcă buzele, de parcă ar fi vrut să-i spună ceva lui Don, însă cuvintele ei fură înghițite de o nouă bubuitură prelungă.

După ce ecoul acesteia se stinse și se făcu din nou liniște, Don simți cum îl smucește cineva de mâna încătușată. Se întoarse și se uită la Elena, care o fixa și ea acum pe Eva.

În spatele Elenei se afla Tata, care își potrivea arma, și când Don văzu aprinzându-se un punct roșu, pricepu că își montase la armă un indicator de țintă cu laser. La fel procedară și soldații germani ascunși în spatele blocurilor de piatră. Întunericul cețos era străpuns de tot mai multe raze laser.

Don se întoarse din nou spre Eva, neputând să priceapă de ce nu se urnea din loc. Era imposibil să nu fi observat ce se petrecea și totuși, stătea nemișcată, fără să arate vreo reacție. Cablurile care uneau capetele luminoase ale sud-americanilor pulsau tot mai repede, iar în centrul vârtejului negru apăruse o adâncitură.

Era o spirală acaparatoare, care părea să înghită din clipă-n clipă tot ce se afla în jurul ei. Când Don își îndreptă privirea spre ea, simți cum i se îngreunează corpul. Avea senzația că spirala îi smulge inima și sufletul și că întreaga lui persoană va fi absorbită de vârtejul Soarelui Negru.

Elena simțea la rândul ei copleșitoarea forță de atracție a spiralei, dar ce o tulbura pe ea cel mai mult nu

era senzația tot mai accentuată de greutate, ci faptul că glasul mamei amuțise, înghițit parcă de vâjâitul fatal al vârtejului.

La un moment dat observă că raza laser din arma automată a Tatei începuse să se deplaseze, îndreptându-se treptat către Eva Strand. Elena încercă să rostească o avertizare, dar glasul i se frânse din cauza tulburării care pusese stăpânire pe ea.

Pe fruntea luminoasă a avocatei apăru un punct roșu, ca o țintă. Zăbovi acolo timp de o secundă.

Don nu auzi împușcătura. O văzu doar pe Eva prăbușindu-se brusc, ca o marionetă căreia i-a tăiat cineva pe neașteptate sforile.

Țipătul care îi crescu din piept abia dacă îi trecu peste buze. Se smuci o dată și o trase pe Elena de cătușă după el, ieșiră din spatele blocului de piatră și se îndreptară către trupul căzut la pământ al avocatei.

Lytton pricepuse între timp și el ce se întâmplase și se aruncă pe jos, la adăpostul cercului metalic. Se auzi un fâsâit și cablurile încetară să mai lumineze. Sud-americanii se aruncară și ei, pe rând, de pe scaune la adăpostul acelei bizare construcții circulare.

Don și Elena ajunseseră lângă Eva. Don căzu în genunchi, îi puse Evei o mână sub cap și i-l ridică prudent. Cu degetele celeilalte mâini încercă să oprească sângele care îi șiroia de la ceafă, acolo pe unde ieșise glonțul. Pe fruntea Evei, acolo unde pătrunsese glonțul din arma Tatei, se căsca o gaură de mărimea unei monede. Un al treilea ochi, care amintea de rana din frunte a fratelui ei. Moartea îi apropiase pe Eva și Olaf, îi trecu lui Don prin minte. Moartea anulase diferența de timp dintre viețile lor.

Don se auzi strigându-i Evei să se trezească. Se aplecă atât de aproape de ea, încât îi simţi pe obraz respiraţia slabă. Apoi văzu în ochii ei, în spatele pupilelor, un licăr. Ar fi vrut să-i spună ceva, dar oricât s-ar fi străduit, nu găsea cuvintele potrivite.

— Don Titelman, şopti Eva. Aţi avut un... vagon de marfă... frumos.

— Eva...

— Dar nu... Nu trebuia. Nu trebuia să vă aducă aici.

— Eva, şopti Don, încercaţi să respiraţi.

Eva se uită lung la el, până când licărul din ochii ei se stinse, suflat parcă de o adiere de vânt.

Elena urmări cum e învăluit de praf chipul palid al avocatei. Ridurile fine de pe faţa ei se atenuau şi se netezeau văzând cu ochii. Don încă mai încerca să oprească sângele, iar când îşi înălţă privirea spre Elena, aceasta văzu cum mestecă în gol maxilarele lui.

Sud-americanii aflaţi la adăpostul cercului metalic se puseră în mişcare, iar vârtejul începu să se domolească. În lipsa curenţilor electrici din creierele celor şase bărbaţi, viteza cu care se rotea Soarele Negru scădea. Discul se învârtea tot mai slab şi în cele din urmă, Soarele Negru rămase suspendat în aer, la fel de neclintit cum fusese şi înainte de straniul experiment al lui Lytton.

Razele laser ale germanilor ascunşi în spatele blocurilor de piatră dansau în negură. Tot mai multe puncte roşii se opreau asupra cercului metalic.

Elena se uita la crucea luminoasă pe care o ţinea încă în mână Eva. O desprinse cu grijă din degetele femeii moarte şi observă că deasupra ei era aşezată steaua.

De cealaltă parte a trupului neînsufleţit al avocatei şedea Don cu capul plecat şi umerii tresărind. Elena cuprinse în palmă metalul rece şi îşi duse crucea la piept.

Se uită cu coada ochiului la Tata, conştientă că o urmărea din spatele blocului de piatră. Apoi se răsuci cu faţa către cercul metalic al sud-americanilor şi se ridică încet în picioare.

— Jansen!

Glasul şuierat al Tatei sfâşie ceaţa. Ceva se mişcă în praf, în preajma cablurilor, dar Tata nu primi niciun răspuns.

— Pentru că dumneavoastră sunteţi desigur Jansen, cel care a înviat din morţi, strigă Tata. Dar de data aceasta vizita dumneavoastră va fi scurtă. Doar vedeţi care a fost soarta fiicei dumneavoastră.

— Dar ce legătură a avut ea cu noi doi? răspunse Lytton strigând de la adăpostul cercului metalic. Afurisita asta de lume subpământeană i-a costat viaţa pe cei doi copii ai mei.

— Întunericul cere sacrificii. Cine poate şti asta mai bine decât dumneavoastră, replică Tata.

Mecanismul scaunului cu rotile începuse să-l ridice în picioare. Elena văzu cum se iveşte pe deasupra marginii blocului de piatră chipul ars al Tatei.

— Fiica dumneavoastră, Jansen, m-a mutilat. Nimeni nu le-a cerut ei şi lui Titelman să arunce în aer turnul Fundaţiei. Dacă îndrăzniţi să vă arătaţi faţa, puteţi să continuaţi experimentul dumneavoastră promiţător.

— Şi ce se va întâmpla dacă vom reuşi să deschidem poarta? strigă Lytton. Dacă reuşim să contactăm lumea de dincolo?

Tata nu-i răspunse. În schimb, se mai aprinseră câteva raze laser. Dar acestea veneau din direcția sud-americanilor, care luaseră poziție în spatele cercului metalic, ținând în mâini propriile lor arme automate. Razele adversarilor se încrucișau în ceață, formând o rețea complicată de axe luminoase.

— Am să vă propun altceva, strigă Lytton. O veți ruga pe fiica dumneavoastră să ne aducă crucea. După aceea vă veți retrage cu toții în liniște, iar noi ne vom îndeplini misiunea.

Elena se uita la punctul roșu care rătăcea pe pieptul ei. Provenea de la arma cu care ținea spre ea unul dintre oamenii lui Lytton.

Don zări ivindu-se în aceeași clipă un alt punct roșu pe ceafa Elenei, care provenea de la arma automată din mâna Tatei.

Elena își lipi crucea de frunte, pentru a-i simți răceala. Se străduia din răsputeri să perceapă în sinea ei glasul mamei. Privi la Soarele Negru, care plutea în aer misterios și fără greutate. Pe discul său lucios observă cum începe să se contureze propriul ei chip.

Don se ridicase la rândul lui în picioare, după ce așezase lin, în stratul de praf moale, capul Evei. Urmări privirea Elenei către soarele subpământean.

Părea că avea să-și modifice din nou aspectul. Discul său începuse parcă să devină mai luminos. La ureche, Don auzea glasul Elenei șoptind niște cuvinte care sunau italienește. Cu fiecare cuvânt rostit, lumina soarelui era tot mai strălucitoare.

— Elena, strigă Tata.

Dar Elena părea să nu-l audă.

— Elena! mai șuieră Tata o dată. Ai să-mi aduci mie crucea.

Don urmărea cum se intensifică lumina soarelui, pe măsură ce Elena își mișca tot mai repede buzele. Își duse o mână la ochi, pentru a se feri de lumina orbitoare. Acum îl recunoscu și pe Agusto Lytton, care stătea întins dedesubtul discului radios. Orbitele sale erau singurele pete întunecate de pe capul bătrânului, scăldat acum de lumina strălucitoare.

Elena simți cum trage ceva de ea, de parcă i s-ar fi cerut să întreprindă un ultim lucru. Stătea înaintea unei porți, lăsând în urma ei întunericul, dar nu știa cum să o deschidă.

— Vreau, *lo voglio,* murmura Elena. Vreau să primiți din partea noastră crucea.

Dinspre discul alb al soarelui simți în clipa aceea o adiere. Un nor luminos de pulbere scânteietoare se desprinse din centrul său și se deplasă plutind pe deasupra stratului de praf negru-cenușiu.

Don văzu cum se apropie de ei norul și o învăluie pe Elena. Cu ochii închiși, tânăra întinse crucea și șopti:

— Vreau să mă luați cu voi.

Când redeschise ochii, Elena nu mai văzu în jurul ei nimic din tărâmul subpământean. Vălurile de ceață se risipiseră, blocurile de piatră și gerul crâncen dispăruseră. Nu mai rămăsese decât lumina, care inunda totul împrejurul ei, iar ea se simțea acum cuprinsă într-o îmbrățișare caldă.

— Ia-mă cu tine, repetă în șoaptă.

În clipa aceea se iviră două mâini care îi luară crucea. Elena își înălță privirea spre chipul atât de asemănător ei: pomeții înalți, gura lată și ochii, în care nu mai privise din copilărie.

— Elena, timpul tău nu a sosit încă.

Abia se stinsese glasul mamei, când crucea începu să fumege. Se deforma treptat și se înnegrea precum cărbunele în mâna făpturii luminoase.

Don, care rămăsese lângă Elena, simțea la rândul lui căldura binefăcătoare. Dar ceea ce vedea el în norul scânteietor îi era de neînțeles. În lumină stătea aplecată o femeie foarte bătrână. Părul ei lung și cărunt era prins într-un coc bine cunoscut.

Când își coborî privirea la gambele femeii, pe care se încolăceau niște cicatrici noduroase, realiză că și el tindea către lumină și că Elena trebuia neapărat să-l ia cu ea.

— Bube..., murmură Don.

Elena simți un ghiont, când Don se dădu mai aproape de ea, iar lanțul dintre cătușele lor zornăi, când se opriră clătinându-se în fața făpturii luminoase. În sala vastă răsună în aceeași clipă zgomotul asurzitor al miilor de coloane care se îndoiau și crăpau sub propria lor greutate, până când una dintre ele se sparse și se prăbuși pe jos, sfărâmată.

Acum, când stătea atât de aproape de ea, Don își simțea corpul mult mai ușor. De vacarmul asurzitor al coloanelor sparte nu-i păsa. Tot ce se întâmpla în afara luminii nu avea nicio importanță.

Făptura luminoasă apucă lanțul care îl lega de Elena. În clipa următoare, tălpile bocancilor săi negri se desprinseră de pământ și Don se înălță în aer.

Făptura îi ridică deasupra discului radios al soarelui, deasupra blocurilor de piatră aranjate în cerc. Din bolta înaltă cădeau pietre și moloz pe capetele bărbaților rămași jos, care se zbăteau acum să iasă din sală.

Don îl văzu pe Agusto Lytton alergând de colo-colo printre coloanele prăbușite. Tata era purtat în scaunul său cu rotile de către soldații în costume de camuflaj, printre grămezile de moloz.

Singurii care rămăseseră neclintiți erau Reinhard Eberlein și Broscoiul. Stăteau cot la cot, încremeniți în lumina năucitoare a soarelui.

Lanțul dintre cătușe îi purta pe Don și pe Elena tot mai sus. Părea că făpturii luminoase îi crescuseră aripi, fiindcă acum auzeau ceva fâlfâind în preajma lor.

Ultimul lucru pe care-l văzu Don când se uită în jur a fost ceva alb, care se revărsa din fruntea Evei Strand. Se scurgea ca un râu înapoi către izvorul său, în îmbrățișarea dogoritoare a soarelui alb.

Viteza cu care se înălțau deveni amețitoare. Don avea senzația că aerul care îi suflă în față îi turtește capul. Când ieșiră deasupra acoperișului prăbușit al sălii, abia mai putea să respire.

54. Steaua Polară

Presiunea violentă cauzată de prăbușirea galeriei propulsa făptura luminoasă cu o viteză amețitoare. Când se uită la picioarele sale, Don văzu cum brăzdează vârfurile bocancilor stratul de praf. Cătușa îi trăgea și smucea brațul cu atâta putere, încât se aștepta din clipă-n clipă să i-l smulgă din umăr.

Undeva, în lumina orbitoare din jurul lui, se afla Elena, dar abia dacă îi recunoștea silueta. Don simți cum sunt smuciți dintr-o parte într-alta, când schimbară direcția și începură să se deplaseze în sus, prin tunelul vertical care ieșea la suprafața pământului.

Mișcările aripilor care loveau și biciuiau aerul deasupra lor erau tot mai ample. La picioarele lui se stingeau treptat scânteierile albastre-violacee ale filoanelor care coborau de-a lungul pereților, iar tunelul tot mai îngust începu să se strângă în jurul lui.

Deși aerul vibra și vâjâia, îl cuprinse o liniște stranie. Suspendat în aer dedesubtul făpturii luminoase, auzea în sinea lui glasul lui Bube, o forță tămăduitoare care străbătea labirintul amintirilor lui și ștergea pe rând imaginile durerii și morții.

O vedea pe Bube umblând prin casa ei din anii 1950 și zăvorând ușile bufetului pe care el n-ar fi trebuit cu niciun chip să le deschidă. Când se închiseră ușile, svastica și pumnalul SS dispărură în întuneric, iar Don își dori să rămână pe veci dispărute.

— *Siz nisht dayn gesheft, mayn nachesdik kind,* șoptea Bube. N-ar fi trebuit să porți în tine toată durerea aceasta.

În clipa aceea, Don simți cum se deznoadă lațul sufocant din jurul gâtului său, eliberându-l în sfârșit.

Când ajunseră la gura tunelului, aripile făpturii luminoase au fost trase în jos, absorbite parcă de forța de atracție a unui vid. Timp de o secundă, Don și Elena au fost împinși înapoi, iar Don se temu că n-aveau să mai iasă niciodată din tunel. Corpul Elenei se izbi de al său atât de violent, încât i se tăie respirația. Dar în clipa următoare, simțiră adierea vântului polar, aripile căpătară un nou impuls și brusc, făptura luminoasă îi scoase afară, în libertate. În jurul lor se întindea din nou pustiul de gheață.

Viscolul se potolise de mult, iar sus, în înaltul bolții negre și catifelate, Don zări curbura nebuloasă a Căii Lactee. Corpul ceresc care strălucea mai puternic decât toate celelalte era Steaua Polară, a cărei lumină pâlpâitoare venea tot mai aproape.

Dar cu cât îi ridica făptura luminoasă mai sus, cu atât mai slăbită era. Strălucirea ei orbitoare începuse să pălească și se stinse în cele din urmă. Don simți pentru ultima oară cum e smucit de cătușă.

Pe urmă se prăbușiră amândoi, Elena și el, din aura luminoasă aflată pe punctul de a se dizolva. Don văzu fluturând în aer geaca de camuflaj a Elenei, care se străduia din răsputeri să-și păstreze echilibrul.

El, în schimb, cădea din cer cu un sentiment de mulțumire copilărească. Pe durata celor câteva secunde cât căzu, palpitațiile inimii lui se domoliră, iar calmul care îl cuprinse păru să se întindă dincolo de timp și spațiu.

Brusc, sclipirile Stelei Polare se acoperiră însă cu un nor de zăpadă răscolită. Vântul polar îi făcu să aterizeze pieziș în zăpadă, unde mai săriră o vreme ca niște mingi.

Don simți cum îl cuprind brațele Elenei și încearcă să-i amortizeze căderea. Într-un final, se treziră alunecând pe o suprafață netedă ca în palmă, ca de sticlă șlefuită.

Când rămaseră pe loc și în jurul lor se făcu din nou liniște, Don se trânti pe spate gâfâind. Întinsă lângă el, Elena abia mai sufla și ea. După un timp începură să respire normal. Zăboviră o vreme acolo, unul lângă celălalt, dedesubtul unui univers îndepărtat.

Don se uită clipind la Steaua Polară și se miră cât de mult semăna, într-adevăr, cu cea care se ivise deasupra crucii albe a lui Nils Strindberg. O clipă mai târziu, își luă de pe umăr geanta și începu, din obișnuință, să scotocească în ea.

Dar în timp ce pipăia diverse cutiuțe și tubulețe, îl cuprinse brusc o îndoială. Trase adânc aer în piept și se hotărî să-și asume riscul de a rămâne un timp într-o stare de așa-zisă normalitate.

Probabil că nici măcar amfetamina nu ar fi putut face să strălucească și mai puternic stelele de deasupra lui. Iar calmul care îi umplea pieptul în clipa aceea nu l-ar fi simțit dacă s-ar fi aflat sub influența stesolidului.

Elena rămase întinsă, atentă la șuierul vântului și simțind în mâna încătușată căldura pe care o radia mâna

lui Don. Se întrebă dacă o văzuse și el acolo, sub pământ, pe mama ei, sau dacă lui i se înfățișase în lumina soarelui subpământean o altă ființă.

Făptura luminoasă care îi luase crucea făcuse acest lucru de dragul ei. În spatele discului solar se ascundea prin urmare ceva ce niciun om aflat încă în viață nu era pregătit să vadă.

Aerul tăios și răcoarea gheții îi păreau Elenei îmbietoare și agreabile. Și-ar fi putut imagina să rămână acolo o veșnicie, cu privirile înălțate către bolta înstelată a cerului, indiferentă la timpul care se scurgea.

Era pentru prima oară când nimeni nu mai avea să-i ceară răspunsuri. Dacă s-ar fi sfârșit lumea ar fi aflat poate, dar acum nu voia decât să se bucure de liniște.

55. Pe aripile vântului

Don se simți tras de mâna încătușată, când Elena se ridică în capul oaselor. Se aplecă deasupra cătușelor și cercetă lacătul.

Apoi îl întrebă dacă nu cumva avea la el ceva ascuțit și subțire. Zâmbind, Don își strecură o mână în geantă și scoase la iveală un ac de seringă.

Elena luă acul, îl răsuci de câteva ori în lacăt cu gesturi pricepute și curând îi eliberă mâna din cătușă. Pielea de la încheietura mâinii lui Don era roasă și sângerândă. După ce își eliberă la rândul ei mâna din cătușă, Elena scoase la iveală un mic pansament.

Îi bandajă lui Don mâna și spuse:

— Trebuie să plecăm înainte de a se înrăutăți vremea.

Don privi neîncrezător la întinderea nesfârșită de gheață:

— Adică să mergem pe jos până la spărgătorul de gheață? Nu e cam departe?

— Optsprezece kilometri, răspunse Elena. Dar ținând cont de întrebările cu care or să ne asalteze, nu cred că e o idee foarte bună. Dar până acolo...

Elena arătă către elicopterul rusesc.

— Până acolo nu sunt decât câteva sute de metri, nu-i așa?

Elena își scutură zăpada de pe coapse și înainte ca Don să apuce să spună ceva, porni la drum.

Don se ridică și el, nesigur pe picioare. Porni apoi pe urmele ei, cât de repede putu, fiindcă Elena, deși era îmbrăcată într-un costum de camuflaj larg și incomod, înainta rapid, cu pași mlădioși.

Curând, Elena se opri înaintea unui troian de zăpadă și se lăsă pe vine, de parcă ar fi găsit ceva. Când Don se apropie de ea, o văzu ridicând din zăpadă steaua și crucea lui Strindberg, ambele înnegrite.

În fața tabloului de bord al elicopterului, Elena părea să se simtă în largul ei. Îi aruncă lui Don o cască și îl ajută să-și fixeze pe urechi căștile și să închidă viziera. Prin geamul fumuriu al acesteia, Don urmărea mișcările iscusite cu care Elena butona și manevra toate dispozitivele.

Palele rotorului se puseră în mișcare, iar elicopterul se înălță deasupra întinsului alb al Arcticii. În pofida vântului, Elena reușea să piloteze fără ca elicopterul să se zdruncine și, curând, zburară la mică înălțime deasupra tunelului, a cărui gură era acum o banală gaură în gheață cu un diametru de un metru.

Când se uită în jos, Don văzu cum se acoperă treptat deschizătura cu zăpada răscolită de elicopter, devenind în cele din urmă invizibilă.

Elena modifică unghiul de înclinare a palelor și curând se înălțară către cerul înstelat. În vuietul asurzitor al elicopterului, Don auzi niște pârâituri în căști și glasul Elenei, care-i spunea că se îndreaptă către localitatea

Longyearbyen de pe insula Spitybergen, aflată la o distanță de cincizeci de mile.

După ce studie hărțile rusești aflate la bordul elicopterului, Don se îngrozi de distanța pe care trebuiau să o parcurgă peste ocean. Dar se mulțumi să dea supus din cap. Se obișnuise între timp să accepte deciziile altora.

Elena înclină botul elicopterului și prinseră în sfârșit viteză. Don își lipise fața de geam și se uita la suprafața de gheață care zbura dedesubtul lor. În poala lui săltau steaua și crucea lui Strindberg.

Metalul odinioară alb, acum înnegrit, devenise aspru și fragil. Don își scoase o mănușă și atinse cu un deget suprafața zgrunțuroasă a crucii, de pe care se topiseră toate inscripțiile.

Îi trecu apoi prin minte că în drumul lor spre sud trebuiau neapărat să treacă și printr-un loc anume, ale cărui coordonate exacte începu să le caute pe hartă. După ce i le strigă Elenei în microfon, nu mai trebui să adauge decât o scurtă explicație.

Ajunseră la marginea banchizei și de acolo ieșiră în largul Oceanului Arctic. În lumina crepusculară, apele negre începură să capete o nuanță cenușie. Cu fiecare milă cu care se deplasau spre sud, noaptea polară bătea în retragere și undeva, la orizont, se putea ghici răsăritul soarelui.

La început nu a fost decât o dungă roșie, subțire, dar curând pătrunseră în carlinga elicopterului primele raze. Se frângeau în viziera lui Don, dar el închise ochii și reveni în amintire la Eva Strand.

În mintea lui, Eva continua să zacă învăluită în praf în bezna lumii subpământene. Revăzu licărul din ochii

ei și pe fondul vâjâitului monoton al palelor, se sili să adoarmă.

Când Elena îl scutură și îl trezi, Don habar nu avea cât timp trecuse. Elena îi arătă ceva în apă, aparent un bloc plutitor de gheață, dar când începură să coboare, își dădu seama că erau niște stânci colțuroase.

Cu excepția unei fâșii înguste de coastă, insula era acoperită de zăpadă. Don îi strigă Elenei să încerce să aterizeze în partea sud-vestică. Din câte își amintea el, și în astfel de chestiuni nu se înșela decât rareori, acolo fusese ridicată o piatră funerară. Elena aduse trenul de aterizare al elicopterului în poziția potrivită, Don se prinse cu ambele mâini de marginea scaunului și câteva clipe mai târziu, aterizară pe pietrișul înghețat.

Don își luă casca de pe cap și își aruncă peste umeri geaca roșie cu emblema „Early Fall Arctic Cruise". La piciorul scării metalice se întoarse și își ridică privirea spre Elena, care îi făcu semn să se grăbească.

Se cățără cât de repede putu pe stâncile cu margini tăioase și ajunse pe colina unde se afla monumentul funerar. Citi numele de pe placa de alamă și își coborî apoi privirea la ceea ce ținea în mână: cele două obiecte arse, crucea și steaua care aparținuseră odinioară lui Nils Strindberg.

Arătau atât de inofensive, încât se întrebă cum de îl aduseseră până aici. Așeză apoi steaua și crucea pe soclul de ciment, la odihnă veșnică.

Când se întoarse în elicopter, o găsi pe Elena stând comod în scaun, fără cască pe cap. Când își îndreptă

privirea spre el, Don rămase surprins de intensitatea culorii verzi a ochilor ei. Elena spuse:

— De multă vreme mă tot gândesc la un lucru.

Don îi ascultă cu scepticism propunerea. Era ceva neobişnuit pentru el ca un lucru atât de complicat să aibă o soluţie atât de simplă.

Elena, în schimb, nu avea nicio temere, cel puţin nu în privinţa propriei ei persoane. Din punct de vedere oficial, ea de fapt nici nu exista. Tata se îngrijise de acest lucru deja cu mult timp în urmă.

Mai discutară o vreme chestiunea, în timp ce palele elicopterului începură să se rotească şi tălpile se desprinseră de solul îngheţat. Elicopterul se înălţă deasupra colinei şi acolo zăboviră o clipă, privind la răzleţul monument funerar de pe insulă. Curentul de aer făcu crucea şi steaua să tremure, dar curând elicopterul se ridică tot mai sus şi se pierdu în zare.

Pe insula Kvitøya, în locul ultimei tabere a expediţiei, nu mai rămaseră în bătaia soarelui decât două obiecte înnegrite şi o placă de alamă pe care scria:

S.A. ANDRÉE
N. STRINDBERG
K. FRÆNKEL
1897

Scrisoarea

Trecuseră câteva săptămâni, când ușile automate se închiseră cu un fâsâit în stația Åhléns, în urma unui pensionar încărcat cu pungi de cumpărături. Ploua mărunt în Falun. În fața magazinului Systembolaget stăteau niște puști în jurul unei motorete și, deși poate că în clipa aceea niciunul dintre ei nu-și dădea seama de acest lucru, strada comercială Åsgata din Falun era a naibii de plicticoasă.

Dacă traversai râul, ajungeai în acea parte a orașului care se afla cel mai aproape de mina de cupru și care fusese săpată pe straturi seculare de zgură. Aici, imediat după pod, se afla sediul poliției din Falun, în a cărui sală de interogatoriu păcănea monoton un neon.

Sprijinit de speteaza unui scaun stătea îndoit de spate un bărbat într-o haină de catifea reiată, cu ochelari de pilot pe nas. Vizavi ședea un polițist mustăcios.

Pe masă, exact la jumătatea distanței dintre cei doi, se afla un carnețel și deasupra lui, o scrisoare care purta ștampila poștei germane. Nu se auzea nimic, doar păcănitul monoton al neonului din tavan și bâzâitul ventilatorului.

Mustăciosul își drese glasul și conchise:

— Deci dumneavoastră habar n-aveți cine ne-a trimis-o. Dar reveniți în țară la numai câteva zile după ce aterizează pe masa noastră.

Don își împinse ochelarii pe nas.

— Presupun că va trebui să dau socoteală și Poliției de siguranță, spuse.

Polițistul își suflă nasul.

— Nu cred că va fi nevoie. Și-au cam pierdut interesul pentru povestea asta și, din câte am aflat eu, au pornit chiar o anchetă internă pentru a afla de ce ați fost mutat de la noi. Iar pretinsa avocată...

Don dădu din mână, în semn că nu are chef de subiectul respectiv.

— Da, e o poveste tare încurcată, mormăi mustăciosul pentru sine.

— Dar amprentele de pe sticla pe care ați găsit-o? întrebă Don.

— Vom extinde, bineînțeles, căutarea la nivel internațional, dar aici, în Suedia, n-am găsit nimic. Și apoi, o lovitură atât de puternică de la o mână atât de mică... Ajungi să te întrebi dacă nu l-o fi ucis un copil pe Erik Hall. Autorul scrisorii ne-a descris însă cu lux de amănunte atât locul unde se afla sticla, cât și modul în care a fost aplicată lovitura. Scrisoarea ne-a trimis-o prin urmare chiar ucigașul, dar despre mobilul crimei nu spune absolut nimic...

— Cred că dumneavoastră nu cunoașteți multe dintre detaliile acestui caz, își dădu Don cu părerea.

Polițistul îi aruncă o privire care se voia pătrunzătoare.

— Da, chiar așa? S-a mai întâmplat ceva ce nu ne-ați adus încă la cunoștință?

Don scutură ferm din cap.

— Putem păstra oricum legătura, spuse mustăciosul pe un ton ezitant. Vreau să zic, dacă mai apar informații noi.

În tăcerea care se lăsă nu se auzea decât din timp în timp păcănitul neonului. Don își împinse în cele din urmă scaunul în spate și își atârnă geanta pe umăr.

— Deci pot să plec?

Mustăciosul dădu din cap fără niciun chef, iar Don se ridică de pe scaun. Când ajunse la ușă, îl auzi pe polițist spunând:

— Îmi pare rău dacă v-am cauzat neplăceri, domnule Titelman. Aveți poate un avocat, căruia ne-am putea adresa în cazul în care vor mai trebui lămurite unele chestiuni?

Don se uită la mustăciosul care rămăsese așezat în bătaia neonului. Apoi îi răspunse:

— Nu, cred că de-acum înainte am să mă descurc singur.

Autorul dorește să mulțumească

Theresei Uddenfeldt — fără tine, nimic nu ar fi fost posibil.

De asemenea, lui
Stephen Farran-Lee și Karin Lundwall

Michael Kucera, Anna-Karin Ivarsson, Daniel Öhman, Sara Hallgren Öhman, Lars Pahlman, Judit Ek, Niklas Möller, Pier Franceschi și Margit Silberstein

Anna Hedin, Katarina Wallentin, Lars Wallentin, Mikael Uddenfeldt și Astrid Uddenfeldt

Peter Giesecke, Ricardo Gonzalez, Elias Hedberg, Olov Hyllienmark, Roger Jansson, Håkan Jorikson, Olle Josephson, Daniel Karlsson, Johanna Mo, Margareta Regebro, Lotta Riad, Thomas Roth, Salomon Schulmann și Katja Östling

În puținele pasaje în care romanul se îndepărtează de la realitate, realitatea este cea care ar trebui să fie altfel.

JAN WALLENTIN

Polul Nord, 1897: Nils Strindberg se prăbușește cu balonul său cu hidrogen în timpul unei expediții învăluite în mister.

Germania, 1942: În lagărele de concentrare au loc experimente îngrozitoare.

Suedia, zilele noastre: Un cadavru este descoperit într-o veche mină de cupru din inima Suediei. Nimeni nu are idee de când zace acolo. Alături, o cruce misterioasă. Ea nu-și poate revela virtuțile decât îngemănată cu o stea, de care a fost despărțită cu un veac în urmă.

Începe o vânătoare pe viață și pe moarte, care are un singur țel: găsirea stelei lui Strindberg. Doar împreună, cele două pandante vor dezlega cel mai mare mister al omenirii.

O cursă în care vânătorii ajung să fie cei vânați.
O poveste ce depășește granițele genului, incluzând exploratori polari, o mișcare ocultă, istorie nazistă și simboluri străvechi.

TREI

www.edituratrei.ro

ISBN 978-973-707-748-6

